TUUSULA

TILINPÄÄTÖS 2020

KUNNANHALLITUS
29.3.2021

SISÄLTÖ

TOIMINTAKERTOMUS

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA
Pormestarin katsaus ... 2
Vuoden 2020 tavoitteet, toimenpiteet ja toteutusohjelmat ... 5
Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset ... 22
Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys ... 26
Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa ... 29
Kunnan henkilöstö ... 34
Ympäristöasiat ... 39
Muut ei-taloudelliset asiat ... 43
Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä ... 43
Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista ... 45
Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä ... 55

2. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS ... 57
Tilikauden tuloksen muodostuminen ... 57
Toiminnan rahoitus ... 59

3. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET ... 62

4. KOKONAISTULOT- JA MENOT ... 65

5. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS ... 66
Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä ... 66
Konsernin toiminnan ohjaus ... 66
Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ... 67
Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä ... 68
Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut ... 69

6. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET
Tilikauden tuloksen käsittely ... 73

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

7. Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen
Käyttötalousosan taulukoiden lukuohje ... 75
Yleishallinto ja johdon tuki ... 76
Kunnanviraston johto ... 76
Keski-Uudenmaan Ympäristökeskus ... 80
Yhteiset palvelut ... 85
Asiakas ja henkilöstöpalvelut ... 88
Hallintopalvelut ... 90
Talouden ohjaus ... 92
Kehittäminen ja tietohallinto ... 94
Sivistys ... 96
Kasvatus- ja sivistyslautakunta:
Sivistyksen tukipalvelut ... 105
Varhaiskasvatus ... 107
Oppiminen ... 110
Vapaa-aikalautakunta:
Kulttuuri ... 113
Vapaa-aika ... 116

Kasvu- ja ympäristö ... 119
Kuntakehityslautakunta:
Toimialueen kehittäminen- ja hallinto ... 125
Elinvoima, asuminen ja kehittäminen ... 126
Rykmentinpuisto ... 127
Kuntasuunnittelu ... 128
Tekninen lautakunta:
Yhdyskuntatekniikka ... 130
Tilapalvelut ... 132
Rakennusvalvonta ... 134

TILINPÄÄTÖKSEN TOTEUMAVERTAILUT
Tuloslaskelman toteumavertailu ... 136
Toimintamenot- ja tulot, toteumat 2019-2020 ... 137
Sisäinen tuloslaskelma, toteumat 2013-2020 ja talousarvio 2021 ... 138
Investointien toteutuminen ... 139
Rahoitusosan toteutuminen ... 148
Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteumavertailusta ... 149

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT
Tuloslaskelma ... 152
Rahoituslaskelma ... 153
Tase ... 154
Konsernilaskelmat ... 155

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT ... 158

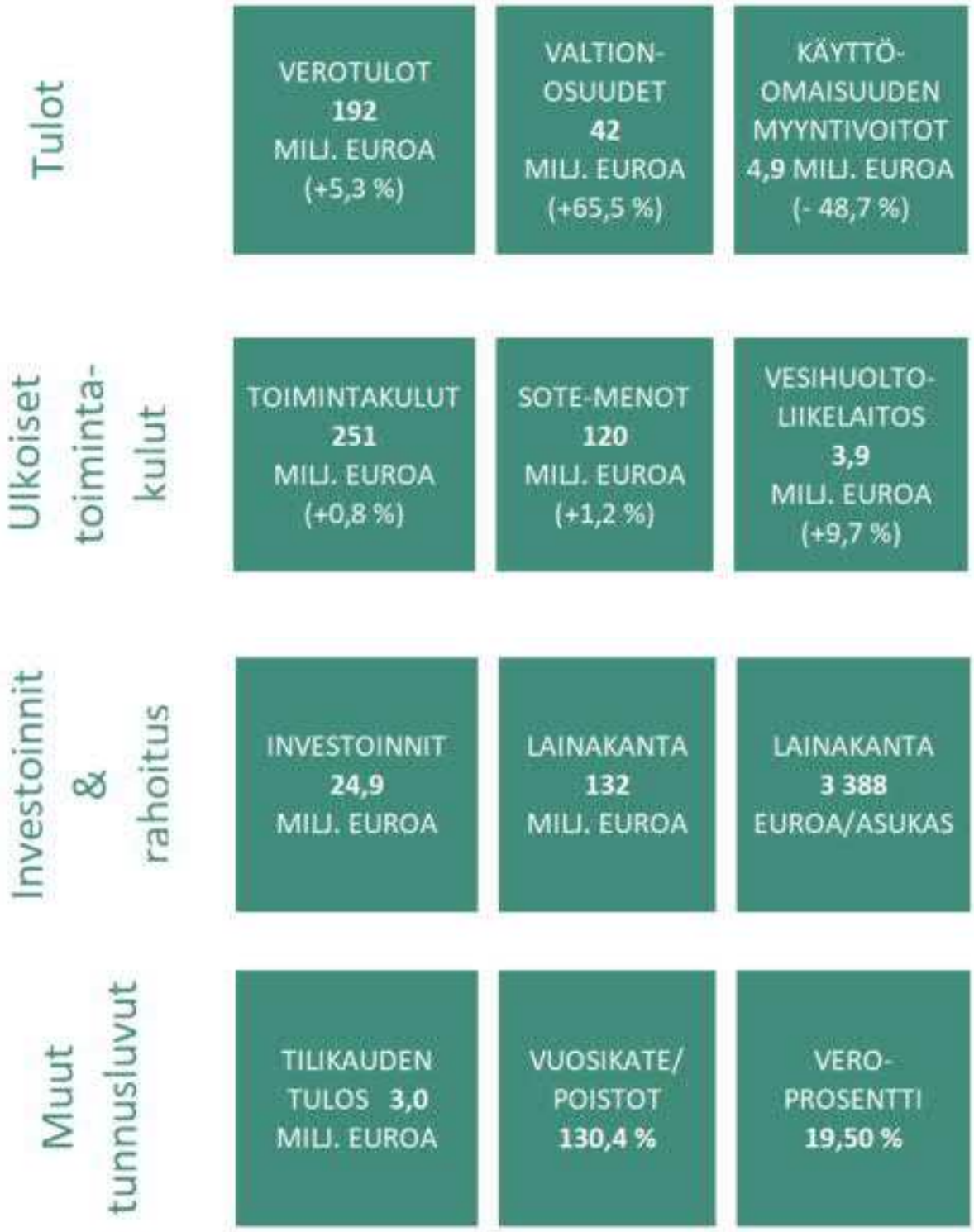
TYTÄRYHTIÖT ... 177

ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET ... 191
Liikelaitoksen erillistilinpäätös
Vesihuoltoliikelaitos ... 192
Liikelaitoksen vaikutus kunnan talouteen ... 220
Tuloslaskelma ... 221
Rahoituslaskelma ... 223
Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset ... 226

KESKI-UUDENMAAN SOTE-KUNTAYHTYMÄ ... 250

VUOSITAVOITTEIDEN SEURANTA ... 257

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT ... 293

Sis. kunnan ja vesihuoltoliikelaitoksen luvut

Suluissa muutos% TP 2019/2020

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

PORMESTARIN KATSAUS VUOTEEN 2020

Tuusulassa toimintavuotta on määrittänyt edelleen moninaiset haasteet ja onnistumiset. Alkuvuodesta rantautui Suomeenkin koronapandemia, joka muutti kaiken olemisen ja tekemisen uuteen asentoon. Tuli taloudellinen ja inhimillinen murros, jonka pyörteissä opeteltiin uutta yhteisöllisyyden ja selviytymisen taidetta. Kunnan keskeisin tulonmuodostus, eli veroluonteiset tulot kärsivät työllisyyden heikentyessä voimakkaasti. Onneksi valtion toimenpitein tätä menetystä kompensoitiin voimakkaasti monin eri tavoin ja pahemmilta talouden romahduksilta vältyttiin.

Sote-uudistuksen valmistelua jatkettiin, ja Tuusulan tavoitteena ollut alueellinen ratkaisu eteni valmistelussa. Keski-Uudenmaan oma hyvinvointialue antaa parhaan vaikuttamismahdollisuuden kuntalaisille, ja erikoissairaanhoidon jatkuminen edelleen HUS-yhtymän tehtävänä on linjassa pitkäaikaisen tavoitteemme kanssa. Loppuvuodesta valtioneuvosto antoi lakiesitykset tämän historiallisen muutoksen osalta eduskunnalle. Nyt jää nähtäväksi eduskunnan lakien käsittelyn toteutuminen ja uuden hallinnon alkaminen ajallaan vuoden 2023 alusta.

Keusote-kuntayhtymä on vastannut kaikista tuusulalaisten sote-palveluista.
Palvelurakenteessa ei ole toimintavuoden aikana tehty mainittavia muutoksia. Alueellisten palveluiden ja etuuksien myöntämisperusteiden yhtenäistämistä on jatkettu suunnitellusti.

HSL-kuntayhtymä kehittää edelleen Tuusulan joukkoliikennettä, ja linjastoja tullaan jossain määrin muokkaamaan edelleen tavoitteena saada Tuusulaan entistä parempi joukkoliikenneympäristö. 2020 kaikkeen tähän kehittämistyöhön tuli koronan aiheuttama taantuma, jolloin pääpaino oli ylläpitää nykyinen palveluiden laajuus haasteellisessa tilanteessa.

Kuntastrategiaa vietiin teoiksi sujuvuuden, hyvinvoinnin ja vireyden päämäärien sekä niitä toteuttavien 32 valtuustokauden tavoitteen mukaisesti. Keskeinen ohjenuora strategian toteuttamiselle on kasvun mahdollistaminen. Strategian yhteinen toimintatapa: “me teemme yhdessä uutta”, määrittää kaikkea kunnan tekemistä.

Toimipisteiden sisäilmaongelmat ovat edelleen 2020 määrittäneet paljon käytännön toimintaa. Palvelurakennetta uudistetaan, ja palvelurakenteen uudistuksen yleissuunnitelmaa on asteittain toteutettu. Uusilla toimitiloilla mahdollistetaan luopuminen vanhasta oirehtivasta rakennuskannasta. Edessä on historiallinen rakennuskannan uudistaminen.

Asuntomessut 2020 määritti paljon koko organisaation työskentelyä. Asuntomessujen valmistelu jatkui toimintavuoden aikana suunnitelmien mukaisesti. Asuntomessut saatiin pidettyä hieman ajankohtaa siirtämällä. Messuja voidaan pitää onnistumisena ja ylpeyden aiheena. Saimme upean startin Rykmentinpuiston alueen rakentumiselle ja messukävijöille hyvän näyteikkunan asumisen Tuusulasta, jossa on monenlaista tarjottavaa.

Vuosi 2020 oli kasvun alkamisen vuosi. Millä mittarilla tahansa pääsimme hienosti eteenpäin, ja monet kasvuun liittyvät mittarit kääntyivät punaiselta vihreälle ja antavat hyvän pohjan jatkolle.

Asuntorakentaminen tavoitetasolle ja palveluinvestoinnit etenevät kohti toteutusta

Helsingin seudun väestö kasvoi vuoden 2020 aikana 0,9 prosenttia, kasvuprosentin ollen hienoisessa laskussa edellisiin vuosiin verrattuna. Tuusulan asukasmäärä kasvoi edellisvuodesta 194 henkilöllä, mikä tarkoittaa 0,5 %:n kasvua edelliseen vuoteen. Asukasluku oli vuoden päättyessä 38 788 (Tilastokeskus, ennakkotieto). KUUMA-kunnissa kasvu vaihteli 0 %:n kasvun (Vihti) ja 2,5 %:n kasvun (Sipoo) välillä, kasvun keskiarvon ollessa 1 %.

Tuusula kunta käytti talonrakennukseen n. 7,9 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 valmistui mm. Tuusulan jäähallin laatan- ja jäähdytysputkiston uusiminen, Lahelanniityn päiväkodin pihan perusparannus, Kellokosken vanhimman osan alapohjien korjaustyö sekä uusien

oppimisympäristöjen edellyttämiä muutostöitä. Kunnantalon väistötilojen kunnostustyöt valmistuivat Tuuskodossa sekä Sahankulman vuokratiloissa, ja kunnan henkilökunta pääsi muutamaan tiloihin. Sisäilmaongelmia korjattiin useassa eri kiinteistössä. Lisäksi toteutettiin useita rakenne- ja LVIS-teknisiä parannustöitä.

Etelä-Tuusulan lukio- ja kulttuurirakennus Monion suunnittelu valmistui vuonna 2020. Rakennusluvan saaneen Monion rakentaminen alkaa kesällä 2021.

Päiväkoti Martta Wendelinin rakentaminen alkoi loppuvuodesta 2020.

Kirkonkylän koulukampuksen toteutussuunnittelu jatkui vuoden 2020. Suunnittelu valmistuu vuonna 2021, jolloin rakentamisen valmistelut alkavat.

Riihikallion monitoimikampuksen toteutussuunnittelu valmistuu myös vuonna 2021, ja rakentamisen valmistelut alkavat.

Rykmentinpuiston ja Lahelan monitoimikampusten tarve- ja hankesuunnittelut ovat käynnissä.

Tuusulaan valmistui rakennuksia yhteensä 319 (2019: 208). Valmistuneiden asuntojen määrä oli 538, joista uusia asuntoja oli 528 (2019: 190/175). Rakennuslupia ja ilmoituksia myönnettiin yhteensä 395 (2019: 456). Myönnettyjen rakennuslupien kerrosala oli 103 823 kem² (2019: 120 356 kem²).

Tontinluovutus parantunut asuntotonttien osalta ja asemakaavoja runsaasti lainvoimaiseksi

Maanmyyntitulot olivat noin 5,3 M€, joka jäi alle tavoitteen; joidenkin suurten tonttikauppojen peruuntuminen ja siirtyminen tuleville vuosille aiheutti arvion alituksen. Maankäyttösopimuskorvauksia saatiin tuloutettua noin 2,5 M€, joka ylitti tavoitteen.

Seurantakaudella AO tontteja on luovutettu yhteensä 68 kpl (myyty 43 kpl ja vuokrattu 25 kpl). Myytyihin sisältyy 9 kpl vuokratontin omaksi lunastuksia. Tuottajamuotoisia tontteja on myyty 3 kpl ja vuokrattu 1 kpl. Yritystontteja on myyty 1 kpl ja vuokrattu 2 kpl. Maankäyttösopimuksia valmistui hyväksyttäväksi vuonna 2020 monta, ja niitä on edelleen valmisteilla useilla alueilla.

Maanhankinnan kokonaismäärä oli noin 20 ha ja maanhankintameno noin 1,1 M€. Lisäksi maanhankintarahaa käytettiin yhteensä noin 0,3 M€ Rykmentinpuiston osamaksuihin.

Lainvoiman saivat asemakaavat: Häriskivi, Suutarintie, Högberginhaaran jatke, Konduktöörinkuja, Kehitettävät kiinteistöt, Höylääjänkuja 1, Sulan työpaikka-alue I ja Pellavamäentie. Asuinrakentamista saatiin lainvoimaiseksi 114 126 kem2 ja työpaikkarakentamista 56 604 kem2. Viimeisen 10 vuoden aikana on vuosittain asuinrakentamista kaavoitettu keskimäärin 81080 kem2 ja työpaikkarakentamista 42 326 kem2.

Rykmentinpuisto

Vuosi 2020 on ollut Rykmentinpuistossa merkittävä. Elokuussa järjestetyt Asuntomessut onnistuivat mallikkaasti haasteista huolimatta. Asuntomessuilla oli nähtävillä 28 kohdetta. Rykmentinpuisto sai messujen kautta paljon näkyvyyttä ja tunnettuutta. Messutoimintojen alla olleille tonteille on löytynyt rakentajat. Koko Rykmentinpuiston alueella on valmistunut noin 50 asuinrakennusta useina eri talotyyppeinä ja lisäksi rakenteilla on 9 asuinkerrostaloa. Toteutusta on tulossa sekoittuneesti eri hallintamuodoissa.

Rykmentinpuiston työpaikka-alueen suunnittelu on edennyt. Alueen asemakaava on hyväksytty valtuustossa, mutta siitä tehty valitus viivästyttää alueen toteuttamista. Kunnallistekniikan yleissuunnittelu on valmis ja rakennussuunnittelu on hyvällä mallilla.

Taideohjelma on käynnistynyt mallikkaasti, ja taiderahaa oli kerätty vuoden loppuun 2020 mennessä noin 690 000 euroa.

FOCUS, Kehä IV

Focus-alueella suunnittelutyötä on jatkettu. Kehä IV asemakaavan selvitysaineistoa on valmisteltu, mutta suurten ratkaisujen, kuten voimalinjojen, rinnakkaiskadun ja eritasoliittymien osalta tulee tehdä vielä laaja-alaisempaa suunnittelua. Voimalinjojen muutostarpeista keskusteltiin voimalinjayritysten kanssa, ja kunta tilasi siihen liittyvän selvitystyön. Työ valmistuu vuoden 2021 keväällä. Sammonmäki III asemakaavamuutos oli nähtävillä alkukesästä. Syyskaudella Sammonmäen alueelle laadittiin maapoliittiset periaatteet ja käytiin kaavamuutokseen liittyviä

maankäyttösopimusneuvotteluja sekä valmisteltiin tulevaa kaavaehdotusta. Focus-liikekeskuksen kaavamuutoksen jatkamisesta on käyty keskusteluja maanomistajan kanssa.

Ympäristöministeriö myönsi syksyllä Tuusulan kunnalle lunastusluvan puuttuvien maa-alueiden hankkimiseksi sekä osittaisen ennakkohaltuunoton. Lunastusluvan myöntämisestä jätettiin valituksia hallinto-oikeuteen. Kunta on tehnyt yhden kiinteistökaupan Focus-alueella kuluneen vuoden aikana.

Kehä IV:n suunnittelu on edennyt. Yhteistyönä Uudenmaan ELY-keskuksen, Vantaan kaupungin ja Tuusulan kunnan kanssa laadittu tien aluevaraussuunnitelma ja siihen liittyvä YVA-menettely valmistuivat vuoden loppuun mennessä. Suunnittelutyö tuotti jonkin verran muutoksia Focus-alueelle aiemmin suunniteltuihin liittymäjärjestelyihin. Nämä muutokset tulee huomioida alueen jatkosuunnittelussa. Lisäksi kunnan tilaama selvitys Kehä IV:n rahoitus- ja toteutusmalleista valmistui keväällä.

Tilikauden tulos oli ylijäämäinen

Tuusulan kunnan vertailukelpoiset toimintakulut olivat 250,9 milj. euroa (2019: 249,0 milj. euroa), 0,8 % suuremmat edellisvuoteen verrattuna. Nettoinvestoinnit olivat 24,9 milj. euroa ja vuosikate 21,8 milj. euroa (2019: 5,5 milj. euroa), mikä riitti kattamaan 16,7 milj. euron poistot.

Tilikauden tulos oli 3,0 milj. euroa ylijäämäinen (2019: alijäämä 19,9 milj. euroa). Ilman kertaluonteisia alaskirjauksia ja arvonalennuksia kunnan tulos olisi ollut 5,1 milj. euroa ylijäämäinen.

Verotulot kasvoivat 5,3 % ja valtionosuudet toteutuivat peräti 65,5 % edellisvuotta suurempina johtuen valtion kunnille koronapandemiaan kohdistamista tukitoimista.

Kunnan omavaraisuusaste nousi 50,1 %: iin (2019: 48,3 %). Lainakanta kasvoi 5,0 milj. eurolla ollen vuoden lopussa 131,4 milj. euroa. Tuusulan kunnan lainamäärä asukasta kohden oli 3 388 euroa, kun keskimääräinen lainakanta Manner-Suomen kunnilla oli 3 352 euroa/asukas vuonna 2019.

Esitän päätöksentekijöille ja henkilökunnalle parhaat kiitokseni tuusulalaisten hyväksi tehdystä ansiokkaasta työstä haasteellisessa pandemia-ajassa.

Arto Lindberg
pormestari

ME TEEMME YHDESSÄ UUTTA TUUSULAA – KUNTASTRATEGIA 2018 – 2021

Tuusulan kuntastrategiaa uudistettiin osallistavassa prosessissa vuosien 2016-2018 aikana. Tuusula siirtyi pormestarimalliin kesäkuussa 2017. Uuden strategian perustasta päätettiin joulukuussa 2017 ja strategia-kokonaisuudesta päätettiin maaliskuussa 2018. Työn tuloksena syntyi ”Me teemme yhdessä uutta Tuusulaa” – kuntastrategia vuosille 2018-2021. Strategian uudistamistyöhön osallistui laaja joukko luottamushenkilöitä, kuntalaisia ja viranhaltijoita erilaisten osallistuvien työpajojen, seminaarien ja kyselyiden kautta.

Strategiaperusta

Valtuusto hyväksyi kokouksessaan 11.12.2017 Tuusulan strategiaperustaan kuuluvat vision, toimintatavat ja päämäärät.

Visio

Tuusulan visiona on ”Vireä, kasvava ja hyvinvoiva Tuusula”.

Tuusula on vireä, yhteistyöstään tunnettu hyvinvoivien ihmisten kunta. Tuusula kasvaa ja houkuttelee puoleensa niin asukkaita, yrityksiä kuin matkailijoita.

Päämäärät

Tuusulan kolme päämäärää ovat Sujuva Tuusula, Hyvinvoiva Tuusula ja Vireä Tuusula.

Sujuva Tuusula

Tuusulassa asiat sujuvat – olennaiseen keskittyen, ihmisten ja yritysten tarpeet ymmärtäen.

Hyvien palvelujen lisäksi sujuvuutta arkeen tuovat toimiva joukkoliikenne ja uudet liikkumisen muodot sekä digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen.

Luomme yhdessä sujuvan arjen puitteet.

Hyvinvoiva Tuusula

Tuusulassa ihmiset, ympäristö, yhteisöt ja yritykset voivat hyvin ja luovat hyvinvointia ympärilleen.

Edistämme turvallisuutta, hyvinvointia ja terveyttä. Otamme vastuuta itsestämme ja toisistamme.

Lähellä oleva luonto lisää onnellisuutta. Huolehdimme, että Tuusulan kaunis luonto voi hyvin.

Vireä Tuusula

Tuusulalaiset ovat kunnan suurin voimavara. Tuusulassa riittää tekemistä ja tapahtumia. Kulttuuri, matkailu, liikunta- ja harrastusmahdollisuudet luovat vireyttä Tuusulaan.

Tuusulan sopivan kaupunkimaiset keskustat ja maaseudun kylät ovat omaleimaisia, viihtyisiä ja vireitä.

Tuusula kansainvälistyy. Yksi avaintekijöistä menestykseen on lentokentän läheisyyden hyödyntäminen.

Kasvamme ja lisäämme rakentamista kestävästi kehittyen.

Toimintatapa

Yhteinen toimintatapamme on ”Me teemme yhdessä uutta”.

Me tuusulalaiset

Me olemme asukkaita, kuntalaisia, yhteisöjä, luottamushenkilöitä ja kunnan työntekijöitä. Me teemme Tuusulan tarinan ja tulevaisuuden. Olemme ylpeitä Tuusulasta ja viestiminen kuuluu meille kaikille!

Teemme parempaa huomista

Suunnittelemme asiat huolella ja ketterästi. Saamme tuloksia aikaan ja arvostamme onnistumisia. Voimme vaikuttaa ja tehdä pieniä asioita joka päivä.

Autamme ja kannustamme toisiamme sekä kerromme myönteisiä tarinoita Tuusulasta.

Yhdessä tekemällä pärjäämme

Saamme voimaa yhteistyöstä, jota rakennamme jokaisessa kohtaamisessa.

Luomme sallivuuden kulttuuria, jossa kunnioitetaan erilaisuutta.

Tarvitsemme kaikkien ideat käyttöön. Yhdessä olemme enemmän.

Uutta syntyy luovasti ja rohkeasti ideoiden

Uutta syntyy rohkeudesta yrittää ja erehtyä. Olemme edelläkävijöitä ja suuntaamme tulevaisuuteen. Iloitsemme yhdessä pienistäkin onnistumisista!

Valtuustokauden tavoitteet ja vuositavoitteet

Valtuustokauden tavoitteet on johdettu strategian visiosta, päämääristä ja yhteisestä toimintatavastamme. Tavoitteita laatiessa on huomioitu pormestariohjelma sekä osallistavan strategiaprosessin aikana esiin nousseita keskeisiä asioita. Valtuustokauden tavoitteita on 32.

Valtuustokauden tavoitteiden arviointi

Valtuustokauden 32 tavoitteen arvioinnin yhteenveto vuosien 2017-2021 osalta on alla. Tilinpäätöksen liitteissä, sivulla 323 alkaen, on vuositavoitteiden ja toimenpiteiden tarkempi seuranta vuoden 2020 osalta.

Tavoitteet on arvioitu asteikolla:

1= Tavoitteen toteutuksessa ei ole edetty suunnitellusti ja tavoitetta ei ole saavutettu

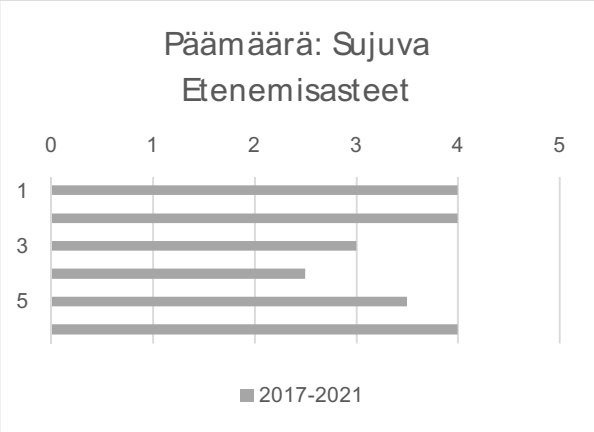
2= Tavoitteen toteutuksessa on edetty hieman, mutta sitä ei ole saavutettu

3= Tavoitteen toteutuksessa on edetty, mutta sitä ei ole vielä saavutettu

4= Tavoite on lähes saavutettu

5= Tavoite on saavutettu

Sujuva

1. **Uudistamme kuntaa, palveluita ja organisaatiota, ottaen huomioon Maakuntauudistuksen ja Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän, varmistaen tuusulalaisten lähipalvelut**

Valtuustokauden vaihtuessa kesällä 2017 otettiin käyttöön pormestarimalli ja sen myötä uudet johtamisen rakenteet ja toimintatavat. Poliittisen johtamisjärjestelmän uudistausta seurasi viranhaltijaorganisaation uudistus, joka toteutui 1.1.2019.
Kunta siirtyi yhden toimialan malliin ja uusien rakenteiden käyttöönotto on edennyt hyvin. Poliittisen johtamisjärjestelmän uudistuksen väliarviointia tehtiin kesällä 2019 ja väliarvioinnin perusteella sovittiin valtuustokauden aikana toteutettavista tuunaustoimenpiteistä. Poliittisen johtamisjärjestelmän uudistuksen toinen vaihe ja valmistautuminen valtuustokauden vaihdokseen käynnistyi kesällä 2020. Toisen vaiheen kehittämistyö on muodostunut toimialueiden johtoryhmien, lautakuntien, kunnanhallituksen, valtuustoryhmien ja kehittämisverkostojen haastatteluista ja seminaarikäsittelyistä. Raportti tunnistetuista muutostarpeista valmistui lokakuussa 2020. Päätökset hallintosääntöön tehtävistä muutoksista tehdään vuonna 2021.

Keusote -kuntayhtymä käynnisti toimintansa 1.1.2019, jolloin sote-palveluiden järjestämis- ja tuottamisvastuu siirtyi kunnalta Keusotelle. Kuntayhtymän toiminnan käynnistyminen ei ole

vielä merkittävällä tavalla vaikuttanut tuusulalaisten lähipalveluiden tarjontaan, mutta omistajaohjausta tulee jatkaa tiiviisti Keusoten tarkastellessa palvelukriteereitään ja –verkkoaan. Keusoten omistajaohjauksen rakenteet on tarkistettu siten, että kuntajohtajien neuvottelukunnan rooli on entisestään vahventunut ja kolmen yhteistyöryhmän (talousryhmä, sivistysryhmä, hyte-ryhmä) vetovastuut ovat siirtyneet kuntaedustajille. Käytännön omistajaohjaus on Keusoten osalta ollut tiivistä liittyen mm. Palvelujen verkko -suunnitelmaan, tuottavuusohjelmaan ja Apottiratkaisuun. Hyte-työn rakenteet ja tavoitteet on määritelty ja niiden toteuttamisessa on edetty alueellisen hyvinvointisuunnitelman mukaisesti. Yhteistyö on säännöllistä ja Keusoten kanssa on tehty tuloksellista yhteistyötä koronaepidemian ennakoinnissa ja käytännön hoidossa.

Kaupallisten palveluiden osalta työssä on edetty lähipalveluiden tarpeen arvioinnin, Hyrylän kehittämislinjausten sekä liike- ja palvelukeskuksen suunnittelulla ja hankintakilpailutuksella. Työ on vielä kesken ja se tulee jatkumaan lähivuosien ajan.

2. Palvelumme ovat laadukkaita ja saavutettavia

Kuntalaisten tyytyväisyyttä kunnan palveluihin mitattiin kesällä 2019 toteutetussa kyselyssä ja sen mukaan tyytyväisyys on monin paikoin noussut tai pysynyt samalla tasolla vuoteen 2017 verrattuna. Eniten kehitettävää nähdään joukkoliikenteen palveluissa. Palvelutyytyväisyyttä koskeva kysely toistetaan kevään 2021 aikana.

Keusote-kuntayhtymässä painopiste on ollut kuuden kunnan yhteisen toiminnan käynnistämisessä, palvelukriteereiden yhdenmukaistamisessa sekä niiden toteutumisen varmistamisessa. Vaikutuksia kuntalaisten kokemaan palvelutyytyväisyyteen on mitattu ja palvelutyytyväisyys on hyvällä tasolla (mm. suositusaste).

Kuntalaisia monikanavaisesti palvelevan asiakaspalvelupisteen Tuusinfon toiminta käynnistettiin vuonna 2018. Tuusinfon palveluita on monipuolistettu kokemusten ja asiakaspalautteen pohjalta yhteistyössä kunnan toimialueiden kanssa, työ tältä osin jatkuu.

3. Mahdollistamme sähköisen asioinnin keskeisissä kuntapalveluissa ja sähköisten palveluiden käyttö lisääntyy. Uudistamme tapojamme tehdä työtä digitalisaation avulla

Projekti sisäisen palveluhallintajärjestelmän käyttöönottamiseksi toteutettiin vuoden 2020 aikana ja moderni järjestelmä käyttöönotettiin ICT- ja henkilöstöpalveluiden palvelunhallintaan. Palveluprosesseja on sujuvoitettu lean-pilotoinnilla ja talousprosesseissa on vähennetty manuaalista työtä sopimuslaskutuksen käyttöönoton myötä.

Kunnassa otettiin käyttöön vuonna 2020 verkkokauppa, jossa myydään Tuusula-tuotteita, lukioiden kuvataidekurssien materiaalimaksuja, museon pääsymaksuja, museon tuotteita sekä ruokapalveluiden tuotteita. Museoiden pääsymaksuihin otettiin käyttöön mobiilimaksaminen.

Suomi.fi -palveluiden käyttöä laajennettiin sähköisissä asiointipalveluissa. Toteutusten avulla parannettiin kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan avustushakukäytäntöjä ja kirjaston maksumuistutusten lähettämistä. Vahva tunnistautuminen otettiin käyttöön tilojen ajanvarausjärjestelmään ja osallistuvan budjetoinnin alustalle.

Lupapiste-työkalun käyttöä laajennettiin; suunnittelutarve- ja poikkeamispäätösten osalta tehtiin muutamia koelupakäsittelyjä. Käyttöönotto siirtyy keväälle 2021. Yrityksille sekä yhdistyksille suunnattujen avustusten prosesseja sähköistettiin, laajennettiin ja hyödynnettiin koronatilanteessa. Koulumatkojen arvioinnissa otetaan käyttöön 1.8.2021 Koululiitu-sovellus, jota käytetään koulumatkojen vaarallisuuden arvioinnissa. Cloudia-järjestelmä otettiin käyttöön kilpailutuksia sekä sopimusten hallintaa varten.

Kuntatasoisen asiakkuudenhallinnan kehittäminen edellyttää palveluarkkitehtuurin

nyky- ja tavoitetilan kuvaamista, työtä pohjustettiin kunnan tiedonhallintamallin kuvaamisen yhteydessä vuonna 2020. Työ etenee sähköisen asioinnin arkkitehtuurin kuvaamiseen vuonna 2021, jonka tavoitetilaa ja suosituksia hyödynnetään mahdollisimman vaikuttavaan kehittämiseen. Vuoden 2020 aikana työstettiin kuntatasoinen digiroadmap, sisältäen priorisoidun kehittämispolun digipalveluiden kehittämiseksi.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan avustusten jakoperusteet uudistettiin valtuustokauden loppupuolella yhteistyössä 3. ja 4. sektorin kanssa. Yhteisön käytössä olevien tilojen ja yhteisötilojen selvitystä valmistellaan ja kehitetään edelleen. Lautakunta jakoi yhdistyksille ja yhteisöille uusien jakoperusteiden mukaiset toiminta-avustukset. Uusia avustusmuotoja olivat lisäksi matalan kynnyksen toiminnan avustus ja matka- ja edustusavustus. Lautakunnan alaiset avustukset ovat kaikki sähköisesti haettavissa.

4. Parannamme Tuusulan monimuotoista sisäistä ja kuntien välistä liikennettä sekä liikkumisen ekosysteemiä. Joukkoliikenteen osuus kasvaa ja kehitämme uusia liikkumisen muotoja yhteistyössä HSL:n kanssa

Pyöräliikenteen edistämistä ohjaavana asiakirjana toimii vuonna 2017 laadittu pyöräliikenteen edistämissuunnitelma. Suunnitelman toteutusta on edistetty pyöräilyn pääverkolle sijoittuvissa suunnittelukohteissa, joiden toteutuksessa on otettu huomioon pyöräilyn edistämissuunnitelman tavoitteet. Pyöräliikenteen edistämissuunnitelma on usean vuoden mittainen hanke, joka etenee sitä mukaan, kun soveltuvia hankkeita osuu kohdalle henkilö- ja talousresurssien sallimissa rajoissa.

Tuusulan, Keravan ja Järvenpään välistä yhteistyötä on tehty liikenneturvallisuustyön puitteissa. Alkuvuodesta 2020 tehtiin vaarallisten kouluteiden uudelleenarviointi. Kuljetussopimuksien kilpailutus käynnistetään keväällä 2021

Kevyen liikenteen opastusta on parannettu ja koko kunnan pyöräilyviitoitussuunnitelmasta on laadittu luonnos, jonka jatkojalostuksesta tulee sopia mm. ELY-keskuksen kanssa. Ely:n aloittaa yhteistyössä Tuusulan, Keravan ja Järvenpään kanssa pyöräteiden viitoitushankkeen. Olemme myös osallistuneet HSL:n KÄPSE ryhmän toimintaan.

Tuusula liittyi HSLään vuonna 2018. HSL:n linjastot uudistuivat elokuussa 2019. Epinkosken puuttuva katuosuus saatiin liikennekäyttöön ja se on mahdollistanut linjojen uuden reitityksen. Pysäkkikatoksia on uusittu ja pysäkki-informaatiota on parannettu. Kunnan budjetissa 2021 joukkoliikenteelle asetetut säästötavoitteet pakottavat jopa karsimaan liikennereittejä.

Liikkumisen ekosysteemin suunnittelussa ei ole edetty. Valtuustokaudella on laadittu joukkoliikennekäytäväselvitys, jossa tutkittiin pikaraitiotien ja eri linja-autovariaatioiden toteuttamisedellytyksiä välillä Hyrylä-Kerava ja Hyrylä-Vantaa/Helsinki. Jatkoselvityksen tarpeesta, laajuudesta ja sisällöstä on sovittava. Katusuunnittelussa on edetty suunnittelukohteittain. Koronaepidemian takia joukkoliikenteen rahoituspohja ja kehittäminen ovat haasteissa.

5. Olemme osaava ostaja ja paikallisten markkinoiden kehittäjä

Paikallisia yrittäjiä on tavattu vuosien 2019 ja 2020 varrella erilaisissa tilaisuuksissa. Yrittäjille tarjottiin mahdollisuutta osallistua Tuusulan asuntomessuille kesällä 2020. Hankintoja on jaettu tarkoituksenmukaisiin osiin, jolloin myös pienemmillä yrityksillä on mahdollisuus tarjota. Kunnallistekniikan suunnittelussa on otettu käyttöön dynaaminen hankintajärjestely, mikä on mahdollistanut mukaantulon kesken puitesopimuskauden.

Vuonna 2020 kunnassa otetiin käyttöön Cloudia Sopimus portaali, joka on vahvistanut kunnan hankintavastaavien hankintaosaamista sopimusehtojen osalta. Järjestelmään on luotu valmiita sopimuspohjia, joiden käyttö mahdollistaa sopimusten yhteneväisen ulkonäön, sopimusehdot ja sopimusten elinkaaren hallinnan. Lisäksi kunnan hankintaosaamisen vahvistamiseksi hankintoja kilpailuttaville sekä muulle henkilöstölle on tarjottu laajasti

hankintakoulutusta. Hankintamenettelyjen kohdalla olemme käynnistäneet ensimmäisen dynaamisen hankintajärjestelmän, joka tehostaa yhdyskuntatekniikan rakennus- ja suunnittelukohteiden tarjouskilpailua.

Vuoden 2020 aikana lakkautettiin kunnan keskusvaraston toiminta ja tätä myötä uudistettiin sekä otettiin käyttöön uudet ostamisen toimintamallit kunnan toimialueilla.

6. Lisäämme seudullista ja kuntien välistä yhteistyötä ja selvitämme kuntaliitoksen mahdollisuuden

Kunnan edunvalvontasuunnitelman tavoitteet on määritetty ja niissä on tarpeen mukaan otettu huomioon seudullinen yhteistyö. Suunnitelman toteutumista on seurattu ja ohjattu kunnan-hallituksessa.

Alueellisen HYTE-työn rakenteet, toimintamallit ja tavoitteet luotiin vuoden 2019 aikana. Alueellinen HYTE-ryhmä käynnisti toimintansa ja kunnan HYTE-ryhmän alatyöryhmät muodostettiin ja niihin nimettiin Keusoten edustajat. Alueellinen hyvinvointisuunnitelma hyväksyttiin joulukuussa 2019.

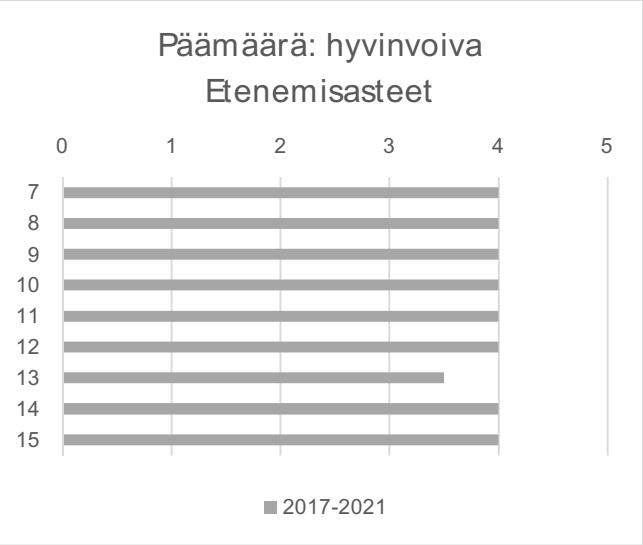
Keusote -yhteistyön rakenteita on vahvistettu. Kuntajohtajien neuvottelukunnan työskentely ja epäviralliset yhteiset valmistelut ovat vahventuneet. Keusoten työryhmien (talous, sivistys, hyte) vetovastuut on siirretty kuntaedustajille. Tammikuussa 2021 järjestettiin ensimmäinen kuntakohtainen kunnan ja Keusoten miniseminaari. Miniseminaarikäytäntö on tärkeä omistajaohjauksen ja yhteisen ymmärryksen kannalta, jonka vuoksi seminaarit tulevat jatkumaan säännöllisinä. Kuntajohtajien neuvottelukunta, alueellinen hyte-ryhmä ja Sivistysryhmä ovat kokoontuneet tiivisti koronatoimenpiteiden vuoksi.

Kuntayhteistyötä on tehty hyvin laajasti, etenkin Keski-Uudellamaalla. KUUMA-yhteistyössä on tehty vuosisuunnitelma ja toimenpiteitä koronaepidemian aiheuttaman talouden iskun edunvalvonnassa suhteessa valtioon.

Järvenpään ja Keravan kanssa tehtävä yhteistyö on edistynyt alueen liikuntapaikkaselvityksellä, jonka toteutus käynnistyi loppuvuodesta. Myös alueen museo- ja kulttuuriyhteistyöselvitys on käynnistetty ja hankerahalla valmistellaan Järvenpään, Keravan ja Tuusulan museoiden kulttuurimatkailureitistöä. Järvenpään ja Tuusulan yhteinen matkailupäällikkö -yhteistyö päättyi elokuussa 2020. Ylikunnallinen reittiselvitys valmistui alkuvuodesta 2021. Taajametsä-strategiatyö (Tuomalan suo) on alkamassa yhteistyössä Keravan kanssa.

Neuvottelu ruotsinkielisen opetuksen järjestämisestä yhteistyössä Järvenpään kanssa Kirkonkylän koulun kampuksella aloitettiin keväällä 2021. Kalliomaan vaativan erityisen tuen opetuksen järjestämisestä käynnistettiin kuntaneuvottelut yhteistyökuntien kanssa 2020. Tavoitteena on löytää uudet tilat toiminnan järjestämiseen kuntien alueelta.

Hyvinvoiva

7. Edistämme tuusulalaisten hyvinvointia, arjen sujuvuutta, elämän vireyttä ja elämänlaadun paranemista

Tuusulalaisten hyvinvoinnin edistäminen on ollut valtuustokauden keskiössä. Vuonna 2017 laadittiin laaja hyvinvointikertomus valtuustokaudesta 2013-2017. Hyvinvointi-suunnitelman laadinta käynnistyi vuonna 2019 uuden kuntastrategian hyväksynnän, organisaatiouudistuksen ja vuosien 2017-2018

hyvinvointikertomuksen hyväksynnän jälkeen. Hyvinvointisuunnitelma tavoitteinen hyväksyttiin joulukuussa 2019 ja suunnitelman toteutus käynnistyi. Kunnan ehkäisevän päihdetyön suunnitelma tehtiin vuonna 2020 ja ehkäisevän työn rakenne määriteltiin osana suunnitelman tekoa ja hyväksymistä.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden siirtyminen Keusote-kuntayhtymään on vaikuttanut hyvinvoinnin edistämistyön rakenteisiin, toimintatapoihin ja foorumeihin. Yhteistyötä eri tahojen välillä on tiivistetty monin tavoin eri foorumeilla.

Valtuustokaudella on luotu pitkäaikaistyöttömien työllistämisrahan toimintamalli. Käyttöönotto onnistui ja siitä saatiin hyviä kokemuksia.

Tuusulan seurakunnan kanssa yhteistyössä luotava tehostetun nuorisotyön malli nuorten ja nuorten aikuisten tukeen jatketaan vuonna 2021.

Työllistämistukitehtävien löytämisessä ja uudentyyppisien työllistämistapojen kokeilussa edistettiin ja tiivistettiin vuoropuhelua esimiesten kanssa. Työllistämistukitehtäviä löydettiin kunnan sisältä sekä läheisistä kumppaniorganisaatioista melko hyvin. Uudistetut pikaohjeet esimiehille laadittiin kesäkuun aikana. Yhteensä työllistämisrahalla palkattuja henkilöitä vuosina 2019-2020 on 32 hlöä.

Tuusulan lukiossa on toteutettu hyvinvointivalmennusta opiskelijoille. Vuoden 2020 loppuun mennessä valmennukseen on osallistunut kolme ryhmää opiskelijoita. Perusopetuksessa on kehitetty yhteisöllisen opiskeluhuollon toimintaa vahvistamalla koulukohtaisia toimintatapoja.

Eri hankkeissa on kehitetty hyvinvointia ja oppimista tukevia toimintamalleja mm. Pro koulu, Uutta koulua, Tiimilukio.

Puistoruokailua toteutettiin vuosina 2019 ja 2020.

8. Siirrämme palveluiden painopistettä ennaltaehkäiseviin ja kotiin vietäviin matalan kynnyksen palveluihin

Virtuaalisen perhekeskuksen malli määritettiin ja avattiin. Malli on todettu toimivaksi ja se on tiivistänyt yhteistyötä eri tahojen välillä. Sivustoa kehitetään yhteistyössä Keusoten kanssa osana Lanupe-työtä. Olemme osallistuneet Uudenmaan perhekeskusverkostoon ja sen kehittämistoimintaan.

Olemme laajentaneet IPC- menetelmän (nuorten masennusoireiden varhainen interventio) käyttöä osana oppilashuoltotyötä ja toteutusta. Toimintamalli on kehitetty ja sitä jalkautetaan. Osa toiminnoista jäi keväällä 2020 toteuttamatta poikkeustilanteen vuoksi. Tilanteen salliessa, toimintoja palautetaan käyttöön syksyn aikana. PK/Alueellinen nuorisotyön lisäresurssi on ollut käytössä toiminnassa.

Varhaiskasvatuksessa lasten tukea täydentävät taidepedagogit. Sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa työskentelee perheohjaajia. Koulujen kasvatusohjaajat vakinaistetaan 1.8.2021.

9. Olemme varhaiskasvatuksen ja koulutuksen kärkikunta

Varhaiskasvatuksen ja koulutuksen kehittämissuunnitelmien mukainen työ ja tavoitteet ovat edenneet suunnitellusti. Palveluverkon nykyaikaistaminen on edennyt palveluverkkosuunnitelman mukaan. Monion suunnitelmat ovat valmistuneet ja kilpailutus - Martta Wendelinin hankesuunnitelma hyväksyttiin ja kaava vahvistui 2019. Rakentaminen on aloitettu. Ruotsinkylän koulu jatkaa toimintaansa Lahelan monitoimikampuksen valmistumiseen saakka. Linjamäen koulun toiminta siirtyy osaksi Kellokosken koulua. Riihikallion hankesuunnitelma ja Martta Wendelin L2 piirustukset hyväksyttiin vuonna 2020 valtuustossa. Riihikallion toteutussuunnittelu käynnistynyt syksyllä 2020. Rykmentinpuiston hankesuunnitelma on valmis ja ollut lautakuntien käsittelyssä kesäkuussa, ja valtuuston hyväksyntä 5.10.2020. Kirkonkylän toteutussuunnittelu käynnissä.

Palveluverkon ohjausryhmä on ohjannut palveluverkon uudistamistyötä ja Iloisen Oppimisen Tuusula - oppimisympäristöjen pedagogisen rakentamisen käsikirja valmistui joulukuussa 2019.

Osana palveluverkon uudistamista on käynnistetty johtamisen kehittäminen sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa.

Sisäilmatyön rooli on ollut keskeisessä asemassa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen terveellisten ja turvallisten oppimisympäristöjen järjestämistä. Vuonna 2020 jatkettiin kehittämistyötä kehittämisryhmässä sekä Satakunta- ja Ratkaistaan yhdessä -hankkeissa. Kohdekohtaista sisäilmaryhmätyötä tehtiin aktiivisesti 7 kohteessa.

Varhaiskasvatuksen laatua on arvioitu yhteistyössä Reunamo research oy:n kanssa ja työtä jatketaan kehittämistoiminpiteillä sekä auditoinnin keinoin.

Varhaiskasvatuksen Kultsu valmistui 2019 ja se otettiin käyttöön keväällä 2020. Perusopetuksen Kultsua toteutetaan laajasti. Nuorten aikuisten kulttuurikasvatussuunnitelman valmistelu käynnistyy keväällä 2020.

Osallistuvaa suunnittelua ja palvelumuotoilun menetelmiä on hyödynnetty mm. pihojen ja lähiliikuntapaikkojen suunnittelussa, väistötilojen ja uusien oppimisympäristöjen suunnittelussa.

Varhaiskasvatuksen toiminnassa kehitetään ulkona tapahtuvaa toimintaa sekä oppimista. Kevään poikkeuksellisen tilanteen aikana lapsiin oltiin yhteydessä omasta lapsiryhmästä myös digitaalisten välineiden avulla. Olemme mukana Ilo kasvaa ulkona- hankkeessa, sekä valmistelemme ympäristökasvatuksen suunnitelmaa varhaiskasvatukseen.

Perusopetuksessa ulkona oppiminen ja toiminnallinen oppiminen ovat edenneet sekä tutoropettajien kautta, että Liikkuva koulu – hankkeen avulla. Digiympäristöt ovat laajassa käytössä kaikilla kouluilla. Kevään etäopetusaika kehitti opettajien ja oppilaiden digipedagogisia taitoja paljon. Koulut ovat saaneet oppimisympäristöjen kehittämisrahaa, jolla on monipuolistettu kalustusta kouluilla.

Tuusulan kuvataidekoululla etäopetusaikanakin opetus on toteutunut opetussuunnitelman mukaisesti. Myös Tuusulan Opistolla etäopetusvalmiuksia ja etäopintojaksoja on systemaattisesti lisätty. Opettajat ovat kehittäneet valmiuksiaan toteuttaa osaamisperusteista opetusta, kun jatkossa osa suoritetuista opinnoista voidaan kirjata eri koulutusmuotojen yhteiseen Koski-tietokantaan.

Kielikylvyn kehittämishanke on käynnissä. Varhaiskasvatus on saanut hankerahoitusta kielirikasteisen toiminnan aloittamiseen englanninkielellä esiopetuksessa. Toiminta jatkuu Mikkolan ja Pellavan esiopetuksen ryhmissä. Kielirikasteinen toiminta ruotsin kielellä Kievarin päiväkodissa jatkuu. A-kielivalikkoon on lisätty uutena kielenä venäjä. Perusopetuksessa ystävyyskuntatoiminta keskeytyi ja kaksi sovittua tanskalaisten vierailua peruuntui koronatilanteen vuoksi keväällä 2020. Kaikilla yläkouluilla on omia kansainvälisen toiminnan projekteja, joihin kuuluu yhteydenpitoa ja vierailuja. EDUPacks-toiminta on katkolla korona-tilanteen vuoksi.

Syksyllä 2020 alkoi tutoropettajien koulutus, jossa koulutettiin hyödyntämään globaalikasvatusta laajemmin hyödyksi koulujen toiminnassa. Syyskuussa 2020 järjestettiin etätapahtumana Tuusulan kielimessut, joissa tuodaan laajasti esiin monikielisyyttä. Lukiossa koronatilanteen vuoksi kansainvälisyystoiminta keskittyi tänä lukuvuonna opiskelijoiden kansainvälisyystiimeille ja kotikansainvälisyyden kehittämiseen. Kaikki matkustusta edellyttävät hankkeet ja projektit on siirretty ensi lukuvuoteen.

10. Takaamme tuusulalaisille nuorille jatkokoulutuspaikan tai työllistymispolun

Koulunuorisotyö mallinnettiin kohdennetun ja alueellisen nuorisotyön sekä opetuksen yhteistyönä ja malli otettiin käyttöön syksyllä 2019. Mallin vakiinnuttaminen oli vuoden 2020 tärkeimpiä tavoitteita. Oppilaanohjausta on vahvistettu valtuustokauden aikana ja valmistauduttu oppivelvollisuuden laajentumiseen.

Psykososiaalisen työn kehittämistä jatkettiin ja vuoden 2019 alkupuolella Ohjaamoon palkattiin psykologi valtuuston päätöksen mukaisesti kahden vuoden määräaikaisuuteen. Tällä resurssilla yhdessä muun verkoston kanssa on pystytty kehittämään tuen rakenteita

koulutukseen ja työllisyyteen kiinnittymisenkin näkökulmasta.

11. Kehitämme Tuusulan liikunta- ja harrastusmahdollisuuksia. Tuusulalaiset liikkuvat ja harrastavat enemmän ja monipuolisesti

Korona-epidemia haastoi kulttuuripalvelut miettimään palvelujen tuottamista uusilla tavoilla niin, että teemavuoden ajatus - Kulttuuri liikuttaa – saatiin toteutettua. Uutena toimintamuotona toteutettiin syksyn valotapahtuma Valoa, enemmän valoa, joka haastoi kuntalaiset kiertämään etelä-Tuusulassa sijaitsevat teokset itsenäisesti jalkaisin.

Kulttuuria kaikille - ja Kulttuurinen vanhustyö - projektit ovat tuoneet kulttuurin kokemisen helpoksi kuntalaisille, mm. yhdessä Meidän Festivaalien kanssa järjestettiin konserttikiertue Järvenpään ja Tuusulan vanhustentaloissa. Terveysliikuntaohjelma on valmis ja toiminta käynnistynyt.

Eino & Leino lukutaidonkehittämishanke on käynnistynyt projektikoordinaattorin johdolla. Hanke tekee yhteistyötä kirjastojen, varhaiskasvatuksen sekä alkuopetuksen ja huoltajien kanssa. Kirjastot ovat tarjonneet räätälöityjä palveluja koronan aikana.

Kirjastoa on tarjottu aktiivisesti tilaksi kuntalaisten omaehtoiseen toimintaan ja tapahtumiin. Kirjaston pajatoiminta on kuntalaisille avaamista vaille valmis. Kirjastopyörällä vierailtiin kesän aikana Tuusulan puistoissa ja ulkoilualueilla pitämässä ääneenlukuhetkiä ja tapaamassa kuntalaisia.

Tuusulan Opisto on ollut mukana kuntalaisten digitaitoja lisäävässä Digistä mua – hankkeessa viemällä digineuvontaa ja –tukea jokapäiväisiin toimintaympäristöihin.

Tuusula on mukana Suomen harrastemallin kehittämishankkeessa. Koulukerhotoimintaa on kehitetty kolmannen sektorin kanssa koko strategiakauden ajan.

Valtuustokauden aikana on kehitetty erilaisia yhteistyömuotoja sekä palveluita Keski-Uudenmaan kuntien kesken. Liikuntapaikkaselvitykset ja ylikunnallisten ulkoilureittien tarkastelu antavat suuntaviivoja tulevaisuuden liikuntapaikkarakentamiselle. Keski-Uudenmaan uimahallit ottivat ensimmäisinä kuntina Suomessa käyttöön ylikunnalliset uimahallituotteet. Uimahallit tulevat tiivistämään yhteistyötä entisestään. Tavoitteena on käynnistää uimahallien kesken yhteisiä ylläpitoon, tietotaidon vaihtamiseen ja teknisiin tehtäviin liittyviä yhteistyömuotoja. Edellytykset kuntien yhteisrahoitteiselle liikuntapaikkahankkeelle on olemassa.

12. Vahvistamme tuusulalaisten turvallisuuden ja osallisuuden tunnetta sekä varmistamme kasvavan Tuusulan turvallisuuden

Uuden turvallisuusjohtamisen mallin käyttöönotto käynnistyi koulutuksin ja harjoituksin sekä ohjeistuksia päivittämällä vuonna 2019.
Kuntaan palkattiin työsuojelupäällikkö viemään mallia käytäntöön työturvallisuuden osalta.

Vuonna 2020 liikenneturvallisuutta edistettiin katusuunnitelmia parantaen. Parannuksia tehtiin Etelä-Tuusulassa mm. Lahelantiellä, Nahkelantiellä, Haukantiellä. Pellavamäentiellä rakennettiin kevyenliikenteenväyliä sekä nopeusrajoituksia kiristettiin. Pohjois-Tuusulassa Pertuntie-Opintien nopeusrajoituksia tarkistettiin sekä Jokelantien kevyenliikenteenväyliä parannettiin. Kellokosken koulun ympäristössä huomioitu turvallinen saattoliikenne ja kulkeminen.

Yhteisöllisyyttä lisätty tarjoamalla kuntalaisille uusia yhteistiloja ympäri kuntaa. Vuoden 2019 aikana järjestettiin turvallisuusiltoja kuntalaisille. Vuodelle 2020 suunnitellut kuntalaisille suunnatut turvallisuustapahtumat siirrettiin koronatilanteesta johtuen vuoteen 2021. Jokelan

vanhan paloaseman korvaavaa uuden paloaseman suunnittelua käynnistettiin ja uusi sijainti sovittiin.

Ennaltaehkäisevä Ankkuri-toiminta käynnistettiin Tuusulassa yhdessä poliisin ja sosiaalitoimen kanssa.

13. Otamme toiminnassamme huomioon luontoarvot ja ympäristön. Huolehdimme, että luonto voi hyvin ja se on läsnä kuntalaisten arjessa

Kunnassa lisättiin luonnonsuojelualueita hieman alle 100 ha:lla vuonna 2017. Uusia kohteita on selvitetty yleiskaava 2040:n valmistelun yhteydessä. Seuraavien suojeltavaksi esitettävien alueiden luetteloa on valmisteltu päätöksentekoa varten.

Viheralueiden hoitoluokitusta ja -tasoa on nostettu määrärahojen sallimissa puitteissa. Viheralueiden hoidon määrärahan tason nostossa ei kuitenkaan ole huomioitu puistojen pinta-alan kasvua.

Tuusulanjärven kunnostushanke siirrettiin Keski-Uudenmaan Ympäristökeskuksen vastuulle ja hanketta on laajennettu. Tuusulanjärven ekologinen tila nousi vuonna 2019 välttävästä tyydyttävään. Tuusulanjärven valuma-alueen VILKKU Plus-hanke on edennyt yhteistyössä viljelijöiden kanssa. Hankkeeseen liittyvien vesiensuojelutoimenpiteiden (esim. Mäyräojan tulvatilanteen hallinta, ravinteiden huuhtoutumista vähentävien viljelymenetelmien käyttöönotto) suunnitelmat ovat valmistuneet. Toimenpiteiden toteutus aloitetaan vuonna 2021.

14. Edistämme kestävää kehitystä kaikessa toiminnassa. Vähennämme hiilidioksidipäästöjä ja lisäämme uusiutuvan energian osuutta energiankulutuksesta

Tuusula oli mukana Kesto-hankkeessa vuosina 2019-2020 (Kestävyyden johtaminen ja toimeenpano paikallistasolla), jossa tavoitteena oli luoda kestävän kehityksen johtamisen malleja kuntiin. Tuusula on myös osallistunut Kestävä kaupunki -ohjelmaan, jonka tavoitteena on, että kestävä kehitys toteutuu kaupunkien ja kuntien kaikessa toiminnassa. Kestävää kehitystä ja YK:n agenda 2030-tavoitteita edistetään Tuusulassa sosiaalisen, ekologisen ja taloudellisen kestävyyden näkökulmista. Sivistyksen toimialueella on otettu käyttöön Agenda 2030 -tavoitteet kaikilla palvelualueilla. Keväällä 2021 laaditaan kestävän kehityksen raportti valtuustokaudesta 2017-2021. Kestävän kehityksen suunnitelman laadinta ei ole vielä käynnistynyt, se tullaan laatimaan valtuustokaudeksi 2021-2025.

Valtuusto päätti syksyllä 2018, että kunta lähtee mukaan yhteiskuntasitoumukseen "Sitoumus2050", joka toteuttaa kestävän kehityksen kansallisia tavoitteita. Sitoumusta ei vielä ole tehty. Valtuustokauden aikana otettiin käyttöön kunnan "5T:n" malli rakennus-hankkeisiin: Terveellinen, Turvallinen, Toiminnallinen, Taloudellinen ja Tilatehokas on kestävän rakentamisen linjaus. Olemme myös selvittäneet Joutsenmerkin käyttöönottamista uudisrakennukselle

KETS-sopimusta on toteutettu koko valtuustokauden ajan laaditun toimintasuunnitelman mukaisesti. Toimintasuunnitelma päivitettiin vuoden 2020 aikana. Osa suunnitelluista toimenpiteistä ovat valmiita, ja keskeneräisille toimenpiteille on sovittu tarkempi työsuunnitelma.

Työ kohti hiilineutraalia Tuusulaa on aloitettu merkittävimmästä kunnan hiilidioksidipäästöjen aiheuttajasta - rakennuskannasta. Palveluverkon toteutuksen yhteydessä yhtenä poikkileikkaavana projektina on tunnistettu kestävä kehitys, jonka yhteydessä tarkastellaan ja tavoitellaan mm. päästöjen vähentämistä uusissa palveluverkon rakennuksissa. Yhtenä keinona tähän on suunnittelun ja rakentamisen ohjaaminen rakennusten hiilijalanjälkilaskennan perusteella. Lisäksi vuonna 2020 on käynnistetty selvitys, jossa tutkitaan mahdollisuutta pyrkiä kohti hiilineutraalia Tuusulaa.

Toimenpiteitä on tehty myös esim. Kunnan palveluissa syntyvän ruokahävikin vähentämiseksi sekä tuusulalaisten ruoka-apua koskevassa toiminnassa ja sen kehittämisessä.

Ruokapalveluissa on siirrytty kasviperäisten raaka-aineiden tarjoamisen lisäämiseen.

15. **Johdamme ihmisiä innostaen ja yhdessä uutta tehden. Tuusulan kunta on vetovoimainen työnantaja ja kunnan henkilöstö voi hyvin**

Henkilöstöä sitoutettiin oman toiminnan kehittämiseen mm. kehityskeskusteluissa, joiden teemana oli kuntastrategian yhteydessä määritetty yhteinen toimintatapa "me teemme yhdessä uutta". Vuoden 2019 aikana toteutettiin kyselyt henkilöstölle pormestarimallin käyttöönotosta sekä henkilöstön työtyytyväisyydestä ja –hyvinvoinnista. Vuonna 2020 johtoryhmässä käsiteltiin johtamisensuunnitelma ja uudet kehittämismenetelmät ovat pilotoinnissa.

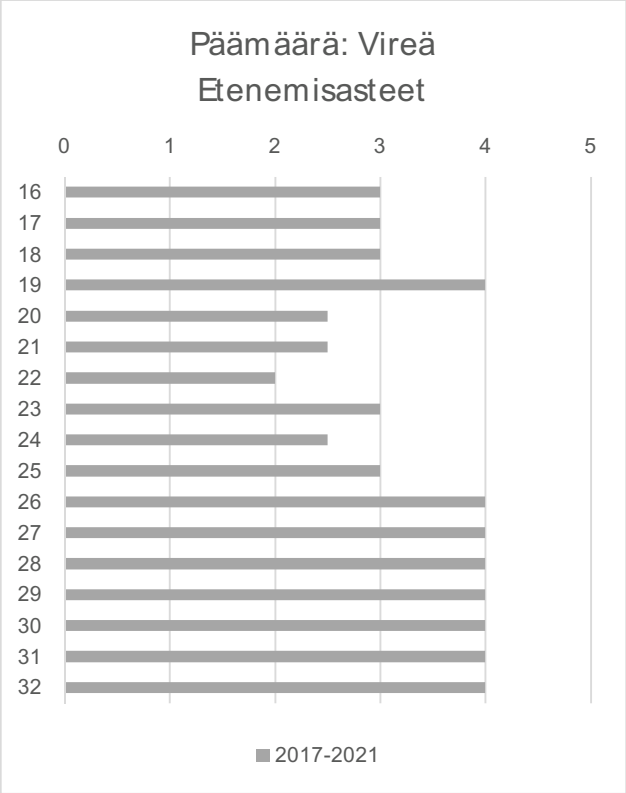
Työhyvinvointi on koulujen ja päiväkotien pääteema lukuvuonna toimintasuunnitelmissa. Vuonna 2020 edistettiin digitaalisten koulutusmenetelmien käyttöä lanseeraamalla sähköinen Eduhousen koulutusalusta, josta löytyy lähes 1000 erilaista koulutusta henkilöstölle. Laajassa #Uuttakoulua – hankkeessa kehitettiin johtoryhmien ja koulun oppilashuollon työskentelyä.

Varhaiskasvatuksessa on luotu uusia johtamisen malleja eri kokoisiin varhaiskasvatusyksiköihin. Perusopetuksessa on toteutettu muutosjohtamisen valmennuksia johtoryhmille. Sivistyksen koko toimialueella on kehitetty yhteistä johtamista ja viestintää.

Yhteisissä palveluissa toteutettiin koko henkilöstä koskevaa työyhteisövalmennus. Valmennuksella edistettiin tiimien itseohjautuvampaa toimintatapaa sekä siirtymää oman työn suorittajasta oman työn kehittäjäksi.

Kunnan uudistetun kehittämismallin jalkauttamista jatkettiin sekä henkilöstön projekti- ja muiden kehittämismenetelmien osaamista vahvistettiin. Vuoden aikana toteutettiin salkunhallinnan koulutustilaisuuksia toimialueilla ja suurin osa aktiivivaiheessa olevista toteutuksista tunnistettiin ja tehtiin näkyväksi salkunhallinnan sähköiseen työkaluun. Kehittämisen hallintaa tukemaan nimettiin toimialueilta salkkuvastaavat, jotka muodostavat kuukausittain kokoontuvan poikkihallinnollisen ryhmän. Johtoryhmissä toteutettiin kunta-/toimialuekohtaisia salkkukatsauksia osana kehittämisen johtamista. Lisäksi toteutettiin lean-kehittämisen valmennusta, ja lean-ajattelun periaatteita pilotoitiin valituissa kohdeprosesseissa.

Vireä

16. **Kasvamme vahvasti ja hallitusti. Tavoittelemme nopeampaa väestönkasvua, monimuotoista asumista ja laadukasta elinympäristöä**

Valtuustokaudella on luotu edellytyksiä kasvun mahdollistamiseksi ja päästy takaisin kasvu-uralle väestönkasvussa. Syntyneiden enemmyys pieneni vuoteen 2019 saakka syntyvyyden vähentyessä ja kuolleisuuden noustessa, mutta vuonna 2020 tapahtui käänne parempaan. Maan sisäisessä muuttoliikkeessä tapahtui myös käänne vuonna 2020, jolloin vuodesta 2015 jatkunut nettomuuton lasku kääntyi kasvuun.

Rakentamisessa aloitettujen asuntojen määrä kääntyi kasvuun vuonna 2018. Vuosina 2019 ja 2020 aloitettujen asuntojen määrä on ollut yli 500 asuntoa vuodessa. Myös rakentamisen monimuotoisuus on lisääntynyt etenkin Rykmentinpuiston rakentumisen myötä.

Valtuustokauden aikana kunnassa on tehty aktiivista (raaka)maanhankintaa. Hintatason osalta ei ole tehty korotuksia. Suoranaisille maanhankintaneuvotteluille ei ole asetettu ajallista takarajaa, mutta sopimuksissa aikarajoja on käytetty. Focus-alueella maanhankinnassa ollaan etenemässä lunastusmenettelyn kautta.

Myönnettyjen rakennuslupien määrä on ollut kasvussa valtuustokauden ajan. Vuonna 2019 aikana myönnettyjen rakennuslupien kerrosala oli 120 356 kem², joka oli 72 567 kem² edellisvuotta enemmän.

Yleiskaava 2040:n ehdotusta valmistellaan uudelleen käsiteltäväksi ja nähtäville asetettavaksi. Kaavaratkaisun sisältöön joudutaan tekemään niin merkittäviä muutoksia, että ehdotus on syytä asettaa uudestaan nähtäville. Viivettä on aiheuttanut uuden käsittelykierroksen ohella resurssipula.

Asuntomessut toteutettiin kunnan koronapandemian pohjalta päivitettyjen tavoitteiden mukaisesti.

17. Vahvistamme elinvoimaa keskustojen monipuolisia palveluita ja viihtyvyyttä kehittämällä

Kunnan uusien toimintatilojen määrästä tehtiin esitys ja toimitilojen sijoittumista keskustan alueella suunniteltiin skenaarioiden avulla. Toimitilahankkeen mahdollisten toteuttajien kanssa käytiin markkinavuoropuhelu. Kilpailutus hankkeen suunnittelemiseksi, rahoittamiseksi ja toteuttamiseksi käynnistettiin kilpailullisena neuvottelumenettelynä, joka mahdollistaa joustavan hankkeen kehittämisen yhdessä eri tahojen kanssa. Asemakaavaluonnos käsiteltiin kuntakehityslautakunnassa ja asetettiin julkisesti nähtäville. Palvelukeskukseen toteutettavien kunnan tilojen käyttöä kuvaavaa esisuunnitelmaa on valmisteltu osallistaen kuntalaisia ja työntekijöitä.

Tuusulan keskustojen vetovoimatekijöiden toimenpiteet toteuttaa Jokelan ja Kellokosken osalta hankekehittäjä (rekrytoidaan 2021). Hyrylässä tutkimus toteutetaan seuraavan kerran vuonna 2021. Tuusulan yleisarvosana Kuntabarometrin elinkeinopolitiikan kokonaisarvosana on 2,55. Sijoitus on 15. Uudellamaalla.

Hyrylän taideohjelma hyväksyttiin ja käynnistettiin syksyn 2020 aikana

Maauimalan ja uimahallin kehittämisen tarveselvitys valmistui. Selvityksen pohjalta laadittiin jatkotyönä vaihtoehtomallit uimahalliympäristön kehittämiselle.

18. Vahvistamme yritystoiminnan edellytyksiä ja työpaikkojen syntymistä aktiivisella elinkeinopolitiikalla, kaavoituksella ja edistämällä liikennehankkeita

Työpaikka-alueiden kaavoitusta on edistetty aktiivisesti valtuustokauden aikana.

Sulan työpaikka-alueen ensimmäinen asemakaava hyväksyttiin ja Sulan työpaikka-alue II asemakaava-alueelta on hyväksytty ja yksi maankäyttösopimus on ja yhdestä maankäyttösopimuksesta on saatu neuvottelutulos, joka on kunnassa hyväksytty mutta odottaa maanomistajien allekirjoituksia.

Rykmentinpuiston työpaikka-alueen ensimmäinen asemakaava on hyväksytty valtuustossa toukokuussa. Siitä kuitenkin jätettiin valitus hallinto-oikeudelle, eikä kaava ole saanut lainvoimaa. Alueen kunnallistekninen yleissuunnitelma on valmistunut. Katu- ja rakennussuunnitelmaa laaditaan parasta aikaa. Kelatien työpaikka-alueen maankäyttösopimusneuvottelut eivät johtaneet tulokseen.

Kunta on lisännyt maaomistustaan Focus-alueella ja saanut haltuunsa pääosan maa-alueista vapaaehtoisin kaupoin. Lopusta maa-alueista on haettu lunastusta ja ympäristöministeriö myönsi lunastusluvan kesällä 2020, joista on kuitenkin valitus vireillä hallinto-oikeudessa. Focus-alueen asemakaavojen laatiminen etenee usean asemakaavan myötä. Sammonmäen alueelle

laadittiin asemakaavaluonnos ja se on asetettu julkisesti nähtäville. Neuvotteluja maanomistajan kanssa on jatkettu Focus-liikekeskus -kaavan osalta.

19. Vahvistamme Etelä-Tuusulan kasvua. Tiivistämme ja eheyttämme Hyrylän keskustaa ja Rykmentinpuistoa

Hyrylän keskustan kehittäminen on edennyt pääosin suunnitellusti. Onnistumisiin voi lukea korttelin 8067 asemakaavamuutos ja maankäyttösopimus, jotka hyväksyttiin. Suutarintien sopimukset valmisteltiin, vanha paloasema purettiin ja Suutarintien asemakaava on tullut voimaan. Tonttikauppojen esisopimus on valmis. Kaupat tehdään yhden (1) kuukauden kuluessa siitä, kun Avainasunnot Oy on saanut hyväksytyn ARA:n osapäätöksen lainoituksesta, ja kun LPY-tontinautopaikan hinta on selvillä. Seuraava vaihe on kilpailuttaa jäljelle jääneet kaksi (2) tonttia pikimmiten ja aloittaa LPY-tontin rakennuttaminen.

Rykmentinpuiston alueen suunnittelu ja toteutus on edennyt valtuustokauden aikana. Asuntomessut 2020 valmisteluja tehtiin valtuustokauden ensimmäiset vuodet ja messut toteutettiin onnistuneesti koronapandemiasta ja messujen siirrosta huolimatta. Rykmentinportin Infran yleissuunnitelma on valmistunut, mutta asemakaavasta on tehty valitus.

Palvelukeskuksen hankesuunnittelun valmistuminen mahdollistaa asemakaavoituksen ja yleissuunnitelman loppuunsaattamisen. Toimiva liikennejärjestely edellyttänee linja-autoaseman siirtämisen aiempien päätösten mukaisesti Rykmentinpuiston puolelle. Siirron valmistelu on aloitettu. Hyrylän keskustan yleissuunnitelma saatetaan loppuun palvelukeskuksen asemakaavamuutoksen yhteydessä.

20. Kehitämme Jokelan keskustaa rataan tukeutuen ja vahvistamme taajaman vetovoimatekijöitä

Jokelan keskustan kehittämisessä ei ole edetty valtuustokauden alkuvuosina suunnitellusti, mutta Jokelan yleissuunnitelmaa laadittiin ja käsiteltiin luottamusmieselimissä sekä Konduktöörinkujan asemakaavan muutos valmisteltiin ja hyväksyttiin vuonna 2020. Jokelan keskustan yleissuunnitelma tulee hyväksymiskäsittelyyn keväällä 2021. Asemanseudun kehittämisestä on neuvoteltu maanomistajan kanssa. Opintien ja Nukarintien risteyksen ympäristön asemakaavatyö on vuoden 2021 kaavoitusohjelmassa. Jokelan keskustan yleissuunnitelma on ollut luottamuselimissä ja nähtävillä vuodenvaihteessa 2020-2021. Jokelan paloasemalle on löydetty uusi sijainti vuonna 2019, mutta vanhan paloaseman tontin kaavoitus ei ole edennyt. Vanhan paloaseman käytettävyyttä ja korjauskelpoisuutta tutkitaan.

Taajaman vetovoimatekijöitä: sijaintia radanvarressa ja puutarhakaupunkimaista luonnetta lampineen ei ole pystytty täysin hyödyntämään.
Jokelan alueen koulupalveluiden selvitys on valmis ja tulee tiedoksi kevään 2020 aikana. Ennakkovaikutusten arviointi siirtyi syksystä 2020 keväälle 2021 koronatilanteen vuoksi. Esitys tulee päätökseen loppuvuodesta 2021.

Jokelan alueen laserkeilausaineisto on hankittu. 3D-kaupunkimallin tuottamista on valmisteltu ja testailuja suoritettu. Kehittämistä jatketaan vuonna 2021.

21. Vahvistamme Kellokosken omaleimaisuutta ja vetovoimaa Ruukin ja Sairaalan aluetta sekä keskustaa kehittäen

Kellokosken keskustan kehittäminen ei ole edennyt suunnitellusti. Päivittäistavarakauppojen tonttien kehittäminen ei ole edennyt. Keskusta-alueen kerrostalokorttelin toteuttamista on tutkittu yhteistyössä Tuusulan kunnan kiinteistöjen kanssa. Muita kiinnostuneita toimijoita ei ole. Kellokosken sairaalan uusiokäyttöprojektin vetovastuu on HUS:lla ja kunta on varautunut tekemään alueelle kaavamuutoksen. Kalliomaan koulu siirtyi sairaala-alueelle kesällä 2019. Kellokosken sairaalan uusiokäyttöprojekti on tässä vaiheessa HUS:n resurssien varassa. Odotamme, että pääsemme neuvottelemaan alueen asemakaavan muuttamisesta hankkeen tai hankkeiden edistyessä.

Kellokosken keskustan katusuunnitelmat ovat edenneet toteutukseen. Kaupan keskusliikkeiden kanssa on käyty neuvottelut palvelujen kehittämisestä, mutta tässä vaiheessa ei ole ollut tarvetta valmistella tonttikauppoja. Yhdestä asuinrakennushankkeesta on neuvoteltu keskusta-alueelle.

Kellokosken kirjaston ja nuorisotilan uudistamisen suunnittelu on käynnissä. Kirjasto ei saanut lisätilaa terveysaseman puolelta, joten remontti toteutetaan olemassa oleviin tiloihin. Tilasuunnittelun yhteydessä on käynnistetty omatoimikirjasto-projekti, jossa etsitään parasta omatoimikirjastoratkaisua Tuusulan kunnankirjastolle. Ratkaisu otetaan käyttöön ensimmäisenä Kellokoskella kirjaston remontin yhteydessä. Kirjaston ja nuorisotilan yhteisiä tarpeita tilojen ja toiminnan osalta on kartoitettu. Remontti toteutetaan vuonna 2021 ja kaikki remonttisuunnitelmat ovat valmistuneet vuoden 2020 aikana.

Kellokosken alueen laserkeilausaineisto on hankittu. 3D-kaupunkimallin tuottamista on valmisteltu ja testailuja suoritettu. Resurssien riittävyys syntyi ongelmaksi, koska kasvun ja ympäristön pääsuunnitteluohjelmiston pakollinen versiopäivitys tuli samaan aikaan. Kehittämistä jatketaan vuonna 2021.

22. Mahdollistamme kylien täydennysrakentamisen ja elinvoimaisuuden sekä maaseutumaisen ympäristön

Kylien elinvoimaa on edistetty alueellisissa Kehittämisverkostoissa sekä osallistuvan budjetoinnin keinoin.

Kyläkaava-ajatusta on esitetty valtuustolle ja kuntakehityslautakunnalle 2018. Kyläkaavat eivät ole nousseet poliittisessa käsittelyssä kaavoitussuunnitelmaan. Resurssit kohdennetaan yleiskaavan viimeistelyyn, jonka jälkeen aletaan laatia Koillis-Hyrylän osayleiskaavaa 7.12.2020 hyväksytyn kaavoitussuunnitelman mukaisesti.

23. Kansainvälistymme ja luomme sille edellytyksiä

Kansainvälistymissuunnitelmaa on laadittu poikkihallinnollisessa yhteistyössä ja suunnitelmaluonnos on valmis. Valmistelu on keskeytynyt ja suunnitelmaa ei ole viety päätöksentekoon.

Globaalikasvatuksen hankerahoituksella on toteutettu ja toteutetaan koulutuksia ja tuetaan koulujen ja päiväkotien omia kansainvälisyyttä edistäviä teemapäiviä ja valinnaisainekursseja. Järjestämme vuosittain syyskuussa Tuusulan omat kielimessut. Koko kuntaa koskeva kansainvälistymissuunnitelma on laadinnassa.

Kieliohjelmaa on laajennettu lisäämällä kielivalikkoon vuonna 2019 espanja ja vuonna 2020 venäjä. Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ja opetuksen kehittämisestä on viety eteenpäin ja ruotsinkielisen opetuksen ja varhaiskasvatuksen siirtymistä Kirkonkylän kampukselle on valmisteltu suunnitellusti.

24. Hyödynnämme lentokentän ja metropolialueen tarjoamat kasvun mahdollisuudet asumisessa ja elinkeinotoiminnassa

Lentokenttään liittyvää edunvalvontaa tehdään lentokenttäyhteistyön verkostoissa. Lentokentän ja metropolialueen kasvun mahdollisuuksia ei olla onnistuttu hyödyntämään riittävästi. Asemakaavoja on vireillä Kehä IV:n alueella, mutta hankkeissa ei ole vielä edetty luottamuselinkäsittelyyn. Alustavia suunnitelmia ja selvityksiä on laadittu, jotta luonnosvaiheessa voidaan valita alueen käytön osalta suuret linjat (esim. liikenneverkko, energiaverkko, tavoiteltava hankekoko). Valtuustokauden loppupuolella koronaepidemia on haastanut lentokenttäalueen hyödyntämisen asumisessa ja elinkeinotoiminnassa.

25. Kehitämme lentokenttään tukeutuvaa FOCUS aluetta ja edistämme vahvasti Kehä IV toteutusta

Kunta on lisännyt maaomistustaan Focus-alueella ja saanut haltuunsa pääosan maa-alueista vapaaehtoisin kaupoin. Lopusta maa-alueista on haettu lunastusta ja ympäristöministeriö myönsi lunastusluvan kesällä 2020, joista on kuitenkin valitus vireillä hallinto-oikeudessa. Focus-alueen asemakaavojen laatiminen etenee usean asemakaavan myötä. Sammonmäen alueelle

laadittiin asemakaavaluonnos ja se on asetettu julkisesti nähtäville. Neuvotteluja maanomistajan kanssa on jatkettu Focus-liikekeskus -kaavan osalta. Selvitys Kehä IV:n rahoitus- ja toteutusvaihtoehdoista on valmistunut.

26. Panostamme kulttuuritarjonnan monipuolisuuteen ja laatuun, ja matkailu alueella lisääntyy. Luomme mahdollisuuksia kulttuuriliikunnalle

Vuonna 2019 kulttuuritarjonnan monipuolisuuteen panostettiin ja matkailu alueella lisääntyi. Pop up-kulttuuritoimintaa ja liikkumisen mahdollisuuksia pyrittiin luomaan eri tavoin. Valtakunnalliset Kotiseutu-päivät järjestettiin Tuusulassa kesällä 2019 ja tapahtuma onnistui hyvin.

Vuonna 2020 Korona-pandemia vaikutti mahdollisuuteen tarjota kulttuuritapahtumia ja ulkotapahtumat toteutettiin koronaepidemian rajoissa. Asuntomessuilla tuotiin esiin Tuusulanjärven matkailumahdollisuuksia.

Rykmentinpuiston taideohjelma on toteutunut suunnitellusti. Hyrylän taideohjelma laadittiin ja hyväksyttiin ja samalla yhdistettiin molemmat taideohjelmat Tuusulan taideohjelmaksi.

Ruokakulttuurin edistämiseksi perustettiin kouluruokailuryhmät.

27. Kehitämme Tuusulanjärven ja Tuusulan jokivarsien sekä vesistöjen (Jokelan lammet ja Rusutjärvi) virkistyskäyttöä ja saavutettavuutta

Tuusulanjärven ja -joen ranta-alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa on edetty valtuustokauden aikana monin tavoin. Yleissuunnitelmaa on laadittu osissa, mutta koko järven kattavaa suunnitelmaa ei ole vielä voitu valmistella. Fjällbon toteutus eteni suunnitellusti ja valmistui vuonna 2019. Tuusulanjärven rantareittien toteuttaminen ei ole edennyt suunnitellusti. Itärannan reitti on toteutettu osin ja länsirannan reitti odottaa suunnitelman laatimista. Kelluvan rantareitin suunnittelu ei ole edennyt asemakaavanmuutoksen takia. Järven ympäristössä on useita eri luonteisia suunnitteluhankkeita, joissa kussakin on omalaisensa haasteet. Kaikki etenevät oman prosessinsa mukaisesti. Tuusulanjärven virkistyskäytön yleissuunnitelma tulee luottamuselinkäsittelyyn ja nähtäville keväällä 2021.

Sarvikallion virkistysalueesta tuli valtuustokauden aikana yksi Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen suosituimpia luontokohteita. Kävijämäärät lähtivät jyrkkään nousuun ja P-aluetta on laajennettu jo kahteen otteeseen. Alueelle valmistui kauden loppupuolella lisää palveluita, P-paikkoja, tulipaikka, polkureittejä, opasteita ja wc. Portaat rannasta näköalapaikalle rakennettiin kokonaisuudessaan yhdeksi rakenteeksi.

Pappilan ja Koskenmäen venepaikka-alueet kunnostettiin Tuusulanjärvellä, Pappilan kunnostuksen yhteydessä toteutettiin myös veneenlaskupaikka.

Jokelan lammille on laadittu toimenpideohjelma ja sitä on ryhdytty toteuttamaan suunnitellusti mm. Jokelan lammen uusittu uimapaikka saavutti valmistuessaan heti suuren suosion.

28. Kehitämme Tuusulan Urheilupuistoa Helsingin seudun parhaaksi omaehtoisen harrastamisen ja aktiivisen urheilun ympäristöksi ja tapahtumapaikaksi

Hyrylän urheilukeskuksen kehittäminen on edennyt monilta osin suunnitellusti. Alueella on nyt yli puoli miljoonaa käyttäjää vuosittain. Pysäköintialue 1 valmistui vuonna 2019. Uudet suunnitteilla olevat liikuntalaitokset lisäävät oheispalveluiden tarvetta ja esimerkiksi liikenteen sujuvuuteen, turvallisuuteen ja pysäköintialueiden riittävyyteen tulee panostaa ja kiinnittää huomiota. Suunnitteilla olevien laitosten lisäksi kunta rakentaa P-alueet 2 ja 3 Kuntoilijantien läheisyyteen, palvelemaan alueen kaikkia käyttäjiä. Alikulkutunneleiden ja kuntoportaiden sekä kuntovälineiden rakennusurakka valmistuu valtuustokauden päättyessä. Hanke sisältää katkeamattoman kevyen liikenteen ja ulkoilureittien rakenteet ja yhteydet Patterinmäen alueella Hyrylän keskustaan, Rykmentinpuistoon ja urheilukeskuksen alueelle. Urheilukeskuksen alueen reitistöt on uusittu valtuustokauden

aikana täysin. Urheilukeskuksen yleisilme on muuttunut koko alueella. Tuusulan kunta on toteuttanut varuskunnan alueelle ulkoilureitistön, joka hakee vertaistaan koko Etelä-Suomen alueella. Kunnan eteläpäässä on tätä nykyä yksi pääkaupunkiseudun hienoimpia ja parhaiten hoidettuja hiihtolatuja, leveä edestakainen reitti keskellä metsää on poikkeuksellinen ja kustannustehokas konsepti, jolla kunta erottuu positiivisesti. Ensilumen latu urheilukeskuksessa on yksi pääkaupunkiseudun parhaiten kunnossapidetyistä. Tykkilatu syntyy Tuusulan Voima-Veikkojen, vapaa-aikapalveluiden ja katu- ja kunnossapitoyksikön sujuvan yhteistyön avulla. Tuusulan kunta on panostanut kiitettävästi urheilukeskukseen, kalustoon ja ylläpidon resursseihin sekä harrastuspaikkoihin ja on jo nyt asetetun tavoitteen mukainen vapaa-ajan harrastamisen keskus. BMX-rata, monitoimihallit, ulkokentät, skeittipuisto ja uimalammen toiminnan kehittäminen ovat lähivuosien kehittämishankkeita. Aluetta johdetaan tulevaisuudessa kokonaisuutena, yhteistyössä kunnan ja alueella operoivan urheiluyhtiön sekä vilkkaan yhdistysverkoston toimesta.

29. Uudistamme ja tehostamme kunnan palveluverkkoa kuntalaislähtöisesti päämääränä modernit, terveet ja turvalliset toimintaympäristöt sekä kohtaamisten mahdollistaminen

Kunnan palveluverkon uudistaminen on edennyt määrätietoisesti valtuustokauden aikana. Palveluverkkosuunnitelma laadittiin vuonna 2018 ja sitä on päivitetty kahdesti vuosina 2019 ja 2020. Palveluverkon toteuttamisen tueksi loppuvuodesta 2019 valmistui Iloisen oppimisen Tuusula- oppimisympäristöjen suunnittelun käsikirja. Palveluverkon ohjausryhmä on kokoontunut säännöllisesti, palveluverkon hankkeille on luotu vastuualueet sekä toimintamallit keskeisille prosesseille kuten muutosjohtaminen, osallisuus ja vaikutusten arviointi.

Rykmentinpuiston hankesuunnitelma on hyväksytty kasvatus- ja sivistyslautakunnan kokouksessa 16.6.2020. Hankesuunnitelma eteni edelleen kunnanhallitukseen ja valtuustoon hyväksyttäväksi 5.10.2020.

Palveluverkkomuutokseen liittyen pidettiin infotilaisuus Hyrylän, Hyökkälän ja Mikkolan koulun henkilökunnalle keväällä 2020 ja toinen tilaisuus järjestettiin Hyrylän henkilökunnalle syksystä 2020 liittyen Mikkolan koulua koskeviin lisäselvityksiin. Henkilökunnan osallisuustyöskentely toteutettiin verkkoalustan avulla. Kolmas infotilaisuus toteutettiin joulukuussa 2020 Lahelan ja Rykmentinpuiston monitoimikampuksista Hyrylän, Hyökkälän, Mikkolan, Ruotsinkylän ja Vaunukankaan henkilökunnalle.

Monio, lukio ja kulttuuritalon erikoissuunnittelut kilpailutettiin ja ensimmäinen toteutussuunnittelu on valmistunut, niin että rakennuslupaa haetaan. Monion rakennuslupa-aineisto oli kunnanhallitukseen käsittelyssä 7.9.2020. Loppuvuoden 2020 aikana laadittiin uusia urakkakilpailutusasiakirjoja.

Kalliomaan koulun osalta tehtiin kolmivuotinen sopimus vaativan erityisen tuen järjestämisestä yhteistyössä Pornaisen kunnan, Järvenpään kaupungin ja Nurmijärven kunnan kanssa. Tämä sopimus astui voimaan 1.8.2020. Uutta koulua varten perustettiin työryhmä valmistelemaan koulun sijaintia ja mahdollisia tiloja.

Riihikallion monitoimikampuksen hankesuunnitelma hyväksyttiin valtuustossa 6.4.2020. Riihikallion koulun toteutussuunnittelu käynnistyi syyskuussa 2020.

Sivistystoimi yhdessä tilapalveluiden kanssa laati lisäselvityksen Mikkolan koulun osalta.

Jokelan koulukeskuksen strateginen kehittämissuunnitelma valmistui 2019 ja tuli lautakuntien tiedoksi toukokuussa 2020. Kehittämissuunnitelman eri vaihtoehdoista järjestetään ennakkovaikutusten arviointi kevään 2021 aikana, jonka jälkeen alueen kehittämisehdotus tuodaan päätöksen tekoon.

Kirkonkylän toteutussuunnittelu on käynnissä. Ruotsinkielistä opetusta kehitetään niin, että ruotsinkielinen varhaiskasvatus ja opetus siirtyy valmistuvaan Kirkonkylän kampukseen vuonna

2023. Tämä päätös mahdollistaa kuntayhteistyön ruotsinkielisen opetuksen järjestämisessä. Päätös ruotsinkielisen opetuksen ja varhaiskasvatuksen kehittämisestä tehtiin valtuustossa 6.4.2020. Ennakkovaikutusten arviointi oli osa tehtyä päätöstä. Toteutettiin kuntalais- ja huoltajaillat syksyllä 2020.

Martta Wendelin päiväkodin L2-kuvat hyväksyttiin kasvatus- ja sivistyslautakunnassa 24.3.2020. Päiväkoti Martta Wendelinin rakennuslupa on myönnetty 5.8.2020 ja rakentaminen alkoi vuoden 2020 lopussa.

Mattilan päiväkodin toiminta päättyi 20.6.2019 ja Etelärinteen päiväkodin toiminta päättyi 31.7.2020.

Pienten kouluyksiköiden ennakkovaikutusten arviointi toteutettiin syksyllä 2020. Lopullisista toimenpiteistä päätettiin palveluverkon hyväksymisen yhteydessä valtuustossa joulukuussa 2020. Linjamäen koulu yhdistyy Kellokosken kouluun 1.8.2021.

Realisointiesitys on laadittu. Ensimmäinen realisoitavien kohteiden asemakaavamuutos on saanut lainvoiman ja toisen valmistelu on aloitettu.

30. Olemme edelläkävijä osallisuuden edistämisessä ja yhteisöllisessä toiminnassa uudistaen samalla toimintatapojamme. Kehitämme kumppanuuksia ja verkostojohtamista

Kunnan osallisuusmalli otettiin käyttöön vuonna 2017 ja sitä on viety teoiksi monin tavoin valtuustokauden aikana. Tuusulan osallisuusmallia viedään teoiksi laajalla rintamalla: olemme pitäneet avoimia kunnanhallituksen kokouksia, kehittäneet kunnan asiakaspalvelua, keränneet tietoa asukkaiden palvelutyytyväisyydestä, tehneet osallistuvaa kehittämistä, tehneet päätöksiä yhdessä asukkaiden kanssa osallistuvassa budjetoinnissa ja mahdollistaneet asukkaiden omaehtoista toimintaa.

Korona-aika on haastanut osallisuustyön monella tapaa. Yhteisötilat olivat suljettuna ja kaikki yleisötilaisuudet oli peruttu. Tilaisuuksia siirrettiin pidettäväksi verkkoon ja otimme käyttöön uusia tapoja toimia. Korona-ajan ilmiöitä ovat mm. poikkeusolojen Erätauko-dialogit ja Hybridira-hoitusmallin tarjoamat rahoitusmahdollisuudet. Osallisuusmallin arviointi käynnistyi syksyllä 2020 osana poliittisen johtamisjärjestelmän toisen vaiheen kehittämistä.

Kehittämisverkostomalli otettiin käyttöön kesällä 2017 ja kehittämisverkostojen ydintiimien toiminta käynnistyi syksyllä 2017. Uutta mallia arvioitiin ydintiimien itsearviointina ensimmäisen toimintakauden päätteeksi kesällä 2019, osana johtamisjärjestelmäuudistuksen väliarviointia. Ydintiimien toinen toimintakausi käynnistyi syksyllä 2019 ja itsearviointia tehtiin syksyllä 2020 osana poliittisen johtamisjärjestelmän toisen vaiheen uudistusta. Kehittämisverkostomalliin mahdollisesti tehtävistä muutoksista päätetään vuoden 2021 aikana.

Osallistuva budjetointi otettiin Tuusulassa käyttöön alkuvuodesta 2018 alueellisena toteutuksena 40 000€ budjetilla. Vuodesta 2019 osbua on toteutettu kuntatasoisesti 100 000€ budjetilla. Vuoden 2021 osallistuvan budjetoinnin äänestystulokset julkistettiin helmikuussa 2021.

Alkuvuodesta 2020 käynnistyi uuden hybridirahoitusmallin luominen Sitran rahoittamassa demokratiakokeilussa, jonka Tuusula toteutti yhteistyössä Tampereen kaupungin ja joukkorahoituspalvelu Mesenaatin kanssa. Kokeilun tulokset valmistuvat keväällä 2021.

Erityisryhmien osallisuuden kehittämiseen on kiinnitetty huomiota mm. osallistuva budjetointi 2020 -prosessin eri vaiheissa jalkautumalla sekä tuottamalla selkokielisiä materiaaleja. Erityisryhmien osallisuus hybridirahoitusmallin rakentamiseen ei toteutunut suunnitellusti koronapandemiasta johtuen. Selkokielisiä materiaaleja hyödynnettiin myös vuoden 2021 osbu-prosessissa.

Erityisryhmien osallisuuden vahvistamista on tuettu koordinoimalla järjestöjen vapaaehtoistoimintaa mm. maahanmuuttajien kohdalla. Yhteistyökumppaneina ovat olleet

Suomen Punaisen ristin paikallisosastot, Tuusulan seurakunta sekä Mannerheimin lastensuojeluliitto.

Järjestöstrategian (järjestösuunnitelma) ja vapaaehtoistoiminnan koordinoinnin selvityksen valmistuminen viivästyi koronapandemian takia. Suunnitelma etenee hyväksymiskäsittelyyn keväällä 2021 lausuntokierroksen kautta.

Liikkumis- ja elintapaneuvontaa ja palveluketjua on kehitetty valtuustokauden aikana uimahalli- ja terveysliikuntapalveluissa, AVI:n hankerahalla palkattiin hyvinvointivalmentaja. Neuvontapalvelu on osa laajaa Keusoten, kunnan ja paikallisten yhdistysten välistä yhteistyötä, jonka odotetaan tiivistyvän ja lisääntyvän tulevaisuudessa.

31. Uudistamme kunnan brändiä ja parannamme kunnan tunnettuutta

Tuusula uudisti brändiään vuonna 2018 ja uudistuksen mukanaan tuoma uusi ilme on otettu käyttöön suurilta osin. Käytäntöön viemistä jatketaan määrätietoisesti. Kunnan kaikki viestintä on uutta brändiä tukevaa ja kunnan markkinoinnille laaditaan vuosittain toteutussuunnitelma. Kunnan tunnettuuden lisäämiseksi on viestitty aktiivisesti ja sosiaalisen median sekä liikkuvan kuvan merkitys on kasvussa.

Kokonaisuutena kunnan tapahtumien koordinointi on aloitettu ja kuntaa brändätään niiden avulla. Koronalla on ollut iso vaikutus tapahtumien järjestämiseen ja tapahtumia ei juurikaan ole järjestetty.

Asuntomessut toteutuivat kesällä 2020 ja niiden tarjoama julkisuus hyödynnettiin Messujen ajalle laadittua viestinnän ja markkinointiviestinnän suunnitelmaa toteutettiin vuonna 2020.

32. Parannamme kunnan tuottavuutta ja talouden tasapainoa

Tontinmyynnin tulotavoitteet saavutettiin pääosin. Kunnan vajaakäytössä olevien kiinteistöjen myyntiä valmisteltiin ja käsittelyssä oli eri puolilla kuntaa sijaitsevien kehitettävien kiinteistöjen kaava. Kunnan palveluverkkosuunnitelmaan sisältyviä päiväkoti- ja kouluhankkeita edistettiin suunnitellusti. Investointien osalta haettiin uusia toteutus- ja rahoitusmuotoja, Rykmentinpuiston ja Lahelan monitoimikampuksien osalta toteutusta harkitaan elinkaarimalleina. Rykmentinpuiston yritysalueen asemakaava on hyväksytty, mutta päätöksestä valitettu.

Kaavoitus ja infrasuunnittelu etenevät samanaikaisesti useassa eri kohteessa. Kunnan markkinoimat tontit ovat esillä mm. kunnan verkkosivuilla karttapalvelussa. Tonttihakua helpottamaan on tehty sähköinen omakotitontin hakulomake. Päivitetty maapoliittinen ohjelma hyväksyttiin valtuustossa 9.3.2020 ja otettu käyttöön.

Kunnan tulorahoituksen riittävyyttä ja investointien määrän kehitystä pitkällä tähtäimellä arvioidaan vuosittain. Koko kunnan laajuinen palveluverkkosuunnitelma laadittiin syksyllä 2018. Palveluverkko-suunnitelma sisältää kuvauksen kunnan olemassa olevista palveluista ja palveluverkosta, palveluiden sijoittumisesta sekä linjaukset niiden kehittämiseksi. Palveluverkkosuunnitelma toimii vuosittaisen talousarvion ja sen investointiohjelman valmistelun pohjana. Suunnitelmaa päivitetään vuosittain kunnan strategiatavoitteiden, palvelutarpeen kehityksen ja taloudellisen liikkumavaran näkökulmista.

Syksyllä 2019 tehtiin ensimmäinen kasvun ja talouden hallintaohjelman mukainen talouden kymmenen vuoden skenaariotarkastelu sekä linjauspäätökset kunnan talouden suunnittelun tueksi vuosille 2020 - 2029. Kasvun ja talouden hallintaohjelmassa on tarkasteltu mm. kunnan tulonmuodostusta, käyttötalouden kehitystä, investointeja sekä rahoitusta ja velkaantumista. Syksyllä 2020 tehtiin päivitetyt laskelmat ja talouden linjaukset vuosille 2021 - 2030 palveluverkkosuunnitelman päivityksen yhteydessä. Ohjelman toteutus mahdollistaa 6 – 7 vuoden tähtäimellä 10 milj. euron säästöjen ja tuottavuushyötyjen saavuttamisen. Kunta sopeuttaa toimintamenojaan vuonna 2021 erillisellä tuottavuus- ja säästöohjelmalla, jolla tavoitellaan vuodelle 2021 noin 2,7 milj. euron säästöjä.

KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET

Valtuusto

Valtuusto piti vuonna 2020 kahdeksan kokousta ja kahdeksan valtuustoasioiden informaatiotilaisuutta. Lisäksi pidettiin sekä keväällä että syksyllä kaksipäiväinen valtuuston seminaari.

Valtuuston kokoonpano v. 2020 oli seuraava:

Puheenjohtajat

Kati Lepojärvi puheenjohtaja, Tupu
Kim Kiuru I varapuheenjohtaja, SDP
Kari Kinnunen II varapuheenjohtaja, Kok.

Tuusulan Sosialidemokraattinen (SDP rp) valtuustoryhmä (13 valtuutettua)
Jerry Airikka
Aarno Järvinen
Kim Kiuru
Aila Koivunen
Petra Kela
Päivö Kuusisto
Arto Lindberg
Karita Mäensivu
Ulla Palomäki
Jani Peltonen
Jere Pulska
Emmi Sirniö
Jorma Sulander

Kokoomuksen valtuustoryhmä (13 valtuutettua)
Jukka Ahlgren
Kari Kinnunen
Henri Koskela
Janne Mellin
Mika Mäki-Kuhna
Jouko Riola
Lilli Salmi
Ilmari Sjöblom
Ruut Sjöblom
Sami Tamminen
Laura Åvall
Sanna Kervinen (7.1. saakka Vastuullinen oikeisto valtuustoryhmä)
Ulla Rosenqvist (7.1. saakka Vastuullinen oikeisto valtuustoryhmä)

Tuusulan Puolesta ry:n valtuustoryhmä (10 valtuutettua)
Matti Alanko
Kari Friman
Markus Meckelborg
Elisa Laitila
Kati Lepojärvi
Liisa Palvas

Jussi Salonen
Raimo Stenvall
Margita Winqvist
Anna Yltävä

Tuusulan Keskustan valtuustoryhmä (5 valtuutettua)
Satu Heikkilä
Antti Kaikkonen
Taina Ketvel
Ari Nyman
Anu Åberg

Perussuomalaisten Tuusulan valtuustoryhmä (3 valtuutettua)
Pasi Huuhtanen
Johanna Sipiläinen
Tommi Partanen

Vihreä valtuustoryhmä (3 valtuutettua)
Eeva-Liisa Nieminen
Ilona Toivanen
Sanna Tuhkunen

Tuusulan vasemmisto valtuustoryhmä (2 valtuutettua)
Pekka Heikkinen
Seppo Noro

Svenska folkpartiet i Tusby fullmäktige grupp (1 valtuutettu)
Monica Avellan

Kristillisdemokraattisen puolueen valtuustoryhmä (1 valtuutettu)
Lea Ahonen

Kunnanhallitus

Kunnanhallitus piti tarkastelujaksolla 34 kokousta. Lisäksi pidettiin kaksipäiväinen kunnanhallituksen seminaari helmikuussa ja elokuussa.

Kunnanhallituksen kokoonpano v. 2020 oli seuraava:

Puheenjohtajat
Arto Lindberg, puheenjohtaja, SDP
Mika Mäki-Kuhna, 1. varapuheenjohtaja, Kok.
Jussi Salonen, 2. varapuheenjohtaja, Tupu

Jäsenet
Satu Heikkilä, Kesk.
Pekka Heikkinen, Vas.
Pasi Huuhtanen, PS
Annika Lappalainen, Vihr.
Pentti Mattila, Kesk.
Karita Mäensivu, SDP
Jani Peltonen, SDP x)

Henkilökohtaiset varajäsenet:
Päivö Kuusisto, SDP
Sakari Simola, Kok.
Kari Friman, Tupu

Salme Nepponen, Kesk. (9.3. alk.)
Liisa Palvas, Tupu
Johanna Sipiläinen, PS
Outi Huusko, Vihr.
Ari Nyman, Kesk.
Aila Koivunen, SDP
Elina Väänänen, SDP xx)

Tuija Reinikainen, Tupu
Lilli Salmi, Kok.
Mari Tienhaara Kok. (9.11. alk.)
Veikko Seuna, Tupu
Sarianna Laitinen, Kok.
Jouko Riola, Kok. xxx)

x) Elina Väänäsen varajäsen 8.6. asti
xx) jäsen 8.6. asti
xxx) jäsen 8.6. asti
Ulla Rosenqvist Satu Heikkilän varajäsen 9.3. asti
Katja Nordström Jouko Riolan varajäsen 8.6. asti, minkä jälkeen jäsen 9.11 asti.

Konsernijaosto

Konsernijaosto piti tarkastelujaksolla 8 kokousta.

Konsernijaoston kokoonpano v. 2020 oli seuraava:

Puheenjohtajat
Arto Lindberg, puheenjohtaja, SDP
Mika Mäki-Kuhna, varapuheenjohtaja, Kok.

Henkilökohtaiset varajäsenet:
Päivö Kuusisto, SDP
Sakari Simola, Kok.

Jäsenet
Jussi Salonen, Tupu
Pekka Heikkinen, Vas.
Outi Huusko, Vihr.
Sarianna Laitinen, Kok.
Satu Heikkilä, Kesk.
Kari Friman, Tupu
Liisa Palvas, Tupu
Annika Lappalainen, Vihr.
Lilli Salmi, Kok.
Ari Nyman, Kesk.

Lautakuntien, rakennusvalvontajaoston ja vesihuoltoliikelaitoksen johtokunnan puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta
Aarno Järvinen, SDP puheenjohtaja
Pekka Ruotsalainen, Kok. varapuheenjohtaja

Kasvatus- ja sivistyslautakunta
Jussi Salonen, Tupu puheenjohtaja
Laura Åvall, Kok. varapuheenjohtaja

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta

Sanna Piiroinen, Kok. puheenjohtaja
Riitta Harkimo, SDP varapuheenjohtaja

Keskusvaalilautakunta
Krista Pirttinen, SDP puheenjohtaja
Elsi Luhtala, Kesk. varapuheenjohtaja

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Janne Mellin, Kok.	puheenjohtaja
Anna Yltävä, Tupu	varapuheenjohtaja

Kuntakehityslautakunta

Mika Mäki-Kuhna, Kok.	puheenjohtaja
Liisa Sorri, Tupu	varapuheenjohtaja

Rakennusvalvontajaosto

Päivö Kuusisto, SDP	puheenjohtaja
Tiia Kaukolampi, Kok.	varapuheenjohtaja

Tarkastuslautakunta

Seppo Noro, VAS	puheenjohtaja
Jere Pulska, SDP	varapuheenjohtaja

Tekninen lautakunta

Raimo Stenvall, TuPu	puheenjohtaja
Marjut Kylliäinen, Kesk.	varapuheenjohtaja

Vesihuoltoliikelaitoksen johtokunta

Matti Oksanen, Kok.	puheenjohtaja
Margita Winqvist, Tupu	varapuheenjohtaja

Kunnan johtoryhmä 31.12.2020

kansliapäällikkö Harri Lipasti, puheenjohtaja
pormestari Arto Lindberg
sivistysjohtaja Virpi Lehmusvaara
kuntakehitysjohtaja Heikki Lonka
talousjohtaja Markku Vehmas
viestintäpäällikkö Paula Miettinen
johdon assistentti Minna Mäkitalo
vs. henkilöstöjohtaja Juha Tynjä
vs. hallintojohtaja Tuula Hyttinen

YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Yleinen taloudellinen kehitys

Talouden toipuminen käynnistyy koronaepidemiaan liittyvän epävarmuuden hälventyessä, ja maailmantalouden arvioidaan elpyvän syvästä taantumasta vuoden 2021 kuluessa. Elpyminen painottuu vuoden jälkipuoliskolle. Kotimaassa palveluiden kysyntä pysyy edelleen heikkona, mutta tavaroiden kulutus pysyy vahvana. Vienti ja teollisuustuotanto kääntyvät kasvuun vuoden 2021 puolella. Vuonna 2020 Suomen BKT:n ennustetaan supistuneen valtiovarainministeriön arvion mukaan 3,3 %, ja sen jälkeen kasvavan 2,5 % vuonna 2021.

Koronaepidemia laski vuonna 2020 yksityistä kulutusta kokonaisuutena 3,9 % ja yksityisiä investointeja 6,0%. Yksityisen sektorin heikkoa kehitystä kompensoi maan hallituksen elvytystoimiin perustuva julkisen kulutuksen ja investointien kasvu. Talouden taantumasta huolimatta ansiotulot lisääntyivät 1,7 %.

Vuoden 2020 alkupuoliskolla sekä vienti että tuonti supistuivat voimakkaasti. Viennin volyymin arvioidaan heikentyneen hieman yli 10 %. Palveluissa erityisesti matkailu- ja kuljetuspalveluiden kasvun nopeutuminen v. 2021 riippuu voimakkaasti koronaan liittyvien riskien hälvenemisestä. Vuonna 2021 vienti kasvaa 5 % ja kasvun odotetaan painottuvan erityisesti vuoden loppupuoliskolle.

Työllisyys heikentyi selvästi 2020 ja työttömyysaste nousi 7,8 % prosenttiin. Työllisten määrän arvioidaan alentuneen 71,5 prosenttiin. Suurinta työllisyyden lasku oli kaupan alalla, sosiaalihuollon sekä majoitus- ja ravitsemistoiminnan palvelualoilla. Yritykset sopeuttivat työvoimakustannuksiaan irtisanomisten lisäksi lomautuksilla. Talouden hitaasta toipumisesta johtuen työttömyys ei vähene v. 2021 ja työttömyysaste nousee 8 prosenttiin.

Julkisen talouden alijäämä kasvaa huomattavasti koronan vuoksi toteutettujen tukitoimien ja velanoton vuoksi. Velkasuhde nousi liki 10 prosenttiyksikköä vajaaseen 70 prosenttiin. Lähivuosina näkyvissä oleva talouskasvu ei riitä vahvistamaan julkisen talouden rahoitusasemaa ennalleen, ja julkinen talous pysyy selvästi alijäämäisenä. Julkinen velka on jäämässä huomattavasti korkeammalle tasolle kuin ennen kriisiä.

Kuntien tilanne helpottui hetkellisesti vuosina 2020 ja 2021, kun valtio tuki kuntataloutta voimakkaasti. Kuntien taloutta rasittaa väestön ikääntymisestä johtuva sote-palveluiden tarpeen ja menojen kasvu. Vuonna 2023 sote-palveluiden ja pelastustoimen järjestäminen tultaneen siirtämään kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle. Tämän arvioidaan helpottavan kuntien menopaineita.

Kuluttajien luottamus ja talouden toimintakyky pysyvät heikkoina siihen saakka, kunnes pandemia saadaan taltutettua. Talousnäkymien riskit painottuvat alasuuntaan. Pandemiatilanteen luisuminen jälleen huonommaksi vuoden 2021 kuluessa on mahdollista. Toinen keskeinen riski on laaja konkurssiaalto, etenkin palvelualoilla. Yläsuuntaisista riskeistä huomattavin liittyy koronavirusrokotteen saatavuuteen ja mahdolliseen huomattavasti oletettua nopeampaan talouden toimijoiden luottamuksen palautumiseen, mikä lisäisi taloudellista aktiviteettia maailmanlaajuisesti.

Seuraavalla sivulla on esitetty vuoden 2020 keskeisten Suomen kansantalouden ennustelukujen toteutuminen.

	TA2020	TP202O
BKT:n muutos	1	-3,3
Työttömyysaste	6,3	7,8
Kuluttajahantojen muutos	1,4	0,3
Lyhyet korot (euribor 3 kk)	-0,4	-0,4
Pitkät korot (valtion obligaatiot 10 v.)	-0,2	-0,2

Vuoden 2020 ennustelukujen toteutuminen (VM 18.12.2019 ja 17.12.2020.)

Suomen 2020 talous kehittyi selvästi ennusteita heikommin koronaepidemian vaikutusten vuoksi. Työllisyys heikkeni voimakkaasti erityisesti palvelualoilla. Suomen kansantalouden supistuminen jäi kuitenkin kansainvälisessä vertailussa melko vähäiseksi. Alhaisena säilynyt korotaso tuki yksityisiä investointeja ja kulutusta.

Kunnallistalouden kehitys

Ennakkotietojen mukaan kuntien yhteenlaskettu vuoden 2020 tulos vahvistui ennätysheikolta tasolta poikkeuksellisen hyviin lukemiin. Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tulos oli 1,7 miljardia euroa ylijäämäinen.

Kuntatalouden vahvistumista selittävät valtion myöntämät kertaluontoiset koronatuet ja kunnallisverojen odotettua parempi kehitys. Vahvan tulokehityksen ohella menot kasvoivat maltillisesti, sillä koronatilanteen vuoksi useat kuntien toiminnot olivat suljettuina kevään ja syksyn aikana. Ilman valtion koronatukia kuntien heikko tuloskehitys olisi jatkunut.

Vuosikatteet vahvistuivat kaikissa kuntakokoryhmissä. Vuonna 2020 Manner-Suomen kunnista negatiivisen tuloksen teki vain 27 kuntaa, kun edellisenä vuonna tulos oli alijäämäinen 223 kunnassa. Suurimmat kaupungit tekivät euromääräisesti suurimmat tilikauden tulokset. Kärkipäässä olivat Helsinki (+497 milj.), Espoo (+140 milj.) Tampere (+69 milj.) ja Lahti (+ 43 milj.).

Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulut kasvoivat viime vuonna 2,0 prosenttia, verotulot 4,0 prosenttia ja valtionosuudet 27,2 prosenttia. Kuntien poikkeuksellisen vahvaa kunnallisverokertymää selittää muun muassa verokorttiuudistus, joka lykkäsi noin 350 miljoonaa euroa kunnallisveroa vuodelta 2019 vuoden 2020 puolelle. Yhteisöverotulojen romahdusta paikkasi yhteisöveron jakoosuuden korotus 10 prosenttiyksiköllä.

Kuntayhtymien tilanne oli kokonaisuutena heikko. Sairaanhoitopiireissä koronan talousvaikutukset näkyivät selvästi, mikä heijastuu kunnille tulevana koronaan liittyvinä menolisäyksinä.

Kuntatalouden rahoituksellista tasapainoa kuvaava toiminnan ja investoinnin rahavirta painui miinukselle 0,5 mrd. euroon. Kunnat ja kuntayhtymät investoivat vuonna 2020 yhteensä 5,7 mrd. euroa, joka on 0,3 mrd. euroa enemmän kuin edellisvuonna.

Vaikka kuntien tulot kasvoivat menoja vauhdikkaammin, joutuivat kunnan ja kuntayhtymät investointien ja taloustilanteen epävarmuuden vuoksi turvautumaan lisävelanottoon. Investointeihin, kuten koulujen ja sairaaloiden rakentamiseen, otettiin lainaa yhteensä 1,5 mrd. euroa.

Yhteensä kuntatalouden velka asettui noin 23,4 mrd. euroon. Kunnilla oli vuoden lopussa lainaa keskimäärin 3 474 euroa asukasta kohti.

Helsingin seutukunnan ja KUUMA-kuntien kehitys

Tuusulan asukasluku oli vuoden päättyessä 38 788 (ennakkotieto). Asukasmäärä kasvoi edellisvuodesta 189 henkilöllä, mikä tarkoittaa 0,5 % lisäystä edelliseen vuoteen. Tuusulan viime vuosien väestönkasvu on ollut hidasta. Vuodesta 2012 lähtien kasvu on jäänyt alle yhden prosentin. Vuonna 2019 kasvu oli -0,1, 2018 kasvu oli 0 %, vuonna 2017 0,2 %, vuonna 2016 0,4 % ja vuonna 2015 0,7 %.

Koko Helsingin seutukunnan väestönkasvu vuonna 2020 oli 0,9 % (2019: 1,1%, 2018: 1,2 %, 2017: 1,3 %). Helsingin seudun muuttovoitto muualta Suomesta väheni huomattavasti, kun taas muuttovoitto ulkomailta kasvoi hieman. Sekä syntyneitä että kuolleita oli enemmän kuin

edellisvuonna ja luonnollinen väestönlisäys pieneni. Helsingin seutukunnan kunnista väkimäärä kasvoi suhteellisesti eniten Kauniaisissa (3,9 %). KUUMA-kuntien väestönkasvu oli vuonna 2020 keskimäärin 1% nousten selvästi edellisvuosien tasosta (2019: 0,5%, 2018: 0,6 %, 2017: 0,6 %, 2016: 0,6 %). KUUMA-kunnissa kasvu oli suhteellisesti nopeinta Sipoossa (2,5 %) ja hitainta Vihdissä (0 %).

Seuraavassa taulukossa on tietoja Helsingin seutukunnan väestömuutoksista 2020:

	Luonnollinen väestön lisäys	Kuntien välinen nettomuutto	Netto-maahan-muutto	Kokonais-muutos	Väestönmuutos, %	Väkiluku 31.12.2020
Helsingin seutukunta	3698	1884	8514	13979	0,9	1586140
Espoo	1403	-682	2442	3182	1,1	292913
Helsinki	1365	-983	3479	3839	0,6	657674
Hyvinkää	-155	135	144	104	0,2	46574
Järvenpää	127	527	106	755	1,7	44466
Karkkila	-54	-5	42	-18	-0,2	8696
Kauniainen	-30	368	47	380	3,9	10177
Kerava	63	194	116	365	1,0	37121
Kirkkonummi	95	264	162	516	1,3	40102
Lohja	-159	29	66	-75	-0,2	45890
Mäntsälä	28	-14	47	61	0,3	20782
Nurmijärvi	96	467	111	676	1,6	43669
Pornainen	17	21	-4	33	0,7	5068
Sipoo	11	454	58	523	2,5	21693
Siuntio	7	-9	8	5	0,1	6150
Tuusula	29	133	32	189	0,5	38788
Vantaa	864	1004	1635	3456	1,5	237231

Lähde: Tilastokeskus (ennakkotieto)

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskuksen) kuntien alueella oli joulukuun lopussa yhteensä 116 993 työtöntä työnhakijaa. Tämä on 61,2 % enemmän kuin vuotta aikaisemmin, työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 13,4 %. Työttömyyden heikentyminen oli Uudellamaalla nopeinta Manner-Suomessa. Uusien avoimien työpaikkojen määrä väheni viidenneksellä vuoden takaiseen verrattuna. Pitkäaikaistyöttömien määrän kasvu jatkui.

Tuusulassa työttömien kokonaismäärä oli vuoden lopussa 2 069 henkilöä (2019: 1 209) ja 10,5 % työvoimasta (2019: 6,2 %). Työttömien määrä Tuusulassa nousi edellisvuoteen verrattuna peräti 1060 henkilöllä. Työttömistä lomautettujen osuus oli 668. Pitkäaikaistyöttömiä (yli 1 vuotta työttömänä olleita) oli 515 (2019: 401), eli neljännes työttömistä. Alle 25-vuotiaiden työttömyys kaksinkertaistui 227 henkilöön. Avoimia työpaikkoja oli vuoden lopussa 186, mikä oli 34 edellisvuoden lukua suurempi.

OLENNAISET MUUTOKSET KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Verorahoituksen kehitys

Kuntien yhteenlaskettu 2020 verotulojen kasvu oli 4,0 %. Kunnallisverotulot nousivat 5,1 %. Tuloveroprosenttiaan vuodelle 2020 korotti 53 kuntaa ja laski 7 kuntaa. Veroprosenttien korotukset toivat kunnille noin 100 milj. euroa lisäverotuloja. Vuositulorajaan perustuva verokorttiuudistus vuonna 2019 lykkäsi noin 350 milj. euroa kunnallisveroja maksettavaksi vuoden 2020 puolelle. Ilman verokorttiuudistusta kunnallisverot olisivat kasvaneet arviolta 3,3 %.

Kunnallisverotuksessa tehty verovuoden 2020 jako-osuusoikaisu tuotti kunnille 120 milj. euroa. Verokertymää heikensivät veroperustemuutokset noin 300 milj. euroa ja verojen maksujärjestelyhelpotukset noin 100 milj. euroa.

Kuntien yhteisöverotulot kasvoivat 3,0 % (noin 60 milj. euroa). Koronatukitoimena kuntien yhteisöveron jako-osuutta nostettiin 10 %-yksiköllä (400 milj. euroa). Ilman tukea kuntien yhteisöverotulot olisivat laskeneet 18 %.

Kiinteistöverot laskivat 6,6 % (noin 120 milj. euroa). Kiinteistöverotuksen joustava verovelvolliskohtainen valmistuminen lykkäsi noin 200 milj. euroa kiinteistöveroa verovuoden 2021 puolelle.

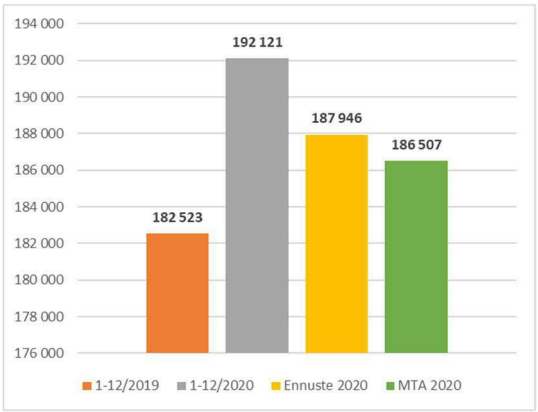
Tuusulan verotulojen kehitys 2017 - 2020, milj. euroa

1000 euroa	2017	muutos %	2018	muutos %	2019	muutos %	2020	muutos %
Kunnallisvero	159 903	-0,8	161 181	0,8	164 111	1,8	173652	5,8
Yhteisövero	7 652	17,2	7 817	2,2	8 148	4,2	8443	3,6
Kiinteistövero	9 985	14,8	10 205	2,2	10 264	0,6	10026	-2,3
Yhteensä	**177 540**	**0,6**	**179 203**	**0,9**	**182 523**	**1,9**	**192121**	**5,3**

Tuusulan verotulot toteutuivat 9,6 milj. euroa (5,3 %) edellisvuotta korkeampina. Verotulot olivat yhteensä 192,1 milj. euroa, joka alitti alkuperäisessä talousarviossa ennakoidun määrän 2,1 milj. eurolla.

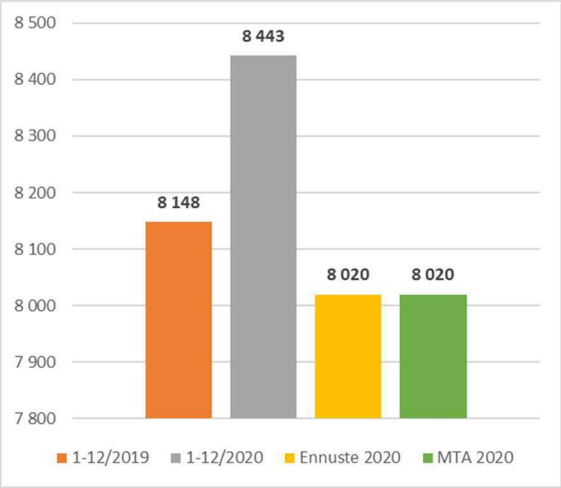
Tuusulan kunnallisverotulot alittivat talousarvion 1,6 milj. eurolla. Tuusulalaisten veronmaksajien ansiotulojen kasvu painui koronaepidemian heikentämän työllisyyden vuoksi 0,8 %:iin. Verotulokehitystä paransi kuitenkin vuoden 2019 verokorttiuudistus, jonka vuoksi vuodelle 2019 kuuluneita tuusulalaisten veroja lykkääntyi maksettavaksi vuodelle 2020 yli 3 milj. euroa.

Verotulot:

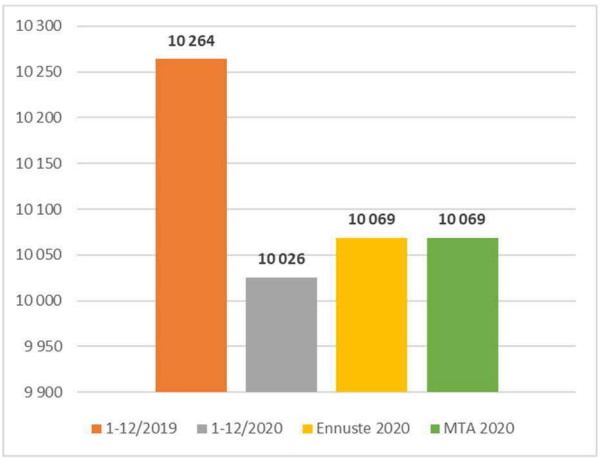
Yhteisöverotuloja kertyi 0,3 milj. euroa edellisvuotta enemmän. Talousarvion mukaisesta tuloarviosta jäätiin 0,2 milj. euroa. Tuusulan yhteisöverotulojen kasvu oli hieman nopeampaa kuin koko maassa. Myönteinen kehitys johtui korotetusta kuntien yhteisöveron jako-osuudesta verovuodelle 2020. Korotuksen vaikutus oli 1,7 milj. euroa. Korotettu jako-osuus on voimassa vielä vuoden 2021 ajan. Lähivuosina kunnan yhteisöverotulot saattavat vaihdella voimakkaasti koronan vaikutusten heijastuessa yksittäisen suurimpien veronmaksajien maksamiin veroihin.

Osuus yhteisöveron tuotosta

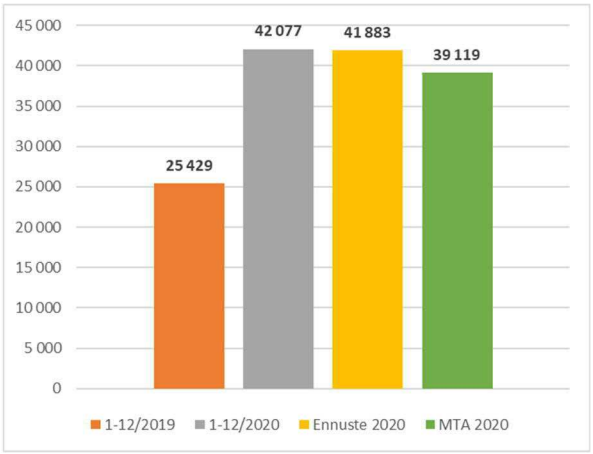
Kiinteistöverotulot pienenivät edellisvuodesta 0,2 milj. euroa. Kiinteistöveron osalta viime vuosi oli odotettua heikompi. Heikompi kehitys johtui siitä, että myös kiinteistöverotus siirtyi ns. verotuksen joustavaan valmistumiseen. Näin ollen verovuoden 2020 kiinteistöveron kokonaismaksuunpanosta siirtyy vuoden 2021 tammi-helmikuulle reilut 10 prosenttia.

Kiinteistöverot

Valtionosuudet

Kuntien yhteenlasketut valtionosuudet nousivat vuonna 2020 27,2 % eli noin 2 350 miljoonaa. Kunnat ja kuntayhtymät saivat lakisääteiseen palvelutoimintaan ja koronan vastaiseen taisteluun yhteensä noin 3 mrd. euroa koronatukea. Maan hallituksen päättämät kuntien tehtävien laajennukset ja tulevaisuusinvestointien kustannukset

katettiin valtionosuuksilla ja -avustuksilla 420 milj. euroa.

Tuusulan vuoden 2020 valtionosuudet, 42,1 milj. euroa, toteutuivat peräti noin 16,6 milj. euroa edellisvuotta suurempina. Valtionosuudet ylittivät alkuperäisen talousarvion 13,7 milj. euroa. Tuusulan kunta sai valtionosuuksia noin 12,3 milj. euroa koronamenojen, kuten kunnallisverotulojen menetysten, suojavälineiden hankintojen, testaus- ja jäljityskustannusten sekä muiden korona-vaikutusten kompensoimiseksi. Toisaalta valtionosuuksia vähensi 1,1 milj. euroa tilapäisen valtionosuuksien kiky-leikkauksen jääminen kuntien pysyväksi rasitteeksi.

Kunnan kokonaistalouden toteutuminen (kunta ja vesihuoltoliikelaitos yhteensä)

Kunnan talous toteutui kokonaisuutena selvästi talousarviota parempana ja vuoden 2020 tulos nousi 3,0 milj. euroa ylijäämäiseksi. Talousarviossa tuloksen arvioitiin olevan - 3,8 milj. euroa alijäämäinen. Edelliseen vuoteen verrattuna tulos vahvistui lähes 23 milj. euroa. Vuoden 2020 tilinpäätöstä rasittivat yhteensä 2,1 milj. euron arvonalennukset (2019 9,8 milj. euroa).

Ulkoiset toimintatuotot vähenivät edellisestä vuodesta 8,0 milj. euroa (-17,2 %) 38,4 milj. euroon. Tuottojen supistuminen johtui keskeisesti käyttöomaisuuden myyntivoittojen jäämisestä 4,9 milj. euroon. Vähennystä edelliseen vuoteen oli 4,9 milj. euroa ja poikkeama talousarvioon nähden 2,6 milj. euroa. Kunnalle tuloutui korvauksia maankäyttösopimuksista 2,5 milj. euroa (vähennys ed. vuoteen -0,9, lisäys talousarvioon 1,0 milj. euroa). Sivistyksen maksutuotot vähenivät koronan vuoksi (vähennys ed. vuoteen - 1,0 milj. euroa ja talousarvioon - 1,2 milj. euroa).

Vuoden 2020 tilinpäätöksessä ulkoisten toimintamenojen kasvu oli 0,8 % (1,9 milj. euroa), kun vuonna 2019 menojen kasvu oli 5,7 %. Menokasvusta 2,6 milj. euroa oli Keusoten kuntaosuuden ja 0,6 milj. euroa henkilöstökulujen lisäystä. Korona vähensi mm. koulutukseen ja matkustamiseen, ruokapalveluihin sekä ostopalveluihin liittyviä kustannuksia. Toimintamenoihin sisältyi Hyökkälän, Kirkonkylän, Riihikallion ja Ruotsinkylän koulujen väistötilojen kustannuksia yhteensä 2,1 milj. euroa.

Kunnan ulkoisten nettomenojen (toimintakate) kasvu oli 4,8 %. Toimintakatetta kasvattivat lähinnä toimintatuottojen väheneminen sekä sotemenojen nopea kasvu.

Vuosikate oli 21,8 milj. euroa (5,5 milj. euroa 2019). Suunnitelman mukaiset poistot kasvoivat uusien valmistuneiden investointien myötä 1,1 milj. eurolla 16,7 milj. euroon.

Kunnan vuoden investoinnit olivat yhteensä 24,9 milj. euroa (2019: 39,7 milj. euroa). Investoinnit rahoitettiin pääosin tulorahoituksella ja lainamäärä kasvoi 5,0, milj. euroa. Kunnalla oli lainaa vuoden lopussa 131,4 milj. euroa, josta pitkäaikaisten, kiinteäkorkoisten lainojen osuus oli 105 milj. euroa.

Merkittävät poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon

Verorahoitus ylitti kokonaisuutena alkuperäisen talousarvion 11,6 milj. euroa. Verotuloja kertyi 2,1 milj. euroa alle budjetoidun määrän ja valtionosuuksia tilitettiin kunnalle 13,7 milj. euroa suunniteltua enemmän.

Talousarvioon lisättiin toimintakatetasolla määrärahoja ensimmäisen osavuosikatsauksen yhteydessä 5,3 milj. euroa. Toisen osavuosikatsauksen yhteydessä lisäys oli 0,8 milj. euroa, lisäksi käyttöomaisuuden myyntivoittojen ennuste laskettiin 2,0 milj. eurolla alaspäin. Toisen osavuosikatsauksen yhteydessä tehtiin myös Mattilan päiväkodin tasearvon alaskirjaus 0,4 milj. euroa. Verotuloihin tehtiin 5,7 milj. euron tulolisäys sekä valtionosuuksiin 6,2 milj. euron lisäys. Toisen osavuosikatsauksen toimintakatteeseen tehdyt muutokset paransivat toimintakatetta 8,7 milj. euroa. Toimintakate toteutui 5,5 milj. euroa muutettua talousarviota parempana.

Toimintatuotot toteutuivat 0,3 milj. euroa muutettua talousarviota parempina. Toimintatuottoja kertyi ennakoitua enemmän kasvun ja ympäristön toimialueella. Merkittävin positiivinen poikkeama tuloissa oli maankäyttökorvausten ylittyminen 1,0 milj. euroa. Sivistyksen toimialueella toimintatuotot jäivät talousarviosta koronan vaikutusten vuoksi (päivähoitomaksut -0,6 milj. euroa, ip-toiminnan maksut -0,1 milj. euroa, uimahallin pääsymaksut -0,3 milj. euroa).

Kunnanviraston johdossa alun perin budetoitu Keusoten maksuosuus ylittyi 5,6 miljoonaa euroa, nousten yhteensä 118,3 milj. euroon (MTA verrattuna poikkeama 1,7 milj. euroa). Maksuosuuden ylitys johtui pääosin ennakoitua suuremmista koronan kustannusvaikutuksista sekä kuntayhtymän omassa, että HUS:n toiminnassa (HUS:n vuoden 2020 alijäämän kattaminen).

Keusoten oman toiminnan menokasvu oli merkittävintä vastaanottopalveluissa, suun terveydenhuollossa ja mielenterveys- ja päihdepalveluissa.

Tuusulan kunta myi joulukuussa 2020 Oy Apotti Ab:n osakkeet Keusotelle. Kaupan ehtojen mukaisesti Apotin kustannukset siirtyivät Keusotelle vuoden 2020 alusta lukien. Näin ollen talousarvioon varattu Apotin määräraha (MTA 1,2 milj. euroa, alkuperäinen talousarvio 1,8 milj. euroa) jäi käyttämättä.

Sivistyksen toimialueella toimintakate toteutui 2,0 milj. euroa muutettua talousarviota ja 3,4 milj. euroa alkuperäistä talousarviota parempana. Toimialueen maksutuotot jäivät koronan vuoksi 0,9 milj. euroa muutettua talousarviota heikommiksi. Toimintakulut alittivat muutetun talousarvion 2,8 milj. euroa (henkilöstökulut 0,9 milj. euroa, palveluiden ostot 1,1 milj. euroa ja aineet ja tarvikkeet 0,4 milj. euroa). Toimialueella kyettiin joustavasti sopeuttamaan kustannuksia koronan supistaman toiminnan mukaiseksi. Kotikuntakorvauksien tuloarviot ja määrärahat siirrettiin 1. osavuosikatsauksen yhteydessä kunnanviraston johdosta sivistyksen toimialueelle, mikä paransi nettomääräisesti 1,2 milj. eurolla sivistyksen toimintakatetta.

Kasvun ja ympäristön toimialueen toimintakate toteutui 2,8 milj. euroa alkuperäistä talousarviota parempana (+ 5,0 milj. euroa muutettuun talousarvioon nähden).

Toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion 2,2 milj. euroa. Toimintatuottojen ylitys johtui lähinnä maankäytön sopimuskorvauksista (1,0 milj. euroa) sekä Rykmentinpuiston taseyksikköön kohdistuvista myyntivoitoista (0,6 milj. euroa). Lisäksi tuotot ylittyivät mm. asuntomessujen pysäköintimaksutuloissa ja puunmyyntuloissa.

Toimintakulut alittivat muutetun talousarvion 2,4 milj. euroa. Merkittävimpiä alituksia olivat HSL-kuntaosuus (1,3 milj. euroa, valtion koronatuki joukkoliikenteelle), henkilöstökulut (0,9 milj. euroa, täyttämättä olevat vakanssit ja lomapalkkavelan muutos) sekä asiantuntijapalvelut (0,4 milj. euroa).

Yhteisten palveluiden toimialueella toimintakate toteutui muutetun talousarvion mukaisena. Toimintakate heikkeni alkuperäiseen talousarvioon nähden 0,2 milj. euroa lähinnä työmarkkinatuen kuntaosuusmaksujen lisäyksen (0,3 milj. euroa) vuoksi.

Arvonalentumisia kirjattiin yhteensä 2,1 milj. euroa, suurimpana 1,0 milj. euron alaskirjaus Hyrylän ostoskeskuksen rakennuksesta. Lisäksi tehtiin 0,5 milj. euron alaskirjaus Hyökkälän koulun tyhjänä oleviin tiloihin ja 0,4 milj. euron kirjaus purettuun Mattilan päiväkotiin.

Investointeja toteutui 24,9 milj. euron edestä. Alkuperäisen talousarvion mukaiset bruttoinvestoinnit olivat yhteensä 33,1 milj. euroa. Muutetun talousarvion mukaan investointien oli määrä nousta yhteensä 30,9 milj. euroon.

Kunnan rakennusinvestointien määrä alitti alkuperäisen talousarvion 4,9 milj. euroa, jääden 7,8 milj. euroon. Keskeiset syyt investointien toteutumiseen huomattavasti määrärahoja alhaisemmalla tasolla olivat koulurakennushankkeiden aloituksen lykkääntyminen sekä suunniteltua pienemmät rakennusten peruskorjaukset sekä puisto- ja leikkipaikkainvestointien ennakoitua pienemmät toteumat.

Koronaepidemian vaikutuksista kunnan talouteen vuonna 2020

Koronaepidemia vaikutti voimakkaasti Tuusulan kunnan talouteen vuonna 2020. Valtion tukitoimet kattoivat kuitenkin koronasta aiheutuvat kunnan tulojen menetykset sekä menojen lisäykset.

Verotulot
Korona heikensi työllisyyttä ja verotettavien ansiotulojen määrää. Kunnallisverotilitysten määrä alitti alkuperäisessä talousarviossa ennakoidun määrän 1,6 milj. euroa. Yhteisöveroissa tuloarvioista jäätiin ainoastaan 0,2 milj. euroa. Olosuhteisiin nähden myönteinen kehitys johtui tilapäisesti korotetusta kuntien yhteisöveron jako-osuudesta verovuodelle 2020, jonka positiivinen vaikutus Tuusulan kunnalle oli noin 1,7 milj. euroa.

Valtionosuudet
Valtionosuudet ylittivät alkuperäisen talousarvion yhteensä 13,7 milj. euroa. Tuusulan kunnalle myönnettiin koronamenojen kattamiseen valtionosuuksia noin 12,3 milj. euroa mm. kunnallisverotulojen menetysten, suojavälineiden hankintojen, testaus- ja jäljityskustannusten sekä muiden korona-vaikutusten kompensointiin.

Käyttötalous
Korona heikensi kunnan maksutuottojen kertymää lähinnä sivistyksen toimialueella, jossa maksutuotot supistuivat lähinnä koronan vaikutuksesta noin 0,9 milj. euroa. Kasvun ja ympäristön toimialueella korona heikensi asuntomessujen arvioitua tulokertymää noin 0,3 milj. euroa. Lisäksi korona heikensi kunnan tonttien kysyntää erityisesti alkuvuoden aikana. Tältä osin mahdollisia euromääräisiä menetyksiä ei pystytä arvioimaan.

Keusoten toimintakate heikkeni koronan vaikutuksesta yhteensä arviolta 17,6 milj. euroa. Tuusulan osuus lisääntyneistä koronakustannuksista oli 3,3 milj. euroa. Lisäksi HUS:iin koronan vuoksi kertynyt alijäämä veloitettiin jäsenkunnilta, Tuusulan osuus 0,8 milj. euroa. HSL:n maksuosuus kasvoi 1,0 milj. eurolla koronan aiheuttamien lipputulomenetysten vuoksi.

Kunnalle aiheutui lisämenoja lisääntyneistä siivous- ja puhtaanapitokustannuksista 0,3 milj. euroa sekä suojainten hankinnasta 0,2 milj. euroa. Työmarkkinatuen kunta-osuusmaksu kasvoivat talousarvioon nähden 0,3 milj. euroa lisääntyneen pitkäaikaistyöttömyyden vuoksi.

Käyttötaloudessa saavutettiin koronaan liittyviä säästöjä lähinnä sivistyksen toimialueella, kun toimintaa sopeutettiin mm. vähentyneiden palveluiden, aineiden ja tarvikkeiden (mm. ruoka- ja kuljetuspalvelut) ostojen myötä 1,0 milj. euroa sekä lomapalkkavaruksen pienenemisen ansiosta 1,0 milj. euroa. Lisäksi koko kunnan tasolla saavutettiin säästöjä 0,5 milj. euroa koulutus ja matkakustannusten vähennyksen vuoksi.

Yhteenveto
Kunta sai suoria valtionosuuksia koronaepidemian menetysten kattamiseen 12,3 milj. euroa sekä korotettua yhteisöverojen jako-osuutta noin 2,1 milj. euroa. Kunnalle aiheutui koronaan liittyviä taloudellisia menetyksiä nettomääräisesti arviolta 7 - 8 milj. euroa.

Valtion tukitoimet kattoivat hyvin koronan kunnalle aiheuttamat välittömät nettokustannukset vuonna 2020. Tulevina vuosina korona kuitenkin heikentää selkeästi kuntatalouden tasapainoa. Hoitojonojen purku, kasvanut työttömyys ja syrjäytyminen sekä koko julkishallinnon merkittävä velkaantumisen rasittavat myös Tuusulan kunnan taloutta kuluvan vuosikymmenen aikana.

KUNNAN HENKILÖSTÖ

Henkilöstötavoitteista

Vuoden 2020 keskeisiä henkilöstöön liittyviä vuositavoitteita olivat

- Panostamme työnantajakuvamarkkinointiin
- Uusimme henkilöstöhallintajärjestelmän
- Tuemme uuden kunnan henkilöstöä ja uusia toimintamalleja
- Toimimme yhteisesti sovitun uuden johtamisjärjestelmän ja organisaatiorakenteen mukaisesti ja vahvistamme uutta organisaatiokulttuuria
- Luomme kehittämis- ja innovaatiotoiminnan malleja ja selkeytämme rakenteita
- Kehitämme henkilöstön hyvinvointia.

Suurten muutosten jälkeen panostettiin vahvasti kehittämiseen, kuten henkilöstön ja toimintatapojen kehittämiseen, henkilöstöprosessien sujuvuuteen, henkilöstöä osallistaviin toimintatapoihin sekä työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin edistämiseen.

Vuosi 2020 tulee jäämään historiaan erityisesti maailmanlaajuisen koronapandemian aiheuttamien poikkeusolojen vuoksi. Maaliskuun loppupuolella valtioneuvoston asettama poikkeustila haastoi Tuusulan kunnan henkilöstöä erityisesti digitaalisten opetus- ja työtaitojen osalta. Valtaosa henkilöstöstä siirtyi pääosin etätyöskentelyyn ja vastaavasti opetuksen toteuttaminen siirtyi osin etäopetukseksi. Nopeaa reagointia ja poikkeustilanteen edellyttämiä muutoksia kyettiin kuitenkin toteuttamaan ripeästi ja onnistuneesti, mikä kertoo koko henkilöstön vahvasta osaamisesta sekä sitoutumisesta.

Koronapandemian mukana tuomat muutokset toiminnan toteuttamisessa ovat haastaneet koko henkilöstöä mutta samanaikaisesti pandemia on uudistanut kunnan työtapoja, toimintaa sekä henkilöstön osaamista monelta osin.

Palvelussuhteet ja henkilöstömäärä 31.12.2020

Vuonna 2020 henkilöstömäärä kasvoi edellisvuoteen verrattuna 0,5%. Keskeisinä perusteina henkilöstömuutoksille ovat olleet uusien strategian mukaisten painopisteiden vaatimat resurssit, asuntomessut ja palvelutuotannon kehittäminen sekä tehostaminen.

Kunnassa oli vuoden 2020 lopussa palvelussuhteita yhteensä 1676, joista vakituisia palvelussuhteita oli 1279 (76,3 %) ja määräaikaisia 259 (15,5 %). Palvelussuhteiden määrässä on mukana 31.12.2020 vakinainen henkilökunta, määräaikaiset ja sijaiset, oppisopimuskoulutukset ja velvoitetyöllistetyt.

Jos vain vakituiset ja määräaikaiset huomioidaan, on henkilöstömäärä v. 2020 1538 henkilöä, kun vastaava luku on v. 2019 1533 henkilöä. Velvoitetyöllistettävien ja oppisopimusopiskelijoiden tukeminen on kunnan kokonaisbudjetin sekä myös työnantajakuvan kannalta järkevää. Sijaisten määrä on selkeästi noussut, mutta se oli erityisesti poikkeusoloista johtuen palvelutuotannon takaamiseksi välttämätöntä.

Palvelussuhteiden määrä palvelusuhdetyypeittäin 12/ 2019 ja 12/ 2020

Kuukauden viimeisen päivän tilanne	**12/2019**	**%**	**12/2020**	**%**	**Muutos**
Vakituiset	**1 265**	**75,9 %**	**1 279**	**76,3 %**	**1,1 %**
Miehet	274	16,4 %	274	16,3 %	
Naiset	991	59,4 %	1 005	60,0 %	1,4 %
Muut määräaikaiset	**268**	**16,1 %**	**259**	**15,5 %**	**-3,4 %**
Miehet	49	2,9 %	57	3,4 %	16,3 %
Naiset	219	13,1 %	202	12,1 %	-7,8 %

Sijaiset	**112**	**6,7 %**	**124**	**7,4 %**	**10,7 %**
Miehet	14	0,8 %	17	1,0 %	21,4 %
Naiset	98	5,9 %	107	6,4 %	9,2 %
Työllistetyt	**19**	**1,1 %**	**8**	**0,5 %**	**-57,9 %**
Miehet	10	0,6 %	4	0,2 %	-60,0 %
Naiset	9	0,5 %	4	0,2 %	-55,6 %
Oppisopimussuhteiset	**1**	**0,1 %**	**4**	**0,2 %**	**300,0 %**
Miehet	1	0,1 %			-100,0 %
Naiset			4	0,2 %	
Muut	**2**	**0,1 %**	**2**	**0,1 %**	
Miehet	2	0,1 %	2	0,1 %	
Naiset					
Yhteensä	**1 667**	**100,0 %**	**1 676**	**100,0 %**	**0,5 %**

Palvelussuhteiden määrä palvelussuhdetyypeittäin ja toimialueittain 31.12.2020

Palvelussuhteet toimialoittain 31.12.2020						
	Vakinaiset	Määrä-aikaiset ja sijaiset	Oppisopimus-koulutus	Työllistetyt	Muut	**Yhteensä toimi-alu-eella**
Yleishallinto ja johdon tuki	51	16	0	1	2	**70**
Yhteiset palvelut -toimialue	68	7	0	2	0	**77**
Sivistyksen toimialue	973	346	4	5	0	**1328**
Kasvun ja ympäristön toimialue	170	14	0	0	0	**184**
Vesihuoltoliikelaitos	17	0	0	0	0	**17**
Yhteensä	**1279**	**383**	**4**	**8**	**2**	**1676**

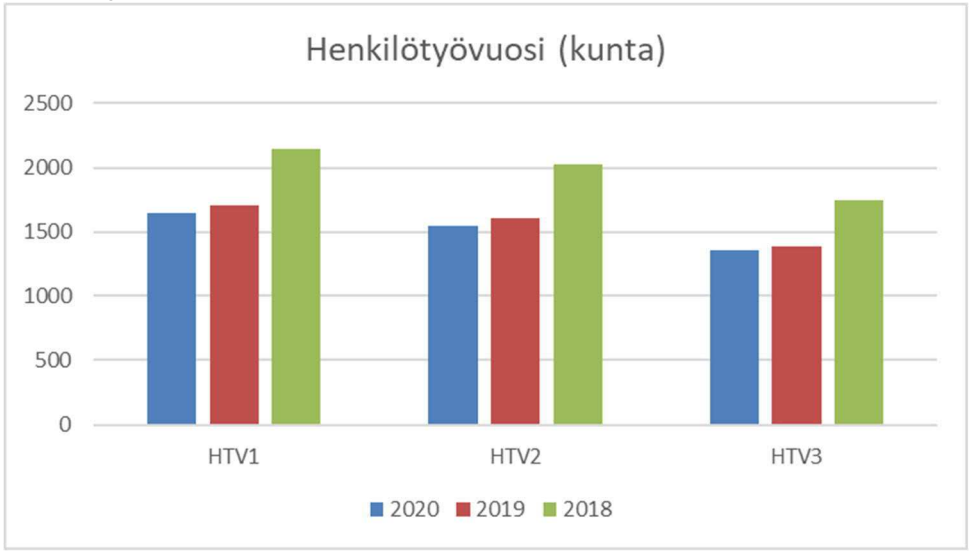
Henkilötyövuodet 2020 ja vertailu

Henkilötyövuosilaskenta antaa edellä olevaa vuoden viimeisen päivän palvelussuhteiden tai henkilöstömäärää paremman tiedon henkilöstömäärästä ja henkilöstön työpanoksesta, sekä niiden kehittymisestä. Henkilötyövuosiseurantaa on tehty vuodesta 2012 lukien. Henkilötyövuodet (HTV 3) tarkoittavat tässä todellista tehtyä vuosityöaikaa, jossa on otettu huomioon vähennyksinä mahdolliset osa-aikaisuudet ja osavuoden työskentelyt sekä vuosilomat, sairauspoissaolot yms.

Työpanosta mittaava henkilötyövuosien määrä (htv3) nousi edellisvuoteen verrattuna 30,1 henkilötyövuodella. Työpanosta nosti palvelussuhteiden määrän kasvu ja sairaspoissaolojen keskimääräinen lasku.

Yleishallinto ja johdon tuen työpanosta on nostanut strategian mukainen työ ja siihen panostaminen, tähän on liittynyt mm. osallisuuden ja viestinnän vahventaminen sekä parantaminen.

Henkilötyövuodet koko kunta 2018-2020

Henkilötyövuosi (työpanos) toimialueittain 2016 - 2020

HENKILÖTYÖVUOSI	2020	2019	2018	2017	2016
TOIMIALOITTAIN (htv)	HTV3*	HTV3*	HTV3*	HTV3*	HTV3*
Kuntatoimiala	52,0	47,2	44,1	139,3	138
Yhteiset palvelut	73,4	72,2	61,5		
Sivistys	1064,8	1044,7	1039,7	983,5	970,7
Kasvu ja ympäristö	145,8	143,2	142,8	142,3	137
Vesihuoltoliikelaitos	14,6	13,2	13,3	13,7	13,9
htv yhteensä	1350,6	1320,5	1301,4	1278,8	1259,6

HTV1 = palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100)
HTV2 = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100)
HTV3 = palveluksessaolopäivien (vähennetty kaikki poissaolot) lkm kalenteripäivinä / 365 * (osa-aika-%/100)

Henkilöstömenot

Vuoden 2020 henkilöstömenot (ilman sivukuluja) nousivat edelliseen vuoteen verrattuna 1,6 milj. eurolla eli 2,8 prosenttia. Sivukulujen määrä aleni edellisestä vuodesta sivukuluprosenttien uudelleen määrittelyn johdosta. Kunnan palkkamenoja nostivat työehtosopimuskauden 2020-2021 korotukset, henkilöstömäärän kasvu ja kertaluonteisten taannehtivien palkankorjausten maksaminen vuonna 2020.

Kunta-alan uusi työehtosopimuskausi on kaikissa kunta-alan sopimuksissa 1.4.2020–28.2.2022. Sopimukset noudattavat kustannustasoltaan ns. yleistä linjaa eli niiden kustannusvaikutus on 23 kuukauden sopimusjaksolla 3,04 prosenttia.

Sopimuksiin sisältyy kaksi yleiskorotusta ja paikallinen järjestelyerä.

Ensimmäinen yleiskorotus tehtiin 1.8.2020. Korotuksen suuruus oli 26 euroa, mutta kuitenkin vähintään 1,22 prosenttia. Toinen yleiskorotus tehdään 1.4.2021. Sen suuruus yksi prosenttia. Molempien yleiskorotusten lisäksi palkkausluvun mukaista henkilökohtaista lisää korotetaan yleiskorotusta vastaavasti.

Sopimuskauteen kuuluu myös paikallinen järjestelyerä, joka tulee maksuun 1.4.2021 lukien. Sen suuruus on 0,8 prosenttia palkkasummasta.

Kumulatiiviset maksetut palkat, 1 000 €	12/2019	%	12/2020	%	Muutos
Peruspalkka	51 057	84,6 %	52 102	84,0 %	**2,0 %**
Lisät ja palkkiot	9 241	15,3 %	9 578	15,4 %	**3,6 %**
Lomarahat ja -korvaukset	2 603	4,3 %	3 537	5,7 %	**35,9 %**
Työaikalisät	672	1,1 %	542	0,9 %	**-19,4 %**
Luontaisedut	431	0,7 %	386	0,6 %	**-10,4 %**
Yli- ja lisätyöt	245	0,4 %	116	0,2 %	**-52,9 %**
Poissaolot	-3 900	-6,5 %	-4 248	-6,9 %	**8,9 %**
Yhteensä	**60 350**	**100,0 %**	**62 012**	**100,0 %**	**2,8 %**

Maksetuissa palkoissa näytetään ennakonpidätyksen alaiset palkat (esim. henkilösivukulut ja verottomat korvaukset on rajattu henkilöstökertomuksen ulkopuolelle).

Sairauspoissaolot

Kalenteripäivinä laskettuna sairauspoissaoloja oli yhteensä 23 401 pv (vuonna 2019: 24 061 pv), josta 1-3 päivän lyhyitä poissaoloja oli 5 050 päivää (vuonna 2019: 6 672 pv), lääkärintodistukseen perustuvia 18 351 päivää (vuonna 2019: 17 389 pv). Terveysperusteisten poissaolojen kokonaisprosentti oli suunnilleen sama kuin vuonna 2019. Lyhyiden sairauspoissaolojen (1-3 päivää) osuus on 21,6 % (2019 27,7%). Henkilökunnasta 25,6 %:lla ei ollut lainkaan sairauspoissaolo-päiviä (22,2 % vuonna 2019).

Keskimäärin sairauspoissaoloja oli 14 kalenteripäivää henkilöä kohden koko henkilöstö huomioiden (vuonna 2019: 14,4 päivää).

Pitkien 30-60 päivän sairauslomien määrä on laskenut, samoin myös yli 91 päivää kestävien sairauspoissaolojen määrä laski edellisvuoteen verrattuna. Kunnassa on tehty pitkäjänteisesti työtä työterveyshuollon kanssa, jotta pitkillä sairauslomilla olevia henkilöitä on saatu uudelleen koulutettua ja/tai sijoitettua.

Henkilöstöriskeistä

Osana kunnan riskienarviointia arvioitiin vuodelle 2020 myös kunnan henkilöstöriskejä. Henkilöstöriskeinä kunnassa on tunnistettu työnantajakuvan heikkeneminen, erityisesti sisäilmaongelmien takia. Lisäksi riskeinä mainittakoon henkilöstön eläköityminen ja ”hiljaisen tiedon” katoaminen, uusien työntekijöiden saatavuus sekä julkisen puolen palkkakilpailun vaikeus.

Sietämättömänä henkilöstöriskinä nähtiin sisäilma-asioihin liittyvät riskit, jotka kuormittavat monin eri tavoin henkilöstöä.

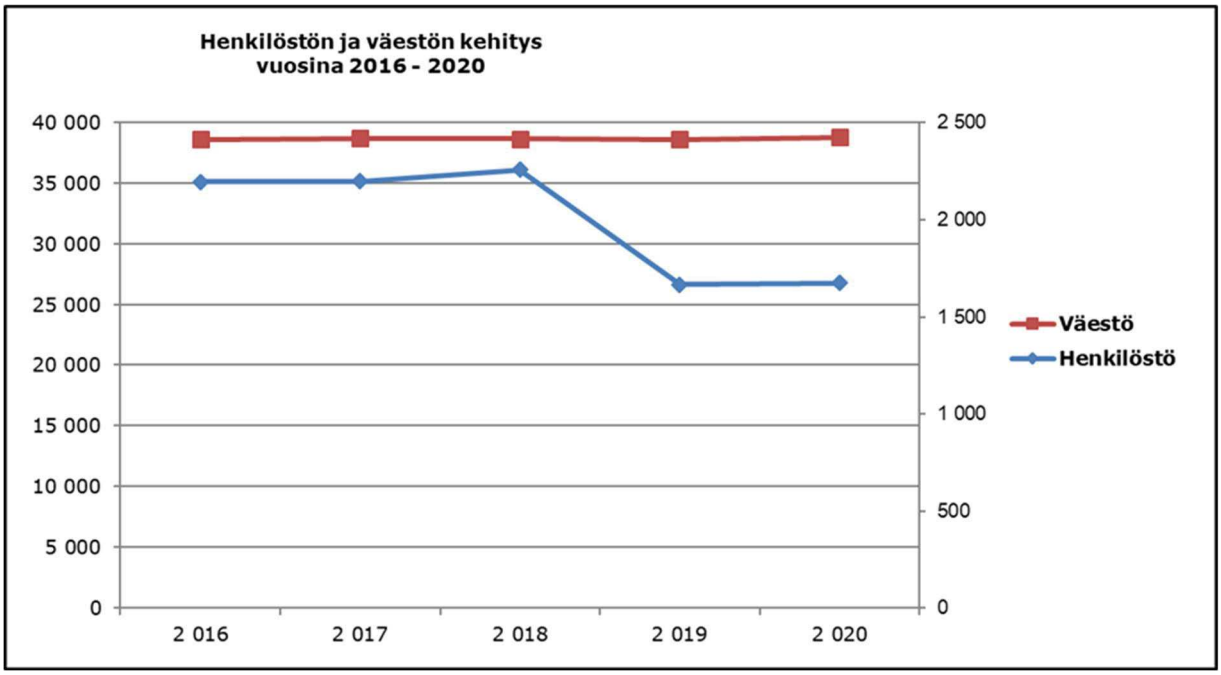
Henkilöstöriskien toteutumista on pyritty välttämään varmistamalla henkilöstön riittävä osallistuminen muutosten ja henkilöstövaikutusten suunnitteluun ja toteuttamiseen. Strategisten hankkeiden toteuttaminen varmistetaan kohdistamalla resurssit niiden toteuttamiseen. Johtamista ja sitä kautta työyhteisöjen toimintaa tuetaan.

Muutostilanteissa osallisuutta ja yhteisöllisyyttä on varmistettu ja kehitetty. Esimiehiä ja henkilöstöä on koulutettu. Palveluverkon suunnittelussa osallisuus, yhteisöllinen työskentely ja hyvä viestintä ovat mahdollistaneet ennakointia ja muutokseen varautumista.

Lainsäädännön tuomiin pätevyysvaatimuksiin valmistautuminen ennakolta on totetutettu tehostamalla rekrytointia, varmistamalla kipailukykyinen palkkaus sekä täydennyskouluttamalla nykyistä henkilöstöä.

Indikaattorit

	TP2020	TP2019	TP2018
Henkilökunnan palkat€ / asukas	1713€	1 563 €	2 088€
Henkilötyövuodet (htv3)	1350,6	1 320,5	1 301,4
Työkyvyttömyyspoissaoloka-lenteripäivät	23 401	24 061	30 934
Poissaolopäivät / vakinainen henkilöstön lkm	14	14,4	13,7
Ylityökustannukset €	116 000 €	245 000 €	499 000 €
Työhyvinvointikyselyn yleisar-vosana	-	8,08 (v.2017 7,7)	-

Sosiaali- ja terveystoimi siirtyi 31.12.2018 Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymään, joten tämä näkyy taulukossa henkilöstömäärän laskuna.

YM PÄRISTÖASIAT

Tuusulan kunta ottaa ympäristöasiat huomioon läpäisyperiaatteella kaikissa keskeisissä toiminnoissaan. Erityisesti ympäristöasiat otetaan huomioon maankäytön suunnittelussa, jäte- ja vesihuollossa, kiinteistöhuollossa sekä vesienhoidossa ja vesiensuojelussa.

Jäljempänä on aihealueittain ja toiminnoittain kerrottu keskeisimmistä ympäristöasioista vuodelta 2020. Yksityiskohtaisempaa tietoa kunnan ympäristöasioista on eri toiminta- ja palvelualueiden toimintakertomus- ja tilinpäätöstiedoissa.

Ilmastonsuojelu ja energiatehokkuus

Tuusulan kunnan ilmastotyön tavoitteita on määritelty vuonna 2010 hyväksytyssä Keski-Uudenmaan strategisessa ilmasto-ohjelmassa. Ohjelmassa on asetettu tavoitteeksi kasvihuonekaasupäästöjen 25 %:n vähennys vuosien 2006-2020 aikana, minkä kunta on seurantatietojen perusteella saavuttanut. Kunta osallistui ympäristökeskuksen koordinoiman KUUMA-ilmastoryhmän toimintaan. Ilmastoryhmä julkaisi kuntien kasvihuonekaasulaskennan tulokset ja esitteli kuntien ilmastotyötä KUUMA-ilmastokatsauksessa. Tuusula osallistui myös energiatehokkuutta edistävään ekotukiverkostotoimintaan ja KUUMA-kuntien ilmasto-ohjelman päivittämiseen (“Kohti ilmastoälykästä KUUMA-seutua"). Ekotukiverkostotoiminnassa oli mukana kunnan 14 palvelukiinteistöä, joissa toimi 28 koulutettua ekotukihenkilöä.

Kunnan kiinteistöissä on tehty energiatehokkuustoimenpiteitä vuonna 2020. Kaudelle 2017 - 2025 on solmittu kuntien energiatehokkuussopimus (TEM) ja sen toteutumista seurataan kunnan energiatehokkuustyöryhmässä.

Kunnassa on aloitettu vuonna 2020 sähköisen liikenteen edistäminen sähköautojen latauspisteiden asentamisella kunnan kiinteistöjen yhteyteen. Vuoden aikana on asennettu yhteensä 10 julkista latauspistettä viiteen eri kiinteistöön.

Kunnan sähkönhankinnassa huomioidaan ilmastoasiat, sillä kaikki kunnan ostama sähkö on 100 % uusiutuvilla energianlähteillä tuotettua nk. ”vihreää” sähköä.

Tuusulan vuoden 2020 asuntomessujen yhtenä teemana oli vastuullisuus ja energiatehokkuus. Tämä on otettu huomioon kattavasti messualueen suunnittelussa ja rakentamisessa. Asuntomessurakentajille laadittiin energiaohjeistus rakentamistapaohjeiden yhteyteen ja jokaisesta messukohteesta laadittiin energiatarina kuvaamaan kohteen energiatehokkuuteen liittyviä ratkaisuja. Kokonaisuudessaan asuntomessualueella alitettiin energiatehokuuden määräystaso keskimäärin 12 %. Alueen lämmitysenergiasta 80 % tuotetaan uusiutuvilla polttoaineilla, lämpöpumpuilla sekä hiilineutraalilla kaukolämmöllä. Kaikista messukohteista selvitettiin ensimmäistä kertaa messuhistoriassa elinkaaren aikaiset päästöt hiilijalanjälki- ja kädenjälkilaskennalla. Messualueen kohteissa käytettiin paljon puuta runkomateriaalina ja useissa kohteissa toteutettiin aurinkosähkö- sekä sähköautojen latauspisteiden asennuksia. Vastuullisuuteen ja energiatehokkuuteen liittyen toteutettiin myös viestintäprojekti yhteistyössä Suomen Asuntomessujen ja Forumin kanssa.

Kunnan palveluverkon toteutuksen organisaatiossa on perustettu kestävän kehityksen poikkileikkaava projekti, jonka tavoitteena on edistää kestävää kehitystä kunnan palveluverkossa. Palveluverkon hankkeissa on perustettu vastaavasti kestävän kehityksen osaprojekteja edistämään kestävää kehitystä yksittäisissä hankkeissa. Palveluverkon rakennushankkeiden suunnittelua on ohjattu vuoden 2020 aikana hiilijalanjälkilaskennan avulla.

Kunnallistekniikan rakentamisessa ylijäämämassat pyritään hyödyntämään mahdollisimman lähellä niiden muodostumispaikkaa. Tällä vähennetään liikenteestä aiheutuvia päästöjä ilmaan. Hyötykäyttökohteina ovat olleet puistojen muotoilutäytöt, maisemapenkereet ja meluvallit, jos kohteen lähettyvillä on ollut meluntorjuntakohteita ja tila maamassoista tehtävälle vallille on ollut riittävä.

Maankäytön suunnittelu ja rakentamisen ohjaus

Kaavoitus ja kunnallistekninen suunnittelu
Asemakaavojen valmistelussa huomioidaan ekologisesti kestävän yhdyskunnan rakentuminen. Asemakaavaselostuksessa arvioidaan tarpeen mukaan vaikutuksia myös ekologisen kestävyyden kannalta, jolloin avataan kaavaratkaisuun liittyviä kestäviä ratkaisuja esimerkiksi joukkoliikenteestä, puurakentamisesta tai viherrakenteesta. Tarpeen mukaan asemakaavojen vaikutustenarvioinnissa otetaan huomioon ilmaston muutokseen varautumiseen ja so-

peutumiseen liittyvä arviointi. Asemakaavoja valmisteltaessa selvitetään hulevesien käsittelytarvetta ja tarvittaessa on edellytetty hulevesien viivyttämistä tai käsittelyä asemakaavamääräyksin.

Luokitelluilla pohjavesialueilla maankäyttöä suunniteltaessa selvitettiin vaikutuksia pohjaveteen lähinnä imeytymisen muutoksen osalta. Vaikutuksia pyritään vähentämään edellyttämällä imeyttämistä ja välttämällä riskitoimintojen sijoittamista pohjavesialueille. Uusia kaavoja tai kaavamuutoksia suunniteltaessa selvitetään suunnittelu- ja lähialueen luontoarvoja. Maankäyttöä suunniteltaessa on näitä arvoja edellytetty säilytettäväksi lain edellyttämällä tavalla. Tämän lisäksi pyritään löytämään ja säilyttämään sellaisia luontoarvoja, joiden säilyttäminen ei aiheuta erityistä ristiriitaa muun maankäytön kanssa tai katsotaan luontoarvon säilyttämisen olleen tarpeen tästä huolimatta.

Nummenkylän ja Kellokosken pohjavesialueiden suojelusuunnitelma asetettiin nähtäville ja valmisteltiin hyväksyttäväksi. Työ tehtiin Järvenpään kaupungin, Keski-Uudenmaan Vesi Kuntayhtymän, Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry:n sekä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen kanssa.

Kunnallistekniikan suunnittelussa on otettu säännönmukaisesti huomioon hulevesien hallintaan liittyvät ratkaisut. Pääosin ratkaisut ovat liittyneet hulevesien määrän hallintaan. Häriskiven kaava-alueella pyritään hulevesien hallinnassa myös laadullisiin vaikutuksiin.

Kunnallistekniikan suunnittelu on seurannut kahden vuoden ajan hulevesien laadullista muuttumista Puustellinmetsän ja Rykmentinpuiston keskusta kaava-alueilla purkuvesistössä Piiliojassa ja Myrtinojassa. Tänä vuonna seurantaan otetaan Häriskiven kaava-alue.

Rakentamisen ohjaus ja rakennusvalvonta
Tuusulassa tehdään rakennetun ympäristön siisteysvalvontaa sekä ohjataan rakentamista toimenpideluvilla ja maisemaluvilla, erityisesti Tuusulanjärven ranta-alueella.

Ympäristönsuojeluviranomaisen toiminta

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus ja ympäristölautakunta vastaavat Tuusulan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toiminnasta. Ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvat ympäristönsuojelun lupa- ja valvontapalvelut. Ympäristönsuojeluviranomainen vastaa omalta osaltaan myös kunnan ympäristönsuojelun suunnittelusta ja kehittämisestä, ympäristön tilan seurannasta sekä ympäristönsuojelua koskevan ohjauksen ja neuvonnan järjestämisestä (so. ympäristönsuojelun yleistehtävät).

Ympäristönsuojelun luvat ja valvonta
Tuusulan alueelle myönnettiin vuonna 2020 yksi maa-aineslupaa ja neljä ympäristölupaa. Yksi luvista on koskenut uutta toimintaa. Muut luvat ovat koskeneet olemassa olevaa toimintaa ja sen muuttamista. Lisäksi Tuusulan alueelle on rekisteröity vuoden aikana kaksi ympäristönsuojelulain mukaisesti rekisteröitävää toimintaa ja ympäristövalvonta on käsitellyt 15 kertaluonteista toimintaa koskevaa ilmoitusta.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvottavana on Tuusulan kunnan alueella 22 ympäristölupalaitosta, joista neljässä toiminnanharjoittajana on Tuusulan kunta. Tuusulan kunnan alueelta oli vuoden 2020 lopussa vireillä yksi ympäristölupahakemus, yksi maa-aineslupahakemus ja kaksi yhteislupahakemusta (ympäristölupa ja maa-aineslupa).

Ympäristönsuojeluviranomaisen valvontatoimet Tuusulan kunnan alueella ovat vuonna 2020 kohdistuneet erityisesti pohjavesialueella oleviin toimintoihin ja naapuruushaitta-asioiden käsittelyyn. Vuoden 2020 aikana on ympäristövalvontaan tehty poikkeuksellisen paljon toimenpidepyyntöjä. Toimenpidepyyntöjen määrä on ollut kasvava, mutta vuonna 2020 toimenpidepyyntöjä tehtiin 647 kappaletta, mikä on 169 kappaletta edellisvuotta enemmän. Tuusulan kunnan alueelle näistä on kohdistunut 35 %:a.

Ympäristönsuojelun yleistehtävät
Keski-Uudenmaan ympäristökeskus on vuoden 2019 alusta vastannut Tuusulanjärven kunnostushankkeesta. Järvellä tehtävien kunnostustoimenpiteiden ohella vesiensuojelutoimenpiteitä toteutettiin vuonna 2020 järven valuma-alueella maataloudessa ympäristökeskuksen vetämässä VILKKU Plus –hankkeessa ja Luonnonvarakeskuksen koordinoimassa Tuusulanjärven KUITU-hankkeessa.

Kunta on lisäksi ympäristökeskuksen koordinoimana toteuttanut tai osallistunut vuonna 2020 seuraaviin ympäristönsuojelun suunnittelua ja ympäristöntilan seurantaa koskeviin hankkeisiin:
– Vantaanjoen vesistöalueen yhteistarkkailu
– Uudenmaan alueellinen ilmanlaadun seuranta

– Tuusulan pohjavesialueiden seurantatyöryhmä
– Kellokosken ja Nummenkylä pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien päivittäminen ja Santakosken pohjavesialueen rakenneselvityksen teettäminen

Yhdyskuntatekninen huolto

Vesihuolto
Vuoden 2020 aikana saneerattiin 1500 m vesijohtoa, kolme jätevesipumppaamo ja 10 jätevesikaivoa. Näillä toimilla on tähdätty hukkaveden vähentämiseen, energiatehokkuuteen sekä jäteveden vuotovesien vähentämiseen ja toimintavarmuuden parantamiseen.

Vesihuolto päivystää ympäri vuorokauden ja kouluttaa jatkuvasti siihen osallistuvaa henkilöstöä, jotta jätevesipumppaamoiden ja -verkoston häiriöihin päästään reagoimaan ilman viivettä ja jotta ylivuotoja vesistöihin ei pääsisi tapahtumaan.

Kaavoitus- ja suunnitteluhankkeissa tuodaan esille vesihuollon ja ympäristön näkökantaa niin, että tavoitteena on tiivis yhdyskuntarakenne ja viettoviemäriratkaisuihin tähtäävät ratkaisut, jotta turhilta pumppaamoilta vältyttäisiin ja koko verkoston elinkaari huomioitaisiin ratkaisuja valitessa.

Jätehuolto
Kunnan kiinteistöjen jätehuollossa kiinnitettiin erityistä huomiota lajitteluun vuoden 2020 aikana. Roskaantuneiden alueita siivottiin n. päivän verran kuukaudessa ja siirtokehotuksen saaneista 443:stä romuajoneuvosta 88 vietiin romutettavaksi vuoden 2020 aikana.

Kunnan ympäristövastuut

Kunnalla on maa- ja vesialueiden omistajana sekä ympäristöön vaikuttavana toiminnanharjoittajana erilaisia ympäristövastuita. Sillä on myös toissijainen vastuu kaikista kunnan alueella olevista pilaantuneista maa-alueista, jos pilaajia tai alueiden omistajia ei saada velvoitettua kunnostustoimenpiteisiin.

Kuntametsät, viher- ja virkistysalueet
Tuusulan kunnan omistamia talousmetsiä on noin 1000 ha. Puistometsiä kunta omistaa noin 390 ha. Hakattava määrä on vuotuista kasvua pienempi. Pystykaupassa ostaja huolehtii puunkorjuusta ja puun kuljettamisesta.
Hankintakaupassa metsänomistaja vastaa puiden kaatamisesta ja niiden toimittamisesta tienvarteen.

Pystykauppaan sisältyvät hakkuukohteet sijaitsivat Reininkulmalla ja Pekkolassa. Pystykaupan sekä hankintakaupan kohteiden valinta perustuu kunnan metsä- ja puistometsäsuunnitelmien pohjalta tehdyn metsänhoitoyhdistyksen esitykseen. Tuomaalan metsähakkuista luovuttiin vuoden 2020 aikana, puiden ostajan kanssa sovittiin korvaavat kohteet Kellokoskelta ja Nuppulinnasta. Nämä kohteet olivat vuoden 2019 hankintakaupan kohteita, jotka olivat jääneet hakkaamatta sääolosuhteiden vuoksi.

Hankintakauppaan sisältyvät metsäkohteet sijaitsivat Nuppulinnassa, Purolassa, Rusutjärvellä ja Korpikylässä. Kohteissa tehtiin esiharvennushakkuita ja kasvatushakkuita. Puistometsien hakkuukohteisiin haettiin maisematyöluvat. Näitä kohteita tehtiin eri puolilla Tuusulaa. Työt tehtiin metsurityönä ja pienillä metsätyökoneilla, puistometsien hoidon ja ulkoilukäytön kannalta tarpeellisina siistimis- ja hoitohakkuina. Viherpalvelut-yksikkö tiedotti toimenpiteistä rajanaapureille ennen hakkuiden aloittamista. Lisäksi tehtiin useita pienimuotoisia metsäpuistojen siistimistoimenpiteitä eri puolilla Tuusulaa. Toimenpiteitä ei suoriteta 15.04.–31.07. välisenä aikana, jolloin on eläinten lisääntymiskausi. Lisäksi korjuun ajoituksessa huomioidaan maaston kantavuus sekä hakkuutapa. Avohakkuita pyrittiin välttämään.

Tuusulan kaikissa viherurakoissa tarkistettiin puisto- sekä liikennekatuvihreän hoitoluokituksia ja kunnossapitotyöt tehdään uusien luokitusten mukaan ja tiedot on viety maankäytön järjestelmään.

Puustellinmetsänpuiston, Lilly Kajanus – Blennerin, Murupuiston sekä Kaffepaussin suunnitelmat aloitettiin tai viimeisteltiin vuoden 2020 aikana. Vuoden aikana rakennettiin Rykmentinpuistossa sijaitseva, Puustellinmetsänpuiston osa, joka valmistui asuntomessuille ja aloitettiin Jokelassa sijaitsevan Lilly Kajanus-Blennerin rakentamista. Kaikissa kuntakeskuksissa parannettiin puistopolkuja.

Tuusulanjärviprojekti

- Uusi lintutorni ja esteetön reitin toteutusta edistettiin Tuusulanjärven eteläosan Natura-alueelle. Toimintavuonna neuvoteltiin maanomistajien kanssa luontopolun jatkolinjauksesta lintutornilta länteen ja takaisin Koskenmäentielle sekä Kalamestarintielle.
- Maisemanhoidollisia töitä tehtiin Tuusulanjärven rannoilla. Tuusulanjärven alueelle on myönnetty vuonna 2019 maisematyöluvat

kymmeneksi vuodeksi alueelle laaditun hoitosuunnitelman mukaisesti. Natura-alueen umpeenkasvaneille kohdille, Kaukjärvenrantapuistoon sekä Tuuskodon edustalle on anottu ruoppausluvat. Maisematöitä, vesikasvien poistoja ja ruoppauksia toteutettiin vuoden 2020 aikana.

- Tuusulanjokivarteen tehtiin alueelle valmistuneen hoitosuunnitelman mukaisia toimenpiteitä: niittoja, pensaiden ja puuston hoitoa, maiseman avausta sekä virtausesteiden poistoja. Alueelle toteutettiin uusia reittejä ja kohennettiin vanhoja. Joen kutusoraikkoja huolletaan vuosittain.
- Kotuntien venevalkaman kunnostustyöt ja uudet venepaikat valmistuivat vuoden 2020 aikana.
- Kaukjärvenpuiston ruovikkosaarekkeen poistamiseksi sekä Tuuskodon edustalle anottiin ruoppauslupaa AVI:sta. Ruoppausta tarvitaan myös Kelluvan rantareitin ja uimarannan toteuttamiseksi.

Kunta ympäristöön vaikuttavana toiminnanharjoittajana ja luvanhaltijana

Tuusulan kunnalla on ympäristölupa kiviaineksen murskaamiseen Puustellinmetsän asemakaava-alueella.

Tuusulan kunta laittoi vireille vesilain mukaisen ympäristölupahakemuksen Tuusulanjärvellä suoritettavista ruoppaustöistä. Ruoppaukset pyritään suorittamaan vuoden 2021 aikana.

Lahelanpelto II:n rakentamisen ympäristövaikutuksia pohjaveteen on seurattu säännöllisesti. Merkittäviä vaikutuksia ei ole havaittu.

Käytöstä poistetut jätteenkäsittelyalueet ja pilaantuneet maa-alueet

Terrisuon entinen kaatopaikka sekä Nuppulinnan maankaatopaikka ovat säännöllisen tarkkailun alla. Kunta poisti Sulan alueelta rakennusten purkujätettä ja Ruotsinkylästä laittoman kaatopaikan. Uusi laiton kaatopaikka, jossa kunnostusvastuu on kunnalla, löytyi Ristikivestä. Sulan alueella on asbestipitoisia kattolaattoja vanhojen rakennusten purun jäljiltä, joiden poistovastuu on kunnalla. Molemmat kohteet on kunnostettava vuoden 2021 aikana ja niille tullaan hakemaan erillisrahoitusta osavuosikatsausten yhteydessä.

Rusutjärvellä kunta tuki taloudellisesti niittoja, laskeutusaltaan ruoppausta ja Sarkkilanojan kunnostusta.

Vesistöt

Kunta tukee yhdessä Järvenpään kaupungin kanssa Tuusulanjärven kunnostamista ja ekologisen tilan parantamista Tuusulanjärven kunnostushankkeen kautta. Hanketta vetää Keski-Uudenmaan ympäristökeskus Tuusulan kunnan ja Järvenpään kaupungin erillisrahoituksella. Järven sisäistä kuormitusta vähennettiin hoitokalastuksella ja hapetuksella. Tuusulanjärveen laskevista Mäyräojasta, Haukkalanojasta ja Piilinojasta valmistuivat valuma-alueen kunnostuksen yleissuunnitelmat, joiden tavoitteena on ojien kautta järveen päätyvän ravinne- ja kiintoaineskuormituksen vähentäminen. Toimien tarkempi suunnittelu aloitettiin vuonna 2020. Myös Rantamo-Seittelin kosteikkoalueen kunnostussuunnittelu aloitettiin. Keravanjoen virkistyskäyttöä turvattiin tekemällä patoaltaassa kasvillisuusniittoja. Tuusulanjoella tehtiin katselmus, jossa arvioitiin joessa 2000-luvn alussa tehtyjen kunnostustoimenpiteiden nykytilaa. Katselmuksen perusteella laadittiin toimenpideohjelma joen varteen ja tulvatasanteille levittäytyneen puuston poistamiseksi.

Tuusulanjärveen laskevista Mäyräojasta ja Piilinojasta valmistuivat yleissuunnitelmat, joissa tavoitteena on ojien kautta järveen päätyvän ravinne- ja kiintoaineskuormituksen vähentäminen.

MUUT EI-TALOUDELLISET ASIAT

Tuusulan kunnalla ei ole erillistä vastuullisuusraportointia. Korruption ja lahjonnan torjumisesta kunta huolehtii osana kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyjä. Tuusulan kunnalla on käytössä kuntalain edellyttämä sidonnaisuusrekisteri, jossa on julkaistu tarkastuslautakunnan kokouksessaan 26.1.2021.

ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Kunnan väestö kääntyi kasvuun vuonna 2020. Vilkastunut rakentaminen ja uudet valmistuneet asunnot houkuttelivat kuntaan uusia asukkaita. Väkiluvun ennakoidaan olevan lähivuodet tasaisessa kasvussa, kun rakentaminen jatkuu vilkkaana erityisesti Etelä-Tuusulan alueella. Tuusulan väestön kasvua hidastaa matalalla tasolla pysyvä syntyvyys sekä pääkaupunkiseudun ja kehyskuntien kilpailu uusista asukkaista.

Asuinrakentamisen kasvua tukee parantunut kaava- ja tonttivaranto Etelä-Tuusulassa; kunnan tontit riittänevät kattamaan lähivuosien kysynnän ja kunnan tontinmyyntitulojen arvioidaan kehittyvän myönteisesti lähivuosina. Kolmen omaleimaisen kuntakeskuksemme, Hyrylän, Jokelan ja Kellokosken, kehittämistyötä jatketaan.

Laaja-alaisempaa kasvua tukevat suunnitteilla olevat Hyrylän keskustan kaupallisten palveluiden vahvistaminen sekä kunnan palveluverkon modernisointi. Tuusulanjärven virkistyskäyttöä ja Urheilukeskusta kehitetään voimallisesti. Lisäksi haetaan ratkaisuja Jokelan sekä Kellokosken sairaalan ja Ruukin alueen kehittämiseksi. Vahvasti kehittyvä varhaiskasvatus ja koulutus palveluverkkoineen ovat Tuusulan vetovoiman kärkiä.

Koronaepidemian vuoksi maamme taloustilanne heikkeni voimakkaasti ja työttömyys kääntyi nopeaan kasvuun. Kunnan vuoden 2021 talouden kehitys on pitkälti sidoksissa epidemian jatkumisen kestoon ja mahdolliseen talouden sekä työllisyystilanteen elpymiseen. Kunta tukee osaltaan koronan vuoksi työttömäksi jääneitä sekä jatkaa nuorten sekä pitkäaikaistyöttömien poluttamista työmarkkinoille.

Etelä-Tuusulan työpaikka-alueiden kaavoituksen sujuva eteneminen mahdollistaa kunnan elinvoiman kehittymistä ja työpaikkaomavaraisuuden tulevaa kasvua. Käyttötalouden vahvistaminen edellyttää, että kunnan toimintamenojen vuotuinen kasvu pysyy hyvin maltillisena taloussuunnitelmakaudella.

Väestön ikääntyminen ja ikäihmisten palvelutarpeiden nopea kasvu lisää kunnan toimintamenojen kasvupaineita lähivuosina. Keusoten toiminnan kehittäminen sekä tuottavuusohjelman onnistunut toteutus ovat ratkaisevan tärkeässä asemassa sekä kuntalaisten että kunnan talouden näkökulmasta. Tuusula panostaa yhdessä Keusoten kanssa hytetyöhön, tavoitteena hyvän elämän edellytyksien tarjoaminen kaikille kuntalaisille, kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen.

Tuusulalaisten palvelutarpeet kehittyvät ja monimuotoistuvat tulevina vuosina. Kunta luo kuntalaisia sekä yrityksiä edellytyksiä osallistua palveluiden sekä toimintansa kehittämiseen. Palvelut tuodaan yhä paremmin kuntalaisten saataville jatkamalla palveluiden digitalisointia sekä uudistamalla kunnan asiakaspalvelua. Tavoitteena ovat entistä sujuvammat ja tehokkaammat palveluprosessit sekä kuntalaisille että kunnan sisäisesti.

Kunnan (ml. vesihuoltoliikelaitos) vuoden 2021 talousarvio 7,0 milj. euroa on alijäämäinen. Koronaepidemian kesto, valtion tukitoimet sekä talouden elpymisvauhti vaikuttavat keskeisesti tilikauden tuloksen muodostumiseen. Elpyvä talous heijastuisi myönteisesti kunnan verotulokertymään, tonttikauppaan ja rakentamiseen sekä pienentäisi menopaineita esimerkiksi työllisyydenhoidossa. Kunnan lähivuosien taloutta rasittavat kasvavat sote-menot.

Tuusulan valtuuston joulukuussa 2020 hyväksymällä kasvun ja talouden hallintaohjelmalla pyritään hallitsemaan ja tasapainottamaan kunnan taloutta pitkäjänteisesti. Ohjelmalla tähdätään kunnan tulorahoituksen vahvistamiseen, velkaantumisen hidastamiseen sekä myöhemmässä vaiheessa lainakannan vähentämiseen. Keskeisinä tavoitteina on turvata kunnan strategian mukaisten kasvu- ja palveluverkkoinvestointien toteuttaminen, välttää ajautuminen palveluiden karsimiseen sekä ehkäistä tarvetta ve-

roasteen kiristämiselle. Ohjelman toteuttamista jatketaan kuluvan vuoden aikana ja ohjelma toimii myös vuoden 2022 talousarvion laadinnan tukena.

Kunnan investointitahti jatkuu lähivuodet huomattavan korkealla tasolla. Liikenneväylien ja muun infran rakentamiseen panostetaan. Tuusulan palveluverkko on monilta osin elinkaarensa päässä ja investointeihin tuovat lisävauhtia koulujen ja päiväkotien sisäilmaongelmat. Suurten investointien ja tulorahoituksen epätasapainosta aiheutuvaa velkaantumista hallitaan vahvemmalla tulorahoituksella sekä palveluverkkosuunnitelman mukaisella, huolellisella pitkän tähtäimen investointien suunnittelulla. Samalla kunnan on tärkeä vapauttaa pääomia vajaakäyttöisistä kiinteistöistä. Mahdollisuuksien mukaan pyritään suosimaan vuokratilojen käyttöä. Kunta velkaantuu mittavien infra ja palveluverkkoinvestointien myötä. Tavoitteena on kääntää lainamäärä laskuun vuosikymmenen puolen välin jälkeen.

Muutokset maailman ja Suomen taloudessa heijastuvat nopeasti myös Tuusulan talouteen. Budjetoidun verokertymän saavuttaminen edellyttää, että maamme talous kasvaa vuonna 2021 noin kolme prosenttia ja tämän jälkeen pysyy noin 1 - 1,5 % vuotuisella kokonaistuotannon kasvu-uralla.

Koronaepidemia jättää pitkän jäljen julkishallinnon talouteen. Koronan negatiiviset ja pitkävaikutteiset talousvaikutukset voivat osoittautua hyvinkin merkittäviksi.

ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA

SISÄINEN VALVONTA JA RISKIEN HALLINTA

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan avulla pyritään varmistamaan asetettujen tavoitteiden saavuttaminen. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kunnan ja kuntakonsernin strategista ja operatiivista toiminnan ja talouden suunnittelua, päätöksentekoa, seurantaa sekä arviointia. Käytännössä sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät vuosittaiseen talousarvio-, toiminnan ja talouden seuranta- ja tilinpäätösprosessiin.

Riskienhallinnan tavoitteet

Kokonaisvaltainen riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa, jonka tavoitteena on varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen. Riskienhallinta kytketään organisaation strategisiin, toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin.

Riskienhallinnan avulla tunnistetaan kunnan toimintaan mahdollisesti vaikuttavat tapahtumat ja saatetaan tapahtumien riskit organisaation hyväksymälle tasolle. Riskienhallinnan tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta, parantaa raportoinnin luotettavuutta, varmentaa lakien ja ohjeiden noudattamista sekä turvata voimavarojen kohdentamista.

Kuntaan kohdistuvat riskit

Kunta- ja toimialuetasolla sekä tytäryhtiöissä on tunnistettu ja arvioitu kuntaan ja sen toimintaan liittyviä riskejä. Riskeille on määritelty hallintakeinot ja toimenpiteet, joilla pyritään ennaltaehkäisemään ja pienentämään riskin todennäköisyyttä ja seurausta. Riskiympyrälle (ks. kuva seuraavalla sivulla) on kuvattu kuntatasolla merkittävimmät riskit liittyen kuntalaisten ja kunnan hyvinvoinnin edellytysten turvaamiseen.

Riskit jaotellaan strategisiin riskeihin, taloudellisiin riskeihin, toiminnallisiin riskeihin ja vahinkoriskeihin.

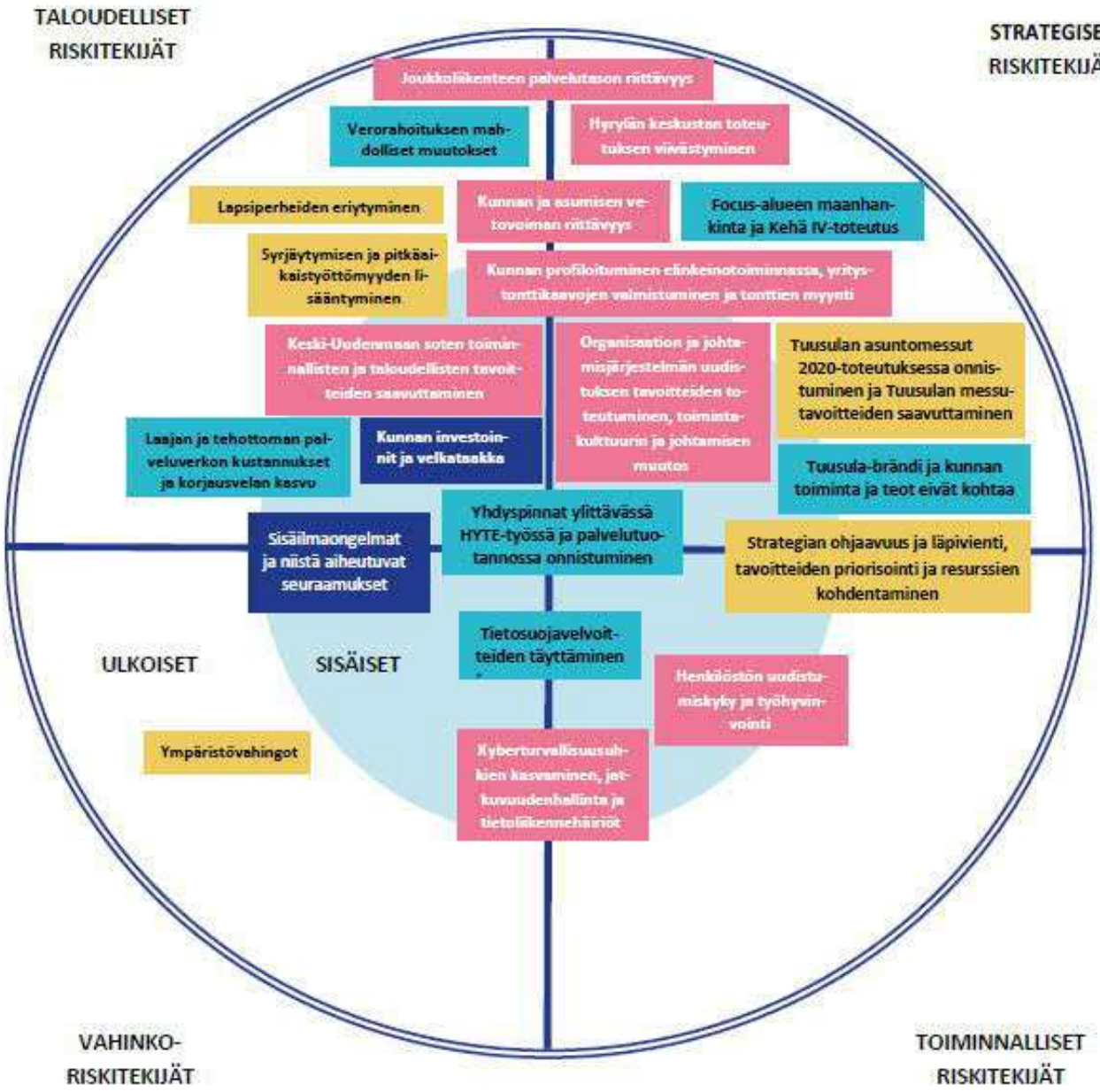
Strategiset riskit uhkaavat kunnan tavoitteiden ja strategian toteuttamista vaarantaen toiminnan edellytykset ja vision toteutumisen. Riskit liittyvät keskeisesti strategian toteuttamisen mahdollisuuksiin ja etenkin ulkoisen toimintaympäristön muutoksiin.

Taloudelliset riskit liittyvät sisäisiin tai ulkoisiin taloudellisiin tekijöihin, sijoituksiin, rahoitukseen sekä rahoitusmarkkinoihin.

Toiminnalliset riskit liittyvät palvelujen jatkuvuuteen ja riippuvuuksiin, henkilöstön toimintaan ja osaamiseen, organisaation sisäisiin prosesseihin sekä asiakasprosesseihin, palvelun epäonnistumiseen, tietojärjestelmiin, sopimuksiin sekä myös väärinkäytöksiin ja muuhun lainvastaiseen toimintaan.

Vahinkoriskit ovat usein seurausta odottamattomista ja äkillisistä, monesti vakuuttamiskelpoisista, tapahtumista joista voi seurata onnettomuus, rikkoontuminen tai vahingonkorvausvelvollisuus.

Tuusulan kunnan riskiympyrä 2020

Kohtalainen riski | Tuntuva riski | Merkittävä riski | Sietämätön riski

Riskien merkittävyyttä kuvataan neliportaisella asteikolla kohtalaisesta riskistä tuntuvaan, merkittävään ja sietämättömään riskiin.

Strategisten riskit ja niiden hallinta vuonna 2020

Riskien kehitystä arvioidaan seuraavalla asteikolla:

- Riskin merkittävyys laskenut
- Riskin merkittävyys noussut
- Ei muutosta

Strategiset riskit 2020

Riski ja sen merkittävyys 2020	Hallintakeinot 2020	Riskien seuranta 31.12.2020
Organisaation ja johtamisjärjestelmän uudistuksen tavoitteiden toteutuminen, toimintakulttuurin ja johtamisen muutos	Riski kohdistuu johtamisjärjestelmä- ja organisaatiouudistuksen toimeenpanoon. Hallintakeinoina riittävien organisaatiokulttuurin ja toimintatapojen uudistaminen sekä henkilöstön kuunteleminen ja osaamisen varmistaminen. Muutoksen johtaminen ja seuranta tärkeää: määritellään toimenpiteet, vastuutetaan tekeminen ja seuranta. Kesällä 2019 tehtiin johtamisjärjestelmän uudistuksen väliarviointi ja sen havaintojen pohjalta toimenpidelistaus kehitettävistä asioista. Toteutusten etenemistä seurataan säännöllisesti.	**Riskin kehityssuunta:** **Kuvaus riskin hallintakeinoista:** Uusi johtamisjärjestelmä ja organisaatio ovat vakiinnuttaneet toimintansa rakenteet ovat käytössä. Johtamisjärjestelmän väliarvioinnin sekä työhyvinvointikyselyn tulokset näyttävät suuntaa ylöspäin, mutta kehittävää vielä on. Koronapandemia ja sen hallintakeinot, esimerkiksi vaihtoehtoinen työ, ovat edesauttaneet siiloutumisen madaltumista. Koronapandemia on tuonut myös uusia haasteita johtamiselle ja sen kehittämiselle. Tulevaisuudessa on tärkeää yhteinen koko kunnan esimiehiä koskeva osaamisen kehittämisen suunnitelma. Johtamisen haasteet on tunnistettava ja luotava selkeä suunnitelma johtajuuden tueksi.
Hyrylän keskustan toteutuksen viivästyminen	Hyväksymme Yleiskaava 2040:n, noudatamme kaavoituksen työohjelmaa, edistämme Hyrylän keskustan yleissuunnitelman toteuttamista ja aktiivista vuoropuhelua mahdollisten toteuttajien kanssa. Aikaansaadaan sopimus etenemisestä toimijoiden kanssa. Varmistamme projektinjohdon resursoinnin.	**Riskin kehityssuunta:** Yleiskaavan valmistelu on hidastunut merkittävästi henkilöstövaihdosten johdosta. Työohjelman hankkeet ovat suurelta osin edenneet ja lähes arvioidussa aikataulussa. Hyrylän palvelukeskuksen hankkeen kilpailutus on käynnistynyt, HOK-Elanto Oy:n kanssa on solmittu aiesopimus. Kilpailutuksen käynnistäminen on vähentänyt palvelukeskushankkeen riskejä, toisaalta hankkeeseen liittyvät erilaisten tavoitteiden ratkaiseminen on johtanut riskin kasvuun. Palvelukeskuksen hankesuunnittelun valmistuminen mahdollistaa asemakaavoituksen ja yleissuunnitelman loppuunsaattamisen. Toimiva liikennejärjestely edellyttänee matkahuollon siirron aiempien päätösten mukaisesti Rykmentinpuiston puolelle. Siirron valmistelut aloitettiin. Hyrylän keskustan yleissuunnitelma saatetaan loppuun palvelukeskuksen asemakaavamuutoksen yhteydessä. **Kuvaus riskin hallintakeinoista:**

		Yleiskaavasuunnittelua resursoidaan riittävästi työtehtävien järjestelyillä. Palvelukeskuksen kilpailutuksen menettelyyn on sitouduttu. Neuvotellaan palvelukeskushankkeesta riittävästi hankkeeseen ryhtyvien, luottamushenkilöiden, kuntalaisten, yritysten ja työntekijöiden kanssa.
Joukkoliikenteen palvelutason riittävyys	Joukkoliikenne on asukkaiden mielestä keskeisin Tuusulassa kehitettävä asia (kuntapalvelututkimus 6/2019). Joukkoliikenneverkon kehittäminen ja monipuolistuminen yhteistyössä HSL:n kanssa, suorien yhteyksien säilymisen varmistaminen ja sujuvien yhteyksien luominen rataverkon kautta, oppilaskuljetusten laadukkaan palvelun tuottaminen koko kunnan alueella. Varmistamme, että HSL:n linjastosuunnitelma palvelee Tuusulan alueella liikkumista ja tuusulalaisten kulkemista. Parannamme joukkoliikenneinfraa, viemme toteutukseen pyöräilyn edistämisen suunnitelman. Uusien liikkumisen muotojen ja liikkumisen ekosysteemin luominen yhteistyössä HSL:n kanssa. Arvioimme linjastojen toimivuuden vuoden 2020 aikana ja teemme tarvittavat muutokset.	**Riskin kehityssuunta:** 🔴 **Kuvaus riskin hallintakeinoista:** COVID-19 epidemia on vähentänyt huomattavasti joukkoliikennematkustusta ja -lipputuloa. Liikenteen palvelutason ylläpito ja suunniteltu kehittäminen tulevat johtamaan kunnan rahoitusosuuden kasvuun. Palvelutason ja rahoituksen tasapainoa joudutaan hakemaan, mikä hidastaa liikenteen lisäysten toteuttamista ja ohjaa keskittymään kriittisen tarjonnan turvaamiseen. Tilanteella on tn. ainakin viivyttäviä vaikutuksia liikkumiseen kohdentuvia tavoitteita toteuttavaan toimintaan.
Yhdyspinnat ylittävässä HYTE-työssä ja palvelutuotannossa onnistuminen	Varmistamme, kunnan HYTE-suunnitelman ja alueellisen HYTE-suunnitelman toimeenpanon. Huolehdimme, että kuntatason tavoitteet ja toimintamallit ovat toimivat ja selkeät. Rakennamme yhteistyötä eri yhdyspinnoilla, verkostoissa ja organisaatiorajat ylittäen luoden hyvät yhdyspintarakenteet ja toimintamallit. Sote- yhteistyön toimivuus, palveluiden saatavuus. Johtoryhmävalmennus ja muutosjohtamisen valmennus henkilöstölle palveluverkkomuutosten takia.	**Riskin kehityssuunta:** 🟡 Yhteiset toimintamallit ovat rakentumassa. Lanupe-työssä haasteena on kuntien eri toimintamallien yhtenäistäminen Keusoten taholta. Perhekeskusmalli on rakentumassa, sekä valtakunnallisesti, että Keusotella. Keskeistä on pitää huoli siitä, että kuntien palvelut ja toimintamallit luodaan yhteistyössä. Kunnan sisällä tulee kiinnittää huomiota HYTE-työn johtamisen kehittämiseen ja erityisesti LAPE-työn yhdyspintoihin Keusoten kanssa. **Kuvaus riskin hallintakeinoista:** Tiivis yhteistyö ja sitoutuminen. Johtamisen ja rakenteiden kehittäminen.
Tuusula-brändi ja kunnan toiminta ja teot eivät kohtaa	Riskinä, että kuntalaisten odotukset kunnan toimintaa ja palveluita kohtaan ovat ristiriidassa kunnan tekojen kanssa. Meidän on pystyttävä lunastamaan tehdyt lupaukset. Tekojen ja toiminnan laatua on kyettävä nostamaan, ”me teemme yhdessä uutta” -kulttuurimuutosta on läpivietävä kunnan strategian mukaisesti ja asiakaspalvelulupauksen tavoitteet täytettävä. Tämä edellyttää hyvää johtamista, riittäviä resursseja sekä muutoksen määrätietoista läpivientiä. Myös tavoitteiden ja resurssien on oltava tasapainossa. On huolehdittava, että kaikki positiiviset asiat tulevat viestittyä. Jokaisen tulisi tiedostaa oma mainelähettilään roolinsa – olemme sitä kaikki omissa verkostoissamme.	**Riskin kehityssuunta:** 🟡 **Kuvaus riskin hallintakeinoista:** Positiivisista asioista on kyetty viestimään koronavirusepidemiasta huolimatta: kunnan palvelut ovat menneet vauhdilla verkkoon ja on pyritty löytämään uusia tapoja tavoittaa kuntalaiset. Näistä asioista on koronavirusepidemiasta huolimatta saatu positiivista viestintää. Asuntomessujen aikana saatiin paljon positiivista julkisuutta: Tuusula on pystynyt tekemään itseään tunnetuksi asumisen vaihtoehtona. Jatkossa on huolehdittava siitä, että kunnasta löytyvät luvatut korkealaatuiset palvelut.
Focus-alueen maanhankinta ja Kehä IV-toteutus	FOCUS-alueen kehittämisen riittävä resursointi, jotta kaava-, tie- ja hankesuunnittelu ja näihin liittyvät sopimusneuvottelut etenevät asetetussa aikataulussa. Viimeistelemme Kehä IV/Mt 152 AVS/YVA:n päivittämisen. Toteutamme Kehä IV:n rahoitusvaihtoehtojen vertailun. Hyväksymme Focus-liikekeskus ja Kehä IV – asemakaavat. Resursointia on tarkasteltava ja projektinhallintaa parannettava.	**Riskin kehityssuunta:** 🟡 FOCUS-hanketta on valmisteltu vähäisin resurssein ns. linjatyönä. Hankkeella on nyt uusi kokoaikainen projektipäällikkö. Maanhankinnan hitaus jarruttaa suunnittelunkin etenemistä, eikä ratkaisua alueen sisäisen liikenneverkon ja läpikulkuväylän suhteesta ole vielä tehty. **Kuvaus riskin hallintakeinoista:** Resursointia parannetaan ja projektin vetäminen ja sen osatekijät vastuutetaan.

		Maankäyttöratkaisut ja Kehä IV:n liikennejärjestelyt alkavat selkeytyä, kun vaihtoehtoiset suunnitelmat saadaan arvioitavaksi. Maanhankinnan onnistuttua alueen suunnittelu voi edetä suoraviivaisemmin.
Strategian ohjaavuus ja läpivienti, tavoitteiden priorisointi ja resurssien kohdentaminen	Kunnan on yhä enemmän priorisoitava toimintaansa ja kehitystyötä johdetaan kehittämissalkun kautta linjaorganisaatiossa ja poikkihallinnollisesti. Talousarvion 2020 laadinnan yhteydessä on määritetty strategian painopisteet (9) vuodelle 2020 ja kokonaisuuksia johdetaan kuntatasolta. Hyödynnetään erilaisia kehittämisen menetelmiä, sama muotti ei toimi kaikessa. Henkilöstön vaihtuvuuden kautta tulisi myös ohjata resursseja suorittavasta työstä asiantuntijatyöhön ja kehittämiseen. Kehittämisresurssin ja asiantuntijoiden riittävyys varmistettava keskeisillä osa-alueilla, esim. sisäilma- ja palveluverkkoasioiden kehittämisessä. Yhteistyö ja vuorovaikutus luottamushenkilöiden ja poliittisen johdon kanssa ennakoivaksi, luotettavaksi ja johdonmukaiseksi. Strategisten tavoitteiden sisältö & ymmärrys samalla tavalla on varmistettava vuorovaikutuksella.	**Riskin kehityssuunta:** Yhteiset toimintamallit ja järjestelmät otettu käyttöön. Tavoitteiden ja kehittämistä johdetaan ja seurataan salkku-työkalun avulla. **Kuvaus riskin hallintakeinoista:** Riittävän laaja osaamispohja eri kokonaisuuksien osalta varmistaa, ettemme ole haavoittuvia. Järjestelmien toimivuus ja yhteensopivuus sekä toimijoiden sitoutuminen. Riittävä resursointi uusien toimintamallien käyttöönotossa, priorisointia tarvittaessa. On tärkeää, että tulevalla valtuustokaudella strategia on tavoitteiden osalta selkeämpi, selkeät kärkitavoitteet ja tiiviimmät keskeiset strategiset tavoitteet. Pormestariohjelman ja strategian yhteensopivuus tulee varmistaa.
Tuusulan asuntomessut 2020-toteutuksessa onnistuminen ja Tuusulan messutavoitteiden saavuttaminen	Tuusulan asuntomessut 2020 ovat kunnalta suuri taloudellinen ja toiminnallinen panostus ja riskinä nähdään, että messujen potentiaalin täysimittaisessa hyödyntämisessä ei onnistuta. Hallintakeinoina koordinaation tiivistäminen kunnan ja messuorganisaation välillä sekä riittävän resursoinnin varmistaminen.	**Riskin kehityssuunta:** **Kuvaus riskin hallintakeinoista:** Asuntomessut pystyttiin toteuttamaan, vaikka ajankohta siirrettiin elokuulle. Yleisö löysi messut, vaikkei ollut varsinainen lomakuukausi. Kävijämäärän rajoittaminen luonnollisesti näkyi kokonaisluvuissa. Messut eivät kilpailleet osallistujamäärissä, mutta onnistuivat turvallisen ja sujuvan messukokemuksen tuottamisessa korona-aikana. Messut järjestettiin toiminnallisesti erinomaisesti. Messujen avulla Tuusula sai runsaasti näkyvyyttä ja positiivista julkisuutta. Tunnettuus edesauttaa uusien asukkaiden houkuttelemista.

Toiminnalliset riskit

Riski ja sen merkittävyys 2020	Hallintakeinot 2020	Riskien seuranta 31.12.2020
Kyberturvallisuusuhkien kasvaminen, jatkuvuuden- hallinta ja tietoliikenne- häiriöt	Riskien hallitsemiseksi on vahvistettu osaamista sekä vastuutettu tehtäviä tietoturvaan ja kyberturvallisuuteen liittyen, jatkuvuudenhallinnan edellytyksistä huolehtimiseen ja varautumiseen. Myös kunnan laatimissa sopimuksissa kiinnitetään huomiota jatkuvuuden hallintakeinoihin. Kaikille työntekijöille suunnattu verkossa tehtävä tietoturvakoulutus (Tietoiskut, tietoturvavideot). Uudenmaan valmiusharjoitus hybridiuhkiin valmiussuunnittelun johtoryhmälle ja tarvittaville tahoille. ICT-henkilökunnan koulutukset.	**Riskin kehityssuunta:** Kunnassa on parannettu varautumista kyberuhkiin monella rintamalla **Kuvaus riskin hallintakeinoista:** SIEM / SOC järjestelmän hankinta ja käyttöönotto on lisännyt huomattavasti kykyä havaita hyökkäyksiä kunnan järjestelmiä kohtaan. Henkilökuntaa on koulutettu tietoturva ja -suoja asioissa ja koulutusta jatketaan säännöllisillä koulutusvideoilla. Microsoftin järjestelmät on “viritetty” estämään tiedonkalastelun uhkia. Vahvan tunnistautumisen menetelmiä ollaan ottamassa käyttöön. Uusi VPN-järjestelmä lisää etätyön tietoturvaa.

Henkilöstön uudistu- miskyky ja työhyvinvointi	Henkilöstön uudistumiskyvystä, hyvästä johtamisesta ja henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtiminen. Henkilöstö on erittäin kuormittunutta ja töitä on liikaa: yhteiskehittämiseen ei riitä voimavaroja eikä aikaa. Muutostilanteissa osallisuuden ja yhteisöllisyyden varmistaminen ja yhteiskehittäminen. Esimiesten ja henkilöstön kouluttaminen, henkilöstön osaamisen kehittämisohjelma kytkettynä käynnissä oleviin muutoksiin. Palveluverkon suunnittelussa osallisuus, yhteisöllinen työskentely ja hyvä viestintä mahdollistavat ennakointia ja muutokseen varautumista. Lainsäädännön tuomiin pätevyysvaatimuksiin valmistautuminen ennakolta tehostamalla rekrytointia, varmistamalla kilpailukykyinen palkkaus sekä täydennyskouluttamalla nykyistä henkilöstöä. Uudet kehittämishankkeet tulee resurssoida ja tiedostaa kuntasektorin ns. jatkuvat, lakisääteiset tehtävät ja velvoitteet. Johtoryhmävalmennus ja johtamisen kehittämisen työryhmä perusopetuksessa muutoksessa oleville johtoryhmille sekä varhaiskasvatuksen yksiköille. Oppimisympäristöjen ja palveluverkon toimialueet ylittävä ohjausryhmä. Työhyvinvointiohjelman laatiminen, uusittu ohje uhka- ja väkivaltatilanteista, hyväksytty työsuojelun toimintaohjelma. Kunnantalon väistötilanteessa erilaiset henkilöstöinfot ja työpajat. Työhyvinvointikyselyn tulosten tiimoilta tehtävät toimenpiteet. Erilaiset koulutukset tarpeiden mukaan Microsoft Teamsistä, verkkokoulutusalusta esimiehille Eduhouse yms.	**Riskin kehityssuunta:** Koronavirustilanne vaikuttaa henkilöstön työskentelyyn sekä hyvinvointiin. Vaikutukset ovat sekä työhyvinvointia lisääviä, että sitä haastavia. Työn joustavuus on lisääntynyt samalla kun työn kuormitus on saattanut kasvaa. Uuden henkilön rekrytointiprosessi on usein hidas, mikä kuormittaa koronan lisäksi henkilökuntaa tarpeettomasti. Kasvun ja Ympäristön toimialueella esiintyy ylikuormitusta. **Kuvaus riskin hallintakeinoista:** Onnistunut johtaminen, viestintä ja tehtävänkuvat poikkeustilanteissa. Etätyöskentely ja välineiden toimivuus varmistavat henkilöstön mahdollisuudet työskennellä poikkeusaikana. Eri prosesseissa mm. palveluverkko - henkilöstön osallisuus ja mahdollisuus olla mukana muutoksessa lisäävät työhyvinvointia sekä sitoutumista. Kunnassa otettiin käyttöön aktiivisen tuen toimintamalli ja kaikille esimiehille tarjottiin tästä koulutusta. Työhyvinvointisuunnitelman mukaisia toimenpiteitä noudatetaan. Työhyvinvointikyselyn tulosten pohjalta määriteltiin korjaavat toimenpiteet yhdessä henkilöstön kesken yksiköittäin ja niiden toteutus vastuutetaan. Kykyä asioiden uudelleen tarkasteluun on kehitettävä ja tilanteisiin, joissa sisäinen tai ulkoinen toimintaympäristö muuttuu nopeasti, tulee reagoida nopeammin. Henkilöstölle suoritettu kysely osoitti, että korona-ajan mukanaan tuoma digitaalinen harppaus ja etätyöhön siirtyminen eivät ole olleen kielteisiä asioita: oikein johdettuna ja toteutettuna etätyö ja digitaalisten työvälineiden hyödyntäminen jatkossakin lisäävät henkilöstön tuntemaa luottamusta, parantavat edellytyksiä työn ja muun elämän yhteensovittamiseen ja edesauttavat työhyvinvoinnin lisääntymistä. Palveluverkon muutos vaatii myös toimintakulttuurin muutosta. Tässä henkilöstön osaamisen kehittäminen ja osallisuus ovat keskeisiä tekijöitä. Hyvä ja selkeä koko kuntaa koskeva henkilöstösuunnitelma on asetettava strategian yhteyteen.

Vahinkoriskit 2020

Riski ja sen merkittävyys 2020	Hallintakeinot 2020	Riskien seuranta 31.12.2020
Sisäilmaongelmat ja niistä aiheutuvat seuraamukset	Palveluverkon uudistuminen, yksikkökohtaiset nopeat ratkaisut ja suunnitelma korvaavien tilapäisten tilojen löytämiseksi pienentävät terveydellistä ja taloudellista riskiä. Uusien toimitilojen suunnittelun ja toteutuksen ratkaiseminen kiireellinen. Selkeät toimintavastuut ja –prosessit eri toimijoiden kesken Vahvistetaan avointa viestintää sisäilmaongelmien vähentämiseksi. Kunnantalon käytöstä luopuminen. Uusien toimitilojen suunnittelun ja toteutuksen edistäminen. Yhteisten toimintatavat sekä sujuvat prosessit kunnan eri toimijoiden välillä sekä avoin viestintä vahvistavat toimintaa sisäilmaongelmien vähe0ntämiseksi. Hyvät sisäilmaongelmien ratkaisumallit (Joutsenmerkkien tavoittelu, TerveetTilat2020, Satakuntahanke, KuivaKetju10). Sisäilmaongelmien ennaltaehkäisy pienentää terveydellistä ja taloudellista riskiä. Ennaltaehkäiseviä toimia ovat rakennusten kunnon seuranta kattavilla kuntotutkimuksilla sekä kiinteistöjen korjausvelan vähentäminen riittävillä ja oikea-aikaisilla korjauksilla, jotka pohjautuvat perusteellisiin kuntotutkimuksiin ja korjaussuunnitelmiin.	**Riskin kehityssuunta:** Toisissa yksiköissä parantunut, mutta erityisesti varhaiskasvatuksen osalta riski on edelleen merkittävä. Kokonaisuudessaan palveluverkon uudistamisesta ja sen pysymisestä aikataulussa on pidettävä kiinni, jotta riski on hallittavissa. **Kuvaus riskin hallintakeinoista:** Korjaustoimenpiteet tehdään aikataulussa ja uuden palveluverkon toteuttaminen suunnitelmien mukaisesti. Hyvä tiedottaminen etenemisestä asiakkaille ja käyttäjille. Kehittämishankkeet tukevat ratkaisujen löytymistä. Varhaiskasvatuksen uusimmissa tiloissa on sisäilmaongelmia, joiden ratkaisu on pitkittynyt. Lisäksi huolestuttavan monessa varhaiskasvatuksen yksikössä on ilmennyt sisäilmaongelmia. Palveluverkkosuunnitelman eteneminen aikataulussa on ratkaisevaa myös koulujen sisäilmaongelman hallittavuudelle Hyökkälän, Hyrylän, Vaunukankaan ja Riihikallion osalta.
Tietosuojavelvoitteiden täyttäminen	Yksi EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen keskeisimmistä periaatteista on rekisterinpitäjän osoitusvelvollisuus, jonka mukaan rekisterinpitäjän (kunta) on pyrittävä aktiivisesti todentamaan, että se noudattaa toiminnassaan tietosuojasääntelyä. Tarvittavia teknisiä ja organisatorisia toimenpiteitä ovat mm. tietosuojavaikutustenarvioinnit, rekisteröityjen oikeuksien toteuttaminen, tietosuojatyön dokumentoiminen, sopimushallinta, henkilöstön kouluttaminen ja ohjeistaminen, henkilötietojen käsittelyprosesseihin kohdistuvien riskien arvioiminen, sekä henkilötietojen tietoturvaloukkauksiin varautuminen. Riskin osoitusvelvollisuuden täyttämiselle muodostavat mm. tietosuojatyön liian vähäinen resursointi, puutteet henkilöstön osaamisessa ja ohjeistuksissa, epäselvyydet henkilötietojen käsittelyyn liittyvissä toimintamalleissa, prosesseissa ja vastuissa, sekä puutteet hankintoihin kohdistuvien tietosuojanäkökohtien huomioimisessa. Riskit minimoidaan ylimmän johdon tuella toteutetun suunnitelmallisen tietosuojatyön avulla, jossa osoitusvelvollisuuden eri osatekijät on laajasti huomioitu. Verkkokoulutusta järjestetään koko henkilökunnalle, työsuojeluvaltuutetun tuki sekä ohjeistus henkilöstölle.	**Riskin kehityssuunta:** **Kuvaus riskin hallintakeinoista:** Huolehditaan siitä, että tietosuojatyöhön kohdennetut resurssit ovat riittävät ja, että rekisterinpitäjän osoitusvelvollisuus toteutuu kaikissa olosuhteissa. Henkilöstön ohjeistamista ja kouluttamista, sekä hankintoihin sisältyviä riskiarviointia tulee vahvistaa entisestään.
Ympäristövahingot	Ympäristöriskien hallitseminen liittyy mm. Tuusulan merkittävien pohjavesialueiden suojaamiseen. Pohjaveden pilaantuminen ja sen antoisuuden heikkeneminen ovat sekä sisäisiä toiminnallisia riskejä että ulkoisia vahinkoriskejä. Tuusulassa on koko Keski-Uudenmaan vesihuollon kannalta tärkeitä pohjavesialueita sekä niihin liittyviä tekopohjavesilaitoksia, minkä vuoksi kunnalla on omaa aluettaan merkittävämpi vastuu pohjaveden suojelussa.	**Riskin kehityssuunta:** **Kuvaus riskin hallintakeinoista:** Kunnan keskeisin tapa edistää pohjaveden suojelua on sen ottaminen huomioon maankäytön suunnittelussa ja yhdyskuntarakentamisessa. Riskitoimintoja ei tule kaavoittaa pohjavesialueille. Tärkeää on myös, ettei kaavoiteta niin tiivistä maankäyttöä, että pohjaveden muodostuminen merkittävästi vähenee. Yhdyskuntarakenteen tiivistyminen tärkeillä pohjavesialueilla vaarantaa pohjaveden puhtautta ja antoisuutta. Päivitetään pohjaveden suojelusuunnitelmia tarvittaessa ja noudatetaan niitä. Pohjaveden suojelu ja

		siihen liittyvä hulevesien hallinta ovat maankäytön suunnittelun keskeisiä suunnittelulähtökohtia ja yhdyskuntarakentamisen reunaehtoja. Kunta teettää kaikilta tärkeiltä pohjavesialueilta geologiset rakenneselvitykset ja ylläpitää niiden ajantasaisia suojelusuunnitelmia sekä teettää tarvittaessa pohjavesialueiden haavoittuvuus- ja riskianalyysejä. Kunnassa toimii pohjavesialueiden seurantatyöryhmä, joka raportoi toiminnastaan kunnanhallitusta. Kunta on mukana Uudenmaan ELY-keskuksen koordinoimassa hankkeessa, jossa kehitetään eri kaavatasojen käyttömahdollisuuksia pohjavesien suojelussa.

Taloudelliset riskit 2020

Riski ja sen merkittävyys 2020	Hallintakeinot 2020	Riskien seuranta 31.12.2020
Kunnan investoinnit ja velkataakka	Tuusula investoi voimakkaasti sekä palveluverkon uudistamiseen että uusien asuinalueiden infraan. Tämä kasvattaa nopeasti kunnan velkataakkaa. Palveluverkkosuunnitelmaa päivitetään, kasvun ja talouden hallintaohjelmassa linjataan 10 vuoden investointisuunnitelmaa palveluverkon kehittämiseksi sekä taloudellisten vaikutusten arvioimiseksi ja ohjaamiseksi. Isoja hankkeita paljon, niitä ei voi toteuttaa ilman velanoton lisäämistä. Rakentamishankkeiden priorisointi ja aikataulutus, vaihtoehtoiset toteutus- ja rahoitustavat. Tarkastellaan ulkoisten investointitahojen käyttöä ja mennään vuokramalleihin uusissa toimitiloissa.	**Riskin kehityssuunta:** Kunnan palveluverkko- ja infrainvestoinnit yht. 300 milj. euroa kasaantuvat vuosille 2021- 2026. Toimintaympäristö ja sen myötä taloustilanne muuttuvat nopeasti. **Kuvaus riskin hallintakeinoista:** Vajaakäyttöisten kiinteistöjen kehittämissuunnitelman edistäminen. Kiinteistöjen myynti. Kahdella yhdistelmäasemakaavalla valmistellaan kiinteistöjä myyntiä varten - toinen on jo lainvoimainen ja toinen valmisteltavana. Palveluverkkosuunnittelu ja sen tarkentaminen vuosittain huomioiden tulevaisuuden tarpeet. Kasvun ja talouden hallintaohjelma - kunnan pitkän tähtäimen skenaariot linjauksineen. Palveluverkon kustannusvaikutusten laskenta sekä vaihtehtolaskelmat. Yksittäisten kohteiden kustannuslaskenta. Vaihtoehtoisten toteutus- ja rahoitusratkaisujen arviointa. Talouden seurannan työkalujen parantaminen. Investointien priorisointi ja vaiheistus.
Keski-Uudenmaan soten toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavut- taminen	Sote-palvelujen siirtyminen vuoden 2019 alusta Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymään on muutos, jonka käynnistysvaiheessa on riskiä yhteistyön toimivuudessa ja palveluiden saatavuudessa. Tiivis omistajaohjaus. Keusoten tuottavuusohjelman toteutuksen aktiivinen seuranta. Jo käynnissä olevien yhteisten hankkeiden jatkaminen sekä hyvien yhdys- pintarakenteiden ja toimintamallien luominen pienentävät riskiä. Yhdyspintatyöskentelyn ja ohjausmallin rakentaminen, toimeenpano ja hiominen huomioiden asiakaskokemuksen ja palveluiden sekä talouden näkökulmat. Yhteistyön edellyttämä työpanos on resursoitava ja vastuutettava selkeästi.	**Riskin kehityssuunta:** Koronapandemia on vaikeuttanut Keusoten ja HUS:n toimintaa; hoitojonot ovat kasvaneet, koronatestauksesta kerrannaisvaikutuksineen aiheutuu merkittäviä lisäkustannuksia ja tuottavuusohjelman toimenpiteiden toteutus ei ole edennyt suunnitellusti. **Kuvaus riskin hallintakeinoista:** Keusoten tuottavuusohjelman toteutuksen aktiivinen ohjaus ja seuranta. Keusoten talousjohtamisen vahvistaminen. Yhteistyön tiivistäminen sekä selkeyttäminen. Selkeät periaatteet yhdyspintatyöhön ja HYTE-työn toteuttamiseen.

Laajan palveluverkon kustannukset ja korjausvelan kasvu	Toteutamme hyväksyttyä palveluverkkosuunnitelmaa vuosille 2018–2028 ja tehostamme tämän seurauksena tilankäyttöä. Valmistelemme ja toteutamme kunnan toiminnan kannalta ei-keskeisten kiinteistöjen ja rakennusten myyntiä.	**Riskin kehityssuunta:** 🔴 Riihikallion, Rykmentinpuiston ja Kirkonkylän hankkeet ovat viivästymässä palveluverkkosuunnitelmaan kirjatusta aikataulusta. Lahelan koulun toteuttamiseksi valmistellaan asemakaavaa. Kehitettävien kiinteistöjen osalta ei muutosta riskien osalta. Kaavavallitus voi viivästyttää toista kehitettävien kiinteistöjen kaavaa, ensimmäinen sai lainvoiman. **Kuvaus riskin hallintakeinoista:** Lahelan hankkeen osalta ratkotaan pohjavedensuojelun haasteet kaavaprosessin aikana. Panostaminen väestö- ja lapsiennustamiseen, ettei tehdä liian isoja tai liian pieniä rakennuksia.
Verorahoituksen mahdolliset muutokset	Kunnan taloudellisen toimintaympäristön riskit liittyvät keskeisesti verorahoituksen mahdollisiin muutoksiin sekä tuleviin sote- ja aluepoliittisiin uudistuksiin ja niiden rahoitusratkaisuihin. Suurin osa kunnan tulopohjasta perustuu verotuloihin ja valtionosuuksiin. Hallintakeinoina kunnan vetovoimasta ja väestönkasvusta huolehtiminen sekä aktiivinen elinkeinopolitiikka ja yritystonttikysyntään vastaaminen.	**Riskin kehityssuunta:** 🔴 Riski edelleen korkealla tasolla; koronarajoitukset jatkuvat ja siten taloudellinen toimeliaisuus ja työllisyyskehitys on epävarmaa. Kunnan verotulojen kehitys talouden yleiseen ja kunnan veto- ja pitovoiman kehitykseen. Koronapandemian jälkeen julkinen talous velkaantui merkittävästi. **Kuvaus riskin hallintakeinoista:** Tuusulan kilpailukykyä pyritään parantamaan erityisesti Hyrylän keskustan vetovoimaisuutta lisäämällä esim. palvelukeskushankkeella ja reippaalla asuinrakentamismahdollisuuksien lisäämisellä niin Hyrylän keskustassa kuin Rykmentinpuistossakin. Palveluverkon rationointi. Henkilöstösuunnittelu; henkilöstön määrää mukautetaan laskevien oppilas- ja lapsimäärien mukaiseksi. Myydään tarpeetonta omaisuutta. Talouden tuottavuus- ja säästötoimet.
Syrjäytymisen ja pitkäaikaistyöttömyyden lisääntyminen	Vaikeimmin työllistettävien määrä jatkaa kasvuaan, kunnan palveluilla ei voida auttaa tehokkaasti vaikeimmassa asemassa olevia työttömiä eteenpäin. Hallintakeinoina aktiivinen HYTE-työ tiiviissä yhteistyössä eri toimijoiden kesken sekä aktiivinen elinkeino- politiikka ja työllistämistoimenpiteet organisaatiorajat ylittäen. Tiiviin, saumattoman yhteistyön luominen keusoten toimijoihin ja kunnan toiveiden / tavoitteiden selkeä viestiminen avaintoimijoille sosiaali- sekä terveyspalveluiden suuntaan.	**Riskin kehityssuunta:** 🔴 Koronaviruksen aiheuttama taloudellinen taantuma tulee lisäämään työttömyyttä tämän vuoden aikana selvästi. Valtion palveluiden painottuessa haastavassa tilanteessa yhä enemmän vasta työttömäksi jääneille, kunnan/ Keusoten vastuu pitkäaikaistyöttömien palveluiden tarjonnasta tulee kasvamaan. Jos työllisyyspalveluiden tarjontaa ei saada vastaamaan lisääntyneen kysynnän mukaiseksi, riski pitkäaikaistyöttömien selvästä lisääntymisestä ja työttömyysjaksojen pidentymisestä on todennäköinen. **Kuvaus riskin hallintakeinoista:** Palveluvalikoiman laajentaminen kasvokkaisista ohjeuksista digitaalisten valmennusvälineiden hyödyntämiseen, alueen työllisyysverkostojen ja toimijoiden tehokkaampi hyödyntäminen asiakkaan edelleen ohjauksessa sopiville palvelun-tuottajille.
Lapsiperheiden eriytyminen	Suurin osa tuusulalaisista lapsiperheistä voi hyvin Tuusulan hyvinvointikertomuksen indikaattoreiden valossa, mutta huonosti voivia lapsiperheitä on kyettävä tukemaan yhä voimakkaammin lasten tulevaisuuden mah-	**Riskin kehityssuunta:** 🟡 Riskin kehityssuuntaan vaikuttaa koronatilanne. **Kuvaus riskin hallintakeinoista:**

	dollisuuksien varmistamiseksi Tuusulan HYTE-suunnitelman tavoitteiden mukaisesti.	Nostot kouluterveyskyselystä ja niihin liittyvien toimenpiteiden toteuttaminen. Etäopetustilanteessa onnistunut oppilashuolto ja erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden tukeminen. Varhaiskasvatuksessa olevien lasten ja perheiden tukeminen eri tavoin koronatilanteessa mm. soitot sekä ulkoilutus. Hyvänä tukena toimii korona-valtionavustus. Ennaltaehkäisevän työn painottaminen ja lasten sekä nuorten mielenterveyden edistämiseen liittyvät toimenpiteet.

SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arviointi
Vuoden 2020 talousarvion ja käyttösuunnitelmien tavoitteet ja toimenpiteet johdettiin kuntastrategian pohjalta. Kuntatasoisten tavoitteiden ja toimenpiteiden etenemistä, varojen käyttöä ja toiminnan tuloksellisuutta arvioitiin pääsääntöisesti kunnanhallitukselle ja valtuustolle tuotettuihin osavuosikatsauksiin ja kuukausiraportteihin pohjautuen.

Sisäinen valvonnan ja riskienhallinnan ohjaus
Kunnan toiminnan ja talouden kokonaisuudesta vastaa kunnanvaltuusto. Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista, konserniohjauksen periaatteista sekä hallinnon järjestämisen perusteista. Tuusulan kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on hyväksytty valtuustossa 31.3.2014.

Tuusulan kunnanhallitus hyväksyi 27.4.2020 Sisäisen valvonnan ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ohjeen, jossa on aiempaa tarkemmin kuvattu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käsitteet, kohteet, menettelytavat sekä toteuttajat ja heidän vastuunsa sekä ohjeistettu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännön työtä.

Hallituksen ja lautakuntien sekä johtavien viranhaltijoiden ja esimiesasemassa olevan henkilöiden tehtävänä on ohjata henkilöstöä ja toimintaa tavoitteiden ja hyväksyttyjen toimintatapojen mukaisesti. Ohjauksen tulee kohdistua johtamisen, päätöksenteon, hallinnon ja taloudenhoidon asianmukaisuuteen, toiminnan laatuun, tavoitteiden saavuttamiseen ja riskienhallinnan toimivuuteen.

Sisäinen valvonta
Sisäinen valvonta on osa kunnan ja kuntakonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää. Sisäinen valvonta on organisaation hallituksen, johdon ja muun henkilöstön toteuttamaa omaa valvontaa, jonka tarkoituksena on auttaa organisaatiota saavuttamaan tavoitteitaan sekä ylläpitämään ja kehittämään suorituskykyään. Sisäisen valvonnan avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä.

Ennaltaehkäisevät toimet
Ennaltaehkäisevä valvonta perustuu Tuusulan kuntastrategiaan, päämääriin, toimintatapaamme pohjalta määriteltyihin toimintatapoihin sekä ohjeisiin. Strategiassa on määritelty tavoitteet ja toimenpiteet palveluiden, talouden, elinkeinojen, maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiselle. Jokaiselle strategiakauden vuodelle on määritelty vuositavoitteet, joilla ohjataan organisaation ja henkilöstön toimintaa haluttuun suuntaan. Organisaatiokulttuuri, johtamistapa ja suhtautuminen yhteisiin päämääriin, tavoitteisiin ja ohjeistuksiin luovat perustan sisäiselle valvonnalle ja riskienhallinnalle.

Päivittäinen valvonta
Päivittäisellä valvonnalla tarkoitetaan päivittäisen toiminnan ohjausta ja seurantaa. Päivittäistä toimintaa ohjataan johto- ja hallintosäännöillä, henkilöstön vastuiden ja valtuuksien määrittelyllä sekä toimenkuvien, hyväksymisvaltuuksien ja varamiesmenettelyjen määrittelyllä sekä työohjeilla. Esimiesten tehtävänä on seurata päivittäisen toiminnan lain sekä ohjeistuksien mukaisuutta.

Talouden seuranta, rahoituksen valvonta, hyväksymisoikeudet ja investoinnit
Toimi- ja palvelualueet vastaavat taloutensa raportoinnista. Toimialueet raportoivat taloudelliset luvut kuukausittain. Toimialueiden talousvastaavat tarkastavat toimialueidensa kuukausitulokset ja toimittavat ne edelleen kunnan talouden ohjaukselle. Talouden kehitystä ja riskejä käydään läpi kuukausittain kunnan johtoryhmässä sekä toimialueiden johtoryhmissä. Kunnan tulos raportoidaan pääsääntöisesti kuukausittain kunnanhallitukselle.

Toimintamenojen, merkittävien sopimusten ja investointien hyväksymisoikeudet on määritelty valtuuston hyväksymän hallintosäännön sekä talousarviossa hyväksyttyjen kunnanhallituksen, lautakuntien ja viranhaltijoiden toimivaltuuksien mukaisesti.

Investoinnit käsitellään toimialueiden ja kunnan johtoryhmissä valtuuston hyväksymän investointisuunnitelman mukaisessa raamissa. Investointien seuranta hoidetaan toimialueiden talousvastaavien toimesta osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinnan prosessi
Riskejä ja toteuttamatta jääviä mahdollisuuksia kartoitetaan, analysoidaan ja niiden hallintamenettelyt määritellään talousarvioprosessin yhteydessä samalla, kun määritellään vuositavoitteita ja toimenpiteitä.

Merkittäville riskeille määritellään riskien kartoittamisen ja analysoinnin yhteydessä toimenpiteet, joilla pyritään ennaltaehkäisemään ja hallitsemaan eli pienentämään riskin todennäköisyyttä ja seurausta. Riskienhallinnan onnistumista arvioidaan osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä samalla, kun arvioidaan vuositavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista. Toimintakertomuksessa kerrotaan, miten menneen vuoden tavoitteet ja toimenpiteet saavutettiin, miten riskejä onnistuttiin hallitsemaan ja mistä syistä joidenkin tavoitteiden tai riskien hallinnassa ei mahdollisesti onnistuttu suunnitellusti.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuu ja seuranta
Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja linjauksista.

Hallitus ja lautakunnat seuraavat ja arvioivat päätöksenteon laatua, suunnitelmien toteutumista, riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuutta ja tavoitteiden saavuttamista mm. elimille toimitettavan toiminnallisen ja taloudellisen raportointitiedon, esityslistojen, pöytäkirjojen, päätösten ja suunniteltujen toimenpiteiden vaikutusten sekä riskiarviointien ja -raporttien perusteella.

Kansliapäällikkö, johtavat viranhaltijat sekä palvelualueiden ja -yksiköiden esimiehet vastaavat kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ja valvonnan viemisestä käytäntöön sekä säännöllisestä raportoinnista hallitukselle ja lautakunnille vähintään osavuosikatsausten ja toimintakertomuksen laadinnan yhteydessä.

Tilinpäätökseen sisältyvässä toimintakertomuksessa kunnanhallitus antaa arvion merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä, selonteon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kunnanhallituksen riskiarviot ja selonteot perustuvat kuntaorganisaation, toimielinten ja tytäryhteisöjen hallitusten toimintakertomuksissaan antamiin selontekoihin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, niissä havaittuihin puutteisiin ja toimenpiteisiin niiden korjaamiseksi.

SISÄISEN VALVONNAN KEHITTÄMINEN TALOUSSUUNNITTELUKAUDELLA

Tavoitteena on parantaa erityisesti toimialueilla tapahtuvaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnittelua ja raportointia keväällä 2020 uusittuun ohjeistukseen perustuen. Uuden ohjeistuksen mukaiset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimialuekohtaiset suunnitelmat laadittiin talousarvion 2021 laatimisen yhteydessä. Toimialueet laativat tilinpäätöksestä 2021 alkaen sisäisen valvonnan selonteon tueksi itsearvioinnin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuudesta.

2. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

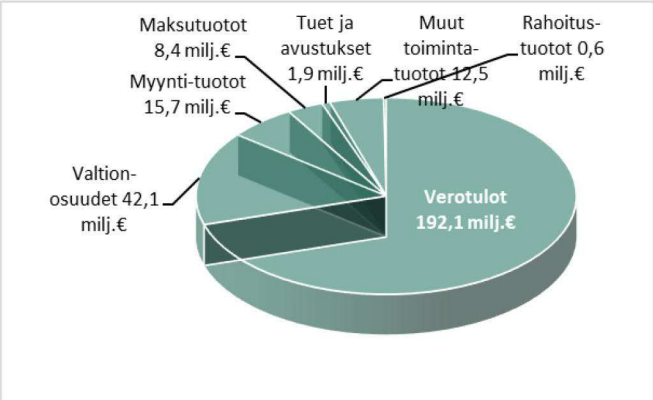
Tilikauden tuloksen muodostuminen

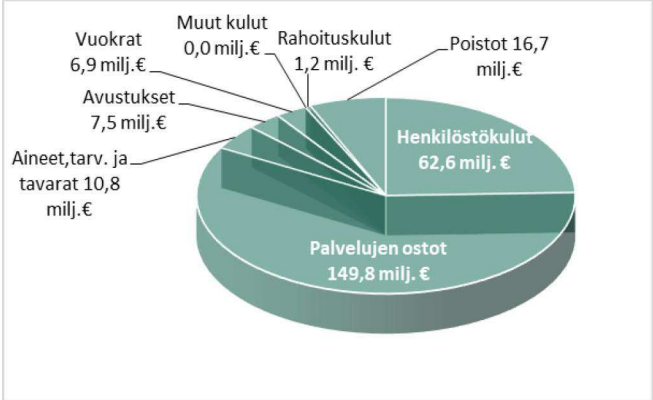
Toimintakate osoittaa, kuinka paljon toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate oli kertomusvuonna -212,0 milj. euroa eli nettokäyttömenot kasvoivat 9,7 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Verorahoitus kokonaisuutena (= verotulot + valtionosuudet) kasvoi 26,2 milj. euroa eli 12,6 %.

Toimintatuottojen ja toimintakulujen suhdeluku laski vuoden 2019 18,6 %:sta 15,3 %:iin. Suhdeluvulla osoitetaan, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuloilla.

Vuosikate, % poistoista = 100 x Vuosikate/Poistot käyttöomaisuudesta. Poistot käyttöomaisuudesta tarkoittavat tuloslaskelmaan merkittyjä poistoja. Tunnusluku kertoo, kuinka hyvin kunnan vuosikate riittää suunnitelmapoistojen rahoittamiseen.

Vuosikatteen kautta voidaan määritellä kunnan taloudellinen tila. Kunnan talous on ylijäämäinen, kun vuosikate riittää suunnitelmapoistoihin ja pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiin. Kertomusvuoden vuosikate oli 21,8 milj. euroa, mikä riitti kattamaan 16,7 miljoonan euron poistot.

KUNNAN JA LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	1.1.-31.12.2020		**1.1.-31.12.2019**	
	1 000 €		1 000 €	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	15 747		15 784	
Maksutuotot	8 376		10 254	
Tuet ja avustukset	1 871		2 234	
Muut tuotot	12 450	38 444	18 136	46 408
Valmistus omaan käyttöön		486		266
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-60 585		-59 913	
Henkilösivukulut	-1 965		-1 771	
Eläkekulut	-13 271		-13 513	
Palvelujen ostot	-149 825		-148 943	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 829		-10 233	
Avustukset	-7 480		-7 360	
Muut toimintakulut	-6 935	-250 889	-7 245	-248 978
TOIMINTAKATE		**-211 960**		**-202 303**
Verotulot		192 121		182 523
Valtionosuudet		42 077		25 429
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	86		102	
Muut rahoitustuotot	525		576	
Korkokulut	-1 069		-863	
Muut rahoituskulut	-8	-466	-9	-194
VUOSIKATE		**21 771**		**5 455**
Poistot ja arvonalentumiset				
Poistot	-16 691		-15 581	
Arvonalentumiset	-2 077	-18 767	-9 804	-25 384
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
TILIKAUDEN TULOS		**3 004**		**-19 930**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)				
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)		**3 004**		**-19 930**

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	**2020**	**2019**
Toimintatuotot / toimintakulut, %	15,3 %	18,6 %
Vuosikate / poistot, %	130,4	35,0
Vuosikate, € / asukas	561	141
Asukasmäärä	38 788	38 605

TOIMINNAN RAHOITUS

Toiminnan rahoituksen riittävyyttä tilikauden aikana arvioidaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Jäljempänä olevassa taulukossa on kunnan ja liikelaitoksen rahoituslaskelma sekä siitä lasketut tunnusluvut.

Investointien tulorahoitusprosentti (= 100 x Vuosikate / Investointien omahankintameno). Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttöomaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Investointien tulorahoitusprosentti -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.

Lainanhoitokate (= Vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + lainanlyhennykset) kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi, riittää tulorahoitus lainojen hoitoon. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa. Kunnan lainanhoitokate nousi kertomusvuonna yli yhden ja oli 1,3. Kunnan lainakanta koostuu kertaluonteisista lainoista, tästä johtuen on tunnusluvussa käytetty lainanlyhennys laskettu laskennallisista vuosilyhennystä käyttäen, joka saadaan jakamalla 31.12. lainakanta kahdeksalla.

Kassan riittävyys päivissä kertoo kunnan maksuvalmiuden tilanteesta, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ilmaisee, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Jos luku on negatiivinen, menoja katetaan kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä voidaan seurata laskemalla toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuoden ajalta. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen.

Rahavarat 31.12., (=Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset) Rahavarat olivat vuoden lopussa 8 254 000 euroa.

KUNNAN JA LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2 020	**2 019**
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
Vuosikate	21 771	5 455
Satunnaiset erät, netto		
Tulorahoituksen korjauserät	-4 928	-9 807
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-24 863	-39 732
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	1 156
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6 461	10 891
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-1 560**	**-32 037**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset-/vähennykset+	323	3 818
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000	30 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-14 986	-2 213
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-11 988	7 308
Rahoituksen rahavirta	-6 651	38 913
Rahavarojen muutos	-8 211	6 876
Rahavarat 31.12., 1000 €	8 254	16 464
Rahavarat 1.1., 1000 € [1]	16 464	9 588

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2 020	**2 019**
Investointien tulorahoitus -%	**87,6**	**14,1**
Lainanhoitokate	**1,3**	**0,4**
Kassan riittävyys, pv [2]	**10,0**	**12,2**
Asukasmäärä	**38 788**	**38 605**
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	**-82 045**	**-87 967**

RAHOITUSLASKELMAN ANALYYSI

Rahoituslaskelmassa esitetään kunnan tilikaudenaikaset rahanlähteet ja niiden käyttö. Rahoituslaskelma kuvaa toiminnan vaikutusta rahavaroihin.

Toiminnan ja investointien rahavirta
Tilikauden 2020 tulorahoitus oli 16,8 milj. euroa, investointien rahavirta oli -18,4 milj. euroa ja toiminnan ja investointien rahoitustarpeeksi muodostui yhteensä 1,6 milj. euroa, rahoitustarve laski edelliseen vuoteen verrattuna 30,5 milj. euroa.

Investointimenot jäivät vuonna 2020 24,9 milj. euroon ja pysyvien vastaavien luovutusvoittojen toteuma oli 6,5 milj. euroa. Investointien toteuma laski vuodesta 2019 14,9 milj. euroa ja luovutusvoitot laskivat viimevuoden tasosta 4,4 milj. euroa. Vuoden 2020 investoinnit pystyttiin rahoittamaan pääosin tulorahoituksella ja lainan kasvu jäi tämän vuoksi maltilliseksi.

Rahoituksen rahavirta
Antolainasaamisissa ei tapahtunut merkittävää muutosta tilikaudella. Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin 20 milj. euroa ja lainaa lyhennettiin tilikaudella 10 milj. euroa. Muiden maksuvalmiuksien muutos oli tilikaudella yhteensä -11,9 milj. euroa, näistä merkittävin erä oli korottomien velkojen muutos joka sisältää ostovelat, muut velat ja siirtovelat. Muutosta selittävät vuoden 2019 lopussa siirtoveloissa olleet ja vuonna 2020 Keusotelle maksetut erät; vuoden 2019 maksuosuuden tasaus 6,3 milj. euroa sekä kuntayhtymään siirtyneiden henkilöiden lomapalkkavelka 2,1 milj. euroa.

Kunnalla lainamäärä oli tilivuoden lopussa 131,4 milj. euroa, josta pitkäaikaisten, kiinteäkorkoisten lainojen osuus oli 105 milj. euroa.

Rahavarojen muutos
Kunnan vuoden 2020 rahavarojen muutos toteutui 8,2 milj. euroa negatiivisena. Kunnan kassavarojen tilanne oli vuoden lopussa 8,3 milj. euroa, joka on 8,2 milj. euroa vähemmän, kun vuoden 2019 lopussa. Kassan riittävyys oli tilinpäätöshetkellä 10,0 päivää.

3. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Kunnan taloudellista asemaa ja rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Omavaraisuus -% [=100*(oma pääoma + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (koko pääoma - saadut ennakot)] nousi kertomusvuonna 50,1 %:iin. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä.

Suhteellinen velkaantuneisuus -% [=100*(vieras pääoma - saadut ennakot) / käyttötulot] kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tuusulassa tunnusluvun arvo oli kertomusvuonna 66,5 %.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Velat ja vastuut % käyttötuloista [=vieras pääoma - saadut ennakot + vuokravastuut)/ käyttötulot. Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut.

Lainakanta 31.12. [=vieras pääoma - (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat)]. Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Vuonna 2020 kunnan lainakanta oli 131,4 milj. euroa.

Lainat €/asukas ilmaisee asukaskohtaisen lainamäärän jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätöspäivän asukasmäärällä. Kunnan lainakanta oli 3 388 eur/asukas.

Lainasaamiset 31.12. [= sijoituksiin merkityt lainasaamiset ja muut lainasaamiset]. Vuonna 2020 lainasaamisten määrä oli 3,1 milj. euroa.

KUNNAN JA LIIKELAITOKSEN TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

	2020 1 000 €	2019 1 000 €		2020 1 000 €	2019 1 000 €
VASTAAVAA			**VASTATTAVAA**		
A. PYSYVÄT VASTAAVAT	**330 458**	**326 217**	**A. OMA PÄÄOMA**	**171 355**	**168 351**
I Aineettomat hyödykkeet	**100**	**109**	I Peruspääoma	127 516	127 516
Aineettomat oikeudet	100	109	IV Muut omat rahastot	0	0
Muut pitkävaik menot	0	0	V Ed. tilikausien yli-/ alijäämä	40 835	60 765
II Aineelliset hyödykkeet	**295 230**	**289 670**	VI tilikauden yli- / alijäämä	3 004	-19 930
Maa- ja vesialueet	67 973	66 530			
Kiinteistöjen liittymismaksut	44	44			
Rakennukset	111 015	114 890			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	108 015	101 442	**B. POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKSET**	**1 100**	**1 100**
Koneet ja kalusto	2 996	3 393	Poistoero	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet	292	292	Vapaaehtoiset varaukset	1 100	1 100
Ennakkomaksu ja keskeneräis.	4 895	3 080			
III Sijoitukset	**35 129**	**36 437**	**C. PAKOLLISET VARAUKSET**	**1 291**	**1 291**
Osakkeet ja osuudet	32 012	32 998	Muut pakolliset varaukset	1 291	1 291
Muut lainasaamiset	3 090	3 413			
Muut saamiset	26	26			
			D. TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	**1 489**	**1 583**
B. TOIMEKSIANTOJEN VARAT	**12**	**32**	Valtion toimeksiannot	0	0
Valtion toimeksiannot	0	0	Lahjoitusrahastojen pääomat	1 489	1 583
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	12	32	Muut toimeksiantojen pääomat	0	0
C. VAIHTUVAT VASTAAVAT	**20 698**	**29 908**	**E. VIERAS PÄÄOMA**	**175 932**	**183 831**
I Vaihto-omaisuus	**500**	**882**	**I Pitkäaikainen**	**118 080**	**100 137**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	500	882	Lainat rah ja vakuutuslaitoksilta	105 000	85 000
II Saamiset	**11 944**	**12 562**	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Pitkäaikaiset saamiset	744	1 656	Muut velat	86	3 629
lainasaamiset	50	66	Liittymismaksut	12 995	11 508
muut saamiset	10	10	**II Lyhytaikainen**	**57 852**	**83 694**
muut siirtosaamiset	684	1 580	Joukkovelkakirjalainat	23 000	26 300
Lyhytaikaiset saamiset	11 200	10 905	Lainat rah ja vakuutuslaitoksilta	0	10 000
myyntisaamiset	8 633	7 033	Lainat muilta luotonantajilta	3 399	5 086
lainasaamiset	260	0	Saadut ennakot	6 679	5 062
muut saamiset	963	1 493	Ostovelat	7 615	16 031
siirtosaamiset	1 344	2 379	Muut velat	2 470	1 588
III Rahoitusarvopaperit	**0**	**0**	Siirtovelat	14 688	19 627
Osakkeet ja osuudet	0	0			
IV Rahat ja pankkisaamiset	**8 254**	**16 464**			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**351 168**	**356 156**	**VASTATTAVAA YHTEENSÄ**	**351 168**	**356 156**

TASEEN TUNNUSLUVUT	2020	2019
Omavaraisuusaste, %	50,1	48,3
Suhteellinen velkaantuneisuus -%	66,5	70,3
Kertynyt yli/alijäämä, 1000 €	43 840	40 835
Kertynyt yli/alijäämä, € /asukas	1 130	1 058
Lainat € /asukas	3388	3274
Lainakanta 31.12., 1000 €	131 399	126 386
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	148 138	151 483
Lainat ja vuokravastuut € /asukas	3 819	3 924
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	3 090	3 413
Asukasmäärä	38 788	38 605

TASEEN ANALYYSI

Kunnan taseen loppusumma oli tilinpäätöshetkellä 351 milj. euroa, mikä oli 5 milj. euroa vähemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Oma pääoma kasvoi 3 milj. euroa ja omavaraisuus nousi 1,8 prosenttiyksikköä edellisvuoden 48,3 %:sta ja oli vuoden lopussa 50,1 %.

Vastaavaa

Pysyvien vastaavien tasearvo kasvoi kokonaisuudessaan 4,2 milj. euroa edellisvuodesta. Maa- ja vesialueiden hankinnat ylittivät myytyjen maa-alueiden arvon tilikaudella 1,4 milj. eurolla. Taseen suurin omaisuuserä, 34 %:a taseesta, on pysyvien vastaavien rakennukset. Rakennusten tasearvo pieneni tilikaudella 3,9 milj. euroa, tähän vaikuttaa poistojen lisäksi Hyrylän ostoskeskuksen, Mattilan päiväkodin sekä Hyökkälän koulun käytöstä poistetun osan alaskirjaukset, yhteensä 2,1 milj. euroa. Kiinteät rakenteet ja laitteet kasvoivat uusinvestointien myötä edellisen vuoden tilinpäätöshetkestä 6,6 milj. euroa. Sijoitukset pienenivät 1,3 milj. euroa. Osakkeisiin ja osuuksiin vaikutti vähentävästi Apotin osakkeiden myynti Keusotelle.

Vaihtuvien vastaavien tasearvo aleni 9,2 milj. euroa edellisen vuoden tasosta. Vaihtuvien vastaavien kasvusta merkittävin muutos oli rahoissa ja pankkisaamisissa. Rahoja ja pankkisaamisia oli tilinpäätöshetkellä 8,2 milj. euroa vähemmän kuin edellisen vuoden lopussa.

Vastattavaa

Kunnan oma pääomaa vahvisti tilikauden tulos, joka oli 3 milj. euroa ylijäämäinen. Tilikauden päättyessä kunnan ja liikelaitoksen yhteenlaskettu ylijäämä oli yhteensä 43,8 milj. euroa.

Vieras pääoma pieneni yhteensä 7,9 milj. euroa. Pitkäaikainen vieraspääoma kasvoi 17,9 milj. euroa ja lyhytaikainen puolestaan aleni 25,8 milj. euroa. Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin tilikaudella 20 milj. euroa. Kunnan lainakanta kasvoi edelliseen tilinpäätöksen tilanteesta 5 milj. euroa ja asukaskohtainen lainakanta kasvoi 114 euroa.

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT

TULOT	1 000 € 2020	%	1 000 € 2019	%
Varsinainen toiminta				
Toimintatuotot	38 444,0	7,8	46 408,5	8,8
Verotulot	192 121,0	39,2	182 522,9	34,7
Valtionosuudet	42 076,8	8,6	25 429,4	4,8
Korkotuotot	85,7	0,0	102,2	0,0
Muut rahoitustuotot	525,0	0,1	575,7	0,1
Tulorahoituksen korj.erät	-4 928,4	-1,0	-9 807,2	-1,9
Satunnaiset tuotot		0,0		0,0
Investoinnit				
Rahoitusos. investointeihin	0,0	0,0	1 155,9	0,2
Käyttöomaisuuden myyntitulot	6 460,7	1,3	10 837,1	2,1
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten vähennykset	322,6	0,1	6 818,3	1,3
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000,0	6,1	30 000,0	5,7
Lyhytaik. lainojen lisäys	185 531,0	37,8	232 129,1	44,1
Oman pääoman lisäykset		0,0		0,0
Kokonaistulot yhteensä	**490 638,3**	**100,0**	**526 171,8**	**100,0**
MENOT		**%**		**%**
Varsinainen toiminta				
Toimintakulut	250 889,4	51,5	248 978,0	47,3
- Valmistus omaan käyttöön	-485,6	-0,1	-266,3	-0,1
Korkokulut	1 069,0	0,2	862,8	0,2
Muut rahoituskulut	8,1	0,0	9,4	0,0
Satunnaiset kulut		0,0		0,0
Pakollisten varausten muutos		0,0		0,0
Investoinnit				
Investointimenot	24 863,3	5,1	39 677,6	7,5
		0,0		
Rahoitustoiminta		0,0		
Antolainasaamisten lisäykset		0,1	3 000,0	0,6
Pitkäaik. lainojen vähennys	10 000,0	2,1	0,0	0,0
Lyhytaik. lainojen vähennys	200 517,1	41,2	234 342,4	44,5
Oman pääoman vähennykset	0,0	0,0	0,0	0,0
Kokonaismenot yhteensä	**486 861,4**	**100,0**	**526 603,8**	**100,0**

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma sisältää kunnan ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Laskelmassa esitetään varsinaisen toiminnan sekä investointien tulot ja menot, rahoitustoiminnan rahan lähteet ja niiden käyttö.

Täsmäytys:		
Kokonaistulot-Kokonaismenot	3 776 897,8	erotus
Muut maksuvalmiuden muutokset	-11 987 533,91	
Rahavarojen muutos	8 210 636,16	
	-3 776 897,8	

5. Kuntakonsernin toiminta ja talous

5.1 Konserniyhteisöt

Tuusulan kuntakonserniin kuuluvat yhtiöt ja yhteisöt sekä kunnan omistusosuus:

Tytäryhtiöt	Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy	100
	Kiinteistö Oy Riihikallion lähipalvelukeskus	100
	Kiinteistö Oy Riihikallion Päiväkotikeskus	100
	Tuusulan Kansanopiston Oy	91
	Kellokosken Jäähalli Oy	74
	Kiinteistö Oy Tuusulan Vanha Kunnantalo	67
	Kiinteistö Oy Tuusulan Lahelankankaan toimitalo	62
	Kiinteistö Oy Keravan ja Tuusulan Paloasema	60
	Tuusulan Tenniskeskus Oy	53
	Tuusulan Jäähalli Oy	51
	Tuusulan Tekonurmi Oy	51
Kuntayhtymät	Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä	31,2
	Keski-Uudenmaan vesi kuntayhtymä	24,6
	Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä	19,8
	Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä	17,0
	Eteva kuntayhtymä	3,5
	Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä	3,2
	Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä	3,0
	Uudenmaan liitto kuntayhtymä	2,7
	Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	2,3
Osakkuusyhtiöt	Uudenmaan Työterveys Oy	22,3

5.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Tuusulan valtuusto hyväksyi Tuusulan konserniohjeen 13.11.2017 § 193.

Konserniyhtiöille on asetettu vuosittaiset toiminnalliset tavoitteet. Kaikki tytäryhtiöt raportoivat lisäksi seuraavat tunnusluvut tilinpäätöksensä yhteydessä konserniraportointia varten:

- Yhtiön toiminnan tuotot/toiminnan kulut %
- Nettotulos %
- Omavaraisuusaste %
- Suhteellinen velkaantuneisuus %
- Lainamäärä/asukas

Lisäksi tytäryhteisöt raportoivat riskeistä annetun erillisohjeen mukaisesti.

Konserniohjaus on määritelty konserniohjeessa ja hallintosäännössä. Konserniohjeen mukaisesti konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanhallituksen konsernijaosto, pormestari, kansliapäällikkö ja talousjohtaja. Konsernijohto voi antaa ohjeita eri yhteisöjen hallintoelimiin valituille henkilöille. Kansliapäällikkö tai talousjohtaja käyttävät puhevaltaa kunnanhallituksen puolesta ja arvioivat omistajapo-

litiikan ja konsernin tavoitteiden toteumista sekä konsernirakenteen kehittämistarpeita.

Tytäryhteisöjä johtaa sen hallitus tai muu sitä vastaava elin, johon kunnan konsernijaosto nimeää jäsenet yhtiökokousedustajansa kautta. Kansliapäälliköllä tai talousjohtajalla tai muulla kunnanhallituksen erikseen nimeämällä edustajalla on aina läsnäolo- ja puheoikeus yhtiön hallituksen kokouksissa.

5.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Tuusulan kunta myi joulukuussa 2020 Oy Apotti Ab:n osakkeet Keusotelle 1 177 465,00 euron kauppahinnalla. Kaupan ehtojen mukaan Tuusulan kunnan kaikki vastuut ja velvoitteet Oy Apotti Ab:lle (ml. takausvastuut) siirtyvät täysimääräisesti Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän vastuulle.

Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy tuottaa asiakkailleen turvallisia, laadukkaita ja kohtuuhintaisia koteja erilaisiin asumisen tarpeisiin. Vuoden lopussa yhtiöllä oli 927 vuokra-asuntoa. Yhtiö saavutti vuoden toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteensa. Hyvä kehitys perustui korkeaan asuntojen käyttöasteeseen, kohtuulliseen asukasvaihtuvuuteen sekä alentuneisiin korkokuluihin. Kunnan yhtiön puolesta takaamien lainojen määrä oli 31.12.2020 40,0 milj. euroa. Takauksista on annettu kunnalle vastavakuudet.

Tuusulan kunta perusti yhdessä Nurmijärven kunnan kanssa Keski-Uudenmaan Työterveys Oy:n ja Uudenmaan Työterveys Oy:n. Yhtiöt tarjoavat työterveyspalveluita osakaskuntien henkilöstölle sekä toimialueen yrityksille ja yrittäjille. Yhtiöiden toiminta käynnistyi vuoden 2018 alussa. Mäntsälän kunta liittyi yhtiöiden osakkaaksi syyskuussa 2018. Keusote liittyi osakkaaksi vuoden 2019 alusta ja 2020 alusta mukaan liittyivät Lohjan kaupunki, Vihdin kunta, Karkkilan kaupunki sekä perusturvakuntayhtymä Karviainen.

Työterveysyhtiöiden operatiivinen toiminta kehittyi vuonna 2020 suunnitellusti, mutta taloudellisia tavoitteita ei saavutettu. Osaltaan kannattavuutta rasitti koronaepidemian vaikutukset palveluiden kysyntään. Laajahkon asiakaspohjan ja vakiintuneen aseman myötä yhtiöillä on edellytykset tuottaa palveluitaan entistä laadukkaammin ja kannattavammin jatkossa.

Kunta omistaa KOy Riihikallion Lähipalvelukeskuksen osakekannan. Yhtiön toiminta-ajatuksena on omistaa ja vuokrata KOy Riihikallion palvelukeskuksessa sijaitsevia liiketiloja sekä omistaa ja hallita omistamiaan tontteja. Vuonna 2020 useampi vuokralainen joutui lopettamaan liiketoimintansa koronapandemian vaikutusten vuoksi. Yhtiön viimeisen tontti myytiin joulukuussa 2020. Yhtiön tavoitteena on saada vuokrattua tyhjentyneet liiketilat sekä kohentaa liiketoiminnan kannattavuutta.

Koy Riihikallion päiväkotikeskus omistaa tilat, joissa toimii kunnan päiväkoti. Päiväkotikeskuksen sisäilmakorjaukset ja muut takuukorjaukset saatettiin päätökseen vuonna 2018. Tutkimuksia ja korjaustöitä jatkettiin vuoden 2020 aikana. Neuvottelut kiinteistöyhtiölle aiheutuneiden vahinkojen korvaamisesta olivat kesken tilikauden päättyessä. Päiväkotikeskuksen sisäilmaseurantaa jatkettiin kunnan sisäilmatyöryhmässä.

Koy Lahelankankaan kiinteistössä uusittiin kaikki lattiamatot sisäilmatutkimuksissa tehtyihin havaintoihin ja henkilökunnan oireiluihin perustuen.

Jokelan tekonurmi Oy:n purkumenettely saatettiin päätökseen ja yhtiön toiminnot liitettiin kunnan toimintoihin.

Kunta valmisteli Tuusulan Tenniskeskus Oy:n kanssa Tuusulan urheilukeskuksen alueelle sijoittuvan uuden monitoimihallikokonaisuuden suunnittelua.

5.4 Arvio konsernin tulevasta kehityksestä

Konserniyhtiöiden toimintaan ei kokonaisuutena ole odotettavissa merkittäviä muutoksia vuonna 2021. Tuusulan urheilukeskuksen alueelle suunnitellun monitoimihallikokonaisuuden tehokkaan toteuttamisen näkökulmasta on tarkoituksenmukaista, että Tuusulan Tenniskeskus Oy ja Tuusulan Tekonurmi Oy yhdistetään. Uusi urheiluyhtiö rakennuttaisi monitoimihallikokonaisuuden ja alkaisi operoimaan sitä nykyisten toimintojensa ohella.

Kunnan kasvuhankkeet saattavat aiheuttaa myös muita tarpeita konsernirakenteen kehittämiselle, kuten uusien tytär- tai osakkuusyhteisöjen perustamiselle tai purkamiselle tai yhtiöiden yhdistämisille.

5.5 Konsernivalvonnan järjestäminen

Valtuusto määrittelee omistajapolitiikan linjaukset sekä hyväksyy vuosittaisissa talousarvioissa tytäryhteisöille kunnan strategiaan sekä yhteisön liiketoimintaan pohjautuvia toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita.

Tytäryhteisön hallitus vastaa yhteisön asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Tytäryhteisöt toimittavat kuntaan sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Kunnan tytäryhteisön ja kuntayhtymien on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisön tulee antaa seurantaa varten kunnalle kolmannesvuosittain raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä. Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat raportoivat yhtiöiden toiminnasta kunnan osavuosikatsausten yhteydessä.

Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen
Kunnan konsernijaosto päättää hallitusjäsenehdokkaiden nimeämisestä tytäryhteisöjen hallituksiin. Hallitusjäsenehdokkaiksi tulee nimetä ja valita tasaarvolain mukaisesti tasapuolisesti naisia ja miehiä. Tytäryhteisöjen hallituksiin voidaan nimetä kuntakonsernin ulkopuolisia henkilöitä, mikäli se on kuntakonsernin kokonaisedun näkökulmasta perusteltua.

Tytäryhteisöjen hallituksella tulee kollektiivina olla toimialan tuntemuksen lisäksi riittävä liiketoiminnan ja talouden osaaminen sekä kyky ohjata toimitusjohtajaa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi

Tytäryhteisön velvollisuus hankkia kunnan ennakkokanta
Yhteisön hallituksen on hankittava jo asian valmisteluvaiheessa konsernijohdon kanta yhtiön näkökulmasta merkittäviin toimenpiteisiin, kuten tuleviin konserni- ja yhtiöjärjestelyihin, merkittäviin muutoksiin liiketoiminnassa sekä merkittäviin investointeihin ja sitoumuksiin.

Tavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi
Vuodelle 2019 asetetut tavoitteet saavutettiin pääsääntöisesti. Yhtiökohtainen selvitys on tilinpäätöskirjan liitteessä.

Keskitettyjen konsernitoimintojen käyttö
Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen tulee selvittää tukipalveluja (esimerkiksi hallinto-, taloushallinto-, maksuliike-, tietohallinto-, materiaali-, ateria-, tilapalveluja) hankkiessaan konsernin muiden yhteisöjen tarjoamat palvelut ja niiden kilpailukykyisyys. Hankintalain mukaan kuntien lisäksi myös kuntien määräysvallassa olevien yhteisöjen tulee kilpailuttaa hankintansa. Hankinnoissa on noudatettava hankintalain-säädäntöä ja Tuusulan kunnan hankintasääntöä soveltuvin osin.

Muuan muassa maksuliikenteen ja likviditeetin hallinnassa on käytössä konsernitili. Rahoituksen osalta kunta on erillisen harkinnan mukaan tukenut tytäryhteisöjä takauksilla, vuonna 2017 päätettiin takausten antamisesta Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy:n lainarahoituksiin.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä
Kukin tytäryhtiö vastaa omasta riskienhallinnastaan. Vahinkovastuu on tytäryhteisöillä. Tarvittavat vakuutukset otetaan konsernin johdon määräämästä vakuutusyhtiöstä, kun se on konserniedun mukaista. Tytäryhtiöt raportoivat toiminnastaan konserniohjeen mukaisesti kolme kertaa vuodessa. Myös kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt ovat soveltuvin osin kunnan tytäryhteisöjen käytössä.

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2020	**1.1.-31.12.2019**
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	242 662	246 461
Valmistus omaan käyttöön	552	266
Toimintakulut	-462 741	-455 018
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	12	19
Toimintakate	**-219 516**	**-208 272**
Verotulot	191 976	182 381
Valtionosuudet	60 169	41 693
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	19	43
Muut rahoitustuotot	498	518
Korkokulut	-1 861	-1 643
Muut rahoituskulut	-345	-355
Vuosikate	**30 940**	**14 365**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-27 714	-23 209
Omistuksen eliminointierot	-2	-16
Arvonalentumiset	0	-7 452
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	**3 224**	**-16 311**
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden verot	-10	-8
Laskennalliset verot	-82	-110
Vähemmistöosuudet	177	110
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**3 308**	**-16 320**

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	**2020**	**2019**
Toimintatuotot / toimintakulut, %	52,4 %	54,2 %
Vuosikate / poistot, %	112 %	62 %
Vuosikate, € / asukas	798	372
Asukasmäärä	38 788	38 605

TUUSULAN KUNTAKONSERNI

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2 020	**2 019**
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
Vuosikate	30 940	14 365
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-10	-8
Tulorahoituksen korjauserät	-5 299	-10 070
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-46 032	-57 795
Rahoitusosuudet investointimenoihin	134	1 156
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	14 717	17 765
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 550	-34 587
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset-/vähennykset+	-206	318
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	29 297	40 728
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 133	-12 205
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-9 333	10 908
Oman pääoman muutokset	7	40
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	92	390
Vaihto-omaisuuden muutos	-343	5
Saamisten muutokset	7 367	-18 117
Korottomien velkojen muutokset	-11 002	20 431
Rahoituksen rahavirta	4 747	42 498
Rahavarojen muutos	-803	7 911
Rahavarat 31.12., 1000 €	28 553	29 356
Rahavarat 1.1., 1000 €	29 356	21 445

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus -%	67,4	25,4
Lainanhoitokate	1,2	0,6
Kassan riittävyys, pv	14,9	14,8
Asukasmäärä	38 788	38 605
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €*	-105 467	-107 879

* korjattu v.2019 toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

	31.12.2020	31.12.2019
	1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA		
A. PYSYVÄT VASTAAVAT	**423 897**	**415 110**
I Aineettomat hyödykkeet	**4 486**	**5 088**
Aineettomat oikeudet	2 317	3 021
Muut pitkävaik menot	2 038	1 918
Ennakkomaksut	131	149
II Aineelliset hyödykkeet	**413 104**	**403 583**
Maa- ja vesialueet	72 003	70 322
Rakennukset	201 533	199 904
Kiinteät rakenteet ja laitteet	116 428	108 874
Koneet ja kalusto	8 811	11 012
Muut aineelliset hyödykkeet	600	661
Ennakkomaksu ja keskeneräis.	13 729	12 811
III Sijoitukset	**6 306**	**6 439**
Osakkuusyhteisöosuudet	1 149	991
Osakkeet ja osuudet	4 740	5 237
Muut lainasaamiset	1	3
Muut saamiset	416	208
B. TOIMEKSIANTOJEN VARAT	**823**	**272**
Valtion toimeksiannot	132	25
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	187	167
Muut toimeksiantojen varat	503	80
C. VAIHTUVAT VASTAAVAT	**60 608**	**68 447**
I Vaihto-omaisuus	**2 384**	**2 042**
Aineet ja tarvikkeet	1 924	1 564
Keskeneräiset tuotteet	446	478
Valmiit tuotteet / tavarat	15	0
Ennakkomaksut		
II Saamiset	**29 671**	**37 049**
Pitkäaikaiset saamiset	**3 096**	**2 935**
myyntisaamiset	0	0
lainasaamiset	2 400	2 603
muut saamiset	11	14
siirtosaamiset	685	318
Lyhytaikaiset saamiset	**26 575**	**34 114**
myyntisaamiset	11 530	13 953
lainasaamiset	0	0
muut saamiset	4 112	5 339
siirtosaamiset	10 932	14 823
III Rahoitusarvopaperit	**3 743**	**3 269**
Osakkeet ja osuudet	8	8
Sij. Rahamarkkina-instrumentteihin	2 687	1 312
Muut arvopaperit	1 047	1 948
IV Rahat ja pankkisaamiset	**24 810**	**26 087**
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**485 327**	**483 829**

	31.12.2020	31.12.2019
	1 000 €	1 000 €
VASTATTAVAA		
A. OMA PÄÄOMA	**189 380**	**186 071**
I Peruspääoma	127 516	127 516
III Arvonkorotusrahasto	0	0
IV Muut omat rahastot	1 063	1 066
V Ed. tilikausien yli-/ alijäämä	57 493	73 809
VI tilikauden yli- / alijäämä	3 308	-16 320
B. VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 293	1 505
C. PAKOLLISET VARAUKSET	**2 219**	**2 274**
Eläkevaraukset	19	20
Muut pakolliset varaukset	2 200	2 254
D. TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	**2 620**	**1 978**
Valtion toimeksiannot	386	115
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 727	1 780
Muut toimeksiantojen pääomat	507	83
E. VIERAS PÄÄOMA	**289 815**	**292 001**
I Pitkäaikainen	**197 264**	**172 361**
Lainat rah ja vakuutuslaitoksilta	181 156	154 242
Lainat julkisyhteisöiltä	110	65
Saadut ennakot	0	0
Lainat muilta luotonantajilta	3 548	3 949
Ostovelat	0	2
Muut velat/Liittymismaksut	12 414	14 067
Siirtovelat	0	0
Laskennalliset verovelat	36	36
II Lyhytaikainen	**92 551**	**119 640**
Joukkovelkakirjalainat	23 000	26 300
Lainat rah ja vakuutuslaitoksilta	2 522	17 309
Lainat julkisyhteisöiltä	176	339
Lainat muilta luotonantajilta	590	154
Saadut ennakot	8 369	6 703
Ostovelat	19 909	28 563
Muut velat	5 225	4 309
Siirtovelat	31 906	35 190
Laskennalliset verovelat	854	773
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**485 327**	**483 829**

TASEEN TUNNUSLUVUT	2020	2019
omavaraisuusaste, %	39,7	39,0
suhteellinen velkaantuneisuus, %	60,0	60,8
kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	60 801	57 489
kertynyt ylijäämä (alijäämä), € / as	1 568	1 489
lainat, € / as	4 849	4 560
lainakanta 31.12., 1000 €	211 102	202 358
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	211 145	202 390
Lainat ja vuokravastuut € / asukas	5 444	5 243
lainasaamiset 31.12., 1000 €	1	3
asukasmäärä	38 788	38 605

KONSERNITASELASKELMIEN ANALYYSI

Konsernituloslaskelma osoittaa kuntakonsernin tilikauden tuloksen yhtenä kokonaisuutena, ja se kuvaa koko kuntakonsernin kannattavuutta. Konsernitilinpäätöksessä konserniin kuuluvien yhteisöjen erillistilinpäätöksistä vähennetään konsernin sisäiset erät, ja vähemmistöosakkaiden osuudet toiminnan tuloksesta.

Kuntakonsernin tulos parani edellisestä vuodesta 19,5 milj. euroa muodostuen 3,2 milj. euroa ylijäämäiseksi. Tilikauden ylijäämä oli verojen, vähemmistöosuuksien ja tilinpäätössiirtojen jälkeen 3,3 milj. euroa.

Konsernin toimintakate toteutui 11,2 milj. euroa heikompana ja vuosikate puolestaan 16,6 milj. euroa korkeampana. Vuosikate kattoi poistot 112 prosenttisesti.

Kuntakonsernin taseen loppusumma oli 485,3 milj. euroa. Kasvua edelliseen vuoteen nähden oli vain 1,5 milj. euroa. Pysyvien vastaavien kasvu oli 8,8 milj. euroa ja vaihtuvat vastaavien tasearvo puolestaan laski 7,8 milj. euroa. Konsernin oma pääoma vahvistui tilikauden tuloksen myötä 3,3 milj. euroa ja konsernin ylijäämä kasvoi 60,8 milj. euroon. Kertynyt

Konsernin omavaraisuusaste vahvistui hieman edellisestä vuodesta ja oli tilikauden lopussa 39,7 prosenttia. Konsernin lainakanta oli vuoden lopussa 211,1 milj. euroa, kasvua edellisen vuoden loppuun oli 8,7 milj. euroa. Asukaskohtainen lainamäärä 5 442 euroa, nousten edellisestä vuodesta 201 euroa/asukas. Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli vuoden lopussa 60 prosenttia eli koko vuoden käyttötuloista tarvittaisiin 60 prosenttia vieraan pääoman takaisinmaksuun, edellisen vuoden vastaava luku oli 60,8 prosenttia.

Konsernin rahoituslaskelma kuvaa konsernin toiminnasta aiheutuvia rahavirtoja ilman kuntakonsernin sisäisiä liiketapahtumia. Vuoden 2020 aikana konsernin rahavarat laskivat 0,8 milj. eurolla. Rahavarat olivat 31.12.2020 28,6 milj. euroa.

Tulorahoituksen korjauserissä vuosikatetta oikaistaan kuntakonsernin pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoittojen ja –tappioiden, osakkuusyhteisöjen tulososuuksien, osakkuusyhteisöiltä saatujen osinkojen sekä pakollisten varausten muutosten osalta. Tulorahoituksen korjauserien vaikutus toiminnan rahavirtaan oli 5,3 milj. euroa negatiivinen.

Konsernin investointeihin käyttämä rahavirta oli -46 milj. euroa, mistä kunnan investoinnit olivat -24,9 milj. euroa. Investointimenojen tulorahoituksen riittävyys tunnusluku oli 67,4 prosenttia, luku vahvistui edellisen vuoden tasosta 42,1 prosenttia. Tunnuslukuun vaikutti investointitason lasku viime tilikaudesta 11,8 milj. euroa, sekä tulorahoituksen nousu 16,6 milj. euroa.

Kuntakonsernin lainanhoitokate oli tilinpäätöshetkellä 1,2 nousten 0,6 edelliseen vuoteen nähden. Kun tunnusluku on suurempi kuin 2, on konsernin lainanhoitokyky hyvällä tasolla. Tunnusluvun ollessa 1-2, on lainanhoitokyky tyydyttävällä tasolla. Kassan riittävyys oli tilinpäätöshetkellä 14,8 päivää.

6. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

KUNNAN JA VESIHUOLTOLIIKELAITOKSEN TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Kunnan tilikauden tulos muodostui 3 004 352,78 euroa ylijäämäiseksi.

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että

- tilivuoden 2020 ylijäämä 3 004 352,78 euroa kirjataan omaan pääomaan tilikauden yli-/alijäämä –tilille.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Toiminnan rahoituksen riittävyyttä tilikauden aikana arvioidaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Jäljempänä olevassa taulukossa on konsernin rahoituslaskelma ja siitä lasketut tunnusluvut vuonna 2020.

Investointien tulorahoitusprosentti = 100 x Vuosikate / Investointien omahankintameno. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttöomaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Investointien tulorahoitusprosentti -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.

Lainanhoitokate (= Vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + lainanlyhennykset) kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ilmaisee, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Jos luku on negatiivinen, menoja katetaan kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä voidaan seurata laskemalla toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuoden ajalta. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen.

Kassan riittävyys(pv) = 365 pv x rahavarat 31.12./ Kassasta maksut tilikaudella. Konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla.

Käyttötalousosan taulukoiden lukuohje

Talousarvio	= Alkuperäinen talousarvio
Ta-muutos	= Valtuuston hyväksymät muutokset talousarvioon
Ta + Muutos	= Alkuperäinen talousarvio + Valtuuston hyväksymät muutokset talousarvioon
Toteuma	= Tilinpäätös
TA Tot - %	= Toteuma-% alkuperäiseen talousarvioon
Tot - %	= Toteuma-% muutettuun talousarvioon
MTA Poikkeama	= Muutetun talousarvion ja tilinpäätösarvojen (toteuma) ero
Tot. 2019	= Edellisen vuoden tilinpäätös
Muutos-% 2019/2020	= Muutos edellisestä vuodesta

Toimintatulot ja toimintamenot sisältävät sisäiset tulot -ja menot

1 000 €	1) TALOUS-ARVIO	TA muutos	TA + Muutos	Toteuma	TA Tot-%	MTA Tot-%	2) MTA Poikkeama	Tot. 2019	Muutos-% 2019/2020
Toimintatuotot	5 000	-500	4 500	6 000		133,3 %	-1 500	4 500	33,3 %
Toimintakulut	-200 000	10 000	-190 000	-180 000		94,7 %	-10 000	-170 000	5,9 %
Toimintakate	-195 000	9 500	-185 500	-174 000		93,8 %	-11 500	-165 500	5,1 %

1) Tuotot ovat plus-merkkisiä ja kulut miinus-merkkisiä 2) Poikkeama sarake = Toteuma - TA+ Muutos

Tulojen	ylitys	+
	alitus	-
Menojen	ylitys	-
	alitus	+
Määrien	ylitys	+
	alitus	-

TOIMINNAN KUVAUS

Olennaiset tapahtumat toiminnassa

Vapaamuotoinen lyhyt kuvaus talousarviovuoden merkittävimmistä asioista. Toimialuesivuille yhteenveto koko toimialueenn tärkeimmistä asioista.

Tunnusluvut
Sitovat talousarvioon otetut määrätavoitteet ja niiden toteutuminen sekä mahdollisia muita tunnuslukuja perusteluiksi ja informaatioksi aikaisemmilta vuosilta.

Olennaiset määrärahan ylitykset Toteumatietojen lisäksi selvitetään valtuuston asettamien tavoitteiden ja toteutuneen toiminnan merkittävimpien erojen syyt sekä määrärahapoikkeamat ja tuloarviopoikkeamat.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä
Sekä mahdolliset tilikauden aikana ja sen jälkeen tapahtuvat, toimintaa koskevat, olennaiset asiat (esim. lainsäädännön muutokset).

Toteutuneiden investointien vaikutus palvelutuotantoon
Toimialue tasolla kerrotaan merkittävimpien toteutuneiden investointien vaikutus palvelutuotantoon.

Kunnanviraston johto

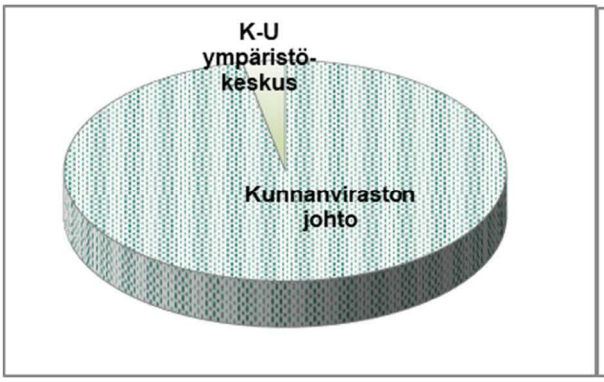

KUNNANVIRASTON JOHTO

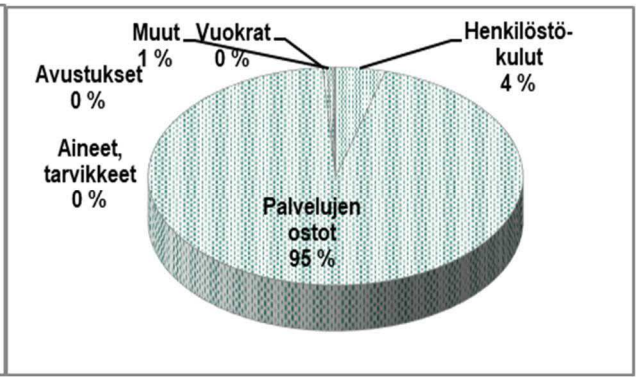
sisältää YLEISHALLINTO JA JOHDON TUKI

Toimialue

Vastuuhenkilö: kansliapäällikkö Harri Lipasti

Toimintakulujen jakautuminen palvelualueittain

Toimintakulujen jakautuminen tiliryhmittäin

YLEISHALLINTO- JA JOHDON TUKI (1000 €)	TP 2019	TA 2020	M TA v.2020	TP 2020	M TA poikkeama	TA TOT %	M TA TOT %	Muutos % 2019/ 2020
TULOSLASKELMA								
TOIMINTATUOTOT								
Myyntituotot	5 876	6 147	3 475	3 417				
Maksutuotot	472	684	684	563				
Tuet ja avustukset	108			10				
Muut toimintatuotot	752			33				
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	7 208	6 831	4 159	4 022	137	58,9	96,7	-44,2
Valmistus omaan käyttöön								
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut								
Palkat ja palkkiot	-3 304	-3 571	-3 571	-3 433				
Henkilösivukulut								
Eläkekulut	-2 139	-691	-2 058	-2 094				
Muut henkilösivukulut	-89	-116	-116	-101				
Palvelujen ostot	-123 907	-119 360	-121 012	-121 598				
Aineet,tarvikkeet, tavarat	-194	-278	-278	-395				
Avustukset	-192	-166	-166	-132				
Vuokrat	-459	-644	-644	-513				
Muut toimintakulut	-565	-209	399	308				
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-130 848	-125 035	-127 447	-127 958	511	102,3	100,4	-2,2
TOIMINTAKATE, S*	-123 641	-118 204	-123 288	-123 936	648	104,8	100,5	0,2

S* = Sitova taso

TOIMINTA-AJATUS JA TEHTÄVÄT

Kansliapäällikkö johtaa ja kehittää kunnan toimintaa pormestarin alaisuudessa sekä johtaa Kuntatoimialaa ja vastaa ko. toimialalle asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan asianmukaisuudesta. Kansliapäällikkö johtaa kunnan johtoryhmää. Kuntatoimialalla on lisäksi kaksi apulaispormestaria, jotka toimivat kunnanhallituksen varapuheenjohtajina ja vastuulautakuntiensa puheenjohtajina.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMIALUEELLA

Kuntastrategian toteuttamista varmistettiin vastuuttamalla talousarviossa määriteltyjen kunnan yhdeksän painopistekokonaisuuden toteuttaminen ja määrittelemällä toteutuksen johtamisen foorumit. Painopistealueet olivat:

1. Kasvu, väestö ja yritykset

2. Palveluverkon uudistaminen ja toiminnan sisältö

3. Hyrylän keskustan kehittäminen

4. Jokelan kehittäminen

5. Tuusulanjärven kokonaisuus sekä hyvinvoinnin että elinvoiman näkökulmista

6. Urheilupuiston kehittäminen ja vapaa-ajan mahdollisuudet

7. Asuntomessut

8. Johtamisen ja toimintatapojen kehittäminen

9. Tuusulalaisten hyvinvoinnin edistäminen.

Asuntotuotanto ja väestömäärän kasvu lähti selkeään nousuun vuonna 2020. Kunnan vuonna 2018 hyväksyttyä palveluverkkosuunnitelma päivitettiin joulukuussa 2020. Erityistä huomiota vaati palveluverkkosuunnitelmaan perustuvan uudisrakentamisen toteuttaminen ja resursointi. Hyrylän liike- ja palvelukeskuksen toteutuksen kilpailumenettely käynnistyi tavoitteena, että toteuttajien valinnat kilpailutuksen perusteella voidaan tehdä kesäkuussa 2021. Tuusulanjärven virkistyskäyttöä kehitettiin kokonaisuutena yhdistämällä alueen kaikki toimijat, kuten kaavoitus, kulttuuri, liikunta- ja vapaa-aikapalvelut, matkailu ja vesien suojelu, yhteiseen alueen kehittämiseen. Asuntomessujen suunniteltuun toteutukseen heinäkuussa liittyi suurta epävarmuutta ja toteutukseen laadittiinkin keväällä useita skenaarioita. Asuntomessut saatiin vietyä lävitse onnistuneesti elokuussa ja hyödyntämällä myös digitaalisia kanavia.

Vuonna 2017 käyttöön otetun johtamisjärjestelmän arviointi toteutettiin laajasti osallistaen vuoden 2020 aikana. Arviointia tehtiin kolmesta näkökulmasta: Organisaation toimintakulttuuri, Johtaminen ja johtamisjärjestelmä, Kunta ja kuntalaisen rooli. Loppuraportissa tunnistettuja kehittämiskohteita on viety etenkin toimintakulttuurin kehittämisen osalta eteenpäin. Siltä osin, kun raporttiin sisältyy ehdotuksia, jotka vaatisivat hallintosäännön muutoksia, ne käsitellään toukokuun 2021 valtuustossa.

Kunnan kaikkeen toimintaan vaikutti maaliskuussa Suomeenkin levinnyt koronaepidemia. Epidemian johdosta valtioneuvosto ja aluehallintoviranomaiset määräsivät ja ohjeistivat kuntalaisille ja kunnan palvelutoiminnalle laajoja rajoituksia ja muutoksia. Kunnassa perustettiin heti pandemian alussa erillinen korona valmiusryhmä, johon kuuluvat kunnan johtoryhmän lisäksi Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen johtaja, vesilaitoksen johtaja ja kunnan turvallisuuspäällikkö. Ryhmä kokoontui keväällä säännöllisesti 2-3 kertaa viikossa ja kesän jälkeen kerran viikossa. Kunnan ja Keusoten tilannekuvakokouksia, joissa myös linjattiin alueen toimenpiteitä, pidettiin keväällä säännöllisesti kaksi kertaa viikossa ja kesän jälkeen vähintään joka toinen viikko. Kunnan valmiusryhmässä on pidetty yllä tilannekuvaa, ohjeistettu varautumissuunnittelua toimialueille ja palvelualueille, sekä päätetty linjausta vaativista toimenpiteistä.

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän toiminta oli edelleen vuonna 2020 keskeinen omistajaohjauksen kohde. Omistajaohjauksen rakenteita vahvistettiin edelleen. Keusoten tulosta ja kuntien maksuosuuksia rasittivat vuonna 2020 etenkin koronakustannukset, yhteensä kuntayhtymätasolla kaikkiaan n. 25 M euroa. Kunnat saivat kuitenkin Valtioneuvoston päätöksin katettua em. koronakulut. Keusoten tuottavuusohjelman toteutuksessa edettiin tyydyttävästi. Kaikkiaan Keusoten ja HUS:n ylitysten vaikutus kunnan maksuosuuteen oli 5,6 miljoonaa euroa. Keusote päätti keväällä 2020, ettei se ota asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apottia käyttöön koko kuntayhtymätasolla. Tuusulan kunta ja Keusote sopivat syksyllä 2020 Tuusulan apottiosakkeiden

myynnistä ja niihin liittyvien vastuiden siirtämisestä Keusotelle

Vuonna 2019 hyväksyttyä hyvinvointisuunnitelmaa on viety vuonna 2020 käytäntöön. Koronapandemian johdosta kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen välittömät toimet ovat korostuneet. Kunta oli mm. kirjeillä ja puhelimitse yhteydessä keväällä kaikkiin yli 70 vuotiaisiin kuntalaisiin varmistaakseen heidän pärjäämisensä näissä olosuhteissa. Riskiryhmään tunnistettuihin oltiin yhteydessä myös loppuvuonna 2020. Elokuusta alkaen toteutettiin vähävaraisille suunnattu kasvomaskijakelu.

Valtuusto piti tarkastelujaksolla kahdeksan kokousta ja kahdeksan valtuustoasioiden informaatiotilaisuutta. Sekä valtuuston kokoukset, että informaatiotilaisuudet pidettiin keväästä lähtien sähköisessä toimintaympäristössä siten, että niihin oli mahdollisuus osallistua myös kokouspaikalla. Lisäksi pidettiin sekä kesäkuussa iltatilaisuuksina, että lokakuussa kaksipäiväinen valtuuston seminaari. Kesäkuussa pidetyssä seminaarissa pääpaino oli tulevan talousarvion perusteiden valmistelu. Lokakuun seminaarissa käsiteltiin mm. v. 2021 talousarviota sekä johtamisjärjestelmän arvioinnin raporttia.

Kunnanhallitus piti tarkastelujaksolla 34 kokousta. Kokouksiin oli mahdollisuus osallistua etänä keväällä ja marraskuusta lähtien.

Lisäksi pidettiin kaksipäiväinen kunnanhallituksen seminaari helmikuussa ja elokuussa. Seminaareissa käsiteltiin mm. Kuntastrategian toteuttamista, v. 2021 talousarvion suunnittelua sekä organisaatiorakenteen ja johtamisjärjestelmän uudistamisen arviointia.

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä

Toiminnan ja talouden ohjauksen keskeisinä toimijoina ovat paitsi Keski-Uudenmaan soten hallintoon, yhtymähallitus ja yhtymävaltuusto, nimetyt luottamushenkilöt niin myös säännölliset kuntajohtajakokoukset ja talousjohtajakokoukset.

Keusoten budjetoitu maksuosuus vuodelle 2020 on Tuusulan kunnan osalta 112,7 milj. euroa (toimintakate). Määrärahaa lisättiin 1. osavuosikatsauksessa 3,9 milj. euroa. Tuusulan budjetoima Keusoten maksuosuus ylittyi merkittävästi, noin 5,6 miljoonaa euroa tilinpäätös toteuman ollessa 118,3 milj. euroa. HUS:in erikoissairaanhoidon ja varaston arvon alaskirjauksessa kunnalle tuli 1,1 milj. euron lisäys. Koronasta johtuvien kustannusten ja tuottomenetysten osuus 4,3 milj. euroa.

Olennaiset määrärahojen ylitykset

Keski-Uudenmaan soten toiminnasta maksettava maksuosuus ylittyi merkittävästi. Ylityksen perusteena olivat pääosin koronakustannukset, joihin kunta kuitenkin sai valtion tukea. Apotti siirtyi Keusotelle loppuvuodesta, määräraha alitettiin näin ollen Apotin kohdalla 1,8 milj. euroa. Muilta osin pysyttiin talousarviossa.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuonna 2021 käynnistyy kuntavaalien jälkeen uusi strategiakausi. Vuodelle 2021 on nykyisen kuntastrategian pohjalta valittu seitsemän painopistealuetta. Alkuvuodesta 2021 teemme toimintaympäristöanalyysiä tulevaa kuntastrategiaa ja valtuustokautta varten.

Tälle vuodelle valitut kunnan kasvua ja kehittymistä sekä elinvoimaa ja pito/vetovoimaa tukevat painopistealueet edellyttävät pitkäjänteistä ja valtuustokaudet ylittävää työskentelyä.

Sen vuoksi olisi toivottavaa, että uudella valtuustokaudella jatkettaisiin pääosin nykyisten pitkäaikaisten linjausten ja painopistealueiden toteuttamista.

Koronaepidemian välittömät vaikutukset palveluiden toteuttamiseen ja ihmisten hyvinvointiin vaikuttavat edelleen vuonna 2021. Pitkäkestoisempia vaikutuksia mm. Asumisen, ympäristön ja liikkumisen vaikutuksiin on hyvä arvioida kuluvan vuoden aikana.

Omistajaohjauksessa on keskeistä olla tukemassa Keusoten toiminnan ja talouden lyhyen ja pidemmän aikavälin toimenpiteiden toteuttamista niin, että myös vuoden 2021 aikana saadaan kustannusten kasvua hillittyä sekä määriteltyä uskottavat toimenpiteet toiminnan ja talouden pitemmän aikavälin tasapainon saavuttamiseksi. Vuonna 2021 päätetään maakuntaratkaisun toteuttamisesta tavoitteena aloitus vuoden 2023 alusta.

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

Palvelualue

Vastuuhenkilö: ympäristökeskuksen johtaja Leena Sjöblom

1 000 €	TALOUS-ARVIO	TA muutos	TA + Muutos	TP 2020	TA Tot-%	MTA Tot-%	MTA Poikkeama	TP 2019	Muutos-% 2019/2020
Toimintatuotot	4 159		4 159	3 978	95,6	95,6	181	3 861	3,0
Toimintakulut	-4 159		-4 159	-3 978	95,6	95,6	-181	-3 861	3,0
Toimintakate*	0		0	0			0	0	

* = Sitova taso

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS (1000 €)	TP 2019	TA 2020	MTA 2020	(1000 €) TP 2020	(1000 €) Poikkeama
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	3 280	3 572	3 572	3 421	151
Maksutuotot	581	587	587	557	30
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot					
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 861	4 159	4 159	3 978	181
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-2 332	-2 427	-2 427	-2 463	36
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-521	-563	-563	-514	-49
Muut henkilösivukulut	-68	-88	-88	-31	-57
Palvelujen ostot	-636	-723	-723	-669	-54
Aineet,tarvikkeet, tavarat	-61	-90	-90	-69	-21
Avustukset	0	-4	-4	0	-4
Vuokrat	-222	-243	-243	-221	-22
Muut toimintakulut	-20	-20	-20	-11	-9
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-3 861	-4 159	-4 159	-3 978	-181
TOIMINTAKATE*	0	0	0	0	0

* Sitova taso

	TA 2020	M TA 2020	Tot. 31.12.2020	Erotus	Tot.-%
Toimintatuotot	4 159 158	4 159 158	4 229 306	70 148	101,69
Toimintakulut	-4 159 158	-4 159 158	-3 978 174	180 984	95,65
Toimintakate	**0**	**0**	**251 132**	**251 132**	

Ympäristökeskuksen positiivinen toimintakate merkitään siirtovelaksi ja palautetaan yhteistoimintasopimuksen mukaisesti sopijakunnille ottamalla huomioon kuntakohtaiset tulot ja menot. Tasoituslaskelmalla toimintakate palautetaan alkuperäisen talousarvion mukaiseksi (0 €).

Kirjanpitotietojen perusteella sopijakuntien maksuosuuksien palautukset / lisämaksut ovat seuraavat:

	TA 2020	TP 2020	**Palautus/ lisämaksu(-)**
Järvenpää	704 628,95	646 975,60	**57 653,35**
Kerava	533 373,57	493 503 34	**39 870,23**
Mäntsälä	440 597,37	428 576,89	**12 020,48**
Nurmijärvi	808 822,49	693 997,10	**114 825,39**
Tuusula	887 832,30	861 070,00	**26 762,30**
Yhteensä	**3 375 254,68**	**3 124 122,93**	**251 131,75**

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt:

Hallinto
Ympäristövalvonta
Ympäristönsuojelu
Terveysvalvonta
Eläinlääkintähuolto

Toiminnan kuvaus ja tehtävät

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus huolehtii yhteistoimintasopimuksen mukaisesti Mäntsälän, Nurmijärven ja Tuusulan kuntien sekä Järvenpään ja Keravan kaupunkien ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon tehtävistä sekä muista sille hallinto- ja toimintasäännöillä osoitetuista tehtävistä. Sopimuksen piirissä olevat palvelut tuotetaan laadukkaina ja taloudellisina sekä sisällöltään mahdollisimman tasapuolisesti.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus tavoittelee seudullisesti terveellistä, turvallista ja viihtyisää elinympäristöä sekä monipuolista ja ekologisesti kestävää luonnonympäristöä. Päämäärään päästäkseen ympäristökeskus tuottaa laadukkaita viranomaispalveluita sekä toimii ympäristöasioissa aktiivisena yhteistyökumppanina Keski-Uudenmaan kuntien ja seutukunnan muiden toimijoiden kanssa.

Olennaiset tapahtumat palvelualueella tilikauden aikana

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus käynnisti keväällä 2016 huhtikuun 2020 loppuun kestäneen maanviljelyn vesiensuojelun konsortiohankeen, johon on saatu rahoitusta Manner-Suomen maatalouden kehittämisohjelmasta. Hankeaikana toteutetun vesiensuojeluneuvonnan, verkostoitumisen ja tiedonjaon lisäksi hankkeessa on kehitetty viljelijöille tarkoitettu tiedonvälitysportaali (https://kasvukunto.fi/) jonka avulla pyritään jakamaan tietoa maan kasvukunnon parantamisesta ja maatalouden ympäristötoimista.

Ympäristökeskus osallistuu Tuusulanjärven valuma-alueella käynnistyneen KUITU-hankkeen toteuttamiseen vuosina 2020-2021. Luonnonvarakeskuksen koordinoiman Kuitulietteet maatalouden vesiensuojelukeinona (KUITU) -hankkeen tavoitteena on tuottaa arvio maanparannuskuiduilla saavutettavasta alueellisesta ja valtakunnallisesta vesiensuojeluhyödystä sekä parantaa Tuusulanjärven tilaa.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus on Nurmijärven kunnan liityttyä ympäristökeskukseen vuonna 2013 jatkanut kunnan vuonna 1989 aloittamaa Nurmijärven järvien veden laadun seurantaa. Huhtikuussa valmistui raportti Nurmijärven järvien veden laadusta vuosina 2018 - 2019.

Ympäristökeskuksen johdolla valmisteltu KUUMA-seudun ilmasto-ohjelma ”Kohti ilmastoälykästä KUUMA-seutua” hyväksyttiin KUUMA-johtokunnassa 10.6.2020.

Ympäristövalvonnan palveluyksikkö on ollut mukana Tuusulan kunnan Lean-työskentelyn pilotoinnissa. Ympäristövalvonnan pilottihankkeessa on kehitetty yksikön lupaprosessien virtaustehokkuutta.

Virtauksen kannalta ongelmallisimmaksi on havaittu prosessin alun pitkä odotusaika, joka on seurausta vireille tulleiden hakemusten suuresta määrästä seuranneesta lupajonosta. Ratkaisuksi on otettu käyttöön esikäsittely, jolla lupahakemusten täydentäminen saadaan hoidettua luvan odottaessa valmisteluun pääsyä. Lupajono on vuoden 2020 aikana saatu purettua ja jatkossa muutoksien seurauksena lupien käsittelyajan odotetaan lyhentyvän merkittävästi.

Ympäristökeskus on 16.3.2020 alkaen rajoittanut koronavirusepidemian vuoksi asiakastapaamisiaan, siirtänyt henkilöstönsä laajennettuun etätyöhön sekä keskeyttänyt Keravalla ja Mäntsälässä tapahtuvan lähityöskentelyn ainakin vuoden 2020 loppuun saakka. Koronaepidemian vuoksi osa terveysvalvonnan palveluyksikön säännöllisen valvonnan kohteista oli suljettuina, eikä kaikkia suunnitelmallisia tarkastuksia tehty keväällä 2020. Toisaalta samaan aikaan neuvonnan tarve kasvoi, mikä työllisti tarkastajia. Kesän aikana tarkastuksia tehtiin normaalisti. Asumisterveysvalvontaan ja erilaisiin ympäristöhaittoihin liittyviä toimenpidepyyntöjä ja yhteydenottoja on ollut tavanomaista enemmän koko alkuvuoden ajan.

Olennaiset määrärahan ylitykset/ alitukset

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelualueen toimintakate on ennen sopijakuntien yhteistoimintakorvausten palautuksia 251 131,75 euroa positiivinen. Ympäristökeskuksella ei siten ole sitovuustason (so. palvelualueen toimintakate) määrärahaylityksiä.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Ympäristökeskuksen tehtäväkokonaisuuteen ei ole lähivuosina odotettavissa oleellisia muutoksia. Vuoteen 2023 mennessä saattaa kuitenkin tulla tarve tarkistaa ympäristökeskuksen toiminta-aluetta. Samanaikaisesti Ympäristökeskuksen hallinnon palveluyksikössä tulee eläköitymisen johdosta merkittäviä henkilöstöjärjestelyitä.

Tavoitteet ja niiden toteutuminen

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toimintaa vuonna 2020 ovat ohjanneet kahdeksan eri tavoitetta. Myös sellaiset palvelusitoumukset ja toiminnalliset päämäärät, joille palvelusuunnitelmassa ei ole asetettu erillisiä tavoitteita, ovat ympäristökeskuksen toimintaa ohjaavia.

1. Ympäristönsuojeluviranomaisen valvonta on vaikuttavaa.
2. Elintarvike- ja terveysvalvonta ovat riskiperusteista ja kattavaa.
3. Tuusulanjärven, Kilpijärven ja Valkjärven hyvä ekologinen tila vuonna 2027.
4. KUUMA-kunnissa on ilmastonsuojelua tukeva ekotukihenkilöverkosto.
5. Sujuvat ympäristö- ja maa-aineslupapalvelut.
6. Sisäilmaprosesseja kehitetään yhteistyössä sopijakuntien kanssa.
7. Kunnalliset eläinlääkäripalvelut ovat seudullisesti mahdollisimman yhdenmukaiset.
8. Ammattimaisen ja laajamittaisen toiminnan eläinsuojeluvalvonta on riskiperusteista ja suunnitelmallista.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus on Nurmijärven kunnan liityttyä ympäristökeskukseen vuonna 2013 jatkanut kunnan vuonna 1989 aloittamaa Nurmijärven järvien veden laadun seurantaa. Huhtikuussa valmistui raportti Nurmijärven järvien veden laadusta vuosina 2018 - 2019.

Ympäristökeskuksen johdolla valmisteltu KUUMA-seudun ilmasto-ohjelma ”Kohti ilmastoälykästä KUUMA-seutua” hyväksyttiin KUUMA-johtokunnassa 10.6.2020.

Ympäristövalvonnan palveluyksikkö on ollut mukana Tuusulan kunnan Lean-työskentelyn pilotoinnissa. Ympäristövalvonnan pilottihankkeessa on kehitetty yksikön lupaprosessien virtaustehokkuutta.

Virtauksen kannalta ongelmallisimmaksi on havaittu prosessin alun pitkä odotusaika, joka on seurausta vireille tulleiden hakemusten suuresta määrästä seuranneesta lupajonosta. Ratkaisuksi on otettu käyttöön esikäsittely, jolla lupahakemusten täydentäminen saadaan hoidettua luvan odottaessa valmisteluun pääsyä. Lupajono on vuoden 2020 aikana saatu purettua ja jatkossa muutoksien seurauksena lupien käsittelyajan odotetaan lyhentyvän merkittävästi.

Ympäristökeskus on 16.3.2020 alkaen rajoittanut koronavirusepidemian vuoksi asiakastapaamisiaan, siirtänyt henkilöstönsä laajennettuun etätyöhön sekä keskeyttänyt Keravalla ja Mäntsälässä tapahtuvan lähityöskentelyn ainakin vuoden 2020 loppuun saakka. Koronaepidemian vuoksi osa terveysvalvonnan palveluyksikön säännöllisen valvonnan kohteista oli suljettuina, eikä kaikkia suunnitelmallisia tarkastuksia tehty keväällä 2020. Toisaalta samaan aikaan neuvonnan tarve kasvoi, mikä työllisti tarkastajia. Kesän aikana tarkastuksia tehtiin normaalisti. Asumisterveysvalvontaan ja erilaisiin ympäristöhaittoihin liittyviä toimenpidepyyntöjä ja yhteydenottoja on ollut tavanomaista enemmän koko alkuvuoden ajan.

Olennaiset määrärahan ylitykset/alitukset

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelualueen toimintakate on ennen sopijakuntien yhteistoimintakorvausten palautuksia 251 131,75 euroa positiivinen. Ympäristökeskuksella ei siten ole sitovuustason (so. palvelualueen toimintakate) määrärahaylityksiä.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Ympäristökeskuksen tehtäväkokonaisuuteen ei ole lähivuosina odotettavissa oleellisia muutoksia. Vuoteen 2023 mennessä saattaa kuitenkin tulla tarve tarkistaa ympäristökeskuksen toiminta-aluetta. Samanaikaisesti Ympäristökeskuksen hallinnon palveluyksikössä tulee eläköitymisen johdosta merkittäviä henkilöstöjärjestelyitä.

Tavoitteet ja niiden toteutuminen

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toimintaa vuonna 2020 ovat ohjanneet kahdeksan eri tavoitetta. Myös sellaiset palvelusitoumukset ja toiminnalliset päämäärät, joille palvelusuunnitelmassa ei ole asetettu erillisiä tavoitteita, ovat ympäristökeskuksen toimintaa ohjaavia.

1. Ympäristönsuojeluviranomaisen valvonta on vaikuttavaa.
2. Elintarvike- ja terveysvalvonta ovat riskiperusteista ja kattavaa.
3. Tuusulanjärven, Kilpijärven ja Valkjärven hyvä ekologinen tila vuonna 2027.
4. KUUMA-kunnissa on ilmastonsuojelua tukeva ekotukihenkilöverkosto.
5. Sujuvat ympäristö- ja maa-aineslupapalvelut.
6. Sisäilmaprosesseja kehitetään yhteistyössä sopijakuntien kanssa.
7. Kunnalliset eläinlääkäripalvelut ovat seudullisesti mahdollisimman yhdenmukaiset.
8. Ammattimaisen ja laajamittaisen toiminnan eläinsuojeluvalvonta on riskiperusteista ja suunnitelmallista.

Yhteiset palvelut

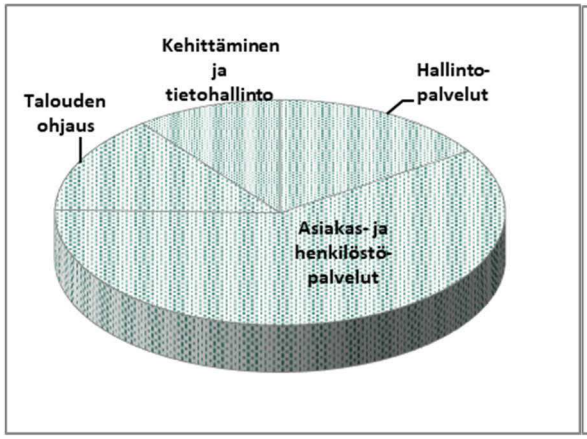
NETTOKULUT €/ASUKAS 302	ASIAKASMÄÄRÄ TUUSINFO 8 660

ICT PALVELUPYYNNÖT 7 512 KPL	OSTOLASKUJA 32 323 KPL MYYNTILASKUJA 63 703 KPL	PALKKATAPAHTUMAT 26 092 KPL

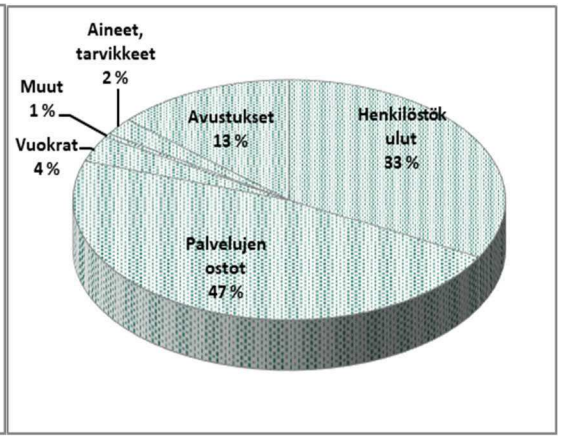
YHTEISET PALVELUT

Toimialue

Vastuuhenkilö: talousjohtaja Markku Vehmas

Toimintakulut palvelualueittain

Toimintakulut tiliryhmittäin

YHTEISET PALVELUT (1000 €)	TP 2019	TA 2020	MTA v.2020	TP 2020	MTA poikkeama	TA TOT %	MTA TOT %	Muutos % 2019/2020
TULOSLASKELMA								
TOIMINTATUOTOT								
Myyntituotot	1 486	1 142	1 142	1 219				
Maksutuotot	609	595	595	620				
Tuet ja avustukset	853	643	643	682				
Muut toimintatuotot	1 703	131	131	35				
TOIMINTATUOTOT YHTEENS	4 651	2 510	2 510	2 556	-46	101,8	101,8	-45,0
Valmistus omaan käyttöön								
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut								
Palkat ja palkkiot	-3 761	-3 592	-3 592	-3 777				
Henkilösivukulut								
Eläkekulut	-765	-1 344	-1 176	-824				
Muut henkilösivukulut	-104	-132	-132	-116				
Palvelujen ostot	-6 549	-6 672	-6 672	-6 763				
Aineet,tarvikkeet, tavarat	-116	-86	-86	-330				
Avustukset	-1 734	-1 655	-2 005	-1 913				
Vuokrat	-1 886	-452	-452	-498				
Muut toimintakulut	-106	-139	-139	-77				
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-15 021	-14 072	-14 255	-14 298	43	101,6	100,3	-4,8
TOIMINTAKATE, S*	-10 370	-11 562	-11 744	-11 742	-2	101,6	100,0	13,2

S* = Sitova taso

YHTEISET PALVELUT

TOIMIALUE

Yhteiset palvelut koostu neljästä palvelualueesta: asiakas- ja henkilöstöpalvelut, hallintopalvelut, talouden ohjaus sekä kehittäminen ja tietohallinto. Toimialueen tavoitteena on tuottaa sujuvia palveluita niin kuntalaisille kuin kunnan sisäisille asiakkaille. Toiminnan laatua ja tehokkuutta parannetaan keskittämällä tukipalveluita sekä uudistamalla palveluprosesseja. Keskeisenä muutostavoitteena on kunnan palveluiden koordinoitu ohjaus ja voimavarojen tarkoituksenmukainen kohdentaminen, asiakaslähtöisen kehittämisen vauhdittaminen sekä kehittämistyön tuloksellisuuden parantaminen.

Toimialueen toimintakate toteutui lähes 0,2 milj. euroa alkuperäistä talousarviota suurempana. Määrärahojen poikkeamat on avattu tarkemmin palvelualueiden teksteissä.

Olennaiset tapahtumat toimialueella

Toimintaan vaikutti olennaisesti koronaepidemia ja toimenpiteet toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi. Toimialueen asiantuntijat toimivat maaliskuun alusta lähtien pääosin etätöissä ja tukivat asiakkaita ja kuntaorganisaatiota ict-, henkilöstö-, työsuojelu-, turvallisuuspalveluissa sekä kohdennetun asiakastyön palveluissa. Toimialueella toteutettiin koko henkilöstä koskevaa työyhteisövalmennus. Valmennuksella edistettiin tiimityötä ja itseohjautuvampaa toimintatapaa sekä siirtymää oman työn suorittajasta oman työn kehittäjäksi.

Asiakas- ja henkilöstöpalveluissa tekemisen painopiste suuntautui koronaepidemiaan liittyviin tehtäviin, kuten ohjeiden laatimiseen, henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtimiseen sekä toiminnan jatkuvuuden varmistaminen. Henkilöstöpalveluissa tarkennettiin HR-yksikön rooleja ja työtehtäviä. Sähköinen palvelunhallintajärjestelmä otettiin käyttöön loppuvuoden 2020 aikana. Lisäksi rekrytoinnin tueksi otettiin käyttöön uusia sähköisiä työkaluja.

Työllisyyspalveluissa asiakasmäärät kasvoivat nopeasti heikentyneen työllisyystilanteen vuoksi ja kontaktoitavien asiakkaiden määrä moninkertaistui. Maahanmuuttopalveluissa asiakkaita tuli kansainvälisen suojelun kautta Tuusulaan 29 kiintiöpakolaista. Palveluohjaus käynnistettiin kunnan kaikille maahanmuuttajille elokuussa 2021. Ohjaamossa oli tarvetta monialaisille 16 – 29 vuotiaiden palveluille selkeästi aikaisempaa enemmän. Ohjaamo oli auki tehostetusti koko kesän. Viestintään panostettiin, kärkinä olivat opiskelun eri muodot sekä tarjolla olevat työmahdollisuudet. Asiakasmäärien kasvua, koronan heijastusvaikutuksia nuorten elämään ja ohjaamon kykyä vastata palvelutarpeeseen arvioidaan huolella vuoden 2021 aikana.

Hallintopalveluissa tietosuojatyötä kehitettiin dokumentaatiota ja ohjeistusta vahvistamalla. Tiedonhallintamallin valmistelu eteni toteutusvaiheeseen. Päätöksenteon ja asianhallinnan prosessien kehittämistä ja sähköistämistä, toimialueiden ohjeistamista ja kouluttamista jatkettiin. Keskusarkiston väistötilaprojekti vanhan kunnantalon arkistojen siirtämiseksi pääkirjaston rakennuksen tiloihin käynnistettiin ja siirtyi toteutusvaiheeseen marraskuussa. Muutto on tarkoitus toteuttaa toukokuussa 2021.

Holhoustoimen edunvalvontapalveluissa päämiesten määrän lievä kasvu jatkui. Yksikössä otettiin vuoden alussa käyttöön uusi asiakastietojärjestelmä. Toimintavuoden 2020 aikana neuvoteltiin Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin maksaman päämieskohtaisen korvauksen korottamisesta. Korvaus nousi taannehtivasti 1.1.2020 lukien.

Talouden ohjaus toteutti talousarvion automatisointiprojektia yhdessä Porvoon kaupungin ja Mäntsälän kunnan kanssa ja sen tuotoksia hyödynnetään vuoden 2022 talousarvion laadinnassa. Palvelualueella edistettiin myös tuotteistuksen yhteishanketta, jossa keskitytään ensivaiheessa varhaiskasvatukseen. Kunnan vuoden 2021 talousarviota valmisteltiin erittäin haastavassa talousympäristössä. Talousarvion ohessa laadittiin toimenpiteet yhteensä lähes 3 milj. euron säästötoimiksi yhdessä toimialueiden kanssa sekä päivitettiin Kasvun ja talouden hallintaohjelmaa eri skenaarioineen vuosille 2021 - 2030.

Keskusvaraston toiminta lakkautettiin ja hoito-tarvikejakelu siirrettiin Keusoteen huhtikuun alussa. Päivittäishankintojen osalta siirryttiin hajautettuun tilausmalliin. Hankintatoimessa otettiin käyttöön sähköinen sopimustenhallintajärjestelmä; jatkossa kaikki uudet hankintasopimukset luodaan ja sopimusten elinkaarenhallinta toteutetaan järjestelmässä. Verkkokauppa otettiin tuotantoon lokakuussa.

Kehittäminen ja tietohallinto palvelualueella edistettiin kehittämistoiminnan johtamista ja tavoitteiden seurantaa tukevan Salkku-järjestelmän käyttöä. Digiroadmap-projektissa tuotettiin kuntatasoinen digipalveluiden kehittämis-suunnitelma sisältäen priorisoidut kehittämiskohteet. Lean-pilotointiprojektissa sujuvoitettiin prosesseja toimialueiden valitsemissa pilottikohteissa. Koronatilanteen myötä voimakkaasti laajentunut etätyöskentely mahdollistettiin nopealla aikataululla. Palveluhallintaprojekti palvelupyyntöprosessien sujuvoittamiseksi käynnistettiin keväällä ja uusi järjestelmä otettiin käyttöön syksyllä 2020.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Toimialueella jatketaan edelleen toimenpiteitä prosessien sekä kuntatasoisten tukipalveluiden kehittämiseksi ja sähköistämiseksi.

Henkilöstöpalveluiden tavoitteena on osaltaan tukea johtamisen, toimintatapojen uudistumista ja henkilöstön hyvinvointia. Osana toimintojen kehittämistä asiakaspalvelut (Tuusinfo) siirretään maaliskuun alusta hallinto- ja asiakaspalvelut palvelualueen organisaatioon. Toimialueella jatketaan edelleen kunnan talouden tasapainottamistoimia, kasvun ja talouden hallinnan ohjelman toimeenpanoa sekä toiminnan ja talouden raportoinnin kehittämistä.

Yhteisten palveluiden toimintaan vaikuttaa vuonna 2021 edelleen voimakkaasti koronaepidemia ja toimenpiteet palvelukyvyn turvaamiseksi poikkeusoloissa. Erityistä huomiota pyritään kiinnittämään nuorten ja työttömäksi jäävien sekä muiden koronanasta kärsivien kuntalaisten tukemiseen.

ASIAKAS- JA HENKILÖSTÖPALVELUT

Palvelualue
Vastuuhenkilö: vs. henkilöstöjohtaja Juha Tynjä

1 000 €	TALOUS-ARVIO	TA muutos	TA + Muutos	TP 2020	TA Tot-%	MTA Tot-%	MTA Poikkeama	TP 2019	Muutos-% 2019/2020
Toimintatuotot	1 201	0	1 201	1 150	95,8	95,8	51	1 519	-24,3
Toimintakulut	-8 499	-186	-8 685	-8 523	100,3	98,1	-162	-8 056	5,8
Toimintakate	-7 298	-186	-7 484	-7 373	101,0	98,5	-111	-6 537	12,8

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Palvelualue tuottaa, huolehtii ja toteuttaa palveluja seuraavissa palveluyksiköissä:

- Henkilöstöpalvelut toteuttaa koko kunnan henkilöstöä koskevia johtamiseen, osaamiseen ja työkykyyn liittyviä keskitettyjä toimenpiteitä ja koulutusta yhdessä toimialueiden, työsuojelun, työterveyshuollon ja henkilöstön kanssa
- Turvallisuuspalvelut huolehtii kunnan kokonaisturvallisuuden ylläpidosta sekä suunnittelee kunnan ja kuntalaisten arjen turvallisuutta lisääviä toimenpiteitä
- Työllisyyspalvelut tuottaa palveluja kaikille tuusulalaisille työttömille työnhakijoille, jotka kokevat tarvitsevansa apua työnhaussa tai oman polun löytämisessä työmarkkinoille
- Maahanmuuttopalvelut tarjoaa maahanmuuttajille kotoutumista tukevaa neuvontaa ja ohjausta.
- Ohjaamopalvelut tuottaa 16-29 vuotiaille nuorille ohjaamon, etsivän nuorisotyön ja starttipajan palveluita ja tukea kohti aktiivista elämää.
- Kunnan keskitetty asiakaspalvelu TuusInfo palvelee kuntalaisia, matkailijoita, yrityksiä ja yhteisöjä sekä kunnan työntekijöitä.

Olennaiset tapahtumat palvelualueella

Asiakas- ja henkilöstöpalvelut palvelualue tuottaa asiantuntijapalveluja ja asiakaspalvelua monikanavaisesti. Yhteisenä tavoitteena on taata laadukas asiakaspalvelu eri asiakasryhmille moniin tilanteisiin ja tarpeisiin.

Korona-tilanne kuormitti erittäin paljon koko palvelualuetta. Vuositavoitteiden toteuttamisessa

edettiin maltillisesti, jotta palvelut poikkeusolosuhteissa saatiin järjestettyä. Asiakaspalvelua tuottavat yksiköt toimivat keskeytyksettä, merkittäviltä osin etäyhteyksin. Kohdennetun asiakastyön palveluiden merkitys korostui poikkeusolosuhteissa. Kasvomaskijakelu aloitettiin elokuussa heikoimmassa asemassa oleville kunnan eri toimipisteissä. Maskeja jaettiin vuoden aikana yli 110 000 kpl.

Henkilöstöpalveluiden rooli oli erityisen merkittävä koronaepidemiaan liittyvien työnantajavastuiden organisoinnissa ja tiedottamisessa. Turvallisuuspäälliköllä oli vastuu tilannekuvasta johtoryhmän ja koronaryhmän kanssa sekä organisaation tukemisessa haastavassa poikkeustilanteessa. Yksikkö tuki kuntaorganisaatiota, niin turvallisuuden, työsuojelun kuin henkilöstöasioiden saralla.

Henkilöstöpalveluissa tarkennettiin yksikön rooleja ja työtehtäviä. Työnkuvat muodostettiin palvelussuhteen elinkaaren mukaan, jolloin esimiehet saavat keskitetymmän palvelun suoraan yhdeltä asiantuntijalta ja samalla voidaan vahvistaa asiantuntijuuden kehittymistä yksikössä. Palvelun kehittämisen tueksi kuvattiin ja muotoiltiin uusiksi prosesseja siten, että palvelun virtausta ja laatua pystyttäisiin parantamaan.

Prosesseja tarkasteltiin mm. SCM (Standard cost management) -menetelmää sekä Tuusulan Lean johtamismallia hyödyntäen. Sähköinen palvelunhallintajärjestelmä otettiin käyttöön loppuvuoden aikana ja järjestelmän jalkautusta ja tehostamista jatketaan 2021.

Henkilöstöpalvelut järjesti esimiehille hr-päivän, hr-kahviloita, esimiesten aamu-/päiväkahveja sekä perehdytystä eri järjestelmien (mm. Rec right, reg@web, worktime) käyttöön. Lisäksi lanseerattiin uudelleen esimiehille, ja myöhemmin koko henkilöstölle, osoitettu sähköinen koulutusalusta, josta löytyy lähes 1000 erilaista koulutusta

henkilöstölle. Rekrytoinnin tueksi otettiin käyttöön uusi videohaastattelutyökalu.

Valmiussuunnitelman yleinen osa päivitettiin YTS:n ja uuden organisaation mukaiseksi, ohjaamaan toimialueiden valmiussuunnittelua. Turvallisuuspalvelut tuki toimialoja pelastus- ja turvallisuussuunnitelmien laadinnassa ja päivittämisessä yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa.

Kunnan vs-johtoryhmä osallistui syksyllä Taisto20 harjoitukseen, jossa harjoiteltiin toimimista laajassa kyberuhka tilanteessa. Harjoituksen tuloksena syntyi lista kehittämistoimenpiteitä.

Asiakaspalvelut (Tuusinfo) jatkoi toimintansa kehittämistä. Tuusinfon keskeiset palvelut, kuten HSL-lipunmyynti ja neuvonta, pystyttiin takaamaan myös poikkeusolosuhteissa. Vanha Matkahuollon tila remontoitiin ja otettiin Tuusinfon käyttöön, postitusta kehitettiin edelleen väistötilojen muuttojen yhteydessä. Koronaepidemian aikana palvelupiste on ollut auki supistetuilla aukioloilla. TuusInfo osallistui aktiivisesti asuntomessuihin liittyviin työtehtäviin.

Työllisyyspalveluiden ja Uudenmaan työterveyden v.2019 lokakuussa aloittama yhteistyö vapaaehtoisista työkykykartoituksista pitkäaikaistyöttömille asiakkaille tuotti tuloksia. Työllisyyspalveluissa jatkettiin hyvin alkanutta palkkatukipaikkojen etsimistä kunnan työyksiköistä ja palkkatuetun työn tarjoamista Kelan työmarkkinatuen kuntaosuus-listalla oleville työttömille työnhakijoille. Korona-tilanteesta johtuen asiakasmäärät laskivat hieman alkuvuodesta, mutta loppuvuoden aikana asiakasmäärät kasvoivat nopeasti työllisyystilanteen heikennyttyä. Yksikön henkilöstö tuki yksinyrittäjien tukihakemusten käsittelyä elinvoimapalveluiden kanssa.

Maahanmuuttajapalveluissa uusi asiakaskirjaustyön kirjausjärjestelmä Walmu otettiin käyttöön kevään aikana. Maaliskuussa 2020 korona muutti myös maahanmuuttopalvelujen toimintaa: asiakkaille ilmoitettiin tulkkien välityksellä, että ohjaajiin saa yhteyden pääosin puhelimitse. Kuitenkin erityistä tukea tarvitsevia asiakkaita ja muita erityistilanteita hoidettiin kasvokkain asiakkaiden kanssa. Koronatilanne lisäsi merkittävästi maahanmuuttopalvelujen tarvetta asiakkailla.

Ohjaamopalveluissa psykologi aloitti työnsä maaliskuussa 2020 kahden vuoden määräaikaisessa tehtävässä. AVI päätti kauden tukirahoituksen seuraavasti: etsivän nuorisotyön palkkakustannuksiin 60 000 euroa ja starttipajatoimintaan 50 000 euroa. Korona-epidemian aikana ohjaamopalveluiden työntekijät toimivat osittain etänä niin, että ohjaamo oli auki tarvittaessa myös asiakastapaamisille. Starttipajan työkokeilut siirrettiin etävalmennukseen 31.3. Kuntouttavan työtoiminnan osalta etävalmennusvalmius oli koko ajan. Palveluiden markkinointia tehtiin painotetusti erilaisissa sosiaalisen median välineissä.

Tavoitteiden toteutuminen

Valtuustokauden tavoitteista johdettujen 2020 vuositavoitteiden tarkempi toteutuminen on kuvattu kappaleessa Henkilöstö.

Olennaiset määrärahojen ylitykset/ alitukset

Palvelualueen talous toteutui pääosin käyttösuunnitelman mukaisesti. Vuoden aikana muutoksia tuli Kuel-varhe-maksuun, määrärahan 0,16 milj. euroa tarve poistui. Työmarkkinatuen kuntaosuutta lisättiin 0,35 milj. euroa OVK II:n yhteydessä 1,90 milj. euroon (toteuma 1,85 milj. euroa).

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Palvelualueella toteutetaan vahvasti digitalisointia ja prosesseja sähköistetään. Prosessikokonaisuuksia kuvataan ja kehitetään hyödyntäen kehittämissalkkua.

HALLINTOPALVELUT

Palvelualue
Vastuuhenkilö: vs. hallintojohtaja Tuula Hyttinen

1 000 €	TALOUS-ARVIO	TA muutos	TA + Muutos	TP 2020	TA Tot-%	MTA Tot-%	MTA Poikkeama	TP 2019	Muutos-% 2019/2020
Toimintatuotot	895	0	895	1 006	112,4	112,4	-111	1 061	-5,2
Toimintakulut	-2 190	4	-2 186	-2 256	103,0	103,2	70	-2 297	-1,8
Toimintakate	-1 295	4	-1 291	-1 250	96,5	96,8	-41	-1 236	1,1

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Palvelualue tuottaa, huolehtii ja toteuttaa mm. seuraavia palveluja ja tehtäviä:

- järjestää kunnanhallituksen, konsernijaoston ja valtuuston päätöksenteon vaatiman perusmateriaalin ja tarvittavat kokoukset sekä huolehtii päätösten täytäntöönpanosta ja vaaleihin liittyvistä viranomaistehtävistä
- järjestää yleiset edunvalvontapalvelut kolmen kunnan yhteistoimintana
- huolehtii kunnan organisaation tarvitsemista juridisista palveluista
- vastaa asiakirjahallinnon ohjauksesta ja neuvonnasta sekä kunnan asianhallinnan kehittämisestä.

Olennaiset tapahtumat palvelualueella

Palvelualueella käynnistettiin yhdessä kehittämisyksikön kanssa tiedonhallintalain edellyttämän toimeenpanon valmistelu. Työn tuloksena linjattiin tiedonhallintamallin toteuttaminen ja siihen liittyvät keskeiset seikat kuten kuvaustapa, kuvausjärjestelmä ja työhön käytettävät resurssit. Tiedonhallintamallin valmistelu eteni toteutusvaiheeseen, ja valmiiksi saatiin tietojen yhdistämisen ja asiakirjajulkisuuskuvauksen osiot. Sähköisen arkistointiratkaisun valmistelu käynnistettiin tietopalveluprosessin ja useiden sisäisten prosessien tueksi.

CaseM-asianhallintajärjestelmän tuottamien prosessien kehittämistä ja toimialojen ohjeistamista ja kouluttamista jatkettiin. Kunta otti käyttöön asianhallintajärjestelmän kuulutusosion, joten kuulutukset laaditaan ja julkaistaan suoraan järjestelmässä. Sähköisen asioinnin käyttöä laajennettiin, esimerkiksi kesätyösetelihakemusten ja useiden sisäisten prosessien tueksi. Cloudia-kilpailutusjärjestelmän ja CaseM-asianhallinta-järjestelmän integraatio käynnistettiin ja tiedonohjaussuunnitelman määrittelyt tehtiin ja testaamista tehdään ennen käyttöönottoa.

Kunnan tietosuojatyön osalta tietosuojaan liittyvää dokumentaatiota ja ohjeita vahvistettiin muun muassa henkilötietojen käsittelyn yleisohjeella ja jatkamalla tietosuojavaikutusten arviointeja. Tietotilinpäätös käsiteltiin kunnan johtoryhmässä. Tietopalveluprosessit on kuvattu ja kunnan tietopalvelun toteuttamisen tueksi laadittiin työohje.

Sähköiset lomakkeet rekisteröityjen oikeuksien toteuttamiseksi laadittiin ja julkaistiin kunnan verkkosivuille.

Keskusarkiston väistötilaprojekti vanhan kunnantalon keskusarkiston sekä toimialueiden lähiarkistojen siirtämiseksi pääkirjaston rakennuksen tiloihin käynnistettiin. Tilakartoitus sekä muutostarpeiden selvitys saatiin valmiiksi ja siirrettävän aineiston kartoitus aloitettiin.

Holhoustoimen edunvalvontapalvelut otti vuoden alussa käyttöön uuden asiakastietojärjestelmän, joka tukee toiminnan jatkuvuutta ja sisältää mm. tietosuojasäädösten edellyttämän tieto- ja tapahtumalokin.

Osana oikeusministeriön laatuhanketta uusille edunvalvonnan päämiehille on vuoden alusta lukien lähetetty Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirissä vahvistetun käytännön mukaan kirjallinen palvelulupaus, jolla edunvalvonnan alkaessa informoidaan päämiestä edunvalvonnan sisällöstä.

Neuvottelut valtion maksamasta päämieskohtaisesta korvauksesta saatiin päätökseen.

Olennaiset määrärahojen ylitykset/ alitukset

Palvelualueella pysyttiin talousarvion puitteissa. Holhoustoimen edunvalvonnan palvelumaksu tuotot nousivat n. 0,11 milj. euroa. Tuotot muodostuvat päämieheltä perittävästä edunvalvontapalkkiosta ja valtion maksamasta päämieskohtaisesta korvauksesta, johon saatiin hinnankorotus vuonna 2020.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Asiakaspalvelun ja päätöksenteon tuen tehtävien kehittämisprojekti aloitettiin loppusyksystä ja on toteutusvaiheessa. Tavoitteena on luoda yhteistyötä lisäämällä sekä tehtävien uudelleen järjestelyillä hallitumpia palvelukokonaisuuksia, yhtenäisiä toimintatapoja ja parempi toimintavarmuus. Osana toimintojen kehittämistä asiakaspalvelut (Tuusinfo) siirretään maaliskuun alusta palvelualueen organisaatioon

Tunnusluvut

Vuoden 2020 lopussa edunvalvonnan päämiehiä oli 845, kun vuotta aikaisemmin oli 828. Päämiesten määrä on ollut lievässä kasvussa ja uusien päämiesten arvioidaan olevan aiempaa keskimäärin haasteellisempia ja työllistävämpiä kuin aiemmin, mikä asettaa yksikön toimintakyvylle jatkuvan haasteen. Yksikön tehokkuusluku nykyresurssein (845:12) oli yleisen edunvalvonnan alalla edelleen korkea (70).

TALOUDEN OHJAUS

Palvelualue

Vastuuhenkilö: talousjohtaja Markku Vehmas

1 000 €	TALOUS-ARVIO	TA muutos	TA + Muutos	TP 2020	TA Tot-%	MTA Tot-%	MTA Poikkeama	TP 2019	Muutos-% 2019/2020
Toimintatuotot	321	0	321	280	87,1	87,1	41	476	-41,2
Toimintakulut	-1 730	0	-1 730	-2 023	117,0	117,0	293	-1 794	12,8
Toimintakate	-1 408	0	-1 408	-1 743	123,8	123,8	335	-1 317	32,3

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Talouspalveluiden palveluyksikkö vastaa kunnan päätöksenteossa ja palvelutuotannossa tarvittavien kuntaa koskevien taloustietojen hankinnasta, ylläpidosta ja analysoinnista, talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelusta ja toteutuksen seurannasta, taloushallinnon järjestelmien kehittämisestä ja ylläpidosta, laskentatiedon kokoamisesta, rahoituksen suunnittelusta ja järjestämisestä. Yksikössä koordinoidaan toimialueiden talousarvion valmistelua kunnanhallituksen talousarviokehyspäätöksen mukaisesti sekä seurataan kunnan talousarvion toteutumista, huolehditaan rahoitussuunnittelusta sekä likviditeetin hallinnasta.

Controller-palveluiden palveluyksikkö tukee toimialueita ja niiden johtoa talouden ohjauksessa, seurannassa ja päätösten valmistelussa sekä talouden johtamisen kehittämisessä.

Materiaalihallinnon ja hankintojen palveluyksikkö tarjoaa hankintojen kilpailutus- ja asiantuntija-palveluita kaikille toimialueille.

Konsernivalvonnan ja omistajaohjauksen palvelusyksikössä huolehditaan kuntakonsernin konserniohjauksesta kunnanhallituksen antaman ohjeistuksen mukaisesti. Palveluyksikössä valvotaan kunnan määräysvallassa olevien yhtiöiden toimintaa ja tuloksen kehittymistä sekä seurataan niiden hallitustyöskentelyä ja tehdään tarvittaessa esityksiä toiminnan kehittämisestä. Kunnalla oli vuoden 2020 lopussa 11 tytäryhtiötä ja yksi osakkuusyhtiö. Lisäksi kunta on jäsenenä yhdeksässä kuntayhtymässä. Palveluyksikössä valvotaan myös kuntakonsernin ulkopuolisia osakeomistuksia. Yksikkö vastaa eri kuntayhtymien yhteistoimintaosuuksista ja jäsenmaksuista.

Olennaiset tapahtumat palvelualueella

Palvelualueella jatkettiin johdon raportoinnin kehittämistä. Valtionvarainministeriö myönsi 26.2.2020 Tuusulan talousarvioprosessin automatisointi-projektille 127 500 euron avustuksen. Hanke toteutetaan yhteishankkeena Porvoon kaupungin ja Mäntsälän kunnan kanssa. Projekti tuotoksia päästään hyödyntämään vuoden 2021 talousarvion laadinnassa. Talouspalvelut on myös mukana tuotteistuksen yhteishankkeessa, jossa isäntäkuntana toimii Kangasalan kunta. Tuusulan osalta tuotteistusprojektissa keskitytään alkuvaiheessa varhaiskasvatuksen tuotteisiin.

Palvelualueella valmisteltiin vuoden 2021 talousarvio erittäin haastavassa talousympäristössä. Talousarvion ohessa laadittiin toimenpiteet yhteensä lähes 3 milj. euron säästötoimiksi yhdessä toimialueiden kanssa sekä päivitettiin Kasvun ja talouden hallintaohjelma skenaarioineen ja linjauksineen vuosille 2021 - 2030. Yksikössä valmisteltiin palveluverkkolaskennan kustannusvertailuanalyysi ja talouden mallinnus tiiviissä yhteistyössä sivistyksen sekä kasvun ja ympäristön toimialueiden kanssa

Ostolaskujen tiliöinnin keskittämisestä talouspalveluihin jatkettiin suunnitelman mukaisesti ja huhtikuussa otettiin käyttöön sopimuslaskutus toiminnallisuus, joka mahdollistaa sopimukseen perustuvien ostolaskujen automaattisen käsittelyn. Sopimuslaskutuksen kautta kulki parhaimmillaan kuukausitasolla 19 % kaikista kunnan ostolaskuista.

Keskusvaraston toiminta lakkautettiin huhtikuun alussa. Päivittäishankintojen osalta siirryttiin hajautettuun tilausmalliin eli yksiköt tilaavat jatkossa tarvikkeet suoraan toimittajien verkkokaupoista. Hankintatoimessa aloitettiin sähköisen sopimustenhallintajärjestelmän käyttöönotto.

Cloudia Sopimus portaali otettiin aktiiviseen käyttöön, jatkossa kaikki uudet hankintasopimukset luodaan Cloudia Sopimus järjestelmässä ja järjestelmään vietyjen sopimusten elinkaarenhallinta toteutetaan järjestelmää hyödyntäen.

Palvelualue vastasi Tuusulan verkkokaupan käynnistysprojektista. Verkkokauppa saatiin tuotantoon lokakuussa ja siellä myydään Tuusula-tuotteita, lukioiden kuvataidekurssien materiaalimaksuja, museon kaupan tuotteita sekä museon pääsymaksuja. Museoiden pääsymaksuihin otettiin käyttöön myös mobiilimaksaminen.

Olennaiset määrärahan ylitykset/ alitukset

Palvelualueen määrärahat ylittyivät kertaluonteisesti keskusvaraston lakkauttamisen yhteydessä, kun varastojärjestelmän kirjanpidon saldot kirjattiin alas lopullisen inventaarion mukaisesti. Varaston arvoa kirjattiin alas nettomääräisesti yhteensä 0,22 milj. euroa.

Palveluiden ostot ylittyivät 0,10 milj. euroa talouden projektien toteutuksessa.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuoden 2020 keskeisenä painopisteenä on tukea kunnan säästöohjelman toteuttamista sekä strategiaprosessin valmistelua. Vuoden aikana kehitetään edelleen johdon toiminnan ja talouden raportoinnin työvälineitä.

Taloushallinnon prosesseja kehitetään edelleen osana kuntatasoista tukipalveluiden kehittämistä. Merkittävä ponnistus vuonna 2020 on Sarastia365 taloushallintojärjestelmä-projekti. Sarastian suunnittelema taloushallinnan kokonaisratkaisu kuntasektorin eritystarpeisiin pohjautuu Microsoft Dynamics 365 Finance and Operations -teknologiaan. Ratkaisuun on integroitu ostolaskukierrätysjärjestelmä ja maksuliikenne.

KEHITTÄMINEN JA TIETOHALLINTO

Palvelualue
Vastuuhenkilö: kehittämisjohtaja Teemu Laakso

1 000 €	TALOUS-ARVIO	TA muutos	TA + Muutos	TP 2020	TA Tot-%	M TA Tot-%	M TA Poikkeama	TP 2019	Muutos-% 2019/2020
Toimintatuotot	93	0	93	120	129,5	129,5	-27	97	23,9
Toimintakulut	-1 653	0	-1 653	-1 496	90,5	90,5	-156	-1 320	13,4
Toimintakate	-1 560	0	-1 560	-1 376	88,2	88,2	-184	-1 223	12,5

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Kehittäminen ja tietohallinto palvelualue huolehtii kunnan kehittämisen kokonaisohjauksesta sekä tietohallinnosta edistäen asiakaslähtöisten palveluiden kehittämistä sekä uusien toimintatapojen käyttöönottoa. Toiminnan keskiössä ovat prosessien kehittäminen ja digitaaliset palvelut. Palvelualue tarjoaa kehittämisen tukea (mm. projektihallinta) muulle organisaatiolle sekä kehittää ja hallinnoi kuntatasoista kehittämissalkkua. Palvelualue vastaa kunnan palveluarkkitehtuurin kehittämisestä, tietoteknisistä standardeista ja ohjeista, tietotekniikan keskitetyistä hankintasopimuksista sekä tietoturvatoiminnan johtamisesta.
Sen keskeisenä tehtäväalueena on ICT-palveluiden (käyttäjätuki, ICT-laitepalvelut, tietoliikenne- ja puhepalvelut) tuottaminen ja kehittäminen.

Olennaiset tapahtumat palvelualueella

Vuoden aikana jatkettiin kuntatasoisen kehittämismallin uudistamista. Kehittämistoiminnan johtamista ja tavoitteiden seurantaa tukevaan Salkku-järjestelmään on kirjattu suurin osa aktiivivaiheessa olevista projekteista tai muista toteutuksista, mikä tarjoaa yhteisen tilannekuvan kehittämisen kokonaisnäkymästä.

Osana kunnan ja toimialueiden johtoryhmätyöskentelyä, syksyllä käynnistettiin kuukausittaiset salkkukatsaukset.

Salkunhallinnan kehittämisen ohella kehittämispalveluiden pääpainopisteitä olivat digiroadmap- ja lean-pilotointiprojektit, jotka toteutettiin vuoden 2020 aikana. Digiroadmap-projektissa tuotettiin kuntatasoinen digipalveluiden kehittämissuunnitelma sisältäen priorisoidut kehittämiskohteet. Lean- pilotointiprojektissa sujuvoitettiin prosesseja toimialueiden valitsemissa pilottikohteissa. Hyvien kokemusten myötä kunnassa jatketaan lean-kehittämisen laajempaa ja kokonaisvaltaisempaa hyödyntämistä.

Koronatilanteen myötä etätyöskentely yleistyi voimakkaasti ja edellyttäen IT-infrastruktuurin kehittämistä sekä lisääntynyttä käyttäjätukitarvetta. ICT-palvelut tuki asuntomessujen toteuttamista osallistumalla tarvittavien tietoliikenneyhteyksien rakentamiseen. Palveluhallintaprojekti palvelupyyntöprosessien sujuvoittamiseksi käynnistettiin keväällä ja uusi järjestelmä otettiin käyttöön syksyn aikana. Modernin järjestelmän käytöllä tavoitellaan palvelupyyntöprosessien sujuvoittamista.

Loppuvuodesta 2019 tuotantokäyttöön otettu SIEM / SOC-tietoturvapalvelu osoittautui erittäin hyödylliseksi ja tarpeelliseksi. CSM-palvelu (automaattinen ohjelmiston päivityspalvelu) otettiin käyttöön tammikuussa 2020, palvelu varmistaa osaltaan sekä tietoturvaa, että säästää ICT-palveluiden resursseja.

Olennaiset määrärahojen ylitykset/ alitukset

Palvelualueen toimintamenot pysyivät vuoden 2020 talousarvion puitteissa. Säästöä saavutettiin palveluiden ostoissa 0,14 milj. euroa, koska kehittämisprojekteja jäi toteuttamatta henkilöresurssien puutteen vuoksi.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Palvelualueen vuoden 2021 painopisteitä ovat salkunhallinnan toimintamallien vakiinnuttaminen mahdollistamaan hallitut ja tehokkaat kehittämisen toteutukset sekä digipalveluiden kehittämissuunnitelmassa priorisoitujen kohteiden toteuttaminen. Lean kehittämistä jatketaan, tavoitteena prosessien

sujuvoittaminen ja niiden jatkuvaa parantaminen. Kunnan konesalipalvelut uudelleenorganisoidaan vuoden 2021 aikana, keskeisenä muutostavoitteena on it-palveluiden toimintavarmuuden parantaminen.

Tunnusluvut

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kunnan päätoimisten ict-työntekijöiden määrä, 31.12.	8	8	8	8	9	8	8	8	7
Työasemien kokonaismäärä, josta	2534	2600	2550	2670	2740	3032	3620	3816	3535
- hallinnon työasemien määrä*	1113	1105	1100	1130	1190	1296	1348	1349	901 (8 sote- työasemaa)
- opetuksen työasemien määrä	1421	1495	1450	1540	1550	1727	2272	2512	2634 joista chromebookkeja 1644
Kunnan tiloissa olevien palvelimien kokonaismäärä, kpl	37	50	52	51	52	54	41	40	53 sekä kamerapalvelimia 39
Kunnan käytössä olevien sovellusten ja perustyökaluohjelmien kokonaismäärä, kpl	118	127	127	127	127	127	141	123	130
Kunnan verkkoon liitettyjen toimipisteiden määrä, kpl	97	96	96	96	96	95	95	95	95
HelpDesk-järjestelmään kirjattujen tapausten kokonaismäärä, kpl	4556	4555	5672	4139	5262	5857	6426	9670	7512

* vuoden 2019 luvussa vielä mukana sote-työasemat

Sivistys

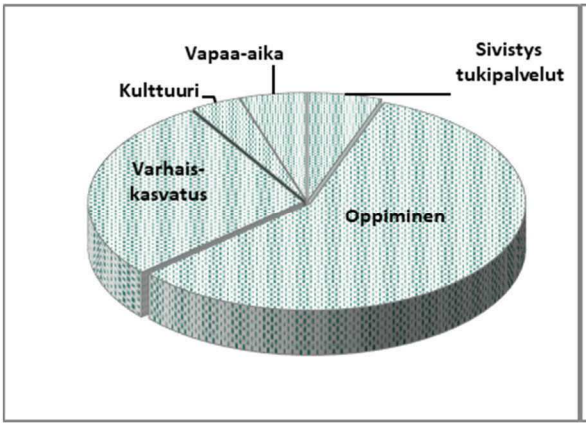

NETTOKULUT €/ASUKAS	KASVATUS JA SIVISTYSPALVELUT NETTOKULUT €/ASUKAS	KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT NETTOKULUT €/ASUKAS	PERUSOPETUS OPPILASMÄÄRÄ	KIRJASTO LAINAT KPL
2 168	1 969	199	5 135	423 476

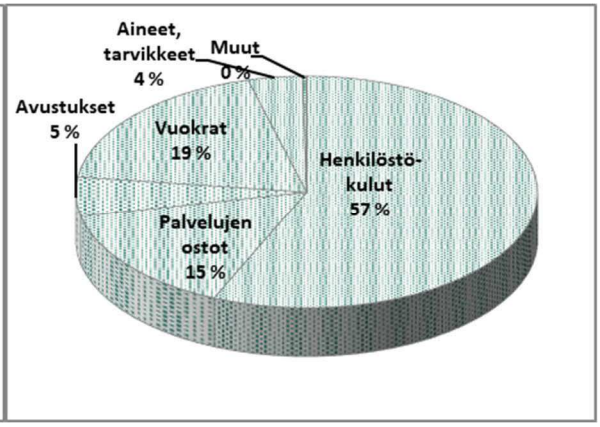
SIVISTYS

Toimialue

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja Virpi Lehmusvaara

Toimintakulujen jakautuminen palvelualueittain

Toimintakulujen jakautuminen tiliryhmittäin

SIVISTYS (1000 €)	TP 2019	TA 2020	M TA v.2020	TP 2020	M TA poikkeama	TA TOT %	MTA TOT %	Muutos % 2019/2020
TOIMINTATUOTOT								
Myyntituotot	7 530	7 105	9 777	9 113				
Maksutuotot	4 167	4 307	4 307	3 134				
Tuet ja avustukset	1 232	139	139	1 173				
Muut toimintatuotot	568	424	424	376				
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	13 497	11 974	14 646	13 795	851	115,2	94,2	2,2
Valmistus omaan käyttöön								
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut								
Palkat ja palkkiot	-44 966	-45 599	-45 599	-45 499				
Henkilösivukulut								
Eläkekulut	-9 038	-9 701	-9 361	-8 797				
Muut henkilösivukulut	-1 352	-1 778	-1 778	-1 493				
Palvelujen ostot	-14 749	-13 772	-15 425	-14 355				
Aineet,tarvikkeet, tavarat	-3 717	-4 144	-4 144	-3 702				
Avustukset	-5 357	-5 521	-5 521	-5 329				
Vuokrat	-18 382	-18 619	-18 606	-18 639				
Muut toimintakulut	-296	-289	-289	-60				
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-97 857	-99 423	-100 723	-97 873	-2 850	98,4	97,2	0,0
TOIMINTAKATE, S*	-84 360	-87 449	-86 077	-84 078	-1 999	96,1	97,7	-0,3

S* = Sitova taso

TOIMINNAN KUVAUS

Toimialueen toimielimet:
- kasvatus- ja sivistyslautakunta
- kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Toimialueen palvelualueet:
- varhaiskasvatus
- oppiminen
- kulttuuri
- vapaa-aika
- sivistyksen tukipalvelut
- ruokapalvelut (yksikkö)

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Tuusulan kunnan sivistyksen toimialue luo pohjan elinikäiselle oppimiselle ja kehittymiselle sekä hyvälle elämälle. Toimialue tarjoaa mielenkiintoisia mahdollisuuksia oppimiseen, henkiseen kasvuun, yhdessä oloon, taiteesta nauttimiseen ja tuottamiseen sekä vapaa-aikaan ja liikunnallisiin elämyksiin. Edistämme yhdessä aktiivista elämäntapaa, yhteisöllisyyttä, vastuullisuutta, osallisuutta, hyvinvointia ja terveyttä.

Olennaiset tapahtumat toimialueella

Sivistyksen toimialueen toimintaa ja kehittämistä ohjaavat Tuusulan kuntastrategia, valtuustokaudelle asetetut tavoitteet ja toimialueella laaditut kehittämissuunnitelmat, toimialan keskeinen lainsäädäntö ja normitasoinen ohjaus (opetussuunnitelmat ja varhaiskasvatussuunnitelmat) sekä keskeiset kansalliset, alueelliset ja kunnan omat kehittämishankkeet.

Keskeisimpiä kohteina olivat Tuusulan vuoden 2020 asuntomessujen valmistelu, palveluverkkotyön eteneminen kaikilla palvelualueilla, opetussuunnitelmatyön eteneminen erityisesti lukion opetussuunnitelman ja perusopetuksen arvioinnin kehittämisen osalta, varhaiskasvatuksen laadun arviointi sekä uuden hallitusohjelman tavoitteiden valmistautuminen esimerkiksi oppivelvollisuuden laajentaminen ja yhteistyö Keski-Uudenmaan soten (Keusote kanssa). Huolimatta koronaviruksen aiheuttamasta poikkeustilasta, joka vaikutti lähes koko vuoden 2021, saavutimme meille asetetut tavoitteet hyvin.

Sivistystoimessa päivitettiin lapsi- ja oppilasennusteet päivittyneen väestöennusteen myötä kesällä 2020. Talousarvion 2021 laadintaa varten on tehty erilaisia laskelmia palveluverkkoon. Tätä yhteistyötä tehtiin myös Inspiran Oy:n kanssa ja laskelmat on esitetty osana Tuusulan kunnan kasvun ja talouden hallintaohjelmaa. Tuusulan kunnan palveluverkkosuunnitelma, joka koostuu pääosin Sivistyksen toimialueen palveluverkosta, päivitettiin joulukuussa 2020. Koronatilanne on kuitenkin vaikuttanut varhaiskasvatuksen, opetuksen, kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden toimintatuottoihin ja laajasti toimialueen palveluiden järjestämiseen.

Maailmanlaajuinen ja valtakunnallinen poikkeustilanne Koronaviruksen vuoksi 18.3.2020-31.12.2020. Koronan vaikutukset Tuusulan palveluihin

Tilanne 18.3.2020-31.7.2020

Valtioneuvosto linjasi toimista varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen koronaviruksen leviämisen estämiseksi. Linjauksilla turvattiin varhaiskasvatus ja opetus sekä tutkintojen suorittaminen ja opiskelijavalinnat koronavirustilanteen jatkuessa.

Varhaiskasvatuksen toimintayksiköt ja niiden yhteydessä järjestettävä esiopetus päätettiin pitää toiminnassa. Tällä toimella turvattiin yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisten alojen henkilöstön lasten pääsy varhaiskasvatukseen ja mahdollistettiin vanhempien työssäkäynti. Valtioneuvosto vahvasti suositti, että lasta hoidetaan kotona, jos siihen on mahdollisuus. Tuusulassa varhaiskasvatukseen poikkeustilanteessa maalis- ja toukokuussa osallistui päivittäin noin 300-600 lasta. Kaikki päiväkodit ovat olleet toiminnassa sekä perhepäivähoito järjestetty sitä tarvitseville koko pandemian ajan. Varhaiskasvatuksen henkilöstöä ohjattiin vaihtoehtoisiin tehtäviin ja sekä pitämään kertyneitä lomapäiviä kevään 2020 aikana. Osa varhaiskasvatuksen henkilökunnasta osallistui +70-vuotiaiden auttamistyöhön.

Koulujen tilat suljettiin ensin 13.4.2020 saakka ja lähiopetus niissä keskeytettiin. Valtioneuvosto jatkoi päätöstä vielä niin, että koulutilat pidettiin suljettuna 13.5.2020 saakka. Opetus ja ohjaus järjestettiin poikkeuksellisin opetusjärjestelyin. Kouluissa tehtiin tarvittavat päätökset oppilaskohtaisista erityisjärjestelyistä. Poikkeuksena kouluissa järjestettiin esiopetus sekä perusopetuksen 1 - 3 luokkien lähiopetus ja erityisen tuen päätöksen saaneiden oppilaiden lähiopetus sitä tarvitseville.

Valtioneuvosto kuitenkin suositti, että näidenkin oppilasryhmien oppilaat olisivat ensisijaisesti kotona osallistuen etäopetukseen. Tuusulassa oli noin 200 oppilasta lähiopetuksen piirissä ja toiset ovat osallistuneet opetukseen kotoaan käsin. Lähiopetuksen järjestämispaikat olivat ajalla 23.3.2020-13.5.2020:

- Jokelan yläkoulu
- Lepolan koulu, jonne myös Kolsan oppilaat
- Pertun koulu, jonne myös Vanhankylän oppilaat
- Kellokosken koulu, jonne myös Linjamäen oppilaat
- Kirkonkylän koulu, jonne myös Tuomalan oppilaat
- Hyökkälän koulu, jonne myös Hyrylän oppilaat
- Mikkolan koulu
- Riihikallion koulu
- Vaunukankaan koulu, jonne myös Nahkelan oppilaat
- Paijalan koulu, jonne myös Rusutjärven oppilaat
- Ruotsinkylän koulu, jonne myös Klemetskogin oppilaat
- Kalliomaan koulu

Jokaiselta koululta, joissa lähiopetusta ei enää järjestetty, tuli mukaan oppilaille tuttua henkilöstöä. Keskitetyissä kouluissa huomioitiin oppilaiden terveys ja hyvinvointi rajoittamalla oppilasryhmien koko 10 oppilaaseen. Lisäksi oppilasryhmät työskentelevät toisistaan erillään ja myös ruokailivat sekä pitivät taukonsa erillään. Etäopetuksen aikana opiskeluhuollon palvelut olivat oppilaiden ja heidän huoltajien käytettävissä. Palveluja tarjottiin pääsääntöisesti etäyhteyksin.

Järjestimme poikkeusolojen alkaessa etäopetuksen koulutukset huoltajille, oppilaille ja henkilöstölle. Koulutukset jatkuivat päivittäin kello 17.00 huoltajille ja oppilaille torstaihin 26.3.2020 asti. Lukioiden, taiteen perusopetuksen sekä kansalaisopistojen ja muun vapaan sivistystyön tilat suljettiin 13.5.2020 saakka ja lähiopetus niissä keskeytettiin. Opetus ja ohjaus järjestettiin mahdollisimman laajalti vaihtoehtoisilla tavoilla, muun muassa etäopiskelua, erilaisia digitaalisia oppimisympäristöjä ja -ratkaisuja sekä tarvittaessa itsenäistä opiskelua hyödyntäen. Lukio-opetus järjestettiin etäopetuksena. Ylioppilaskirjoitukset saatiin järjestettyä viikon 13 aikana. Kirjoituksien aikaa lyhennettiin. Ylioppilaat osallistuivat kirjoituksiin jokaisella Tuusulan lukion toimipisteessä. Tuusulan kuvataidekoulu siirtyi etäopetukseen ja jakoi poikkeusolojen aikana oppilaille myös tarvittavia materiaaleja. Tuusulan opisto on siirtynyt etäopetukseen siihen soveltuvissa kursseissa.

Koronaviruksen vuoksi kevätlukukaudella Hyrylän koulukeskuksen oppilaita, Klemetskogin koulun oppilaita ja henkilökuntaa sekä Hyökkälän koulukeskuksen henkilökuntaa asetettiin altistumisen vuoksi laajempiin karanteeneihin noin viikon kestoiseksi ajaksi. Elokuussa 2020 Riihikallion koulun oppilaita asetettiin karanteeniin. Lisäksi syksyn 202O aikana karanteeneja oli uudelleen Riihikallion koulussa ja Vaunukankaan koulussa.

Oppilaille jaettiin ruokaa koteihin ruoka-avun muodossa. Huoltajat pystyivät hakemaan kolmesta jakelupisteestä valmiiksi tehtyjä ruoka-annoksia. Kun koulut avattiin toukokuun 2020 aikana kahden viikon ajaksi, tarjosimme kouluissa oppilaille päivittäin eväspaketit. Lukiolaisten on etäopetuksen aikana ollut mahdollistaa saada ruokakassit. Lukiolaisten ruokakasseja jaoimme sekä etäopetuksen että hybridiopetusjaksojen aikana sitä tarvitseville. Syyslukukauden 2020 aikana kouluruokailu järjestettiin jokaisessa yksikössä turvallisuussuositukset huomioiden.

Tuusulan kunnan museot, kirjastot, nuorisotilat sekä vapaa-ajan harrastusryhmät ja sisäliikuntatilat mukaan lukien uimahallit sulkeutuivat poikkeusolojen vuoksi.

Kirjaston e-palvelu oli käytössä, mutta myös kirjojen palauttaminen keskeytettiin. Kirjaston e-aineistomäärärahoja lisättiin vastaamaan kasvanutta kysyntää. Uusia e-kirjoja ja e-äänikirjoja hankittiin enemmän kuin normaalioloissa. Viddla-elokuvapalvelussa saattoi katsoa useamman elokuvan kuukaudessa; kuukausittainen asiakaskohtainen lainamäärä nostettiin neljästä kuuteen 31.5. saakka. Sanomalehtiä tuli etäkäyttöön; Helsingin Sanomien ja Maaseudun Tulevaisuuden näköislehdet lisätään kirjaston eMagz-palveluun kolmeksi kuukaudeksi. Tuusulan kirjaston verkkosivuille www.tuusula.fi/kirjasto nostettiin esille kaikki tarvittava kirjastossa asioimiseen sulkuaikana. Sivulta löytyivät sulkuajan ohjeiden lisäksi linkit verkkokirjastoon, kirjaston omiin sekä muiden tarjoamiin maksuttomiin e-aineistoihin, kulttuuripalveluiden uutiskirjeen tilaamiseen ja kunnan virtuaalitapahtumien koosteeseen.

Museoiden henkilökunta keskittyi kokoelmien hoitotyöhön ja Tuusulan museo ja museon vapaaehtoiset aloittivat yhteisen nykydokumentointihankkeen. Erityinen tallennuskohde oli se, miten poikkeusaika vaikutti tuusulalaisten arkeen. Poikkeusaikana laadittiin mahdollisuus nähdä näyttelyitä virtuaalisesti.

Alueellista nuorisotyötä toteutettiin kevään 2020 aikana virtuaalisesti. Tuusulan alueellisen nuorisotyön jokaisella nuorisotalolla on oma Discord-kanava, johon kaikki nuoret olivat tervetulleita. Työntekijät tavoitti myös Snapchatista, Instagramista ja Whatsappista. Alueellinen nuorisotyö järjesti myös verkkotapahtumia nuorille.

Kaikki Tuusulan verkkonuorisotilat olivat avoinna tilojen aukioloaikoina:
Jokelan Monari: https://discord.gg/aqXtb4E
Kellokosken Nuorkka: https://discord.gg/ysu4wub
Riihikallion Kertsi: https://discord.gg/2qzY9an
Lahelan Terttu: https://discord.gg/BGcKBGk
Hyrylän alue: https://discord.gg/s82gCye

Tuusulan urheilukeskuksen hiihtoladun ylläpito lopetettiin 22.3.2020. Kuntalaisia ohjeistettiin kokoontumisten ja ulkoliikkumisen suhteen.

Palvelut voitiin avata vähitellen kesäkuun aikana. Tuusulassa kirjastopalvelut, liikuntapalvelut mukaan lukien uimahallipalvelut sekä museot avattiin kesäkuussa 2020.

Perusopetus siirtyi 13.5.2020 takaisin lähiopetukseen lukuisin erityisin järjestelyin. Lukiokoulutus toteutui etäopetuksena kevätlukukauden 2020 loppuun saakka.

Kokoontumisrajoitukset olivat kesäkuun loppuun saakka rajattuna 50 henkilöön ja rajoitusta kevennettiin heinäkuun 2020 alusta.

Tilanne 1.8.2020-23.11.2020 aikana
Kesän aikana valmistauduimme avaamaan varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut lukuvuodelle 2020-2021 poikkeusjärjestelyin, koska koronatilanne ei ollut täysin ohi Suomessa. Tuusulan kunnassa laadittiin varhaiskasvatukseen ja kouluille kuntakohtaiset ohjeet, jotka perustuvat Opetushallituksen ja Opetusministeriön kunnille antamiin ohjeisiin poikkeustilanteen jatkumisen vuoksi. Tärkeintä oli ehkäistä taudin tarttumista, huolehtia hyvästä hygieniasta, välttää tarpeettomia lähikontakteja sekä järjestää tilat tavallista väljemmin.

Kouluissa on huomioitu lukuvuoden alusta 2020-2021 alusta Opetushallituksen, Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen antamat ohjeet ja suositukset.

Ohjeiden ja suositusten tarkoitus oli hallita tartuntariskiä ja rajata mahdollisissa altistustilanteissa altistuneiden joukko mahdollisimman pieneksi. Toimintoja oli pohdittu myös siitä näkökulmasta, että tartuntaketjuja olisi helppo jäljittää.

Kouluissa otettiin huomioon tarpeettomien fyysisten kontaktien välttäminen, esim. toimintaa rytmittämällä ja porrastamalla välitunteja. Isoja yhteistilaisuuksia ei toistaiseksi järjestetä. Ruokailu tapahtui oman luokan tai ryhmän kanssa, ei yhteisruokailuna. Ruokalaa voitiin kuitenkin käyttää porrastetusti. Kaikille oppilaille tarjottiin lämmin ateria. Karanteenin asetetuille oppilaille järjestettiin ruoka koteihin.

Lapsi, jolla tai jonka perheenjäsenellä on lääkärin arvion mukaan sairaus, joka estää lähiopetukseen osallistumisen, sai opetusta erityisin opetusjärjestelyin (POL 18§). Hänen opetuksensa suunniteltiin tapauskohtaisesti ja laadittiin henkilökohtainen oppimissuunnitelma Wilmaan.

Muiden kuin lasten sekä koulun ja varhaiskasvatuksen henkilökunnan oleskelua varhaiskasvatuksen tiloissa vältettiin. Lapsen ja perheen mahdollisuus tutustua varhaiskasvatuksen toimintaan oli järjestetty väljyys- ja hygieniatekijät huomioiden.

Lasten tutustumisen suhteen elokuusta 2020 alkaen noudatettiin ohjeistusta, jossa tutustuminen tapahtui pääsääntöisesti ulkona. Mikäli sisätiloihin tutustuminen oli välttämätöntä, voitiin niihin tutustua perhe kerrallaan aikana, jolloin tiloissa ei ollut muita perheitä tai lapsia, esim. Iltapäivällä.

Keskeistä oli hyvän hygieniatason ylläpitäminen ja siinä korostuu käsien peseminen.

Lasten varhaiskasvatuskeskusteluita pidettiin etäyhteyksillä.

Tuusulan kuvataidekoulun syyslukukauden opetus alkoi opetusryhmillä viikolla 35 eli ma 24.8. lähtien. Opetus toteutettiin lähiopetuksena lukujärjestyksen mukaisesti 27.11.2020 saakka, jolloin kuvataidekoulu siirtyi uudelleen etäopetukseen koronan toisen aallon saapuessa Suomeen. Myös Tuusulan Opiston lähiopetuskausi keskeytyi vastaavalla tavalla.

Asiakkaiden ja henkilökunnan turvallisuuteen kiinnitettiin syksyn 2020 aikana kirjastossa erityistä huomiota ja joitakin palveluja saatettiin rajoittaa. Turvallisuus varmistettiin rajaamalla tarvittaessa asiakasmääriä, asettamalla turvaetäisyyksiä ja ohjeistamalla hygieniasta. Siivousta ja asiakkaiden käytössä olevien laitteiden puhdistusta oli tehostettu kirjastotiloissa. Kirjastoauto palveli rajoitetusti. Kirjaston osalta rajoitukset tiukkenivat loppuvuodesta ja kuntalaisille sallittiin kirjojen palauttaminen ja varaaminen. Varsinaiset kirjastotilat eivät olleet käytössä 27.11.2020 alkaen. Kirjastoauto ei ollut käytössä loppuvuoden aikana.

Tuusulan museo huomioi asiakkaiden ja työntekijöiden turvallisuuden avoinna olevissa museokohteissaan. Tilat siivottiin päivittäin ja asiakasmäärää rajoitettiin riittävien turvavälien takaamiseksi. Museoissa oli määritelty suositeltu kulkusuunta. Tuusulan museot sulkeutuivat 27.11.2020 alkaen ja pysyivät suljettuina loppuvuoden ajan. Näyttelyitä järjestettiin virtuaalisesti. Halosenniemessä vieraili virtuaalisesti artisti STIG.

Liikuntapaikat ja tilat sekä toiminnot järjestettiin mahdollisimman normaalisti hygienia- ja turvaväliohjeistukset huomioiden. Tilakohtaisia osallistujamääriä rajoitettiin (ilmoittautumisessa huomioitu) liikuntaryhmissä.

Yhdistykset huolehtivat liikuntatiloissa tarvittavista toimenpiteistä turvallisuuden takaamiseksi. Uimahallissa oli erillisiä turvaohjeita uimahallipalveluiden käyttämiseen ja asiakkaita opastetaan kaikissa turvallisuuteen liittyvissä asioissa.

Nuorisotilat avattiin syyskuun 2020 alussa. Tilojen käyttö ja toiminta suunnitellaan kehittyvä tilanne huomioiden. Nuoristilat siirtyivät verkkoon uudelleen 27.11.2020

Tilanne 23.11.2020-31.12.2020
Kaikki organisoitu harrastustoiminta (mukaan lukien taiteen perusopetus) keskeytettiin sisätiloissa ja kaikki yli 20-vuotiaiden harrastustoiminta myös ulkona. Tuusulassa kuvataidekoulu siirtyi etäopetukseen.

Kaikki yli 20-vuotiaiden harrastusvuorot ulkokentiltä peruttiin. Alle 20-vuotiaiden harrastustoiminta jatkuu ulkona jo aiemmin myönnetyillä vuoroilla. Kilpailuja, otteluita tai sarjatoimintaa ei järjestetty.

Ulkokentät ovat lasten ja nuorten harrastustoiminnan ulkopuolella kuntalaisten käytössä. Pukukopit ja huoltorakennukset pidetiin suljettuina.

Koululiikunta toteutettiin Tuusulassa pääosin ulkona ja kouluille määritellyissä tiloissa.

Kilpa- ja huippu-urheilun harjoittelu- ja kilpailumahdollisuudet turvattiin sarjalisenssisopimukseen tai urheilusopimukseen perustuvalle ammattilaisurheilulle OKM:n määritelmän mukaisesti, maajoukkuetoiminnalle, Olympiakomitean tukiurheilijoille ja OKM:n apurahaurheilijoille yhteistyössä pääkaupunkiseudun Urheiluakatemian kanssa.

Kunta ja Keusote suosittelivat yksityisten toimijoiden noudattavan samoja rajoituksia. Rajoitukset ovat voimassa 28.11.–20.12.2020. Tuusula sulki omat harrastustilansa ja suositti yhtiöidensä hallituksia valmistelemaan vastaavat päätökset osaltaan, viimeistään ma 30.11. lähtien. Kunta esitti, että muutkin toimijat noudattavat viranomaisten rajoituksia ja suosituksia.

Tuusulan lukiossa etäopetukseen siirryttiin uuden jakson alusta eli keskiviikosta 2.12. alkaen. Etäopetusta jatkettiin 31.12. saakka. Toimipisteet tarkensivat ohjeita käytännön järjestelyistä, kuten kurssisuorituksista, opiskeluhuollosta, erityisopetuksesta ja tulevista tapahtumista. Välttämätöntä lähiopetusta tai siihen verrattavaa toimintaa ovat esimerkiksi osaamisen näyttö tai valintakoe. Välttämättömäksi katsottiin sellainen toiminta, joka ei ole lainkaan mahdollista etänä esimerkiksi siksi, että toiminta vaatii välineitä tai laitteita, joita opiskelija ei voi käyttää muualla kuin oppilaitoksen tiloissa.

Varhaiskasvatuksen avoin toiminta lakkasi 30.11. alkaen. Lasten kerhotoiminta jatkui suunnitellulla tavalla. Maanantaista 30.11. lähtien varhaiskasvatuksen perhekerhoja ei järjestetty. Koulujen kerhotoiminta lakkaa vuoden loppuun saakka.

Keusote painotti vahvasti ala- ja yläkoulujen sekä päiväkotien työnantajia edellyttämään kasvomaskin käyttöä henkilökunnalle 23.11. alkaen toistaiseksi. Tilanteissa, joissa työntekijällä on lääketieteellinen syy olla käyttämättä kasvomaskia, voitiin harkita visiirin käyttöä.

Keusote painottaa vahvasti kasvomaskin käyttöä yläkoulun oppilaille 23.11. alkaen toistaiseksi. Kunta tarjosi kasvomaskit oppilaille, ja ohjeistaa

käytöstä erikseen. Keusote ja kunnat jakoivat vähävaraisille maskeja.

Tuusulan kunnassa oli voimassa maskisuositus kaikille varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen työntekijöille sekä perusopetuksen oppilaille vuosiluokilla 7–9. Kunta on jakanut kasvosuojaimia yläkoululaisille. Jokainen yläkoulun oppilas sai yhteensä 10 kestokasvosuojainta ja heidän oli myös mahdollista käyttää halutessaan kertakäyttöisiä sekä mahdollisia omia kasvosuojaimiaan.

Koronarajoitteita jouduttiin jatkamaan joulukuun 2020 lopussa tammikuun 2021 loppuun saakka.

Palveluverkko
Rykmentinpuiston hankesuunnitelma on valmistunut ja se oli kasvatus- ja sivistyslautakunnan kokouksessa hyväksyttävänä 16.6.2020. Hankesuunnitelma eteni edelleen kunnanhallitukseen ja valtuustoon hyväksyttäväksi 5.10.2020. Palveluverkkomuutokseen liittyen pidettiin infotilaisuus Hyrylän, Hyökkälän ja Mikkolan koulun henkilökunnalle 3.3.2020. Toinen tilaisuus järjestettiin Hyrylän henkilökunnalle teamsin kautta 18.8.2020 liittyen Mikkolan koulua koskeviin lisäselvityksiin. Henkilökunnan osallisuustyöskentely toteutettiin verkkoalustan avulla. Kolmas infotilaisuus toteutettiin teamsin kautta 8.12.2020 ja 9.12.2020 Lahelan ja Rykmentinpuiston monitoimikampuksista Hyrylän, Hyökkälän, Mikkolan, Ruotsinkylän ja Vaunukankaan henkilökunnalle.

Monio, lukio ja kulttuuritalon erikoissuunnittelut kilpailutettiin ja ensimmäinen toteutussuunnittelu on valmistunut, niin että rakennuslupaa haetaan. Haasteena hankkeen etenemiselle on ollut kunnan vastaavien suunnittelijoiden poisjääminen tehtävistään, hankkeelle on saatu lisäresursseja ostopalveluna. Monion rakennuslupa-aineisto oli kunnanhallitukseen käsittelyssä 7.9.2020. Loppuvuoden 2020 aikana laadittiin uusia urakkakilpailutusasiakirjoja.

Kalliomaan koulun osalta tehtiin kolmivuotinen sopimus vaativan erityisen tuen järjestämisestä yhteistyössä Pornaisen kunnan, Järvenpään kaupungin ja Nurmijärven kunnan kanssa. Tämä sopimus astui voimaan 1.8.2020. Uutta koulua varten perustettiin työryhmä valmistelemaan koulun sijaintia ja mahdollisia tiloja.

Riihikallion minitoimikampuksen hankesuunnitelma hyväksyttiin valtuustossa 6.4.2020. Riihikallion koulun toteutussuunnittelu käynnistyi syyskuussa 2020.

Sivistystoimi yhdessä tilapalveluiden kanssa laati lisäselvityksen Mikkolan koulun osalta.

Jokelan koulukeskuksen strateginen kehittämissuunnitelma valmistui ja tuli lautakuntien tiedoksi toukokuussa. Kehittämissuunnitelman eri vaihtoehdoista järjestetään ennakkovaikutusten arviointi kevään 2021 aikana, jonka jälkeen alueen kehittämisehdotus tuodaan päätöksen tekoon.

Ruotsinkielistä opetusta kehitetään niin, että ruotsinkielinen varhaiskasvatus ja opetus siirtyy valmistuvaan Kirkonkylän kampukseen vuonna 2023. Tämä päätös mahdollistaa kuntayhteistyön ruotsinkielisen opetuksen järjestämisessä. Päätös ruotsinkielisen opetuksen ja varhaiskasvatuksen kehittämisestä tehtiin valtuustossa 6.4.2020. Ennakkovaikutusten arviointi oli osa tehtyä päätöstä. Toteutettiin kuntalais- ja huoltajaillat 1.9.2020 ja 14.9.2020

Martta Wendelin päiväkodin L2-kuvat hyväksyttiin kasvatus- ja sivistyslautakunnassa 24.3.2020. Päiväkoti Martta Wendelinin rakennuslupa on myönnetty 5.8.2020 ja rakentaminen alkoi vuoden 2020 lopussa.

Tuomalan koulun, Nahkelan koulun ja Linjamäen koulun osalta keväällä 2020 piti järjestää ennakkovaikutusten arvioinnit, joihin liittyy yhteistä työskentelyä ja tilaisuuksia. Laaja ennakkovaikutuksen arviointi toteutettiin syksyn 2020 aikana ja lopullisista toimenpiteistä päätettiin palveluverkon hyväksymisen yhteydessä valtuustossa joulukuussa 2020.

Oppimisympäristöjen kehittämiseen liittyen toteutettiin maaliskuussa kysely varhaiskasvatuksessa kaikille huoltajille ja koko henkilöstölle. Perusopetuksessa kerättiin tietoa jo uudistetuista oppimisympäristöistä sekä uudenlaisissa väistötiloissa työskenteleviltä. Kysely suunnattiin Riihikallion, Ruotsinkylän, Kirkonkylän ja Kellokosken henkilökunnalle.

Tuusulan kunnan urheilukeskuksen kehittämistä on jatkettu ja kevään aikana tarkennettiin monitoimihallin suunnittelua ja laadittiin selvitys urheilukeskuksen yhtiöiden osalta. Urheilukeskuksen monitoimihallisuunnitelman vietiin päätöksentekoon syksyn 2020 aikana. BMX-radan suunnittelua on jatkettu ja laadittu kuntoportaiden ja alikulkutunnelin toteuttamissuunnitelma. Ensimmäinen hallihanke käynnistyy vuonna 2021.

Hankkeet ja kehittäminen
Tuusulan kunta sai opetusministeriön valtionavustusta koronavaikutusten korjaamiseen. Perusopetus sai 684 420 euroa ja varhaiskasvatus 52 925 euroa. Lukion avustushakemus jätettiin 24.8.2020. Olemme hankehakemuksen mukaisesti voineet lisätä laaja-alaista erityisopetusta, koulunkäynninohjaajien palveluita ja resurssiopetusta. Varhaiskasvatuksessa rahoitus kohdentuu digitaitojen edistämiseen ja S2-kielen tukeen.

Tuusula koordinoi Länsi- ja Keski-Uudenmaan kuntien yhteistä #Uuttakoulua –hanketta. Hankkeen koulutuskokonaisuudet saatiin toteutettua keväällä muuttamalla tilaisuudet verkkoon. Isot yleisötilaisuudet keväältä 2020 jouduttiin perumaan ja siirtämään syksyyn 2020, jolloin tilaisuudet toteutettiin webinaareina. Hankerahan osalta Opetushallitus on jatkanut käyttöaikaa 31.1.2020 asti.

Sivistyksen toimialueella on tehty useita valtionerityisavustushakemuksia Opetushallitukseen helmi- ja elokuun 2020 aikana. Osa hakemuksista tehtiin kuntayhteistyönä. Osassa valtionerityisavustuksista käyttöaikaa on jatkettu poikkeustilan vuoksi.

Muita saatuja avustukset ovat

- Erityisavustus varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja alkuopetuksen lukemisen kulttuuria ja lukutaitoa vahvistaviin toimenpiteisiin 65 000 euroa Käyttöaika 2020-31.7.2022
- Erityisavustus Tutortoiminnan vakiinnuttaminen 2, 63 266 €. Käyttöaika 12.12.2019-31.7.2021.

Sisäilmatyö on ollut edelleen keskeisessä roolissa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen terveellisten ja turvallisten oppimisympäristöjen järjestämistä. Jatkettiin kehittämistyötä kehittämisryhmässä sekä Satakunta- ja Ratkaistaan yhdessä -hankkeissa. Kohdekohtaista sisäilmaryhmätyötä tehtiin aktiivisesti 7 kohteessa, kahdessa kohteessa työryhmä on lakkautettu. Kokoonnuttiin selvittämään kolmen uuden kohteen tilannetta, arvioitiin näiden osalta kohdekohtaisen sisäilmaryhmän perustamisesta ja päädyttiin perustamaan kaksi uutta kohdekohtaista työryhmää.

Verkostoyhteistyö
Tuusulan kunta on ollut puheenjohtajakuntana KUUMA-alueella. Sivistysjohtaja veti Kuuma-alueen sivistysjohtajaverkostoa. Kokouksia pidettiin koronan vuoksi useammin, n. 2 krt kuukaudessa. Keski-Uudellamaalla perustettiin koulutuksenjärjestäjien verkosto, joka valmistelee oppivelvollisuuslain muutosten täytäntöönpanoa. Tuusulan sivistysjohtaja nimettiin Keusoten johdon ja sivistysjohtajien ryhmän puheenjohtajaksi ja tämä työ jatkuu vuonna 2021.

Henkilöstöasiat
Koronatilanteen vuoksi osa sivistyksen henkilökunnasta on ollut kunnan sisällä vaihtoehtoisissa tehtävissä ja pitänyt vuosilomia huhtikuun 2020 aikana. Henkilöstöä on koulutettu etätyöhön ja siihen liittyvien järjestelmien käyttöön. Valtionavustuksen myötä henkilöstömäärä nousi lukuvuoden 2020-2021 alusta lukien. Koronalla on ollut vaikutusta henkilöstön hyvinvointiin ja työterveyshuollon kanssa on laadittu toimialakohtaiset raportit sairauspoissaolojen toteumasta. Yhteistyössä laaditaan toimintasuunnitelmia henkilöstön hyvinvoinnin edistämiseksi.

Osaamisen kehittäminen
Toimialueella edistettiin ennakkovaikutusten arvioinnin mallin luomista kuntatasolle ja malli otettiin käyttöön pienten koulujen ennakkovaikutusten arviointia tehdessä syksyllä 2020. Jatkettiin Thinking portfolio -kehittämis- ja tavoitesalkun käyttöönottoa, kartoitettiin digitaalisten palveluiden kehittämistä sekä palveluiden kehittämistä LEAN-menetelmällä. Thinking portfolion avulla tavoitteiden toteutumisen seuranta edistyi ja LEAN pilotoinnissa ovat syksystä 2020 mukana Kirjasto ja avustusprosessi. Toteutettiin HYTE- ja Lanupetyötä toimialojen ja Keusoten yhteistyössä. Osana osaamisen kehittämisessä käynnistettiin syksyllä 2020 Erätauko-koulutus, jolla luodaan kunnalle Erätauko-osaajien verkosto. Liityttiin mukaan YLE:n ja Erätauko-säätiön vetämään valtakunnalliseen viisivuotiseen Hyvin sanottu - Bra sagt- hankkeeseen. Kestävän tulevaisuuden kehittäminen ja Agenda 2030 -tavoitteet ovat olleet yhtenä keskeisenä teemana, kun on valmistauduttu vuoteen 2021. Sivistyksen toimialueella on tehty aktiivisesti yhteistä kehittämistyötä ja aktivoitu kuntatasoista työskentelyä.

Keskeistä poikkeustilanteessa on ollut henkilöstön etätyöskentelyn kehittäminen ja esimerkiksi 0365 välineiden (TEAMS) laadukas käyttäminen. Tähän on toimialueella ollut hyvät pohjavalmiudet syksystä 2018 toteutuneiden rehtorien ja palveluverkon Teams-pilottien myötä.

Tuusulan asuntomessut

Asuntomessut järjestettiin elokuussa 2020 ja sivistystoimen henkilöstöä työskenteli Tuusulan kunnan messutalossa. Tuusulan rantatie oli messujen oheiskohde. Elokuun aikana Rantatien museoissa vierailu noin 9250 henkilöä

Talous
Koronaviruksen vaikutus näkyi maksutuottojen n. 1,0 milj. euron vähentymisenä edelliseen vuoteen verrattuna. Vastaavasti kustannukset jäivät palvelujen ostojen, aineiden ja tarvikkeiden, hoidon tukien sekä muiden kulujen osalta 1,2 milj. alle budjetoidun. Ruokapalvelujen ylijäämä n. 0,7 milj. euroa tuloutettiin sisäisten palvelujen ostojen suhteessa varhaiskasvatuksen ja oppimisen palvelualueille.

Henkilöstömenojen 0,9 milj. euron budjettialitukseen vaikutti mm. lomapalkkavarauksen muutos (-0,2 milj. euroa), henkilöstökorvausten kasvu (+0,2 milj. euroa) sekä henkilösivukulujen budjetoitua pienempi toteuma (-0,9 milj. euroa).

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Koronavaikutukset tulevat vaikuttamaan toimintatuottoihin myös vuonna 2021 erityisesti kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden osalta.

Varhaiskasvatusta koskevat kansalliset muutokset ja oppivelvollisuuslain muutokset vaikuttavat sekä talouteen että palvelun järjestämiseen. Muutokset ovat laajoja ja tarkoittavat yhteistyön lisäämistä Keski-Uudellamaalla.

Jotta palveluketjut toimivat, on tehtävä etukäteen hyvää yhdyspintatyötä muodostuvien hyvinvointialueiden kanssa. Tämä tarkoittaa myös alueellisen yhteistyön lisääntymistä.

On turvattava osaavan henkilöstön saanti erityisesti varhaiskasvatuksen ja ruokapalveluiden osalta.

Palveluverkon osalta on pidettävä huolta hankkeiden etenemisestä. Sisäilmariski kasvaa koko ajan ja on erittäin tärkeää, että hankkeet etenevät osoitetuissa aikatauluista ja pääsemme vanhoista huonokuntoisista kiinteistöistä uusiin terveellisiin tiloihin. Uusiutuva palveluverkko lisää Tuusulan vetovoimaa lapsiperheille.

Toteutuneiden investointien vaikutus palvelutuotantoon

Palveluverkkosuunnitelman toteutuminen aikataulun mukaisesti vaikuttaa investointien toteutumiseen ja palvelutuotantoon.

SIVISTYKSEN TUKIPALVELUT

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja Virpi Lehmusvaara

1 000 €	TALOUS-ARVIO	TA muutos	TA + Muutos	TP 2020	TA Tot-%	MTA Tot-%	MTA Poikkeama	TP 2019	Muutos-% 2019/2020
Toimintatuotot	5 913		5 913	5 090	86,1	86,1	824	6 229	-18,3
Toimintakulut	-5 919	16	-5 903	-5 071	85,7	85,9	-832	-5 456	-7,1
Toimintakate	-5	16	11	19	-350,1	181,7	-9	773	-97,5

TOIMINNAN KUVAUS

Sivistyksen tukipalvelut sisältää seuraavat palveluyksiköt:

- Toimialueen hallinto
- Ruokapalvelut

Olennaiset tapahtumat palvelualueella

Hallinnossa on keskitytty poikkeusolojen johtamiseen viikosta 11 alkaen. Poikkeustilaa edeltävänä perjantaina 13.3. aktivoitiin Sivistyksen koronavalmiusryhmä ja lähdettiin valmistelemaan tulevia toimenpiteitä ja tarkentamaan valmiussuunnitelmat palvelualue- ja yksikkökohtaisesti. Poikkeustilan aikana koronaryhmä on kokoontunut aluksi päivittäin ja huhtikuun alusta muutaman kerran viikossa.

Tiedottaminen poikkeusolojen järjestelyistä on vaatinut paljon aikaa ja koskettanut laajasti sivistystoimialueen palveluita. Poikkeustilaan liittyvistä toimenpiteistä ja vaikutuksista palveluihin ja henkilöstöön on tiedotettu asiakkaita ja henkilöstöä ensimmäisten viikkojen aikana päivittäin ja huhtikuun alusta kaksi kertaa viikossa. Sivistyksen toimialue on osallistunut aktiivisesti kunnan valmius- ja turvallisuustyöskentelyyn poikkeustilan aikana.

Palveluverkkosuunnitelman eri hankkeiden edistäminen oli yksi sivistyksen hallinnon keskeisistä tehtävistä myös vuonna 2020. Oppimisympäristöjen ja palveluverkon ohjausryhmä jatkoi säännöllistä työtänsä ja tuki rakennushankkeiden toimintaa. Terveiden ja turvallisten oppimis- ja työympäristöjen varmistamiseksi sekä sisäilmaongelmariskien pienentämiseksi tehtiin aktiivisesti yhteistyötä Kasvun ja ympäristön toimialueen kanssa.

Kohdekohtaista sisäilmaryhmätyötä tehtiin aktiivisesti 7 kohteessa: Hyrylän koulukeskus, Hyökkälän koulu, Paijalan koulu, Pellavan päiväkoti, Riihikallion koulu, Roinilan päiväkoti ja Vaunukankaan koulu. Kirkonkylän ja Ruotsinkylän koulujen ryhmät on lakkautettu. Kokoonnuttiin selvittämään kolmen uuden kohteen tilannetta, arvioitiin näiden osalta kohdekohtaisen sisäilmaryhmän perustamisesta ja päädyttiin perustamaan kaksi uutta kohdekohtaista työryhmää: Lepolan kouluun ja Hyrylän ja Väinölän päiväkoteihin. Jatkettiin kehittämistyötä kehittämisryhmässä sekä Satakunta- ja Ratkaistaan yhdessä -hankkeissa

Toimialueella edistettiin ennakkovaikutusten arvioinnin mallin luomista kuntatasolle ja malli otettiin käyttöön pienten koulujen ennakkovaikutusten arviointia tehdessä syksyllä 2020. Jatkettiin Thinking portfolio -kehittämis- ja tavoitesalkun käyttöönottoa, kartoitettiin digitaalisten palveluiden kehittämistä sekä palveluiden kehittämistä LEAN-menetelmällä. Thinking portfolion avulla tavoitteiden toteutumisen seuranta edistyi ja LEAN pilotoinnissa ovat syksystä 2020 mukana Kirjasto ja avustusprosessi. Toteutettiin HYTE- ja Lanupetyötä toimialojen ja Keusoten yhteistyössä. Osana osaamisen kehittämisessä käynnistettiin syksyllä 2020 Erätauko-koulutus, jossa luodaan kunnalle Erätauko-osaajien verkosto. Liityttiin mukaan YLE:n ja Erätauko-säätiön vetämään valtakunnalliseen Hyvin sanottu - Bra sagt- hankkeeseen. Kestävän tulevaisuuden kehittäminen ja Agenda 2030 -tavoitteet ovat olleet yhtenä keskeisenä teemana, kun on valmistauduttu vuoteen 2021.

Sivistyksen toimialueella on tehty aktiivisesti yhteistä kehittämistyötä ja aktivoitu kuntatasoista työskentelyä.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sivistyksen toimialueen hallinnon tehtävä on arvioida ja seurata toimialansa palveluiden laatua, vaikuttavuutta ja toiminnan tuloksellisuutta sekä tukea palvelualueiden tavoitteiden toteutumista.

Vuoden 2021 keskeinen tavoite on tukea palveluverkkosuunnitelman toteutumista ja uusien oppimisympäristöjen rakentumista. Toisena keskeisenä tavoitteena on kehittää sivistystoimen johtamisjärjestelmää, tiedolla johtamista ja edistää henkilöstön hyvinvointia sekä kestävän tulevaisuuden rakentumista.

Olennaiset määrärahan ylitykset/ alitukset

Ruokapalveluiden toteutuneiden suoritteiden määrä oli 1 882 722 eli 244 752 kpl (-11,5 %) arvioitua vähemmän. Ateriamäärää korkeampaa suoritemäärää selittää muun muassa koronapandemian aikana tehdyt erilaiset ruokapaketit ja keväällä 2020 kouluilla järjestetty retkieväsruokailu sekä kesän puistoruokailu. Korkeammista raaka-ainekustannuksista sekä annospakkaamisesta aiheutuvista kuluista johtuen kaikista koronapandemian aikana jaetuista ruokapaketeista kerättiin 2 suoritetta ateriaa kohden. Ruokapakettien kautta tarjottuja aterioita tuotettiin yhteensä 94758 kpl. Koronapandemia vei oppilaat etäopiskeluun keväällä 2020 ja ruokailijamäärät jäivät vajaiksi keväällä myös päiväkotien osalta. Myös syksyn 2020 ruokailijamäärät olivat ennakoitua matalammat, johtuen oppilaiden ja päiväkotilasten matalammasta kynnyksestä jäädä kotiin sairaana. Lukio oli syksyn 2020 aikana osittaisessa etäopetuksessa ja tämä pienensi myös kouluruokailijoiden määrää.

Myös terveyskeskuksen keittiön osalta suoritteita kertyi arvioitua vähemmän. Kesällä 2020 Terveyskeskuksen asiakasmäärä putosi, kun osastot olivat poikkeuksellisesti kiinni.

Halosen Bistro, uusi kunnantalon ravintola, avattiin elokuussa 2020. Alun perin ravintola oli suunniteltu avattavaksi maaliskuussa 2020, mutta avaamista lykättiin. Koska pandemian vuoksi siirryttiin laajasti etätyöhön, jäivät ateriamäärät Halosen Bistron osalta huomattavan arvioitua pienemmiksi. Tilaustarjoiluja kunnan eri tapahtumiin ja kokouksiin on ollut myöskin arvioitua vähemmän.

Toteutumattomista suoritteista johtuen elintarvikemäärärahoja säästyi n. 460 000 euroa.

Avustukset	**TP2016**	**TP2017**	**TP2018**	**TP2019**	**TP2020**
Taito Etelä-Suomi ry, käsityökoulu	17 085	17 085	17 085	17 085	17 085
Taito Etelä-Suomi ry, käsityökeskukset	14 110	14 110	14 110	14 110	14 110
Jokelan kansalaisopisto	45 645	45 645	45 645	45 645	45 645

TUNNUSLUVUT / RUOKAPALVELUT

	TP 2016	**TP 2017**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TP 2019**
Ateriat kpl	2 100 323	2 117 970	2 016 816	2 008 870	1 882 722
muutos %	-0,38	0,46	-3,57	-0,39	**-6,28**
Bruttomenot €/ateria	2,54	2,49	2,55	2,65	**2,65**
muutos %	2,01	- 5,5	6,25	3,92	**0 %**
Valmistuskeittiöt kpl	5	5	5	4	4
Jakelukeittiöt kpl	38	39	38	37	**33**

VARHAISKASVATUS

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuspäällikkö Hannamari Halinen

1 000 €	TALOUS-ARVIO	TA muutos	TA + Muutos	TP 2020	TA Tot-%	MTA Tot-%	MTA Poikkeama	TP 2019	Muutos-% 2019/2020
Toimintatuotot	2 637	58	2 695	2 186	82,9	81,1	509	2 744	-20,4
Toimintakulut	-27 008	40	-26 968	-25 893	95,9	96,0	-1 076	-27 107	-4,5
Toimintakate	-24 372	98	-24 274	-23 707	97,3	97,7	-567	-24 362	-2,7

TOIMINNAN KUVAUS

Varhaiskasvatuksen palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt:

- Kunnallinen varhaiskasvatus
- Esiopetus
- Yksityinen varhaiskasvatus

Olennaiset tapahtumat palvelualueella

Kunnallista varhaiskasvatusta tarjotaan 1.8.2020 alkaen 14 päiväkodissa, joissa toimii yhteensä 80 lapsiryhmää. Perhepäivähoitajia on 28. Ostopalvelupäiväkoteja on yksi ja yksityistä palvelua tuottavia päiväkoteja on 11. Ostopalvelusopimus Mäntsälän kanssa kahdeksasta paikasta päättyi heinäkuun loppuun. Kellokosken koululla on aloittanut elokuussa kaksi uutta esiopetuksen ryhmää.

Varhaiskasvatuksen kasvattajien ja lasten välinen suhdeluku muuttui 1.8.2020. Suhdeluvun muutos 1:7, vähensi kunnallisten ja yksityisten varhaiskasvatuspaikkojen määrää 3-6- vuotiaiden lasten ryhmissä. Nyt yhtä kasvattajaa kohden voi olla seitsemän yli 3-vuotiaista lasta. Kunnalliset varhaiskasvatuspaikat vähentyivät Etelä-Tuusulassa noin sadalla paikalla, kun Etelärinteen kaksipaikkaisen päiväkodin toiminnan päättyminen lasketaan mukaan. Jokelan alueella paikat vähenivät noin 45 paikalla. Kellokoskella lisättiin varhaiskasvatuspaikkoja siirtämällä kaksi esiopetuksen ryhmää Kellokosken kouluun. Näin alueen päiväkoteihin saatiin lisää paikkoja 1-5 –vuotiaille lapsille ja voitiin luopua Mäntsälästä ostettavista paikoista. Syyskauden aikana lähes kaikki varhaiskasvatuksen paikat ovat täyttyneet kaikilla alueilla. Lakisääteisen velvoitteen täyttämiseksi valmisteltiin Pellavan päiväkotiin uuden ryhmän avaaminen tammikuusta 2021. Jokelan alueella perhepäivähoidon väheneminen on lisännyt painetta uusien päiväkotipaikkojen perustamiselle. Uusien perhepäivähoitajien rekrytointi ei tuottanut tulosta.

Varhaiskasvatuksen palvelualueella keskeistä on ollut palveluverkkouudistuksen edistäminen ja siihen liittyvien muutostoimenpiteiden huomioiminen tulevaisuuden suunnitelmissa ja käytännön toimenpiteissä. Kaikkien yksiköiden oppimisympäristöjen kehittämiseen liittyviä asioita on työstetty yhdessä esimiehistä koostuvassa oppimisympäristötyöryhmässä. Tulevaisuuden johtamista on kehitetty johtamiskokeiluissa Pellavan, Mainingin sekä Hyrylä-Väinölän päiväkodeissa. Kokonaisuuden valmiiksi saattamista valmistellaan yhdessä johtamisen työryhmän ja esimiesten kanssa. Tavoite on käsitellä varhaiskasvatuksen johtamisen kokonaisuudistus TA 2022 yhteydessä, jotta sitä päästään toteuttamaan vuoden 2022 alusta. Päiväkoti Martta Wendelin valmistuu 1.8.2022 ja toiminta palveluverkkouudistuksessa sovituissa Etelä-Tuusulan yksiköissä lakkaa.

Päiväkoti Martta Wendelinin rakennussuunnitelma on edistynyt 2020 aikataulussa koronan aiheuttamasta tilanteesta huolimatta. Rakennuslupa on haettu ja saatu elokuussa 2020. Rakennustyöt tontilla on aloitettu joulukuussa 2020. Keväällä 2020 tehdyn päätöksen mukaan ruotsinkielinen perusopetus ja varhaiskasvatus tulevat osaksi Kirkonkylän kampuksen toimintaa. Kampuksen rakennussuunnittelu pysähtyi syksyllä 2020 ja suunnitelmaa tarkennettiin. Hanke etenee rakennusluvan hakuvaiheeseen vuoden 2021 puolella. Huoltajia osallistettiin kampuksen yhteisen toimintakulttuurin muodostamisessa syksyllä 2020.

Varhaiskasvatuksessa on otettu käyttöön kansallinen tietovarantojärjestelmä Varda. Järjestelmästä on säädetty varhaiskasvatuslaissa. Tiedot kunnan palveluita järjestävistä yksiköistä ja palveluissa olevista lapsista ovat siirtyneet kunnan varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmän kautta Vardaan. Syksyn 2019 aikana Vardaan siirtyi varhaiskasvatuksessa olevien lasten huoltajien tiedot. Tulevaisuudessa Varda tarjoaa kunnille ajantasaista tietoa

ja mahdollistaa tutkimuksen teon kansallisella tasolla. Vuoden alusta Vardaan on siirretty yksityisten palveluntuottajien tiedot. Syksyllä 2020 on valmistauduttu siirtämään henkilöstön tiedot järjestelmään helmikuuhun 2021 mennessä.

Kevään 2020 aikana varhaiskasvatuksen toimintaa on arvioitu laajan observoinnin avulla kaikissa yksiköissä ja sen keskeiset tulokset on käsitelty varhaiskasvatuksen johtajien ja työntekijöiden kanssa. Keskeisiä kehittämisen kohteita ovat ulkoilutoiminta ja liikkuminen, tuettu ja ohjattu leikki yhdessä aikuisen kanssa ja lasten lepääminen sekä päivän aikana siirtymätilanteissa tapahtuva pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen pedagogisessa työryhmässä on valmisteltu kehittämistä tukevan koulutuksen järjestämistä henkilöstölle. Työ jatkuu vuonna 2021, jolloin saamme uudet tulokset kuluneelta toimintavuodelta.

Kunnan tulee järjestää huoltajille säännöllisesti mahdollisuus osallistua paikallisen ja yksikkökohtaisen varhaiskasvatuksen suunnitteluun ja arviointiin. Pedagogisen toiminnan arvioinnin tarkoitus on varhaiskasvatuksen kehittäminen sekä lasten kehityksen ja oppimisen edellytysten parantaminen. Keväällä 2020 toteutettiin varhaiskasvatuksen asiakaskysely. Kyselyn pohjalta voitiin todeta, että huoltajat ovat pääosin tyytyväisiä Tuusulan kunnan varhaiskasvatukseen. Tyytyväisyys näyttäytyy niin hyvässä kokonaisarvosanassa, avoimissa vastauksissa kuin väittämien numeroasteikon keskiarvojakaumissa. Erityisesti kiitosta kyselyssä saivat asiantunteva henkilöstö, lapsen viihtyminen päiväkodissa, tavoitteellinen ja suunnitelmallinen varhaiskasvatustoiminta sekä toimintaympäristön turvallisuus.

Kyselyn pohjalta voidaan nostaa myös kustakin teemasta keskeisimpiä mahdollisia kehittämisen kohteita tulevaisuuteen: Ulkotoiminnan ja -välineistön monipuolisuus, huoltajien osallisuuden lisääminen ryhmän toiminnassa, lukemisen ottaminen osaksi jokapäiväistä toimintaa, varhaiskasvatussuunnitelmaprosessin ja -keskustelun tarkoituksen avaaminen ja sanoittaminen vanhemmille, panostaminen päivittäiseen vuorovaikutukseen ja lapsen päivästä kertomiseen, tiedottamisen tehostaminen erityisesti tapahtumien sekä tulevan toiminnan ja suunnitelmien osalta, sekä erilaisten vaihtoehtojen esitteleminen osana hakuprosessia varhaiskasvatukseen.

Varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatussuunnitelma, Taika Kultsu, on otettu käyttöön yhteistyössä kulttuuritoimen kanssa vuoden 2020 alusta. Taika Kultsun tavoitteena on positiivisen suhtautumistavan luominen taiteeseen ja kulttuurilliseen ilmaisuun, lasten uteliaisuuden, luovuuden ja vastuuntunnon kehittäminen, lasten taiteellisen ilmaisun taitojen kehittäminen ja kulttuuriperinnön tiedostaminen sekä lapsen oman ja muiden perheiden perinteiden ja tapojen arvostus.

Jokaiseen yksikköön on valittu yhdyshenkilöksi kulttuurivastaavat, joille on säännöllisesti tapaamisia toiminnan kehittämiseksi edelleen omassa yksikössä. Taika Kultsuun liittyvä pro gradu- työ valmistui vuonna 2020. Työn tulosten perusteella voitiin sanoa, että konkreettisuus sekä paikallisuuden huomioiminen asiakirjassa koettiin hyödylliseksi ja helpottavan ideointia, suunnittelua, arviointia ja toiminnan monipuolistamista. Suunnitelma täydentää paikallista varhaiskasvatussuunnitelmaa. Suunnitelman toteuttamisen tueksi liittyvät koulutukset peruuntuivat osin keväällä korona -pandemian vuoksi.

Elokuussa 2020 on käynnistynyt Eino & Leino lukutaidon kehittämishanke, johon Tuusula sai keväällä hankerahaa. Hanketta varten palkattiin projektikoordinaattori, joka aloitti tehtävässään elokuussa. Hanke suuntautuu 3-vuotiaisiin, esi- ja alkuopetuksen ikäryhmiin sekä heidän huoltajiinsa. Hankkeen tavoitteena on tuottaa toimintaa, joka luo pohjaa lukemaan oppimiselle, tukee lasten kielitaidon kehittymistä ja ongelmanratkaisutaitoja ja herättää kiinnostuksen kieleen, tekstiin ja kirjoihin.

Varhaiskasvatuksessa työskentelevät taidepedagogit (2) ja perheohjaaja on vakinaistettu 1.8.2020 alkaen. Taidepedagogien toimipisteinä jatkavat Pertun ja Mainingin päiväkodit. Taidepedagogit toimivat yhdessä tai kahdessa lapsiryhmässä, joissa on kasvun ja oppimisen tuen tarvetta. Taidepedagogit toimivat yhdessä lapsiryhmän kasvatushenkilöstön kanssa ja käyttävät toiminnassaan taidepedagogisia toimintatapoja ja työmuotoja tukien lasten kasvua, kehitystä ja oppimista.

Varhaiskasvatuksen perheohjaaja tarjoaa perheille tukea arjen sujumiseen, vanhemmuuden, lasten kasvatuksen ja parisuhteen haasteisiin. Perheohjaajan työ laajenee syksyllä 2020 Pellavan päiväkodista myös muihin Etelä- Tuusulan päiväkoteihin. Työmuotoina ovat mm. keskustelut huoltajien kanssa, kotikäynnit, palveluohjaus, verkostoyhteistyö ja vertaisryhmät. Myös henkilöstön konsultointi kuuluu työhön.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Varhaiskasvatuksen suhdeluvun muutos elokuussa 1.8.2020 alkaen muuttui 1:7. Tämä vähensi käytettävissä olevia paikkoja koko Tuusulan alueella n. 150. Vuoden 2020 lopussa kunnalliset varhaiskasvatuspaikat olivat miltei 100% käytössä. Vuoden alusta Pellavan päiväkotiin perustetaan uusi ryhmä, jotta paikkaa hakeneille voidaan tarjota palvelua. Suhdeluvun muutos vaikutti myös yksityisten toimijoiden paikkamääriin, sekä heidän tulokertymäänsä. Tulevan vuoden 2021 aikana on tulossa uudistus varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin. Uudistuksen myötä huoltajien tulorajat nousevat ja toisesta lapsesta maksettava maksu pienenee 60%:sta 40%:iin ensimmäiselle lapselle määritellystä maksusta. Tämä tulee pienentämään varhaiskasvatuksen maksukertymää mutta myös lisää painetta nostaa yksityisen hoidon tuen suuruutta huomioiden perheiden tasavertaisuus eri palveluntuottajista huolimatta.

Olennaiset määrärahan ylitykset/ alitukset

Varhaiskasvatuksen palvelualueen toimintakate jäi n. 570 000 euroa alle budjetoidun.

Koronan vaikutuksesta maksutuotot jäivät n. 590 000 euroa alle budjetoidun.
Vastaavasti kustannukset jäivät alle budjetoidun palveluiden ostojen, hoidon tukien ja muiden toimintakulujen osalta n. 870 000 euroa, josta ruokapalveluiden ylijäämän tuloutus oli n. 270 000 euroa.

Henkilösivukulut toteutuivat n. 360 000 euroa talousarvioita pienempinä.
Kehittämishankkeisiin ja koronasta aiheutuviin kustannuksiin saatuja valtion erityisavustuksia toteutui n. 90 000 euroa.

OPPIMINEN

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Opetuspäällikkö Markus Torvinen

1 000 €	TALOUS-ARVIO	TA muutos	TA + Muutos	TP 2020	TA Tot-%	MTA Tot-%	MTA Poikkeama	TP 2019	Muutos-% 2019/2020
Toimintatuotot	2 031	2614	4 645	5 567	274,2	119,9	-922	3 279	69,8
Toimintakulut	-57 603	-1376	-58 979	-58 255	101,1	98,8	-724	-56 707	2,7
Toimintakate	-55 573	1238	-54 335	-52 689	94,8	97,0	-1 646	-53 429	-1,4

TOIMINNAN KUVAUS

Oppimisen palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt:

- Perusopetus
- Lukio
- Tuusulan opisto
- Kasvun ja oppimisen tuki

Olennaiset tapahtumat palvelualueella

Kouluun ilmoittautuminen toteutettiin tammikuussa ja koulunkäynnin oli aloittamassa elokuussa 473 oppilasta. Lukuvuoden alussa 1. luokan oppilaita aloitti 463 oppilasta, joka on viimeisen 10 vuoden aikana pienin aloittavien oppilaiden määrä.

Koronaviruksen vuoksi suurin osa oppilaista siirtyi etäopetukseen 17.3.2020. Päivittäin koulussa oli lähiopetuksessa ollut n. 160-170 luokkien 1-3 ja erityisen tuen oppilasta. Koulut palasivat lähiopetukseen 14.5.2020. Noin 12 % oppilaista oli lukuvuoden lopun pois koulusta. Tuusulan kouluissa vain yksi luokka joutui karanteeniin kyseisen lähiopetusjakson aikana.

Iltapäivätoimintaan haettiin keskitetysti tammi-maaliskuussa 2020. Oppilasmäärän pienenemisen myötä yhä useammassa kerhossa ei saavutettu vaadittavaa 13 oppilaan rajaa. Tämän vuoksi lautakunnassa hyväksyttiin malli, jossa kunta kuljettaa oppilaat pienemmiltä kouluilta toisen koulun kerhoon, mikäli kerhoa ei omalle koululle synny. Iltapäivätoiminnassa oli elokuun lopun 2020 tilanteen mukaan 391 lasta. Vuonna 2019 iltapäivätoiminnassa aloitti 438 lasta.

Kesäkuussa pidettiin yhdeksällä koululla lapsille kesäkerhoja. Leireille osallistui ensimmäisellä ja toisella viikolla 162 lasta ja kolmannella viikolla 82 lasta.

A2 –kielivalinnat toteutettiin helmi-maaliskuussa ja kielivalikoimaan lisättiin venäjän kieli, joka ei kuitenkaan toteutunut. Aloittavia opetusryhmiä A2 -kieliin muodostuu Etelä-Tuusulaan yhteensä 6 ryhmää ja Pohjois-Tuusulaan 3 ryhmää.

Oppilaiden, joiden äidinkieli on muu kuin suomi oppilasmäärät ovat edelleen kasvussa. Suurimmat kieliryhmät ovat viro, venäjä ja arabia. Ko. kielistä on tarjolla myös oman äidinkielen opetusta. Suomi toisena kielen (S2) oppilaita on 228.

ProKoulu -hanke eteni ja mukaan lähti 4 uutta koulua. ProKoulua toteutetaan koulun henkilöstön sekä kasvun ja oppimisen tuen henkilöstön yhteistyöllä.

Helmikuussa perusopetuksen oppilaista 434 oppilasta oli erityisessä tuessa, joka on 8.5 % koko oppilasmäärästä. Tehostetussa tuessa oli 733 oppilasta, joka on 14.3 % koko oppilasmäärästä. Vuoden lopussa erityisessä tuessa oli 459 oppilasta ja tehostetussa tuessa 740 oppilasta. Vuositasolla tuen piirissä olevien oppilaiden määrässä ei ole tapahtunut merkittävää muutosta, mutta lievää kasvua edelleen. Vuoden 2020 aikana tehtiin 306 erityiseen tukeen liittyvää päätöstä.

Lukuvuoden 2019-2020 koulutuskalenteria toteutettiin suunnitelman mukaan yhdessä Mäntsälän kunnan kanssa koulujen sulkuun saakka. Syksyn 2020 osalta koulutuskalenteri oli suppeampi,

koska kouluille halutaan antaa työrauha koronatilanteen hoitamista varten. Koulutusta toteutetaan pääosin tutoropettajien kautta koulujen tilausten perusteella.

Asuntomessujen aikaan suunniteltu kansainvälinen seminaari peruutetaan elokuulta. Tuusulan, Mäntsälän ja Pornaisten suunnittelema Veso2020 –tapahtuma siirrettiin vuodella eteenpäin.

Lukuvuonna 2019-2020 koulujen kerhotoiminnassa on ollut mukana 16 seura- tai järjestökumppania. Koronatilanne perui kerhot maaliskuun puolesta välistä alkaen. Lukuvuodelle 2020-21 saatiin mukaan 17 yhteiskumppania. Koulujen kerhotoiminta on ollut keskeytettynä sekä keväällä 2020 että kuukauden verran syksyllä 2020, joten avustuksen käyttö ei edennyt suunnitellusti.

Etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen käyttämisen pilotointi pahimmin sisäilmaoireista kärsivien oppilaiden tukemiseksi jatkui ja toiminta siirrettiin lukuvuodeksi 2020-21 Riihikallion koulun väistötiloihin.

Leasing –rahoituksen tarve kasvoi mm. väistötilojen vuoksi ja AV-kalustuksien hankintatavan takia. Vanhojen omiksi hankittujen laitteiden rikkoonnuttua tai vanhennuttua tilalle hankittava AV-laite on aina leasing-sopimuksella hankittu laite, joka ei aiemmin ole näkynyt leasing-rahoituksessa.

Lukiossa jatkettiin alkuvuonna uuden opetussuunnitelman laadintaa syksyllä 2019 annettujen valtakunnallisten LOPS-perusteiden pohjalta. Vuoden loppuun mennessä ensimmäinen luonnos oli valmiina.

Poikkeusolot keskeyttivät lähiopetuksen lukiossa keväällä. Etäopetukseen siirryttiin nopeasti 4. jakson lopulla ja jatkui lukuvuoden loppuun. Syksyllä aloitettiin lähiopetuksena, mutta lukukauden kuluessa siirryttiin ensin lokakuussa osittaiseen etäopetukseen, jossa vuosiluokittain ollaan viikko kerrallaan etäopetuksessa ja lopulta joulukuussa mentiin kokonaan etäopetukseen.

Yhteishaussa Tuusulan lukioon haki ensisijaisena valintanaan 180 opiskelijaa, joista Hyrylään haki 98, Jokelaan 26, Jokelan ratsastuslinjalle 10 ja Kellokoskelle 46. Lukuvuoden aloitti Hyrylässä 114, Jokelassa 63 ja Kellokoskella 56 opiskelijaa.

Monion toteutussuunnittelua jatkettiin, käyttäjät täydensivät tilaluetteloiden varusteet ja suunnitteluun vaikuttavat kiintokalusteet jatkosuunnittelua varten.

Hankkeista Laajennetut oppimisympäristöt (opiskelijoiden tiimitoiminnan suunnittelua) ja Erasmus+ (opettajien koulutusta) päättyivät. Sen sijaan Liikkuva lukio (opiskelijoiden aktiivisuutta lisäävä), Itämeriprojekti (luonnontiedettä ja taidetta yhdistävä) ja Rohkeat kokeilut ja toimivat käytännöt (LOPS:n jalkauttamista) - hankkeet jatkuvat.

Opiston ensimmäinen kevätkausi uusilla nimillä, Tuusulan Opisto ja Tuusulan kuvataidekoulu, keskeytyi kevätkaudella lähiopetuksen osalta 18.3, kun opetustilat määrättiin suljetuiksi. Muutamassa päivässä perustettiin etäopetuksen vaatimat rakenteet ja alettiin muokata opetussisältöjä etäopetuksen vaatimaan muotoon.

Opiston tuntiopettajat ovat kuluneen vuoden aikana perehtyneet etäopetuksen käytäntöihin oman opetusalansa kannalta. Opiston käyttöön on avattu opistolle maksuton Microsoft Teams –hakemisto (tenantti), jonka kautta voidaan tarvittaessa ottaa mukaan etäopetukseen Opiston kaikki opiskelijat.

Tuusulan Opiston ja naapuriopistojen hankeyhteistyö on tiivistynyt entisestään. Kuluneena vuonna jatkuivat Digistä mua! Ja Hae mut! sekä DigiPeda -hankkeet, joissa tuusulalaisia perehdytettiin käytännön digitaitoihin arkipäivän toimintaympäristöissä ja kehitettiin digitalisaatiota opetuksen voimavarana, mm opetusalustoina, kuitenkin opetuksen yhteisöllisyys säilyttäen. Uutena hankkeena alkoi osaamisperusteisuuteen ja arviointiin perehdyttävä Osaa ja Opi –hanke.

Kuvataidekoululla annettavaa tuntiopetusta vakinaistettiin päätoimisiksi opettajan viroiksi elokuun alusta. Uusista viroista toisen erityisenä painoalana on varhaisiän taidekasvatus ja toisen syventävien opintojen taidepedagogiikka. Elokuussa Kuvataidekoulun päättötodistuksen sai 7 oppilasta kiitettävin tai erinomaisin arvosanoin.

Monio-rakennuksen suunnittelu on edennyt kohti toteutusta. Hanke on tiivistänyt ja monimuotoistanut Opiston yhteistyötä lukion ja paikallisten taiteen perusopetuksen oppilaitosten kanssa etenkin yhteisten tilojen suunnittelun myötä.

Kasvun ja oppimisen tuen yksikön sisäisiä rakenteita, eri ammattikuntien ja Keusoten välistä yhteistyötä on vahvistettu.

Opiskeluhuollon henkilöstön ja perheohjaajien osallisuutta koulujen yhteisöllisessä oppilashuollossa on kehitetty edelleen ja kouluissa on kuluneen vuoden aikana tehty yhteisesti sovittuja toimintamalleja esim. poissaoloihin puuttumiseen. Oppilashuoltotyön kehittämisessä on hyödynnetty kouluterveyskyselyn tuloksia niin yksikön sisällä kuin koulutasolla. Oppilashuollossa on otettutkäyttöön IPC- menetelmäohjaus lievästi masentuneiden nuorten ohjauksessa.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Aloittavan ikäluokan oppilaiden määrä pysyy kuluvan lukuvuoden tasolla tai alenee tulevaisuudessa. Tämä vaikuttaa koko oppilasmäärään alenevasti. Yläkoulujen oppilasmäärä säilyy vielä 3 seuraavaa vuotta nykyisellä tasolla.

Oppilaiden, joiden äidinkieli muu kuin suomi tai ruotsi, prosentuaalinen osuus koko kunnan oppilasmäärästä kasvaa todennäköisesti jatkossa.

Rakennushankkeiden työryhmien tuomat sijaiskustannukset tulevat kasvamaan merkittävästi normaalista. Tämä yhdistettynä vuoden 2021 talousarvion 50% sijaismäärärahan leikkaukseen johtaa todennäköisesti sijaismäärärahojen ylittymiseen tulevana vuonna.

Leasing-kustannusten määrä kasvaa, koska aikaisemmin kunnalle omaksi ostettujen it-laitteiden hajotessa uudet otetaan leasing-sopimuksella. Oppilaiden laitekannan muutos 1:1 määrään vuosiluokilla 6-9 nostaa myös osaltaan leasing-kustannuksia seuraavina vuosina.

Olennaiset määrärahan ylitykset/ alitukset

Valmistavan opetuksen ryhmän perustaminen Jokelassa toi lisäkustannuksia 20 000 euroa. AV-kalustusta oli uusittava kouluissa dokumenttikameroiden ja videoprojektoreiden osalta, koska nykyiset tietokoneet eivät ole yhteensopivia. Vuositasolla kustannusvaikutus oli 25 000 euroa ja vuodelle 2020 lisäresursoinnin tarve oli 12 500 euroa.

Henkilösivukulut toteutuivat n. 380 000 euroa talousarvioita pienempinä ja henkilöstökorvauksia kertyi n. 150 000 euroa talousarviota enemmän. Kuljetus- ja matkakustannuksia toteutui n. 120 000 euroa budjetoitua vähemmän. Ruokapalveluiden ylijäämän tuloutus oppimisen palvelualueelle oli n. 465 000 euroa. Lomapalkkavarauksen muutos oli n. 450 000 euroa pienempi vuoteen 2019 verrattuna.

Koronan vaikutuksesta maksutuotot jäivät n. 100 000 euroa alle budjetoidun, mutta myyntituottoja kertyi n. 190 000 euroa yli budjetoidun. Kehittämishankkeisiin ja koronasta aiheutuviin kustannuksiin saatuja valtion erityisavustuksia toteutui n. 850 000 euroa.

KULTTUURI

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Kulttuuri- ja museotoimenjohtaja Ulla Kinnunen

1 000 €	TALOUS-ARVIO	TA muutos	TA + Muutos	TP 2020	TA Tot-%	MTA Tot-%	MTA Poikkeama	TP 2019	Muutos-% 2019/2020
Toimintatuotot	288	0	288	256	89,0	89,0	32	302	-15,3
Toimintakulut	-3 880	11	-3 869	-3 718	95,8	96,1	-151	-3 673	1,2
Toimintakate	-3 592	11	-3 581	-3 462	96,4	96,7	-119	-3 372	2,7

TOIMINNAN KUVAUS

Kulttuuripalvelut tuottaa ja kehittää kirjasto-, kulttuuri- ja museopalveluita. Kulttuuripalvelut tukee omaehtoisen toiminnan kehittymistä ja yhteisöllisyyden rakentumista laadukkaiden palveluiden ja asukkaiden kanssa tehtävän yhteistyön avulla.

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on

- tuottaa ja auttaa järjestämään helposti saavutettavia, elämänlaatua parantavia kulttuuripalveluita
- luoda kattavia ja monipuolisia kulttuuripalveluita osin lähipalveluina
- vaikuttaa asukkaiden hyvinvointiin ennaltaehkäisevän toiminnan kautta
- koordinoida ja syventää yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa
- vaalia ja hyödyntää kulttuuriperinnettä ja vahvistaa kulttuurikunnan imagoa
- tarjota pääsyn tietoon, aineistoihin ja kulttuurisisältöihin
- edistää kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä taiteen säilymistä tuleville sukupolville
- edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua sekä kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia osallistua kulttuuriin ja taiteeseen
- vahvistaa tuusulalaisten hyvinvointia, terveyttä, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta

Olennaiset tapahtumat palvelualueella

Vuosi alkoi kulttuuripalveluissa suurin odotuksin. Edessä oli Tuusulan asuntomessut ja laaja yhteistyö sekä kunnan sisällä että Tuusulanjärven museoiden kanssa onnistuneen messutapahtuman aikaansaamiseksi. Maaliskuussa alkanut koronaepidemia muutti suunnitelmia ja vaikutti kulttuuripalveluihin laajalti. Kirjastot ja museot suljettiin maaliskuun puolivälissä ja kulttuuritapahtumat peruttiin toukokuun loppuun asti. Kirjastot avautuivat 8.5. rajoitetuin palveluin. Kesäkuun alusta sekä kirjastot että museot avautuivat yleisölle harkituin turvajärjestelyin. Tapahtumatuotantoa tehtiin verkkoon juhannukseen asti, jonka jälkeen käynnistyivät ulkotapahtumat eri puolilla Tuusulaa. Uusi sulku alkoi 28.11. Kirjasto pystyi palvelemaan rajoitetusti, mutta museot olivat kiinni loppuvuoden.

Koronaepidemia osoitti sen, että kulttuuripalveluille on tarvetta. Kirjaston, yleisen kulttuuritoiminnan ja museoiden palveluja ja tapahtumia kaivattiin ja kyseltiin. Palveluja pyrittiin tarjoamaan digitaalisesti mahdollisuuksien mukaan. Tapahtumia ja toimintoja siirrettiin sähköiseen muotoon ja työtehtävissä otettiin iso digiloikka.

Museoissa henkilökunnan työ jatkui lähes normaalisti etäyhteyksin kotoa käsin. Kokoelmatyötä, tiedottamista, näyttelysuunnittelua, yleisötyötä ja asiakaspalvelua hoidettiin normaaliin tapaan. Kulttuuripalvelut jatkoi kesän ja syksyn tapahtumien suunnittelua ja muutti palvelujaan digitaaliseen muotoon. Kirjasto lisäsi e-palvelujen määrää ja teki siihen liittyviä lisähankintoja mm. kaksinkertaistamalla sähköisten kirjojen hankintamäärärahan. Sähköiset palvelut kuten verkkokirjasto ja e-palvelut pysyivät myös sulkuaikana käytössä. Kulttuuritapahtumia siirrettiin verkkotuotannoksi, samoin kulttuurikasvatus-suunnitelman mukaista toimintaa sekä museon opetus-, näyttely- ja tapahtumatoimintaa.

Museoiden kävijämäärä oli poikkeusvuodeksi hyvä ja esimerkiksi Aleksis Kiven kuolinmökki teki kaikkien aikojen kävijäennätyksen. Kirjaston lainaus- ja kävijämäärä laski odotetusti, mutta pysyi silti aiempien vuosien tasolla. Uutta yleisöä tavoitettiin digitaalisten palvelujen kautta ja esimerkiksi e-lehtien käyttö kasvoi 370 % ja Virtuaali-Tuusula -verkkosivuston käyttö 50 %.

Kulttuuripalveluiden tulosalueen henkilökuntaa osallistui poikkeusajan synnyttämien uusien tehtävien hoitoon. Henkilökuntaa oli mukana ikäihmisten soittoringissä sekä vastaamassa palvelunumeroon, lisäksi kirjaston henkilökuntaa osallistui arkistointitehtäviin sekä yritystukihakemuksien käsittelyyn. Elokuussa kirjastoissa käynnistettiin maskien jakelu heikommassa asemassa oleville kuntalaisille.

Kuluvan vuoden investoinneista on edistetty Kellokosken kirjaston ja nuorisopalveluiden tila- ja toimintamuutoksia. Kirjaston pajatoiminnan laitehankinnat tehtiin ja toiminnan käynnistäminen odottaa koronarajoitusten purkua. Halosenniemen parkkipaikan laajennus eteni maanvuokrausopimusten solmimisella. Kesällä käytössä oli väliaikainen parkkipaikka, joka osoitti tarpeellisuutensa heinäkuun yleisöryntäyksessä. Halosenniemen puutarhan kunnostus alkoi 1990-luvulla tehdyn puutarhasuunnitelman päivityksellä.

Kulttuuritapahtumia ennätettiin järjestään alkuvuonna eripuolilla kuntaa. Arkeologian teemavuosi Tuusulan museossa aloitettiin suurta suosioita saaneella yleisötapahtumalla. Kirjaston alkuvuoden suosituin tapahtuma oli Harry Potter Book Night. Rykmentinpuiston kinon esitykset olivat tammikuussa hyvin suosittuja ja osa niistä jopa loppuunvarattuja. Monia tapahtumia jouduttiin myös perumaan, esimerkiksi Skidiviikon tapahtumat peruuntuivat kokonaan. Tapahtumia siirrettiin verkkoon mahdollisuuksien mukaan ja ne saivat hyvin katsojia. Kirjaston henkilökunta oli mukana toteuttamassa virtuaalisia nuorisopalveluita Discord-alustalla.

Toukokuussa toteutettiin kolmen kulttuuriesityksen sarja verkkotuotantona. Esitykset kuvattiin Rantatien museoissa ja ne keräsivät kevään ja kesän aikana yli 10 000 näyttökertaa. Tuusula-viikot järjestettiin Asuntomessu-vuonna kaksiviikkoisena tapahtumana 20.7.–2.8. Tapahtumia tuottivat paikalliset toimijat sekä kunnan palveluyksiköt. Kulttuurisen vanhustyön hankkeen puitteissa toteutettiin palvelukotikiertue yhdessä Meidän Festivaali -tapahtuman kanssa. Tuusula-päivää juhlittiin julkaisemalla Mun Tuusula -laulu. Se toteutettiin alkuperäisen kuorokonsertin sijaan videotuotantona. Mun Tuusula -projekti on osa Kulttuuria kaikille -rahaston saavutettavuushanketta.

Valoa, enemmän valoa -tapahtuma järjestettiin ensimmäistä kertaa 24.10.–8.11. Esillä oli Kari Kolan Syksy-valoinstallaatiossa Taidekasarmilla ja Alexander Reichsteinin Metamorphosis-valoteos Kotorannanpuistossa. Tapahtumaa suunnitellessa otettiin huomioon myös vanhukset ja valoa vietiin heidän palvelujensa ääreen valaisemalla Riihikallion palvelukeskuksen, Kellokosken Ruukinpuiston ja Jokelan Notkopuiston puita. Lisäksi muita valaistuja kohteita kunnassa olivat mm. Klaavolan pihapuut, Auringonsilta-teos sekä Viertolan Sonni -teos Fjällbon puistossa. Kotorannanpuistossa oli heijastinpuu, josta kuntalaiset saivat ottaa heijastimia itselleen.

Rykmentinpuiston taideohjelman mukaiset taidetilaukset installoitiin Rykmentinpuistotien varteen ja Puustellinmetsän puistoon kesän mittaan ennen elokuussa toteutuneita Asuntomessuja. Esillä on yhdeksän taideteosta neljältä eri taiteilijalta: Pekka Jylhältä, Michael Johanssonilta, Kaisu Koivistolta ja Lars-Gunnar Nordströmiltä. Tykkimiehenraitin taidekilpailutuksessa toteuttajaksi valittiin Satu-Minna Suorajärvi ehdotuksellaan Pasuuna. Varuskunnanaukiolle tilattiin muistomerkki Maija Kovarilta, jonka julkistus on 2021.

Hyrylän keskustan taideohjelman ohjauksen järjestäminen hyväksyttiin loppuvuodesta. Sen ohjaus liitettiin Rykmentinpuiston taiteen ohjausryhmään ja siitä käytetään jatkossa nimeä Tuusulan taideohjelmien ohjausryhmä, jonka jäseninä toimivat nykyiset Rykmentinpuiston taiteen ohjausryhmän jäsenet.

Kulttuurikasvatussuunnitelma Kultsua toteutettiin ja valtaosa kevään ohjelmista muutettiin virtuaaliseen muotoon. Webinaari Luminaarin osallistui helmi-maaliskuussa 310 lasta. Varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatussuunnitelmaa Taika Kultsua alettiin toteuttaa varhaiskasvatusyksiköissä. Noin 330 Tuusulassa toimivaa varhaiskasvattajaa ohjattiin ohjelman käyttöönottoon alkuvuonna. Sanataidekoulutukset varhaiskasvattajille ennätettiin toteuttaa ennen koronaepidemiaa, mutta ohjelma varhaiskasvatusyksiköissä jatkuu myöhemmin. Koulujen alkaessa elokuussa Kultsua toteutettiin pääsääntöisesti normaalisti, mutta rajoitusten kiristyessä siirryttiin virtuaalisiin vierailuihin ja tapahtumiin. Kotiseuturetket pystyttiin toteuttamaan syksyn aikana ohjelmaa hiukan muokkaamalla. Kouluille tuotettiin videoita ja erilaisia materiaalipaketteja etäopetuksen tueksi.

Tuusulalaisten mahdollisuutta tehdä ja kokea kulttuuria ja taidetta tuettiin jakamalla avustuksia kulttuuri- ja taidetoimintaan. Tukea myönnettiin 58 kohteeseen yhteensä 145 000 euroa. Avustustensaajat olivat vaikeuksissa tapahtumien toteuttamisessa ja avustusten siirtoanomuksia vuodelle

2021 tuli runsaasti. Uusia matalan kynnyksen toiminnan avustuksia jaettiin neljä kappaletta.

Tuusula, Kerava ja Järvenpää tilasivat yhteisesti ylikunnallisen museoselvityksen, joka keskittyi yhteiseen kokoelmatilakysymykseen sekä markkinointiyhteistyöhön. Tuusulan museo yhdessä Järvenpään taidemuseon kanssa sai Opetus- ja kulttuuriministeriöltä apurahaa Kulttuurimatkailun kehittämishankkeiseen, ja tähän projektiin liittyi Kerava omalla rahoitusosuudella. Joulukuussa hankkeessa aloitti projektikoordinaattori.

Elokuussa käynnistyi Eino ja Leino -hanke, jonka kirjasto toteuttaa hankerahalla yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja alkuopetuksen kanssa. Hankkeeseen on palkattu lukukoordinaattori, jonka tehtävänä on edistää pienten lasten lukutaitoa. Kirjaston kotiseutukokoelma -rahaston myötä aloitettiin kotiseutukokoelmaprojekti, joka tuo kokoelman kuntalaisten käytettäväksi. Amerin Kulttuurisäätiö tuki Tuusulan taidemuseoon sijoitetun kokoelmansa konservointia 8000 eurolla.

Tuusulan museo sai museoiden valtionosuuteen liittyvästä henkilötyövuosia täydentävästä päätöksestä 0,5 henkilötyövuotta lisää jo vuodelle 2020.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kulttuuripalveluille on kysyntää ja toimivat palvelut vaikuttavat myönteisesti kuntalaisten hyvinvointiin. Ylikunnallinen yhteistyö luo synergiaa ja lisää alueen kulttuuripalveluiden markkinointimahdollisuuksia.

Toteutuneiden investointien vaikutus palvelutuotantoon

Kunnostetut toimitilat lisäävät viihtyisyyttä ja parantavat toimintamahdollisuuksia.

Tuotantotuet:

TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020
100 980	99 480	170 000	120 000	125 300	145 000

VAPAA-AIKA

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Vapaa-aikapalveluiden päällikkö Risto Kanerva

1 000 €	TALOUS-ARVIO	TA muutos	TA + Muutos	TP 2020	TA Tot-%	MTA Tot-%	MTA Poikkeama	TP 2019	Muutos-% 2019/2020
Toimintatuotot	1 107	0	1 107	697	63,0	63,0	409	943	-26,1
Toimintakulut	-5 013	9	-5 004	-4 937	98,5	98,7	-68	-4 914	0,5
Toimintakate	-3 907	9	-3898	-4 240	108,5	108,8	342	-3 971	6,8

TOIMINNAN KUVAUS

Tuusulan kunnan vapaa-aikapalveluiden tehtävä on järjestää, kehittää ja ylläpitää liikunnan, ulkoilun ja alueellisen nuorisotyön olosuhteita ja toimintaa yhdessä kuntalaisten ja paikallisten yhteisöjen kanssa sekä kuntayhteistyötä tehden.

Olennaiset tapahtumat palvelualueella 2020

Alueellinen nuorisotyö järjesti alkuvuonna runsaasti tapahtumia ja retkiä, maaliskuussa nuorisotoiminta siirtyi taloista verkkoon. Toimintaa jatkettiin syyskuusta joulukuun alkuun asti viranomaisohjeistuksilla ja tilakohtaisin kävijärajoituksin, talotoiminta siirtyi marraskuun lopussa takaisin verkkoon.

Verkkonuorisotyössä hyödynnettiin laajalti eri verkkopohjaisia menetelmiä, mm. verkkopelitoimintaa ja osallistamisen keinoja erilaisten kyselyiden ja kilpailujen muodossa.

Nuorisotalojen ollessa kiinni, nuoriso-ohjaajat jalkautuivat viikoittain Tuusulassa kohtaamassa nuoria, keskustelemassa ohjeistuksista, mainostamassa verkkonuorisotyötä ja kartoittamassa mahdollisia kokoontumispaikkoja. Jalkautumisessa tehtiin tiedonjaollista yhteistyötä lähikuntien nuorisotyöntekijöiden ja viranomaisten kanssa.

Syyskuusta alkaen Lahelan, Riihikallion, Jokelan ja Kellokosken nuorisotilat olivat avoinna keskiviikosta sunnuntaihin; ohjaajilla oli käytössä kasvomaskit ja nuorilla kasvomaskisuositus.

Nuorisotaloilla panostettiin turvaväleihin ja hygieniaohjeistuksiin ohjeiden mukaisesti mm. desinfioimalla välineet kahdesti illassa.

Ohjaajat osallistuivat 4H:n Ajokortti työelämään-ohjaajakoulutukseen; ohjaajat osallistuvat keväällä 2021 koulutuksen toteuttamiseen Tuusulan 9-luokkalaisille yhdessä 4H:n kanssa.

Osallistuvan budjetoinnin projekti “Nuorisotilojen pelivälineiden uusiminen + pelitapahtuma” toteutettiin vuoden 2020 aikana; talojen välinen NHL- ja biljarditurnaus ja taloittain uusien välineiden hankinta, mm. PS5-konsoleiden tilaus.

Ankkuri-toiminta käynnistettiin yhdessä poliisin ja sosiaalitoimen kanssa.

Ensilumen latu urheilukeskuksessa oli yksi pääkaupunkiseudun parhaiten kunnossapidetyistä hiihtoladuista. Latu syntyi Tuusulan Voima-Veikkojen, vapaa-aikapalveluiden ja katu- ja kunnossapitoyksikön sujuvan yhteistyön avulla. Tuusulan kunta on panostanut kiitettävästi kalustoon ja ylläpidon resursseihin.

Liikuntapaikkahankkeiden suunnittelua jatkettiin BMX-radan, monitoimihallihankkeen, urheilukeskuksen alikulkutunneleiden ja kuntoportaiden osalta.

Alikulkutunneleiden ja kuntoportaiden sekä kuntovälineiden rakennusurakka aloitettiin syyskuussa, viimeiset työt valmistuvat toukokuussa 2021. Hanke sisältää katkeamattoman kevyen liikenteen ja ulkoilureittien rakenteet Patterinmäen alueella.

Sarvikallion kehittämissuunnitelman jatkotoimenpiteitä toteutettiin syksyllä ja loppuvuoden aikana. Alueelle valmistui lisää palveluita, P-paikkoja, tulipaikka, polkureittejä, opasteita ja wc. Portaat rannasta näköalapaikalle rakennettiin kokonaisuudessaan yhdeksi rakenteeksi. Polkureittien viimeistelyä ei ehditty saamaan valmiiksi ennen talven tuloa, työt valmistuvat keväällä 2021.

Liikuntapaikkojen henkilöstö toteutti yhdessä laadittua työohjelmaa alueiden kunnostukseen ja pienempiin rakennushankkeisiin. Toimintatapa on mahdollistanut sujuvasti toteutettavia pienempiä hankkeita, mikäli osa hankkeista viivästyy.

Kunnan jäähallin rataputkiston ja laatan sekä kaukalon korjausremontti saatiin valmiiksi elokuussa. Hanke onnistui suunnitellusti, se dokumentoitiin ja kuvattiin yksityiskohtaisesti. Video on nähtävillä vapaa-aikapalveluiden facebook-sivuilla.

Pappilan venepaikka-alue valmistui Tuusulanjärvellä, venepaikalle toteutettiin myös veneenlaskupaikka.

Jokelan lammen uusittu uimapaikka otettiin käyttöön kesäkuun alussa, se saavutti heti suuren suosion.

Ristikiven alueelle laadittiin puistosuunnitelma, frisbeegolfradan muutostyöt toteutettiin loppuvuodesta osana puistosuunnitelman tavoitteita. Alueella suoritettiin myös metsänhoidollisia toimenpiteitä.

Maauimalan ja uimahallin kehittämisen tarveselvitys valmistui kesäkuussa. Syksyllä laadittiin jatkotyönä vaihtoehtomallit uimahalliympäristön kehittämiselle.

Uimahallin suunnitellut kesähuoltotoimenpiteet tehtiin koronasulun aikana. Uimahalli avattiin taas yleisölle 1.6. alkaen ja se pidettiin avoinna koko kesän.

Liikkumis- ja elintapaneuvontaa ja palveluketjua kehitetään uimahalli- ja terveysliikuntapalveluissa, AVI:n hankerahalla palkattiin hyvinvointivalmentaja. Neuvontapalvelu on osa laajaa Keusoten, kunnan ja paikallisten yhdistysten välistä yhteistyötä.

Ylikunnallisiin uimahallituotteisiin lisättiin erityisryhmien 10 x sarjaranneke.

Palvelualueen nuorisotyöntekijät ja liikunnanohjaajat tuottivat paljon erilaista kuva- ja videomateriaalia sosiaaliseen mediaan koronan aikana.

Lautakunta jakoi yhdistyksille ja yhteisöille uusien jakoperusteiden mukaiset toiminta-avustukset. Uusia avustusmuotoja olivat lisäksi matalan kynnyksen toiminnan avustus ja matka- ja edustusavustus.

Olennaiset määrärahan ylitykset/ alitukset

Uimahallin ja jäähallin kävijämäärät putosivat koronasulun vuoksi, mikä laski toimintatuottojen kertymää merkittävästi, n. 400 000 euroa alle budjetoidun. Toimintakulut ylittyivät, kun alueellisen nuorisotyön toimintatunnit kasvoivat kevätkaudella. Toimintamenoja kasvattivat jonkin verran myös koronan vuoksi lisätty nuorisotyöntekijöiden jalkautumistoiminta kuntakeskuksissa. Kokonaisuutena toimintamenot jäivät kuitenkin n. 70 000 euroa alle talousarvion.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vihreä asuinympäristö kannustaa liikkumaan. Edellytykset virkistysalueiden ja reittien kehittämiselle heikkenevät ja asia tulee tiedostaa kuntajohdossa. Kyse ei ole vain kaupunkikuvasta vaan kuntalaisten terveydestä.

Urheilukeskuksen kokonaisuuden johtamista, varaamoa ja alueen asiakaspalvelua kehitetään. Muutokset vievät aikaa. Tavoitteena on johtaa ja kehittää urheilukeskusta yhdeksi pääkaupunkiseudun monipuolisimmista vapaa-ajan ja liikunnan harrastamisen alueista.

Maauimalahanke edellyttää kaavamuutosta, kaava ei tue tällä hetkellä uimahallin tarpeita, jotka kuvataan tehdyssä tarveselvityksessä ja vaihtoehtoisissa kehittämisluonnoksissa. Uimahallille laaditaan vuonna 2021 perusteellinen kuntokartoitus ja PTS. Allastekniikan ja uimahallin kiinteistön ylläpidon yhdistämisen edellytykset selvitetään Järvenpään ja Keravan kanssa valtuustokauden aikana.

Tekojää ei korvaa luonnonjäitä eikä painvastoin. Suuri tekojää on myös matkailun ja vetovoiman hanke ja mikäli edistetään, tulee pohtia sijaintia, kustannuksia (P-alueiden tarve tms.) ja mahdollista käyttöönottovuotta.

Ensimmäinen yhdessä rahoitettava liikuntapaikka rakennetaan Keski-Uudellemaalle, kuntayhteistyönä. Laajempaa ylikunnallista tarkastelua lisätään nuorisotyön esimerkin ja Keski-Uudenmaan alueen yhteistyön mukaisesti.

Nuorisotilan palveluverkko ja tilan suunnittelu kauppakeskukseen tulee ajankohtaiseksi. Kokoaikaisten työntekijöiden lisääminen nuorisotyössä vahvistaa ikäluokkien parempaa tuntemusta ja edistää koulunuorisotyön toteutumista. Esitykset tilatarpeesta myös tehokkaan yhteiskäytön osalta (mm.varhaiskasvatus) ja henkilöstösuunnitelmasta päivitetään vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä.

Kulttuurikasvatus laajenee, nuorten harrastamisen kulttuurin esiin tuominen on tärkeää. Paikallista identiteettiä vahvistetaan osana toisen asteen oppivelvollisuuden laajentamista ja uusia sisäisiä yhteistyömuotoja. Osallisuuden, kulttuurin ja nuorisotyön yhteistyötä tiivistetään.

Toteutuneiden investointien vaikutus palvelutuotantoon

Investoinnit ovat lisänneet merkittävästi alueen vetovoimaa mm. Tuusulanjärvellä. Liikuntapaikkojen suunnittelussa ja kehittämisessä vaikuttavat palveluverkon linjaukset ja urheilukeskusten odotetaan tuottavan jatkossa entistä enemmän palveluita opetuksen ja varhaiskasvatuksen tarpeisiin. Alueelliset työohjelmat ovat parantaneet pienempien investointien ja kehittämishankkeiden toteutumista.

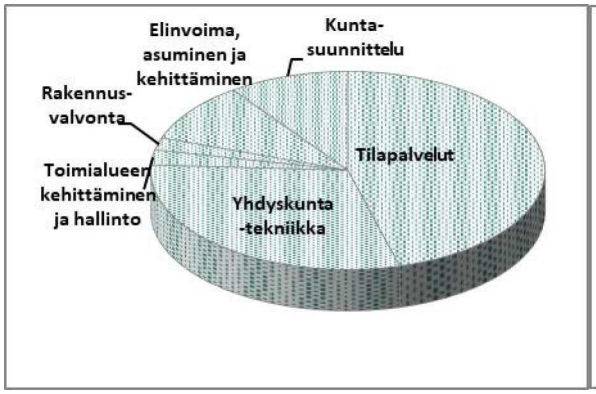
Kasvu ja ympäristö

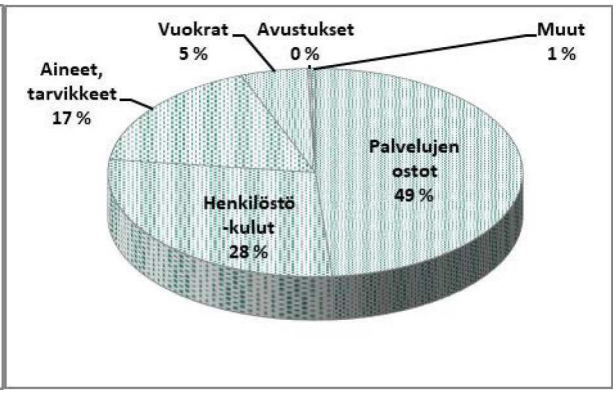
NETTOKULUT €/ASUKAS	KIINTEISTÖNHOITO	SIIVOUS
51	168 008 M2	117 362 M2

KASVU JA YMPÄRISTÖ

Toimialue
Vastuuhenkilö: Kuntakehitysjohtaja Heikki Lonka

Toimintakulujen jakautuminen palvelualueittain

Toimintakulujen jakautuminen tiliryhmittäin

KASVU- JA YMPÄRISTÖ (1000 €)	TP 2019	TA 2020	MTA v.2020	TP 2020	MTA poikkeama	TA TOT %	MTA TOT %	Muutos % 2019/2020
TULOSLASKELMA								
TOIMINTATUOTOT								
Myyntituotot	3 538	3 372	3 372	3 531				
Maksutuotot	5 012	3 224	2 744	4 101				
Tuet ja avustukset	41	60	60	7				
Muut toimintatuotot	29 499	22 928	22 928	23 670				
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	38 089	29 584	29 104	31 310	-2 206	105,8	107,6	-17,8
Valmistus omaan käyttöön	228	100	100	421				
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut								
Palkat ja palkkiot	-7 165	-7 746	-7 746	-7 046				
Henkilösivukulut								
Eläkekulut	-1 462	-1 595	-1 502	-1 402				
Muut henkilösivukulut	-203	-282	-282	-230				
Palvelujen ostot	-15 070	-13 764	-15 565	-14 184				
Aineet,tarvikkeet, tavarat	-5 326	-5 414	-5 414	-5 247				
Avustukset	-76	-100	-100	-106				
Vuokrat	-3 027	-3 310	-3 310	-3 231				
Muut toimintakulut	-116	-147	-147	-175				
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-32 445	-32 358	-34 066	-31 620	-2 446	97,7	92,8	-2,5
TOIMINTAKATE, S*	5 872	-2 674	-4 862	111	-4 973	-4,1	-2,3	-98,1

S* = Sitova taso

Muut tuotot sisältävät vain Rykmentinpuiston osalta käyttöomaisuuden myyntivoitot 611,6 teur.

TOIMINNAN KUVAUS

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Kuntakehityslautakunnan tehtävänä on edistää Tuusulan kunnan elinvoimaa, kilpailukykyä ja vetovoimaisuutta sekä huolehtia rakennusvalvonnan tehtävistä.

Tätä tehtävää lautakunta toteuttaa tulevaisuutta ennakoiden luomalla mm. tarkoituksenmukaisella kaavoituksella edellytyksiä hyvälle rakennetulle ja luonnonympäristölle, asuinolojen kehittymiselle, joukkoliikenteelle, viisaalle liikkumiselle sekä elinkeinoja työllisyyspolitiikalla. Lisäksi kuntakehityslautakunta myötävaikuttaa kaavojen toteutumiseen siten, että rakentaminen täyttää yleisesti hyväksytyt normit terveellisyyden, turvallisuuden ja teknisen laadun suhteen sekä tukee ympäristön muodostumista turvalliseksi ja esteettiseksi.

Teknisen lautakunnan tehtävänä on tuottaa kuntalaisille yhdyskuntatekniikan palveluja, huolehtia kunnan omasta toimitilatarpeesta ja huolehtia terveellisestä ja turvallisesta ympäristöstä yhdessä kunnan muiden sidosryhmien kanssa. Lautakunnan tavoitteena on luoda ja ylläpitää kuntalaisia ja sen työntekijöitä varten turvallinen ja viihtyisä asuin-, työ-, liikenne- ja vapaa-ajan ympäristö sekä edistää ja ylläpitää kunnassa laadukkaita joukkoliikennepalveluja.

Olennaiset tapahtumat toimialueella

Vuoden 2020 aikana käsiteltiin seuraavat kaava-asiat:

	Kaava	kem2
1	Konduktöörinkuja	10 192
2	Högberginhaaran jatke	17 500
3	Pellavamäentie	46 293
4	Yritysalue Rykmentinpuisto III	148 337
5	Kivikiila	6 965 / 7 039
6	Kehitettävät kiinteistöt	10 860
7	Sammonmäki III	30 402
8	Kievarintie	11 793
9	Pellavamäentie	43 765
10	Vanha Valtatie, ehdotus	0
11	Högberginhaaran jatke II	17 000
12	Hyrylän palvelukeskus	27 375

Lainvoiman saivat asemakaavat: Häriskivi, Suutarintie, Högberginhaaran jatke, Konduktöörinkuja, Kehitettävät kiinteistöt, Höylääjänkuja 1, Sulan työpaikka-alue I ja Pellavamäentie. Asuinrakentamista saatiin lainvoimaiseksi 114 126 kem2 ja työpaikkarakentamista 56 604 kem2.

Kunnallistekniikan suunnittelussa pääpaino on ollut Rykmentinpuiston asemakaava-alueiden (3 kpl) ja Lahelanpelto II -alueen rakentamisen aikaisessa suunnittelussa. Uusia kohteita ovat mm. Rykmentinpuiston työpaikka-alue, Kirkonmäki, Häriskivi ja Pellavamäki. Yhteensä suunnittelutyön alla oli vuoden 2020 lopussa 12 aluetta tai yksittäistä kohdetta.

Vuonna 2020 kaikkia palveluverkon uudiskohteita edistettiin ja aikatauluja tarkennettiin. Palveluverkkouudistus sitoi merkittävän osan Tilapalveluiden asiantuntijoiden työresurssia. Vuoden aikana Tila-

palvelut terävöitti ja jäsenteli palveluverkon rakentamisen työtapoja ja vastuita, ja työ tulee jatkumaan vuonna 2021. Palveluverkon rakentaminen alkoi loppuvuonna 2020 Martta Wendelin päiväkodin rakentamisella. Rakentaminen tulee jatkumaan Monion työmaan aloituksella kesällä 2021.

Olennaiset määrärahan ylitykset/alitukset

Toimintatuotot ylittivät muutetun käyttösuunnitelman (ilman maanmyyntiä) 1,6 milj. euroa (5,1 %). Maankäytön sopimuskorvaukset kehittyivät erityisen suotuisasti ja ylittivät budjetoidun tason 1,0 milj. euroa. Muita merkittäviä ylityksiä olivat vuokratulojen runsaan 0,1 milj. euron, metsänmyyntitulojen runsaan 0,1 milj. euron sekä Asuntomessujen muutetun käyttösuunnitelman mukaisten tuottojen runsaan 0,1 milj. euron ylitys.

Toimintakulut alittivat muutetun talousarvion tason 2,4 milj. euroa (- 7,2 %). HSL-kuntaosuus jäi arvioitua pienemmäksi (- 0,4 milj. euroa). HSL-kuntaosuuden lasku johtui loppuvuonna myönnetystä valtionavusta. Muita merkittäviä alituksia oli henkilöstökulujen (ilman lomapalkkavelan jaksotusta) alittuminen 0,6 milj. eurolla. Tähän vaikuttivat osan vuotta täyttämättä olleet tehtävät. Ulkopuolisten asiantuntijapalveluiden ostot toteutuivat 0,4 milj. euroa talousarvion tasoa alempana.

Merkittävin toimintakulujen ylitys oli siivouskulujen 0,3 milj. euron ylitys. Tämä johtui sairauspoissaolojen sijaisuuksista, täyttämättömien laitoshuoltajien tehtävien sijaistamisista sekä koronan aiheuttamista lisä- ja tehosiivoustarpeista.

Maanmyyntitulot olivat noin 5,3 milj. euroa, joka jäi alle tavoitteen. Joidenkin suurten tonttikauppojen peruuntuminen ja siirtyminen tuleville vuosille aiheutti arvion alituksen.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuonna 2020 omakotitonttitarjontaa oli jokaisessa kuntakeskuksessa. Tontteja luovutettiin Hyryläs-sä Anttilanranta I:n, Lahelanpelto II:n, Puustellinmetsän ja Riihikallion Jätintien alueilta. Kellokoskella avattiin luovutukseen Linjapuisto II:n ja Jokelan Peltokaaren alueella myynti jatkui edellisvuosien tasaisella tasolla. Neuvotteluja on käyty eri toimijoiden kanssa kaikilla kunnan omistamilla asemakaava-alueilla myös tuottajamuotoisista asuntotuotantotonteista. Tonttitarjonnan ollessa kunnassa laajempi, on etenkin omakotitonteilla havaittavissa kysynnän kasvua. Suotuisan kysyntäkehityksen odotetaan säilyvän.

Maankäyttösopimusten solmimisen ja kaavojen viimeistelyn jälkeen asuinrakentamisen tontteja on vähintäänkin riittävästi kattamaan lähivuosien kysynnän ja siten jatkossakin on edellytykset saavuttaa MAL-sopimuksen mukainen asuinrakentamista koskeva kaavoitusvelvoite.

Focus-alueen, Sulan ja Rykmentinportin työpaikka-alueiden asemakaavojen myötä myös Etelä-Tuusulan työpaikkatonttivaranto on kohenemassa.

Hyrylän ja Rykmentinpuiston houkuttelevuus näyttää jatkuvan. Rakennusliikkeiden yhteydenotot rakennusvalvontaan ovat jatkuneet, joten vuonna 2021 on odotettavissa myös isoja lupahankkeita ainakin Etelä-Tuusulassa. Pientalojen osalta lupavalmistelu keskittyy lähinnä Lahelanpelto II alueelle. Jokelassa Kartanon ja Kellokoskella Linjapuisto II alueet alkavat rakentua. Etelä-Tuusulaan odotellaan teollisuus- ja työpaikkakaavoja, Jokelassa Vallun työpaikka-alueen odotellaan lähtevän pikkuhiljaa rakenteille. Högbergintiellä on vireillä jälleen Jatkeen uusi kaavahanke. Liikerakentamisen osalta odotellaan Hyrylän keskustan kaavaratkaisua ja Monion rakentaminen alkaa.

Suunnittelun ja rakentamisen pääpainopiste on lähivuosina edelleen Etelä-Tuusulassa. Pientaloasuinalueiden rinnalle tulee runsaasti myös työpaikka-alueita sekä keskusta-alueita. Suunnittelu ja rakentaminen jatkuvat korkeasuhdanteisena jatkossakin. Asuntomessujen vuoksi vuosi 2020 oli investointien suhteen hieman rauhallisempi, mutta on kääntymässä taas nousuun. Katujen ja vesihuollon saneeraushankkeita lykätään mahdollisuuksien mukaan. Kunnan omaan katuverkostoon kohdistuvista liikenneturvallisuushankkeista pyritään kuitenkin toteuttaa noin 3 kohdetta/vuosi.

Hulevesien hallinta on otettava huomioon entistä laajemmin myös yleisillä alueilla. Tämä johtaa monimutkaisimpiin katurakenteisiin, kalliimpaan ja hitaampaan rakentamiseen ja lisääntyvin kunnossapitokohteisiin. Häriskivestä tulee maanalaisten hulevesirakenteiden koekohde. Myös kaavoituksessa on syytä kiinnittää enemmän huomiota siihen, että kaava-alueilla on riittävät tilat hulevesien hallinnalle. Tämä luonnollisesti heikentää kaavatalouttа. Hulevesien hallinta on vielä nykyisin lähinnä

vesimäärän hallintaa, mutta tulevaisuudessa myös laadullinen hallinta tulee voimakkaammin esiin.

Palveluverkon toteutuksen pääpaino tulee jatkossa siirtymään suunnittelusta toteutukseen, ja tuo merkittäviä resurssihaasteita Tilapalveluille. Tilapalvelut tulee käyttämään ulkopuolisia asiantuntijoita toteutuksen läpiviemiseen.

Kiinteistönhoidon kustannusten nousua havaittiin jo vuosina 2019 ja 2020 johtuen järjestelmällisestä huoltokirjan huolto-ohjelmien mukaisten huoltojen suorittamisesta ja sitä kautta puutteiden ja vikojen parempana havaitsemisena. Siivouksen kustannustason nousua on odotettavissa ylläpitosiivouksessa sekä korjaus- ja saneerauskohteiden valmistumisen jälkeisistä lisäsiivouksista on tullut selkeä tarve. Väistötiloihin siirtyminen tuo osaltaan ennakoimattomia siivoustarpeita jotka havaitaan usein vasta käytön aikana.

Toteutuneiden investointien vaikutus palvelutuotantoon

Kunnallistekniikan investoinnit kohdistuivat lähes kokonaan uusiin asemakaava-alueisiin. Investointitaso pysynee myös jatkossa korkeana edellyttäen, että työpaikka-alueiden asemakaavat valmistuvat tavoiteaikatauluissaan. Tämä merkitsee, että kunta joutuu tinkimään katujen saneerauksista. Kadut säilyvät liikennöintikuntoisina, mutta niiden palvelutaso laskee ja korjausvelka kasvaa ilman kunnossapidon määrärahojen tason korottamista. Kuntaan on valmistumassa useita hehtaareja uusia viheralueita, samanaikaisesti vanhoja puistoja saneerataan korkeampaan hoitotasoon. Tämä aiheuttaa painetta viheralueiden kunnossapidon määrärahojen tason korottamiseen.

INVESTOINNIT 2020

Talonrakennus

Tuusulan kunta käytti talonrakennukseen 7,8 milj. euroa vuonna 2020, määrärahasta käytettiin 61 %. Merkittävimmät määrärahojen alitukset olivat Kirkonkylän koulukampuksen, Martta Wendelin päiväkodin sekä Riihikallion monitoimikampuksen osalta.

Merkittävimmät vuonna 2020 valmistuneet investointikohteet olivat:

- Kellokosken koulun alapohjien korjaus 0,2 milj. euroa
- Tuuskodon peruskorjaus 0,7 milj. euroa
- Sahankulman muutostyöt 0,2 milj. euroa

Merkittävimmät rakenteilla olevat keskeneräiset investointikohteet olivat:

- Martta Wendelin päiväkoti 9,0 milj. euroa
- Urheilukeskuksen kevyen liikenteen yhteydet 0,5 milj. euroa

Palveluverkon kohteiden osalta lukio-monitoimirakennus Monion toteutussuunnittelu valmistui vuoden loppupuolella, Kirkonkylän koulukampuksen osalta aloitettiin loppuvuodesta toteutussuunnittelu, Riihikallion monitoimikampuksen hankesuunnittelu eteni. Rykmentinpuiston monitoimikampuksen hankesuunnitelmaa tarkennettiin. Lahelan monitoimikampuksen tontin arviointi jatkui yhteistyössä kaavoituksen kanssa.

Kunnallistekniikka

Kunnallistekniikan rakentamiseen käytettiin 10,9 milj euroa, 101 % talousarvion määrärahasta. Merkittävin syy ylitykseen oli Jokelan työpaikka-alueen loppuvuoden reipas rakentamisaikataulu. Kunnan kustannusosuuksiin varatuista rahoista on käytetty n. 1 milj. euroa, 35 % talousarviosta.

Merkittävimpiä vuoden 2020 rakentamiskohteita ovat olleet:

- Etelä-Tuusulassa Puustellinmetsän kaava-alueen rakentaminen, Rykmentinpuiston kaava-alueen rakentaminen ja Monion vesihuoltosiirrot, Asuntomessuille tehtäviä väliaikaisia töitä on rakennettu, Kuntoilijantien rakentaminen, Lahelanpelto II kaava-alueen 2-vaiheen rakentaminen, Aropellon kaava-alueen kunnallistekniikan rakentaminen.
- Jokelassa Vallun työpaikka-alueen ja Pyytien rakentaminen.
- Kellokoskella Nystenintien ja Vanhan valtatien rakentaminen on aloitettu.
- Kunnan kustannusosuuksilla on rakennettu Koskenmäen ja Lahelantien kiertoliittymien viimeisä päällystekerroksia ja Jokelantien kevyenliikenteen väylää.
- Päällystysurakkatyöt, joissa päällysteneliöitä on kertynyt yhteensä 109.800 m², tästä kunnossapidon uudelleenpintauksia n. 21.000 m²
- Puistoista on rakennettu Puustellinmetsän puistoa ja Peltokaaren puistoaluetta.
- Vesistöjen kunnostus -menokohdasta on rakennettu Tuusulanjärven ympäristöä.

INVESTOINNIT (1000 eur)	TA 2020	MTA 2020	TP 2020	Poikkeama
Talonrakennus	12 690	12 940	7 833	4 857
Kunnallistekniikka	5 315	5 315	7 581	-2 266
Puistot ja leikkialueet	3 160	3 160	1 751	1 409
Vesistöt, ulkoilualueet	1 070	1 070	605	465
Jätehuolto	40	40	12	28
Koneet ja kalusto	980	1 115	905	75
Muut pitkäv. menot	2 720	2 720	946	1 774
Yhteensä	25 975	26 360	19 633	6 342

TOIMIALUEEN KEHITTÄMINEN JA HALLINTO

Palvelualue
Vastuuhenkilö: Kuntakehitysjohtaja Heikki Lonka

1 000 €	1) TALOUS-ARVIO	TA muutos	TA + Muutos	TP 2020	TA Tot-%	MTA Tot-%	2) MTA Poikkeama	TP 2019	Muutos-% 2019/2020
Toimintatuotot	1	0	1	1			0	2	-73,6
Toimintakulut	-833	93	-740	-1 003	120,4	135,5	263	-762	31,5
Toimintakate	-832	93	-739	-1 002	120,5	135,6	263	-760	31,9

Toimialueen kehittäminen ja hallinto palvelualueelle kirjataan viiden henkilön henkilöstökulut sisältäen kuntakehitysjohtajan, kehittämispäällikön, toimialuesihteerin, tiedonhallinnan suunnittelijan sekä lautakuntasihteerin. Palvelualueen alle kirjataan Kuntakehityslautakunnan toimintakulut.

ELINVOIMA, ASUMINEN JA KEHITTÄMINEN

Palvelualue
Vastuuhenkilö: Elinvoimajohtaja Kristiina Salo

1 000 €	1) TALOUS-ARVIO	TA muutos	TA + Muutos	TP 2020	TA Tot-%	MTA Tot-%	2) MTA Poikkeama	TP 2019	Muutos-% 2019/2020
Toimintatuotot	2 277	-480	1 797	2 557			-760	80	3088,6
Toimintakulut	-4 551	-201	-4 752	-4 524	99,4	95,2	-228	-3 013	50,1
Toimintakate	-2 274	-681	-2 955	-1 967	86,5	66,6	-988	-2 933	-32,9

TOIMINNAN KUVAUS

Olennaiset tapahtumat palvelualueella

Uusi elinvoimajohtaja aloitti 7.1.2020 sekä uusi yritysasiamies aloitti 18.3.2020. Uusi hankekehityspäällikkö aloitti 1.12.2020.

Vuotta 2020 leimasi olennaisesti Covid -19 -pandemia, joka vaikutti olennaisesti rajoittaen normaalia toimintaa. Palvelualueella toteutettiin mittava yksinyrittäjien tuen käsittelyprosessi. Lisäksi oltiin mukana hankesuunnittelussa EU:n elvytysrahaston hankkeiden kehittämiseksi. Yritysten sijoittautumistarjouksia tehtiin aktiivisesti. Loppuvuodesta 2020 aloitettiin Asumisen strategian kehittäminen poikkihallinnollisesti.

Uusi projektipäällikkö aloitti Focus-projektissa aikaisemman projektipäällikön irtisanouduttua. Kehä IV:n suunnittelu on edennyt. Vison Oy:n toteuttama alustava selvitys Kehä IV:n rahoitus ja toteutusmalleista valmistui keväällä. Mt 152 aluevaraussuunnittelu ja siihen liittyvä YVA-menettely ovat edenneet suunnitellusti. YVA valmistui loppukesästä ja työ jatkui aluevaraussuunnitelman viimeistelyllä. Suunnittelutyö tuotti jonkin verran muutoksia Focus-alueelle aiemmin osayleiskaavassa suunniteltuihin liittymäjärjestelyihin nähden. Muutokset tulee huomioida alueen jatkosuunnittelussa.

Suutarintien asemakaavan muutos hyväksyttiin ja toteuttamiseen liittyvistä sopimuksista neuvoteltiin mahdollisten rakentajien kanssa. Kun kaavasta valitettiin HHO: een, minkä käsittelyn ajaksi neuvottelut keskeytettiin. Tämän jälkeen asemakaavan muutos tuli lainvoimaiseksi ja kiinteistökaupan esisopimus Avainyhtiöt Oy:n kanssa allekirjoitettiin.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Focus-alueelle laaditaan yleissuunnitelma, jossa tarkennetaan osayleiskaavassa tehtyjä ratkaisuja. Suunnitelma toimii laadittavien asemakaavojen selvitysaineistona. Yleissuunnitelman lähtöaineistoksi laaditaan erillisselvityksiä mm. voimalinjoihin ja kaupan ratkaisuun liittyen. Kaavoitusta jatketaan yleissuunnitelman pohjalta. Sammonmäen kaavamuutos viedään kuitenkin päätökseen kesään mennessä. Kehä IV:n toteuttamiseen liittyvää edunvalvontaa tarkennetaan ja tien suunnittelua pyritään viemään eteenpäin.

Hyrylän palvelukeskushankkeen valmistelu etenee neuvotellen eri hankkeesta kilpailevien konsortioiden kanssa. Kilpailutuksen jälkeen suunnitelmaa kehitetään ja sopimukset sen toteuttamiseksi solmitaan. HOK-Elannolla ja kunnalla on aiesopimus hankkeen eteenpäin viemisestä.

Hyrylän keskustan yleissuunnitelma arvioidaan hyväksyttävän vuoden 2021 aikana.

Olennaiset määrärahan ylitykset/alitukset

Asuntomessujen osalta tilanne eli voimakkaasti vuoden 2020 aikana. Koronapandemian vuoksi Asuntomessut jouduttiin siirtämään elokuulle. Tässä yhteydessä päivitettiin messujen tuottoarviota Suomen Asuntomessujen arvion perusteella. Alkuperäinen tuottoarvio messuille (Tuusulan osuus pääsymaksuista + pysäköintimaksut) oli 720.000 euroa. Päivitetty tuottoarvio oli 280.000 euroa. Lopullinen toteutuma oli 411.000 euroa. Näin ollen muutettu käyttösuunnitelma ylittyi tältä osin 131.000 euroa.

Elinkeinopalveluiden osalta toteutuivat menot 207.000 euroa budjetoitua pienempinä. Säästöt kohdistuivat lähinnä henkilöstökuluihin sekä asiantuntijapalveluihin.

RYKMENTINPUISTO

Taseyksikkö
Vastuuhenkilö: projektipäällikkö Jouni Määttä

1 000 €	1) TALOUS-ARVIO	TA muutos	TA + Muutos	TP 2020	TA Tot-%	MTA Tot-%	2) MTA Poikkeama	TP 2019	Muutos-% 2019/2020
Toimintatuotot	760	-480	280	486	63,9	173,6	-206	79	515,2
Toimintakulut	-1 730	-201	-1 931	-1 991	115,1	103,1	60	-2 065	-3,6
Toimintakate*	-970		-1 651	-1 505	155,2	91,2	-146	-1 986	-24,2

TOIMINNAN KUVAUS

Olennaiset tapahtumat

Vuosi 2020 on ollut Rykmentinpuistossa merkittävä. Elokuussa järjestetyt Asuntomessut onnistuivat mallikkaasti haasteista huolimatta. Rykmentinpuisto sai messujen kautta paljon näkyvyyttä ja tunnettuutta. Messutoimintojen alla olleille tonteille on löytynyt rakentajat.

Rykmentinpuiston keskuksen, Puustellinmetsän, Monion ja Kirkonmäen alueiden kunnallistekniikan suunnittelu ja myös rakentaminen on pääosin tehty.

Rykmentinpuiston työpaikka-alueen suunnittelu on edennyt. Alueen asemakaava on hyväksytty valtuustossa, mutta siitä tehty valitus viivästyttää alueen toteuttamista. Kunnallistekniikan yleissuunnittelu on valmis ja rakennussuunnittelu on hyvällä mallilla. Gasumin maakaasuputki on saatu siirrettyä tulevalla työpaikka-alueella.

Asuntomessuilla oli nähtävillä 28 kohdetta. Koko Rykmentinpuiston alueella on valmistunut noin 50 asuinrakennusta useana eri talotyyppinä ja lisäksi rakenteilla on 9 asuinkerrostaloa. Toteutusta on tulossa sekoittuneesti eri hallintamuotoina.

Taideohjelma on käynnistynyt mallikkaasti, ja taiderahaa oli kerätty vuoden loppuun 2020 mennessä noin 690.000 euroa.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Rykmentinpuiston pääpainopisteet ovat tonttien myynnissä, asemakaavoituksen edistämisessä, kokonaisvaltaisen infran suunnittelun jatkamisessa. Asemakaavoituksen valmistelun painopistettä siirretään työpaikka-alueen lisäksi Hökilän ja uusille Olympiarinteen ja Puistokylän alueille. Kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti Puistokylän kaavoittamista tehdään ensisijaisesti Olympiakylään nähden. Näiden lisäksi varmistetaan, että alueen muut kehittämiskohteet ja -projektit etenevät suunnitellusti sekä samalla haetaan avoimesti uusia, erilaisia toimintatapoja.

Rykmentinpuiston markkinointia ja viestintää viedään eteenpäin suunnitellusti, avointa vuorovaikutusta eri sidosryhmien välillä ylläpidetään ja kehitetään. Infrastruktuurin kokonaisvaltaista suunnittelua jatketaan.

Fortumin myytyä Tuusulan toimintansa Vantaan Energialle, jatketaan yhteistyötä heidän kanssaan. Taideohjelman toiminta jatkuu valtuuston hyväksymän taideohjelman mukaisesti.

Olennaiset määrärahan ylitykset/alitukset

Asuntomessujen osalta tilanne eli voimakkaasti vuoden 2020 aikana. Koronapandemian vuoksi Asuntomessut jouduttiin siirtämään elokuulle. Tässä yhteydessä päivitettiin messujen tuottoarviota Suomen Asuntomessujen arvion perusteella. Alkuperäinen tuottoarvio messuille (Tuusulan osuus pääsymaksuista + pysäköintimaksut) oli 720.000 euroa. Päivitetty tuottoarvio oli 280.000 euroa. Lopullinen toteutuma oli 411.000 euroa. Näin ollen muutettu käyttösuunnitelma ylittyi tältä osin 131.000 euroa.

KUNTASUUNNITTELU

Palvelualue
Vastuuhenkilö: Kuntasuunnittelupäällikkö Asko Honkanen

1 000 €	1) TALOUS-ARVIO	TA muutos	TA + Muutos	TP 2020	TA Tot-%	MTA Tot-%	2) MTA Poikkeama	TP 2019	Muutos-% 2019/2020
Toimintatuotot	2 767	0	2 767	3 848	139,1	139,1	-1 081	4 747	-18,9
Toimintakulut	-3 319	0	-3 319	-3 074	92,6	92,6	-245	-3 056	0,6
Toimintakate	-552	0	-552	774	-140,4	-140,4	-1 326	1 690	-54,2

TOIMINNAN KUVAUS

Olennaiset tapahtumat palvelualueella

Maanmyyntitulot olivat noin 5,3 milj. euroa, joka jäi alle tavoitteen, joidenkin suurten tonttikauppojen peruuntuminen ja siirtyminen tuleville vuosille aiheutti arvion alituksen. Maankäyttösopimuskorvauksia saatiin tuloutettua noin 2,5 milj. euroa, joka ylitti tavoitteen.

Kaavoituksen käynnistämissopimuksia seurantakaudella solmittiin yhteensä 2 kpl ja maankäyttösopimuksia seurantakaudella allekirjoitettiin 13 kpl. Häriskiven asemakaava-alueella tehtiin lopullisia luovutuskirjoja 6 kpl ja Kulomäen työpaikka-alueella 1 kpl. Maanhankintaa on seurantakaudella tehty mm. Rykmentinportin ja Häriskiven kaava-alueilla. Maanhankinnan kokonaismäärä oli noin 20 ha ja maanhankintameno noin 1,1 milj. euroa. Lisäksi maanhankintarahaa käytettiin yhteensä noin 0,3 milj. euroa Rykmentinpuiston osamaksuihin.

Lainvoiman saivat asemakaavat: Häriskivi, Suutarintie, Högberginhaaran jatke, Konduktöörinkuja, Kehitettävät kiinteistöt, Höylääjänkuja 1, Sulan työpaikka-alue I ja Pellavamäentie. Asuinrakentamista saatiin lainvoimaiseksi 114 126 kem2 ja työpaikkarakentamista 56 604 kem2.

Viimeisen 10 vuoden aikana on asuinrakentamista kaavoitettu keskimäärin 81080 kem2 ja työpaikkarakentamista 42 326 kem2.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuonna 2020 omakotitonttitarjontaa oli jokaisessa kuntakeskuksessa. Tontteja luovutettiin Hyryläs-sä Anttilanranta I:n, Lahelanpelto II:n, Puustellinmetsän ja Riihikallion Jätintien alueilta. Kellokoskella avattiin luovutukseen Linjapuisto II:n ja Jokelan Peltokaaren alueella myynti jatkui edellisvuosien tasaisella tasolla.

Neuvotteluita on käyty eri toimijoiden kanssa kaikilla kunnan omistamilla asemakaava-alueilla myös tuottajamuotoisista asuntotuotantotonteista. Tonttitarjonnan ollessa kunnassa laajempi, on etenkin omakotitonteilla havaittavissa kysynnän kasvua. Suotuisan kysyntäkehityksen odotetaan säilyvän.

Maankäyttösopimusten solmimisen ja kaavojen viimeistelyn jälkeen asuinrakentamisen tontteja on vähintäänkin riittävästi kattamaan lähivuosien kysynnän ja siten jatkossakin on edellytykset saavuttaa MAL-sopimuksen mukainen asuinrakentamista koskeva kaavoitusvelvoite.

Focus-alueen, Sulan ja Rykmentinportin työpaikka-alueiden asemakaavojen myötä myös Etelä-Tuusulan työpaikkatonttivaranto on kohenemassa.

Keskustojen kehittäminen edellyttää onnistumista yhteistyökumppaneiden löytämisessä. Hyrylässä ja Jokelassa tällä tarkoitetaan yksitäisten kortteleiden tai tonttien toteuttajien kanssa tehtäviä sopimuksia. Kellokoskella tämän ohella tarvitaan onnistumisia sairaala-alueen kiinteistön tulevan käyttötarkoituksen löytämisen ja markkinoinnin osalta yhdessä HUS:n kanssa

Paikkatiedon merkitys kunnan päivittäisessä toiminnassa, suunnittelussa ja päätöksenteossa on lisääntynyt ja tulee jatkossa lisääntymään merkittävästi kaikilla kunnan sektoreilla ja siihen liittyvä työmäärä on jatkuvasti kasvussa.

Olennaiset määrärahan ylitykset/alitukset

Maanmyyntitulot olivat noin 5,3 milj. euroa. Tontinmyyntitavoite alitettiin noin 3,5 milj. euroa yhden suuren tonttikaupan peruuntuessa kokonaan sekä joidenkin Rykmentinpuiston kauppojen siirtyessä eteenpäin. Tonttien vuokrausaste pysytteli edelleen noin 50 %:n tasolla. Asuntotonteista kertomusvuonna saatiin yhteensä noin 5,3 milj. euroa, joista Puustellinmetsän tonteista kertyi noin 1,3 milj. euroa. Kunnallistekniikan vahvan rakentamisen myötä rahana ja maana maksettavat maankäyttösopimustuotot, yht. noin 2,5 milj. euroa, ylittivät arvioidun tuloutusmäärän noin 1 milj. euroa.

Kaavoituksen osalta toimintamenot alittivat talousarvion 222.000 euroa. Säästö aiheutui lähinnä asiantuntijapalveluiden arvioitua pienemmästä käytöstä.

YHDYSKUNTATEKNIIKKA

Palvelualue
Vastuuhenkilö: Yhdyskuntatekniikan päällikkö Petri Juhola

1 000 €	1) TALOUS-ARVIO	TA muutos	TA + Muutos	TP 2020	TA Tot-%	MTA Tot-%	2) MTA Poikkeama	TP 2019	Muutos-% 2019/2020
Toimintatuotot	687	0	687	745	108,5	108,5	-58	1 006	-26,0
Toimintakulut	-8 895	-1600	-10 495	-9 536	107,2	90,9	-959	-9 303	2,5
Valmistus omaan käyttö	100		100	421			-321	228	84,6
Toimintakate	-8 108	-1 600	-9 708	-8 370	103,2	199,3	-1 338	-8 069	61,1

TOIMINNAN KUVAUS

Olennaiset tapahtumat palvelualueella

Kunnallistekniikan suunnittelussa pääpaino on ollut Rykmentinpuiston asemakaava-alueiden (3 kpl) ja Lahelanpelto II -alueen rakentamisen aikaisessa suunnittelussa. Uusia kohteita ovat mm. Rykmentinpuiston työpaikka-alue, Kirkonmäki, Häriskivi ja Pellavamäki. Yhteensä suunnittelutyön alla oli vuoden 2020 lopussa 12 aluetta tai yksittäistä kohdetta. Rakentamissuunnittelun lisäksi kunnallistekniikan suunnittelu on avustanut kaavoitusta mm. Sulan, Focuksen, Sammonmäki III:n, Hyrylän palvelukeskuksen, uuden matkakeskuksen, Anttilan tilakeskuksen, Hevoskylän ja Joenrannan Suunnittelussa. Tilakeskusta on avustettu Monion, Martta Wendelinin, Riihikallion ja Kirkonkylän koulukeskusten ja päiväkotien suunnittelussa. Puistosuunnittelussa on osallistuttu pääosin Peltokaaren ja Puustellinmetsän puistojen suunnitteluun ja rakennuttamiseen. Liikuntapalveluita avustetiin Ristikiven frisbeekohteessa ja urheilukeskuksen pysäköintialueiden suunnittelussa.

Rakennutimme omajohtoisena työnä Rykmentinpuiston alueen puistopolkuja valaistuksineen sekä hulevesialueita. Viherpalvelut yksikkö osallistui asuntomessujen yleisten alueiden viihtyisyyden lisäämiseen sekä messuvieraiden ryhmäohjauksiin ja niiden organisointiin. Perusparansimme omajohtoisena työnä puistopolkuja Etelä-Tuusulassa (Kotkanpuisto), Jokelassa (Viertolan polut, Alhonmetsän polut, Kellonsoittajanpolku) ja Kellokoskella (Nummimetsän polut, Hevosmiehen puisto, Ruukinpuisto, Kariniemen puiston polut ja Prännin puisto).

COVID-19 epidemia vähensi voimakkaasti joukkoliikenteen käyttöä sekä lipputuloja vuoden 2020 aikana. Liikennöinnissä siirryttiin tarjontaa supistaneisiin poikkeusjärjestelyihin kk 3/2020 aikana mm. koulujen siirryttyä noin kahdeksi kuukaudeksi etäopetukseen. Liikennetarjonta ei kaikilta osin palautunut tai sitä ei palautettu ennalleen vuoden 2020 aikana.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Suunnittelun ja rakentamisen pääpainopiste on lähivuosina edelleen Etelä-Tuusulassa. Pientaloasuinalueiden rinnalle tulee runsaasti myös työpaikka-alueita sekä keskusta-alueita. Suunnittelu ja rakentaminen jatkuvat korkeasuhdanteisena jatkossakin. Asuntomessujen vuoksi vuosi 2020 oli investointien suhteen hieman rauhallisempi, mutta on kääntymässä taas nousuun. Katujen ja vesihuollon saneeraushankkeita lykätään mahdollisuuksien mukaan. Kunnan omaan katuverkostoon kohdistuvista liikenneturvallisuushankkeista pyritään kuitenkin toteuttaa noin 3 kohdetta/vuosi.

Kuntaan on valmistumassa useita hehtaareja uusia viheralueita hulevesialueineen, joiden laadukas kunnossapito tulee turvata. Samanaikaisesti vanhoja puistoja saneerataan korkeampaan hoitotasoon. Tämä merkitsee, että kunnossapitomäärärahoja on tarkistettava yli raamirajan seuraavan vuoden talousarviota laadittaessa.

Pandemian vaikutusta joukkoliikennematkustukseen seurataan ja liikennöintiä muutetaan sopimusten puitteissa tarvittavilta osin. Aiemmin päätettyjen linjasto- ja liikennöintisuunnitelmissa esitettyjen uusien palvelujen sekä käynnissä olevan liikenteen muutosten toteuttamisesta on vaikea tehdä tietoon tai tutkimukseen perustuvia päätöksiä.

Olennaiset määrärahan ylitykset/alitukset

Metsänmyyntitulot olivat 0,3 milj. euroa, mikä ylitti talousarvion 0,1 milj. euroa.

HSL-kuntaosuus oli vuonna 2020 2,9777 milj. euroa. Koronapandemian aiheuttama matkustajamäärien lasku vaikutti voimakkaasti HSL:n kuntaosuuteen. Alkuperäisen talousarvion mukainen taso oli 2,1 milj. euroa. Muutetussa talousarviossa kuntaosuus nostettiin 4,0 milj. euroon.

Henkilöstökulut toteutuivat 0,3 milj. euroa alle talousarvion. Ero johtui joidenkin avointen tehtävien täyttämiseen liittyvistä viiveistä sekä osittain vähentyneestä lomapalkkavelasta.

Tunnusluvut

TEIDEN KUNNOSSAPITO	**TP 2016**	**TP2017**	**TP2018**	**TP2019**	**TP2020**
Liikennöimisalue m²	1 706 414	1 749 433	1 913 845	2 431 450	2 431 450
Päällysteaste %	87	87	87	87	87
Valaistusaste %	89	89	89	89	89
Kunnossapidettävät tiet km	224	227	240	270	270
Kp. kevyen liik. väylät km	134	139	156	213	213
Kunnan hoidossa ol. ykstiyistiet km	20	20	20	20	20
Käyttötalousmenot	3 138 795	3 219 938	3 552 567	3 919 000	3 629 008
YL. ALUEIDEN VALAISTUS	**TP2016**	**TP2017**	**TP2018**	**TP2019**	**TP2020**
sähkö €	604 005	569 265	699 933	679 000	838 643
VIHERALUEEET	**TP 2016**	**TP2017**	**TP2018**	**TP2019**	**TP2020**
kunnossapid. rak. puistot ha	80	85	85	85	89
käyttötalousmenot	908 461	869 260	980 388	1 305 490	1 462 656
€/ha	11 356	10 227	11 534	15 359	16 434
luonnonvar. ja metsäpuistot ha	393	393	393	393	393
leikkipuistot kpl	53	53	53	53	54

TILAPALVELUT

Palvelualue
Vastuuhenkilö: Tilapalvelupäällikkö Mikko Simpanen

1 000 €	1) TALOUS-ARVIO	TA muutos	TA + Muutos	TP 2020	TA Tot-%	MTA Tot-%	2) MTA Poikkeama	TP 2019	Muutos-% 2019/2020
Toimintatuotot	23 331	0	23 331	23 534	100,9	100,9	-203	23 855	-1,3
Toimintakulut	-14 097	0	-14 097	-12 777	90,6	90,6	-1 320	-14 129	-9,6
Valmistus omaan käyttöön									
Toimintakate*	9 234	0	9 234	10 757	116,5	191,5	-1 523	9 726	-10,9

TOIMINNAN KUVAUS

Olennaiset tapahtumat palvelualueella

Vuonna 2020 kaikkia palveluverkon uudiskohteita edistettiin ja aikatauluja tarkennettiin. Palveluverkkouudistus sitoi merkittävän osan Tilapalveluiden asiantuntijoiden työresurssia. Vuoden aikana Tilapalvelut terävöitti ja jäsenteli palveluverkon rakentamisen työtapoja ja vastuita, ja työ tulee jatkumaan vuonna 2021.

Palveluverkon käytännön rakentaminen alkoi loppuvuonna 2020 Martta Wendelin päiväkodin rakentamisella. Rakentaminen tulee jatkumaan Monion työmaan aloituksella kesällä 2021.

Koronaepidemia aiheutti suurimmat muutokset koulujen, päiväkotien ja muiden julkisten rakennusten puhtaanapidon päivittäisessä rytmissä. Kosketuspintojen sekä wc-tilojen siivousta lisättiin lisäresurssien avulla lähes kaikissa yksiköissä. Matalan kynnyksen poissaolomahdollisuus lisäsi sairauspoissaolopäiviä sekä aiheutti sijaistamispalvelun muodossa merkittäviä lisäkustannuksia.

Etelä-Tuusulan sosiaali- ja terveysaseman vanhimmalla osalla (60-luku) suoritettiin pohjaviemäreiden sukitustyö. Kellokosken koulun vanhimman osan (Ruukin koulu) alapohjien puhdistustyön toinen vaihe saatiin valmiiksi ja näin koko koulun alapohjat on puhdistettu vanhasta maatuneesta laudoitusjätteestä. Hyrylän koulukeskuksessa uusittiin yläasteen tiloissa lattiamateriaalia ja samalla asennettiin sisäilmaongelmien emissiopäästöjä torjuva tuote.

PTS-töitä urakoitiin lähes 700 000 eurolla. Olennaisimpina lukuisat vesikatto- ja julkisivumaalauskohteet, Rykmentinpuiston keittiön ruokasalin kokoontumistilan muutostyöt sekä Riihikallion koulun liikuntasalin alapohjan korjaus.

Sisäilmaongelmiin suoraan liittyviä korjauksia ja tutkimuksia tehtiin noin 470 000 eurolla. Ulkoalueiden korjaukseen varatulla määrärahalla toteutettiin Lahelanniityn päiväkodin pihan perusparannus.

Uusien oppimisympäristöjen edellyttämiin muutostöihin käytettiin koko varattu määräraha (400 000 €), joista merkittävin muutostyö suoritettiin Kellokosken koulun vanhimmalla osalla (ent. Ruukin koulu).

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sisäilmaongelmien ennakointi, tutkinta, viestintä ja korjausten suunnittelu sekä toteutuksen järjestäminen jatkuvat ennallaan, ja työllistää koko tilapalvelua merkittävästi. Vuonna 2021 kehitämme ja jatkojalostamme toimintatapojamme edelleen tutkimusselvityksissä, asiakirjahallinnassa sekä tiedottamisessa.

Palveluverkon toteutuksen pääpaino tulee jatkossa siirtymään suunnittelusta toteutukseen, ja tuo merkittäviä resurssihaasteita Tilapalveluille. Tilapalvelut tulee käyttämään ulkopuolisia asiantuntijoita toteutuksen läpiviemiseen.
Kiinteistönhoidon kustannusten nousua havaittiin jo vuonna 2019 johtuen järjestelmällisestä huoltokirjan huolto-ohjelmien mukaisten huoltojen suorittamisesta ja sitä kautta puutteiden ja vikojen parempana havaitsemisena. Siivouksen kustannustason nousua on odotettavissa ylläpitosiivouksessa sekä korjaus- ja saneerauskohteiden valmistumisen jälkeisistä lisäsiivouksista on tullut selkeä tarve. Väistötiloihin siirtyminen tuo osaltaan ennakoimattomia siivoustarpeita jotka havaitaan usein vasta käytön aikana.

Olennaiset määrärahan ylitykset/alitukset

Henkilöstökulut alittivat talousarvion 0,3 milj. euroa. Alitus johtui pääosin osan vuotta täyttämättä olleista tehtävistä sekä lomapalkkavelan merkittävästä laskusta.

Siivouskustannukset ylittivät talousarvion 0,3 milj. euroa. Tämä johtui sairauspoissaolojen sijaisuuksista, täyttämättömien laitoshuoltajien tehtävien sijaistamisista sekä koronan aiheuttamista lisä- ja tehosiivoustarpeista.

Lämmityskustannuksissa säästettiin 0,3 milj. euroa leudon talven sekä kiinteistöjen käyttöasteen vähenemisen myötä. Suotuisien sääolosuhteiden ansiosta säästettiin talvikunnossapidon kustannuksissa 0,2 milj. euroa.

Tunnusluvut

KIINTEISTÖNHOITO	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020
m²	178 107	178 107	178 107	175 800	134 700
muutos %	*7,3*	*0,0*	*0,0*	*-1,3*	*-23,4*
käyttötalousmenot	5 759 837	6 358 649	6 972 731	7 497 378	6 518 442
€/m²	32,34	35,70	39,15	42,65	48,39
muutos %	*-2,4*	*10,4*	*9,7*	*8,9*	*13,5*
Lämmitys €/v.	1 957 287	2 044 512	2 231 783	2 122 925	1 925 322
Sähkö €/v.	1 121 548	1 266 871	1 497 221	1 612 742	1 626 490
Vesi €/v.	311 454	329 292	140 883	151 249	119 431
	3 630 621	3 812 645	**3 869 887**	**3 886 916**	**3 671 243**
SIIVOUS	**TP 2016**	**TP 2017**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TP 2020**
m²	111 986	115 290	115 290	116 500	117 362
muutos %	*-1,0*	*3,0*	0,0	1,0	0,7
käyttötalousmenot	3 047 779	2 881 520	2 923 183	3 077 548	3 106 522
muutos %	*5,8*	*-5,5*	1,4	5,3	0,9
€/m²	27,22	24,99	25,36	26,42	26,47
muutos %	*6,9*	*-8,2*	*0,0*	*4,2*	*0,2*

Kiinteistönhoidon pinta-ala on tarkastettu 2020.

RAKENNUSVALVONTA

Palvelualue
Vastuuhenkilö: Johtava rakennustarkastaja Johanna Aho

1 000 €	1) TALOUS-ARVIO	TA muutos	TA + Muutos	TP 2020	TA Tot-%	MTA Tot-%	2) MTA Poikkeama	TP 2019	Muutos-% 2019/2020
Toimintatuotot	522	0	522	626	119,9	119,9	-104	970	-35,5
Toimintakulut	-664	0	-664	-707	106,4	106,4	43	-625	13,0
Toimintakate	-142		-142	-81	57,0	57,0	-61	345	-123,6

TOIMINNAN KUVAUS

Olennaiset tapahtumat palvelualueella

Rakennuslupia haettiin vuonna 2020 lähes edellisvuoden tahtiin ja rakennusvalvonta joutuikin turvautumaan tilapäiseen rakennustarkastajan lisätyöpanokseen, jotta ajoittaista luparuuhkaa saatiin purettua. Rakennuksia, ja nimenomaan asuinrakennuksia, valmistui huomattavasti enemmän kuin edellisvuotena. Valmistuneita asuntoja oli reilut 500. Lähes puolet valmistuneista rakennuksista oli pientaloja. Nämä sijoittuivat suurimmaksi osaksi asuntomessu- ja Lahelanpelto II alueelle. Rakennusluvan saivat myös Monio sekä Martta Wendelinin päiväkoti.

Katselmusten määrä vuonna 2020 oli reilut 60 % suurempi kuin edellisvuonna. Myös valmistunutta kerrosalaa oli edellisvuoteen nähden lähes kolminkertaisesti.
Luvut kuvastavat sitä, että Tuusulassa rakentaminen oli kiivasta.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Hyrylän ja Rykmentinpuiston houkuttelevuus näyttää jatkuvan. Rakennusliikkeiden yhteydenotot rakennusvalvontaan ovat jatkuneet, joten vuonna 2021 on odotettavissa myös isoja lupahankkeita ainakin Etelä-Tuusulassa. Pientalojen osalta lupavalmistelu keskittyy lähinnä Lahelanpelto II alueelle. Jokelassa Kartanon ja Kellokoskella Linjapuisto II alueet alkavat rakentua. Etelä-Tuusulaan odotellaan teollisuus- ja työpaikkakaavoja, Jokelassa Vallun työpaikka-alueen odotellaan lähtevän pikkuhiljaa rakenteille. Högbergintiellä on vireillä jälleen Jatkeen uusi kaavahanke. Liikerakentamisen osalta odotellaan Hyrylän keskustan kaavaratkaisua ja Monion rakentaminen alkaa.

Toimintamalleja muutetaan ja tehostetaan yhä enemmän digitalisaatiotavoitteiden mukaisesti. Etätyö ja etäkokoukset jäävät käyttöön yhtenä osana työskentelyä. Tutkitaan mm. tietomallipohjaisen rakennusluvan mahdollista käyttöönottoa. Tietomalleihin liittyviä kehityshankkeista on vireillä mm. ministeriössä, joten tältä osin on varmasti tulevaisuudessa tulossa ohjausta kuntien suuntaan. Lupapistettä hyödynnetään laajemmin myös rakentamisenaikaisen valvontaan ja osallistutaan palveluympäristön kehittämiseen.

Olennaiset määrärahan ylitykset/alitukset

Rakennusvalvonnan toimintatuotot ylittivät talousarvion 104.000 euroa. Ylitys johtui voimakkaana jatkuneesta lupien kysynnästä.

Toteumavertailut

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUMAVERTAILU

KUNNAN SISÄINEN TULOSLASKELMA ILMAN VESILIIKELAITOSTA v.2020.

Toimintatulot ja -menot sisältävät kunnan sisäisen laskutuksen.

	Talousarvio	TA muutos	Muutettu talousarvio	Toteuma 2 020	Poikkeama	Toteuma 2 019	Muutos-% 2019/-20
Toimintatulot	**58 381**	**2 480**	**55 901**	**56 089**	**188**	**65 518**	**-14,4 %**
Myyntitulot	17 767	0	17 767	17 280	-486	18 422	-6,2 %
Maksutulot	8 809	480	8 329	8 417	88	10 257	-17,9 %
Tuet ja avustukset	842	0	842	1 871	1 029	2 234	-16,2 %
Muut toimintatulot	30 963	2 000	28 963	28 520	-443	34 605	-17,6 %
Toimintamenot	**-270 891**	**5 601**	**-276 491**	**-271 749**	**4 742**	**-271 675**	**0,0 %**
Valmistus omaan käyttöön	**100**		**100**	**421**		**228**	
Henkilöstömenot	-76 149	766	-76 915	-74 811	2 104	-74 232	0,8 %
Palkat ja palkkiot	-60 508	0	-60 508	-59 755	754	-59 124	1,1 %
Eläkekulut	-13 332	766	-14 098	-13 116	981	-13 359	-1,8 %
Muut henkilöstösivukulut	-2 309	0	-2 309	-1 940	369	-1 749	10,9 %
Palvelujen ostot	-153 568	5 106	-158 674	-156 900	1 773	-157 333	-0,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 922	0	-9 922	-9 674	248	-9 336	3,6 %
Avustukset muille	-7 442	350	-7 792	-7 480	312	-7 360	1,6 %
Muut toimintamenot	-23 810	-621	-23 189	-22 884	305	-23 415	-2,3 %
Toimintakate	**-212 410**	**8 081**	**-220 491**	**-215 239**	**4 930**	**-205 929**	**4,5 %**
Verotulot	194 262	7 755	186 507	192 121	5 614	182 523	5,3 %
Valtionosuudet	28 382	-10 737	39 119	42 077	2 958	25 429	65,5 %
Rahoitustulot ja menot:							
Korkotulot	250		250	86	-164	102	-16,1 %
Muut rahoitustulot	490		490	522	32	574	-9,1 %
Korvaus peruspääomasta liikelait	488		488	488	0	488	0,0 %
Korkomenot	-990		-990	-1 069	-79	-863	23,9 %
Muut rahoitusmenot	-50		-50	-8	42	-9	-12,9 %
Vuosikate	**10 422**	**5 099**	**5 323**	**18 977**	**13 332**	**2 315**	**719,8 %**
Poistot ja arvonaluntumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-15 177	411	-15 588	-14 904	684	-13 864	7,5 %
Arvonalentumiset				-2 077	-2 077	-9 804	
Satunnaiset erät							
Satunnaiset tulot							
Satunnaiset menot				0	0		
Tilikauden tulos	**-4 755**	**5 510**	**-10 265**	**1 996**	**11 940**	**-21 353**	**-109,3 %**
Varausten ja rahastojen muutokset							
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys (+)							
Rahastojen lisäys(-) tai vähennys (+)	0		0	0		0	
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-4 755**	**5 510**	**-10 265**	**1 996**	**11 940**	**-21 353**	**-109,3 %**
VEROTULOJEN ERITTELY							
Verotulot	194 262	7 755	186 507	192 121	5 614	182 523	5,3 %
Kunnan tulovero	175 273	6 855	168 418	173 652	5 234	164 111	5,8 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	8 594	574	8 020	8 443	423	8 148	3,6 %
Kiinteistövero	10 395	326	10 069	10 026	-43	10 264	-2,3 %
Muut verotulot							
VALTION OSUUKSIEN ERITTELY							
Valtionosuudet	28 382	-10 737	39 119	42 077	-9 623	25 429	65,5 %
Peruspalvelujen valtionosuus	41 555	-9 798	51 352	42 304	-9 048	38 227	
Verotulotasaus	-9 713	-4 215	-5 499	-9 745	-4 246	-9 543	
Opetus ja kulttuuri muut	-3 460	3 275	-6 735	-3 063	3 672	-3 255	
Verotulomenetysten kompensaatio				12 580			

TOIMINTATULOT JA -MENOT (1 000 €) 2019-2020

Sisältävät sisäiset tulot- ja menot.

Vesihuoltoliikelaitoksen luvut eivät sisälly tietoihin.

	Toteuma 2019	Toteuma 2020	2019-20 Kasvu %	Talousarvio 2020	Tot.%	Muutettu talousarvio 2020	Tot.%
TOIMINTATULOT	**65 517,7**	**56 088,8**	**-14,4**	**58 380,7**	**96,1**	**55 900,7**	**100,3**
Myyntitulot	18 422,2	17 280,4	-6,2	17 766,7	97,3	17 766,7	97,3
Maksutuotot	10 257,2	8 417,0	-17,9	8 809,3	95,5	8 329,3	101,1
Tuet ja avustukset	2 233,8	1 871,4	-16,2	842,0	222,3	842,0	222,3
Vuokrat	23 557,7	23 114,8	-1,9	23 028,4	100,4	23 028,4	100,4
Käyttöomaisuuden myyntivoitto	9 756,0	5 017,6	-48,6	7 480,0	67,1	5 480,0	91,6
Muut tuotot	1 290,8	387,6	-70,0	454,2	85,3	454,2	85,3
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	**228,1**	**421,1**	**84,6**	100,0		100,0	
TOIMINTAMENOT	**271 675,2**	**271 749,2**	**0,0**	**270 890,5**	**100,3**	**276 491,3**	**98,3**
Henkilöstömenot yhteensä	74 232,1	74 811,0	0,8	76 148,8	98,2	76 914,6	104,9
Palkat ja palkkiot	59 124,4	59 754,5	1,1	60 508,3	98,8	60 508,3	98,8
Eläkekulut	13 358,6	13 116,2	-1,8	13 331,7	98,4	14 097,5	93,0
Muut henkilöstösivukulut	1 749,1	1 940,2	10,9	2 308,8	84,0	2 308,8	84,0
Palveluiden ostot							
Asiakaspalvelujen ostot	118 861,6	121 992,9	2,6	115 634,3	105,5	119 534,2	102,1
Muiden palvelujen ostot	38 471,3	34 907,4	-9,3	37 933,3	92,0	39 139,3	89,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat							
Ostot tilikauden aikana	9 335,7	9 673,8	3,6	9 922,0	97,5	9 922,0	97,5
Varastojen lisäys/vähennys							
Avustukset	7 359,6	7 480,1	1,6	7 441,9	100,5	7 791,9	96,0
Vuokrat	22 337,3	22 881,1	2,4	23 025,6	99,4	23 012,6	99,4
Muut kulut	1 077,6	2,9	-99,7	784,6	0,4	176,7	1,6
TOIMINTAKATE (Tulot-menot)	**-205 929,4**	**-215 239,2**	**4,5**	**-212 409,9**	**101,3**	**-220 490,6**	**97,6**

SISÄINEN TULOSLASKELMA TP 2013 - (1 000 €)

Toimintatulot ja -menot sisältävät sisäisen laskutuksen. Ei sisällä liikelaitoksen lukuja v.2014-2020.

26.02.2021	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	MTA 2020	TP 2020	Poik-keama	TA 2021
Verotuloprosentti	**19,25**	**19,25**	**19,50**	**19,50**	**19,50**	**19,50**	**19,50**	**19,50**	**19,50**	**19,50**		**19,75**
Varsinainen toiminta												
Myyntivoitot	2 709	6 893	6 685	7 114	7 905	5 549	9 756	7 480	5 480	5 018	-462	7 480
Toimintatulot	64 600	61 084	59 259	59 843	56 882	122 242	55 762	50 901	50 421	51 071	650	52 177
Valmistus omaan käyttöön			100	86	173	351	228	100	100	421	321	100
Toimintamenot	242 540	246 469	249 230	253 708	250 853	323 612	271 675	270 891	276 491	271 749	-4 742	277 754
TOIMINTAKATE	-175 231	-178 492	-183 185	-186 665	-185 893	-195 470	-205 929	-212 410	-220 491	-215 239	5 251	-217 997
T-katemuutos-%	5,63	1,86	2,63	12,53	6,08	9,51	12,42	3,15	7,07	4,52		1,28
T-menomuutos-%	3,26	1,62	1,12	8,02	3,43	31,30	9,01	-0,29	1,77	0,03		2,21
Verotulot	164 691	167 318	171 443	176 514	177 954	179 203	182 523	194 262	186 507	192 121	5 614	193 772
muutos-%	11,15	1,59	2,47	19,13	8,05	7,10	6,46	6,43	2,18	5,26		0,86
Valtionosuudet	22 770	20 589	19 096	23 061	23 327	24 291	25 429	28 382	39 119	42 077	2 958	31 851
muutos-%	-3,36	-9,58	-7,25	-2,13	2,45	17,98	33,16	11,61	53,83	65,46		-24,30
ALV-takaisinperintä	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0
Rahoitustulot ja -menot yhteensä	357	115	255	344	311	96	-196	188	188	-469	-95	235
Korkotulot	249	246	246	247	256	262	102	250	250	86	-164	250
Muut rahoitustulot	336	353	321	497	612	562	574	490	490	522	32	490
Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta	488	488	488	488	488	488	488	488	488	488	0	488
Korkomenot	140	333	295	388	541	710	863	990	990	1 069	79	942
Muut rahoitusmenot	88	151	18	12	15	18	9	50	50	8	-42	50
VUOSIKATE	12 587	9 531	8 096	13 743	16 186	8 608	2 315	10 422	5 323	18 977	13 654	7 861
muutos-%	96,59	-24,28	-15,05	114,65	28,60	-9,68	-71,41	350,26	129,98	719,85		-58,57
Verorahoitus (verot+valtionosuudet)	187 461	187 907	190 539	199 576	201 281	203 494	207 952	222 644	225 626	234 198	8 572	225 623
muutos-%	9,16	0,24	1,40	16,22	7,37	8,30	9,14	7,06	8,50	12,62		-3,66
Vuosikate % verorahoituksesta	6,71	5,07	4,25	6,89	8,04	4,23	1,11	4,68	2,36	8,10		3,48
Vuosikate euro/asukas	330	249	211	356	418	223	60	268	137	489		203
Vuosikate % poistoista	113	95	76	124	140	72	17	69	34	127		50
Suunnitelmapoistot (SuMu)	11 173	9 995	10 627	11 108	11 537	11 905	13 863	15 177	15 588	14 904	-684	15 661
Arvonalentumiset						576	9 804			2 077		
Satunnaiset tulot												
Satunnaiset menot												
TILIKAUDEN TULOS	1 413	-464	-2 531	2 635	4 649	-3 296	-21 353	-4 755	-10 265	1 996	12 261	-7 800
Poistoeron lisäys (-) tai vähenn	281	281	100									
Varausten vähennys (+) = investointeihin												
Siirrot rahastoihin	703	6	0	135	145	0	0	0	0	0		0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ ilman lask.korkoja	992	-189	-2 431	2 500	4 504	-3 296	-21 353	-4 755	-10 265	1 996	12 261	-7 800
Asukkaat 31.12.	38 130	38 213	38 451	38 595	38 706	38 644	38 605	38 840	38 840	38 788	-52	38 716
kasvu-%	0,54	0,22	0,62	1,76	1,51	1,13	0,40	0,61	0,61	0,47		-0,19

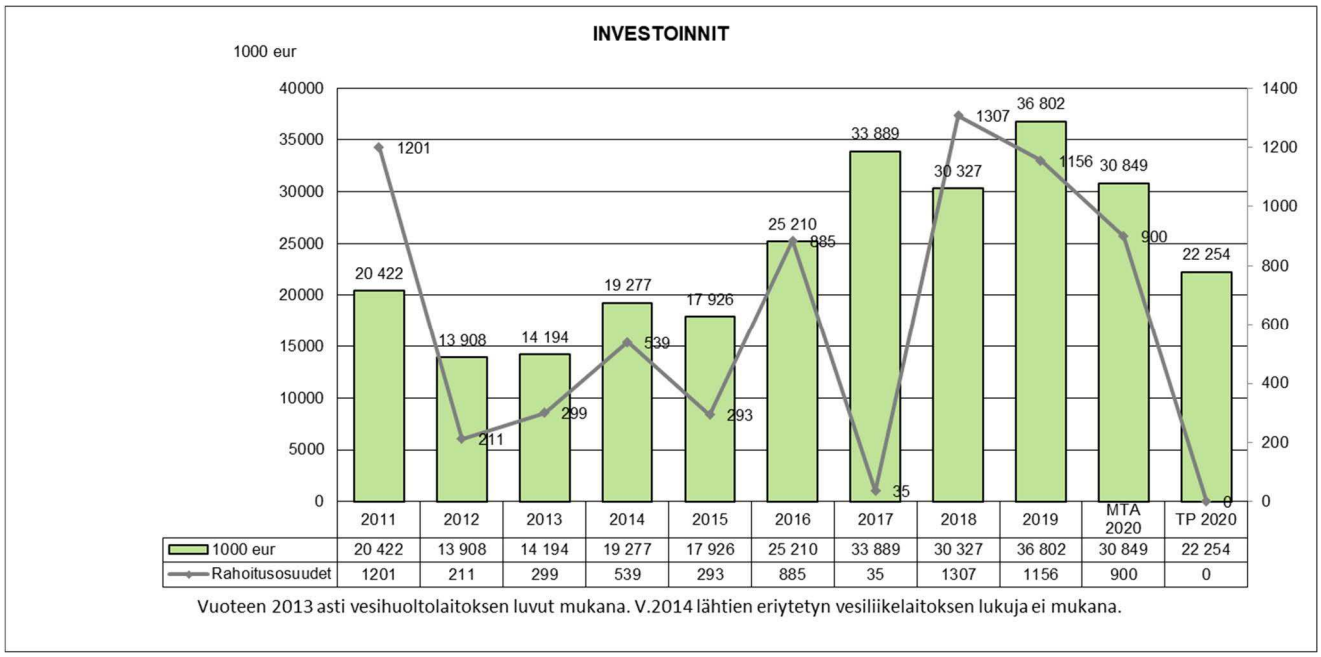
INVESTOINNIT V.2020

Tuusulan kunnan vuoden 2020 investoinnit painottuivat kohteisiin, jotka tukevat palvelurakenteen uudistamista ja edistävät terveyttä ja hyvinvointia, kunnan elinvoimaa ja vetovoimaisuutta. Investointien pidemmän tähtäimen tavoitteena on myös tukea kunnan palveluiden järjestämistä entistä tuottavammin.

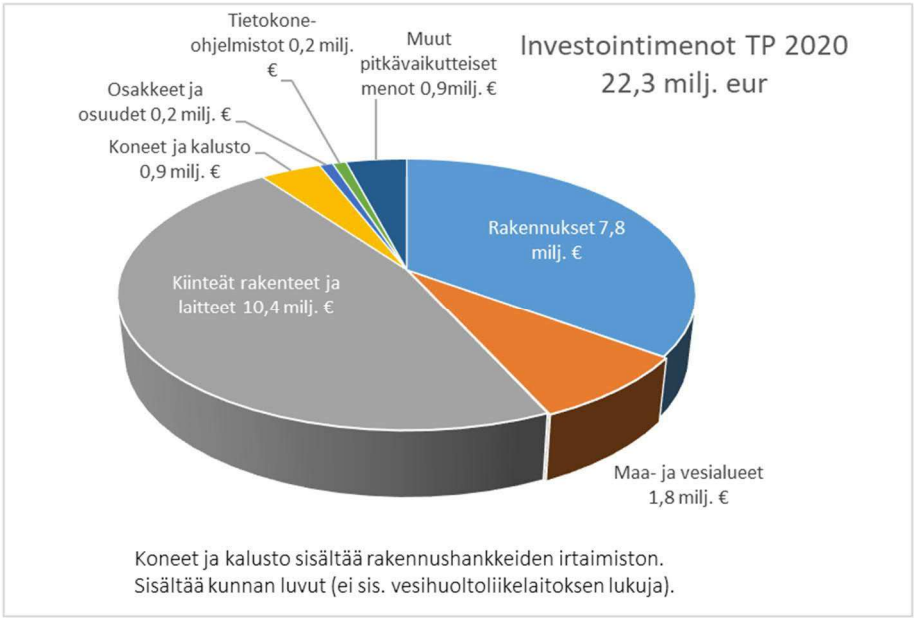
Talonrakennuksen investoinnit toteutuivat 7,8 milj. euron suuruisina, määrärahojen käyttö oli 62 %. Martta Wendelin päiväkodin rakentaminen käynnistyi. Etelä-Tuusulan lukio- ja monitoimirakennuksen ja Kirkonkylän koulu- ja päiväkotikampuksen toteutussuunnittelua sekä Rykmentinpuiston, Riihikallion ja Lahelan yhtenäiskoulujen suunnittelua edistettiin.

Kunnallistekniikan investointeja toteutui 11,2 milj. euron edestä, ja ne painottuivat pääosin uusien kaava-alueiden rakentamiseen.

Väylähankkeista Koskenmäen ja Vaunukankaan liittymien saneeraus valmistui vuonna 2020. Rykmentinpuiston rakentaminen jatkui. Suurin liikenneväylähanke Koskenmäen ja Vaunukanaan liittymien saneeraus valmistui vuonna 2020.

Vuoteen 2013 asti vesihuoltolaitoksen luvut mukana. V.2014 lähtien eriytetyn vesiliikelaitoksen lukuja ei mukana.

Koneet ja kalusto sisältää rakennushankkeiden irtaimiston.
Sisältää kunnan luvut (ei sis. vesihuoltoliikelaitoksen lukuja).

TOTEUTUNEET YLI 0,3 MILJ. EURON INVESTOINNIT

RAKENNUKSET

Sivistys, uusien oppimisympäristöjen edellyttämät muutosinvestoinnit 0,4 milj. euroa (TA 2020 0,4 milj. euroa)

- toiminnallisia muutoksia

Etelä-Tuusulan Monion lukio- ja kulttuurin monitoimirakennus 1,2 milj. euroa (TA 2020 3,8 milj. euroa)

- Monio toteutussuunnittelu valmistunut

Martta Wendelinin päiväkoti 1,1 milj. euroa (TA 2020 1,4 milj. euroa)

- Rakennustöiden aloitus

Kirkonkylän koulu ja päiväkoti kampus 0,6 milj. euroa (TA 2020 1,0 M€)

- Toteutussuunnittelu

Kevyen liikenteen yhteys ja kuntoportaat 0,4 milj. euroa (TA2020 0,4 M€)

- Rakennustyöt on aloitettu

Tuusulan jäähallin laatan ja jäähdytysputkiston uusiminen 0,4 milj. euroa (TA2020 0,4 M€)

- Rakennustyöt ovat valmistuneet

Kasvun ja ympäristön toimialueen talonrakennuksen peruskorjaus- ja perusparannusinvestoinnit 2,7 milj. euroa (TA 2020 2,8 milj. euroa)

- Erillisen työohjelman mukaan, joista suurimpia kohteita olivat PTS:n mukaiset työt 0,7 milj. euroa
- Tuuskodon peruskorjaus 0,7 milj. euroa milj. euroa
- Hyrylän koulukeskuksen korjaukset 0,3 milj. euroa

MAA- JA VESIALUEET

Maanhankinnan kokonaismäärä oli noin 20 ha ja maanhankintameno noin 1,8 milj. euroa (TA 2020 3,0 milj. euroa). Lisäksi maanhankintarahaa käytettiin 0,3 milj. euroa Rykmentinpuiston osamaksuihin.

KUNNALLISTEKNIIKKA

Kunnallistekniikan investoinnit painottuivat myös vuonna 2020 pääosin uusien kaava-alueiden rakentamiseen. Näitä ovat Etelä-Tuusulassa Rykmentinpuiston asemakaava-alue, Puustellinmetsän kaava-alue, Lahelanpelto II kaava-alue. Jokelassa merkittävimmät kohde oli Vallun työpaikka-alue. Kellokosken osalta merkittävimmät kohteet olivat Nystenintie, Vanha valtatie sekä Linjapuisto II.

Väylähankkeista Koskenmäen ja Vaunukankaan liittymien saneeraus valmistui vuonna 2020.

Vuoden 2020 suurimpia kunnallistekniikan investointikohteita olivat:

Puustellinmetsä 1,7 milj. euroa (TA 2020 0,8 milj. euroa)

- kaava-alueen kadut, asuntomessualue

Rykmentinpuiston keskusta 1,3 milj. euroa (TA 2020 0,7 milj. euroa)

- Rykmentin puistotie, Rykmentintie ja Patteristontie

Lahelanpelto II 1,3 milj. euroa (TA 2020 1,1 milj. euroa)

- Kaava-alueen 2-vaiheen rakentaminen

Vallun työpaikka-alue 0,6 milj. euroa (TA 2020 0,3 milj. euroa)

- Vallunlenkki

Linjapuisto II 0,4 milj. euroa (TA 2020 0,3 milj. euroa)

- Reseptitie

Kellokosken keskusta 0,4 milj. euroa (TA 2020 0,6 milj. euroa)

- Nystenintie ja Vanha valtatie

Tievalaistus 0,4 milj. euroa (TA 2020 0,2 milj. euroa)

MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT

Tuusulan kunnan suorittamista valtion tieverkostoon kohdistuvista vuoden 2020 investoinneista merkittävimmät olivat:

Koskenmäen kiertoliittymä 0,3 milj. euroa (TA 2020 1,5 milj. euroa)

- Saneeraus saatiin valmiiksi

Jokelantien kevyen liikenteen väylä 0,6 milj. euroa (TA 2020 0,6 milj. euroa)

PUISTOT JA LEIKKIPAIKAT

Viherrakentamisen merkittävin hanke vuonna 2020 kohdistui Puustellinmetsän asemakaava-alueen viherrakentamiseen. Lisäksi Peltokaaren asuinalueen puistoalueet muodostivat merkittävän kohteen. Tuusulanjärven etelä- osassa tehtiin useita pienempiä viherrakennushankkeita.

Puustellinmetsän viheralueet 0,5 milj. euroa (TA 2020 0,8 milj. euroa)

- messualueen istutukset, rakenteet ja hulevesialtaat

Peltokaaren alue 1,1 milj. euroa (TA 2020 0,8 milj. euroa)

- rakentaminen ja puistoväylät

VESISTÖT

Vesistöjen osalta merkittävin hanke oli Tuusulanjärven ympäristön projekti 0,6 milj. euroa (TA 2020 1,0 milj. euroa).

MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT

Tuusulan kunnan suorittamista valtion tieverkostoon kohdistuvista vuoden 2020 investoinneista merkittävimmät olivat:

Koskenmäen kiertoliittymä 0,3 milj. euroa (TA 2020 1,5 milj. euroa)

- Saneeraus saatiin valmiiksi

Jokelantien kevyen liikenteen väylä 0,6 milj. euroa (TA 2020 0,6 milj. euroa)

PUISTOT JA LEIKKIPAIKAT

Viherrakentamisen merkittävin hanke vuonna 2020 kohdistui Puustellinmetsän asemakaava-alueen viherrakentamiseen. Lisäksi Peltokaaren asuinalueen puistoalueet muodostivat merkittävän kohteen. Tuusulanjärven etelä- osassa tehtiin useita pienempiä viherrakennushankkeita.

Puustellinmetsän viheralueet 0,5 milj. euroa (TA 2020 0,8 milj. euroa)

- messualueen istutukset, rakenteet ja hulevesialtaat

Peltokaaren alue 1,1 milj. euroa (TA 2020 0,8 milj. euroa)

- rakentaminen ja puistoväylät

VESISTÖT

Vesistöjen osalta merkittävin hanke oli Tuusulanjärven ympäristön projekti 0,6 milj. euroa (TA 2020 1,0 milj. euroa).

INVESTOINNIT TP 2020 1000 €						
HANKERYHMÄ TOIMIELIN/ TOIMIALUE	**TA** **2 020**	**TA-muutos**	**Talousarvio + muutos**	**Toteuma TP 2020**	**Tot. % TP 2020**	**Poikkeama TP 2020**
1. Maanhankinta						
Maa-alueiden hankinta	-3 000		-3 000	-1 798	59,9	1 202
Maanmyynti	8 800	-2 320	6 480	5 283	81,5	-1 197
Maanhankinta yhteensä	**5 800**	**-2 320**	**3 480**	**3 485**	**141,5**	**5**
Josta myyntivoittojen osuus						
2. Osakkeet						
Apotti	-179		-179	-192	107,3	-13
Koy Hyrylän pysäköintitalo	-100		-100	0	0,0	100
Osakkeiden hankinta yhteensä	**-279**	**0**	**-279**	**-192**	**107,3**	**87**
Osakkeiden myynti, Apotti*				1 178		
Josta osakkeiden myyntivoitto						
3. Rakennukset						
3.1 Kunnanhallitus						
Sote, tilojen toiminnallisuuden parantaminen ja tilankäytön tehostaminen, muutosinvestoinnit						
Etelä-Tuusulan sosiaali- ja terveysasema, muutos- ja perusparannustöitä	-200		-200	-98	49,0	102
Prijuutti	-50		-50	-29	58,0	21
	-250	**0**	**-250**	**-127**	**107,0**	**123**
3.2 Sivistys						
Uusien oppimisympäristöjen edellyttämät muutosinvestoinnit	-400		-400	-413	103,3	-13
Ruotsinkylän koulun muutostyöt, piha-alueet, vanhan elem.koulun purku ja liitoskohdan perusparannus	-500	500	0			0
Martta Wendelin päiväkoti	-1 400		-1 400	-1 062	75,9	338
Kellokosken koulun alapohjien korjaus	-250		-250	-209	83,7	41
Etelä-Tuusulan lukio/monitoimirakennus MONIO	-3 800	2 500	-1 300	-1 195	91,9	106
Rykmentinpuiston yhtenäiskoulu; koulu, pk, nuorisotila	-100		-100	-86	85,8	14
Riihikallion yläkoulun rakentaminen	-500		-500	-220	44,0	280
Jokela koulukeskus	-50		-50	-19	38,0	31
Kirkonkylän koulu ja päiväkoti kampus	-1 000		-1 000	-640	64,0	360
Lahelan yhtenäiskoulu; koulu, pk, nuorisotila	-60		-60	-10	16,7	50
Pihaleikkivä. ja aidat säännösten mukaisiksi	-30		-30	-24	81,3	6
	-8 090	**3 000**	**-5 090**	**-3 878**	**76,2**	**1 212**
3.3 Vapaa-aika						
Urheilukeskus	-300		-300	-302	100,7	-2
Kevyen liikenteen yhteys ja kuntoportaat	-400		-400	-384	96,0	16
BMX-rata, hankesuunnitelma	-50		-50	-10	20,0	40
Uimalammen pukuhuoneet ja varastotilat	-150	150	0			0
Tuusulan jäähallin laatan ja jäähdytysputkiston uusiminen	-350		-350	-351	100,2	-1
	-1 250	**150**	**-1 100**	**-1 047**	**95,1**	**54**
3.4 Kulttuuri						
Kirjasto, Kellokosken toimipiste	-25		-25	-33	132,0	-8
Jokelan kirjaston parannustyöt ja kalustaminen	-15		-15	-14	93,3	1
Halosenniemi	-100		-100		0,0	100
Ilmatorjuntamuseo	-25		-25	-25	100,0	0
10 Rakennus	-40		-40	-28	70,0	12
Mesta	-10		-10	-6	60,0	4
Taidekasarmi	-25		-25	-3	12,0	22
Jokelan tiilitehdasalueen ja rakennusten kehittäminen	-50		-50	-23	46,0	27
	-290	**0**	**-290**	**-132**	**45,5**	**158**
3.5 Kasvu ja ympäristö						
Tuuskodon peruskorjaus	-100	-600	-700	-731	104,5	-31,4
Sahankulma, rakennusvalvonnan tilojen muutostyöt ja kalustaminen	-80	-100	-180	-219	121,8	-39,2
Erillinen työohjelma	-2630		-2630	-1 700	64,6	930
	-2810	**-700**	**-3510**	**-2 651**	**75,5**	**859,4**
Rakennukset yhteensä	**-12 690**	**2 450**	**-10 240**	**-7 834**	**76,5**	**2 406**

HANKERYHMÄ TOIMIELIN/ TOIMIALUE	TA 2 020	TA-muutos	Talousarvio + muutos	Toteuma TP 2020	Tot. % TP 2020	Poikkeama TP 2020
4. Kiinteät rakenteet ja laitteet						
4.1 Kunnanhallitus						
ATK- ja puhelinverkot	-50		-50		0,0	50
	-50	**0**	**-50**	**0**	**0,0**	**50**
4.2 Sivistys						
Koulujen ja varhaiskasvatuksen verkot ja verkko-oppimisympäristön suunnittelu ja toteutus	-100		-100	-46	45,6	54,41
	-100	**0**	**-100**	**-46**	**45,6**	**54,41**
4.3 Vapaa-aika						
Kuntovälineet ja lähiliikuntapaikkojen toiminnalliset muutokset	-50		-50	-35	70,2	15
Luontoliikunta- ja harrastuspaikat	-100		-100	-101	101,0	-1
Kellokosken liikuntapaikat, aluetyöt	-100		-100		0,0	100
Jokelan liikuntapaikat, aluetyöt	-100		-100	-126	125,5	-26
Uimarantojen ja venepaikkojen parannustyöt	-50		-50	-64	128,0	-14
	-400	**0**	**-400**	**-326**	**81,4**	**74**
4.4 Kasvu ja ympäristö						
Rakennusten pihainvestoinnit						
- erillisen työohjelman mukaisesti	-100		-100	-98	98,0	2
Tiet ja liikenneväylät						
Etelä-Tuusula	-3 605		-3 605	-5 393	149,6	-1 788
Jokela	-290		-290	-698	240,7	-408
Kellokoski	-840		-840	-1 036	123,3	-196
Muut alueet	-580		-580	-445	76,7	135
Puistot ja leikkipaikat	-3 160		-3 160	-1 751	55,4	1 409
Vesistöt	-70		-70	-22	31,4	48
Tuusulanjärvi	-1 000		-1 000	-583	58,3	417
Jätehuolto	-40		-40	-13	32,5	27
	-9 685	**0**	**-9 685**	**-10 039**	**103,7**	**-354**
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	**-10 235**	**0**	**-10 235**	**-10 410**	**101,7**	**-175**
Rahoitusosuudet	**900**		**900**	**0**	**0**	**-900**
Netto	**-9 335**	**0**	**-9 335**	**-10 410**	**111,5**	**-1 075**
Muut Pitkävaikutteiset menot						
KT 145 kehittäminen	-1 500		-1 500	-334	22	1 166
Kirkonkylän koulun liittymä Tuusulantielle	-60		-60		0	60
Jokelantien kevyen liikenteen väylä mt 1421	-640		-640	-595	93	45
Rykmentinpuisto III:n liittymä Itäväylälle	-100		-100	-17	17	83
Metsäkyläntien liittymä Myllykyläntielle	-60		-60		0	60
Kehä IV:n liittymät Tuusulanväylälle	-100		-100		0	100
Kehä IV:n liittymät Myllykyläntiehen	-50		-50		0	50
Pääradan alikulku Peltokaaressa	-150		-150		0	150
Jokelantien alikulku Peltokaaressa	-60		-60		0	60
Pitkävaikutteiset yhteensä	**-2 720**	**0**	**-2 720**	**-945**	**34,8**	**1 775**

HANKERYHMÄ TOIMIELIN/ TOIMIALUE	TA 2 020	TA-muutos	Talousarvio + muutos	Toteuma TP 2020	Tot. % TP 2020	Poikkeama TP 2020
5. Koneet ja kalusto						
5.1 Kunnanhallitus						
Työllisyyspalveluiden kalusteet		-41	-41	-36	87,8	5
	0	**-41**	**-41**	**-36**	87,8	**5**
5.2 Kasvatus- ja sivistyslautakunta						
Koulujen ja päiväkotien irtaimisto	-250		-250	-159	63,5	91
Ict-laitteiden (mm. tablettien) hankinta	-100		-100	-75	75,0	25
Kirkonkylän koulun väistötilojen keittiölaitteet		-74	-74	-74	100,0	0
	-350	**-74**	**-424**	**-308**	**72,6**	**116**
5.3 Kulttuuri ja vapaa-aikalautakunta						
Liikuntapaikkojen ylläpitokalusto	-45		-45	-45	100,0	0
Urheilukeskuksen traktori	-150		-150	-123	82,0	27
Nuorisotilat, irtaimisto	-30		-30	-25	83,3	5
Kirjaston pajatoiminnan kalusto	-30		-30	-23	77,7	6,7
Taidehankinta	-50		-50		0,0	50
	-305	**0**	**-305**	**-216**	**70,9**	**88,7**
5.4 Kuntakehityslautakunta						
	0	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
5.5 Tekninenlautakunta						
Katupesuri kuoma-autoon	-25		-25	-20	81,6	4,6
Taajamakone	-170		-170	-137	81	32,6
Vesisäiliö kuorma-autoon	-20		-20	-24	121,5	-4,3
Turvallisuusjärjestelmien uusiminen	-60		-60	-40	67	20
Siivouksen laitteet	-50		-50	-24	48	26
Väistötilojen kalustus		-150	-100	-100	99,7	0,3
	-325	**-150**	**-425**	**-346**	**81,4**	**78,9**
Koneet ja kalusto yhteensä	**-980**	**-265**	**-1 195**	**-906**	**76**	**289**

HANKERYHMÄ TOIMIELIN/ TOIMIALUE	TA 2 020	TA-muutos	Talousarvio + muutos	Toteuma TP 2020	Tot. % TP 2020	Poikkeama TP 2020
6. Pitkävaikutteiset menot						
6.1 Kunnanhallitus						
Microsoft-lisenssit ja Office 365 AD integraatio			0			0
Ympäristökeskuksen asiakastietojärjestelmä	-60		-60		0,0	60
Käyttövaltuushallintajärjestelmä	-30		-30		0,0	30
CRM- ja palautejärjestelmän hankinta	-30		-30	-26	86,7	4
Palveluhallintajärjestelmän laajentaminen, TuusInfo, HR, talous	-30		-30	-25	83,3	5
Henkilöstötietojärjestelmän hankinta	-50		-50		0,0	50
Palvelunhallintajärjestelmän uusiminen, ICT-palvelut	-30		-30		0,0	30
Sähköinen asiointi	-70		-70	-63	90,0	7
Lakisääteiset muutokset (digipalvelulaki, tiedonhallintalaki)	-30		-30		0,0	30
Sähköinen arkistojärjestelmä	-30		-30		0,0	30
Kiinteistönhoitajille ja rakentajille tabletti tietokoneet	-10		-10		0,0	10
Sähköinen järjestelmä osaamisen kehittämiseen ja kehityskeskustelujen tukemiseen	-50		-50		0,0	50
	-420	**0**	**-420**	**-114**	**27,1**	**306**
Kasvu ja ympäristö						
Tuusulan paikkatietojärjestelmän kehittäminen	-80		-80	-10	12,5	70
Tilakeskuksen sähköinen huoltokirja	-60		-60	-45	75,7	15
	-140	**0**	**-140**	**-55**	**39,6**	**85**
Pitkävaikutteiset menot yhteensä	**-560**	**0**	**-560**	**-169**	**30,3**	**391**
Investoinnit yhteensä ilman liikelaitosta						
Investoinnit yhteensä ilman liikelaitosta, brutto	-30 464	2 185	-28 229	-22 255	78,8	-78 684
Rahoitusosuudet	900	0	900	0	0,0	1 800
Tulot	8 800	-2 320	6 480	6 461	99,7	19 520
Investoinnit, netto	-20 764	-135	-20 849	-15 794	75,8	-57 466
7. Vesihuoltoliikelaitos						
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-2 650		-2 650	-2 610	98,5	40
Liittymismaksut (infotieto)	800		800		0,0	-800
Vesihuollon ELY-keskuksen rahoitusosuus 2019						
Investoinnit kunta ja Vesihuoltoliikelaitos yhteensä						
Investoinnit yhteensä, brutto	-33 114		-33 114	-24 865	75,1	8 249
Rahoitusosuudet	900		900	0	0,0	-900
Tulot	8 800		8 800	6 461	73,4	-2 339
Investoinnit, netto	-23 414		-23 414	-18 404	78,6	5 010
Rykmentinpuisto (luvut sisältyvät investointiohjelmiin)						
Kunnallistekniikka	-1 650		-1 650	-3 627	219,8	-1977
Muut pitkävaikutteiset menot	-800		-800			800
Tuusulan vesi	-308		-308			308
	-2 758	**0**	**-2 758**	**-3 627**	**219,8**	**-869**
Rykmentinpuisto yhteensä						
Investoinnit yhteensä, brutto	-2 758		-2 758	-3 627	132	-869
Rahoitusosuudet	400		400		0	-400
Investoinnit, netto	-2 358		-2 358	-3 627	154	-1269

* Kunnanhallituksen päätös 2.11.2020 § 439, Apotin osakkeiden myynti Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymälle

MTA 2020 (kunta, ei sis. Vesihuoltoliikelaitos):
1) Valtuuston päätös 8.6.2020 § 63, työllisyyspalveluiden toimistokalusto, menolisäys 41 000 eur
2) Valtuuston päätös 8.6.2020 § 63, Kirkonkylän koulun ruokapalveluiden laitteet menolisäys 74 000 eur
3) Valtuuston päätös 5.10.2020 § 78, Ruotsinkylän koulun muutostyöt, menovähennys 500 000 eur
4) Valtuuston päätös 5.10.2020 § 78, Etelä-Tuusulan lukio/monitoimirakennus MONIO, menovähennys 2 500 000 eur
5) Valtuuston päätös 5.10.2020 § 78, uimalammen pukuhuoneet ja varastotilat, menovähennys 150 000 eur
6) Valtuuston päätös 5.10.2020 § 78, Tuuskodon peruskorjaus, menolisäys 600 000 eur
7) Valtuuston päätös 5.10.2020 § 78, Sahankulman rakennusvalvonnan tilojen muutostyöt ja kalustaminen, menolisäys 100 000 eur
8) Valtuuston päätös 5.10.2020 § 78, väistötilojen kalustaminen, menolisäys 150 000 eur

Maanhankinta 1,798 milj. euroa sisälsi maanvaihtosopimuksia 1,296 milj. euroa.

Investoinnit ovat sitovia hankkeina (jokainen investointiosassa mainittu kohde tulee toteuttaa), mutta määrärahat ovat sitovia hankeryhmäkohtaisesti kunkin toimielimen/toimialueen sisällä.

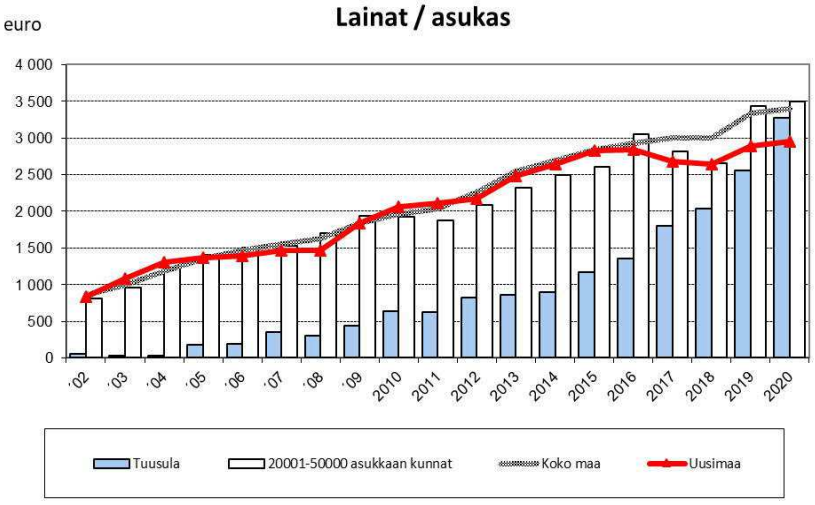
TALONRAKENNUKSEN INVESTOINTIEN ERILLISOHJELMA	TA2020	MTA2020	TP 2020 toteuma	Ero
Kasvu ja ympäristö				
Tuuskodon peruskorjaus	-100	-700	-731	-31
Sahankulman muutostyöt	-80	-230	-219	11
Väistötilojen kalustukseen hyväksytty		-100	-100	0
Erillinen työohjelma:				
Hyrylän koulukeskuksen korjauksia	-280	-280	-282	-2
Anttilan alueen rakennukset	-100	-100	-96	4
Taloautomaation parannus- ja uusimistyöt	-100	-100	-84	16
Viranomaismääräysten aiheuttamat muutosinvestoinnit	-50	-50	-54	-4
Kiinteistöjen esteettömyyden parantamiseen kohd. Erillistyöt	-50	-50	-15	35
Energiatehokkuuden parantamiseen kohdistuvat erillistyöt	-150	-150	-139	11
PTS:n mukaiset työt	-1400	-1300	-671	629
LVIS-parannustyöt	-200	-300	-227	73
Kiinteistöjen kehittäminen, asiantuntijapalvelut	-100	-100	-19	81
Siivouskeskusten päivitys	-50	-50	-22	28
Syväkeräyssäiliöiden asentaminen jätteille	-50	-50	-10	40
Valvonta- ja lukitusjärjestelmät	-100	-100	-81	19
	-2630	**-2630**	**-2750**	**891**

RAHOITUSOSAN TOTEUMAVERTAILU (1 000 €)

Ei sisällä vesiliikelaitoksen lukuja.

	Talousarvio	TA muutos	TA + Muutos	Toteuma 2 020	Poikkeama	Toteuma 2 019	Muutoksen kasvu ed. vuoteen %
Toiminta ja investoinnit							
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	**10 422,0**	**-5 098,8**	**5 323,1**	**18 976,7**	**13 653,6**	**2 314,6**	**719,9 %**
Satunnaiset erät							
Arvonalentumiset				0,0		-7 416,7	
Tulorahoituksen korjauserät	-7 505,0	2 000,0	-5 505,0	-4 928,4	576,6	-9 807,2	-49,7 %
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-30 464,0	2 185,0	-28 279,0	-22 250,8	6 028,2	-36 748,1	-39,5 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	900,0	0,0	900,0	0,0	-900,0	1 155,9	-100,0 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	8 800,0	-2 320,0	6 480,0	6 457,7	-22,3	18 253,8	-64,6 %
Nettoinvestoinnit	**-20 764,0**	**-135,0**	**-20 899,0**	**-15 793,0**	**5 106,0**	**-17 338,3**	**-8,9 %**
Toiminta ja investoinnit, netto	**-17 847,0**	**-3 233,8**	**-21 080,9**	**-1 744,7**	**19 336,1**	**-32 247,6**	**-94,6 %**
Rahoitustoiminta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäys	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-3 000,0	
Antolainasaamisten vähennys	0,0	0,0	0,0	322,6	322,6	6 818,3	
Lainakannan muutokset	**17 800,0**	**-7 857,0**	**9 943,0**	**6 701,9**	**6 758,9**	**27 137,4**	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000,0	0,0	30 000,0	20 000,0		30 000,0	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-12 200,0	-7 857,0	-20 057,0	-13 298,1	6 758,9	-2 862,6	
Oman pääoman muutos	0,0			0,0		0,0	
Palautuskelpoiset liittymismaksut	0,0		0,0	0,0		0,0	
Vaikutus maksuvalmiuteen			0,0	**-13 401,2**	**-13 401,2**	**8 168,1**	
Rahavarojen muutos	**-47,0**	**-11 090,8**	**-11 137,9**	**-8 121,5**	**13 016,4**	**6 876,2**	

YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUMISVERTAILUSTA

Ei sisällä liikelaitoksen lukuja.

Toimielin Palvelualue/hankeryhmä	Sito-vuus*	Määrärahat TALOUS-ARVIO	TA:n muutos	TA + muutos	Toteuma	Poik-keama	Poik-keama %	Tulot TALOUS-ARVIO	TA muutos	TA + muutos	Toteu-ma	Poikkeama	Poik-keama %
KÄYTTÖTALOUSOSA													
Kunnanhallitus		**139 108**	**2 593**	**141 701**	**142 256**	**-555**	**-0,4 %**	**9 342**	**-2 672**	**6 670**	**6 578**	**92**	**1,4 %**
Kuntatoimiala/Yleishallinto- ja johdon tuki													
Kunnanviraston johto		120 877	**2 411**	123 288	123 980	-692	-0,6 %	2 672	-2 672	0	44	-44	
Keski-Uudenmaan ympäristökeskus		4 159	0	4 159	3 978	181	4,4 %	4 159	0	4 159	3 978	181	4,4 %
Yhteiset palvelut													
Asiakas- ja henkilöstöpalvelut		8 499	186	8 685	8 523	162	1,9 %	1 201	0	1 201	1 150	51	4,3 %
Hallintopalvelut		2 190	-4	2 186	2 256	-70	-3,2 %	895	0	895	1 006	-111	-12,4 %
Talouden ohjaus		1 730	0	1 730	2 023	-293	-16,9 %	321	0	321	280	42	13,0 %
Kehittäminen ja tietohallinto		1 653	0	1 653	1 496	156	9,5 %	93	0	93	120	-27	-29,5 %
Sivistys													
Kasvatus- ja sivistyslautakunta		**90 531**	**1 320**	**91 851**	**89 219**	**2 632**	**2,9 %**	**10 580**	**2 672**	**13 252**	**12 842**	**410**	**3,1 %**
Oppiminen		57 603	1 376	58 979	58 255	724	1,2 %	2 031	2 614	4 645	5 567	-922	-19,9 %
Varhaiskasvatus		27 008	-40	26 968	25 893	1 076	4,0 %	2 637	58	2 695	2 186	509	18,9 %
Sivistyksen tukipalvelut		5 919	-16	5 903	5 071	832	14,1 %	5 913		5 913	5 090	824	13,9 %
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta		**8 893**	**-20**	**8 873**	**8 654**	**218**	2,5 %	**93**	**0**	**93**	**953**	**441**	**475,6 %**
Kulttuuripalvelut		3 880	-11	3 869	3 718	151	3,9 %	288	0	288	256	32	11,0 %
Vapaa-aikapalvelut		5 013	-9	5 004	4 937	68	1,3 %	1 107	0	1 107	697	409	37,0 %
Kasvu ja ympäristö													
Kuntakehityslautakunta		**9 367**	**108**	**9 475**	**9 307**	**168**	**1,8 %**	**4 067**	**-480**	**3 587**	**3 895**	**-308**	**-8,6 %**
Kehittäminen ja hallinto		833	-93	740	1 003	-263	-35,5 %	1	0	1	1	0	40,1 %
Elinvoima, asuminen ja kehittäminen		4 551	201	4 752	4 524	228	4,8 %	2 277	-480	1 797	1 945	-148	
Kuntasuunnittelu		3 319	0	3 319	3 074	245	7,4 %	1 267	0	1 267	1 324	-56	-4,5 %
Rakennusvalvonta		664	0	664	707	-43	-6,4 %	522	0	522	626	-104	-19,9 %
Tekninen lautakunta		**22 992**	**1 600**	**24 592**	**22 313**	**2 279**	**9,3 %**	**24 017**	**0**	**24 017**	**24 279**	**-261**	**-1,1 %**
Yhdyskuntatekniikka		8 895	1 600	10 495	9 536	959	9,1 %	687	0	687	745	-58	-8,5 %
Tilapalvelut		14 097	0	14 097	12 777	1 321	9,4 %	23 331	0	23 331	23 534	-203	-0,9 %
Kunnanhallitus													
Myyntivoitot	B							7 480	-2 000	5 480	4 928	552	10,1 %
Maankäyttösopimukset	B							1 500	0	1 500	2 524	-1 024	-68,3 %
yhteensä		270 891	5 601	276 491	271 749	4 742	1,7 %	58 381	-2 480	55 901	56 000	-99	-0,2 %

Toimielin Palvelualue/hankeryhmä	Sito-vuus*	Toimintakate TALOUS-ARVIO	TA:n muutos	TA + muutos	Toteuma	Poik-keama	Poik-keama %
KÄYTTÖTALOUSOSA							
Kunnanhallitus		**-302 788**	**-2 743**	**-305 531**	**-301 550**	**-3 981**	1,3 %
Kuntatoimiala/Yleishallinto- ja johdon tuki	S	**-118 205**	**-5 083**	**-123 288**	**-123 936**	**648**	-0,5 %
Kunnanviraston johto		-118 205	-5 083	-123 288	-123 936	648	-0,5 %
Keski-Uudenmaan ympäristökeskus		0	0	0	0	0	
Yhteiset palvelut	S	**-11 562**	**-182**	**-11 744**	**-11 742**	**-1**	0,0 %
Asiakas- ja henkilöstöpalvelut		-7 298	-186	-7 484	-7 373	-111	1,5 %
Hallintopalvelut		-1 295	4	-1 291	-1 250	-41	3,2 %
Talouden ohjaus		-1 408	0	-1 408	-1 743	335	-23,8 %
Kehittäminen ja tietohallinto		-1 560	0	-1 560	-1 376	-184	11,8 %
Sivistys	S	**-87 449**	**1 372**	**-86 077**	**-84 078**	**-1 999**	2,3 %
Kasvatus- ja sivistyslautakunta		**-79 950**	**1 352**	**-78 598**	**-76 377**	**-2 222**	**2,8 %**
Oppiminen		-55 573	1 238	-54 335	-52 689	-1 646	3,0 %
Varhaiskasvatus		-24 372	98	-24 274	-23 707	-567	2,3 %
Sivistyksen tukipalvelut		-5	16	11	19	-9	-81,7 %
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta		**-7 499**	**20**	**-7 479**	**-7 702**	**223**	-3,0 %
Kulttuuripalvelut		-3 592	11	-3 581	-3 462	-119	3,3 %
Vapaa-aikapalvelut		-3 907	9	-3 898	-4 240	342	-8,8 %
Kasvu ja ympäristö	S	**-4 174**	**-2 188**	**-6 362**	**-3 025**	**-3 338**	52,5 %
Kuntakehityslautakunta		**-5 300**	**-588**	**-5 888**	**-5 412**	**-476**	**8,1 %**
Kehittäminen ja hallinto		-832	93	-739	-1 002	263	-35,6 %
Elinvoima, asuminen ja kehittäminen		-2 274	-681	-2 955	-2 578	-376	12,7 %
Kuntasuunnittelu		-2 052	0	-2 052	-1 750	-302	14,7 %
Rakennusvalvonta		-142	0	-142	-81	-61	43,0 %
Tekninen lautakunta		**1 125**	**-1 600**	**-475**	**2 387**	**-2 862**	**603,1 %**
Yhdyskuntatekniikka		-8 208	-1 600	-9 808	-8 370	-1 438	14,7 %
Tilapalvelut	S	9 334	0	9 334	10 757	-1 424	-15,3 %
yhteensä		-221 390	-6 081	-227 471	-222 781	-4 690	2,1 %

TULOSLASKELMAOSA													
Verotulot	B							194 262	-7 755	186 507	192 121	-5 614	-3,0 %
Valtionosuudet	B							28 382	10 737	39 119	42 077	-2 958	-7,6 %
Korkotulot	B							250		250	86	164	65,7 %
Muut rahoitustulot	B							490		490	522	-32	-6,6 %
Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta	B							488		488	488	0	0,0 %
Korkomenot	B	990		990	1 069	-79	-8,0 %						
Muut rahoitusmenot	B	50		50	7	43	87,0 %						
Satunnaiset erät													

Toimielin Palvelualue/hankeryhmä	Sito- vuus*	**Määrärahat** TALOUS- ARVIO	TA:n muutos	TA + muutos	Toteuma	Poik- keama	Poik- keama %	**Tulot** TALOUS- ARVIO	TA muutos	TA + muutos	Toteu- ma	Poikkeama	Poik- keama %
INVESTOINTIOSA													
Kunnanhallitus		**3 749**	**41**	**3 790**	**2 140**	**1 650**	**43,5 %**	**8 800**	**-2 320**	**6 480**	**6 458**	**22**	0,3 %
Arvo- ja taide-esineet													
Aineettomat hyödykkeet	B												
Maa- ja vesialueet	B	3 000		3 000	1 798	1 202	40,1 %	8 800	-2 320	**6 480**	5 280	1 200	18,5 %
Rakennukset	B												
Kiinteät rakenteet ja laitteet	B	50		50	0	50							
Koneet ja kalusto	B		41	41	36	5	12,8 %						
Osakkeet ja osuudet	B	279		279	192	87	31,3 %			0	1 177	-1 177	
Muut pitkävaikutteiset menot	B												
Tietokoneohjelmistot/käyttöoikeudet	B	420		420	114	306	72,8 %						
Ennakkomaksut ja keskeneräiset													
Kasvatus- ja sivistyslautakunta		**450**	**74**	**524**	**353**	**171**	**32,6 %**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	
Aineettomat hyödykkeet													
Tietokoneohjelmistot/käyttöoikeudet	B			0		0							
Kiinteät rakenteet ja laitteet	B	100		100	46	54	54,4 %						
Koneet ja kalusto	B	350	74	424	308	116	27,5 %						
Rakennukset	B			0		0							
Kulttuuri - ja vapaa-aikalautakunta		**705**	**0**	**705**	**542**	**163**	**23,2 %**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	
Tietokoneohjelmistot/käyttöoikeudet	B			0		0							
Koneet ja kalusto	B	305		305	216	89	29,2 %						
Kiinteät rakenteet ja laitteet	B	400		400	326	74	18,6 %						
Rakennukset	B			0		0						0	
Kuntakehityslautakunta		**80**	**0**	**80**	**10**	**70**	**87,3 %**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	
Koneet ja kalusto	B			0		0							
Tietokoneohjelmistot/käyttöoikeudet	B	80		80	10	70	87,3 %						
Tekninen lautakunta		**25 480**	**350**	**25 830**	**19 209**	**6 621**	**25,6 %**	**900**	**0**	**900**	**0**	**900**	100,0 %
Tietokoneohjelmistot/käyttöoikeudet	B	60		60	45	15	24,4 %						
Talonrakennus	B	12 690	250	12 940	7 834	5 106	39,5 %						
Kiinteät rakenteet ja laitteet	B	9 685		9 685	10 039	-354	-3,7 %	900		900		900	100,0 %
Aineettomat hyödykkeet													
Muut pitkävaikutteiset menot	B	2 720		2 720	945	1 775	65,2 %						
Maa-ja vesialueet													
Koneet ja kalusto	B	325	100	425	345	80	18,8 %						
Investoinnit yhteensä		30 464	465	30 929	22 254	8 675	28,0 %	9 700	-2 320	7 380	6 458	922	12,5 %
RAHOITUSOSA													
Antolainauksen muutokset													
Antolainasaamisten lisäykset	B												
Antolainasaamisten vähennykset						323							
Lainakannan muutokset													
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B	30 000		30 000	20 000	10 000	33,3 %						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys													
Lyhytaikaisten lainojen muutos	B	-12 200		-12 200	-13 298	1 098	-9,0 %						
Muut maksuvalmiuden muutokset	B			0	-13 401	13 401							
Yhteensä		319 155	6 066	325 220	287 304	38 239	11,8 %	291 952	-1 818	290 134	297 750	-7 616	-2,6 %

Sitovuus*) S= Toimintakatesitovuus, B= Bruttomääräraha/Tuloarvio tai menoarvio

Valtuusto on antanut talousarviossa kunnanhallitukselle oikeuden ottaa uutta pitkäaikaista lainaa enintään 50 milj. euroa.
Valtuusto on antanut talousarviossa talousjohtajalle oikeuden ottaa lyhytaikaista rahoitusta niin, että sitä on käytössä yhtäaikaisesti enintään 80 milj. euroa.
Lyhytaikaisten, yksittäisten lainojen laina-aika on enintään yksi vuosi.

Tilinpäätöslaskelmat

KUNNAN JA LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2020 €	1.1.-31.12.2019 €
Toimintatuotot		
Myyntituotot	15 746 653,30	15 784 213,96
Maksutuotot	8 376 465,69	10 254 003,54
Tuet ja avustukset	1 871 355,25	2 233 756,43
Muut tuotot	12 449 519,32	18 136 477,89
Toimintatuotot	38 443 993,56	46 408 451,82
Valmistus omaan käyttöön	485 562,00	266 320,19
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-60 585 346,32	-59 912 868,87
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-13 270 525,43	-13 513 212,11
Muut henkilösivukulut	-1 964 608,28	-1 771 397,46
Palvelujen ostot	-149 824 722,83	-148 992 998,33
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 828 730,66	-10 182 905,17
Avustukset	-7 480 058,92	-7 359 555,41
Muut kulut	-6 935 452,10	-7 245 108,97
Toimintakulut	-250 889 444,54	-248 978 046,32
TOIMINTAKATE	**-211 959 888,98**	**-202 303 274,31**
Verotulot	192 120 963,06	182 522 866,35
Valtionosuudet	42 076 756,00	25 429 422,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	85 695,97	102 165,22
Muut rahoitustuotot	525 015,33	575 678,18
Korkokulut	-1 068 991,97	-862 750,00
Muut rahoituskulut	-8 105,03	-9 356,58
VUOSIKATE	**21 771 444,38**	**5 454 750,86**
Poistot	-16 690 527,77	-15 580 631,18
Arvonalentumiset	-2 076 563,83	-9 803 841,96
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
TILIKAUDEN TULOS	**3 004 352,78**	**-19 929 722,28**
Tilinpäätössiirrot	0,00	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	**3 004 352,78**	**-19 929 722,28**

KUNNAN JA LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA

	2 020	**2 019**
	€	€
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
Vuosikate	21 771 444,38	5 454 750,86
Satunnaiset erät, netto		
Tulorahoituksen korjauserät	-4 928 441,10	-9 807 151,08
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-24 863 335,45	-39 731 928,86
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	1 155 901,88
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6 460 739,50	10 891 447,34
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-1 559 592,67**	**-32 036 979,86**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset-/vähennykset+	322 587,00	3 818 310,31
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000 000,00	30 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-14 986 096,58	-2 213 282,95
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	-11 987 533,91	7 308 189,17
Rahoituksen rahavirta	-6 651 043,49	38 913 216,53
Rahavarojen muutos	-8 210 636,16	6 876 236,67
Rahavarat 31.12., 1000 €	8 253 520,77	16 464 156,93
Rahavarat 1.1., 1000 €	16 464 156,93	9 587 920,26

KUNNAN JA LIIKELAITOKSEN TASE

	2020 €	2019 €		2020 €	2019 €
VASTAAVAA			**VASTATTAVAA**		
A. PYSYVÄT VASTAAVAT	**330 458 081,13**	**326 216 722,68**	**A. OMA PÄÄOMA**	**171 355 136,44**	**168 350 783,66**
I Aineettomat hyödykkeet	**99 869,15**	**109 471,51**	I Peruspääoma	127 515 526,38	127 515 526,38
Aineettomat oikeudet	99 869,15	109 471,51	IV Muut omat rahastot	0,00	0,00
Muut pitkävaik menot	0,00	0,00	V Ed. tilikausien yli-/ alijäämä	40 835 257,28	60 764 979,56
II Aineelliset hyödykkeet	**295 229 546,53**	**289 670 248,72**	VI tilikauden yli- / alijäämä	3 004 352,78	-19 929 722,28
Maa- ja vesialueet	67 973 336,66	66 529 866,67			
Kiinteistöjen liittymismaksut	43 758,13	43 758,13			
Rakennukset	111 014 871,12	114 890 414,19			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	108 014 781,36	101 441 649,94	**B. POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKSET**	**1 100 000,00**	**1 100 000,00**
Koneet ja kalusto	2 996 033,16	3 392 537,37	Poistoero	0,00	0,00
Muut aineelliset hyödykkeet	291 782,38	291 782,38	Vapaaehtoiset varaukset	1 100 000,00	1 100 000,00
Ennakkomaksu ja keskeneräis.	4 894 983,72	3 080 240,04			
III Sijoitukset	**35 128 665,45**	**36 437 002,45**	**C. PAKOLLISET VARAUKSET**	**1 291 110,78**	**1 291 110,78**
Osakkeet ja osuudet	32 012 365,45	32 998 115,45	Muut pakolliset varaukset	1 291 110,78	1 291 110,78
Muut lainasaamiset	3 090 000,00	3 412 587,00			
Muut saamiset	26 300,00	26 300,00			
			D. TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	**1 489 285,11**	**1 583 266,70**
B. TOIMEKSIANTOJEN VARAT	**11 979,46**	**31 850,26**	Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00	Lahjoitusrahastojen pääomat	1 489 285,11	1 583 266,70
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	11 979,46	31 850,26	Muut toimeksiantojen pääomat	0,00	0,00
C. VAIHTUVAT VASTAAVAT	**20 697 627,59**	**29 907 587,31**	**E. VIERAS PÄÄOMA**	**175 932 155,85**	**183 830 999,11**
I Vaihto-omaisuus	**499 849,17**	**881 719,08**	**I Pitkäaikainen**	**118 080 410,76**	**100 137 487,31**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	499 849,17	881 719,08	Lainat rah ja vakuutuslaitoksilta	105 000 000,00	85 000 000,00
II Saamiset	**11 944 257,65**	**12 561 711,30**	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Pitkäaikaiset saamiset	744 259,09	1 656 390,49	Muut velat	85 515,35	3 629 110,69
lainasaamiset	49 881,09	66 390,49	Liittymismaksut	12 994 895,41	11 508 376,62
muut saamiset	10 000,00	10 000,00	**II Lyhytaikainen**	**57 851 745,09**	**83 693 511,80**
muut siirtosaamiset	684 378,00	1 580 000,00	Joukkovelkakirjalainat	23 000 000,00	26 300 000,00
Lyhytaikaiset saamiset	11 199 998,56	10 905 320,81	Lainat rah ja vakuutuslaitoksilta	0,00	10 000 000,00
myyntisaamiset	8 633 157,90	7 033 052,28	Lainat muilta luotonantajilta	3 399 481,13	5 085 577,71
lainasaamiset	260 000,00	0,00	Saadut ennakot	6 679 436,43	5 062 160,50
muut saamiset	963 238,52	1 493 072,49	Ostovelat	7 615 385,26	16 031 377,86
siirtosaamiset	1 343 602,14	2 379 196,04	Muut velat	2 469 773,45	1 587 767,25
III Rahoitusarvopaperit	**0,00**	**0,00**	Siirtovelat	14 687 668,82	19 626 628,48
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00			
IV Rahat ja pankkisaamiset	**8 253 520,77**	**16 464 156,93**			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**351 167 688,18**	**356 156 160,25**	**VASTATTAVAA YHTEENSÄ**	**351 167 688,18**	**356 156 160,25**

KONSERNITULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2020 €	1.1.-31.12.2019 €
Toimintatuotot	242 669 094,16	246 460 569,28
Valmistus omaan käyttöön	551 631,14	266 320,19
Toimintakulut	-462 740 854,53	-455 017 551,90
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	12 063,25	18 673,90
Toimintakate	**-219 508 065,98**	**-208 271 988,53**
Verotulot	191 976 072,57	182 381 047,15
Valtionosuudet	60 169 212,63	41 692 843,98
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	18 639,76	42 947,74
Muut rahoitustuotot	497 513,74	518 225,18
Korkokulut	-1 860 836,48	-1 642 559,00
Muut rahoituskulut	-345 039,96	-355 297,11
Vuosikate	**30 947 496,28**	**14 365 219,41**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-27 713 902,06	-23 208 647,56
Omistuksen eliminointierot	-2 003,97	-16 088,17
Arvonalentumiset	-415,50	-7 451 831,87
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden tulos	**3 231 174,75**	**-16 311 348,20**
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden verot	-10 194,82	-8 437,31
Laskennalliset verot	-82 358,15	-110 086,85
Vähemmistöosuudet	173 670,30	109 604,18
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**3 312 292,08**	**-16 320 268,18**

TUUSULAN KUNTAKONSERNI

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2 020 €	2 019 €
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
Vuosikate	30 940 037,19	14 365 219,41
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-10 194,82	-8 437,31
Tulorahoituksen korjauserät	-5 299 275,08	-10 069 650,51
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-46 031 619,51	-57 794 862,11
Rahoitusosuudet investointimenoihin	133 858,93	1 155 901,88
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	14 717 102,55	17 764 667,82
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 550 090,75	-34 587 160,82
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset-/vähennykset+	-206 107,42	318 153,53
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	29 296 953,84	40 727 580,07
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 133 138,45	-12 205 209,18
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-9 332 634,72	10 908 254,42
Oman pääoman muutokset	7 459,10	40 389,42
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	91 846,99	390 165,38
Vaihto-omaisuuden muutos	-342 749,48	5 151,90
Saamisten muutokset	7 367 091,76	-18 117 192,98
Korottomien velkojen muutokset	-11 001 537,09	20 430 661,20
Rahoituksen rahavirta	4 747 184,54	42 497 953,76
Rahavarojen muutos	-802 906,21	7 910 792,94
Rahavarat 31.12., 1000 €	28 553 025,47	29 355 931,69
Rahavarat 1.1., 1000 €	29 355 931,69	21 445 138,74

KONSERNITASE

VASTAAVAA	31.12.2020 €	31.12.2019 €
A. PYSYVÄT VASTAAVAT	**423 896 650,82**	**415 110 471,60**
I Aineettomat hyödykkeet	**4 486 100,75**	**5 087 901,81**
Aineettomat oikeudet	2 317 410,19	3 020 754,07
Muut pitkävaik menot	2 037 631,01	1 917 964,11
Ennakkomaksut	131 059,55	149 183,62
II Aineelliset hyödykkeet	**413 104 379,89**	**403 583 440,60**
Maa- ja vesialueet	72 003 422,24	70 322 206,42
Rakennukset	201 533 216,63	199 903 688,10
Kiinteät rakenteet ja laitteet	116 428 137,66	108 873 769,28
Koneet ja kalusto	8 810 972,72	11 011 703,75
Muut aineelliset hyödykkeet	599 518,50	661 157,81
Ennakkomaksu ja keskeneräis.	13 729 112,14	12 810 915,24
III Sijoitukset	**6 306 170,17**	**6 439 129,19**
Osakkuusyhteisöosuudet	1 149 472,74	991 143,66
Osakkeet ja osuudet	4 739 965,01	5 237 385,22
Muut lainasaamiset	619,43	2 920,50
Muut saamiset	416 112,99	207 679,81
B. TOIMEKSIANTOJEN VARAT	**822 531,65**	**271 959,73**
Valtion toimeksiannot	132 218,66	24 668,35
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	187 130,68	166 967,75
Muut toimeksiantojen varat	503 182,31	80 323,63
C. VAIHTUVAT VASTAAVAT	**60 608 178,87**	**68 446 761,17**
I Vaihto-omaisuus	**2 384 317,04**	**2 041 555,68**
Aineet ja tarvikkeet	1 923 546,90	1 564 015,26
Keskeneräiset tuotteet	445 585,09	477 540,42
Valmiit tuotteet / tavarat	15 185,05	
Ennakkomaksut		
II Saamiset	**29 670 836,37**	**37 049 273,80**
Pitkäaikaiset saamiset	**3 096 265,23**	**2 934 995,15**
myyntisaamiset	0,00	0,00
lainasaamiset	2 400 029,34	2 602 855,30
muut saamiset	10 781,19	13 898,21
siirtosaamiset	685 454,70	318 241,64
Lyhytaikaiset saamiset	**26 574 571,14**	**34 114 278,65**
myyntisaamiset	11 530 412,65	13 953 167,21
lainasaamiset	327,53	3,94
muut saamiset	4 112 075,62	5 338 550,07
siirtosaamiset	10 931 755,34	14 822 557,43
III Rahoitusarvopaperit	**3 742 566,83**	**3 268 704,76**
Osakkeet ja osuudet	8 078,82	8 078,70
Sij. Rahamarkkina-instrumentteihin	2 687 277,69	1 312 391,22
Muut arvopaperit	1 047 210,32	1 948 234,84
IV Rahat ja pankkisaamiset	**24 810 458,64**	**26 087 226,93**
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**485 327 361,34**	**483 829 192,47**

VASTATTAVAA	31.12.2020 €	31.12.2019 €
A. OMA PÄÄOMA	**189 380 154,76**	**186 071 216,27**
I Peruspääoma	127 515 526,38	127 515 526,38
III Arvonkorotusrahasto	462,52	462,52
IV Muut omat rahastot	1 062 966,18	1 066 319,78
V Ed. tilikausien yli-/ alijäämä	57 492 711,74	73 809 175,79
VI tilikauden yli- / alijäämä	3 308 487,94	-16 320 268,18
B. VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 293 290,53	1 505 451,02
C. PAKOLLISET VARAUKSET	**2 218 829,12**	**2 273 823,51**
Eläkevaraukset	18 978,65	20 021,06
Muut pakolliset varaukset	2 199 850,47	2 253 802,45
D. TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	**2 620 215,57**	**1 977 796,66**
Valtion toimeksiannot	385 962,49	114 513,19
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 727 184,25	1 779 790,41
Muut toimeksiantojen pääomat	507 068,83	83 493,06
E. VIERAS PÄÄOMA	**289 814 871,37**	**292 000 905,01**
I Pitkäaikainen	**197 264 007,50**	**172 360 982,25**
Lainat rah ja vakuutuslaitoksilta	181 155 817,08	154 241 996,47
Lainat julkisyhteisöiltä	110 089,09	64 532,94
Saadut ennakot	31,88	31,88
Lainat muilta luotonantajilta	3 548 379,09	3 949 463,22
Ostovelat	0,00	2 053,49
Muut velat/Liittymismaksut	12 414 058,14	14 066 815,43
Siirtovelat	0,00	0,00
Laskennalliset verovelat	35 632,22	36 088,82
II Lyhytaikainen	**92 550 863,87**	**119 639 922,76**
Joukkovelkakirjalainat	23 000 000,00	26 300 000,00
Lainat rah ja vakuutuslaitoksilta	2 522 026,33	17 309 342,51
Lainat julkisyhteisöiltä	175 806,38	338 932,13
Lainat muilta luotonantajilta	590 192,46	153 798,89
Saadut ennakot	8 368 923,70	6 703 340,54
Ostovelat	19 909 073,19	28 563 187,94
Muut velat	5 225 153,17	4 308 518,18
Siirtovelat	31 906 083,81	35 190 248,04
Laskennalliset verovelat	853 604,83	772 554,54
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**485 327 361,34**	**483 829 192,47**

Liitetiedot

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1
Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät (KPA 2:2.1 § 1-kohta)

Jaksotusperiaatteet
Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus
Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun ja hyväksytyn poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa 'Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet'.

Sijoitusten arvostus
Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon.

Vaihto-omaisuuden arvotus
Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen varastokohtaisesti joko varaston keskimääräisellä hankintahinnalla tai viimeisen hankintahinnan mukaisena.

Rahoitusomaisuuden arvostus
Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely
Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

2
Tuloslaskelman tai taseen esittämistavan muutos

Tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa ei ole muutettu edellisestä tilikaudesta (KPA 2:2.1 § 2-kohta) tai kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamista ohjeista poikkeavaksi.

3
Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Edellisen tilikauden tietoihin ei ole tehty oikaisuja.

4
Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vuoden 2019 tuloslaskelmassa on korjattu poistoista 54 352 euroa arvonalentumisiin sekä poistettu korvaus liikelaitoksen peruspääomasta eristä muut rahoitustuotot ja muut rahoitus kulut. Näillä oikaisuilla ei ole vaikutusta tilikauden tulokseen. Tunnusluku Vuosikate / poistot, % muuttui muutoksen myötä 35,1 %:sta 35,0 %:iin. Muutos vaikutti myös rahoituslaskelman investointimenoja kasvattavasti ja tunnuslukuun investointien tulorahoitus -%, joka muuttui 14,2 %:sta 14,1 %:iin.

Taseen lyhytaikaisen vieraanpääoman erästä lainat rahoitus ja vakuutuslaitoksilta on siirretty kuntatodistukset 26 300 000 euroa luonteensa mukaisesti joukkovelkakirjojen ryhmään.

5
Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Aikaisempiin tilikausiin ei ole tehty oikaisuja.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus
Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt sekä kaikki kuntayhtymääkuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Lisäksi kaikki osakkuusyhteisöt, joissa kunta on jäsenenä, on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet
Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lu-

kuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on eliminoitu.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset
Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi
Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet
Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu
Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt
Osakkuusyhteisöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät
Konsernitilinpäätöksen liitteenä esitetään perusteltu selostus, jos konsernitilinpäätöksen laatimisessa ei ole noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vuoden 2019 taseen oman pääoman erien Muut omat rahastot ja Edellisin tilikausien yli-/alijäämä välillä on tehty 417 322 euron oikaisu. Näillä oikaisuilla ei ole vaikutusta oman pääoman kokonaismäärään.

Taseen lyhytaikaisen vieraanpääoman erästä lainat rahoitus ja vakuutuslaitoksilta on siirretty kuntatodistukset 26 300 000 euroa luonteensa mukaisesti joukkovelkakirjojen ryhmään.

Tytäryhteisöt
Jokelan Tekonurmi Oy:n lopputilitys tehtiin 31.10.2020 ja yhtiön toiminta liitettiin kunnan toimintoihin.

Kuntayhtymät
Kuntayhtymien omistusosuuksissa ei ole tapahtunut muutoksia tilikauden aikana.

Osakkuus- ja yhteisyhteisöt
Keski-Uudenmaan Työterveys Oy toteutti vuoden 2019 lopulla suunnatun osakeannin Lohjan kaupungille, Vihdin kunnalle, Karkkilan kaupungille sekä Perusturvakuntayhtymä Karviaiselle. Anti rekisteröitiin vuoden 2020 puolella ja annin jälkeen Tuusulan omistus yhtiön osakkeista jäi alle 20 %:n ja yhtiö ei ole näin ollen konsernissa enää osakkuusyhteisöasemassa.

Uudenmaan Työterveys Oy toteutti tilikauden 2019 lopulla suunnatun osakeannin Lohjan kaupungille, Vihdin kunnalle, Karkkilan Kaupungille sekä Perusturvakuntayhtymä Karviaiselle. Anti rekisteröitiin vuoden 2020 puolella ja annin jälkeen Tuusulan omistus yhtiön osakkeista laski 40 %:sta 22,3 %:iin.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Aikaisempiin tilikausiin tehtiin 3 804,14 euron oikaisu Tuusulan Tekonurmi Oy:n vuoden 2019 konserniin yhdistelyn jälkeen muuttuneiden tilinpäätös tietojen vuoksi.

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Konserniyhteisöt	Yhdistelty konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty	Ei yhdistelty
Tytäryhteisöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt		
Kiinteistö Oy Riihikallion Päiväkotikeskus	X	
Kiinteistö Oy Riihikallion lähipalvelukeskus	X	
Kiinteistö Oy Keravan ja Tuusulan Paloasema	X	
Kiinteistö Oy Tuusulan Vanha Kunnantalo	X	
Kiinteistö Oy Tuusulan Lahelankankaan toimitalo	X	
Muut yhtiöt		
Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy	X	
Tuusulan Kansanopiston Oy	X	
Kellokosken Jäähalli Oy	X	
Tuusulan Tenniskeskus Oy	X	
Tuusulan Jäähalli Oy	X	
Tuusulan Tekonurmi Oy	X	
Kuntayhtymät		
Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	X	
Eteva kuntayhtymä	X	
Uudenmaan liitto kuntayhtymä	X	
Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä	X	
keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä	X	
Keski-Uudenmaan vesi kuntayhtymä	X	
Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä	X	
Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä	X	
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä	X	
Osakkuusyhteisöt		
Uudenmaan Työterveys Oy	X	

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot, 1000 €

6 TOIMINTATUOTOT TEHTÄVÄALUEITTAN *

	Konserni		Kunta	
Toimialue	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**
Yleishallinto ja johdon tuki **	15 738	17 959	3 145	4 377
Yhteiset palvelut ***	2 026	2 553	2 026	2 553
Sosiaali- ja terveystoimi	203 394	195 414	0	0
Sivistys **	10 942	11 205	9 576	10 299
Kasvu ja ympäristö ***	36 741	45 162	16 637	22 100
Toimialat yhteensä	268 841	272 293	31 384	39 329
Tuusulan vesihuoltoliikelaitos	7 060	7 080	7 060	7 080
- Keskinäiset ostot ja myynnit	-33 239	-32 912		
Toimintatuotot yhteensä	**242 662**	**246 461**	**38 444**	**46 408**

* toimintatuottojen erittely esitetään ulkoisista eristä

** Yleishallinnon ja johdon tuen toimialueelta siirretty vertailukelpoisuuden vuoksi vuodelle 2019 kirjatut kotikuntakorvaukset 2 029 906 euroa sivistyksen toimialueelle

*** Yhteisten palveluiden toimialueelta siirretti vertailukelpoisuuden vuoksi vuodelta 2019 asuntopalveluiden toimintatuotot 1 481 502 euroa kasvun ja ympäristön toimialueelle

Käyttöomaisuuden myyntivoitot esitetään kasvun ja ympäristön toimialueella

7 VEROTULOT

	Kunta	
	2020	**2019**
Kunnan tulovero	173 652	164 111
Kiinteistövero	10 026	10 264
Osuus yhteisöveron tuotosta	8 443	8 148
Verotulot yhteensä	**192 121**	**182 523**

8 VALTIONOSUUKSIEN JA VEROTULOMENETYSTEN KORVAUSTEN ERITTELY

	Kunta	
	2020	**2019**
Peruspalvelujen valtionosuus	42 304	38 227
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionos.tasaus	-9 745	-9 543
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-3 063	-3 239
Verotulomenetysten kompensaatio	12 580	0
Vuoden 2018 Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksien oikaisupäätös 6.9.2019	0	-16
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	**42 077**	**25 429**

9 PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY

	Kunta	
	2020	**2019**
Asiakaspalvelujen ostot	121 993	118 862
Muiden palvelujen ostot	27 831	30 082
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	**149 825**	**148 943**

10 VALTUUSTORYHMIEN TOIMINTAEDELLYTYSTEN TUKEMISEKSI ANNETUT TUET VALTUUSTORYHMITTÄIN ERITELTYINÄ

	Kunta
	2020
Kokoomuksen valtuustoryhmä	0
Tuusulan puolesta ry:n valtuustoryhmä	0
Tuusulan Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä	0
Tuusulan keskustan valtuustoryhmä	0
Perussuomalaisten Tuusulan valtuustoryhmä	0
Vihreä valtuustoryhmä	0
Tuusulan vasemmisto valtuustoryhmä	0
Vastuullinen oikeisto valtuustoryhmä	0
Svenska folkpartiet i Tusby fullmäktige grupp	0
Kristillisdemokraattisen puolueen valtuustoryhmä	0
Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä	**0**

11 PYSYVIEN VASTAAVIEN SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT

(Valt 27.1.2014, § 9)

	31.12.2012 MENNESSÄ VALMISTUNEET KOHTEET		1.1.2013 JÄLKEEN VALMISTUNEET KOHTEET		KIRJANPITOLAUTA-KUNNAN KUNTAJAOS:
	POISTOAIKA	POISTOTAPA	POISTOAIKA	POISTOTAPA	POISTOAIKASUOSITUS
Aineettomat hyödykkeet					
kehittämismenot	4 vuotta	tasapoisto	2 vuotta	tasapoisto	2 - 5 vuotta
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	tasapoisto	5 vuotta	tasapoisto	5 - 20 vuotta
Liikearvo			2 vuotta	tasapoisto	2 - 5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot					
Atk-ohjelmistot	4 vuotta	tasapoisto	2 vuotta	tasapoisto	2 - 5 vuotta
Muut	4 vuotta	tasapoisto	2 vuotta	tasapoisto	2 - 5 vuotta
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa		ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat					
Betonirunkoiset					
Hallinto- ja laitosrakennukset	25 - 35 vuotta	tasapoisto	30 vuotta	tasapoisto	20 - 50 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset			30 vuotta	tasapoisto	20 - 30 vuotta
Talousrakennukset	17 vuotta	tasapoisto	10 vuotta	tasapoisto	10 - 20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset			20 vuotta	tasapoisto	20 - 30 vuotta
Asuinrakennukset	35 vuotta	tasapoisto	30 vuotta	tasapoisto	30 - 50 vuotta
Muut kuin betonirunkoiset					
Hallinto- ja laitosrakennukset	25 - 35 vuotta	tasapoisto	20 vuotta	tasapoisto	20 - 50 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset			20 vuotta	tasapoisto	20 - 30 vuotta
Talousrakennukset	17 vuotta	tasapoisto	10 vuotta	tasapoisto	10 - 20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset			20 vuotta	tasapoisto	20 - 30 vuotta
Asuinrakennukset	35 vuotta	tasapoisto	30 vuotta	tasapoisto	30 - 50 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
Kadut, tiet, torit ja puistot	17 vuotta	tasapoisto	15 vuotta	tasapoisto	15 - 20 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	17 vuotta	tasapoisto	10 vuotta	tasapoisto	10 - 30 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	17 vuotta	tasapoisto	15 vuotta	tasapoisto	15 - 30 vuotta
Vedenjakeluverkosto	25 vuotta	tasapoisto	30 vuotta	tasapoisto	30 - 40 vuotta
Viemäriverkko	25 vuotta	tasapoisto	30 vuotta	tasapoisto	30 - 40 vuotta
Kaukolämpöverkko			20 vuotta	tasapoisto	20 - 30 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	17 vuotta	tasapoisto	15 vuotta	tasapoisto	15 - 20 vuotta
Puhelinverkko, keskussema ja alakeskukset			10 vuotta	tasapoisto	10 - 12 vuotta
Maakaasuverkko			20 vuotta	tasapoisto	20 - 25 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot			15 vuotta	tasapoisto	15 - 20 vuotta
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	12 vuotta	tasapoisto	10 vuotta	tasapoisto	10 - 20 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	12 vuotta	tasapoisto	15 vuotta	tasapoisto	15 - 20 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	12 vuotta	tasapoisto	10 vuotta	tasapoisto	10 - 15 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	12 vuotta	tasapoisto	10 vuotta	tasapoisto	10 - 15 vuotta
Koneet ja kalusto					
Rautaiset alukset			15 vuotta	tasapoisto	15 - 20 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet			8 vuotta	tasapoisto	8 - 15 vuotta
Muut kuljetusvälineet	7 vuotta	tasapoisto	4 vuotta	tasapoisto	4 - 7 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	7 vuotta	tasapoisto	5 vuotta	tasapoisto	5 - 10 vuotta
Muut raskaat koneet	12 vuotta	tasapoisto	10 vuotta	tasapoisto	10 - 15 vuotta
Muut kevyet koneet	7 vuotta	tasapoisto	5 vuotta	tasapoisto	5 - 10 vuotta
Sairaala-, terveydenh., yms. laitt.	10 vuotta	tasapoisto	5 vuotta	tasapoisto	5 - 15 vuotta
Atk-laitteet	4 vuotta	tasapoisto	3 vuotta	tasapoisto	3 - 5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	4 vuotta	tasapoisto	3 vuotta	tasapoisto	3 - 5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet					
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto		käytön mukainen poisto		käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet			ei poistoaikaa		ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskener. hank.	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa		ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa		ei poistoaikaa

12 TUOTTOIHIN JA KULUIHIN SISÄLTYVÄT PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Eläkevastuu 1.1.	20	23	0	0
Lisäykset tilikaudella	0	0	0	0
Vähennykset tilikaudella	-1	-3	0	0
Eläkevastuu 31.12.	**19**	**20**	**0**	**0**
Pilaantuneiden maiden puhdistusvaraus 1.1.	1 424	1 382	1 291	1 344
Lisäykset tilikaudella	0	42	0	110
Vähennykset tilikaudella	-94	0	0	-163
Pilaantuneiden maiden puhdistusvaraus 31.12.	**1 330**	**1 424**	**1 291**	**1 291**
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	882	1 105	0	0
Lisäykset tilikaudella	-12	0	0	0
Vähennykset tilikaudella	0	-223	0	0
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	**870**	**882**	**0**	**0**
Muut varaukset 1.1.	0	42	0	0
Lisäykset tilikaudella	0	0	0	0
Vähennykset tilikaudella	0	-42	0	0
Muut varaukset 31.12.	**0**	**0**	**0**	**0**
Pakolliset varaukset yhteensä 31.12.	**2 219**	**2 326**	**1 291**	**1 291**

Kunnan henkilökunnan eläkevastuu on hoidettu Kuntien Eläkevakuusuksen kautta

13 MUIHIN TOIMINTATUOTTOIHIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT JA -TAPPIOT

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	4 512	9 502	5 018	9 499
Rakennusten myyntivoitot	0	3	0	0
Muut myyntivoitot	783	267	0	257
Myyntivoitot yhteensä	**5 295**	**9 772**	**5 018**	**9 756**
Muut toimintakulut				
Kiinteistöjen myyntitappiot	0	0	0	0
Muut myyntitappiot	0	0	0	0
Myyntitappiot yhteensä	**0**	**0**	**0**	**0**

14 SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

Ei ilmoitettavaa.

15 YHTEISMÄÄRÄT MUIHIN RAHOITUSTUOTTOIHIN SISÄLTYVISTÄ TUOTOISTA, JOTKA ON SAATU OSUUKSISTA MUISSA YHTEISÖISSÄ, MIKÄLI NE OVAT OLENNAISIA

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Osinkotuotot konserniyhteisöistä	0	0	0	0
Osinkotuotot muista yhteisöistä	14	19	14	17
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0	0	270	270

16 ERITTELY POISTOERON MUUTOKSISTA

Tilinpäätökseen ei sisälly verotussyistä tehtyä poistoeroa.

19 PYSYVÄT VASTAAVAT

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	**Yhteensä**
Poistamaton hankintameno 1.1.2020	109	0	**109**
Lisäykset tilikauden aikana	66	0	**66**
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	**0**
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	**0**
Siirto erien välillä	0	0	**0**
Tilikauden poisto	-76	0	**-76**
Poistamaton hankintam. 31.12.2020	**100**	**0**	**100**
Arvonkorotukset	0	0	**0**
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	**100**	**0**	**100**

AINEELLISET HYÖDYKKEET	Maa- ja vesialueet	Kiinteistöjen liittymis-maksut	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	**Yhteensä**
Poistamaton hankintameno 1.1.2020	66 530	44	114 890	101 442	3 393	292	3 080	**289 670**
Lisäykset tilikauden aikana	1 798	0	3 244	14 888	986	0	3 688	**24 605**
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Vähennykset tilikauden aikana	-355	0	0	0	0	0	-1 874	**-2 229**
Siirto erien välillä	0	0	1 333	541	0	0		**1 874**
Tilikauden poisto	0	0	-6 382	-8 850	-1 383	0	0	**-16 614**
Arvonalennukset	0	0	-2 071	-6	0	0	0	**-2 077**
Poistamaton hankintam. 31.12.2020	**67 973**	**44**	**111 015**	**108 015**	**2 996**	**292**	**4 895**	**295 230**
Arvonkorotukset	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	**67 973**	**44**	**111 015**	**108 015**	**2 996**	**292**	**4 895**	**295 230**

SIJOITUKSET: Osakkeet ja osuudet	Tytäryhteisöt	Kuntayhtymä osuudet	Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet	Liikelaitosten peruspääoma osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	**Yhteensä**
Poistamaton hankintameno 1.1.2020	8 034	20 530	408	7 500	4 026	**40 498**
Lisäykset	0	0	0	0	439	**439**
Vähennykset	0	0	-248	0	-1 177	**-1 425**
Hankintameno 31.12.2020	**8 034**	**20 530**	**160**	**7 500**	**3 288**	**39 512**
Arvonalennukset tilikaudella	0	0	0	0	0	**0**
Arvonkorotukset	0	0	0	0	0	**0**
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	**8 034**	**20 530**	**160**	**7 500**	**3 288**	**39 512**

SIJOITUKSET: Muut lainasaamiset ja muut saamiset	Tytäryhteisöt	Osakkuusyhteisöt	Jäsenkuntayhtymät	Muut saamiset	**Yhteensä**
Poistamaton hankintameno 1.1.2020	413	0	0	26	**439**
Lisäykset	0	0	0	0	**0**
Vähennykset	-323	0	0	0	**-323**
Hankintameno 31.12.2020	**90**	**0**	**0**	**26**	**116**
Arvonalennukset tilikaudella	0	0	0	0	**0**
Arvonkorotukset	0	0	0	0	**0**
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	**90**	**0**	**0**	**26**	**116**

20 - 22 OMISTUKSET MUISSA YHTEISÖISSÄ

				Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus-osuus %	Konsernin omistus-osuus %	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta (+) tappiosta (-)
TYTÄRYHTEISÖT						
Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy	0771183-3	100,00	100,00	4 260	49 231	0
Koy Riihikallion päiväkotikeskus	2405386-0	100,00	100,00	8	4 940	0
Koy Riihikallion lähipalvelukeskus	0131596-0	100,00	100,00	340	3 004	57
Tuusulan Kansanopiston Oy	0203635-7	91,00	91,10	439	55	-142
Kellokosken Jäähalli Oy	1533287-6	74,30	73,88	292	23	-22
Koy Tuusulan Vanha Kunnantalo	1047380-5	66,98	66,98	452	456	5
Koy Tuusulan Lahelankankaan toimitalo	1457811-0	61,98	61,98	1 925	11	-24
Tuusulan Tenniskeskus Oy	0307145-3	52,58	52,58	233	522	-7
Tuusulan Jäähalli Oy	1067126-2	51,47	51,47	224	56	-18
Tuusulan Tekonurmi Oy	2069252-6	51,00	51,00	-1	130	3
Kiinteistö Oy Keravan ja Tuusulan paloasema	2664817-1	60,00	60,00	69	4 885	5
Yhdistelemättömät tytärtyhteisöt						
Jokelan Tekonurmi Oy	2400133-1	100,00	100,00	-19	42	-17
Yhteensä				**8 222**	**63 355**	**-161**
KUNTAYHTYMÄT						
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ky	1567535-0	2,3018	2,3018	8 691	28 187	-15
Eteva ky	0203300-9	3,486878	3,486878	632	1 733	21
Uudenmaan liitto	0201296-1	2,68	2,68	46	58	-3
Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä	0213834-5	31,24741	31,24741	23 866	3 228	1 432
Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitosky	0202691-7	17,04	17,04	4 152	658	-5
Keski-Uudenmaan Vesi ky	0131665-6	24,58	24,58	4 233	1 587	50
Uudenmaan päihdehuollon ky	0125920-9	3,16091	3,16091	83	15	21
Keski-Uudenmaan sote ky	2844969-4	19,82361	19,82361	20	15 621	20
Helsingin seudun liikenne ky	2274586-3	3,021	3,021	227	4 844	-2 147
Yhteensä				**41 950**	**55 931**	**-627**
OSAKKUUSYHTEISÖT						
Uudenmaan työterveys Oy	2791263-2	22,26	22,26	321	260	-189
Yhteensä				**321**	**260**	**-189**

23 PITKÄ- JA LYHYTAIKAISET SAAMISET KONSERNIYHTEISÖILTÄ

	2020		2019	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	31	0	29
Yhteensä	**0**	**31**	**0**	**29**
Saamiset kuntayhtymiltä,				
joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0	2 911	0	998
Siirtosaamiset	684	0	1 580	0
Yhteensä	**684**	**2 911**	**1 580**	**998**
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0	5 692	0	6 006
Lainasaamiset	50	0	66	0
Muut saamiset	10	932	10	1 493
Siirtosaamiset	0	1 344	0	2 379
Yhteensä	**60**	**7 967**	**76**	**9 878**
Saamiset yhteensä	**744**	**10 908**	**1 656**	**10 905**

24 SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Kunta				
Muut siirtosaamiset:				
KELA, työterveyshuolto			790	907
Eri kunnat- sijoitetut oppilaat			0	31
Keusote ky laskut 6996-6998 sekä maksuosuuden oikaisu				183
Kevan laskun siirto tammikuulle			183	
Valtionosuus, korjauspäätös				221
Takauspalkkiot			132	120
Työllistämistuki ja kuntouttava työtoiminta			0	18
Ympäristövalvonnan lisämaksu			51	108
Muut siirtosaamiset			188	219
yhteensä	**0**	**0**	**1 344**	**1 808**
Konserni				
Verosaamiset	0	0		
Jaksotetut henkilöstökulut	69	75		
Avustukset	32	30		
Menoennakot	5	4		
Muut tulojäämät	10 826	16 452		
yhteensä	**10 932**	**16 561**		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	**10 932**	**16 561**	**1 344**	**1 808**

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot, 1000 €

25 TASE-ERÄKOHTAINEN ERITTELY OMAN PÄÄOMAN ERIEN LISÄYKSISTÄ JA VÄHENNYKSISTÄ SEKÄ SIIRROISTA NÄIDEN ERIEN VÄLILLÄ TILIKAUDEN AIKANA (KPA 2:5 § 1- kohta)

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	127 516	127 516	127 516	127 516
Peruspääoma 31.12.	127 516	127 516	127 516	127 516
Muut omat rahastot 1.1.	1 066	4 531	0	3 047
Lisäykset tilikaudella	0	0	0	0
Vähennykset tilikaudella	-3	-3 465	0	-3 047
Muut omat rahastot 31.12. *	1 063	1 066	0	0
Vuokra-asuntorahasto 1.1.	0	4 812	0	4 812
Lisäykset tilikaudella	0	0	0	0
Vähennykset tilikaudella	0	-4 812	0	-4 812
Vuokra-asuntorahasto 31.12.	0	0	0	0
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	57 489	63 850	40 835	51 196
Lisäykset tilikaudella	0	7	0	0
Rahastojen purku	0	7 859	0	7 859
Vähennykset tilikaudella	0	-75	0	0
Aiempiin tilikausiin liittyvät korjaukset	4	2 169	0	1 710
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12. *	57 493	73 809	40 835	60 765
Tilikauden yli-/alijäämä	3 308	-16 320	3 004	-19 930
Oma pääoma 31.12.	**189 380**	**186 071**	**171 355**	**186 571**

* Vuoden 2019 vertailutietoa korjattu

26 ERITTELY VEROTUSSYISTÄ TEHDYN POISTOERON MUUTOKSESTA

Kunnan tilinpäätöksen poistoeroon ei sisälly verotussyistä tehtyä poistoeroa (evl 54 §).

27 PITKÄAIKAISET VELAT

Velat, jotka erääntyvät 5 vuoden kuluttua
(KPA 2:5 § 2-kohta)

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	181 106	154 242	105 000	85 000
Lainat julkisyhteisöiltä	50	7	0	0
Yhteensä	**181 156**	**154 249**	**105 000**	**85 000**

28 JOUKKOVELKAKIRJALAINAT

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat				
- korko -0,250 - 0,270		26 300		26 300
- korko -0,400 - 0,435	23 000		23 000	
Yhteensä	**23 000**	**26 300**	**23 000**	**26 300**

29 OLENNAISET PAKOLLISIIN VARAUKSIIN MERKITYT ERÄT

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut pakolliset varaukset				
Pilaantuneiden maiden puhdistusvaraus	1 291	1 291	1 291	1 291
Potilasvakuutus	909	882	0	0
Muu pakollinen varaus	19	20	0	0
Muut pakolliset varaukset yhteensä	**2 219**	**2 193**	**1 291**	**1 291**

30 PITKÄ- JA LYHYTAIKAISET VELAT

	2020		2019	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	0	9	0	70
Lainat	0	3 399	0	5 086
Yhteensä	**0**	**3 408**	**0**	**5 156**
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0	79	0	722
Muut velat	0	0	0	0
Siirtovelat	0	0	0	2 040
Yhteensä	**0**	**79**	**0**	**2 762**
Velat muille				
Saadut ennakot	0	6 677	0	5 062
Ostovelat	0	7 072	0	15 239
Lainat	105 000	23 000	85 000	36 300
Muut velat	86	2 279	13 098	1 588
Siirtovelat	0	14 431	0	19 627
Yhteensä	**105 086**	**53 460**	**98 098**	**77 816**
Vieras pääoma yhteensä	**105 086**	**56 947**	**98 098**	**85 734**

31 MAKSUVALMIUDEN KANNALTA MERKITTÄVÄT TILILIMIITIT

	2020	2019
Luotollisen shekkitilin limiitti,	2 000	2 000
josta käytössä 31.12.	0	0
Rahoituslimiitti,	5 000	5 000
josta käytössä 31.12.	0	0

32 MUIDEN VELKOJEN ERITTELY

	Konserni		Kunta	
	2020	**2019**	**2020**	**2019**
Muut velat				
Liittymismaksut	12 327	10 837	12 995	11 508
Muut velat	87	1 595	86	1 589
Muut velat yhteensä	**12 414**	**12 433**	**13 080**	**13 098**

33 SIIRTOVELKOIHIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

	Konserni		Kunta	
	2020	**2019**	**2020**	**2019**
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	800	663	0	0
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaks.	22 082	12 692	7 934	10 846
Korkojaksotukset	321	383	157	216
Muut menojäämät *	10 044	17 249	6 597	8 564
Menojäämät yhteensä	32 447	30 324	14 688	19 627
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	**33 247**	**30 987**	**14 688**	**19 627**

* Vuoden 2019 vertailutieto oikaistu konsernin osalta

Vakuuksia,vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot, 1000 €

34 VELAT, JOISTA KUNTA ON PANTANNUT, KIINNITTÄNYT TAI MUULLA TAVALLA ANTANUT VAKUUDEKSI OMAISUUTTAAN

Kunta ei ole antanut omaisuuttaan vakuudeksi.

	Konserni	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2020	2019
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	46 369	52 817
Vakuudeksi annetut osakkeet	0	0

35 VAKUUDET, JOTKA KUNTA ON ANTANUT MUIDEN SITOUMUSTEN KUIN VELKOJEN VAKUUDEKSI

Kunta ei ole antanut vakuuksia.

36 VAKUUDET, JOTKA KUNTA ON ANTANUT SEN KANSSA SAMAAN KONSERNIIN KUULUVIEN YHTEISÖJEN PUOLESTA

Kunta ei ole antanut vakuuksia.

37 YHTEENLASKETTU ARVO KUNNAN ANTAMISTA MUISTA KUIN EDELLÄ 40-42 KOHDISSA TARKOITETUISTA VAKUUKSISTA LAJEITTAIN

Kunta ei ole antanut vakuuksia.

38 VUOKRAVASTUUT

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Toimitilojen vuokravastuut	33 040	26 417	16 739	16 265
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	7 276	11 158	5 038	8 832
Vuokravastuut yhteensä	40 316	37 575	21 777	25 097
Siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	7 399	5 527	5 957	4 357
Siitä PPP-hankkeet	0	0	0	0
Siitä sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet	0	0	0	0
Siitä kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut	173	272	173	272

Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdonmukaisia vastuita.

39 KUNNAN ANTAMAT VASTUUSITOUMUKSET SEN KANSSA SAMAAN KONSERNIIN KUULUVIEN YHTEISÖJEN PUOLESTA

(KPA 2:7.2 § 3-kohta)

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Tytäryhteisöjen puolesta annetut:				
Alkuperäinen pääoma	74 485	74 485	74 485	74 485
Jäljellä oleva pääoma	18 353	19 144	18 353	19 144

40 MUUT KUNNAN ANTAMAT VASTUUSITOUMUKSET JA MUUT VASTUUT (KPA 2:7.2 § 4-kohta)

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	4 024	3 340	0	0
Jäljellä oleva pääoma	3 654	2 905	0	0
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	6 702	5 455	6 575	5 328
Jäljellä oleva pääoma *	5 745	4 775	5 669	4 693
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista				
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	257 479	232 768	0	232 769
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	160	153	160	153

* Takaukset muiden puolesta sisältää Oy Apotti Ab lainojen takauksen (jäljellä oleva pääoma 5,5 milj. euroa)
Takausvastuu siirtyy Keusotella vuoden 2021 aikana.

41 MUUT KUNTAA KOSKEVAT TALOUDELLISET VASTUUT, JOITA EI OLE MERKITTY TASEESEEN

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Sopimusvastuut				
Maankäyttösopimukset	9 950	50	9 950	50
Muu sopimusvastuu *	1 851	110	0	0
Sopimusvastuut yhteensä	**11 801**	**160**	**9 950**	**50**
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimukset				
Lisähyöty swap 1161642/1512514				
Sopimus erääntyy 7.11.2022				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	110	110	0	0
Käypä arvo *	-7	-12	0	0
Koronvaihtosopimus1				
Nimellisarvo	230	230	0	0
Käypä arvo	-8	-11	0	0
Koronvaihtosopimus 2				
Nimellisarvo	230	230	0	0
Käypä arvo	-4	-8	0	0
Koronvaihtosopimus				
1641290/2300766 *	376	413	0	0
Koronvaihtosopimus 1462034/1994768				
Nimellisarvo	367	369	0	0
Sähköjohdannaiset				
Käypä arvo	-10	16	0	0
HUS Ky:n alijäämän kattamisvastuu	346	346	346	346
Arvonlisäveron palautusvastuu	7 195	8 271	0	7 634
Valtionosuuksien palautusvastuu	695	4 655	0	3 960

* Konsernin vuoden 2019 vertailu luku oikaistu.

Konsernin johdannaiset

ETEVA-kuntayhtymällä on yksi suojaamistarkoituksessa tehty koronvaihtosopimus. Sopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin pienentämiseksi. Sopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Sopimus erääntyy 2022.

HUS:lla on korkoriskin suojaamistarkoituksessa kaksi koronvaihtosopimusta, joista kumpikin kohdistuu yksittäiseen lainaan. Näillä sopimuksilla lainan vaihtuvat korot on muutettu kiinteiksi ja osa lainan pääomasta on suojattu. Koronmaksupäivät vastaavat lainasopimusta suojausajanjaksolla. Sopimukset on laadittu 2021 ja 2022.
Osa sähkönkulutuksesta suojataan sähköjohdannaisilla, jotka hankitaan suojaamistarkoituksessa sähkönhankinnan hintavaihteluita vastaan. Sopimuksia on 28 kappaletta, ja ne on tehty kalenterivuosille 2021, 2022, 2023 ja 2024.

Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymällä on yksi suojaamistarkoituksessa tehty koronvaihtosopimus. Sopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin pienentämiseksi. Sopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Sopimus erääntyy 2021.

Tuusulan Tenniskeskus Oy:llä on yksi suojaamistarkoituksessa tehty koronvaihtosopimus. Sopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin pienentämiseksi.

Korkoriskit

Konsernilla on vaihtuvakorkoisiin lainoihin liittyvää korkoriskiä.

Sopimusriskit

Kunnalla on maankäyttösopimuksiin liittyvää sopimusriskiä. Maankäyttösopimusten sopimuskorvauksia on tuloutettu kirjanpitoon kaavoitettavien alueiden valmistumisasteen perusteella.

Konserniyhteisöjen kertyneeseen alijäämään liittyvät riskit

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri-kuntayhtymään

Tuusulan kunta kuuluu jäsenenä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri-kuntayhtymään, jossa Tuusulan kunnan omisutusosuus on 2,30 %. Kuntayhtymän kertynyt alijäämää on 15 021 835,32 euroa Tuusulan kunnan osuus on 345 502,21 euroa. Tuusulan kunta ei ole tehnyt tilinpäätökseen pakollista varausta, sillä kuntayhtymän odotetaan kattavan alijäämä tulevaisuudessa.

Ympäristövastuut (KILA 14.1.2003 ympäristöyleisohje)

Tilinpäätöksessä on varauduttu 1 291 110,78 eurolla pilaantuneiden maa-alueiden kunnostukseen. Tilikauden aikana varausta ei käytetty eika tullut esiin tarvetta tehdä uusia varauksia.

Pilaantuneiden maa-alueiden varaus koskee seuraavia alueita:
Jokelan entinen kaatopaikka, Kellokosken kaatopaikka, Tuuliviirinkuja, Haaratie, Terrisuon entinen kaatopaikka, Högbergin haaran haulikkorata ja Nybackan alue. Kunnostusten aloitus riippuu kaavojen etenemisestä ja lisätutkimusten tuloksista.

Pääomalainasaamisiin liittyvät riskit

Kiinteistö Oy Keravan ja Tuusulan paloasema, pääomalaina 90 000

Kiinteistö Oy Keravan ja Tuusulan paloasema vuokraa omistamaansa paloasemakiinteistöä Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselle ja Tuusulan VPK:lle. Tuusulan kunta omistaa yhtiöstä 60 % ja Keravan kaupunki 40 %. Omistajakunnat ovat myöntäneet yhtiölle sen vakavaraisuuden vahvistamiseksi yhtensä 150 000 euron pääomalainat, josta Tuusulan osuus 90 000 euroa. Pääomalainoilla ei ole eräpäivää ja ne on merkitty tilinpäätöksessä yhtiön omaan pääomaan. Pääomalainoille ei ole annettu vakuutta. Yhtiö hoitaa osaltaan julkista palvelutehtävää, jossa kunnat vastaavat pelastustoimesta yhteistoiminnassa pelastustoimen alueilla siten kuin pelastustoimilaissa säädetään. Pääomalainasta ei aiheudu Tuusulan kunnalle merkittävää riskiä perustuen yhtiön toimialaan sekä pääomalainan pieneen määrään suhteessa kuntakonsernin omiin pääomiin ja toiminnan volyymiin.

Tuusulan kunnan kiinsteitöt Oy, pääomalaina 3 000 000

Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy omistaa, hallitsee ja vuokraa kiinsteistöjä erilaisiin asumisen tarpeisiin. Tuusulan kunta omistaa yhtiöstä 100 % ja on myöntänyt yhtiölle 3 000 000 euron pääomalainan Tuusulan kunnan vuora-asuntorahaston purkamisen yhteydessä vuonna 2019. Pääomalainalla ei ole eräpäivää ja se on merkitty tilinpäätöksessä yhtiön omaan pääomaan. Pääomalainoille ei ole annettu vakuutta. Pääomalainasta ei eiheudu Tuusulan kunnalle merkittävää riskisä, sillä yhtiön tominta on vakaalla pohjalla ja yhtiön pääomarakenne on kunnossa.

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot, 1000 €

42 HENKILÖSTÖ TOIMIALUEITTAIN

Toimiala, henkilötyövuodet	2020	2019
Yleishallinto ja johdon tuki	52,0	47,2
Yhteiset palvelut	73,4	72,2
Sivistys	1064,8	1044,7
Kasvu ja ympäristö	145,8	143,2
Yhteensä	**1336,0**	**1307,3**
Vesihuoltoliikelaitos	14,6	13,3
Yhteensä, kunta + liikelaitos	**1350,6**	**1320,6**

43 TILIKAUDEN PALKAT, PALKKIOT, ELÄKEKULUT JA MUUT HENKILÖSIVUKULUT ELLEI NIITÄ OLE ERITELTY TULOSLASKELMASSA

Henkilöstökulut	2020	2019
Palkat ja palkkiot	60 585	59 913
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	13 271	13 513
Muut henkilösivukulut	1 965	1 771
Henkilöstökulut yhteensä tuloslaskelman mukaan	75 820	75 197
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen		
Palkat ja palkkiot	403	281
Henkilösivukulut	66	56
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen yht.	470	337
Yhteensä henkilöstökulut	**76 290**	**75 535**

44 LUOTTAMUSHENKILÖN PALKKIOISTA PERITYT JA PUOLUEELLE TAI PUOLUEYHDISTYKSELLE TILITETYT LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT (Kuntalaki 82.3 §)

	2020	2019
Kansallinen Kokoomus rp	7	8
Kristillisdemokraatit rp	1	1
Perussuomalaiset rp	3	3
Suomen Keskusta rp	4	4
Suomen Ruotsalainen Kansanpuolue rp	0	0
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue rp	17	19
Tuusulan puolesta ry	10	10
Vasemmistoliitto rp	4	3
Vihreä liitto rp	4	4
Yhteensä	**50**	**52**

45 TILINTARKASTUSPALKKIOT

	Kunta	
Lakisääteistä tilintarkastusta suorittava tarkastusyhteisö: KPMG Oy Ab	2020	2019
Tilintarkastuspalkkiot, lakisääteinen tilintarkastus *	15	16
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	12	14
Muut palkkiot *	33	39
Palkkiot yhteensä	**60**	**69**

* Vuoden 2019 vertailutiedon ryhmittely muutettu oikeaksi

46 KUNNAN JA SEN INTRESSITAHOIHIN KUULUVIEN VÄLISET LIIKETOIMET

Kunta on solminut tilivuoden aikana Pellavamäen asemakaava-alueella kolme maankäyttösopimusta sekä Kievarintien asemakaava-alueella kaksi maankäyttösopimusta, joissa sopimuskumppanina toimii kunnan valtuuston jäsen. Sopimuksien yhteenlaskettu arvo on 1 895 540 euroa.

Lisäksi kunta on solminut tilivuoden aikana Pellavamäen asemakaava-alueellae maankäyttösopimuksen jossa sopimuskumppani on läheisessä perhesuhteessa valtuuston jäseneen. Sopimuksen arvo on 488 322 euroa.

Sopimukset on tehty tavanomaisin ehdoin ja kunnan valtuuston jäsenet eivät ole osallistuneet näitä asioita koskevaan päätöksen tekoon kunnassa.

Korkoriskit

Konsernilla on vaihtuvakorkoisiin lainoihin liittyvää korkoriskiä.

Sopimusriskit

Kunnalla on maankäyttösopimuksiin liittyvää sopimusriskiä. Maankäyttösopimusten sopimuskorvauksia on tuloutettu kirjanpitoon kaavoitettavien alueiden valmistumisasteen perusteella.

Konserniyhteisöjen kertyneeseen alijäämään liittyvät riskit

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri-kuntayhtymään

Tuusulan kunta kuuluu jäsenenä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri-kuntayhtymään, jossa Tuusulan kunnan omisutusosuus on 2,30 %. Kuntayhtymän kertynyt alijäämää on 15 021 835,32 euroa Tuusulan kunnan osuus on 345 502,21 euroa. Tuusulan kunta ei ole tehnyt tilinpäätökseen pakollista varausta, sillä kuntayhtymän odotetaan kattavan alijäämä tulevaisuudessa.

Ympäristövastuut (KILA 14.1.2003 ympäristöyleisohje)

Tilinpäätöksessä on varauduttu 1 291 110,78 eurolla pilaantuneiden maa-alueiden kunnostukseen. Tilikauden aikana varausta ei käytetty eika tullut esiin tarvetta tehdä uusia varauksia.

Pilaantuneide maa-alueiden varaus koskee seuraavia alueita:
Jokelan entinen kaatopaikka, Kellokosken kaatopaikka, Tuuliviirinkuja, Haaratie, Terrisuon entinen kaatopaikka, Högbergin haaran haulikkorata ja Nybackan alue. Kunnostusten aloitus riippuu kaavojen etenemisestä ja lisätutkimusten tuloksista.

Pääomalainasaamisiin liittyvät riskit

Kiinteistö Oy Keravan ja Tuusulan paloasema, pääomalaina 90 000

Kiinteistö Oy Keravan ja Tuusulan paloasema vuokraa omistamaansa paloasemakiinteistöä Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselle ja Tuusulan VPK:lle. Tuusulan kunta omistaa yhtiöstä 60 % ja Keravan kaupunki 40 %. Omistajakunnat ovat myöntäneet yhtiölle sen vakavaraisuuden vahvistamiseksi yhtensä 150 000 euron pääomalainat, josta Tuusulan osuus 90 000 euroa. Pääomalainoilla ei ole eräpäivää ja ne on merkitty tilinpäätöksessä yhtiön omaan pääomaan. Pääomalainoille ei ole annettu vakuutta. Yhtiö hoitaa osaltaan julkista palvelutehtävää, jossa kunnat vastaavat pelastustoimesta yhteistoiminnassa pelastustoimen alueilla siten kuin pelastustoimilaissa säädetään. Pääomalainasta ei aiheudu Tuusulan kunnalle merkittävää riskiä perustuen yhtiön toimialaan sekä pääomalainan pieneen määrään suhteessa kuntakonsernin omiin pääomiin ja toiminnan volyymiin.

Tytäryhtiöt

TUUSULAN KUNNAN KIINTEISTÖT OY

Perustettu vuonna 1989, kunnan omistusosuus 100 %

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy on kiinteistöstrategiassaan sitoutunut tuottamaan turvallisia, laadukkaita ja kohtuuhintaisia koteja erilaisiin asumisen tarpeisiin. Asumisen ja lähiympäristön laatu varmistetaan uudenlaisia tekniikoita ja suunnitteluratkaisuja hyödyntäen elinkaariajattelun pohjalta. Energiatehokkuudessa pyritään kohti nollaenergiatasoa. Tuotannossa tavoitellaan sosiaalisesti eheitä asuinalueita. Yhteisöllisyyden ja ryhmäasumisen ratkaisuja edistetään. Vuokra-asuntomarkkinoiden toimivuutta seurataan uudisrakentamishankkeita suunniteltaessa. Yhtiö edistää mahdollisuuksien mukaan hissirakentamista sekä asuntojen turvallisuutta ja esteettömyyttä. Yhtiön arvoja ovat elinvoimaisuus, vastuullisuus, kehittyminen ja yhteistyö.

Yhtiön toimiala on omistaa, hallita ja vuokrata kiinteistöjä ja maa-alueita samoin kuin omistaa osakkeita ja arvopapereita sekä käydä sanotulla omaisuudella kauppaa. Yhtiö voi myös harjoittaa rakennuttamista, vuokraustoimintaa ja isännöintiä.

Tavoitteet 2020 ja niiden toteutuminen tammi-joulukuussa

1. Elinvoimaisuus

Vuokraustoiminnan myötä arviolta 200 hakijaruokakuntaa saa asunnon: toteutui 55. Luonnollisesti koronakriisi on aiheuttanut omia haasteita ja vähentänyt asukkaiden muuttoliikennettä. Tilanne tulee oletettavasti purkautumaan kriisin helpottaessa.

Ylläpidetään jatkuvaa uudisrakentamista

Laaditaan vuosille 2020-2025 rakennuttamisen tavoitesuunnitelma pohjautuen MAL-sopimukseen. Lukuarvoina tavoitellaan n 40 asunnon vuosittaista valmistumista: Toteutuu myöhemmin, uutta MAL-sopimusta ei ole vielä hyväksytty.

Selvitetään mahdollisuus toteuttaa erityisryhmäasumista nykyistä laajemmin yhteistyössä Tuusulan kunnan kanssa sekä suoraan omaan kantaan vuokrattavaksi: Toteutuu myöhemmin.

Tulevat hankkeet:
Tuusulan Kotipiha, Hyrylään, rakennustyöt alkavat mahdollisesti Q2/2021: Tavoite edelleen voimassa, ARAn ehdollinen lainavaraus saatu. Tarkoituksena on rakentaa yhteensä 60 asuntoa kahteen kiinteistöön. Projekti kilpailutusvaiheessa.
Lisäksi pyritään saattamaan vähintään urakkalaskentavaiheeseen 2-3 muuta kohdetta: Toteutettu osaksi katsantokaudella. Suunnitelmissa on Neitoperho II rivitalo. Projektia on työstetty taustalla ja tontinkäyttösuunnitelma olemassa.

Vuonna 2019-2020 käynnissä olevat hankkeet valmistuvat aikataulun mukaisesti ja ovat vuokrattu täysin:

- Blenneri I, 24 as Jokelaan, yhteensä 30 asuntoa: Toteutunut.
- Neitoperho, 15 erityisryhmäasuntoja Hyrylään, tilat vuokrattu 100 %
- Keusotelle. Käyttöönotto 06/2020: Kohde valmistui 06/2020: Toteutunut
- Blenneri II, 30 as Jokelaan, rakennustyöt päättyvät 8/2020: Kohde valmistuu etuajassa ja asukkaat pääsevät muuttamaan sisään 1.9.2020 alkaen. Toteutunut.

• Tonttiohjelma päivitetään vuosittain: Päivitetty yhdessä hallituksen ja kunnan kanssa.
• Uudisrakentamisen kohtuuhintaisuus taataan ARA-tuotannolla, omilla varoilla ja kunnan takauksilla: Toteutunut jatkuvana toimintana ja osana prosessia.

• Laaditaan PTS rahoitussuunnitelma ns. korjausvelan rahoittamiseksi: Hallituksessa 5/20. Korjausvelka pyritään pitämään alhaisena riittävällä panostuksella PTS-töihin ja laadukkaalla ylläpidolla.
• Tarkennetaan uudisrakentamisen laatukriteerit elinkaariajattelun näkökulmasta: Toteutui, hallitus käsitellyt asian 25.3.2020.

2. Vastuullisuus

Kustannustehokas ja tuottava käyttötalous taloudellisesti ja suunnitelmallisesti toimien sekä kiinteistöomaisuuden arvoa kehittäen eri keinovalikoimaa käyttäen: Toteutuu jatkuvana toimintana. Työkaluina on myös mahdolliset toimenpiteet, jolla elinkaaren päässä olevia kiinteistöjä korvataan uusilla.

• Vastuullinen rakennuttaminen, valvonta, jälkiseuranta sekä kilpailutus: Toteutuu jatku-vana toimintana ja osana riksienhallintaprosessia.

• Käynnistetään selvitys kiinteistökannan salkutuksesta ja elinkaariarvioinnista: Toteutui, hallitus käsitellyt selvityksen 22.4.2020. Päivitetään vähintään 2 vuoden välein osana strategista työtä. Järjestelmä käyttöönotettu Q3/2020.

• Palvelukokonaisuuden arvoketjun merkityksen korostaminen kumppanuusyhteistyössä ja palvelulupausten pitäminen luottamuspääoman kasvattamiseksi: Toteutuu jatkuvana toimintana ja kumppanuuksien kehittämisenä sekä sitouttamisena Tukukin arvoihin.

• Energiatehokkuuden aktiivinen ylläpito ja säännöllinen seuranta kestävän kehityksen ja elinkaariajattelun pohjalta: Jatkuvaa toimintaa ja osa prosessia.

3. Kehittyminen

Yhtiön vuokra-asuntokannan kehittämisohjelman toteuttaminen: Toteutuu myöhemmin kuluvana vuonna ja samalla hallitus linjaa keskeiset toimintaperiaatteet.

• Asiakaspalvelun ja toiminnan virtaviivaistaminen (palvelukulttuuri, ammattimaisuus, verkostoituminen): Uusien toimitilojen myötä saatu käytännölliset, asiakkaiden yksityisyyden suojan aiempaa paremmin takaavat tilat. Tässä tulee huomioida myös asiakkaiden ja asukkaiden kulutustottumusten muutokset sekä talouden ohjaamisen kehittäminen (esim. palvelujen sähköistäminen): Jatkuvaa toimintaa ja kehitystyötä.

• Hallitus ja henkilöstö sitoutuvat innovatiiviseen ja aktiiviseen yhtiön toiminnan kehittämiseen ja edun valvontaan: ARAn vierailu Tuusulassa 2/2020, Tukuki mukana. Kilpailutukset allakoitu ja osana ylläpitoprosessia.

• Uusien työtapojen käyttöönotto – sähköisten palveluiden lisääminen: Sähköistä huoltokirjaa työstetty, huollon tehostettava käyttöä, sähköinen asunnonhaku suunnitelmissa. Projekti käynnistetty.

• Kilpailukyvyn ja vetovoiman kehittäminen positiivisen julkisuuskuvan ylläpidolla: Jatkuvaa toimintaa, nettisivujen ja yritysesitteen mahdollinen päivittäminen. Liitetään osaksi strategiaa.

• Pitkäaikaisten asukkaiden palkitsemiskeinojen selvittäminen: Pitkäaikaisten asukkaiden palkitsemiskeinot vahvistettu hallituksessa 3/2020.

4. Yhteistyö

Omistajapoliittisten linjausten näkyvyys yhtiön päätöksenteossa ja toiminnassa: Jatkuvaa toimintaa esim. uudisrakentamisessa. Kunta puoltanut Tuusulan Kotipiha-hankkeen KT-lainaa ja käynnistysavustusta, myöntänyt omavelkaiset takaukset yhtiön lainoille ja osoittanut rakennuspaikkoja yhtiön uudisrakentamiseen, pääomalainajärjestely toteutui vuoden alussa, kunta (Tilakeskus) vuokrannut yhtiölle uudet toimitilat. Yhtiö noudattaa konserniohjeistusta.
• Palvelumuotoilu osallistavan asukasyhteistyön kehittämiseksi: Toteutuu myöhemmin ja eri toimintamalleja analysoidaan.

• Vuokravalvonta ja perintäasiat – aktiivinen asukas- ja viranomaisyhteistyö: Toteutui, vuokrasaatavat seurantakauden lopussa pienemmät kuin vuoden 2019 lopussa. Korona-kriisi aiheuttanut pieniä muutoksia maksuliikenteeseen ja prosessiin.

• Sujuvan kumppanuusyhteistyön ylläpito kaikkien osapuolien eduksi: Toteutuu jatkuvana toimintana ja muodostaa keskeisen osan toimintamallia.

• Henkilöstön työhyvinvoinnin ja tuottavuuden kehittäminen osallistavan yhteistyöskentelyn avulla (kehittämisprosessi): Kehittämisprosessi toteutui jo vuonna 2019 yhteistyössä Metropolia Ammattikorkeakoulun kanssa, osallistava yhteistyö jatkuvaa toimintaa.

Tähän liittyy myös jatkuva ammattitaidon ylläpito ja eri prosessien kehittäminen. Henkilöstön sitouttaminen hyvän työilmapiirin, toimivien

työvälineiden, työn joustavuuden ja toimivien prosessien sekä palkitsemisen avulla.

5. **Kiinteistöpidon tunnuslukutavoitteita:**
   - käyttöaste 98,5 %: katsantokaudella toteutui 99 %.
   - vaihtuvuus max 25 %: katsantokaudella toteutui 18,1 %.
   - tyhjänä olo max 0,06 €/m²/kk: katsantokaudella toteutui 0,05 €/m2/kk
   - vuokrasaatavat 31.12.2020 max 1,20 €/m²: Toteuma 1,18 euroa/m2.
   - luottotappiot 31.12.2020 max 15 000 €: Toteuma 25 864 euroa.
   - korjauskulut €/m² 25,60 €: toteutui 32,87 €/m2
   - lainamäärä €/asm² 990 €: vuoden lopussa 968 €/asm2

Kiinteistönpidon tunnusluvut						
	2020 tot.	**TP 2019**	**2018**	**2017**	**2016**	**2015**
Käyttöaste %	99	99,5	99,5	98,8	99,4	99,5
Vaihtuvuus %	18,1	17,2	20,6	19,9	19,5	20,16
Tyhjänäolo €/m²/kk	0,05	0,05	0,24	0,11	0,08	0,06
Vuokrasaatavat per 31.12. €/m²	1,18	1,87	1,26	1,62	1,25	1,11
Luottotappiot € per 31.12.	25 864	10 659	9 970	20 450	11 778	15 907
Korjauskulut €/m²	32,87	31,99	21,87	27,20	22,98	33,69
Lainamäärä €/asm²	968	982	991	974	970	991

Tunnusluvut	**TP 2020**	**TP 2019**	**TP 2018**	**TP 2017**
Yhtiön toiminnan tuotot/toiminnan kulut %	106,55	108,22	116,98	109,21
Nettotulos %	28,06	28,06	14,51	8,36
Omavaraisuusaste %	14,4	14,1	7,55	5,80
Suhteellinen velkaantuneisuus %	669	672	671	671
Lainamäärä/kunnan asukas €	1.242	1.211	1.191	1.158

Kiinteistö Oy Tuusulan Lahelankankaan toimitalo

Perustettu vuonna 2003, kunnan omistusosuus 62 %

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Tuusulan kunnan ja seurakunnan yhteinen keskinäinen kiinteistöyhtiö omistaa ja hallitsee Lahelankankaan toimitaloa rakennuksineen. Yhtiö voi harjoittaa vuokraustoimintaa ja isännöintiä.

Toimitalossa ovat kunnallinen päiväkoti, päiväkerhotilat, seurakunnan toimitilat ja seurakuntasali sekä kunnan ja seurakunnan yhteiskäytössä olevat nuorisotilat.

Tavoitteet vuonna 2020 ja niiden toteutuminen tammi-joulukuussa

Rakennusten tekninen ja toiminnallinen taso pidetään hyvänä

- kiinteistönhoidon sopimustavoitteita ja niiden toteutumista seurataan ja vuosittain tehdään kiinteistökierros sekä pidetään yhteispalaverit kiinteistöhuollon, siivouksen ja eri toimijoiden kesken
- kunnossapitotyö painottuu ennakoivaan huoltoon taloteknisten järjestelmien ja rakenteiden käyttökunnon varmistamiseksi
- päiväkodin ilmanvaihdon parantaminen
- asiakaspalaute käsitellään välittömästi

Jatketaan ja kehitetään yhteistyötä yhtiön ja kunnan / seurakunnan välillä

- toimitaan yhteistyössä kunnan ja seurakunnan kanssa käyttäen hyväksi kunkin osapuolen resursseja ja kumppanuuksia
- toimitaan julkisten rakennusten energiatehokkuuden parantaminen –hankkeen tavoitteiden mukaisesti

Alkuvuosi on sujunut hallinnollisesti ja taloudellisesti suunnitelmien mukaan. Yhteistyötä huoltoyhtiö ISS:n kanssa on laajennettu. Tulokset ovat lupaavia. Kustannusvaikutus nähdään tilikauden jälkipuoliskolla.

Pihavalaistus on uusittu led-valoiksi. Vain lamput uusittiin, pylväsvalot pysyivät alkuperäisinä.

Sisäilmaoireilujen perusteella käynnistetty lattiamattojen uusimisen suunnittelu ja kilpailutus on tehty sekä urakoitsija valittu. Urakkahinta ilman lisätöitä on 107 000 euroa. Lisäkustannuksia syntyi muun muassa kosteuskartoituksista ja lattioiden kuivatuksista sekä irtaimiston siirrosta ja varastoinnista. Mattotyöt ovat valmistuneet viikolla 36. Mattotöiden taloudellista loppuselvitystä ei ole vielä laadittu. Seuraavana on vuorossa ilmanvaihdon säätö.

Julkisivujen puuosien maalaus on tehty kesän aikana.
Muita kuluvalle tilikaudelle suunniteltuja vielä keskeneräisiä töitä ovat:

Vuodelle 2021 siirtyneet perusparannukset:
Liikuntasaumojen uusiminen
Lämmönvaihdin paketin uusiminen ja lämmityksen tasapainotus
Lämmitys- ja IV – automaation uudistaminen

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2019
Yhtiön toiminnan tuotot/toiminnan kulut %	77,69	85,34
Nettotulos %	-28,72	-16,97
Omavaraisuusaste %	99,45	99,53
Suhteellinen velkaantuneisuus %	12,72	11,03
Lainamäärä / kunnan asukas €	0	0

Kiinteistö Oy Tuusulan Vanha Kunnantalo

Perustettu vuonna 1995, kunnan omistusosuus 67 %

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Yhtiön pääosakkaat ovat Tuusulan kunta ja Tuusulan seudun vesilaitoskuntayhtymä. Vuonna 1995 perustettu yhtiö omistaa ja hallitsee Vanhaa kunnantaloa, jossa toimii vesilaitoskuntayhtymä ja Keskisen Uudenmaan Musiikkiopisto.

Tavoitteet vuonna 2020 ja niiden toteutuminen tammi-joulukuussa

Kiinteistöhuollossa uusi kumppani on aloittanut 18.5.2020. Tehtävien siirto uudelle huoltoyhtiölle on sujunut hyvin.

Kiinteistön korjaustyöt hoidetaan tarpeen mukaisesti. Yleisesti korjaukset pyritään toteuttamaan tulorahoituksella. Ennakoimattomiin korjauksiin varaudutaan talousarviossa. Rakennuksen tekninen taso pidetään hyvänä.

Pihavalaistus on uusittu pylväsvaloineen led-valoiksi.

Alkuvuosi on kokonaisuutena sujunut suunnitelmien mukaan sekä hallinnollisesti että taloudellisesti.

Kevään Korona pandemiasta johtuen kuluvalle tilikaudelle suunniteltu vesikaton kuntotutkimus tehtiin loppuvuodesta 2020, tarvittavat korjaukset tehdään vuoden 2021 aikana.

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020
Yhtiön toiminnan tuotot/toiminnan kulut %	101,82	111,87
Liiketulos/poistot %	7,92	49,18
Omavaraisuusaste %	98,32	99,02
Suhteellinen velkaantuneisuus %	13,81	8,07

Tuusulan Kansanopiston Oy

Perustettu vuonna 1908, kunnan omistusosuus 91,0 %.

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Kunnan ja yksityisten henkilöiden omistama yhtiö on vuokrannut tilansa Keudalle. Tiloissa toimii Pekka Halosen akatemialle. Vuokratuloilla yhtiö pitää huolta omistamistaan rakennuksista.

Tavoitteet vuonna 2020 ja niiden toteutuminen tammi-joulukuussa

1.1.2020 voimaan astunut vuokrasopimus KEUDAn kanssa on allekirjoitettu. C-talon sisäremontti toteutettiin tilikaudella 2020, kustannukset ylittyivät yli kustannusennusteen.

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2019
Yhtiön toiminnan tuotot/toiminnan kulut %	59,6	180
Nettotulos %	5,44	22,78
Omavaraisuusaste %	75,3	91
Suhteellinen velkaantuneisuus %	36,3	0,0
Lainamäärä/asukas €	1,55	0,0

KIINTEISTÖ OY RIIHIKALLION LÄHIPALVELUKESKUS

Perustettu vuonna 1976, kunnan omistusosuus 100 %

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Yhtiö omistaa Koy Riihikallion palvelukeskuksen osakkeita, jotka oikeuttavat hallitsemaan ko. palvelukeskuksessa sijaitsevia liiketiloja.

Yhtiön toiminta-ajatuksena on omistaa ja vuokrata kyseisiä liiketiloja kannattavasti.

Tavoitteet vuonna 2020 ja niiden toteutuminen tammi-joulukuussa

Tavoitteena vuonna 2020 oli saada kaikki liiketilat pidettyä vuokrattuina käypään vuokratasoon sekä saada myytyä yhtiön tontti käypään markkinahintaan, tontti myytiin 17.2.2020. Tavoitteena on myös pitää vuokralaiset tyytyväisiä tiloihinsa. Yhden tilan vuokrasopimus on päättynyt 30.4.2020, joten toisella ja kolmannella vuosikolmannekselle vuokratilojen käyttöaste on 90,4 %. Vallitsevat olot tuovat haastetta tilan vuokraamiselle, mutta tila pyritään saamaan mahdollisimman pian vuokratuksi.

Palvelutarjonnan kehittäminen palvelukeskuksessa on kaikkien etu ja tuo kaivattuja palveluita Riihikallioon. Tämä helpottaa palvelukeskuksen asukkaiden elämää ja lisää alueen sekä palvelukeskuksen houkuttelevuutta.

Suomessa vallinneiden Korona -viruksen aiheuttamien kokoontumiskieltojen sekä kahviloiden ja ravintoloiden aukiolokieltojen vuoksi Kiinteistö Oy Riihikallion Lähipalvelukeskuksen hallitus päätti keväällä 2020 kolmen vuokralaisen osalta, että vuokria ei tulla perimään kolmelta kuukaudelta (huhti-kesäkuu 2020) ja yhden vuokralaisen osalta, että vuokraa ei peritty kahdelta kuukaudelta (huhti- ja toukokuu 2020).

Mikäli rajoituksia Suomen hallituksen puolesta tulee uudelleen ja yhtiö joutuu hyvittämään vuokralaisia vielä lisää, useamman kuukauden vuokria vastaavalla määrällä, tulee yhtiön hallitus arvioimaan epidemian vaikutukset yhtiön talouteen uudelleen tältä osin. Kahviovuokralainen on irtisanonut vuokrasopimuksensa päättymään 31.5.2021 ja Tuusulan kunta on irtisanonut ns. jumppasalin vuokrasopimuksensa päättymään 31.7.2021. Näihin tiloihin uudenvuokralaisen löytäminen vallitsevissa oloissa on hyvin haasteellista.

Tunnusluvut	**TP 2020**	**TP 2019**
Yhtiön toiminnan tuotot/toiminnan kulut %	131,15 %	-73,3 %
Liiketulos %	21,84 %	-42,7 %
Omavaraisuusaste %	10,12 %	8,12 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	1117,69	

Tuusulan Tenniskeskus Oy

Perustettu vuonna 1979, kunnan omistusosuus 52,6 %

Toiminta-ajatus ja tehtävät
Tenniskeskuksen tarkoituksena on järjestää Tuusulassa hyvät ja edulliset harrastusolosuhteet tenniksen, sulkapallon, squashin, pöytätenniksen ja salibandyn pelaajille.

Tavoitteet vuonna 2020 ja niiden toteutuminen tammi-joulukuussa

Tavoitteena vuonna 2020 oli pitää yhtiön taloudellinen tilanne edelleen hyvällä ja vakaalla pohjalla sekä ylläpitää hyvää tuntimyyntitasoa ja kehittää uusia palveluita. Kiinteistön ja laitteistojen kuntoa pidettiin yllä ja hyvässä kunnossa huolellisesti. Toiminta sekä taloudellinen tilanne olivat tavoitteiden mukaista alkuvuonna. Syksyllä 2019 tehdyt pienet pelihintojen korotukset sulkapalloon ja squashiin näkyivät positiivisesti liikevaihdossa ja tuloksessa. Maaliskuun puolessa välin maailmanlaajuisen koronavirusepidemian vaikutukset iskivät myös yhtiöön. Valtioneuvosto suositteli sulkemaan urheiluhallit ja yhtiön hallit laitettiin kiinni Tuusulan kunnan määräyksestä 17.3.2020 alkaen. Henkilökuntaa lomautettiin sulun ajalta.
Yhtiön tulot loppuivat kokonaan sulkemisesta alkaen. Halli avattiin uudestaan 11.5.2020 ns. itsepalvelu-moodissa, jota on vuosittain sovellettu kesäaikana. Kesän tulot olivat jonkin verran edellistä vuotta suurempia.

Yhtiö anoi Valtiokonttorilta heinäkuussa tukea. Tukianomus hyväksyttiin täsmälleen hakemuksen mukaisesti ja tukea myönnettiin 18.733,90 euroa. Normaali vakiovuorokausi alkoi 17.8.2020 ja asiakkaille annettiin edelleen tiukat käyttäytymisohjeet koronavirustilanteen huomioimisesta ja sen leviämisen estämisestä. Syksyn pelituntimyynti kasvoi noin seitsemän prosenttia verrattuna edellisen vuoden syksyyn ja kassatilanne oli edelleen vahva. Asiakkaille siirtyi syksyn kaudelle käytettäväksi kevään sulun hyvityksiä.

Koronapandemian vuoksi hallit kuitenkin määrättiin uudestaan suljettaviksi 30.11.2020 alkaen mikä johti siihen, että syksyn erittäin hyvä positiivinen tulosvauhti kääntyikin koko tilivuoden tappioksi.

Yhtiö osallistui ja osallistuu omalta osaltaan merkittäviin urheilukeskuksen kehityssuunnitelmiin ja tavoitteena on syksyllä 2021 päästä aloittamaan salibandyhallin laajennusosa voimisteluhallien ja mailapelien osalta.

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2019
Yhtiön toiminnan tuotot/toiminnan kulut %	121	126
Nettotulos %	-3	52
Omavaraisuusaste %	31	30
Suhteellinen velkaantuneisuus %	210	182
Lainamäärä/asukas €	24	25

Tuusulan Jäähalli Oy

Perustettu vuonna 1996, kunnan omistusosuus 51,5 %

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Yhtiön toimiala on omistaa ja hallita jäähallia ja tuottaa jääurheiluseuroille hyvää ja laadukasta jääaikaa. Yhtiö tuottaa käyttäjilleen laadukasta jääaikaa ja pyrkii olemaan kannattava ja omarahoitteinen.

Tavoitteet 2020 ja niiden toteutuminen tammi-joulukuussa

Jäähalli antaa mahdollisuuden laadukkaaseen jääurheiluharrastustoimintaan Tuusulassa. Jäähalli vahvistaa erityisesti nuorison liikunta- ja urheilutoiminnan edellytyksiä. Jäähallin jäätunnin hinta on kilpailukykyinen alueen muihin jäähalleihin verrattuna.

Koronavirusepidemian vuoksi jäähalli jouduttiin sulkemaan 16.3.-31.5.2020 väliseksi ajaksi. Tällöin jää sulatettiin hallista kustannuksien pienentämiseksi.

Jäähalli avattiin rajoitettuun käyttöön 1.6-31.7.2020 väliselle ajalle. Normaali vakiovuorokäyttökausi alkoi 3.8.2020. Kesä-heinäkuun myynnin, yhteistyösopimusten ja vartionkonttorin tuen myötä koronavirusepidemian vuoksi menetetty liikevaihto saatu melkein kokonaisuudessaan takaisin.

Marraskuun 23. päivänä jäähallin toimintaa rajoitettiin koskemaan alle 20-vuotiaiden harjoittelua. Marraskuun 30. jäähallin toiminta keskeytettiin koronavirusepidemian takia. Kyseisenä aikana jäähallia käytettiin ainoastaan koululaisliikunnan tukemiseksi.

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2019
Yhtiön toiminnan tuotot/toiminnan kulut %	90,86	93,58
Liiketulos/poistot %	-59,39	-37,80
Omavaraisuusaste %	80,03	77,74
Suhteellinen velkaantuneisuus %	31,91	34,96
Lainamäärä/asukas €	2,25	2,84

Kellokosken Jäähalli Oy

Perustettu vuonna 1998, kunnan omistusosuus 74,3 %

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Yhtiö tarjoaa mahdollisuuden harjoittaa jääurheilutoimintaa monipuolisesti ja monille erilaisille harrastajille Tuusulan Kellokoskella sisältäen runsaan koulu- ja yleisöliikunnan.

Tavoitteet 2020 ja niiden toteutuminen tammi-joulukuussa

Alkuvuonna 2020 toiminta ja talous toimivat suunnitellusti 13.3.2020 asti, jolloin Koronavirus Covid-19 alkoi vaikuttaa yhtiön toimintaan. Halli suljettiin 17.3.2020 Valtioneuvoston kehotuksesta ja kiellosta yli 10 hengen kokoontumisille.
Yhtiön tulos heikkeni tammi-huhtikuun osalta.

Toukokuussa käynnistettiin suunnitellusti betonipilarien tukityöt, jotka valmistuivat elokuussa budjetoidussa pysyen. Perushuollot tehtiin kesätauolla. Lisäksi lisättiin hallin siivousta ja desinfiointia.

Halli avattiin uudelleen 10.8.2020, jolloin toiminta jatkui koronaohjeet huomioiden. Koronaviruspandemian voimistuessa eri viranomaiset päättivät uusista rajoitustoimista, jotka rajoittivat yhtiön toimintaa 23.11.2020 alkaen: yhtiön tulos heikkeni loppuvuodesta 2020. Yhtiö haki valtion myöntämää tukea kevään 2020 osalta, joka myös myönnettiin.

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2019
Yhtiön toiminnan tuotot/toiminnan kulut %	96	106
Liiketulos/poistot %	-1,3	3
Omavaraisuusaste %	100	100

TUUSULAN TEKONURMI OY

Perustettu vuonna 2006, kunnan omistusosuus 51 %

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Tuusulan Tekonurmi Oy on vuonna 2006 perustettu osakeyhtiö, jonka omistavat Tuusulan kunta ja Tuusulan Palloseura ry. Yhtiön osake-enemmistö on Tuusulan kunnalla. Yhtiön liiketoiminta on Tuusulan urheilukeskukseen rakennetun lämmitettävän tekonurmikentän käyttövuorojen myynti. Yhtiön asiakkaita ovat alueella toimivat jalkapalloseurat. Tuusulan Palloseura ry on yhtiön suurin asiakas.

Tavoitteet 2020 ja niiden toteutuminen tammi-joulukuussa

Koronaepidemia on ravisuttanut kevään 2020 toimintaa ja taloutta ja kentän käyttöaste on ollut olematon maaliskuun puolivälistä lähtien. Alkuvuosi ennen epidemian puhkeamista kuitenkin sujui odotetusti ja toiminta oli tasapainossa. Keväisen pandemian laannuttua toimintaa päästiin jatkamaan toukokuun puolivälissä. Osa joukkueista harjoitteli pienryhmissä ja osa jatkoi taukoa kesäkuuhun saakka varotoimenpiteenä. Tästä syystä toukokuun käyttöaste jäi normaalia pienemmäksi, mutta kesäkuussa pelit ja harjoitukset lähtivät kunnolla käyntiin ja vuoroja on myyty vakiomäärä.

Tuusulan kuplahalli liitettiin yhtiön alaisuuteen loppukesästä, mikä osoittautui hyväksi hankinnaksi tulovirran kannalta. Tavoitteena oli kasvattaa yhtiön pääomaa sen verran, että keväällä 2021 olisi mahdollista investoida tekonurmen syväpuhdistukseen, kumirouheen lisäämiseen ja uusien LED-valojen päivittämiseen kentälle. Lisäksi tavoitteena oli kuplahalliin liittyvien toimenpiteiden sisäistäminen ja kehittäminen osaksi koko yhtiön toimintaa. Toimenpiteitä tarkasteltiin ja päädyttiin henkilöstön palkkaamiseen, yhtiöön palkattiin osa-aikainen talonmies huolehtimaan kentän ja hallin huoltotöistä.

Harjoituksia päästiin jatkamaan lähes normaaliin tapaan marraskuun loppuun saakka ja etenkin kuplahallin käyttöaste oli loka-marraskuussa erinomainen. Tämä johti ulkokentän sulkemisen viikonlopuiksi, jotta lämmityskuluja oli mahdollista leikata huomattavasti. Valitettavasti uudet koronarajoitukset pysäyttivät harrastustoiminnan sisätiloissa joulukuun ajaksi ja kuplaa pystyttiin vuokraamaan ainoastaan koulujen käyttöön loppuvuodesta. Yhtiön tulos kääntyi positiiviseksi vuonna 2020, mihin täytyy olla tyytyväinen. Tavoitteisiin päästiin talouden osalta ja Tuusulan Palloseura on pitänyt hyvää huolta kenttäolosuhteista.

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2019
Yhtiön toiminnan tuotot/toiminnan kulut %	105,7	74,2
Liiketulos/poistot %	5,4	-23,2
Omavaraisuusaste %	-0,5	-5,2
Suhteellinen velkaantuneisuus %	252,5	338,8
Lainamäärä/asukas €	6,6	7,03

KIINTEISTÖ OY RIIHIKALLION PÄIVÄKOTIKESKUS

Perustettu vuonna 2011, kunnan omistusosuus 100 %

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Koy Riihikallion Päiväkotikeskuksen toiminta-ajatuksena on vuokrata ja hallinnoida omistamansa kiinteistön toimitiloja päiväkoti Pellavan, perhekeskuksen, nuorisotilan ja Tuusulan seurakunnan tarpeisiin.

Tehtävänä on huolehtia käytönaikaisesta ylläpidosta, kiinteistönhuollosta ja kunnossapitotoiminnasta käyttäjien tarpeet, energiatehokkuus-, ympäristö- ja turvallisuusnäkökohdat huomioiden.

Tavoitteet vuonna 2020 ja niiden toteutuminen tammi-joulukuussa

Kiinteistön käyttäjien tarpeista, käytönaikaisesta huollosta ja ylläpidosta huolehtiminen energia-tehokkuus-, ympäristö- ja turvallisuusnäkökohdat huomioiden. Toiminta jatkuu hyväksi todettuja toimintatapoja noudattaen.

Taloudellisesti alkuvuosi 2020 on mennyt suunnitelmien mukaan.

Lattiamattojen uusimisia on jatkettu yhden ryhmätilan osalta 2. kerroksessa. Uusittu pinta-ala on noin 140 m2. Uusi mattomateriaali on linoleum. Mattotyöt jatkuivat syksyllä Tuusulan seurakunnalle vuokrattuina olleissa tiloissa. Matot uusittiin noin 143 m2 panta-alalta.

Yhtiön hyväksymä tarjous oli 42 000 euroa. Lisäkustannuksia ei syntynyt. Kesän mattotyöt ovat valmistuneet viikolla 30.

Kesän aikana rakennuksen ilmanvaihto mitattiin ja säädettiin sekä IV järjestelmän automatiikkaa päivitettiin. Tällä hetkellä rakennuksessa on lievä alipaine, syytä tutkitaan. Alipaine aiheuttaa muutamissa ryhmätiloissa lattiakaivojen kuivumisia ja viemärihajua. Kohdekohtaisen sisäilmatyöryhmän kokouksia on pidetty säännöllisesti. Tilojen käyttäjien oireilua seurataan.

Tuusulan seurakunnan vuokrasopimus päättyi 31.10.2020.

Neuvottelut YIT:n kanssa, yhtiön korjauskustannusten, vuokranmenetyksen ja yhtiölle aiheutuneen muun taloudellisen vahingon korvaamisesta, ovat vielä kesken. Yhtiön sisäilma ja rakennusteknisenä asiantuntijana toimii edelleen Insinööritoimisto Raksystems Oy. GHS Group Oy ja Caverion ovat hoitaneet IV puolen.

Tunnusluvut	TP2020	TP 2019
Yhtiön toiminnan tuotot/toiminnan kulut %	2243,81	192,47
Liiketulos/poistot %	45,68	56,99
Omavaraisuusaste %	0,16	0,15
Suhteellinen velkaantuneisuus %	752,98	811,47
Lainamäärä/asukas €	125,06	125,06

KIINTEISTÖ OY KERAVAN JA TUUSULAN PALOASEMA

Perustettu vuonna 2015, kunnan omistusosuus 60%

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Yhtiön toiminta-ajatuksena on tarjota kiinteistö, josta käsin pystytään takaamaan kansalaisten turvallisuus, tulipalojen- ym. vahinkojen tms. torjunta ja ennaltaehkäiseminen. Yhtiö on rakennuttanut paloasemarakennuksen, joka otettiin vastaan 28.6.2017. Paloaseman vuokralaisena on Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ja toisena käyttäjänä on Tuusulan VPK.

Tavoitteet vuonna 2020 ja niiden toteutuminen tammi-joulukuussa

Talouden suhteen tavoitteet ovat toteutuneet suunnitellusti ja toinen koko vuosi on sujunut suunnitellusti.

Hoitopuolen vuokrat ovat riittäneet kiinteistön hoitokulujen kattamiseen ja pääomapuolen tuotoilla katetaan lainojen lyhennykset ja korot suunnitellusti.

Yhtiössä on arvioitu laajentuneen koronaepidemian vaikutuksia yhtiön toimintaympäristöön ja liiketoimintaan. Arviomme mukaan epidemialla ei toistaiseksi ole vaikutuksia yhtiön toimintaan.

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2019
Yhtiön toiminnan tuotot/toiminnan kulut %	317,79	291,27
Liiketulos/poistot %	2,27	-6,81
Omavaraisuusaste %	1,38	1,24
Suhteellinen velkaantuneisuus %	1196,64	1286,01

Eriytetyt tilinpäätökset

Vesihuoltoliikelaitos

Tilinpäätös 2020

Tuusulan vesihuoltoliikelaitos

VEDEN MYYNTI m³	LIITTYJÄMÄÄRÄT (KULUTUSPAIKAT)	VESIHUOLTO-VERKOSTOT YHT.
1 880 331	8632	905 km

Sisältö

TOIMINTAKERTOMUS 1
Liikelaitoksen johtajan katsaus 1
Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa 2
Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset 2
Olennaiset muutokset Tuusulan Veden toiminnassa ja taloudessa 2
Arvio merkittävimmistä riskeistä 3
Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä 3
Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä 5
Tilikauden tuloksen käsittely 5
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 6
Talousarviotavoitteiden toteutuminen 6
Käyttötalouden toteutuminen (1000 €) 7
Perusteluja poikkeamille 7
Investointiosan toteutuminen 8
Rahoitusosan toteutuminen 9
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT 10
Tuloslaskelma 10
Rahoituslaskelma 11
Tase 12
LIITETIEDOT 13
Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot 14
Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot (1000 €) 14
LASKENNALLISESTI ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET (1000 €) 20
ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT 24

TOIMINTAKERTOMUS

Kunnallisen liikelaitoksen on toimintakertomuksessaan esitettävä selvitys liikelaitokselle asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Uudistetun vesihuoltolain 20 a § todetaan, että toimintakertomuksessa tulee esittää myös tiedot vesihuollon hintatasoa, tehokkuutta, laatua ja kannattavuutta kuvaavista tunnusluvuista.

Liikelaitoksen johtajan katsaus

Tuusulan vesihuoltoliikelaitos (Tuusulan Vesi) toimii Tuusulan kunnanhallituksen alaisena kunnallisena liikelaitoksena. Tuusulan Vesi tuottaa toiminta-alueellaan yhdyskunnan ja sen kehittymisen edellyttämät vesihuoltopalvelut hyvätasoisina ja liiketaloudellisia periaatteita noudattaen. Kuluttajille Tuusulan Vesi toimittaa keskeytyksettä heidän tarpeitaan vastaavan määrän asetetut laatuvaatimukset täyttävää vettä, minkä Tuusulan Vesi hankkii sopimuksen mukaisesti Keski-Uudenmaan vesi kuntayhtymältä. Jätevedet Tuusulan Vesi viemäröi ja johtaa Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymän verkostoon. Tuusulan kunta on osaomistaja molemmissa yhtymissä. Erillisviemäröidyillä toiminta-alueensa osilla Tuusulan Vesi johtaa hulevedet (sadevedet ja perustusten kuivatusvedet) hallitusti vesistöihin.

Tuusulassa asuu 38 788 asukasta ja vesihuoltolaitoksella on sopimus noin 8 600 kiinteistön kanssa. Vuonna 2020 uusia asiakkaita Tuusulan vedelle tuli noin 160. Tämä määrää tulee kasvamaan uusien suurten asemakaava-alueiden kuten Rykmentinpuiston ja Lahelanpellon sekä Peltokaaren rakentumisien ja asuttamisen myötä.

Tuusulan Vedelle asetettu tuottovaatimus on 6,5 % peruspääomasta. Tuusulan Vesi toteutti tämän tavoitteen tulouttaen Tuusulan kunnalle 487 500 €.

Tuusulan Vedessä on henkilöstö perinteisesti viihtynyt hyvin ja vaihtuvuus on ollut vähäistä.

Toimintaympäristön ja toimintatapojen muuttuessa myös vesihuollossa otetaan huomioon vakanssien täyttämisen yhteydessä uudenlaisen osaamisen tarve. Lähivuosina laitos keskittyy kehittämään organisaatiota ja toimintatapoja (mm. toimistosihteerin vakanssi siirretään työnjohtoon, lisätään sähköisiä palveluja ja kehitetään saneeraustapoja) asiakaslähtöisesti.

Uusi vesihuoltolaki, joka astui voimaan 1.9.2014, toi vaatimuksen hulevesikustannuksen seurantaan. Huleveden omat toimintatuotot eivät kattaneet toimintakuluja vuonna 2020. Jäteveden toimintatuotoissa on vielä toistaiseksi mukana hulevesiin kohdistuvia tuloja. Hulevesiverkoston toiminnan kattaminen omalla tulorahoituksella vaatii kunnan päätöksen hulevesien järjestämistavasta sekä sen perusteella Tuusulan Veden taksarakenteen muuttamisen.

Siirryimme keväällä 2020 COVID-19 pandemian takia erikoisjärjestelyihin turvataksemme vesihuollon toiminnan ja turvallisuuden mm. jaoimme työmaahenkilöstön kahteen eri ryhmään ja toimistohenkilöstö siirtyi pääosin etätöihin. Erikoisjärjestelyt ovat tuoneet haasteita varsinkin esimiestyöskentelyyn ja sisäiseen tiedonkulkuun. Haasteista huolimatta saimme suoritettua sitoutuneen henkilöstön kanssa tehtävämme hyvin koko vuoden ajan.

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Tuusulan veden hallinnossa ei tapahtunut muutoksia. Tuusulan Veden toimielimenä on kunnanvaltuuston valitsema johtokunta, jossa on viisi jäsentä.

Johtokunnan tehtäviin kuuluu Tuusulan kunnan hallintosäännön mukaan mm. vesihuoltoliikelaitoksen tilinpäätöksen valmistelu sekä vesihuollon taksoista ja maksuista päättäminen. Liikelaitoksen johtaja johtaa, kehittää ja vastaa asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta.

Tuusulan Veden johtokunta kokoontui 5 kertaa vuoden 2020 aikana.

Tuusulan Veden johtokunta	**1.6.2017 alkaen**	
puheenjohtaja	**Oksanen Matti**	KOK
varapuheenjohtaja	**Winqvist Margita**	TUPU
jäsen	**Kylliäinen Marjut**	KESK
jäsen	**Ruusala Jarno**	PS
jäsen	**Sulander Jorma**	SDP
Muut kokoukseen osallistuvat:		
KH:n edustaja	**Salmi Lilli**	KOK
esittelijä	Sahlakari Jukka	liikelaitoksen johtaja
pöytäkirjanpitäjä	Lahti Satu	hallintosihteeri

Lisäksi kokoukseen voivat osallistua pormestari, apulaispormestarit ja kansliapäällikkö

Olennaiset muutokset Tuusulan Veden toiminnassa ja taloudessa

Kuluttajien talousveden käyttö oli viime vuonna normaalia suurempi, varmaankin johtuen kuntalaisten kasvaneesta etätyöskentelystä. Tämä ei vielä näkynyt laskutuksessa, koska laskutus tapahtuu jälkijättöisesti tasauslaskutuksen yhteydessä (vettä ostettiin enemmän kuin laskutettiin). Näin ollen vedenkulutuksen ns. yleisen veden määrä (ei laskutettava vesi) oli 21 % veden kokonaismäärästä, joka on noin 8 % normaalia suurempi.

Vuosi 2020 oli normaalivuotta sateisempi. Jätevesiä johdettiin Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle enemmän kuin vuonna 2019 (vähäsateinen vuosi). Vuoden 2020 jätevesimäärä oli 3,5 milj. m^3, kun se oli 3,2 milj. m^3 vuonna 2019. Jätevesien vuotoprosentti (ei laskutettava jätevesimäärä, viemäriin sisään vuotava vesimäärä) oli vuonna 2020 hieman yli keskiarvovuoden mukainen ollen nyt 45 % eli noin 6 m^3/verkostometri/vuosi.

Vesijohtoja saneerattiin 1,5 km vuonna 2020. Vesijohtovuotoja laitoksen runkojohdoissa oli vuoden aikana 12 kappaletta ja kiinteistöjen tonttijohdoissa 6 kappaletta. Vesijohtovuodon syitä olivat mm. vanhojen valurautaputkien pistesyöpymä/korroosio sekä katkeaminen ja urakoitsijan kaivinkoneen tekemät vahingot. Jätevedenylivuotoja tapahtui jätevesipumppaamoiden kautta rankkasateiden yhteydessä 5 kertaa. Tällöin ylivuotavasta jätevesimäärästä oli sadevettä noin 90 %.

Päätimme siirtyä etäluettaviin vesimittareihin asuntomessujen yhteydessä. Tiedonsiirto tapahtuu Digitan LoRa-verkon kautta. Vuonna 2020 vaihdoimme noin 1300 mittaria.

Uusi projekti-insinööri aloitti työt kesällä 2020. Tehtävän täyttäminen oli haastava johtuen työvoiman huonosta saatavuudesta. Henkilöstöä koulutettiin Vesilaitosyhdistyksen järjestämillä kursseilla. Yksi henkilö on pidemmällä Syklin (Suomen ympäristöopisto Oy) järjestämällä kurssilla.

Tuusulan Veden taksoihin ei tullut muutoksia vuoden 2020 aikana. Yleistä vesihuollon hintatasoa voidaan vertailla ns. vesihuoltomaksujen laskennallisella vertailuhinnalla, johon sisältyy käyttö- perus- ja liittymismaksut (lähde: VVY Venla, tunnuslukujärjestelmä). Tuusulan Veden vertailuhinta helmikuussa 2020 oli 5,08 €/m^3, joka oli noin 16 % valtakunnallista keskiarvoa 5,89 €/m^3 pienempi (vaihteluväli 3,55 – 9,90 €/m^3, OK-talo).

Arvio merkittävimmistä riskeistä

Tuusulan Veden merkittävimpinä riskeinä voidaan pitää toiminnallisia ja taloudellisia riskejä sekä ympäristöön kohdistuvia vahinkoriskejä.

Toiminnallisena riskinä on mm. se, että yksittäisten työtehtävien osaaminen on vain yhden työntekijän takana. Myös henkilökunnan vähyys kriisitilanteissa on riski esimerkiksi sairausepidemian yhteydessä taikka talousveden saastumisen yhteydessä. Tällaisessa tapauksessa riskinä on myös vedenjakeluun tarvittavan kaluston, säiliöiden, astioiden ja riittävän talousvesimäärän toimittamiseen liittyvät asiat. Näihin toiminnallisiin riskeihin on varauduttu mm. naapurilaitoksien kanssa yhteisesti sovituilla käytännöillä, joita ovat mm. henkilöstön ja laitteiden sekä kaluston lainaaminen erityistilanteissa. Lisäksi apua voidaan saada kriisitilanteissa myös puolustusvoimilta ja Punaiselta Ristiltä.

Vahinkoriskeinä ovat mm. rankkasateiden tai viemärien sortumisien aiheuttamat viemäritulvat, joista saattaa aiheutua ympäristöhaittoja, haittaa infrastruktuurille ja korvausvaatimuksia. Näihin on varauduttu mm. asentamalla jätevesipumppaamoille varavirransyöttöpistokkeita, hankkimalla oma liikuteltava 110 kVA:n aggregaatti, kehittämällä pumppaamoiden kaukovalvontaa ja laatimalla saneerausstrategia ja -ohjelma. PIMA-vahingot on keskitetty kunnan hoidettavaksi.

Vesihuollon varautumiseen ja erityistilanteisiin liittyvä valmiussuunnitelma on valmistunut vuonna 2010. Tuusulan tekninen toimi laati yhdessä Tuusulan Veden kanssa työsuojelun toimintaohjelman 2014, jota päivitettiin vuonna 2018.

Talousveden saastuminen ja viemäritulvat ovat myös **taloudellisia riskejä**, sillä niistä aiheutuvat taloudelliset korvaukset voivat olla merkittäviä. Taloudellisiin riskeihin on vaikea varautua ja asia koskee silloin yleensä myös koko kuntaa. Merkittävissä tapauksissa on turvauduttava mahdollisuuksien mukaan vakuutuksiin. Kunta on keskittänyt vakuutushallinnon ja Tuusulan Vesi on siinä mukana.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Tuusulan Veden sisäisen valvonnan periaatteet ja toiminta seuraavat kunnan toimintoja ja päätöksiä. Tuusulan kunnanhallitus hyväksyi 27.4.2020 Sisäisen valvonnan ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ohjeen, jossa on aiempaa tarkemmin kuvattu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käsitteet, kohteet, menettelytavat sekä toteuttajat ja heidän vastuunsa sekä ohjeistettu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännön työtä.

Varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arviointi

Vuoden 2020 talousarvion ja käyttösuunnitelman tavoitteet johdettiin kuntastrategian pohjalta. Varojen käyttöä ja tuloksellisuutta arvioitiin Tuusulan Veden johtokunnalle kuukausittaisesti tuotetun raportointitiedon pohjalta.

Sisäinen valvonta

Sisäinen valvonta on osa kunnan ja kuntakonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää. Se on kunnan ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Päivittäinen valvonta

Päivittäistä toimintaa ohjataan johto- ja hallintosäännöillä, henkilöstön vastuiden ja valtuuksien määrittelyllä sekä toimenkuvien, hyväksymisvaltuuksien ja varamiesmenettelyjen määrittelyllä sekä työohjeilla. Esimiesten tehtävänä on seurata päivittäisen toiminnan lain sekä ohjeistuksien mukaisuutta. Lisäksi Tuusulan Veden työnjohtopalavereita ja asentajien viikkopalavereita pidetään viikoittain. Toimistopalavereita pidetään kerran kuussa. Työpaikkapalavereita pidetään neljä kertaa vuodessa.

Talouden seuranta, rahoituksen valvonta, hyväksymisoikeudet ja investoinnit

Tuusulan Vesi vastaa taloutensa raportoinnista. Liikelaitoksen johtaja ja hallintosihteeri tarkastavat kuukausitulokset ja toimittavat ne edelleen kunnan taloushallinnolle. Talouden kehitystä ja riskejä käydään läpi kuukausittain kunnan johtoryhmässä, talousryhmässä sekä Tuusulan Veden johtokunnassa aina kokousten yhteydessä. Kuntakonsernin tulos raportoidaan pääsääntöisesti kuukausittain kunnanhallitukselle.

Toimintamenojen, merkittävien sopimusten ja investointien hyväksymisoikeudet on määritelty valtuuston hyväksymän hallintosäännön, johtosäännön sekä talousarviossa hyväksyttyjen kunnanhallituksen, johtokunnan ja viranhaltijoiden toimivaltuuksien mukaisesti.

Kunnallistekniikan investoinnit käsitellään Tuusulan Veden johtokunnassa sekä teknisessä lautakunnassa valtuuston hyväksymän investointisuunnitelman mukaisessa raamissa. Investointien seuranta hoidetaan yhdessä Kasvun ja Ympäristön kanssa osavuosikatsausten yhteydessä.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinnan menetelmiä ja toimintatapoja kehitettiin kuntatasoisesti vuoden 2020 aikana. Kunnanhallitus hyväksyi Tuusulan kunnan sisäisen valvonnan ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ohjeen ja määräsi sen noudattavaksi 27.4.2020 lukien. Uudistetut ja yhtenäiset menettelytavat Tuusulan kunnassa otettiin käyttöön toimialuetasolla vuoden 2020 aikana. Tuusulan Vesi järjestää oman tarkemman riskienhallinnan valtakunnallisen vesihuoltolaitoksille räätälöidyn mallin mukaan, hyödyntäen myös kunnan kokemuksia ja oppeja.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuu ja seuranta

Kunnanhallitus ja johtokunta seuraavat ja arvioivat päätöksenteon laatua, suunnitelmien toteutumista, riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuutta ja tavoitteiden saavuttamista mm. heille toimitettavan toiminnallisen ja taloudellisen raportointitiedon, esityslistojen, pöytäkirjojen, päätösten ja suunniteltujen toimenpiteiden vaikutusten sekä riskiarviointien tulosten perusteella. Lisäksi Tuusulan Vedellä on käytössä valtakunnallinen vesihuoltolaitoksille tehty riskienhallinta ohjelma. Riskit on kartoitettu ja toimenpideohjelma laadittu kyseisen ohjelman mukaisesti.

Kansliapäällikkö, johtavat viranhaltijat ja tulosalueiden ja yksiköiden esimiehet vastaavat kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ja valvonnan viemisestä käytäntöön sekä säännöllisestä raportoinnista kunnan hallitukselle, johtokunnalle ja lautakunnille vähintään osavuosikatsausten ja toimintakertomuksen laadinnan yhteydessä.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tuusulan kunnalla on menossa isojen rakennushankkeiden ja investointien ajanjakso, isoimpana Rykmentinpuiston alue.

Toiminnan kehittämisessä tulee jatkaa uudenlaisen osaamisen hankkimista kouluttamalla henkilöstöä ja rekrytointien avulla sekä optimoimalla organisaatiota ja työtapoja. Keväällä 2021 haemme lisäresursseja työnjohtoon ja työmaavalvontaan. Siirsimme tämän uuden vakanssin toimistolta työmaiden avuksi.

Uudet lait (Vesihuoltolaki ja Maankäyttö- ja rakennuslaki) toivat muutosvaatimukset mm. kunnan ja vesihuoltolaitoksen toimintaan hulevesien järjestämisestä sekä taksapolitiikasta hulevesien osalta. Hulevesien järjestämisen mahdolliset muutokset tulee päättää kuntatasolla tulevan vuoden aikana ja tämän perusteella tarvittaessa muuttaa Tuusulan Veden taksoja ja laatia palvelussopimus kunnan kanssa. Tämä tehtävä on monitahoinen ja pyritään saattamaan päätökseen vuoden 2021 aikana. Samaa päätöstä hahmotellaan edelleen ympäri Suomea.

Valtakunnallisesti vesihuollolle räätälöidyt laadun ja tehokkuuden seurantaohjelmat (Venla ja Veeti) ovat jo otettu käyttöön Tuusulassa. Seuraavat lähivuodet niitä ajetaan sisään ja parannetaan. Samoin tulee tapahtumaan valtakunnallisille vesihuollon riskienhallintatyökaluille. Nämä tulevat auttamaan vesihuoltolaitoksia kehittämään omia toimintoja, tavoitteita ja seurantaa.

Tilikauden tuloksen käsittely

Johtokunnan on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tällöin tilikauden ylijäämää ennen varaussiirtoja.

Tilikauden ylijäämä ennen varaussiirtoja on 1 008 150,35 €. Tämä esitetään siirrettäväksi Tuusulan Veden omaan pääomaan tilikauden yli-/alijäämätilille.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

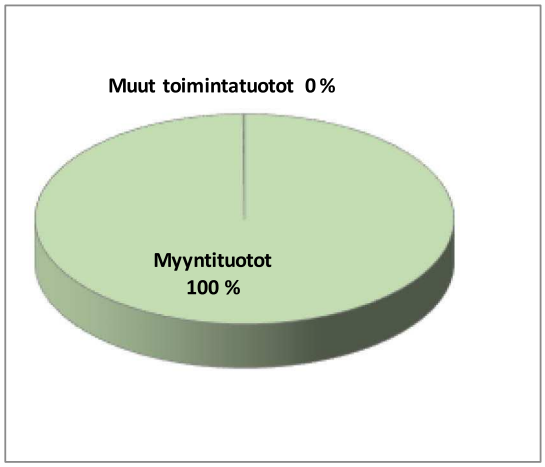
Talousarviotavoitteiden toteutuminen

Liikelaitoksen vuoden 2020 vuositavoitteet perustuvat Pormestariohjelman, kunnan vuositavoitteiden, toimenpiteiden ja toteutusohjelmien esityksiin. Tavoitteet koskevat kaikkia palveluyksiköitä. Liikelaitoksen vuoden 2020 perustavoitteet keskittyvät jätevesiviemäriin päätyvien vuotovesien vähentämiseen sekä vedenjakelun ja veden laadun varmistamiseen.

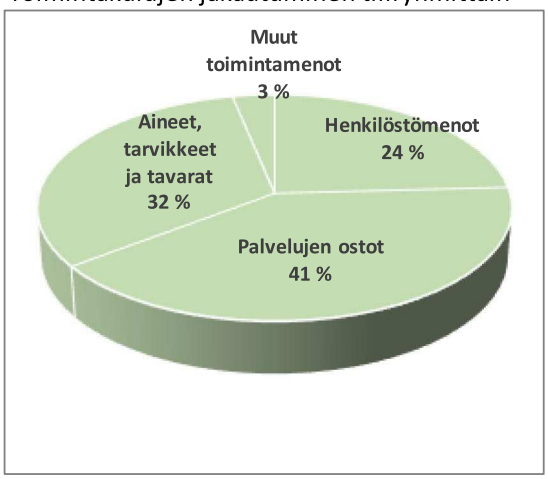
- Saneeraustoiminnan uudelleen organisointi uuden henkilöresurssin myötä (tämä siirtyy vuodelta 2019 koska emme ole onnistuneet täyttämään uutta vakanssia).
    - Mittari: uusi saneerauksen toteuttamisen toimintamalli on kehitetty ja toiminnassa
        - ensimmäinen versio kehitetty ja koetoiminnassa
- Vesihuoltolaitoksen asiakastietojärjestelmien kartoitus, vertailu ja mahdollinen uusiminen
    - Mittari: kartoitus ja vertailu tehty ja jatkosuunnitelma laadittu
        - kartoitus ja karkea vertailu tehty
        - salkku perustettu kunnan järjestelmään
        - hankinta on siirretty vuodelle 2021

Käyttötalouden toteutuminen (1000 €)

Toimintatuottojen jakautuminen tiliryhmittäin

Toimintakulujen jakautuminen tiliryhmittäin

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

1 000 €	TA 2020	TA muutos	TA + muutos	TP 2020	TA tot %	TA Poikkeama	TP 2019	Muutos -% 2019-2020
Toimintatulot	7 166		7 166	7 397	103,22 %	231	7 538	-1,87
Valmistus omaan käyttöön	54		54	64	119,33 %	10	38	68,66
Toimintamenot	-4 152		-4 152	-4 182	100,73 %	-30	-3 950	5,88
Toimintakate, *S	3 068		3 068	3 279	106,88 %	211	3 626	-9,57

*S= sitova tavoite

Perusteluja poikkeamille

Tuusulan Veden toimintatuotot olivat 7 397 018 €. Talousarvioon nähden tuotot ylittyivät 3,22 % (231 018 €). Syynä ylitykseen oli ennakoitua suurempi rakentamisen lisääntyminen. Toimintakate oli 3 279 354 €. Toimintakate ylittyi 6,88% (211 046 €) muutettua talousarviota suurempana johtuen lähinnä tuottojen lisääntymistä.

Investointiosan toteutuminen

Merkittävimpiä investointikohteita vuonna 2020 olivat:

Etelä-Tuusulassa vesihuoltolinjat:
- Lahelanpelto II
- Urheilupuisto
- Aropelto

Kellokoskella:
- Linjapuisto II

Jokelassa:
- Vallun työpaikka-alue

Lisäksi toteutimme ulkopuolisen urakoitsijan kanssa Rantatien vesijohtosaneerauksen jatkon ja tykkitien vesijohdon siirron. Omana työnä jatkettiin Etelärinteen vesijohdon saneeraus loppuun.

HANKERYHMÄ	TA 2020	TP 2020	Poikkeama TA- TP	tot. %
Kiinteät rakenteet ja laitteet				
Etelä-Tuusula	-1 060	-734	326	69
Jokela	-100	-228	-128	228
Kellokoski	-240	-263	-23	110
Muut alueet	-1 250	-1 385	-135	111
Menot	**-2 650**	**-2 610**	**40**	**98**
Tulot				
Liittymismaksut	800	1487	687	186
Nettomeno	**-1 850**	**-1 123**	**727**	**61**

Tunnusluvut

Selite	TP 2017	TP 2018	TP2019	TA 2020	TP 2020
laskutettu vesi m³	1 875 275	1 892 565	1 926 686	1 969 500	**1 880 331**
€/m³	1,37	1,35	1,38		**1,51**
käyttömaksu	1,36	1,36	1,36	1,36	**1,36**
vesijohtoverkoston pituus km	357	364	368	396	**372**
mittaamaton vesi %	18 %	14 %	12 %	15 %	**21 %**
laskutettu jätevesi m³	1 894 204	1 937 308	1 946 717	1 940 000	**1 914 316**
€/m³	1,49	1,45	1,60		**1,71**
käyttömaksu	1,80	1,80	1,80	1,80	**1,80**
jätevesiverkoston pituus km	362	372	376	392	**381**
sadevesiverkoston pituus	143	150	156	146	**161**
vuotovesi %	44 %	30 %	40 %	40 %	**45 %**
Saneeraus					
vesijohto m	1075	0	5020	500	**1500**
jätevesiviemäri m	5333	0	640	3000	**0**
jätevesipumppaamo-/kaivo kpl	5 /140	0/0	1/40	2 /50	**3/10**
Henkilöstömäärä:	16	16	16	17	**16**

Rahoitusosan toteutuminen

Rahoituslaskelman toteutuminen

	TA 2020	MTA 2020	TP 2020	Poikkeama
Toiminnan rahavirta				
Tulorahoitus	**2 093**	**2 093**	**2 795**	**701**
Liikeylijäämä	932	932	1 493	561
Poistot ja arvonalentumiset	1 649	1 649	1 787	138
Rahoitustuotot ja -kulut	-488	-488	-485	3
Investointien rahavirta	**-2 650**	**-2 650**	**-2 610**	**40**
Investointimenot	-2 650	-2 650	-2 610	40
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-557**	**-557**	**185**	**742**
Rahoituksen rahavirta	**557**	**557**	**-185**	**-742**
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos			-32	-32
saamisten muutos kunnalta	-243	-243	-1 662	-1 419
saamisten muutos muilta			-58	-58
Korottomien velkojen muutos muilta	800	800	1 567	767
Rahoituksen rahavirta	557	557	-0	-557
Rahavarojen muutos	0	0	0	0
Lainakanta 31.12.	-	-	-	-

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma

TP Kunnallisen liikelaitoksen tuloslaskelma + tunnusluvut

		TP 2020		TP 2019
Liikevaihto		**7 388 077,82**		**7 526 504,73**
Valmistus omaan käyttöön		64 439,87		38 207,40
Liiketoiminnan muut tuotot		8 939,71		11 237,46
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-1 344 695,56		-1 200 542,97	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-0,29		27,11	
Palvelujen ostot	-1 692 987,43	-3 037 683,28	-1 576 421,19	-2 776 937,05
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-830 820,69		-788 514,82	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-154 282,24		-154 571,07	
Muut henkilösivukulut	-24 392,85	-1 009 495,78	-22 269,90	-965 355,79
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 786 565,00		-1 717 156,94	
Arvonalentumiset	0,00	-1 786 565,00	0,00	-1 717 156,94
Liiketoiminnan muut kulut		-134 924,81		-207 506,46
Liikeylijäämä (-alijäämä)		**1 492 788,53**		**1 908 993,35**
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoitustuotot	2 861,82		1 506,05	
Korvaus peruspääomista	-487 500,00		-487 500,00	
Muut rahoituskulut	0,00	-484 638,18	-39,32	-486 033,27
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		**1 008 150,35**		**1 422 960,08**
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		**1 008 150,35**		**1 422 960,08**
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		**1 008 150,35**		**1 422 960,08**
Sijoitetun pääoman tuotto, %		**6,4 %**		**8,6 %**
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		**6,4 %**		**8,6 %**
Voitto, %		**13,6 %**		**18,9 %**

Rahoituslaskelma

	TP 2020		TP 2019	
Toiminnan rahavirta				
Liikeylijäämä (-alijäämä)	1 492 788,53		1 908 993,35	
Poistot ja arvonalentumiset	1 786 565,00		1 717 156,94	
Rahoitustuotot ja -kulut	-484 638,18		-486 033,27	
	2 794 715,35	2 794 715,35	3 140 117,02	3 140 117,02
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-2 609 565,89		-2 929 524,89	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	-2 609 565,89	0,00	-2 929 524,89
Toiminnan ja investointien rahavirta		**185 149,46**		**210 592,13**
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Lainakannan muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	-32 089,88		-27 163,09	
Saamisten muutos kunnalta	-1 662 347,57		487 138,98	
Saamisten muutos muilta	-57 548,91		-710 482,12	
Korottomien velkojen muutos kunnalta	0,00		-1 466 851,50	
Korottomien velkojen muutos muilta	1 566 836,90	-185 149,46	1 506 765,60	-210 592,13
		-185 149,46		-210 592,13
Rahoituksen rahavirta				
Rahavarojen muutos		**0,00**		**0,00**
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	0,00		0,00	
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	**-1 335**		**-174**
Investointien tulorahoitus, %	**107,1**		**107,2**
Laskennallinen lainanhoitokate			
Lainanhoitokate			
Kassan riittävyys, pv	**284,9**		**196,4**
Quick ratio	**8,12**		**6,83**
Current ratio	**8,40**		**7,10**

Tase

TP Kunnallisen liikelaitoksen Tase + tunnusluvut

	TP 2020	TP 2019
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	30 321 862,41	29 498 861,52
II Aineelliset hyödykkeet	30 321 862,41	29 498 861,52
2. Rakennukset	1 227 273,70	1 284 101,86
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	29 084 008,91	28 201 871,54
4. Koneet ja kalusto	10 579,80	12 888,12
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 617 142,48	5 865 156,10
I Vaihto-omaisuus	286 454,78	254 364,90
1. Aineet ja tarvikkeet	286 454,78	254 364,90
II Saamiset	7 330 687,70	5 610 791,20
Lyhytaikaiset saamiset	7 330 687,70	5 610 791,20
1. Myyntisaamiset	1 562 224,87	924 318,80
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	5 631 550,44	3 943 511,93
4. Muut saamiset	394,60	9 150,92
5. Siirtosaamiset	136 517,79	733 809,55
IV Rahat ja pankkisaamiset	0,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**37 939 004,89**	**35 364 017,62**
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA	22 789 262,54	21 781 112,17
I Peruspääoma	7 500 000,00	7 500 000,00
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	14 281 112,17	12 858 152,09
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	1 008 150,37	1 422 960,08
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	1 100 000,00	1 100 000,00
2. Vapaaehtoiset varaukset	1 100 000,00	1 100 000,00
E VIERAS PÄÄOMA	14 049 742,35	12 482 905,45
I Pitkäaikainen	13 145 319,82	11 658 801,03
8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	150 424,41	150 424,41
9. Muut velat	12 994 895,41	11 508 376,62
Lyhytaikainen	904 422,53	824 104,42
6. Saadut ennakot	2 018,72	2 127,92
7. Ostovelat	455 529,16	488 924,24
9. Muut velat	190 626,03	6 035,02
10. Siirtovelat	256 248,62	327 017,24
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**37 939 004,89**	**35 364 017,62**
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	**62,97%**	**64,71%**
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	**189,91%**	**165,58%**
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	**189,91%**	**165,58%**
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	**15 289**	**14 281**
Lainakanta 31.12., 1000 €	**0**	**0**
Lainat ja vastuut, 31.12., 1 000 €	**0**	
Lainasaamiset, 1000 €		

LIITETIEDOT

Tuusulan vesihuoltoliikelaitoksen tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1 Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja – menetelmät, sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät (KPA 2:2.1 § 1-kohta)

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Ei sijoituksia.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen varastokohtaisesti joko varaston keskimääräisellä hankintahinnalla tai viimeisen hankintahinnan mukaisena.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopapereita ei ole.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

2 Tuloslaskelman tai taseen esittämistavan muutos

Tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa ei ole muutettu edellisestä tilikaudesta (KPA 2:2.1 § 2-kohta) tai kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamista ohjeista poikkeavaksi.

3 Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Ei ilmoitettavaa.

4 Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Edellistä tilikautta koskevat tiedot ovat vertailukelpoiset päättyneen tilikauden tietojen kanssa (KPA 2:2.1 § 4-kohta).

5 Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuviin tuottoihin ja kuluihin ei ole tehty merkittäviä oikaisuja (KPA 2:2.1 § 5-kohta).

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot (1000 €)

6 Toimintatuotot

Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksittain	**2020**	**2019**
Vesi- ja jätevesimaksut	7 025	7 082
Muut vesihuollon myyntituotot	363	400
Yhteensä	**7 388**	**7 481**
Liiketoiminnan muut tuotot		
Muut palvelumaksut	0	45
Vuokratuotot	3	3
Muut toimintatuotot	6	9
Yhteensä	**9**	**56**

Liite 7 – 10 ei ilmoitettavaa.

11 Pysyvien vastaavien suunnitelman mukaiset poistot

	31.12.2012 MENNESSÄ VALMISTUNEET KOHTEET		1.1.2013 JÄLKEEN VALMISTUNEET KOHTEET		KIRJANPITOLAUTA-KUNNAN KUNTAJAOS:
	POISTOAIKA	POISTOTAPA	POISTOAIKA	POISTOTAPA	POISTOAIKASUOSITUS
Aineettomat hyödykkeet					
kehittämismenot	4 vuotta	tasapoisto	2 vuotta	tasapoisto	2 - 5 vuotta
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	tasapoisto	5 vuotta	tasapoisto	5 - 20 vuotta
Liikearvo			2 vuotta	tasapoisto	2 - 5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot					
Atk-ohjelmistot	4 vuotta	tasapoisto	2 vuotta	tasapoisto	2 - 5 vuotta
Muut	4 vuotta	tasapoisto	2 vuotta	tasapoisto	2 - 5 vuotta
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa		ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat					
Betonirunkoiset					
Hallinto- ja laitosrakennukset	25 - 35 vuotta	tasapoisto	30 vuotta	tasapoisto	20 - 50 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset			30 vuotta	tasapoisto	20 - 30 vuotta
Talousrakennukset	17 vuotta	tasapoisto	10 vuotta	tasapoisto	10 - 20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset			20 vuotta	tasapoisto	20 - 30 vuotta
Asuinrakennukset	35 vuotta	tasapoisto	30 vuotta	tasapoisto	30 - 50 vuotta
Muut kuin betonirunkoiset					
Hallinto- ja laitosrakennukset	25 - 35 vuotta	tasapoisto	20 vuotta	tasapoisto	20 - 50 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset			20 vuotta	tasapoisto	20 - 30 vuotta
Talousrakennukset	17 vuotta	tasapoisto	10 vuotta	tasapoisto	10 - 20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset			20 vuotta	tasapoisto	20 - 30 vuotta
Asuinrakennukset	35 vuotta	tasapoisto	30 vuotta	tasapoisto	30 - 50 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
Kadut, tiet, torit ja puistot	17 vuotta	tasapoisto	15 vuotta	tasapoisto	15 - 20 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	17 vuotta	tasapoisto	10 vuotta	tasapoisto	10 - 30 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	17 vuotta	tasapoisto	15 vuotta	tasapoisto	15 - 30 vuotta
Vedenjakeluverkosto	25 vuotta	tasapoisto	30 vuotta	tasapoisto	30 - 40 vuotta
Viemäriverkko	25 vuotta	tasapoisto	30 vuotta	tasapoisto	30 - 40 vuotta
Kaukolämpöverkko			20 vuotta	tasapoisto	20 - 30 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	17 vuotta	tasapoisto	15 vuotta	tasapoisto	15 - 20 vuotta
Puhelinverkko, keskussema ja alakeskukset			10 vuotta	tasapoisto	10 - 12 vuotta
Maakaasuverkko			20 vuotta	tasapoisto	20 - 25 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot			15 vuotta	tasapoisto	15 - 20 vuotta
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	12 vuotta	tasapoisto	10 vuotta	tasapoisto	10 - 20 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	12 vuotta	tasapoisto	15 vuotta	tasapoisto	15 - 20 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	12 vuotta	tasapoisto	10 vuotta	tasapoisto	10 - 15 vuotta
rakenteet	12 vuotta	tasapoisto	10 vuotta	tasapoisto	10 - 15 vuotta
Koneet ja kalusto					
Rautaiset alukset			15 vuotta	tasapoisto	15 - 20 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet			8 vuotta	tasapoisto	8 - 15 vuotta
Muut kuljetusvälineet	7 vuotta	tasapoisto	4 vuotta	tasapoisto	4 - 7 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	7 vuotta	tasapoisto	5 vuotta	tasapoisto	5 - 10 vuotta
Muut raskaat koneet	12 vuotta	tasapoisto	10 vuotta	tasapoisto	10 - 15 vuotta
Muut kevyet koneet	7 vuotta	tasapoisto	5 vuotta	tasapoisto	5 - 10 vuotta
Sairaala-, terveydnhuolto, yms. laitteet	10 vuotta	tasapoisto	5 vuotta	tasapoisto	5 - 15 vuotta
Atk-laitteet	4 vuotta	tasapoisto	3 vuotta	tasapoisto	3 - 5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	4 vuotta	tasapoisto	3 vuotta	tasapoisto	3 - 5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet					
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto		käytön mukainen poisto		käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet			ei poistoaikaa		ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa		ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa		ei poistoaikaa

Liite 12 – 16 ei ilmoitettavaa.

Tasetta koskevat liitetiedot (1000 €)

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Liite 17 – 18 ei ilmoitettavaa.

19 Tietoja pysyvistä vastaavista

PYSYVÄT VASTAAVAT KÄYTTÖOMAISUUS	Aineelliset hyödykkeet					
	Rakennukset	vesijohto-verkostojen laitteet	viemäri-verkosto	hulevesi-verkosto	koneet ja kalusto	**Yhteensä**
Poistamaton hankintameno 1.1.2020	1 284	14 895	7 196	6 111	13	**29 499**
Lisäykset tilikauden aikana	0	1 581	553	476	0	**2 610**
Rahoitusosuudet tilikaudella	0				0	**0**
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0		0	**0**
Siirto erien välillä	0	0	0	0	0	**0**
Tilikauden poisto	-57	-1 179	-268	-281	-2	**-1 787**
Arvonalennukset ja niiden palautukset	0	0	0	0	0	**0**
Poistamaton hankintam. 31.12.2020	**1 227**	**15 297**	**7 481**	**6 306**	**11**	**30 322**
Arvonkorotukset	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	**1 227**	**15 297**	**7 481**	**6 306**	**11**	**30 322**

Liite 20 - 22 ei ilmoitettavaa.

23 Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset

Saamisten erittely	**2020**		**2019**	
	Pitkä-aikaiset	**Lyhyt-aikaiset**	**Pitkä-aikaiset**	**Lyhyt-aikaiset**
Saamiset muita				
Myyntisaamiset tytäryhteisöltä		6		4
Myyntisaamiset jäsenkuntayhtymiltä		4		7
Myyntisaamiset		1 551		914
Saamiset Kunnalta				
Lainasaamiset		5 632		3 944
Yhdystilisaamiset		137		162
Muut saamiset		0		13
Siirtosaamiset		0		571
Yhteensä		**7 331**		**5 610**
Saamiset yhteensä		**7 331**		**5 610**

24 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Vesi- ja jätevesimaksut	0	510
Jäteveden tasauslasku Kuves	0	61
Tulojäämät yhteensä	0	571
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	**0**	**571**

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25 Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksestä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana

	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	7 500	7 500
Lisäykset tilikaudella	0	0
Vähennykset tilikaudella	0	0
Peruspääoma 31.12.	7 500	7 500
Muut omat rahastot 1.1.	0	3 047
Lisäykset tilikaudella		
Vähennykset tilikaudella	0	-3 047
Muu oma pääoma 31.12.	0	0
Edellisen tilikauden yli-/alijäämä	14 281	9 811
Tilikauden yli-/alijäämä	1 008	1 423
Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset	0	3 047
Oma pääoma 31.12.	**22 789**	**21 781**

Liite 26 -29 ei ilmoitettavaa.

30 Pitkä- ja lyhytaikaiset velat

	2020		2019	
	Pitkä-aikaiset	**Lyhyt-aikaiset**	**Pitkä-aikaiset**	**Lyhyt-aikaiset**
Velat kunnalle				
Saadut ennakot	0		0	0
Ostovelat	0	0	0	0
Muut velat	150	0	150	0
Siirtovelat	0	0	0	0
Yhteensä	**150**	**0**	**150**	**0**
Velat muille				
Saadut ennakot	0	2	0	2
Ostovelat	0	456	0	489
Lainat	0	0	0	0
Muut velat	12 995	191	11 508	6
Siirtovelat		256		327
Yhteensä	**12 995**	**905**	**11 508**	**824**
Velat yhteensä	**13 145**	**905**	**11 659**	**824**

Liite 31 -32 ei ilmoitettavaa.

33 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Yhdystilin siirtovelka	0	0
Lomapalkkavelan ja hen	233	218
Muut siirtovelat	24	109
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	**256**	**327**

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot (1000 €)

Liite 34 - 37 ei ilmoitettavaa.

38 Vuokravastuut

	2020	2019
Leasingvastuiden yhteismäärä	**49**	**77**
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	28	28
Myöhemmin maksettavat	21	49

Liite 39 – 41 ei ilmoitettavaa.

Henkilöstöä, tilintarkastajien palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot (1000 €)

42 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

	2020	2019
Vakinainen henkilöstö	16	16
HTV3*	14,6	13,2

HTV3 = palveluksessaolopäivien (vähenntty kaikki poissaolot) lkm kalenteripäivinä/365

43 Tilikauden palkat, palkkiot eläkekulut ja muut henkilösivukulut, jos henkilöstömenoja on aktivoitu taseeseen

	2020	2019
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	831	789
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	154	155
Muut henkilösivukulut	24	22
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	1 009	966
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen		
Palkat ja palkkiot	64	38
Henkilösivukulut		
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	64	38
Henkilöstökulut yhteensä	**1 074**	**1 005**

Liite 44 – 46 ei ilmoitettavaa.

LASKENNALLISESTI ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET (1000 €)

Huleveden tulos-, rahoitus- ja taselaskelma

Tuloslaskelma Hulevesi

		TP 2020		TP 2019
Liikevaihto		**10**		**10**
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-2		-41	
Palvelujen ostot	-2	-4	-0	-41
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-281		-252	
Arvonalentumiset	-0	-281	0	-252
Liikeylijäämä (-alijäämä)		**-275**		**-284**
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		**-275**		**-284**
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		**-275**		**-284**
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		**-275**		**-284**

Rahoituslaskelma Hulevesi

	TP 2020	TP 2019
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	-275	-284
Poistot ja arvonalentumiset	281	252
	6	-31
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-476	-1 054
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-470**	**-1 085**
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	0	-1
Korottomien velkojen muutos liikelaitokselta	560	1 197
Liittymismaksujen muutos	197	139
Rahoituksen rahavirta	**756**	**1 335**
Rahavarojen muutos	**286**	**250**
Rahavarojen muutos	536	435
Rahavarat 31.12.		
Rahavarat 1.1.		

Tase Hulevesi

	TP 2020	TP 2019
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 204	6 728
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikket	9	9
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**7 212**	**6 737**
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	**232**	**513**
Peruspääoma	1 544	1 544
Edellisten kausien yli-/alijäämä	-1 031	-747
Tilikauden yli-/alijäämä	-281	-284
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	**6 980**	**6 224**
Liittymismaksut ja muut velat	1 362	1 165
Koroton velka liikelaitokselta	5 618	5 059
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**7 212**	**6 737**

Liikelaitoksen tulos-, rahoitus- ja taselaskelmat eriteltynä ilman hulevettä

Tuloslaskelma koko laitos sekä ilman hulevettä

	TP 2020		2020 ilman hulevettä		TP 2019		2019 ilman hulevettä	
Liikevaihto		**7 388**		**7 378**		**7 527**		**7 517**
Valmistus omaan käyttöön		64		64		38		38
Liiketoiminnan muut tuotot		9		9		11		11
Materiaalit ja palvelut								
Aineet, tarvikkeet ja tavarat								
Ostot tilikauden aikaana	-1 345		-1 343		-1 201		-1 160	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-0		-0		0			
Palvelujen ostot	-1 693	-3 038	-1 691	-3 034	-1 576	-2 777	-1 576	-2 736
Henkilöstökulut								
Palkat ja palkkiot	-831		-831		-789		-789	
Henkilösivukulut								
Eläkekulut	-154		-154		-155		-155	
Muut henkilösivukulut	-24	-1 009	-24	-1 009	-22	-965	-22	-965
Poistot ja arvonalentumiset								
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 787		-1 506		-1 717		-1 465	
Arvonalentumiset	-0	-1 787		-1 787	0	-1 717		-1 465
Liiketoiminnan muut kulut		-135		-135		-208		-208
Liikeylijäämä (-alijäämä)		**1 493**		**1 487**		**1 909**		**2 192**
Rahoitustuotot ja -kulut								
Muut rahoitustuotot	3		3		2		2	
Korvaus peruspääomasta	-488		-488		-488		-488	
Muut rahoituskulut	0	-485	0	-485	-0	-486	-0	-486
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		**1 008**		**1 002**		**1 423**		**1 706**
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		**1 008**		**1 002**		**1 423**		**1 706**
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)								0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		**1 008**		**1 002**		**1 423**		**1 706**

Rahoituslaskelma koko laitos sekä ilman hulevettä

	TP 2020	2020 ilman hulevettä	TP 2019	2019 ilman hulevettä
Toiminnan rahavirta				
Liikeylijäämä (-alijäämä)	1 493	1 768	1 909	2 193
Poistot ja arvonalentumiset	1 787	1 506	1 717	1 465
Rahoitustuotot ja -kulut	-485	-485	-486	-486
	2 795	2 789	3 140	3 171
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-2 610	-2 134	-2 930	-1 875
	-2 610	-2 134	-2 930	-1 875
Toiminnan ja investointien rahavirta	**185**	**655**	**211**	**1 296**
Rahoituksen rahavirta				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	-32	-32	-27	-26
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-1 662	-1 662	487	487
Saamisten muutos muilta	-58	-58	-710	-710
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä			-1 467	-1 467
Korottomattomien velkojen muutos liikelaitokselta		-560		-1 197
Korottomien velkojen muutos muilta	1 567	1 370	1 507	1 368
	-185	-941	-211	-1 546
Rahoituksen rahavirta	**-185**	**-941**	**-211**	**-1 546**
Rahavarojen muutos	**-0**	**-286**	**-0**	**-250**

Tase koko laitos ja ilman hulevettä

	2020	2020 ilman hulevettä	2019	2019 ilman hulevettä
VASTAAVAA				
A PYSYVÄT VASTAAVAT	30 322	23 118	29 499	22 771
II Aineelliset hyödykkeet	30 322	23 118	29 499	22 771
2. Rakennukset	1 227	1 227	1 284	1 284
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	29 084	21 880	28 202	21 474
4. Koneet ja kalusto	11	11	13	13
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 617	13 227	5 865	10 915
I Vaihto-omaisuus	286	278	254	245
1. Aineet ja tarvikkeet	286	278	254	245
II Saamiset	7 331	12 949	5 611	10 670
Pitkäaikaiset saamiset		5 618		5 059
1. Laina saaminen hulevedeltä		5 618		5 059
Lyhytaikaiset saamiset	7 331	7 331	5 611	5 611
1. Myyntisaamiset	1 562	1 562	924	924
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	5 632	5 632	3 944	3 944
4. Muut saamiset	0	0	9	9
5. Siirtosaamiset	137	137	734	734
IV Rahat ja pankkisaamiset	0	0	0	0
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**37 939**	**36 345**	**35 364**	**33 686**
VASTATTAVAA				
A OMA PÄÄOMA	22 789	22 557	21 781	21 268
I Peruspääoma	7 500	5 956	7 500	5 956
III Muut omat rahastot				
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	14 281	15 312	12 858	13 605
V Tilikauden yli-/alijäämä	1 008	1 289	1 423	1 707
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	1 100	1 100	1 100	1 100
2. Vapaaehtoiset varaukset	1 100	1 100	1 100	1 100
E VIERAS PÄÄOMA	14 050	12 688	12 483	11 318
I Pitkäaikainen	13 145	11 784	11 659	10 494
8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	150	150	150	150
10. Muut velat	12 995	11 633	11 508	10 344
II Lyhytaikainen	904	904	824	824
6. Saadut ennakot	2	2	2	2
7. Ostovelat	456	456	489	489
9. Muut velat	191	191	6	6
10. Siirtovelat	256	256	327	327
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**37 939**	**36 345**	**35 364**	**33 686**

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Liikelaitoksen tilinpäätöksen allekirjoittavat johtokunnan jäsenet ja liikelaitoksenjohtaja.

Tuusulassa 25.2.2021

TUUSULAN VESIHUOLTOLIIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA

Oksanen Matti

Margita Winqvist

Marjut Kylliäinen

Jarno Ruusala

Jorma Sulander

Jukka Sahlakari
liikelaitoksen johtaja

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen

Tuusulassa / 2021

KPMG Oy Ab
Tilintarkastusyhteisö

Juha Huuskonen
JHT, KHT

Liikelaitoksen vaikutus kunnan talouteen

LIIKELAITOKSEN VAIKUTUS KUNNAN TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMISEEN 22.2.2021 25.3.2020
Tuusulan kunta ja Tuusulan Vesihuoltoliikelaitos

				Eliminointi- ja oikaisukirjaukset						Eliminointi- ja oikaisukirjaukset		
	kunta	**liikelaitos**		**kunta**	**liikelaitos**	**1.1.-31.12.2020**	**kunta**	**liikelaitos**		**kunta**	**liikelaitos**	**1.1.-31.12.2019**
Toimintatuotot	56 088 821,98	7 397 017,53		-24 704 566,44	-337 279,51	38 443 993,56	65 517 657,10	7 537 742,19		-26 188 721,45	-458 226,02	46 408 451,82
Myyntituotot												
Ulkoiset	8 695 854,99	7 050 798,31				15 746 653,30	8 761 114,18	7 023 099,78				15 784 213,96
Sisäiset	8 584 550,13	337 279,51	*1) 2)*	-8 584 550,13	-337 279,51	0,00	9 661 043,39	458 226,02	*1) 2)*	-9 661 043,39	-458 226,02	0,00
Maksutuotot												
Ulkoiset	8 376 465,69	0,00				8 376 465,69	10 208 824,61	45 178,93				10 254 003,54
Sisäiset	40 575,29	0,00		-40 575,29		0,00	48 395,01	0,00		-48 395,01		0,00
Tuet ja avustukset	1 871 355,25	0,00				1 871 355,25	2 233 756,43	0,00				2 233 756,43
Sisäiset (kunnalta)		0,00				0,00		0,00				0,00
Vuokratuotot												
Ulkoiset	7 035 541,02	3 025,62				7 038 566,64	7 189 867,24	2 603,26				7 192 470,50
Sisäiset	16 079 222,80	0,00	*4)*	-16 079 222,80		0,00	16 367 868,00	0,00	*4)*	-16 367 868,00		0,00
Muut toimintatuotot												
Ulkoiset	5 405 038,59	5 914,09				5 410 952,68	10 935 373,19	8 634,20				10 944 007,39
Sisäiset	218,22	0,00	*1)*	-218,22	0,00	0,00	111 415,05	0,00	*1)*	-111 415,05	0,00	0,00
Valmistus omaan käyttöön	421 122,13	64 439,87				485 562,00	228 112,79	38 207,40				266 320,19
Toimintakulut	-271 749 186,62	-4 182 103,87		24 752 667,00	289 178,95	-250 889 444,54	-271 675 194,49	-3 949 799,30		26 245 551,88	401 395,59	-248 978 046,32
Henkilöstökulut												
Palkat ja palkkiot	-59 754 525,63	-830 820,69				-60 585 346,32	-59 124 354,05	-788 514,82				-59 912 868,87
Henkilösivukulut												
Eläkekulut	-13 116 243,19	-154 282,24				-13 270 525,43	-13 358 641,04	-154 571,07				-13 513 212,11
Muut henkilösivukulut	-1 940 215,43	-24 392,85				-1 964 608,28	-1 749 127,56	-22 269,90				-1 771 397,46
Palvelujen ostot												
Ulkoiset	-148 321 689,45	-1 503 033,38				-149 824 722,83	-147 602 507,72	-1 340 757,98				-148 943 265,70
Sisäiset	-8 578 644,35	-189 954,05	*2)*	8 578 644,35	189 954,05	0,00	-9 730 390,65	-235 663,21	*2)*	9 730 390,65	235 663,21	0,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat												
Ulkoiset	-9 483 011,06	-1 314 679,86				-10 797 690,92	-9 075 470,58	-1 107 434,59				-10 182 905,17
Sisäiset	-159 755,55	-30 015,70	*1)*	159 755,55	30 015,70	0,00	-210 500,61	-93 108,38	*1)*	210 500,61	93 108,38	0,00
Ostot tilikauden aikana												
Varaston muutos	-31 039,45	-0,29				-31 039,74	-49 759,74	27,11				-49 732,63
Avustukset	-7 480 058,92	0,00				-7 480 058,92	-7 359 555,41	0,00				-7 359 555,41
Sisäiset (liikelaitokselle)	0,00					0,00	0,00					0,00
Vuokrat												
Ulkoiset	-6 871 077,88	-43 430,17				-6 914 508,05	-6 038 790,46	-34 259,86				-6 073 050,32
Sisäiset	-16 010 013,60	-69 209,20	*4)*	16 010 013,60	69 209,20	0,00	-16 298 538,22	-72 624,00	*4)*	16 298 538,22	72 624,00	0,00
Muut toimintakulut												
Ulkoiset	1 341,39	-22 285,44				-20 944,05	-1 071 436,05	-100 622,60				-1 172 058,65
Sisäiset	-4 253,50	0,00	*5)*	4 253,50	0,00	0,00	-6 122,40	0,00	*5)*	6 122,40	0,00	0,00
Toimintakate	**-215 239 242,51**	**3 279 353,53**		**48 100,56**	**-48 100,56**	**-211 959 888,98**	**-205 929 424,60**	**3 626 150,29**		**56 830,43**	**-56 830,43**	**-202 303 274,31**

LIIKELAITOKSEN VAIKUTUS KUNNAN TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMISEEN 22.2.2021 25.3.2020
Tuusulan kunta ja Tuusulan Vesihuoltoliikelaitos

				Eliminointi- ja oikaisukirjaukset						Eliminointi- ja oikaisukirjaukset		
	kunta	**liikelaitos**		**kunta**	**liikelaitos**	**1.1.-31.12.2020**	**kunta**	**liikelaitos**		**kunta**	**liikelaitos**	**1.1.-31.12.2019**
Verotulot	192 120 963,06	0,00				192 120 963,06	182 522 866,35	0,00				182 522 866,35
Valtionosuudet	42 076 756,00	0,00				42 076 756,00	25 429 422,00	0,00				25 429 422,00
Rahoitustuotot ja -kulut												
Korkotuotot	85 695,97	0,00				85 695,97	102 165,22	0,00				102 165,22
Sisäiset (liikelaitokselta)												
Muut rahoitustuotot	522 153,51	2 861,82				525 015,33	574 172,13	1 506,05				575 678,18
Sisäiset (liikelaitoksen korvaus peruspääomasta)	487 500,00		*3)*	-487 500,00		0,00	487 500,00		*3)*	-487 500,00		0,00
Korkokulut												
Ulkoiset	-1 068 991,97					-1 068 991,97	-862 750,00					-862 750,00
Sisäiset		0,00				0,00		0,00				0,00
Korvaus peruspääomasta		-487 500,00	*3)*		487 500,00	0,00		-487 500,00	*3)*		487 500,00	0,00
Muut rahoituskulut	-8 105,03	0,00				-8 105,03	-9 317,26	-39,32				-9 356,58
Vuosikate	**18 976 729,03**	**2 794 715,35**		**-439 399,44**	**439 399,44**	**21 771 444,38**	**2 314 633,84**	**3 140 117,02**		**-430 669,57**	**430 669,57**	**5 454 750,86**
Poistot ja arvonalentumiset						0,00						0,00
Suunnitelman muk. poistot	-14 903 962,77	-1 786 565,00				-16 690 527,77	-13 863 474,24	-1 717 156,94				-15 580 631,18
Arvonalentumiset	-2 076 563,83	0,00				-2 076 563,83	-9 803 841,96	0,00				-9 803 841,96
Satunnaiset erät												
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00				0,00	0,00	0,00				0,00
Satunnaiset kulut	0,00	0,00				0,00	0,00	0,00				0,00
Tilikauden tulos	**1 996 202,43**	**1 008 150,35**				**3 004 352,78**	**-21 352 682,36**	**1 422 960,08**				**-19 929 722,28**
Poistoeron vähennys	0,00	0,00				0,00	0,00	0,00				0,00
Varausten ja rahastojen muutokset	0,00	0,00				0,00	0,00	0,00				0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**1 996 202,43**	**1 008 150,35**		**-439 399,44**	**439 399,44**	**3 004 352,78**	**-21 352 682,36**	**1 422 960,08**		**-430 669,57**	**430 669,57**	**-19 929 722,28**
		0,00										

Vientiselitteet:

1) Eliminoidaan liikelaitoksen ja kunnan muiden yksiköiden välinen sisäinen myynti ja sisäiset ostot.

2) Eliminoidaan sisäisten palvelujen ostot ja myynnit

3) Eliminoidaan liikelaitoksen peruspääoman korkotuotto

4) Eliminoidaan sisäiset vuokrat

5) Eliminoidaan sisäiset muut toimintakulut

Tuusulan vesihuoltoliikelaitoksen eliminoitu tulos ilman kuntaa	*568 750,91*	*992 290,51*
Tuusulan kunnan eliminoitu tulos ilman vesihuoltoliikelaitosta	*2 435 601,87*	*-20 922 012,79*
Eliminoitu tulos yhteensä	***3 004 352,78***	***-19 929 722,28***

RAHOITUSLASKELMA -YHDISTELY

Tuusulan kunta ja Tuusulan Vesihuoltoliikelaitos

	kunta	liikelaitos	Eliminointi-kirjaukset kunta	Eliminointi-kirjaukset liikelaitos	1.1.-31.12.2020	kunta	liikelaitos	Eliminointi-kirjaukset kunta	Eliminointi-kirjaukset liikelaitos	1.1.-31.12.2019
Toiminnan rahavirta										
Tulorahoitus	**14 048 287,93**	**2 794 715,35**			**16 843 003,28**	**-7 492 517,24**	**3 140 117,02**			**-4 352 400,22**
Vuosikate	18 976 729,03	2 794 715,35 1)	-430 669,57	430 669,57	21 771 444,38	2 314 633,84	3 140 117,02 1)	0,00	0,00	5 454 750,86
Satunnaiset erät	0,00	0,00			0,00	0,00	0,00			0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-4 928 441,10	0,00			-4 928 441,10	-9 807 151,08	0,00			-9 807 151,08
Investointien rahavirta	**-15 793 030,06**	**-2 609 565,89**			**-18 402 595,95**	**-24 755 054,75**	**-2 929 524,89**			**-27 684 579,64**
Investointimenot	-22 253 769,56	-2 609 565,89			-24 863 335,45	-36 802 403,97	-2 929 524,89			-39 731 928,86
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00			0,00	1 155 901,88	0,00			1 155 901,88
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6 460 739,50	0,00			6 460 739,50	10 891 447,34	0,00			10 891 447,34
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-1 744 742,13**	**185 149,46**	**-430 669,57**	**430 669,57**	**-1 559 592,67**	**-32 247 571,99**	**210 592,13**	**0,00**	**0,00**	**-32 036 979,86**
Rahoituksen rahavirta										
Antolainauksen muutokset	**322 587,00**	**0,00**			**322 587,00**	**3 818 310,31**	**0,00**			**3 818 310,31**
Antolainasaamisten lisäykset/ vähennykset	322 587,00	0,00			322 587,00	3 818 310,31	0,00			3 818 310,31
Lainakannan muutokset	**6 701 941,93**	**0,00**			**5 013 903,42**	**27 137 369,36**	**0,00**			**27 786 717,05**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000 000,00	0,00			20 000 000,00	30 000 000,00	0,00			30 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,00	0,00			0,00	0,00	0,00			0,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-13 298 058,07	0,00 2)	-1 688 038,51	0,00	-14 986 096,58	-2 862 630,64	0,00 2)	649 347,69	0,00	-2 213 282,95
Oman pääoman muutokset	**0,00**	**0,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**			**0,00**
Muut maksuvalmiuden muutokset	**-13 490 422,96**	**-185 149,46**			**-11 987 533,91**	**8 168 128,99**	**-210 592,13**			**7 308 189,17**
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-74 110,79	0,00			-74 110,79	295 446,14	0,00			295 446,14
Vaihto-omaisuuden muutos	413 959,79	-32 089,88			381 869,91	36 813,41	-27 163,09			9 650,32
Saamisten muutos	675 002,56	-1 719 896,48 2) 3)		1 662 347,57	617 453,65	1 710 012,31	-223 343,14 2) 3)	-1 466 851,50	-487 138,98	-467 321,31
Korottomien velkojen muutos	-14 505 274,52	1 566 836,90 3)	25 690,94		-12 912 746,68	6 125 857,13	39 914,10 3)	-162 208,71	1 466 851,50	7 470 414,02
Rahoituksen rahavirta / Vaikutus	**-6 465 894,03**	**-185 149,46**	**-1 662 347,57**	**1 662 347,57**	**-6 651 043,49**	**39 123 808,66**	**-210 592,13**	**-979 712,52**	**979 712,52**	**38 913 216,53**
Rahavarojen muutos	**-8 210 636,16**	**0,00**	**-2 093 017,14**	**2 093 017,14**	**-8 210 636,16**	**6 876 236,67**	**0,00**	**-979 712,52**	**979 712,52**	**6 876 236,67**
Rahavarat 31.12., €	8 253 520,77				8 253 520,77	16 464 156,93				16 464 156,93
Rahavarat 1.1., €	16 464 156,93	0,00			16 464 156,93	9 587 920,26	0,00			9 587 920,26
	-8 210 636,16	**0,00**			**-8 210 636,16**	**6 876 236,67**	**0,00**			**6 876 236,67**

1) Eliminoidaan sisäisten erien vaikutus vuosikatteeseen

2) Eliminoidaan sisäiset lainat

3) Eliminoidaan kunnan ja liikelaitoksen välisen yhdystilin saldon muutos

TASE-YHDISTELY

Tuusulan kunta ja Tuusulan Vesihuoltoliikelaitos

	Kunnan osatase 31.12.2020	Liikelaitoksen tase 31.12.2020	Eliminointikirjaukset kunta	Eliminointikirjaukset liikelaitos	Kunnan kokonaistase 31.12.2020	Kunnan osatase 31.12.2019	Liikelaitoksen tase 31.12.2019	Eliminointikirjaukset kunta	Eliminointikirjaukset liikelaitos	Kunnan kokonaistase 31.12.2019
VASTAAVAA										
A. PYSYVÄT VASTAAVAT	**307 786 643,13**	**30 321 862,41**			**330 458 081,13**	**304 368 285,57**	**29 498 861,52**			**326 216 722,68**
I Aineettomat hyödykkeet	**99 869,15**	**0,00**			**99 869,15**	**109 471,51**	**0,00**			**109 471,51**
Aineettomat oikeudet	99 869,15	0,00			99 869,15	109 471,51	0,00			109 471,51
Muut pitkävaik menot	0,00	0,00			0,00	0,00	0,00			0,00
II Aineelliset hyödykkeet	**265 023 243,66**	**30 321 862,41**			**295 229 546,53**	**260 286 946,74**	**29 498 861,52**			**289 670 248,72**
Maa- ja vesialueet	67 973 336,66	0,00			67 973 336,66	66 529 866,67	0,00			66 529 866,67
Kiinteistöjen liittymismaksut	159 317,67	*1)*	-115 559,54		43 758,13	159 317,67	*1)*	-115 559,54		43 758,13
Rakennukset	109 787 597,42	1 227 273,70			111 014 871,12	113 606 312,33	1 284 101,86			114 890 414,19
Kiinteät rakenteet ja laitteet	78 930 772,45	29 084 008,91			108 014 781,36	73 239 778,40	28 201 871,54			101 441 649,94
Koneet ja kalusto	2 985 453,36	10 579,80			2 996 033,16	3 379 649,25	12 888,12			3 392 537,37
Muut aineelliset hyödykkeet	291 782,38	0,00			291 782,38	291 782,38	0,00			291 782,38
Ennakkomaksu ja keskeneräis.	4 894 983,72	0,00			4 894 983,72	3 080 240,04	0,00			3 080 240,04
III Sijoitukset	**42 663 530,32**	**0,00**			**35 128 665,45**	**43 971 867,32**	**0,00**			**36 437 002,45**
Osakkeet ja osuudet	39 512 365,45	0,00 *3)*	-7 500 000,00		32 012 365,45	40 498 115,45	0,00 *3)*	-7 500 000,00		32 998 115,45
Muut lainasaamiset	3 090 000,00	0,00			3 090 000,00	3 412 587,00	0,00			3 412 587,00
Muut saamiset	61 164,87	0,00 *1)*	-34 864,87		26 300,00	61 164,87	0,00 *1)*	-34 864,87		26 300,00
B. TOIMEKSIANTOJEN VARAT	**11 979,46**	**0,00**			**11 979,46**	**31 850,26**	**0,00**			**31 850,26**
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00			0,00	0,00	0,00			0,00
Lahjoitusrahastojen erityiskatt.	11 979,46	0,00			11 979,46	31 850,26	0,00			31 850,26
C. VAIHTUVAT VASTAAVAT	**18 848 553,34**	**7 617 142,46**			**20 697 627,59**	**28 148 151,85**	**5 865 156,10**			**29 907 587,31**
I Vaihto-omaisuus	**213 394,39**	**286 454,78**			**499 849,17**	**627 354,18**	**254 364,90**			**881 719,08**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	213 394,39	286 454,78			499 849,17	627 354,18	254 364,90			881 719,08
II Saamiset	**10 381 638,18**	**7 330 687,68**			**11 944 257,65**	**11 056 640,74**	**5 610 791,20**			**12 561 711,30**
Pitkäaikaiset saamiset	*744 259,09*	*0,00*			*744 259,09*	*1 656 390,49*	*0,00*			*1 656 390,49*
lainasaamiset	49 881,09	0,00			49 881,09	66 390,49	0,00			66 390,49
muut saamiset	10 000,00	0,00			10 000,00	10 000,00	0,00			10 000,00
muut siirtosaamiset	684 378,00	0,00			684 378,00	1 580 000,00	0,00			1 580 000,00
Lyhytaikaiset saamiset	*9 637 379,09*	*7 330 687,68*			*11 199 998,56*	*9 400 250,25*	*5 610 791,20*			*10 905 320,81*
myyntisaamiset	7 070 933,03	1 562 224,87			8 633 157,90	6 108 733,48	924 318,80			7 033 052,28
lainasaamiset	260 000,00	5 631 550,44 *2)*		-5 631 550,44	260 000,00	0,00	3 943 511,93 *2)*		-3 943 511,93	0,00
muut saamiset	962 843,92	394,60			963 238,52	1 483 921,57	9 150,92			1 493 072,49
siirtosaamiset	1 343 602,14	136 517,77 *4)*		-136 517,77	1 343 602,14	1 807 595,20	733 809,55 *4)*		-162 208,71	2 379 196,04
III Rahoitusarvopaperit	**0,00**	**0,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**			**0,00**
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00			0,00	0,00	0,00			0,00
IV Rahat ja pankkisaamiset	**8 253 520,77**	**0,00**			**8 253 520,77**	**16 464 156,93**	**0,00**			**16 464 156,93**
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**326 647 175,93**	**37 939 004,87**	**-7 650 424,41**	**-5 768 068,21**	**351 167 688,18**	**332 548 287,68**	**35 364 017,62**	**-7 650 424,41**	**-4 105 720,64**	**356 156 160,25**

TASE-YHDISTELY
Tuusulan kunta ja Tuusulan Vesihuoltoliikelaitos

	Kunnan osatase 31.12.2020	Liikelaitoksen tase 31.12.2020	Eliminointikirjaukset kunta	Eliminointikirjaukset liikelaitos	Kunnan kokonaistase 31.12.2020	Kunnan osatase 31.12.2019	Liikelaitoksen tase 31.12.2019	Eliminointikirjaukset kunta	Eliminointikirjaukset liikelaitos	Kunnan kokonaistase 31.12.2019
VASTATTAVAA										
A. OMA PÄÄOMA	**156 065 873,92**	**22 789 262,52**			**171 355 136,44**	**154 069 671,49**	**21 781 112,17**			**168 350 783,66**
I Peruspääoma	127 515 526,38	7 500 000,00 *3)*		-7 500 000,00	127 515 526,38	127 515 526,38	7 500 000,00 *3)*		-7 500 000,00	127 515 526,38
IV Muut omat rahastot					0,00					0,00
V Ed. tilikausien yli-/ alijäämä	26 554 145,11	14 281 112,17			40 835 257,28	47 906 827,47	12 858 152,09			60 764 979,56
VI tilikauden yli- / alijäämä	1 996 202,43	1 008 150,35			3 004 352,78	-21 352 682,36	1 422 960,08			-19 929 722,28
B. POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	**0,00**	**1 100 000,00**			**1 100 000,00**	**0,00**	**1 100 000,00**			**1 100 000,00**
Poistoero	0,00	0,00			0,00	0,00	0,00			0,00
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	1 100 000,00			1 100 000,00	0,00	1 100 000,00			1 100 000,00
C. PAKOLLISET VARAUKSET	**1 291 110,78**	**0,00**			**1 291 110,78**	**1 291 110,78**	**0,00**			**1 291 110,78**
Muut pakolliset varaukset	1 291 110,78	0,00			1 291 110,78	1 291 110,78	0,00			1 291 110,78
D. TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	**1 489 285,11**	**0,00**			**1 489 285,11**	**1 583 266,70**	**0,00**			**1 583 266,70**
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00			0,00	0,00	0,00			0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 489 285,11	0,00			1 489 285,11	1 583 266,70	0,00			1 583 266,70
Muut toimeksiantojen pääomat	0,00	0,00			0,00	0,00	0,00			0,00
E. VIERAS PÄÄOMA	**167 800 906,12**	**14 049 742,35**			**175 932 155,85**	**175 604 238,71**	**12 482 905,45**			**183 830 999,11**
I Pitkäaikainen	**105 085 515,35**	**13 145 319,82**			**118 080 410,76**	**88 629 110,69**	**11 658 801,03**			**100 137 487,31**
Lainat rah ja vak.laitoksilta	105 000 000,00	0,00			105 000 000,00	85 000 000,00	0,00			85 000 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00			0,00	0,00	0,00			0,00
Muut velat	85 515,35	0,00			85 515,35	3 629 110,69	0,00			3 629 110,69
Liittymismaksut	0,00	13 145 319,82 *1)*		-150 424,41	12 994 895,41	0,00	11 658 801,03 *1)*		-150 424,41	11 508 376,62
II Lyhytaikainen	**62 715 390,77**	**904 422,53**			**57 851 745,09**	**86 975 128,02**	**824 104,42**			**83 693 511,80**
Lainat rah ja vak.laitoksilta	23 000 000,00	0,00			23 000 000,00	36 300 000,00	0,00			36 300 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00			0,00	0,00	0,00			0,00
Lainat muilta luotonantajilta	9 031 031,57	0,00 *2)*	-5 631 550,44		3 399 481,13	9 029 089,64	0,00 *2)*	-3 943 511,93		5 085 577,71
Saadut ennakot	6 677 417,71	2 018,72			6 679 436,43	5 060 032,58	2 127,92			5 062 160,50
Ostovelat	7 159 856,10	455 529,16			7 615 385,26	15 542 453,62	488 924,24			16 031 377,86
Muut velat	2 279 147,42	190 626,03			2 469 773,45	1 581 732,23	6 035,02			1 587 767,25
Siirtovelat	14 567 937,97	256 248,62 *4)*	-136 517,77		14 687 668,82	19 461 819,95	327 017,24 *4)*	-162 208,71		19 626 628,48
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**326 647 175,93**	**37 939 004,87**	**-5 768 068,21**	**-7 650 424,41**	**351 167 688,18**	**332 548 287,68**	**35 364 017,62**	**-4 105 720,64**	**-7 650 424,41**	**356 156 160,25**

1) Eliminoidaan käyttöomaisuuden arvoon sisältyvät sisäiset liittymismaksut

2) Eliminoidaan sisäiset lainat

3) Eliminoidaan peruspääomasijoitus liikelaitokseen

4) Eliminoidaan kunnan ja liikelaitoksen välisen yhdystilin saldo

Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset

KASVU JA YMPÄRISTÖ	TILAPALVELUT (1000 €) TP 2019	TA 2020	MTA v.2020	(1000 €) TP 2020	(1000 €) Poikkeama
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	2 851	2 914	2 914	2 929	15
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset	3	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	21 001	20 417	20 417	20 605	188
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	23 855	23 331	23 331	23 534	203
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-2 496	-2 559	-2 559	-2 257	302
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-436	-448	-448	-369	79
Muut henkilösivukulut	-73	-95	-95	-74	21
Palvelujen ostot	-5 816	-5 288	-5 288	-5 012	275
Aineet,tarvikkeet, tavarat	-4 163	-4 234	-4 234	-3 927	307
Avustukset					
Vuokrat	-1 130	-1 460	-1 460	-1 122	338
Muut toimintakulut	-15	-15	-15	-16	-1
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-14 129	-14 097	-14 097	-12 777	1 320
TOIMINTAKATE*	9 726	9 234	9 234	10 757	1 523

* Sitova taso

TILAPALVELUT

Taseyksikkö **Vastuuhenkilö: Tilapalvelupäällikkö Mikko Simpanen**

1 000 €	1) TALOUS-ARVIO	TA muutos	TA + Muutos	TP 2020	TA Tot-%	MTA Tot-%	2) MTA Poikkeama	TP 2019	Muutos-% 2019/2020
Toimintatuotot	23 331	0	23 331	23 534	100,9	100,9	-203	23 855	-1,3
Toimintakulut	-14 097	0	-14 097	-12 777	90,6	90,6	-1 320	-14 129	-9,6
Valmistus omaan käyttöön									
Toimintakate*	9 234	0	9 234	10 757	116,5	191,5	-1 523	9 726	-10,9

TOIMINNAN KUVAUS

Tilapalveluiden laskennallisen taseyksikön tehtävänä on tuottaa kunnan tarvitsemat tilapalvelut, joihin sisältyy mm. tilojen hankinta ja hallinta, rakennuttaminen, rakentaminen ja perusparantaminen, kiinteistöjen huolto ja hoito sekä siivous.

Toimintamme tavoitteena ovat tyytyväiset asiakkaat ja käyttäjät, tarkoituksenmukaiset ja turvalliset tilat, kiinteistöomaisuuden kehittäminen tarpeita vastaavaksi ja omaisuuden arvon säilyttäminen sekä tilojen tuottava ja tehokas käyttö.

Toimitilojen hankinta ja vuokraus, korjaus- ja uudisinvestointien toteuttaminen sekä kiinteistöpalveluiden järjestäminen muodostavat palvelujemme perustan.

Olennaiset tapahtumat palvelualueella

Vuonna 2020 kaikkia palveluverkon uudiskohteita edistettiin ja aikatauluja tarkennettiin. Palveluverkkouudistus sitoi merkittävän osan Tilapalveluiden asiantuntijoiden työresurssia. Vuoden aikana Tilapalvelut terävöitti ja jäsenteli palveluverkon rakentamisen työtapoja ja vastuita, ja työ tulee jatkumaan vuonna 2021.

Palveluverkon käytännön rakentaminen alkoi loppuvuonna 2020 Martta Wendelin päiväkodin rakentamisella. Rakentaminen tulee jatkumaan Monion työmaan aloituksella kesällä 2021.

Etelä-Tuusulan sosiaali- ja terveysaseman vanhimmalla osalla (60-luku) suoritettiin pohjaviemäreiden sukitustyö. Kellokosken koulun vanhimman osan (Ruukin koulu) alapohjien puhdistustyön toinen vaihe saatiin valmiiksi ja näin koko koulun alapohjat on puhdistettu vanhasta maatuneesta laudoitusjätteestä. Hyrylän koulukeskuksessa uusittiin yläasteen tiloissa lattiamateriaalia ja samalla asennettiin sisäilmaongelmien emissiopäästöjä torjuva tuote.

PTS-töitä urakoitiin lähes 700 000 eurolla. Olennaisimpina lukuisat vesikatto- ja julkisivumaalauskohteet, Rykmentinpuiston keittiön ruokasalin kokoontumistilan muutostyöt sekä Riihikallion koulun liikuntasalin alapohjan korjaus.

LVIS-parannustöitä suoritettiin n. 230 000 eurolla. Olennaisimpina useat lämpöjärjestelmien tasapainotukseen liittyvät kohteet, pääkirjaston iv-konemuutos sekä Mestan lämmönvaihtimen uusinta.

Sisäilmaongelmiin suoraan liittyviä korjauksia ja tutkimuksia tehtiin noin 470 000 eurolla. Ulkoalueiden korjaukseen varatulla määrärahalla toteutettiin Lahelanniityn päiväkodin pihan perusparannus.

Uusien oppimisympäristöjen edellyttämiin muutostöihin käytettiin koko varattu määräraha (400 000 €), joista merkittävin muutostyö suoritettiin Kellokosken koulun vanhimmalla osalla (ent. Ruukin koulu).

Koronatilanteesta huolimatta vuosikorjausilmoituksia sekä kiireellisiä korjauspyyntöjä vastaanotettiin lukuisa määrä sähköisen huoltokirjan vikailmoituslinkin välittäminä. Koronatilanne myös osaltaan loi mahdollisuuksia suorittaa korjaustoimenpiteitä kiinteistössä johtuen etätöihin ja etäkoulutoimintaan siirtymisestä.

Koronaepidemia aiheutti suurimmat muutokset koulujen, päiväkotien ja muiden julkisten rakennusten puhtaanapidon päivittäisessä rytmissä. Koske-

tuspintojen sekä wc-tilojen siivousta lisättiin lisäresurssien avulla lähes kaikissa yksiköissä. Matalan kynnyksen poissaolomahdollisuus lisäsi sairauspoissaolopäiviä sekä aiheutti sijaistamispalvelun muodossa kustannuksia roimasti.

Sähköisen huoltokirjan kautta tilapalveluille tuli vähemmän vikailmoituksia ja palvelupyyntöjä kuin vuonna 2019, yhteensä 4583 kappaletta. Vikailmoitukset jakautuivat pääsääntöisesti akuutteihin rikkoutumisiin, sisäilmaongelmiin, pihojen liukkauteen ja vuosikorjaustarpeisiin. Siivouksesta ilmoitetut puutteet olivat vain 5,1% koko ilmoitusmärästä.

Kiinteistönhoidon työmäärien mitoituslaskelmat valmistuivat syksyn 2020 aikana. Työmäärämitoituksesta kävi ilmi, että henkilötyövuosien tarve on 15 henkilöä nykyisellä kiinteistömäärällä mutta kentällä on ainoastaan 13 kiinteistönhoitajaa johtuen siitä, että yksi kiinteistönhoitaja ylläpitää tällä hetkellä huoltokirjaa ja toinen kiinteistönhoitajan tehtävä jäi rekrytoimatta keskeneräisen kiinteistönhoidon mitoituksen vuoksi. Mitoituksessa ei otettu huomioon kiinteistönhoitajien vuosilomatarpeen sijaistamista mikä nostaisi henkilöstötarpeen 17 kiinteistönhoitajaan.

Ostopalvelusiivouksen kilpailutus valmistui kevään korvalla ja palvelutarjoajaksi tuli Lassila &Tikanoja Oyj. Uusi palveluntuottaja aloitti kohteissa heinäkuun alussa 1.7. Palvelutoiminta pyöri moitteettomasti syksyn 2020 vaikka korona aiheutti perussiivoustason nousua sekä tehosiivousta altistuskohteissa. Yhden palvelutuottajan kanssa toimiminen helpotti valvontaa sekä yhteydenpitoa eri osapuolten välillä.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sisäilmaongelmien ennakointi, tutkinta, viestintä ja korjausten suunnittelu sekä toteutuksen järjestäminen jatkuvat ennallaan, ja työllistää koko tilapalvelua merkittävästi. Vuonna 2021 kehitämme ja jatkojalostamme toimintatapojamme edelleen tutkimusselvityksissä, asiakirjahallinnassa sekä tiedottamisessa.

Palveluverkon toteutuksen pääpaino tulee jatkossa siirtymään suunnittelusta toteutukseen, ja tuo merkittäviä resurssihaasteita Tilapalveluille. Tilapalvelut tulee käyttämään ulkopuolisia asiantuntijoita toteutuksen läpiviemiseen.

Vuosittaiset palveluverkon kehityksen arvioinnit pyritään ottamaan mahdollisimman hyvin huomioon suunniteltaessa budjettivuoden korjauskohteiden priorisointia ja hukkainvestointien minimoimista. Myös kiinteistösalkutuksen päivitykset ovat oleellinen tieto kunnossapitomäärärahojen ohjaukseen ja käyttöön.

Kiinteistönhoidon kustannusten nousua havaittiin jo vuonna 2019 johtuen järjestelmällisestä huoltokirjan huolto-ohjelmien mukaisten huoltojen suorittamisesta ja sitä kautta puutteiden ja vikojen parempana havaitsemisena. Siivouksen kustannustason nousua on odotettavissa ylläpitosiivouksessa sekä korjaus- ja saneerauskohteiden valmistumisen jälkeisistä lisäsiivouksista on tullut selkeä tarve. Väistötiloihin siirtyminen tuo osaltaan ennakoimattomia siivoustarpeita jotka havaitaan usein vasta käytön aikana.

Tunnusluvut

KIINTEISTÖNHOITO	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020
m²	178 107	178 107	178 107	175 800	134 700
muutos %	7,3	0,0	0,0	-1,3	-23,4
käyttötalousmenot	5 759 837	6 358 649	6 972 731	7 497 378	6 518 442
€/m²	32,34	35,70	39,15	42,65	48,39
muutos %	-2,4	10,4	9,7	8,9	13,5
Lämmitys €/v.	1 957 287	2 044 512	2 231 783	2 122 925	1 925 322
Sähkö €/v.	1 121 548	1 266 871	1 497 221	1 612 742	1 626 490
Vesi €/v.	311 454	329 292	140 883	151 249	119 431
	3 630 621	3 812 645	**3 869 887**	**3 886 916**	**3 671 243**
SIIVOUS	**TP 2016**	**TP 2017**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TP 2020**
m²	111 986	115 290	115 290	116 500	117 362
muutos %	-1,0	3,0	0,0	1,0	0,7
käyttötalousmenot	3 047 779	2 881 520	2 923 183	3 077 548	3 106 522
muutos %	5,8	-5,5	1,4	5,3	0,9
€/m²	27,22	24,99	25,36	26,42	26,47
muutos %	6,9	-8,2	0,0	4,2	0,2

Kiinteistönhoidon pinta-ala on tarkistettu 2020.

TUUSULAN KUNTA
TILAPALVELUT

TULOSLASKELMA	**1.1.-31.12.2020**	**1.1.-31.12.2019**
	€	**€**
LIIKEVAIHTO	**23 534 003,61**	**23 855 159,35**
Myyntituotot (ulkoiset)	14 941,73	12 588,00
Myyntituotot (sisäiset)	2 913 601,00	2 838 681,60
Vuokratuotot (ulkoiset)	4 524 515,06	4 561 549,41
Vuokratuotot (sisäiset)	16 079 222,80	16 367 868,00
Liiketoiminnan muut tuotot	1 723,02	74 472,34
Valmistus omaan käyttöön		0,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 926 625,28	-4 163 046,71
Palvelujen ostot	-5 012 484,21	-5 816 404,93
Palvelujen ostot (ulkoiset)	-4 627 075,88	-5 371 588,69
Palvelujen ostot (sisäiset)	-385 408,33	-444 816,24
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-2 257 050,93	-2 495 646,20
Henkilösivukulut	-443 198,07	-508 773,09
Eläkekulut	-368 943,84	-435 761,99
Muut henkilösivukulut	-74 254,23	-73 011,10
Poistot ja arvonalennukset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 616 925,98	-6 826 537,52
Arvonalentumiset rakennuksista	-1 667 082,77	
Liiketoiminnan muut kulut	-1 137 246,18	-8 488 770,77
LIIKEYLIJÄÄMÄ	**2 473 390,19**	**-4 444 019,87**
Rahoitustuotot ja -kulut	-210,43	-498,21
Muut rahoitustuotot		0
Muut rahoituskulut	-210,43	-498,21
Korvaus jäännöspääomasta		0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	**2 473 179,76**	**-4 444 518,08**

TUUSULAN KUNTA
TILAPALVELUT

TASE	**31.12.2020**	**31.12.2019**
	€	**€**
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	**119 328 081,51**	**119 289 024,75**
Aineettomat hyödykkeet		88,68
Muut pitkävaikutteiset menot	88,68	88,68
Aineelliset hyödykkeet	119 301 781,51	119 262 636,07
Ei pal. kelp. liittymismaksut	159 317,67	159 317,67
Rakennukset	109 393 470,72	112 627 686,53
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 113 490,37	2 968 931,66
Koneet ja kalusto	740 519,03	426 460,17
Keskeneräiset hankinnat	4 894 983,72	3 080 240,04
Sijoitukset	26 300,00	26 300,00
Liittymismaksut	26 300,00	26 300,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	**564 555,70**	**780 909,82**
Vaihto-omaisuus	-2 920,32	1 249,42
Aineet ja tarvikkeet	-2 920,32	1 249,42
Saamiset	567 476,02	779 660,40
Lyhytaikaiset saamiset	567 476,02	779 660,40
Myyntisaamiset	334 049,39	454 296,72
Muut saamiset	233 426,63	325 363,68
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**119 892 637,21**	**120 069 934,57**
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	**66 412 037,26**	**67 307 792,02**
Jäännöspääoma	68 885 252,91	71 752 310,10
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 473 215,65	-4 444 518,08
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	**0,00**	**0,00**
Poistoero	0,00	0,00
VIERAS PÄÄOMA	**53 480 599,95**	**52 762 142,55**
Pitkäaikainen	**42 433 910,28**	**36 263 387,99**
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	42 433 910,28	36 263 387,99
Liittymismaksut	0,00	0,00
Lyhytaikainen	11 046 689,67	**16 498 754,56**
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 295 047,01	15 486 599,81
Ostovelat	1 751 642,66	1 012 154,75
Siirtovelat		0,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**119 892 637,21**	**120 069 934,57**

TUUSULAN KUNTA
TILAPALVELUT

RAHOITUSLASKELMA	**31.12.2020**	**31.12.2019**
	€	**€**
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus	**27 697 521,21**	**21 143 752,80**
Liikeylijäämä	2 473 390,19	-4 444 019,87
Poistot ja arvonalentumiset	6 616 925,98	6 826 537,52
Rahoitustuotot ja -kulut	-210,43	-498,21
Satunnaiset erät	-1 667 082,77	-7 343 556,76
Muut tulorahoituksen korjauserät		
Sisäiset tuotot	18 992 823,80	19 206 549,60
Sisäiset kulut	-385 408,33	-444 816,24
Investointien rahavirta	**-3 273 797,51**	**1 143 516,58**
Investointimenot	-7 932 462,01	-5 208 197,09
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4 658 664,50	6 351 713,67
Toiminnan ja investointien rahavirta	**24 423 723,70**	**22 287 269,38**
Rahoituksen rahavirta	**934 811,52**	**8 066 237,75**
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys/vähennys	6 170 522,29	4 726 728,96
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6 191 552,80	3 842 294,94
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	4 169,74	510,54
Lyhytaikaisten saamisten muutos	212 184,38	-367 741,80
Korottomien pitkä- ja lyhytaik. velkojen lisäys	739 487,91	-135 554,89
Vaikutus kunnan kassavaroihin	**25 358 535,22**	**30 353 507,13**

TILAPALVELUIDEN ULKOINEN VUOKRAUSTOIMINTA

Tilinpäätöksessä esitetään kilpailulain 30 d §:n mukaiset eriyttämislaskelmat kilpailullisesta toiminnasta. Eriytetty tuloslaskelma esitetään tilapalveluiden ulkoisesta vuokraustoiminnasta.

Eriyttäminen on tehty tuottojen osalta yksiköiden kirjanpidossa erillisiä kirjanpidon tilejä käyttäen, joille kohdistuvat ulkoisesta vuokraustoiminnasta saatavat tuotot. Kustannukset on kohdistettu laskennallisesti pinta-alan suhteessa. Ulkoisesti vuokrattujen tilojen pinta-ala on 21 %:a kokonaispinta-alasta. Kustannuksissa on huomioitu palvelua tuottavien henkilöiden henkilöstökulut sekä suoraan palvelun tuottamiseen kohdistuvat palvelujen ja materiaalien ostot.

TUUSULAN KUNTA
TILAPALVELUT, ULKOINEN VUOKRAUSTOIMINTA

TULOSLASKELMA	**1.1.-31.12.2020 €**
LIIKEVAIHTO	**4 520 138,08**
Vuokratuotot (ulkoiset)	4 518 415,06
Liiketoiminnan muut tuotot	1 723,02
Valmistus omaan käyttöön	0,00
Materiaalit ja palvelut	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-813 073,33
Palvelujen ostot	-623 491,18
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	-193 577,21
Henkilösivukulut	-37 960,73
Eläkekulut	-31 571,69
Muut henkilösivukulut	-6 389,04
Poistot ja arvonalennukset	
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 385 670,71
Liiketoiminnan muut kulut	-237 096,01
LIIKEYLIJÄÄMÄ	**1 229 268,91**
Rahoitustuotot ja -kulut	-44,19
Muut rahoituskulut	-44,19
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	**1 229 224,72**

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS (1000 €)	TP 2019	TA 2020	MTA 2020	(1000 €) TP 2020	(1000 €) Poikkeama
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	3 280	3 572	3 572	3 421	151
Maksutuotot	581	587	587	557	30
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot					
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 861	4 159	4 159	3 978	181
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-2 332	-2 427	-2 427	-2 463	36
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-521	-563	-563	-514	-49
Muut henkilösivukulut	-68	-88	-88	-31	-57
Palvelujen ostot	-636	-723	-723	-669	-54
Aineet,tarvikkeet, tavarat	-61	-90	-90	-69	-21
Avustukset	0	-4	-4	0	-4
Vuokrat	-222	-243	-243	-221	-22
Muut toimintakulut	-20	-20	-20	-11	-9
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-3 861	-4 159	-4 159	-3 978	-181
TOIMINTAKATE*	0	0	0	0	0

* Sitova taso

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

Palvelualue

Vastuuhenkilö: ympäristökeskuksen johtaja Leena Sjöblom

1 000 €	[1)]TALOUS-ARVIO	TA-muutos	TA + muutos	Toteuma	Tot-%	[2)]Poik-keama	Tot. 2019	Muutos-% 2019/ 2020
Toimintatuotot	4 159	0	4 159	3 978	95,65	-181	3 935	1,11
Toimintakulut	-4 159	0	-4 159	-3 978	95,65	181	-3 935	1,11
Toimintakate	**0**	**0**	**0**	**0**		**0**	**0**	
Henkilöstö 31.12.								

Tuottojen ylitys + alitus -
Kulujen ylitys - alitus +
Määrien ylitys + alitus -

[1)]Tuotot ovat plusmerkkisiä ja kulut miinusmerkkisiä
[2)] Poikkeama = Toteuma – TA+muutos

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus	(1000 €)			
	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Poikkeama
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	3 280	3 572	3 421	-151
Maksutuotot	581	587	557	-30
Tuet ja avustukset				
Muut toimintatuotot				
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**3 861**	**4 159**	**3 978**	**-181**
Valmistus omaan käyttöön				
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-2 380	-2 427	-2 463	-36
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-521	-563	-514	49
Muut henkilösivukulut	-20	-88	-32	56
Palvelujen ostot	-636	-722	-669	53
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-61	-90	-69	22
Avustukset	0	-4	0	4
Vuokrat	-222	-245	-221	25
Muut toimintakulut	-20	-20	-11	8
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-3 861**	**-4 159**	**-3 978**	**181**
TOIMINTAKATE*	**0**	**0**	**0**	**0**

*** Sitova taso**

	TA 2020	M TA 2020	Tot. 31.12.2020	Erotus	Tot.-%
Toiminta-tuotot	4 159 158	4 159 158	4 229 306	70 148	101,69
Toimintakulut	-4 159 158	-4 159 158	-3 978 174	180 984	95,65
Toimintakate	**0**	**0**	**251 132**	**251 132**	

Ympäristökeskuksen positiivinen toimintakate merkitään siirtovelaksi ja palautetaan yhteistoimintasopimuksen mukaisesti sopijakunnille ottamalla huomioon kuntakohtaiset tulot ja menot. Tasoituslaskelmalla toimintakate palautetaan alkuperäisen talousarvion mukaiseksi (0 €).

Kirjanpitotietojen perusteella sopijakuntien maksuosuuksien palautukset / lisämaksut ovat seuraavat:

	TA 2020	TP 2020	**Palautus/ lisämaksu(-)**
Järvenpää	704 628,95	646 975,60	**57 653,35**
Kerava	533 373,57	493 503,34	**39 870,23**
Mäntsälä	440 597,37	428 576,89	**12 020,48**
Nurmijärvi	808 822,49	693 997,10	**114 825,39**
Tuusula	887 832,30	861 070,00	**26 762,30**
Yhteensä	**3 375 254,68**	**3 124 122,93**	**251 131,75**

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt:

Ympäristökeskuksen hallinto
Ympäristövalvonta
Ympäristönsuojelu
Terveysvalvonta
Eläinlääkintähuolto

Toiminnan kuvaus ja tehtävät

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus huolehtii yhteistoimintasopimuksen mukaisesti Mäntsälän, Nurmijärven ja Tuusulan kuntien sekä Järvenpään ja Keravan kaupunkien ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon tehtävistä sekä muista sille hallinto- ja toimintasäännöillä osoitetuista tehtävistä. Sopimuksen piirissä olevat palvelut tuotetaan laadukkaina ja taloudellisina sekä sisällöltään mahdollisimman tasapuolisesti.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus tavoittelee seudullisesti terveellistä, turvallista ja viihtyisää elinympäristöä sekä monipuolista ja ekologisesti kestävää luonnonympäristöä. Päämäärään päästäkseen ympäristökeskus tuottaa laadukkaita viranomaispalveluita sekä toimii ympäristöasioissa aktiivisena yhteistyökumppanina Keski-Uudenmaan kuntien ja seutukunnan muiden toimijoiden kanssa.

Olennaiset tapahtumat palvelualueella tilikauden aikana

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus käynnisti keväällä 2016 huhtikuun 2020 loppuun kestäneen maanviljelyn vesiensuojelun konsortiohankeen, johon on saatu rahoitusta Manner-Suomen maatalouden kehittämisohjelmasta. Hankeaikana toteutetun vesiensuojeluneuvonnan, verkostoitumisen ja tiedonjaon lisäksi hankkeessa on kehitetty viljelijöille tarkoitettu tiedonvälitysportaali (https://kasvukunto.fi/). jonka avulla pyritään jakamaan tietoa maan kasvukunnon parantamisesta ja maatalouden ympäristötoimista.

Ympäristökeskus osallistuu Tuusulanjärven valuma-alueella käynnistyneen KUITU-hankkeen toteuttamiseen vuosina 2020-2021. Luonnonvarakeskuksen koordinoiman Kuitulietteet maatalouden vesiensuojelukeinona (KUITU) -hankkeen tavoitteena on tuottaa arvio maanparannuskuiduilla saavutettavasta alueellisesta ja valtakunnallisesta vesiensuojeluhyödystä sekä parantaa Tuusulanjärven tilaa.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus on Nurmijärven kunnan liityttyä ympäristökeskukseen vuonna 2013 jatkanut kunnan vuonna 1989 aloittamaa Nurmijärven järvien veden laadun seurantaa. Huhtikuussa valmistui raportti Nurmijärven järvien veden laadusta vuosina 2018 - 2019 (https://www.keskiuudenmaanymparistokeskus.fi/sivu.tmpl?sivu_id=7576).

Ympäristökeskuksen johdolla valmisteltu KUUMA-seudun ilmasto-ohjelma ”Kohti ilmastoälykästä KUUMA-seutua” hyväksyttiin KUUMA-johtokunnassa 10.6.2020.

Ympäristövalvonnan palveluyksikkö on ollut mukana Tuusulan kunnan Lean-työskentelyn pilotoinnissa. Ympäristövalvonnan pilottihankkeessa on kehitetty yksikön lupaprosessien virtaustehokkuutta. Virtauksen kannalta ongelmallisimmaksi on havaittu prosessin alun pitkä odotusaika, joka on seurausta vireille tulleiden hakemusten suuresta määrästä seuranneesta lupajonosta. Ratkaisuksi on otettu käyttöön esikäsittely, jolla lupahakemusten täydentäminen saadaan hoidettua luvan odottaessa valmisteluun pääsyä. Lupajono on vuoden 2020 aikana saatu purettua ja jatkossa muutoksien seurauksena lupien käsittelyajan odotetaan lyhentyvän merkittävästi.

Ympäristökeskus on 16.3.2020 alkaen rajoittanut koronavirusepidemian vuoksi asiakastapaamisiaan, siirtänyt henkilöstönsä laajennettuun etätyöhön sekä keskeyttänyt Keravalla ja Mäntsälässä tapahtuvan lähityöskentelyn ainakin vuoden 2020 loppuun saakka. Koronaepidemian vuoksi osa terveysvalvonnan palveluyksikön säännöllisen valvonnan kohteista oli suljettuina, eikä kaikkia suunnitelmallisia tarkastuksia tehty keväällä 2020. Toisaalta samaan aikaan neuvonnan tarve kasvoi, mikä työllisti tarkastajia. Kesän aikana tarkastuksia tehtiin normaalisti. Asumisterveysvalvontaan ja erilaisiin ympäristöhaittoihin liittyviä toimenpidepyyntöjä ja yhteydenottoja on ollut tavanomaista enemmän koko alkuvuoden ajan

Olennaiset määrärahan ylitykset

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelualueen toimintakate on ennen sopijakuntien yhteistoimintakorvausten palautuksia 251 131,75 euroa positiivinen. Ympäristökeskuksella ei siten ole sitovuustason (so. palvelualueen toimintakate) määrärahaylityksiä.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Ympäristökeskuksen tehtäväkokonaisuuteen ei ole lähivuosina odotettavissa oleellisia muutoksia. Vuoteen 2023 mennessä saattaa kuitenkin tulla tarve tarkistaa ympäristökeskuksen toiminta-aluetta. Samanaikaisesti ympäristökeskuksen hallinnon palveluyksikössä tulee eläköitymisen johdosta merkittäviä henkilöstöjärjestelyitä.

Tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. **Ympäristönsuojeluviranomaisen valvonta on vaikuttavaa.**

Mittari:
Valvontaohjelman toteutumisastetta on parannettu priorisoimalla valvonnan resursoinnissa valvontaohjelman mukaista suunnitelmallista ja riskiperusteista valvontaa. Valvontasuunnitelman toteutumisaste on yli 70 %.
Vastuutaho:
- ympäristövalvontapäällikkö

Seuranta:
- Ympäristövalvonta pääsi poikkeuksellisesta tilanteesta huolimatta tavoitteeseensa ja valvontaohjelman mukaisten suunniteltujen tarkastusten toteutumisaste oli 81 %.

2. **Elintarvike- ja terveysvalvonta ovat riskiperusteista ja kattavaa.**

Mittari:
- 50 % elintarvikevalvonnan suunnitelmallisen valvonnan kohteista ja 33 % terveydensuojelulain perusteella säännöllisesti valvottavista kohteista on tarkastettu.

Vastuutaho:
- terveysvalvonnan päällikkö

Seuranta:
- Elintarvikevalvonnan suunnitelmallisen valvonnan kohteista tarkastettiin 47%. Tätä voidaan pitää kattavana, koska koronaepidemian vuoksi osa paikoista oli suljettuna osan vuodesta. Terveydensuojelulain perusteella säännöllisesti valvottavista kohteista tarkastettiin 33 %.

3. Tuusulanjärven, Kilpijärven ja Valkjärven hyvä ekologinen tila vuonna 2027.

Mittari:

- Kilpijärven ja Valkjärven valuma-alueiden kunnostushankkeista on tehty suunnitelmat. Tuusulanjärven kunnostushanke on laajentunut järven valuma-alueella tehtäviin vesiensuojelutoimiin.

Vastuutaho:

- Ympäristönsuojelupäällikkö

Seuranta:

– Kilpijärvestä on valmistunut valuma-alueselvitys. Kilpijärven ja Isojärven tilan parantamiseksi on käynnistetty vesiensuojelusuunnitelman laadinta mahdollista hankehakua varten. Valkjärven Lähtelänojasta on tekeillä vesihuoltosuunnitelma, johon ympäristökeskus osallistuu. Tuusulanjärven ja sen valuma-alueen kunnostuksia tehdään parhaillaan. Järven valuma-alueen peltolohkoilla on käynnistetty ravinnekuidun kokeiluhanke (KUITU-hanke), joka tähtää ravinnevalumien ehkäisyyn.

4. KUUMA-kunnissa on ilmastonsuojelua tukeva ekotukihenkilöverkosto.

Mittari:

- KUUMA-kunnissa on vähintään 160 ekotukihenkilön verkosto, joka koostuu kuntien palvelukiinteistöjen käyttäjistä ja kiinteistönhoitajista.

Vastuutaho:

- Ympäristönsuojelupäällikkö

Seuranta:

– KUUMA-seudun lopetettua ekotukiverkostohankkeen tukemisen ympäristökeskus keskittyy omien sopijakuntiensa (5 kuntaa, aiemman 10 kunnan sijasta) ekotukihenkilöverkoston tukemiseen. Vuoden lopussa ympäristökeskuksen sopijakuntien 36 kiinteistöissä toimi 56 ekotukihenkilöä.

5. Sujuvat ympäristö- ja maa-aineslupapalvelut.

Mittari:

- Ympäristövalvonnan palvelukykyä on korotettu lisäämällä lupavalmistelun resursseja.

Vastuutaho:

- ympäristövalvontapäällikkö
- ympäristökeskuksen johtaja

Seuranta:

– Tuusulan kunnanvaltuusto on 9.12.2019 § 169 päättänyt Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan ehdotuksen mukaisesti perustaa 1.1.2020 alkaen ympäristövalvonnan palveluyksikköön kaksi uutta ympäristötarkastajan virkaa. Molemmat virat on täytetty maaliskuussa 2020.

6. Sisäilmaprosesseja kehitetään yhteistyössä sopijakuntien kanssa.

Mittari:

- Terveysvalvonnan palveluyksikkö osallistuu kaikkien sopijakuntien sisäilmatyöryhmien työskentelyyn sekä tekee tiivistä yhteistyötä kuntien tilapalveluiden kanssa järjestämällä säännöllisesti yhteistyöpalavereita.

Vastuutaho:

- terveysvalvonnan päällikkö

Seuranta:

– Terveysvalvonta on osallistunut sopijakuntien sisäilmatyöryhmätyöskentelyyn säännöllisesti ja kuntien tilapalveluiden kanssa on järjestetty yhteistyöpalaveri tammi- ja lokakuussa 2020.

7. Kunnalliset eläinlääkäripalvelut ovat seudullisesti mahdollisimman yhdenmukaiset.

Mittari:

- Selvitys yhteisvastaanoton tilatarpeesta ja sijainnista on tehty.

Vastuutaho:

- eläinlääkintähuollon päällikkö
- ympäristökeskuksen johtaja

Seuranta:

– Selvityksen teko on aloitettu.

8. Ammattimaisen ja laajamittaisen toiminnan eläinsuojeluvalvonta on riskiperusteista ja suunnitelmallista.

Mittari:

- Valvontakohteita koskevat rekisteritiedot on päivitetty ja valvontasuunnitelma laadittu.

Vastuutaho:

- eläinlääkintähuollon päällikkö
- valvontaeläinlääkäri

Seuranta:

– Valvontakohteita koskevia tietoja on päivitetty. Valvontasuunnitelmaa ei ole laadittu.

RUOKAPALVELUT	(1000 €) TP 2019	TA 2020	MTA 2020	(1000 €) TP 2020	(1000 €) Poikkeama
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	6 210	5 912	5 912	5 064	-848
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset	18	1	1	25	24
Muut toimintatuotot	1				0
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	6 229	5 913	5 913	5 090	-824
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-1 745	-1 883	-1 883	-1 665	218
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-372	-377	-377	-330	47
Muut henkilösivukulut	-53	-70	-70	-56	14
Palvelujen ostot	-434	-502	-502	-417	85
Aineet,tarvikkeet, tavarat	-1 678	-1 969	-1 969	-1 513	455
Avustukset					
Vuokrat	-564	-501	-488	-498	-10
Muut toimintakulut	-10	-21	-21	-7	14
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ*	-4 856	-5 323	-5 310	-4 486	824
TOIMINTAKATE	1 373	591	604	604	0

* Sitova taso

RUOKAPALVELUT

Palveluyksikkö
Muu laskennallinen yksikkö

Vastuuhenkilö: Ruokapalvelupäällikkö Kirsi Hanski

OLENNAISET TAPAHTUMAT 2020

Uudistettu ruokalista otettiin käyttöön syylukukauden 2020 alettua. Kasvisten käytön lisääminen ja eläintuotteiden käytön vähentäminen ovat tärkeimmät keinot kasvihuonekaasupäästöjen eli hiilijalanjäljen pienentämiseksi. Myös avomaakasvisten ja helposti säilyvien kasvisten suosimisella pienennetään hiilijalanjälkeä. Kestävässä ruokalistasuunnittelussa käytetään monipuolisesti pääraaka-aineita, mikä edistää sekä ravitsemusta että luonnon monimuotoisuutta. Ruokalistakierto on suunniteltu siten, että raaka-aineita on mahdollista hyödyntää seuraavilla aterioilla, niin vähennetään jätemäärää. Poikkeusolojen ruokalistalla ja koululaisten ruokapaketeissa vastuullisuutta pyrittiin lisäämään esimerkiksi ottamalla tuotantoon enemmän kasvisruokia.

Ruokapalvelut siirtyivät noudattamaan valmissuunnitelman mukaista ohjeistusta 16.3.2020. Valmiuslain mukaisten toimivaltuuksien käytöstä luovuttiin Suomessa poikkeusolojen päättyessä tiistaina 16.6.2020. Ruokapalvelut siirtyivät normaalin ruokalistaan kuitenkin vasta syksyllä 2020. Eväsjärjestelyt olivat voimassa 11 viimeistä koulupäivää keväällä 2020.

Tuusulassa lähiopetuksessa on ollut poikkeusolojen aikana päivittäin n.170 oppilasta ja varhaiskasvatuksen päiväkodeissa n.300 lasta. Heille ruoka on toimitettu poikkeusoloruokalistan mukaisesti. Ruokapalvelut on järjestänyt etäopetuksessa oleville koululaisille ruokapakettijakelun. Ruokapaketteja jaettiin viikoilla 13 - 19 kerran viikossa Hyrylässä, Jokelassa ja Kellokoskella. Paketteja tilattiin sähköisen ilmoittautumisen kautta yhteensä 5255 kpl, mutta noudettiin vain 3517 kpl. Yksi ruokapaketti sisälsi 5 päivän kouluateriat eli yhteensä noudettujen pakettien määrä koululounaissa mitattuna oli 17585 annosta.

Pakettien ateriat valmistettiin ja pakattiin keskuskeittiöllä. Ruokapakettien kokonaiskustannus oli 27791,12 € eli kustannus yhtä annosta kohden n. 1,58 €. Kustannuksiin on huomioitu vain raaka-aineiden ja pakkausmateriaalin osuus, ei työn osuutta. Hintaa nosti normaalin koululounaan raaka-ainekustannukseen verrattuna pakkausmateriaalit sekä tuore leipä, joka varattiin jokaiselle aterialle toisin kuin normaalissa koululounaassa. Ruokapalveluissa valmistettujen aterioiden keskiarvoinen raaka-aine hinta oli 0,70- 1,20 € / annos vuonna 2020.

Syksyllä tuotettiin lisäksi satunnaisia ruokapaketteja koronavirukselle altistumisen vuoksi karanteeniin asetetuille oppilaille. Karanteeniannoksia jaettiin syksyllä yhteensä n. 1500 aterian verran. Kaikki karanteeniin asetetut eivät hakeneet ruokapakettia, ja ateriamäärä jäi näin ollen pienemmäksi.
Lukiolaisille jaettiin Hyrylässä, Kellokoskella ja Jokelassa ruoka-ainepaketti 8.5.2020. Paketti koostui aineksista, joista valmistettiin itse ruoka 20 lounaaseen. Yhden paketin raaka-ainekustannukset olivat 28,7 € eli yhden annoksen arvo oli noin 1,43 €. Paketteja tilattiin yhteensä 217 kpl ja niitä haettiin 194 kpl eli koululounaiksi muutettuna 3880 annosta. Pakettien yhteisarvo oli 5567,80 €. Toinen lukiolaisten paketti jaettiin Hyrylässä, Kellokoskella ja Jokelassa 16.12.2020. Myös tämä paketti koostui aineksista, joista ruoka valmistettiin itse 28 lounaaseen. Yhden paketin raaka-ainehinta oli 45,53 € eli n. 1,63 €/annos. Paketteja tilattiin yhteensä 290 kpl, joka tarkoittaa 8120 koululounaisiin verrattavaa annosta. Pakettien yhteisarvo oli 13203,7 €.

Maahanmuuttajaperheille jaettiin raaka-ainepaketteja viikoilla 13-20. Paketteja jaettiin 32 oppilaalle, joista osa oli samaa perhettä. Kellokosken alueella paketteja jaettiin 2 perheelle, Jokelassa 7 perheelle ja Hyrylässä 4 perheelle. Yhteensä paketteja jaettiin 256 kpl 8 eri kertana. Pakettien raaka-ainesisältö vaihteli viikoittain, mistä johtui myös paketin arvon

vaihtelu. Yhteensä pakettien hinnaksi tuli 8 viikon ajalta noin 3600 €, joten yhden paketin arvo oli keskimäärin 14, 10 €. Ruokapalveluiden työntekijät jakoivat paketit kullakin alueella yhtenä päivänä viikossa. Yhteydenpidon perheisiin hoiti kunnan maahanmuuttokoordinaattori.

Puistoruokailua järjestettiin ajalla 8.6.-31.7.2020 Hyrylässä, Jokelassa sekä Kellokoskella. Tuusulan kunta tarjosi maksuttoman lämpimän lounaan neljässä eri puistossa. Ruoka valmistettiin Rykmentinpuiston keskuskeittiöllä. Keittiöiden kesäharjoittelijat kuljettivat ruuan kuumana puistoihin ja jakoivat lounaan arkisin klo 11.00-12.00. Lounas oli tarkoitettu tuusulalaisille alle 18-vuotiaille lapsille ja nuorille eikä puistoruokailuun ollut erillistä ilmoittautumista. Ruokalistaan oli kerätty toiveiden mukaisia ruokia ja se on kehitetty erityisesti puistoruokailua varten. Lounaita syötiin 4752 annosta. Suurin asiakasryhmä oli alle 10-vuotiaat lapset. Yläkouluikäisiä ruokailijoita kävi vähemmän. Aktiivisin ruokapiiri löytyi Jokelasta; Notkopuiston ruokailuun osallistui kesän aikana lähes 1800 ruokailijaa. Kaikissa puistoissa yhteensä puistoruokailijoita oli 4752 kesän aikana.

Ylimääräisiä kontakteja ja ihmisryhmien kohtaamisia pyrittiin koronatilanteen vuoksi välttämään, ja tästä syystä yläkoululaisten maksullisen välipalan tarjoiluun tehtiin muutoksia. Ruokasalissa tarjottava maksullinen välipala peruttiin oppilasryhmien sekoittumisen välttämiseksi sekä vähäisen kysynnän vuoksi. Jos maksulliselle välipalalle oli tarvetta, oppilas sai välipalaa pyytämällä sitä keittiöltä. Keittiöllä pidettiin aina varalla välipalatarvikkeita, jotta kysyttäessä välipalaa voitiin tarjota. Samasta syystä ikäihmisten ylijäämäruokailua ei järjestetty Kellokosken, Riihikallion, Hyökkälän eikä myöskään Jokelan kouluilla.

Ruokapalveluyksikkö tuotti ateriapalveluja Keski-Uudenmaan soten Tuusulan kunnan toimipisteisiin. Sekä akuutti jatkohoito- ja kuntoutusosasto että kotiutus- ja arviointiyksikkö olivat suljettuina 19.6.-26.7.2020 välisenä aikana. Tältä ajalta ateriapalvelumaksuja jäi saamatta kesäkuulta Akuuttiosaston 5616 € ja Kotiutus-osaston 2621 € sekä heinäkuulta Akuutti-osaston 12168 € ja Kotiutus-osaston 5678 €. Yhteensä tuottoja jäi saamatta 26083 €.

Kaikille työntekijöille yhteiset koulutukset järjestettiin Teams -verkkokoulutuksena. Ravitsemuskoulutusten aiheina olivat Ärtyneen suolen oireyhtymä eli IBS ja Histamiini-intoleranssi. Kouluttajana toimi laillistettu ravitsemusterapeutti Leena Putkonen. Ruokapalveluiden esimiehet ovat osallistuneet myös Coaching koulutukseen. Kulutuksessa on keskitetty Coaching ohjausmuotoon, jossa esimies (coachaaja) tukee ja auttaa työntekijää (coachattava) kirkastamaan ja saavuttamaan henkilökohtaisia tai ammatillisia tavoitteitaan. Lean-ajattelu on johtamisfilosofia, jota on vety voimakkaasti eteenpäin ruokapalveluiden tuotantoprosesseja uudistettaessa. Lean koulutuksia on jatkettu. Leanin avulla pyritään parantamaan asiakastyytyväisyyttä ja laatua, pienentämään toiminnan kustannuksia sekä lyhentämään tuotannon läpimenoaikoja.

Talousarviossa vuoden 2020 suoritteiden määräksi arvioitiin 2127474 kpl. Ruokapalveluiden toteutuneiden suoritteiden määrä oli ko. vuonna 1882722 eli 244752 kpl (-11,5 %) arvioitua vähemmän. Ateriamäärää korkeampaa suoritemäärää selittää muun muassa koronapandemian aikana tehdyt erilaiset ruokapaketit ja keväällä 2020 kouluilla järjestetty retkieväsruokailu sekä kesän puistoruokailu. Korkeammista raaka-ainekustannuksista sekä annospakkaamisesta aiheutuvista kuluista johtuen kaikista koronapandemian aikana jaetuista ruokapaketeista kerättiin 2 suoritetta ateriaa kohden. Ruokapakettien kautta tarjottuja aterioita tuotettiin yhteensä 94758 kpl. Koronapandemia vei oppilaat etäopiskeluun keväällä 2020 ja ruokailijamäärät jäivät vajaiksi keväällä myös päiväkotien osalta. Myös syksyn 2020 ruokailijamäärät olivat ennakoitua matalammat, johtuen oppilaiden ja päiväkotilasten matalammasta kynnyksestä jäädä kotiin sairaana. Lukio oli syksyn 2020 aikana osittaisessa etäopetuksessa ja tämä pienensi myös kouluruokailijoiden määrää.

Myös terveyskeskuksen keittiön osalta suoritteita kertyi arvioitua vähemmän. Kesällä 2020 Terveyskeskuksen asiakasmäärä putosi, kun osastot olivat poikkeuksellisesti kiinni.

Halosen Bistro, uusi kunnantalon ravintola, avattiin elokuussa 2020. Alun perin ravintola oli suunniteltu avattavaksi maaliskuussa 2020, mutta avaamista lykättiin. Koska pandemian vuoksi siirryttiin laajasti etätyöhön, jäivät ateriamäärät Halosen Bistron osalta huomattavan arvioitua pienemmiksi. Tilaustarjoiluja kunnan eri tapahtumiin ja kokouksiin on ollut myöskin arvioitua vähemmän.

2020 Talous

Käytimme vuonna 2020 elintarvikkeisiin 1 371 797 euroa. Toteutumattomista suoritteista johtuen elintarvikerahaa jäi käyttämättä 463 803 euroa.
Vuoden 2020 talousarvion mukaisena tehtyjä veloituksia tasattiin vastaamaan toteutuneita kustannuksia sis. veloitusten osalta.

Keskeisiä menoeriä € / suorite

Siivousaineet	0,02
Henkilöstökulut	1,19
Kuljetukset	0,06
Elintarvikkeet	0,70 - 1,20
Vuokrat	0,26

.

TUNNUSLUVUT

	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020
Suorite kpl	2 100 323	2 117 970	2 016 816	2 008 870	**1 882 722**
muutos %	-0,38	0,46	-3,57	-0,39	**-6,28**
Bruttomenot €/suorite	2,54	2,49	2,55	2,65	**2,65**
muutos %	2,01	- 5,5	6,25	3,92	**0 %**
Valmistuskeittiöt kpl	5	5	5	4	4
Jakelukeittiöt kpl	38	39	38	37	**33**

KASVU JA YMPÄRISTÖ	RYKMENTINPUISTO (1000 €) TP 2019	TA 2020	MTA v.2020	(1000 €) TP 2020	(1000 €) Poikkeama
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	62	0	0	17	17
Maksutuotot		760	280	444	164
Tuet ja avustukset	17	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	25	25
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	79	760	280	486	206
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-425	-437	-437	-490	-53
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-76	-75	-75	-83	-8
Muut henkilösivukulut	-12	-16	-16	-16	-0
Palvelujen ostot	-1 462	-1 149	-1 350	-1 246	104
Aineet,tarvikkeet, tavarat	-28	-8	-8	-99	-91
Avustukset	0	0	0	0	0
Vuokrat	-45	-17	-17	-43	-26
Muut toimintakulut	-16	-28	-28	-14	14
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-2 065	-1 730	-1 931	-1 991	-60
TOIMINTAKATE*	-1 986	-970	-1 651	-1 504	146

* Sitova taso

Toimintatuotot eivät sisällä 0,612 milj. euron käyttöomaisuuden myyntivoittoja.

RYKMENTINPUISTO

Taseyksikkö *Vastuuhenkilö: projektipäällikkö Jouni Määttä*

1 000 €	1) TALOUS-ARVIO	TA muutos	TA + Muutos	TP 2020	TA Tot-%	MTA Tot-%	2) MTA Poikkeama	TP 2019	Muutos-% 2019/2020
Toimintatuotot	760	-480	280	486	63,9	173,6	-206	79	515,2
Toimintakulut	-1 730	-201	-1 931	-1 991	115,1	103,1	60	-2 065	-3,6
Toimintakate*	-970		-1 651	-1 505	155,2	91,2	-146	-1 986	-24,2

Toimintatuotot on esitetty ilman tonttien myyntivoittoja.

TOIMINNAN KUVAUS

Rykmentinpuiston laskennallinen taseyksikkö on perustettu tukemaan Rykmentinpuiston kehittämistavoitteiden saavuttamista sekä talouden seurannan läpinäkyvyyttä.

Olennaiset tapahtumat

Vuosi 2020 on ollut Rykmentinpuistossa merkittävä. Elokuussa järjestetyt Asuntomessut onnistuivat mallikkaasti haasteista huolimatta. Rykmentinpuisto sai messujen kautta paljon näkyvyyttä ja tunnettuutta. Messutoimintojen alla olleille tonteille on löytynyt rakentajat.

Ohjelmaisesti toimimalla on saavutettu kokonaisvaltaista alue- ja kaupunkikehitystä ja verkostomaista kumppanuuskehittämistä.

Rykmentinpuiston keskuksen, Puustellinmetsän, Monion ja Kirkonmäen alueiden kunnallistekniikan suunnittelu ja myös rakentaminen on pääosin tehty.

Rykmentinpuiston työpaikka-alueen suunnittelu on edennyt. Alueen asemakaava on hyväksytty valtuustossa, mutta siitä tehty valitus viivästyttää alueen toteuttamista. Kunnallistekniikan yleissuunnittelu on valmis ja rakennussuunnittelu on hyvällä mallilla. Gasumin maakaasuputki on saatu siirrettyä tulevalla työpaikka-alueella.

Asuntomessuilla oli nähtävillä 28 kohdetta. Koko Rykmentinpuiston alueella on valmistunut noin 50 asuinrakennusta useana eri talotyyppinä ja lisäksi rakenteilla on 9 asuinkerrostaloa. Toteutusta on tulossa sekoittuneesti eri hallintamuotoina.

Alueen kunnallistekniikan verkostojen suunnittelun ja rakentamisen tärkeä koordinointityö on jatkunut hyvin. Koordinointi on osaltaan mahdollistanut alueen toteutuksen asetetuissa tiukoissa aikamääreissä. Lisäksi neuvotteluita ja maanhankintaa on tehty läpi vuoden.

Energia-asioita on valmisteltu eteenpäin. Fortumin kanssa solmittua yhteistyösopimusta jalkautettiin ja alueen 0-energiaprojekti saatiin päätökseen. Sähköverkkoyhtiön kanssa on tiiviisti pidetty yhteyttä.

Taideohjelma on käynnistynyt mallikkaasti, ja taiderahaa oli kerätty vuoden loppuun 2020 mennessä noin 690.000 euroa.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Rykmentinpuiston pääpainopisteet ovat tonttien myynnissä, asemakaavoituksen edistämisessä, kokonaisvaltaisen infran suunnittelun jatkamisessa. Asemakaavoituksen valmistelun painopistettä siirretään työpaikka-alueen lisäksi Hökilän ja uusille Olympiarinteen ja Puistokylän alueille. Kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti Puistokylän kaavoittamista tehdään ensisijaisesti Olympiakylään nähden. Näiden lisäksi varmistetaan, että alueen muut kehittämiskohteet ja -projektit etenevät suunnitellusti sekä samalla haetaan avoimesti uusia, erilaisia toimintatapoja.

Rykmentinpuiston markkinointia ja viestintää viedään eteenpäin suunnitellusti, avointa vuorovaikutusta eri sidosryhmien välillä ylläpidetään ja kehitetään. Infrastruktuurin kokonaisvaltaista suunnittelua jatketaan.

Fortumin myytyä Tuusulan toimintansa Vantaan Energialle, jatketaan yhteistyötä heidän kanssaan. Taideohjelman toiminta jatkuu valtuuston hyväksymän taideohjelman mukaisesti.

TUUSULAN KUNTA
RYKMENTINPUISTO

TULOSLASKELMA	**1.1.-31.12.2020**	**1.1.-31.12.2019**
	€	**€**
LIIKEVAIHTO	**1 097 712,11**	**6 008 559,43**
Myyntituotot (ulkoiset)	12 984,88	62 400,00
Myyntituotot (sisäiset)	3 892,27	0,00
Maksutuotot	443 979,46	0,00
Vuokratuotot (ulkoiset)	0,00	0,00
Vuokratuotot (sisäiset)	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut tuotot	636 855,50	5 946 159,43
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-98 549,09	-27 978,69
Palvelujen ostot	-1 245 982,23	-1 462 199,45
Palvelujen ostot (ulkoiset)	-1 225 521,47	-1 437 723,07
Palvelujen ostot (sisäiset)	-20 460,76	-24 476,38
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-489 857,20	-425 044,63
Henkilösivukulut	-98 882,23	-88 441,41
Eläkekulut	-82 913,78	-76 025,01
Muut henkilösivukulut	-15 968,45	-12 416,40
Poistot ja arvonalennukset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-935 788,98	-535 380,84
Liiketoiminnan muut kulut	-57 281,28	-61 142,53
LIIKEYLIJÄÄMÄ	**-1 828 628,90**	**3 408 371,88**
Rahoitustuotot ja -kulut	-16,16	-6,84
Muut rahoitustuotot	0	0,00
Muut rahoituskulut	-16,16	-6,84
Korvaus jäännöspääomasta	0,00	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	**-1 828 645,06**	**3 408 365,04**

TUUSULAN KUNTA
RYKMENTINPUISTO

TASE	**31.12.2020**	**31.12.2019**
	€	**€**
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	**32 690 598,88**	**29 354 827,71**
Aineettomat hyödykkeet	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet	32 690 598,88	29 354 827,71
Maa- ja vesialueet	16 647 902,13	16 627 940,39
Rakennukset	0,00	0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 412 336,50	12 717 078,07
Koneet ja kalusto	5 750,25	9 809,25
Keskeneräiset hankinnat	624 610,00	0,00
Sijoitukset	0,00	0,00
Liittymismaksut	0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	**58 853,20**	**299 967,79**
Vaihto-omaisuus	0,00	0,00
Aineet ja tarvikkeet	0	0,00
Saamiset	58 853,20	299 967,79
Lyhytaikaiset saamiset	58 853,20	299 967,79
Myyntisaamiset	308	0,00
Muut saamiset	58 545,20	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**32 749 452,08**	**29 654 795,50**
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	**17 716 528,83**	**11 835 335,33**
Jäännöspääoma	19 545 173,89	8 426 970,29
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 828 645,06	3 408 365,04
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	**475 176,59**	**491 603,52**
Lahjoitusrahasto 19 pääoma	475 176,59	491 603,52
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSE	**0,00**	**0,00**
Poistoero	0,00	0,00
VIERAS PÄÄOMA	**14 557 746,66**	**17 327 856,65**
Pitkäaikainen	**3 208 774,74**	**6 960 401,97**
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 208 774,74	5 454 074,97
Muut velat muille	0,00	1 506 327,00
Lyhytaikainen	**11 348 971,92**	**10 367 454,68**
Saadut ennakot, maankäyttösopimukse	7 034 543,99	7 034 543,99
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 067 854,45	2 329 210,84
Ostovelat	41 511,48	474 428,85
Siirtovelat	0,00	529 271,00
Muut velat muille	1 205 062,00	0,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**32 749 452,08**	**29 654 795,50**

TUUSULAN KUNTA
RYKMENTINPUISTO

RAHOITUSLASKELMA	**31.12.2020**	**31.12.2019**
	€	**€**
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus	**-1 521 031,31**	**-2 009 702,93**
Liikeylijäämä	-1 828 628,90	3 408 371,88
Poistot ja arvonalentumiset	935 788,98	535 380,84
Rahoitustuotot ja -kulut	-16,16	-6,84
Muut tulorahoituksen korjauserät	-611 606,74	-5 928 972,43
Sisäiset tuotot	3 892,27	0,00
Sisäiset kulut	-20 460,76	-24 476,38
Investointien rahavirta	**-3 002 378,41**	**-946 267,65**
Investointimenot	-3 626 988,41	-7 072 159,37
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luov	624 610,00	6 125 891,72
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-4 523 409,72**	**-2 955 970,58**
Rahoituksen rahavirta	**-2 550 530,73**	**4 039 837,79**
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys/väher	-2 245 300,23	2 771 196,56
Lyhytaikaisten lainojen muutos	738 643,61	1 338 609,58
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomi	16 426,93	295 233,50
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Lyhytaikaisten saamisten muutos	241 114,59	-213 915,50
Korottomien pitkä- ja lyhytaik. velkc	-1 301 415,63	-151 286,35
Vaikutus kunnan kassavaroihin	**-7 073 940,45**	**1 083 867,21**

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä

KUNTAKOHTAISET ANALYYSIT / TAMMI-JOULUKUU 2020 / Tuusula

Kustannukset palveluittain

Tietopaketti	Ed. vastaava kausi	Valittu TA	Valittu kausi	Toteuma-% (TA)
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti	1 784 775	2 209 110	1 795 148	81 %
Ensihoidon tietopaketti	1 267 160	1 672 800	1 271 046	76 %
Erikoissairaanhoidon tietopaketti	42 067 014	37 384 211	40 236 906	108 %
Hallinto	47 617	82 336	91 710	111 %
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti	20 625 564	22 498 522	21 593 364	96 %
Kuntoutuksen tietopaketti	3 004 040	4 287 222	3 935 020	92 %
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti	13 241 285	13 842 612	13 622 218	98 %
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti	3 083 073	2 800 574	3 531 604	126 %
Päivystyksen tietopaketti	983 649	1 261 488	987 974	78 %
Suun terveydenhuollon tietopaketti	3 550 324	3 494 234	3 915 159	112 %
Vammaisten palvelujen tietopaketti	15 926 464	15 325 820	16 564 131	108 %
Vastaanottopalvelujen tietopaketti	9 986 194	9 399 768	10 791 658	115 %
Yhteensä	**115 567 158**	**114 258 696**	**118 335 938**	**104 %**

Ed. Vastaava kausi = Tilinpäätös 2019
Valittu TA = Muutettu talousarvio 2020
Valittu kausi = Tilinpäätös 2020
Toteuma-% (TA) = Tilinpäätös 2020 / Muutettu talousarvio 2020

Yleiskatsaus *(Kuntamaisema – Tilinpäätösanalyysi 2020)*

KUNTA MAISEMA 6

2.3. Kustannuserot tietopaketeittain - Maksuosuudet asukasta kohden

Maksuosuudet keskimäärin
Keskimäärin Keski-Uudenmaan kuntien sotepalveluiden asukaskohtaiset kustannukset ovat vuoden 2020 tilinpäätöksen mukaisesti n. 3200€ (2019 TP 3125€) jokaista asukasta kohden, ja maksuosuus vaihtelee n. 2800:n ja 3600:n euron välillä. Huomattavaa on, että kuntien maksuosuuksista n. 60 % muodostuu erikoissairaanhoidon ja hoito- ja hoivapalveluiden kustannuksista, joten näiden palveluiden kustannuserot myös selittävät eniten Keski-Uudenmaan kuntien välisten sote-kustannusten eroja. Näihin palveluihin heijastuvat kuntien erilainen ikärakenne sekä sairastavuus, joten myöhemmin tarkastellaan kustannuksia myös erityisesti ikärakenteeseen suhteutettuna.

Maksuosuudet kunnittain
Kunnista **Hyvinkään** maksuosuus (3630€/asukas) on korkein ja sitä selittävät sekä erikoissairaanhoidon, hoivapalveluiden että lasten ja nuorten palveluiden kalleus.

Järvenpäässä (3310€) maksuosuus on muita kuntia korkeampi mielenterveys- ja vammaispalveluiden osalta ja erikoissairaanhoito on toiseksi kalleinta. Vastaanotto ja perheiden palvelut ovat keskitasoa.

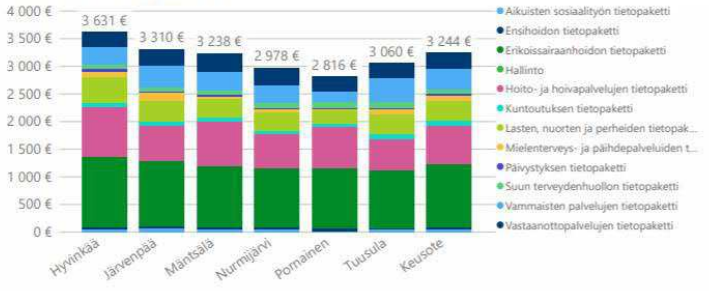
Mäntsälän (3238€) kustannuksiin vaikuttaa eniten hoivapalveluiden kalleus. Myös vastaanottopalvelut on kuntayhtymän kalleimpia. Esh on keskitasoa edullisempi.

Tuusulassa (3060€) ky:n kalleimmat vammaispalvelut nostavat kustannuksia, mutta hoivapalvelut ovat vertailun edullisimmat kokonaisasukasmäärään nähden. Esh on keskitasoa edullisempi.

Nurmijärven (2980€) kustannuksiin vaikuttaa mm. hoivapalveluiden pieni kokonaiskustannus. Myös erikoissairaanhoito on kuntayhtymän keskitasoa edullisempaa.

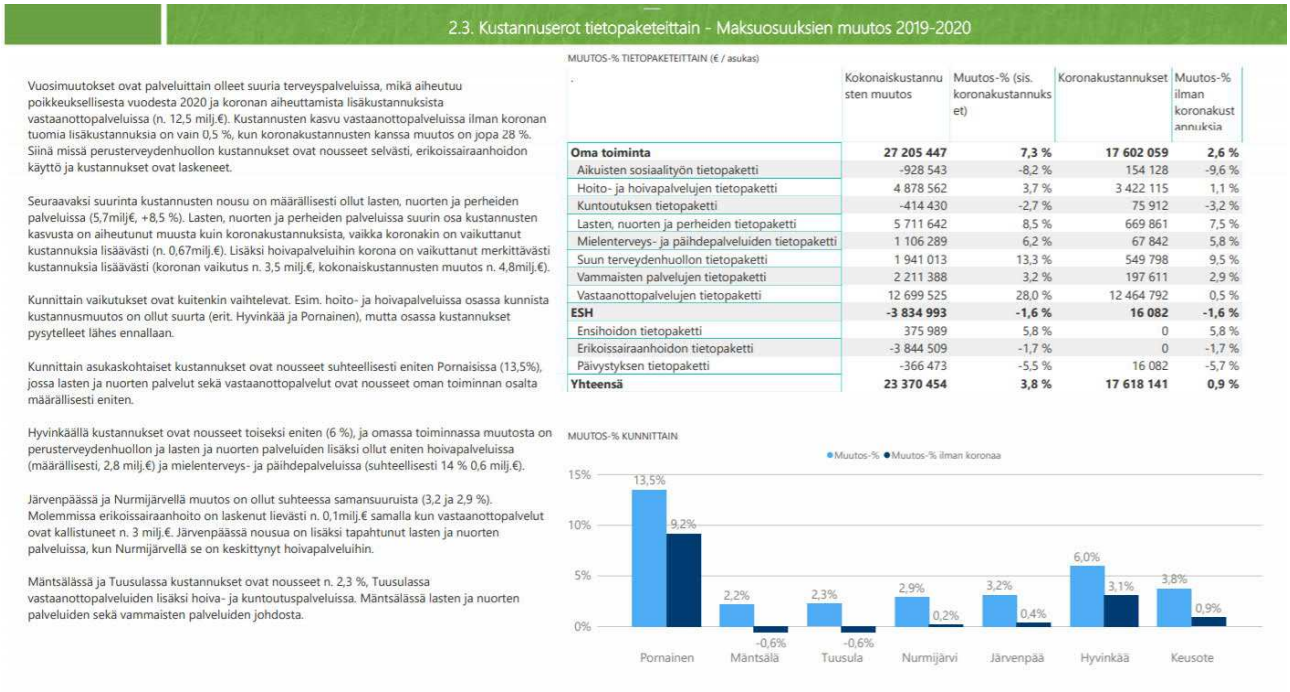
Pornainen (2820€) sijoittuu edullisimmaksi etenkin erikoissairaanhoidon, vammaispalveluiden ja lasten ja nuorten palveluiden muita pienemmän kustannuksen johdosta.

KUSTANNUKSET TIETOPAKETEITTAIN (€ / asukas)

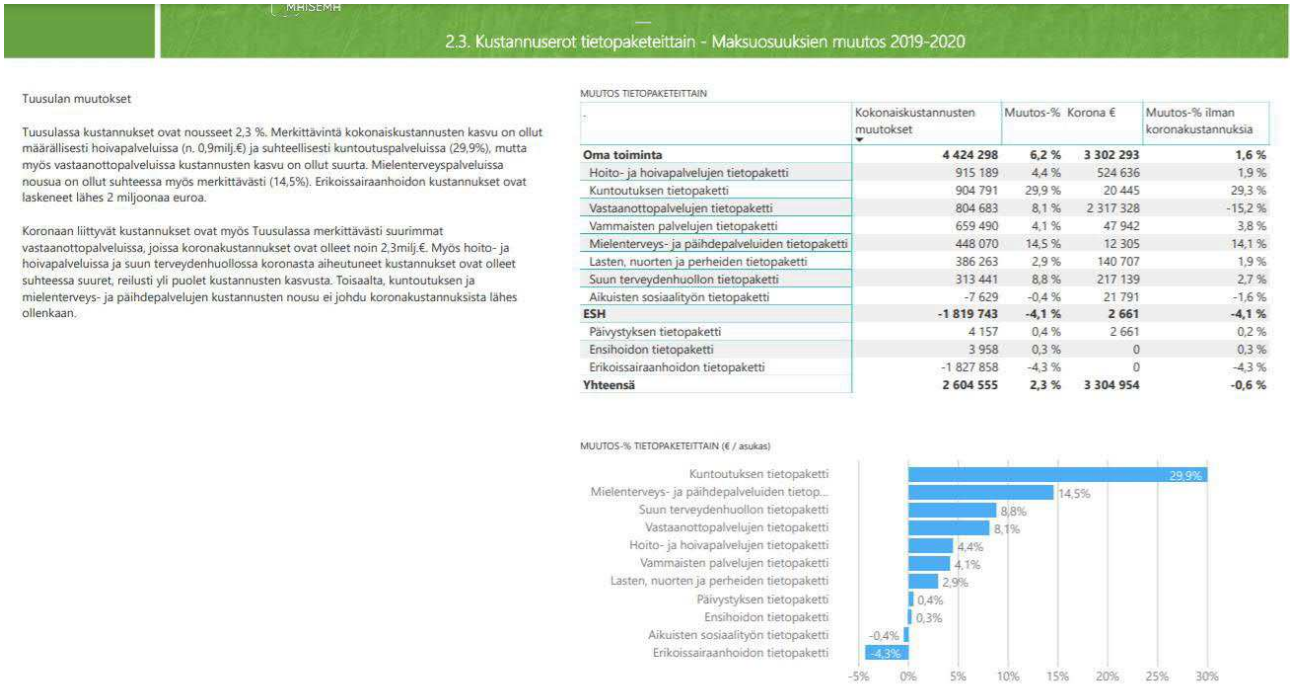
KUSTANNUKSET TIETOPAKETEITTAIN (€ / asukas)

.	Hyvinkää	Järvenpää	Mäntsälä	Nurmijärvi	Pornainen	Tuusula	Yhteensä
Oma toiminta	**2 258 €**	**2 067 €**	**2 070 €**	**1 837 €**	**1 646 €**	**1 959 €**	**2 030 €**
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti	50 €	69 €	53 €	47 €	17 €	47 €	**53 €**
Hallinto	2 €	2 €	2 €	2 €	2 €	2 €	**2 €**
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti	906 €	634 €	809 €	606 €	735 €	558 €	**698 €**
Kuntoutuksen tietopaketti	67 €	76 €	80 €	64 €	64 €	102 €	**76 €**
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti	463 €	368 €	320 €	328 €	240 €	351 €	**370 €**
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti	102 €	157 €	52 €	60 €	23 €	92 €	**96 €**
Suun terveydenhuollon tietopaketti	75 €	78 €	89 €	80 €	104 €	101 €	**84 €**
Vammaisten palvelujen tietopaketti	315 €	391 €	342 €	335 €	184 €	430 €	**358 €**
Vastaanottopalvelujen tietopaketti	276 €	292 €	325 €	315 €	277 €	278 €	**294 €**
ESH	**1 374 €**	**1 243 €**	**1 168 €**	**1 141 €**	**1 170 €**	**1 101 €**	**1 214 €**
Ensihoidon tietopaketti	35 €	36 €	35 €	34 €	50 €	33 €	**35 €**
Erikoissairaanhoidon tietopaketti	1 277 €	1 188 €	1 109 €	1 085 €	1 099 €	1 043 €	**1 147 €**
Päivystyksen tietopaketti	62 €	20 €	24 €	22 €	20 €	26 €	**32 €**
Yhteensä	**3 631 €**	**3 310 €**	**3 238 €**	**2 978 €**	**2 816 €**	**3 060 €**	**3 244 €**

	Kokonaiskustannusten muutos	Muutos-% (sis. koronakustannukset)	Koronakustannukset	Muutos-% ilman koronakustannuksia
Oma toiminta	**27 205 447**	**7,3 %**	**17 602 059**	**2,6 %**
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti	-928 543	-8,2 %	154 128	-9,6 %
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti	4 878 562	3,7 %	3 422 115	1,1 %
Kuntoutuksen tietopaketti	-414 430	-2,7 %	75 912	-3,2 %
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti	5 711 642	8,5 %	669 861	7,5 %
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti	1 106 289	6,2 %	67 842	5,8 %
Suun terveydenhuollon tietopaketti	1 941 013	13,3 %	549 798	9,5 %
Vammaisten palvelujen tietopaketti	2 211 388	3,2 %	197 611	2,9 %
Vastaanottopalvelujen tietopaketti	12 699 525	28,0 %	12 464 792	0,5 %
ESH	**-3 834 993**	**-1,6 %**	**16 082**	**-1,6 %**
Ensihoidon tietopaketti	375 989	5,8 %	0	5,8 %
Erikoissairaanhoidon tietopaketti	-3 844 509	-1,7 %	0	-1,7 %
Päivystyksen tietopaketti	-366 473	-5,5 %	16 082	-5,7 %
Yhteensä	**23 370 454**	**3,8 %**	**17 618 141**	**0,9 %**

Tuusulan aluetalous – Muutokset 2019-2020 *(Kuntamaisema – Tilinpäätösanalyysi 2020)*

	Kokonaiskustannusten muutokset	Muutos-%	Korona €	Muutos-% ilman koronakustannuksia
Oma toiminta	**4 424 298**	**6,2 %**	**3 302 293**	**1,6 %**
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti	915 189	4,4 %	524 636	1,9 %
Kuntoutuksen tietopaketti	904 791	29,9 %	20 445	29,3 %
Vastaanottopalvelujen tietopaketti	804 683	8,1 %	2 317 328	-15,2 %
Vammaisten palvelujen tietopaketti	659 490	4,1 %	47 942	3,8 %
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti	448 070	14,5 %	12 305	14,1 %
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti	386 263	2,9 %	140 707	1,9 %
Suun terveydenhuollon tietopaketti	313 441	8,8 %	217 139	2,7 %
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti	-7 629	-0,4 %	21 791	-1,6 %
ESH	**-1 819 743**	**-4,1 %**	**2 661**	**-4,1 %**
Päivystyksen tietopaketti	4 157	0,4 %	2 661	0,2 %
Ensihoidon tietopaketti	3 958	0,3 %	0	0,3 %
Erikoissairaanhoidon tietopaketti	-1 827 858	-4,3 %	0	-4,3 %
Yhteensä	**2 604 555**	**2,3 %**	**3 304 954**	**-0,6 %**

Lisäselvitykset merkittävimpiin poikkeamiin tietopaketti-tasolla

Oma palvelutuotanto
Koronakustannuksia syntyi n. 17,6 Me, josta Tuusulan osuus n. 3,3 Me. Koronan vuoksi arvioitiin, että asiakasmaksutuottoja jäi saamatta vajaa 7 Me, josta Tuusulan osuus n. 1,0 Me.

Vastaanottopalvelujen tietopaketti

Koronakustannukset on pääasiassa vastaanottopalvelujen tietopaketissa. Tietopaketin kustannuksia kasvattaa myös koronan vuoksi saamatta jääneet asiakasmaksutuotot n. 0,4 Me.

Koronatoiminta on keskitetty Infektio- ja tartutantautiyksikköön ja kustannukset jakautuvat Intar-yksikön osalta väestöperusteisesti. Yksikköön on kohdistettu Koronatehtäviin siirretyn henkilöstön palkkakustannukset. Muun palvelutuotannon osalta esimiesten, asiantuntijoiden ja päälliköiden palkoista on Koronasta aiheutuvaan palvelutuotannon järjestelytyöhön käytetyn työnajan %-osuudella on kustannukset siirretty Korona Seuranta2 koodille, samoin palvelutuotannossa Koronan vuoksi tarvittavat suojavälineet, aineet ja tarvikkeet on kirjattu Koronan Seuranta2 koodille

Avopalveluiden toiminnassa on keskitytty vastaanottotoiminnan kehittämiseen kohti yhteistä, Keusoten toimintamallia ja yhdenvertaisten palveluiden tarjoamiseen mm. 18.3.20 aloitetun koronahoitopuhelimen ja 9.6.20 aloitetun laajennetun virka-ajan ulkopuolisen palvelun avulla.

Vastaanottotoiminnassa uuden toimintamallin käyttöönotto aloitettiin vaiheittain tammikuusta alkaen Järvenpään, Mäntsälän ja Pornaisten terveysasemilla. Pandemia puhkeaminen maaliskuussa aikaisti myös Hyvinkään ja Nurmijärven terveysasemien vaiheittaista siirtymistä uuteen toimintamalliin, sillä riskiryhmiin kuuluvien ikäihmisten ja pitkäaikaissairaitten asiakkaiden hoitoa ei haluttu viivästyttää vaan heille tarjottiin mahdollisuutta etäpalveluihin. Hyvinkää ja Nurmijärvi aloittivat vaiheittaisen siirtymisen kesäkuun alussa. Vuoden 2020 aikana jokaisen toimipisteen 3. vapaa aika lääkärille on laskenut alle 7 vrk:teen.

Vuoden 2020 aikana kiireellisten käyntien kokonaismäärä hoitajilla ja lääkäreillä kasvoi Keusotessa 28 856 käynnillä. Hoitajakäyntien osuus kaikista käynneistä kasvoi jokaisessa kaikissa toimipisteissä; Järvenpäässä hoitaja käyntien osuus kasvoi 25%:lla, Nurmijärven kirkonkylässä 44%:lla ja Mäntsälässä 10%:lla, siten että kaikissa toimipisteissä hoitajakäyntien osuus oli yli 65%:a

Kiireettömien käyntien kokonaismäärä kasvoi 139 838 käynnillä. Näistä hoitajakäyntien osuus oli kaikissa toimipisteissä yli 55%:a ja eniten kasvua oli Tuusulan kunnan toimipisteissä (20%) ja Hyvinkäällä (18%).

Hoitotarvikejakelu keskitettynä alueellisena palveluna aloitti toimintansa toukokuussa 2020. Palvelun käynnistymisessä oli merkittäviä haasteita uuden puhelinpalvelun kuin teknisen laiteympäristön osalta. Henkilöstöresurssi palvelussa, jossa käytetään kaikkien kuntien potilastietojärjestelmiä, osoittautui riittämättömäksi ja resurssia on vahvistettu yhdellä työntekijällä. Logistiikan hoitaminen on vaatinut määräaikaista hoitajaresurssin lisäystä.

Palvelun alueellinen yhdenvertaisuus varmistuu, kun hoitotarvikejakelun ohjeistusten ja luovutuskriteerien yhtenäistämistyö on valmistunut.

Palvelun kustannustehokkuutta ja asiakastoimitusten nopeuttamista tullaan kehittämään edelleen yhteistyössä HUS Logistiikan kanssa.

Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti

Kotona asumista tukevat palvelut

Henkilöstömäärä ei ole riittänyt vastaamaan palvelutarpeeseen, jonka vuoksi asiakaspalvelujen ostot ylittyvät. Koronavaikutuksen takia muualta siirretty henkilöstöresurssi ajoittui keväälle ennen kesälomakautta aiheuttaen kotihoitoon osittain ylimääräisiä henkilöstökustannuksia.

Ympärivuorokautiset palvelut

Kilpailutuksen myötä asumispalveluiden ostopalvelujen hinnat nousivat 1.3.2020 alkaen. Tuusulassa asui tehostetun palveluasumisen puitesopimuskumppaneiden ostopalveluissa 124 ikäihmistä. Vuoden 2020 lopussa vastaava luku oli 120. Omissa palveluissa Riihikodon Helmessä palvelurakennetta kevennettiin siten, että kolme pitkäaikaista tehostetun palveluasumisen paikkaa muutettiin palveluasumisen paikoiksi.

Sairaalapalvelut
Sairaalapalveluiden potilaskoordinaatiota kehitettiin vuoden aikana siirtymällä keskitettyyn alueelliseen potilaskoordinaatioon, jossa akuuttiosastoille hoitoon tulevat potilaat sijoitetaan yhteen jonoon, josta sairaalapalveluiden hoitokoordinaattori ohjaa potilaat alueen vapaille osastopaikoille. Erityisesti loppuvuodesta on ollut suuria haasteita potilasvirtauksessa erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuoltoon.

Myös kotisairaalassa on vuoden 2020 siirrytty käyttämään UOMA-sovellusta alueen potilaskoordinaatiossa. Lisäksi kotisairaalassa on infektiopotilaiden hoidossa otettu käyttöön penisiliinipumput, jotka vähentävät merkittävästi infektiopotilaille tehtäviä käyntimääriä. Tämä mahdollistaa kotisairaalan potilasmäärien kasvattamisen ilman lisäresursointia. Koronan takia kotisairaalan polikliinista toimintaa jouduttiin supistamaan merkittävästi, jonka takia kotisairaalan potilasmäärät eivät ole kasvaneet odotetulla tavalla

Korona vähensi akuuttiosastojen potilasmääriä keväällä ja kesällä, jonka vuoksi Tuusulan osasto oli suljettuna kesä-heinäkuussa viiden viikon ajan. Henkilökunta työskenteli tämän ajan muissa Keusoten yksiköissä tai oli vuosilomalla.

Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti
Tuusulan perhetukikeskuksen perhekuntoutusasunto on varattu kodin ulkopuolista sijoitusta tarvitsevien altistuneiden ja positiivisten lasten eristys- ja karanteeniosastoksi, joka on nostanut perhekuntoutuksen ostopalvelun kustannuksia. Perhetyön, lapsiperheiden kotipalvelun ja perhesosiaalityön kustannukset kasvoivat. Tässä yhtenä vaikuttavana tekijänä on ollut mm. rekrytointihaasteet, jolloin ostopalveluiden tarve lisääntyi ja käytettiin myös ostopalveluhenkilöstöä.

Suun terveydenhuollon tietopaketti

Tietopaketin kustannuksia kasvattaa myös koronan vuoksi saamatta jääneet asiakasmaksutuotot n. 0,6 Me.

Suun terveydenhuollon toiminta jouduttiin ajamaan alas maaliskuun ja heinäkuun väliseksi ajaksi. Tuolloin kertyi jonoa kiireettömän hoidon ja tarkastuksien osalta. Sillä asiakkaille voitiin tarjota vain kiireellinen hoito.

Pandemian aikaisen tarkastusjonon purkuun luotiin syksyllä toimintatavat, joilla tarkastusaikojen jonoa puretaan 3. eri tuottamismallin avulla. Suunnitelman tavoitteena on, että pandemian aikana jonoutuneet tarkastusajat ja niistä löytävät suun terveydenhuollon hoidon tarve on saatu purettua 1.4. 21 mennessä. Suunterveydenhuollon jononpurku on aloitettu viikolla 42 ja jononpurkuun kohdistuvat palkkakustannukset sekä aineet ja tarvikkeet on eritelty Korona Seuranta2 koodille.

HUSin Suun terveydenhuollon päivystys oli siirrettynä Haartmanin sairaalaan. Koronapositiivisten/karanteenissa olevien suunterveydenhuollon potilaiden akuutti hoito on keskitetty HUS:n Kirurgiseen sairaalaan koronapäivystykseen.

Vammaisten palvelujen tietopaketti

Tuusulassa on kaikilta osin - omaishoidon tuesta laitoshoitoon - keskimäärin korkeat vammaispalvelun kustannukset verrattuna muihin kuntiin. Korkeat kustannukset selittyvät Tuusulan muista Keusoten kunnista hieman poikkeavilla toimintakäytännöillä, asiakasrakenne ei poikkea muista kunnista. Toinen selittävä tekijä on, että ennen Keusotea osa muiden tulosalueiden kustannuksista on mahdollisesti kirjattu vammaispalveluihin, esim. Ikääntyneiden ja mielenterveyskuntoutujen kohdalla, vaikka muissa Keusoten kunnissa näitä on voitu kirjata ikäihmisten tai mielenterveyskuntoutujien kustannuspaikoille. Tuusulan korkeat kustannukset ovat pysyneet korkeina koko Keusoten ajan, olivat sitä jo ennen Keusotea. Keusoten myötä Tuusulan toimintakäytännöt ovat muuttumassa, mikä näkyy mm. Tuusulan vammaispalvelujen kustannusten 0,3 % pienentymisenä verrattuna vuoteen 2019, kun huomioidaan omaishoidon tuen muuttuneet kustannuspaikat. Vuonna 2019 alle 65-vuotiaiden omaishoidon tuen kustannukset kirjattiin kotona asumista tukeviin palveluihin ja vuonna 2020 nämä kirjattiin vammaispalveluihin.

Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa tehostetun asumispalvelun asiakasmäärä (31.12.) lisääntyi edellisestä vuodesta (+6) ja hoitopäivät lisääntyivät 3579 hoitopäivällä.

Kuntoutuksen tietopaketti

Fysioterapian suoravastaanottopalveluja on saatavilla jokaisessa kunnassa ja palvelunkäyttöaste on kunnissa keskimäärin 86 %. Suoravastaanottoa toteuttavia fysioterapeutteja on siirtynyt osaksi vastaanottopalvelujen moniammatillisia episoditiimejä joka kunnassa. Terapeutit osallistuvat hoidon tarpeen arviointiin tiimissä. Haasteena tules-oireisten asiakkaiden hoidon järjestäminen avopuolen terapiaresursseihin liittyvien haasteiden takia mm. SVO-koulutettujen terapeuttien puute. Kiireettömään fysioterapiaan (ensiajalle) asiakkaat ovat jonottaneet kunnasta riippuen 4–8 viikkoa. Tavoitteena on, että tulevaisuudessa kantatiimeihin saadaan myös fysioterapeutit mukaan ja että tulevaisuudessa toimintaterapeutteja saataisiin myös mukaan moniammatillisiin tiimeihin. Suoravastaanottopalveluiden kehittäminen jatkuu yhteistyössä avopalvelujen ja HUS Hyvinkään sairaalan kanssa.

Lääkinnällisen kuntoutuksen ostopalveluprosessin kehittäminen on jatkunut. Lasten ja nuorten lääkinnällisen kuntoutuksen kokonaisprosesseja on kehitetty perhekeskuspalvelujen kanssa. Malli moniammatillisista lasten ja nuorten tiimeistä ja konsultaatiomalleista on kehitetty. Mallin käyttöönotto on alkanut syyskuussa yhtymähallituksen 1.9.2020 hyväksynnän jälkeen. Lasten lääkinnällisen kuntoutuksen myöntämisperusteet on hyväksytty ja otettu käyttöön. Aikuisten lääkinnällisen kuntoutuksen myöntämisperusteiden päivittäminen on käynnistynyt

Erikoissairaanhoito

ERIKOISSAIRAANHOITO	Yhteensä	Hyvinkää	Järvenpää	Mäntsälä	Nurmijärvi	Pornainen	Tuusula
TP 2019, tietopakettirakenne	236 954 442	61 309 896	53 523 439	25 606 079	48 127 880	5 053 735	43 333 414
MTA 2020, tietopakettirakenne	219 687 157	57 539 004	50 219 030	22 939 035	44 837 069	5 096 008	39 057 011
TP 2020, tietopakettirakenne	233 476 845	60 945 303	53 462 860	23 700 645	48 071 215	5 788 870	41 507 952
josta HUS:n vuoden 2020 alijäämän kattaminen	*4 996 963*	*1 307 751*	*1 158 968*	*501 995*	*1 041 931*	*120 325*	*865 994*
josta osuus HUS:n valmiusvaraston alaskirjaus	*1 358 832*	*355 619*	*315 160*	*136 508*	*283 334*	*32 720*	*235 491*
TA 2021	250 333 807	64 886 115	55 900 415	27 025 675	50 396 574	5 598 568	46 526 460
TA 2021 HUS koronahoitovelka	7 949 471	2 076 066	1 885 540	833 483	1 390 624	120 083	1 643 675
TA 2021 ilman koronahoitovelkaa	242 384 336	62 810 049	54 014 875	26 192 192	49 005 950	5 478 485	44 882 785

Erikoissairaanhoidon tietopaketti

HUS:n hallitus esitti HUS:n valtuustolle vuoden 2020 alijäämän (yht. 40 Me) kattamista helmikuun kokouksessa. Tuusulan osuus tästä oli n. 0,9 Me. Lisäksi HUS:n logistiikan varaston arvonalennuskirjaus tehtiin vuoden 2020 tilinpäätöksessä, mikä lisäsi Tuusulan erikoissairaanhoidon kustannuksia n. 0,2 Me.

Tavoiteseuranta 2020

Valtuustokauden tavoitteet ja vuositavoitteet

Valtuustokauden tavoitteet on johdettu strategian visiosta, päämääristä ja yhteisestä toimintatavastamme. Tavoitteita laatiessa on huomioitu pormestariohjelma sekä osallistavan strategiaprosessin aikana esiin nousseita keskeisiä asioita. Valtuustokauden tavoitteita on 32.

Valtuustokauden tavoitteet asetetaan valtuustokaudeksi. Valtuustokauden tavoitteita toteuttamaan määritetään talousarvion laadinnan yhteydessä vuositavoitteita, jotka saavuttamalla edetään kohti valtuustokauden tavoitteita. Valtuustokauden tavoitteiden etenemistä seurataan ja arvioidaan kerran vuodessa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yhteydessä. Valtuustokauden tavoitteista johdettujen vuositavoitteiden etenemistä seurataan ja arvioidaan osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yhteydessä.

Toimenpiteiden etenemisastetta on arvioitu sille asetettua toteutusohjelmaa vasten seuraavalla asteikolla:
1= Toteutuksessa ei ole edetty tai toimenpide ei vaadi toimenpiteitä ko. toimialueelta
2= Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman
3= Toteutus on aloitettu, ei vielä valmis
4= Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistelty/käyttöönotettu
5= Toimenpide on toteutettu ja käyttöönotettu toteu-tusohjelman mukaan

Tavoitteet ja toimenpiteet vuodelle 2020

Valtuustokauden tavoite	Vuositavoite	Toimenpide	Etenemisaste	Toteutuminen	Vastuuhenkilö
01. Uudistamme kuntaa, palveluita ja organisaatiota, ottaen huomioon Maakuntauudistuksen ja Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän, varmistaen tuusulalaisten lähipalvelut					Pormestari
	01.01 Teemme aktiivista omistajaohjausta ja luomme sille rakenteita		4	Keusoten omistajaohjauksen rakenteet on tarkistettu siten, että kuntajohtajien neuvottelukunnan rooli on entisestään vahventunut ja kolmen yhteistyöryhmän (talousryhmä, sivistysryhmä, hyte-ryhmä) vetovastuut ovat siirtyneet kuntaedustajille. Käytännön omistajaohjaus on Keusoten osalta ollut tiivistä liittyen mm. Palvelujen verkko -suunnitelmaan, tuottavuusohjelmaan ja Apottiratkaisuun.	Pormestari
		01.01.01 Varmistamme Keusoten omistajaohjausrakenteiden toimivuuden	4	Keusoten omistajaohjauksen rakenteet on tarkistettu siten, että kuntajohtajien neuvottelukunnan rooli on entisestään vahventunut ja kolmen yhteistyöryhmän (talousryhmä, sivistysryhmä, hyte-ryhmä) vetovastuut ovat siirtyneet kuntaedustajille. Käytännön omistajaohjaus on Keusoten osalta ollut tiivistä liittyen mm. Palvelujen verkko -suunnitelmaan, tuottavuusohjelmaan ja Apottiratkaisuun. Apotin osalta kuitenkin toteutui riski, että omistajat eivät löytäneet Apotin käyttöönotosta yhteistä tahtotilaa. Sen jälkeen on valmisteltu kunnan kannalta hyväksyttävä etenemispolku sekä toiminnan että talouden näkökulmista.	Pormestari
		01.01.02 Tarkastelemme HSLn linjauudistusta yhteistyössä HSLn kanssa ja teemme ratkaisut mahdollisista uudistustarpeista.			Pormestari
	01.02 Teemme tiivistä yhteistyötä tuusulalaisten sote-palvelujen järjestäjän ja tuottajan Keusoten kanssa ja vahvistamme sen toimintaedellytyksiä		4	Hyte-työn rakenteet ja tavoitteet on määritelty ja niiden toteuttamisessa on edetty alueellisen hyvinvointisuunnitelman mukaisesti. Yhteistyö on säännöllistä ja Keusoten kanssa on tehty tuloksellista yhteistyötä koronaepidemian ennakoinnissa ja käytännön hoidossa. Alueellisen hyte-ryhmä on vuoden aikana ohjannut mm. allianssimallin rakentamista ja hyte-suunnitelmien rakentamista ja toteutusta. Sivijohdon ja Keusoten yhteistyötavoitteet laadittu ja niitä konkretisoidaan alueellisessa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa.	Pormestari
		01.02.01 Varmistamme, että Keusoten yhtenäiset palvelukriteerit eivät ole ristiriidassa kunnan tavoitteen kanssa lähipalveluiden varmistamiseksi.	4	Palvelukriteerit on pääosin määritelty vuonna 2019. Tuottavuusohjelman toteuttaminen ja palvelujen verkko -hankkeen sisältö saattavat aiheuttaa ristiriitaa kunnan alueella lähipalvelujen toteuttamiseen. Näiltä osin keskeinen työ jatkuu vuoden 2020 aikana. Palvelujen verkko -hankkeessa on luovuttu ajatuksesta lakkauttaa terveysasemia ja keskitytään määrätietoisesti kehittämään sähköisiä palveluita sekä liikkuvia ja kotiin vietäviä palveluita.	Pormestari
		01.02.02 Selvitämme ruokapalveluiden tulevaisuuden Keusotessa	2	Perusselvityksiä on tehty. Keusoten tukipalveluiden suunnittelu ja uudelleen järjestelyt hidastuneet koronaepidemian vuoksi. Nykyiset palveluntuottajat jatkavat toistaiseksi Keusoten alueella	Pormestari
	01.03 Teemme välitarkastelun kuntaorganisaation organisaatiouudistuksesta ja toimintatapojen uudistuksesta		3	Poliittisen johtamisjärjestelmän uudistuksen toinen vaihe, eli tuunaustoimet ja valmistautuminen valtuustokauden vaihdokseen käynnistyi keväällä. Asiaa käsiteltiin valtuustoseminaarissa kesäkuussa ja kunnanhallituksen seminaarissa elokuussa. Elokuun alussa toteutettiin laaja haastattelukierros ja syksyn aikana tuunaustoimiin osallistuvat toimialueiden johtoryhmät, lautakunnat ja kehittämisverkostot. Asiaa käsiteltiin lokakuun valtuustoseminaarissa ja se etenee kunnanhallitukseen alkuvuodesta. Päätökset hallintosääntöön tehtävistä muutoksista tehdään vuonna 2021.	Kansliapäällikkö

		01.03.01 Arvioimme rakenteen sekä toimintatapojen ja-kulttuurin uudistamisen tavoitteiden toteutumista (myös sähköiset työvälineet ja henkilöstön koulutus/osaaminen)	3	Operatiivisen johtamisen rakenteen ja toimintakulttuurin uudistamisen tavoitteiden toteutumista arvioidaan sen jälkeen, kun kunnanhallitus ja valtuusto ovat joulukuussa 2020 määritelleet poliittisen johtamisjärjestelmän kehittämistoimenpiteet. Kasvun ja ympäristön toimialueen rakenteen muutoksia on arvioitu osin jo keväällä ja joitakin tarkennuksia rakenteeseen toteutetaan kesän ja syksyn aikana 2020. Sähköisten työvälineiden käyttäminen on edennyt vahvasti koronaepidemian aikana.	Kansliapäällikkö
		01.03.02 Kehitämme poliittista johtamista tehdyn väliarvioinnin perusteella	4	Poliittisen johtamisjärjestelmän uudistuksen toinen vaihe, eli tuunaustoimet ja valmistautuminen valtuustokauden vaihdokseen käynnistyi keväällä. Asiaa käsiteltiin valtuustoseminaarissa kesäkuussa ja kunnanhallituksen seminaarissa elokuussa. Elokuun alussa toteutettiin laaja haastattelukierros ja syksyn aikana tuunaustoimiin osallistuvat toimialueiden johtoryhmät, lautakunnat ja kehittämisverkostot. Asiaa käsiteltiin lokakuun valtuustoseminaarissa ja se etenee kunnanhallitukseen alkuvuodesta. Päätökset hallintosääntöön tehtävistä muutoksista tehdään vuonna 2021.	Pormestari
02. Palvelumme ovat laadukkaita ja saavutettavia					
	02.01 Kehitämme asiakaspalvelun kanavia ja toimintaa		3	Asiakaspalvelua tuottavat yksiköt on sijoitettu lähelle keskustaa. Lisätty myös digitaalisten palveluiden valikkoa. TuusInfo palvelee kuntalaisia. Työllisyyspalvelut kokeilivat vastaanottaa kuntalaisia kirjastossa. Suomi.fi käyttöön Tuusinfossa.	Henkilöstöjohtaja
		02.01.01 Parannamme asiakaspalauteprosessin sujuvuutta ja laatua	3	Asiakaspalveluprosessin kehittäminen on käynnistetty.	Henkilöstöjohtaja
		02.01.02 Varmistamme kunnan erilaisten asiakaspalveluiden löydettävyys väistötilojen sijainti huomioiden	4	Asiakaspalvelua tuottavat yksiköt on sijoitettu lähelle keskustaa. Lisätty myös digitaalisten palveluiden valikkoa.	Henkilöstöjohtaja
		02.01.03 Kehitämme matalan kynnyksen tapoja kohdata asiakkaat/kuntalaiset	3	TuusInfo palvelee kuntalaisia. Työllisyyspalvelut kokeilivat vastaanottaa kuntalaisia kirjastossa. Suomi.fi käyttöön Tuusinfossa.	Henkilöstöjohtaja
	02.02 Edellytämme, että Keusote-kuntayhtymän palvelut ovat yhdenvertaisia alueella ja palveluvalikoima monipuolistuu		3		Pormestari
		02.02.01 Seuraamme asukas- ja asiakastyytyväisyyttä kunnan palveluissa ja toteutamme kuntapalvelututkimuksen	3	Keskeinen edunvalvonnan kohde on Keusote, jossa on linjattu mm. palvelujen verkon kehittämishankkeen sisältö. Talouden ohjaus ja tuottavuus -ohjelman toteutus ovat keskeisiä kuluvan vuoden aikana. Tuottavuusohjelma ei valitettavasti oli koronaepidemiankin vuoksi edennyt suunnitellusti. Kunnan ja Keusoten talouden turvaamiseksi koronaepidemian vaikutuksilta on tehty useita edunvalvontatoimenpiteitä suhteessa ministeriöihin ja kuntaliittoon, osin tätä on tehty KUUMA-yhteistyössä.	Pormestari
	02.03 Päivitämme ruokapalveluiden sähköisiä työvälineitä taloudellisesti nykyaikaisemmaksi ja tehokkaammaksi		4	Tuusulalaisten palvelutyytyväisyyttä mitataan palveluissa toteutettavin asiakaskyselyin sekä tuusulalaisten palvelutyytyväisyyttä mittaavin erilaisin tutkimuksin. Kuntapalvelututkimus on suunniteltu toteutettavaksi alkuvuodesta 2021. Keusote seuraa palvelutyytyväisyyttä omien palveluidensa osalta.	Kansliapäällikkö
		02.03.01 Teemme kuntapalvelututkimuksen loppuvuodesta 2020/alkuvuodesta 2021	1	Tuusulalaisten palvelutyytyväisyyttä mitataan palveluissa toteutettavin asiakaskyselyin sekä tuusulalaisten palvelutyytyväisyyttä mittaavin erilaisin tutkimuksin. Kuntapalvelututkimus toteutetaan alkuvuodesta 2021.	Kansliapäällikkö
		02.03.02 Kilpailutamme omavalvontajärjestelmän ruokapalveluissa	4	Keusoten tuottamien palveluiden asiakaspalautetta kerätään monikanavaisesti ja asiakastyytyväisyyttä seurataan säännöllisesti. Koronapandemia on vaikuttanut myös palautteen määrään, sillä osa palautteen annon mahdollisuuksista on jouduttu rajoittamaan tartuntariskin takia. Asiakastyytyväisyys on yksi tammikuussa 2021 pidettävän kunnan ja Keusoten miniseminaarin aiheista.	Kansliapäällikkö
	02.04 Kehitämme ruokakulttuuria varhaiskasvatuksessa ja kouluissa		4	Varhaiskasvatuksessa kiinnitetään huomiota positiivisen ruokailutilanteen luomiseen, jossa ollaan aktiivisessa vuorovaikutuksessa lasten kanssa. Varhaiskasvatuksessa ruokailu tapahtuu kolme kertaa tavallisen päiväkotipäivän aikana. Ruokailu on pedagoginen ja lapsen hyvinvointia edistävä tapahtuma. Perusopetuksessa on päivittäinen koululounas, ja ruokailutilanteessa on läsnä koulun aikuisia. Kouluissa toimii kouluruokaryhmät, joiden tarkoituksena on kehittää ruokailutilanteesta kasvatuksellista. Monissa kouluissa on tarjolla aamupalaa erilaisin toimintamallein. Kaikessa aamupalatarjoilussa on tavoitteena oppilaiden kohtaaminen. Tavoitteena on järjestää hyvinvointiaamiaiset jokaiselle koululle hyvinvointiviikon aikana. Viikon ajankohta määritellään korona-tilanteen mukaan,	Sivistysjohtaja
		02.04.01 Huomioimme ruokakulttuurin osana kulttuurikasvatussuunnitelmaa	2	Aloitettu keskustelut ruokapalveluiden kanssa mahdollisuuksista laajentaa kulttuurikasvatussuunnitelmaa ruokakulttuurin osalta. Tänä vuonna tehdään suunnitelma, jota toteutetaan 2021-2022. Koronatilanne on vaikuttanut asian etenemiseen. Suunnitelma siirretään tehtäväksi 2021.	Sivistysjohtaja

03. Mahdollistamme sähköisen asioinnin keskeisissä kuntapalveluissa ja sähköisten palveluiden käyttö lisääntyy. Uudistamme tapojamme tehdä työtä digitalisaation avulla					Talousjohtaja
			3	Kuntatasoisen asiakkuudenhallinnan kehittäminen edellyttää palveluarkkitehtuurin nyky- ja tavoitetilan kuvaamista, jota työtä pohjustettu kunnan tiedonhallintamallin kuvaamisen yhteydessä vuoden 2020 aikana. Työ etenee sähköisen asioinnin arkkitehtuurin kuvaamiseen vuoden 2021 aikana, jonka tavoitetilaa ja suosituksia hyödynnetään mahdollisimman vaikuttavaan kehittämiseen.Työstetty kuntatasoinen digiroadmap, sisältäen priorisoidun kehittämispolun digipalveluiden kehittämiseksi. Digiroadmapin toimeenpano toteutetaan kunnan kehittämismallin mukaisesti. Sähköisten avustusten prosesseja laajennettu ja hyödynnetty koronatilanteessa.	Talousjohtaja
	03.01 Jatkamme arkiston digitointia ostopalveluna sekä omana työnä projektisuunnitelman mukaisesti	03.01.01 Digitoimme vähintään 30 hm (hyllymetriä) arkiston paperista aineistoa ostopalveluna. Tämän lisäksi digitoimme aineistoa omana työnä	2	Kuntatasoisen asiakkuudenhallinnan kehittäminen edellyttää palveluarkkitehtuurin nyky- ja tavoitetilan kuvaamista, jota työtä pohjustettu kunnan tiedonhallintamallin kuvaamisen yhteydessä vuoden 2020 aikana. Työ etenee sähköisen asioinnin arkkitehtuurin kuvaamiseen vuoden 2021 aikana, jonka tavoitetilaa ja suosituksia hyödynnetään mahdollisimman vaikuttavaan kehittämiseen.	Talousjohtaja
		03.01.02 Kehitämme palveluita suunnitelmallisesti ja digiohjelman mukaisesti	3	Työstetty kuntatasoinen digiroadmap, sisältäen priorisoidun kehittämispolun digipalveluiden kehittämiseksi. Digiroadmapin toimeenpano toteutetaan kunnan kehittämismallin mukaisesti.	Talousjohtaja
		03.01.03 Kehitämme asiakkuudenhallinnan prosesseja, keskittyen ensimmäisessä vaiheessa asiakaspalautteiden käsittelyyn	2	Käynnissä sisäisen palveluhallinnan prosessien kehittämiseksi modernin järjestelmän käyttöönoton yhteydessä. Projektin aikana arvioitu kyseisen järjestelmän soveltuvuus myös kuntalaispalveluihin. Työ etenee 2021 osana digiroadmapin toimeenpanoa.	Talousjohtaja
		03.01.04 Laajennamme avustusten sähköisten käsittelyjen käyttöä	3	Sähköisten avustusten prosesseja laajennettu ja erityisesti hyödynnetty koronatilanteessa yksinyrittäjien tuen käsittelyyn. Avustushakemusprosessin kehittämistä tehdään lean-projektin (kulttuuri) yhteydessä, hyödynnettävissä myöhemmin myös muihin avustusprosesseihin.	Talousjohtaja
	03.02 Keskitämme ja kehitämme sisäisten palveluiden prosesseja, sekä edistämme automaatioita digitaalisten työvälineiden avulla			Projekti sisäisen palveluhallintajärjestelmän käyttöönottamiseksi toteutettu ja moderni järjestelmä käyttöönotettu ICT- ja henkilöstöpalveluiden palvelunhallintaan. Rinnalla järjestelmäprojektin kanssa tarkasteltu ja sujuvoitettu varsinaisia prosesseja (ICT-palvelupyyntöjen lean-pilotointi). Talousprosesseista vähennetty manuaalista työtä sopimuslaskutuksen käyttöönoton myötä. Taloustehtävien keskittäminen on jatkunut suunnitellusti osto- ja myyntilaskujen osalta.	Talousjohtaja
		03.02.01 Hyödynnämme ohjelmistorobotiikkaa ostolaskujen käsittelyssä sekä muissa mahdollisissa talouden rutiinitehtävissä	2	Ohjelmistorobotiikkaa ei saatu käyttöön vuoden 2020 aikana. Taloushallinnon palveluntuottaja ei toimita robotiikkaa käytössä olevan ostolaskujärjestelmän yhteyteen, sillä järjestelmä ollaan vaihtamassa vuoden 2021 aikana. Ostolaskujen automatisointia tehtiin robotiikan sijaan sopimuslaskutustoiminnon avulla.	Talousjohtaja
		03.02.02 Kehitämme sisäisiä palvelunhallinnan prosesseja; Otamme käyttöön palvelunhallintahallintajärjestelmän	3	Projekti sisäisen palveluhallintajärjestelmän käyttöönottamiseksi toteutettu ja moderni järjestelmä käyttöönotettu ICT- ja henkilöstöpalveluiden palvelunhallintaan. Rinnalla järjestelmäprojektin kanssa tarkasteltu ja sujuvoitettu varsinaisia prosesseja (ICT-palvelupyyntöjen lean-pilotointi).	Talousjohtaja
		03.02.03 Jatkamme talous- ja muiden sisäisten tehtävien keskittämistä	5	Taloustehtävien keskittäminen eteni suunnitellusti osto- ja myyntilaskujen osalta.	Talousjohtaja
	03.03 Digitalisoimme kaivokortit				Kuntakehitysjohtaja
		03.03.01 Hankimme Lupapisteeseen mahdollisuuden täydentää 3D karttaa koko Tuusulan osalta	2	Kartoitamme toteutusvaihtoehtoja.	Kuntakehitysjohtaja
	03.04 Kehitämme rakennetun infran jälkimittausta		2	Ehdotettu kiinteistömittausryhmältä saatavaa mittausdataa, ajoitus ja tämän mittaryhmän käsitys toteutuksesta vaikeuttavat täsmällisen tiedon saantia.	Kuntakehitysjohtaja
		03.04.01 Kehitämme investointikohteiden kustannusseurantaa osana työmaiden tuottavuuden parantamista	2	Ehdotettu kiinteistömittausryhmältä saatavaa mittausdataa, ajoitus ja tämän mittaryhmän käsitys toteutuksesta vaikeuttavat täsmällisen tiedon saantia.	Kuntakehitysjohtaja
	03.05 Laajennamme Lupapisteen käyttöä		3	Lupapiste-työkalun suunnittelutarve- ja poikkeamispäätösten osalta on tehty muutamia koelupakäsittelyjä. Käyttöönotto siirtyy keväälle 2021.	Kuntakehitysjohtaja
		03.05.01 Otamme käyttöön Lupapiste-työkalun suunnittelutarve- ja poikkeamispäätösten teossa	3	Muutamia koelupakäsittelyjä on tehty. Käyttöönotto siirtyy keväälle 2021.	Kuntakehitysjohtaja

04. Parannamme Tuusulan monimuotoista sisäistä ja kuntien välistä liikennettä sekä liikkumisen ekosyysteemiä. Joukkoliikenteen osuus kasvaa ja kehitämme uusia liikkumisen muotoja yhteistyössä HSL:n kanssa					Kuntakehitysjohtaja
	04.01 Viemme toteutukseen pyöräilyn edistämisen suunnitelman kehittämistoimenpiteet		3	Katusuunnittelussa on edetty suunnittelukohteittain. Pyöräilyn pääverkolle sijoittuvissa suunnittelukohteissa on otettu huomioon pyöräilyn edistämissuunnitelmassa esitettyjä tavoitteita. Tuusulan, Keravan ja Järvenpään välistä yhteistyötä on toteutettu liikenneturvallisuustoimia -työn puitteissa. Osallistutaan HSL:n KÄPSE ryhmän toimintaan. Koko kunnan pyöräilyviitoitussuunnitelmasta on laadittu luonnos, jonka jatkojalostuksesta tulee sopia mm. ELY-keskuksen kanssa. Ely:n aloittaa yhteistyössä Tuusulan, Keravan ja Järvenpään kanssa pyöräteiden viitoitushankkeen.	Kuntakehitysjohtaja
		04.01.01 Toteutamme edistämissuunnitelmassa ennen vuotta 2025 toteutettavaksi esitettyjä toimenpiteitä	2	Katusuunnittelussa on edetty suunnittelukohteittain. Pyöräilyn pääverkolle sijoittuvissa suunnittelukohteissa on otettu huomioon pyöräilyn edistämissuunnitelmassa esitettyjä tavoitteita. Tuusulan, Keravan ja Järvenpään välistä yhteistyötä on toteutettu liikenneturvallisuustoimia -työn puitteissa. Osallistutaan HSL:n KÄPSE ryhmän toimintaan. Koko kunnan pyöräilyviitoitussuunnitelmasta on laadittu luonnos, jonka jatkojalostuksesta tulee sopia mm. ELY-keskuksen kanssa.Kunta lähtee elyn, Keravan ja Järvenpään yhteishankkeeseen pyöräilyviitoitusten paranatmiseksi ely:n väylillä.	Kuntakehitysjohtaja
	04.02 Nostamme joukkoliikenteen tasoa ja varmistamme, että HSL:n linjastosuunnitelma palvelee Tuusulan alueella liikkumista ja tuusulalaisten kulkemista			Kunnan budjetissa joukkoliikenteelle asetetut säästötavoitteet pakottavat jopa karsimaan liikennereittejä.	Kuntakehitysjohtaja
		04.02.01 Toteutamme kunnan edunvalvontasuunnitelmaa 2018-2022 joukkoliikenteen osalta	2	Neuvotteluja kolmansien osapuolten kanssa on käyty.	Kuntakehitysjohtaja
		04.02.02 Parannamme joukkoliikenneinfraa, uusimme bussikatoksia ja pysäkki-informaation	2	Suunnittelu yhdessä HSL:N ja ELY-keskuksen kanssa aloitettiin. Pysäkki-informaation ja pysäkkimerkintöjen kehittämisessä edetään vuosittain kunta-HSL -yhteistyönä päivitettävän yleistasoisen suunnitelman pohjalta.	Kuntakehitysjohtaja
	04.03 Suunnittelemme liikkumisen ekosysteemin		1	Liikkumisen ekosysteemiin Hyrylän alueella liittyvää suunnittelutyötä ei ole ehditty toteuttaa touko-elokuussa 2020.	Kuntakehitysjohtaja
		04.03.01 Suunnittelemme liikkumisen ekosysteemin Hyrylän alueelle	1	Resurssipulan vuoksi ei ole kyetty edistämään omana erillishankkeenaan. Liikkumisen ekosysteemiä suunnitellaan kuitenkin koko ajan osana muuta suunnittelua.	Kuntakehitysjohtaja
		04.03.02 Luomme myöhemmissä vaiheissa liikkumisen ekosysteemin Kellokosken, Jokelan ja haja-asutusalueiden osalta	1	Resurssipulan vuoksi ei ole kyetty edistämään omana erillishankkeenaan. Liikkumisen ekosysteemiä suunnitellaan ja se muodostuu kuitenkin koko ajan osana muuta suunnittelua ja toteutusta niin liikenteen ja liikenneverkon toimivaltaisten viranomaisten, kuntien kuin markkinaehtoisten toimijoiden toimien seurauksena.	Kuntakehitysjohtaja
	04.04 Kehitämme joukkoliikenneyhteyksiä Hyrylän keskustan ja Keravan välillä		5	Epidemiatilanteesta johtuvien joukkoliikenteen tarjonnan supistusten vuoksi linjan 963 (Paijala-Hyrylä-Rykmentinpuisto-Kerava) aloitus siirtyi elokuun alkuun. Elokuussa alkaneen liikennöinnin aloitus kytkettiin elokuulle siirtyneiden asuntomessujen aloitukseen.	Kuntakehitysjohtaja
		04.04.01 Avaamme uuden linjan Rykmentinpuiston kautta Keravalle viimeistään 1.7.2020	5	Epidemiatilanteesta johtuvien joukkoliikenteen tarjonnan supistusten vuoksi linjan 963 (Paijala-Hyrylä-Rykmentinpuisto-Kerava) aloitus siirtyi elokuun alkuun. Elokuussa alkaneen liikennöinnin aloitus kytkettiin elokuulle siirtyneiden asuntomessujen aloitukseen.	Kuntakehitysjohtaja
	04.05 Mahdollistamme kaikkien asukasryhmien sisäisen liikkumisen (ei joukkoliikenneratkaisu)				Kansliapäällikkö
		04.05.01 Päivitämme kuljetussopimukset	4	Alkuvuodesta 2020 on käynnistetty vaarallisten teiden uudelleenarviointi, joka hyväksyttiin lautakunnassa kesäkuussa. Pyöräilynedistämissuunnitelmaa toteutetaan. Kuljetussopimuksien kilpailutus käynnistetään keväällä 2021	Sivistysjohtaja
		04.05.02 Tuemme ikäihmisten kulkemista			Kansliapäällikkö
		04.05.03 Laadimme uuden vaarallisten teiden luokituksen	5	Vaarallisten teiden uudelleen arviointi on tehty ja hyväksytty kesäkuun lautakunnassa.	Sivistysjohtaja
	04.06 Otamme käyttöön pysäköinninvalvonnan		4	Pysäköinninvalvonnan teknisen toimintakyvyn toteuttaminen on ollut käynnissä vuoden 2020 alusta mm. asianhallintajärjestelmän hankinnan sekä pysäköintimerkintöjen korjaamisen ja kehittämisen muodossa. Työ jatkuu.	Kuntakehitysjohtaja

		04.06.01 Otamme käyttöön pysäköinninvalvonnan	4	Pysäköinninvalvonnan teknisen toimintakyvyn toteuttaminen on ollut käynnissä vuoden 2020 alusta mm. asianhallintajärjestelmän hankinnan sekä pysäköintimerkintöjen korjaamisen ja kehittämisen muodossa. Työ jatkuu.	Kuntakehitysjohtaja
	04.07 Toteutamme pyöräliikenteen edistämissuunnitelmaa		3	Pyöräliikenteen edistämissuunnitelma on usean vuoden mittainen hanke, joka etenee sitä mukaan, kun soveltuvia hankkeita osuu kohdalle henkilö- ja talousresurssien sallimissa rajoissa.	Kuntakehitysjohtaja
		04.07.01 Valmistelemme Hyrylän yleissuunnitelman yhteydessä pääkatujen pyöräliikenteen yleissuunnitelman	2	Yleissuunnitelmaa ei ole valmisteltu. Tähän liittyviä tekijöitä on kuitenkin selvitetty palvelukeskushankkeen yhteydessä. Erityisesti linja-autoaseman sijainnin osalta on tutkittu yleissuunnitelmaankin vaikuttavia ratkaisumalleja.	Kuntakehitysjohtaja
		04.07.02 Edistämme suunnitteluratkaisuissa jalankulkua ja pyöräillä liikkumista	5	Osa normaalia suunnittelua.	Kuntakehitysjohtaja
		04.07.03 Jatkamme pienten liikenneturvallisuushankkeiden toteuttamista 2-4 hankkeella/vuosi	5	Toteutetaan resurssien ja kohteiden ilmaantumisen ja toteutettavuuden mukaan.	Kuntakehitysjohtaja
		04.07.04 Laadimme pyöräliikenteen yleissuunnitelman Hyrylän keskustataajamasta. Yleissuunnitelmassa esitetään kuinka pyöräliikenteen tavoiteverkko toteutetaan Hyrylän keskustataajaman osalta	2	Asia ratkaistaan Hyrylän keskustan yleissuunnitelman yhteydessä.	Kuntakehitysjohtaja
		04.07.05 Viemme käytäntöön ja toimeenpanemme pyöräilybrändin toimenpiteitä	3	Tuusulanjärven rantareitin opastusta pyrittiin toteuttamaan kevätkesällä 2020 lähes suoraan pyöräilybrändin mukaisilla tunnusopasteilla, mutta niiden asentamiseen maantieympäristöön ei saatu maantieviranomaisen (Uudenmaan ELY-keskus) lupaa. Pyöräilybrändin tunnuksia pyritään hyödyntämään seuraavan kerran uusien pyöräilyopasteiden suunnittelussa. Suunnittelua pyritään käynnistämään vielä loppuvuodesta 2020 ja tavoitteena on tehdä se yhteistyössä ELY-keskuksen sekä Järvenpään ja Keravan kaupunkien kanssa.Sähköpyörävuokrauksen osalta käynnistettiin kesäkuussa kokeilu ajalle 29.6.-29.11.2020. (https://www.tuusula.fi/fillarit). Kokeilun viestinnässä on Tuusulan kunnan osalta hyödynnetty pyöräilybrändin ilmettä.	Kuntakehitysjohtaja
		04.07.06 Panostamme keskeisten kevyen liikenteen väylien kunnossapitoon edistääksemme jalankulkua ja pyöräillä liikkumista	3	Edistyy hyvin käytettävissä olevien resurssien puitteissa.	Kuntakehitysjohtaja
		04.07.07 Jatkamme esteettömän liikkumisen periaatteita noudattavaa toteutustapaa uudiskohteissa ja saneerattavissa kohteissa	5	Tehdään automaattisesti kohteita suunnitellessa.	Kuntakehitysjohtaja
	04.08 Parannamme kevyen liikenteen väylien viitoitusta ja kohdeopastusta		4	Koko kunnan pyöräilyviitoitussuunnitelmasta on laadittu luonnos, jonka jatkojalostuksesta tulee sopia mm. ELY-keskuksen kanssa. Tuusulanjärven rantareitin opasteista on laadittu suunnitelma ja maantieverkolle sijoittuvien opasteiden toteutukselle on haettu lupaa maantieviranomaiselta.	Kuntakehitysjohtaja
		04.08.01 Parannamme kevyen liikenteen väylien viitoitusta ja kohdeopastusta yhdessä Uudenmaan ely-keskuksen kanssa	4	Koko kunnan pyöräilyviitoitussuunnitelmasta on laadittu luonnos, jonka jatkojalostuksesta tulee sopia mm. ELY-keskuksen kanssa. Tuusulanjärven rantareitin opasteista on laadittu suunnitelma ja maantieverkolle sijoittuvien opasteiden toteutukselle on haettu lupaa maantieviranomaiselta.	Kuntakehitysjohtaja
	04.09 Teemme jatkoselvityksiä pikaraitioteselvitykseen ja selvitämme pitkän jännevälin nopeiden bussien käyttöönoton mahdollisuudet		2	Kaavoitus ja Liikenne ovat tehneet joukkoliikennekäytäväselvityksen, jossa on tutkittu pikaraitiotien ja eri linja-autovariaatioiden toteuttamisedellytyksiä välillä Hyrylä-Kerava ja Hyrylä-Vantaa/Helsinki. Jatkoselvityksen tarpeesta, laajuudesta ja sisällöstä on käytävä keskustelu.	Kuntakehitysjohtaja
		04.09.01 Teemme jatkoselvityksiä yleiskaavatyön yhteydessä laadittuun pikaraitioteselvitykseen	1	Joukkoliikennekäytäväselvitys on valmistunut, jatkoa ei ole aloitettu.	Kuntakehitysjohtaja
		04.09.02 Selvitämme Superbussien käyttöönoton mahdollisuudet ennen pikaraitiotien käyttöönottoa - pitkän jännevälin nopeat bussit	3	Selvitetty alustavasti joukkoliikennekäytäväselvityksessä.	Kuntakehitysjohtaja
		04.09.03 Selvitämme mahdollisuudet matalalattiabussien käyttöönottoon	1	Erillistä selvitystä asiasta ei ole aloitettu. HSL:n toteuttama bussiliikenne on toteutettu matalalattiakalustolla mikäli se on käytettävän kaluston koon ja ajettavan reitin asettamien vaatimusten perusteella mahdollista. Markkinaehtoisissa linja-autovuoroissa liikennöitsijä valitsee käytettävän kaluston tavoittelemansa matkustajajoukon tarpeiden pohjalta reittikunnasta/-kunnista riippumatta.	Kuntakehitysjohtaja
05. Olemme osaava ostaja ja paikallisten markkinoiden kehittäjä					

	05.01 Tehostamme hankintamenettelyjen tarkoituksenmukaista ja monipuolista käyttöä sekä keskitämme ja vahvistamme hankintaosaamista		5	Cloudia Sopimus portaalin käyttöönotto vuoden 2020 aikana on vahvistanut kunnan hankintavastaavien hankintaosaamista sopimusehtojen osalta. Järjestelmään on luotu valmiita sopimuspohjia, joiden käyttö mahdollistaa sopimusten yhteneväisen ulkonäön, sopimusehdot ja sopimusten elinkaaren hallinnan. Cloudia on antanut koulutusta sopimusjärjestelmän tehokkaaseen käyttöön. Hankintamenettelyjen kohdalla olemme käynnistäneet ensimmäisen Dynaamisen hankintajärjestelmän, joka tehostaa yhdyskuntatekniikan rakennus- ja suunnittelukohteiden tarjouskilpailua.	Talousjohtaja
		05.01.01 Tiivistämme yritysyhteistyötä paikallisissa hankinnoissa (viestintä, tilaisuudet)	5	Vuoden 2020 hankintasuunnitelmaa päivitettiin sekä sen toteutumista seurattiin osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.Vuoden 2021 hankintasuunnitelma on laadittu.	Talousjohtaja
		05.01.02 Täsmennämme rakennusinvestointien keskeisiä tavoitteita ja otamme ne huomioon hankintamenettelyssä	4	Cloudia Sopimus on käyttöönotettu, portaaliin viety voimassa olevia hankintasopimuksia niiden elinkaaren hallinnoimiseksi ja ensimmäisiä sopimuksia on nyt luotu ja linkitetty tarjouspyyntöön. Sähköisesti allekirjoitettavia sopimuksia tehty. AD-integraatio on valmis ja CaseM- integraatio on testausvaiheessa ja tavoitteena saada tuotantoon 17.2.2021.Hankintojen toimintamallien uudistaminen on käynnissä. Käytetään rohkeammin ja monipuolisesti eri hankintamenettelyjä (DPS, neuvottelumenettely, projektinjohto). Ylitoimialueiden kehittevä kestävän kehityksen strategia, jossa yhtenä osa-alueena on hankinnat.	Talousjohtaja
		05.01.03 Vahvistamme hankintaosaamista. Painopisteenä rakennushankkeet	5	Hankintaosaamisen vahvistamiseksi hankintoja kilpailuttaville on tarjottu kattavaa koulutusta. Lisäksi henkilöstölle on tarjottu syventävää hankintakoulutusta neljän päivän koulutusjaksoina. Erityisesti rakennushankkeiden osalta erillistä koulutusta ei ole tarjottu. Hankintasuunnittelija on kuitenkin ollut vahvasti mukana rakennushankkeiden kilpailutusten valmistelussa, jolloin kilpailuttajan hankintaosaaminen on vahvistunut.	Talousjohtaja
	05.02 Tehostamme kunnan päivittäishankintoja		5	Keskusvaraston lakkautus on saatu päätökseen ja uudet tomintamallit ovat suurelta osin käytössä.	Talousjohtaja
	05.02 Tehostamme kunnan päivittäishankintoja	05.02.01 Sujuvoitamme ostotoimintaa ja selkeytämme ohjeistusta	5	Edennyt aikataulussa. Palvelualueiden yksiköitä on ohjeistettu toimimaan uuden toimintamallin mukaisesti, ohjeistus jatkuu. Keskusvaraston tilat on tyhjennetty. Varastonhallintajärjestelmä Sonetin osalta on tehty lopullinen saldoselvitys ja järjestelmän käyttö lopetettiin vuoden vaihteeseen.	Talousjohtaja
06. Lisäämme seudullista ja kuntien välistä yhteistyötä ja selvitämme kuntaliitoksen mahdollisuuden					
	06.01 Tiivistämme Järvenpään ja Keravan kanssa tehtävää yhteistyötä		4	Alueen liikuntapaikkaselvitys on valmistunut, toteutus käynnistyy loppuvuodesta. Alueen Museo- ja kulttuuriyhteistyöselvitys on käynnistetty. Järvenpään ja Tuusulan yhteinen matkailupäällikkö -yhteistyö päättyi elokuussa 2020. Ylikunnallinen reittiselvitys on valmistumassa alkuvuodesta 2021. Taajametsä-strategiatyö (Tuomalan suo) on alkamassa yhteistyössä Keravan kanssa.	Kansliapäällikkö
		06.01.01 Priorisoimme yhteistyökohteet ja toimeenpanemme niitä	2	Keskusteluja yhteiskeittiöstä on aloitettu.	Sivistysjohtaja
		06.01.02 Jatkamme yhteistyötä Järvenpään kanssa rakennusvalvonnan, matkailun sekä Tuusulanjärven tilan ja ympäristön parantamiseksi	3	Tuusulan museo ja Järvenpään taidemuseo saivat 50 000 euron apurahan kulttuurimatkailun kehittämiseen hankkeeseen Tuusulanjärven museoiden kulttuurimatkailureitti. Rakennusvalvonnassa on toteutettu yhteinen resurssi LVI-tarkastustoiminnassa. Järvenpään ja Tuusulan yhteinen matkailupäällikkö -yhteistyö päättyi elokuussa 2020.	Kansliapäällikkö
		06.01.03 Teemme yhteistyötä Järvenpään ja Keravan liikuntatoimien kanssa liikunta-alueiden ja liikuntapaikkaselvitysten toimenpiteiden osalta	3	Yhteinen liikuntapaikkaselvitys on valmistunut. Toimeenpano kesken.	Kansliapäällikkö
	06.02 Kehitämme kuntayhteistyöstä tavoitteellisempaa ja rakentavampaa		3		Kansliapäällikkö
		06.02.01 Asetamme kuntayhteistyölle selkeämmät tavoitteet	2	Kuntayhteistyötä on tehty hyvin laajasti, etenkin Keski-Uudellamaalla. KUUMA-yhteistyössä on tehty vuosisuunnitelma ja toimepiteitä koronaepidemian aiheuttaman talouden iskun edunvalvonnassa suhteessa valtioon.	Kansliapäällikkö
		06.02.02 Käymme läpi ja järkeistämme nykyiset yhteistyörakenteet, Keusote huomioon ottaen	4	Keusote -yhteistyön rakenteita on vahvistettu. Kuntajohtajien neuvottelukunnan työskentely ja epäviralliset yhteiset valmistelut ovat vahventuneet. Keusoten työryhmien (talous, sivistys, hyte) vetovastuut on siirrettu kuntaedustajille. Tammikuussa 2021 tullaan järjestämään ensimmäinen kuntakohtainen kunnan ja Keusoten miniseminaari.	Kansliapäällikkö
	06.03 Jatkamme toiminta- ja taloustietojen vertailtavuuden yhdenmukaistamista kuntien kesken				Talousjohtaja

		06.03.01 Luomme Kuntatieto-ohjelman mukaisen raportointivalmiuden talousarviovuoden aikana. Kuntatieto-ohjelman mukainen talouden toteuman raportointi käynnistyy vuonna 2021	5	Sekä vuoden 2020 että 2021 talousarviotiedot raportoitiin Valtiokonttorin tietopalveluun uuden mallin mukaisesti. Vuoden 2021 toteuman raportointiin on luotu valmiudet aikataulun mukaisesti.	Talousjohtaja
	06.04 Lisäämme museoyhteistyötä		3	Yhteistyö Järvenpään, Keravan ja Tuusulan kesken on aloitettu. Markkinointiyhteistyö alkaa syksystä 2020. Ptikän tahtäimen suunnitelma on yhteinen kokoelmatila. Museoiden kulttuurimatkailuhanke käynnistynyt. Virtuaalisen museokeskuksen selvitystyöhön saatu apurahaa 100 000 euroa.	Sivistysjohtaja
		06.04.01 Lisäämme museoyhteistyön (Tuusulanjärven museot) Järvenpään kanssa	4	Yhteistyöselvitystyö on käynnissä Keravan, Järvenpään ja Tuusulan museoiden osalta. Yhteistyön painopisteinä ovat kokoelmatilat, markkinointi ja pitkän tähtäimen tavoitteena yhteinen taidemuseo. Tuusulan museo ja Järvenpään taidemuseo saivat 50 000 euron apurahan kulttuurimatkailun kehittämiseen hankkeeseen Tuusulanjärven museoiden kulttuurimatkailureitti. Hankkeeseen liittyy omalla rahoituspanoksellaan Kerava.	Sivistysjohtaja
	06.05 Teemme yhteistyötä yritysten kanssa kulttuuri- ja liikuntapalveluiden kehittämisessä		3	Kulttuuripalvelut on tehnyt Asuntomessut Tuusula 2020 aikana hyvää yhteistyötä Tuusulanjärven yksityisten museoiden, Krapin ja Keski-Uudenmaan Teatterin kanssa. Yhteistyömahdollisuuksien laajentaminen on osa museoiden kulttuurimatkailuhanketta 2020-2021.Vapaa-aikapalvelut toimii aktiivisesti paikallisten yritysten ja yhteisöjen kanssa Tuusulanjärvellä ja luontoliikuntakohteissa tarvittavien palveluiden parantamiseksi. Toimintavuonna on parannettu soutuvenevuokrausta, valvontaa ja sovittu kehittämistoimenpiteet Sarvikallion virkistysalueelle lisääntyvien asiakasmäärien palvelemiseksi. Kotuntien (Pappila) venesataman yhteyteen rakennettiin veneiden vesilleelaskupaikka helpottamaan järven saavutettavuutta. Avustaminen ja tukeminen erilaisissa tapahtumissa koetaan palvelualueella erittäin tärkeäksi matkailua ja mielikuvaa parantavaksi tehtäväksi.	Sivistysjohtaja
		06.05.01 Teemme yhteistyötä yritysten kanssa kulttuuri- ja liikuntapalveluiden kehittämisessä	3	Tuusulan museo ja Järvenpään taidemuseo saivat 50 000 euron apurahan kulttuurimatkailun kehittämiseen hankkeeseen Tuusulanjärven museoiden kulttuurimatkailureitti.Yhteistyö asuntomessujen oheiskohteena teemalla Rantatie. Mukana Krapi, Tuusulan museo, Ainola, Lottamuseo ja Järvenpään museo.	Sivistysjohtaja
07. Edistämme tuusulalaisten hyvinvointia, arjen sujuvuutta, elämän vireyttä ja elämänlaadun paranemista					
	07.01 Toteutamme kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelmaa sekä alueellista hyvinvointisuunnitelmaa		5	Joulukuussa 2019 hyväksytyn hyvinvointisuunnitelman toteutus on käynnistynyt. Suunnitelmaa toteutetaan poikkihallinnollisesti kunnan HYTE-ryhmän koordinoimana ja HYTE-ryhmän alatyöryhmissä. Alueellisen hyvinvointisuunnitelman toteutus on myös käynnistynyt Alueellisen HYTE-ryhmän koordinoimana. Kevään 2020 aikana laadittiin tuusulalaisten hyvinvoinnin tilaa kuvaava hyvinvointikertomus. Alkuvuodesta 2021 käynnistyy laajan hyvinvointikertomuksen laadinta valtuustokaudesta 2017-2021.	Kansliapäällikkö
		07.01.01 Tiivistämme Kunnan hyte-toimijoiden ja Keusoten yhteistyötä	4	Kunnan HYTE-toimijoiden ja alueellisten HYTE-toimijoiden yhteistyö on tiivistynyt Korona-pandemian aikana ja luonut pohjaa tiiviimmälle yhteistyölle myös jatkossa. Syksyn aikana tarkastelimme HYTE-työn roolitusta ja toimintaedellytyksiä kunnissa ja Keusote-alueella. Tammikuussa 2021 tullaan järjestämään ensimmäinen kuntakohtainen kunnan ja Keusoten miniseminaari.	Kansliapäällikkö
		07.01.02 Tehostamme yhteistyötä seurakunnan, järjestöjen, yritysten, kuntayhtymien ja muiden etujärjestöjen kanssa	5	Yhteistyön tiivistäminen erilaisten yhteisöjen kanssa käynnistyi alkuvuodesta ja se tiivistyi entisestään Korona-pandemian aikana. Yhteistyötä tehdään mm. kunnan HYTE-ryhmässä sekä sen alatyöryhmissä. Ikäihmisten hyvinvoinnin edistämiseksi on perustettu uusi yhteistyöryhmä. Uusien toimintatapojen kehittäminen esim. Keukiertue toteutettiin yhdessä Keusoten kanssa elokuussa. Järjestöstrategian valmistelu on käynnissä ja se tuodaan päätöksentekoon keväällä 2021. Järjestötreffejä ja järjestöforumia järjestetään säännöllisesti, koronan sallimissa rajoissa.	Kansliapäällikkö
		07.01.03 Vahvistamme kunnan hyte-toimijoiden yhdessä tekemistä eri foorumeilla	3	Kunnan HYTE-ryhmän toiminta sekä muu poikkihallinnollinen HYTE-toiminta hyte-ryhmän alatyöryhmissä on ollut aktiivista eri foorumeilla. Yhteistyön kehittämistä jatketaan vuoden 2021 aikana.	Kansliapäällikkö
		07.01.04 Varmistamme HYTE-suunnitelmien toteutuksen koordinaation yhdessä Keusoten kanssa	5	Tuusulan hyvinvointisuunnitelmaa ja alueellista hyvinvointisuunnitelmaa toteutetaan poikkihallinnollisessa yhteistyössä HYTE-ryhmän koordinoimana sekä sen alatyöryhmissä yhteistyössä Keusoten kanssa.	Kansliapäällikkö
		07.01.05 Viemme selkeät yhdessä sovitut toimintamallit ennaltaehkäisevään työhön ja asiakkuusprosesseihin	4	Tuusulan ehkäisevän päihdetyön suunnitelma on hyväksytty ja sen toteutus on käynnistynyt. Tuusula laati yhdessä Keusoten ja muiden keusotekuntien kanssa hankehakemuksen ehkäisevän päihdetyön toteuttamisesta alueellisessa yhteistyössä, mutta hankehakemus ei saanut rahoitusta.	Kansliapäällikkö

		07.01.06 Kehitämme asiakastiedon hallintaa ja asiakaspolkujen tunnistamista	3	Keusote, keusotekunnat ja alueella toimivat järjestö- ja yhdistystoimijat ovat luomassa allianssimallia, jossa asiakaspolkuja järjestöjen, kuntien, Keusoten ym. tahojen kanssa tunnistetaan ja luodaan. Alliansimallia rakennetaan ja viedään käytäntöön syksystä 2020 alkaen.Ohjaamopalveluissa on luotu asiakaspolkuja eri tahoihin. Rahapeliongelmien ennaltaehkäisyyn on tehty mallinnus oppilaitoksiin. Tuusulan seurakunnan kanssa yhteistyössä on tehty tehostetun nuorisotyön malli. Yhteistyötä on tiivistetty erityisesti päihde- ja mielenterveyspalveluiden kanssa.	Kansliapäällikkö
		07.01.07 Viemme käytäntöön Tuusulan terveysliikunnan suunnitelman	5	Terveysliikunnan suunnitelma on tehty ja sitä jalkautetaan.	Kansliapäällikkö
	07.02 Ehkäisemme tuusulalaisten syrjäytymistä				Henkilöstöjohtaja
		07.02.01 Kehitämme nuorten psykososiaalista toimintaa osana ohjaamotoimintaa sekä arvioimme psykososiaalisen työn tuloksellisuutta sekä asiakaspalautteita	4	Psykologi aloitti ohjaamopalveluissa maaliskuussa, joten resurssi psykososiaalisen työn kehittämiseen on saatu. Yksilötyöskentely on aloitettu, mutta ryhmätoimintoja ei ole vielä saatu käynnistettyä pääosin johtuen korona-viruksen estämiseen liittyvistä rajoituksista toimintaan. Psykososiaalisen tuen näkökulmasta lähipalvelu on koettu tärkeänä, ja sitä on pystytty nyt rajoitusten mukaan toteuttamaan. Asiakaspalautteen pohjalta tehtävää arviointia ja kehittämistä ei ole vielä pystytty tekemään, arviointia tehdään syksyllä 2020	Henkilöstöjohtaja
		07.02.02 Luomme yhdessä Tuusulan seurakunnan kanssa tehostetun nuorisotyön mallin nuorten ja nuorten aikuisten tukeen	3	Tavoite ei valmistunut vuoden 2020 aikana, työtä jatketaan 2021 keväällä	Henkilöstöjohtaja
		07.02.03 Tuemme peruskoulun päättötodistuksen saamista sekä kehitämme oppilaan ohjausta	4	Valmistautuminen oppivelvollisuuden laajentamiseen on alkanut. Oppilaanohjauksen resurssi on vakiinnutettu yläkoululissa.Koulujen toimenpiteitä oppilaan ohjaajan työmäärän kohdentamisessa eri ikäisten oppilaiden ohjaamiseen on täsmennetty koulujen kesken.Oppilaanohjauksen hanketta on valmisteltu yhdessä yhteistyökuntien kanssa ja käynnistyy vuonna 2021Laajennetun oppivelvollisuuden työryhmä perustettu.	Sivistysjohtaja
		07.02.04 Tuemme tuusulalaisia elämän nivelvaiheissa			Henkilöstöjohtaja
	07.03 Hyödynnämme vaikutusten ennakkoarviointia merkittävien asioiden valmistelussa		4	Kuntatasoisen vaikutusten ennakkoarvioinnin mallin valmistelu käynnistyi loppuvuodesta 2019 poikkihallinnollisessa yhteistyössä. Sivistyksen toimialueella tehtiin alkuvuodesta ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ja opetuksen siirron EVAus Kuntaliiton suosituksen pohjalta. Kuntatasoisen EVA-mallin viimeistely ja käyttöönotto viivästyi Korona-pandemian takia. Malli eteni päätöksentekoon ja se hyväksyttyksyllä ja se hyväksyttiin. Syksyllä 2020 toteutettiin pienten koulujen evaus. Lisäksi toteutettiin MRLn mukaisia vaikutusten arviointeja. Koulutukset viranhaltijoille ja luottamushenkilöille siirtyi vuodelle 2021.	Kansliapäällikkö
		07.03.01 Hyödynnämme vaikutusten ennakkoarviointia merkittävien asioiden valmistelussa	4	Kuntatasoisen vaikutusten ennakkoarvioinnin mallin valmistelu käynnistyi loppuvuodesta 2019 poikkihallinnollisessa yhteistyössä. Sivistyksen toimialueella tehtiin alkuvuodesta ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ja opetuksen siirron EVAus Kuntaliiton suosituksen pohjalta. Kuntatasoisen EVA-mallin viimeistely ja käyttöönotto viivästyi Korona-pandemian takia. Malli eteni päätöksentekoon ja se hyväksyttyksyllä ja se hyväksyttiin. Syksyllä 2020 toteutettiin pienten koulujen evaus. Lisäksi toteutettiin MRLn mukaisia vaikutusten arviointeja. Koulutukset viranhaltijoille ja luottamushenkilöille siirtyi vuodelle 2021.	Kansliapäällikkö
		07.03.02 Jatkamme Liikkuva koulu –toimintaa	3	Alkuvuodesta 2020 toteutettiin lapsivaikutusten arviointia ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ja opetuksen siirron osalta. Lapsivaikutusten arviointia tehdään jatkossa osana ennakkovaikutusten arviointia Tuusulan kunnan EVA-mallin mukaisesti. Syksyn 2020 aikana tehtiin ennakkoarviointia pienten koulujen tulevaisuudesta.	Kansliapäällikkö
	07.04 Alueellisen nuorisotyön ja tapahtumapalveluiden kehittäminen		5	Työllistämistukitehtäviä on löydetty kunnan sisältä sekä läheisistä kumppaniorganisaatioista melko hyvin. Vuoropuhelu esimiesten kanssa on edistynyt, tässä vaiheessa ollaan tarkennettu ohjeistusta esimiestasolle uudistetut pikaohjeet laadittiin kesäkuun aikana. Yhteensä työllistämisrahalla palkattuja / palkattavia henkilöitä vuosina 2019-2020 on 32 hlöä.	Henkilöstöjohtaja
		07.04.01 Tarjoamme yhä useammalle pitkäaikaistyöttömälle työllistymismahdollisuuden kunnan toimialueilta	5	Projektissa vuonna 2020 työllistettyjä vuoden loppuun mennessä yhteensä 22 hlöä. Heistä 63% oli 300 päivää tai enemmän työmarkkinatukea saaneita työnhakijoita ja 37% oli 1000 päivää tai enemmän työmarkkinatukea saaneita työnhakijoita. Laskennalliset säästöä (tästä palkkauskulut vähennetty) vuoden 2020 aikana oli 391.900 euroa (4 vuoden ajanjaksolla), Säästötavoitteeksi oli asetettu 100 000 euroa ja se tavoite saavutetaan tämä vuonna. LS/ päivitetty 22.12.2020.	Henkilöstöjohtaja

		07.04.02 Etsimme ja tarjoamme ratkaisuja pitkäaikaistyöttömien ja osatyökykyisten tilanteen parantamiseen hyödyntämällä yhteistyökumppaneiden palveluja kustannustehokkaasti	5	1. Vapaaehtoisten työkyvyn kartoitusten aloittaminen yhteistyössä Keski-uudenmaan työterveydenhuolto Oy:n kanssa -pilottiprojekti on tullut päätökseen. Työllisyyspalvelut ja Keski-Uudenmaan työterveys pilotoivat yhteistyössä vapaaehtoisia työkyvyn kartoituksia yhteensä 13 työllisyyspalveluiden pitkäaikaistyöttömille asiakkaille, joilla on haasteita työkykynsä kanssa. Tavoitteena oli saada tietoa ja lausuntoja asiakkaan työkyvystä ja ohjata tilanteen mukaan eteenpäin. Tuloksena saatu useita lausuntoja osatyökykyisyydestä, sairauslomista sekä tehtyjä eläkehakuja. Tähän mennessä maksettuja hoitokuluja on yhteensä 9057 €, kulut kattavat lääkärin ja työterveyshoitajan käynti- ja hallinnollisia (kirjaukseen kulutta aikaa) kuluja. Tätä kokeilua suositellaan laajennettavan ja jatkettavan vuoden 2021 aikana, niin kauan kunnes Keusoten oma työkyvynarviointi ja eläkeselvittelytoiminta saadaan käyntiin. 2. Sosiaalisen kuntoutuksen ryhmien toiminta ostopalveluna kaikkiin kuntakeskuksiin on saatu vakiinnutettua vuoden 2020 aikana. Ryhmiin ohjauksen tehostamista aikuissosiaalityön osalta on syytä vielä tarkastella vuoden 2021 aikana, jotta uudet ryhmät voivat toimia riittävällä määrällä asiakkaita, eikä valtavaa tyhjäkäyntiä ryhmien täyttöasteessa tule. Tuusulassa ostopalvelua sekä omaan toimintaan ohjaamisia tulee edelleen selkeästi vähemmän kuin esim. Nurmijärvellä, jossa tilanne pitkäaikaistyötömyyden suhteen on hyvin samankaltainen.	Henkilöstöjohtaja
	07.05 Edistämme lasten hyvinvointia ja vahvistamme varhaiskasvatuksen laatua		4	Varhaiskasvatukseen tehty observointitutkimuksen tulokset on saatu keväällä ja siitä saadut tulokset on käyty läpi sekä esimiesten, että henkilöstön kanssa. Saadut tulokset on huomioitu yksiköiden toiminnan kehittämisessä. Keväällä 2021 saadaan uusi arviointi varhaiskasvatuksen kokonaisuudesta, jolloin voidaan arvioida tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuutta ja laadun kehittymistä painopistealueiden osalta.	Sivistysjohtaja
		07.05.01 Kehitämme pedagogista johtamista	4	Pedagogisen johtamisen kehittäminen on jatkuvaa ja keskeinen tehtävämme. Erityiset toimenpiteet: varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin kehittäminen yhteistyössä Reunamo Educationin kanssa. Lisäksi varhaiskasvatusyksiköiden esimiehet ovat käyneet observointikoulutuksen ja tekevät seuraavan kauden aikana uuden observoinnin, jonka perusteella uudet pedagoginen kehittämissuunnitelma tehdään.Koulujen johtoryhmävalmennus jatkuu ja laajenee työyhteisvalmennuksiin. Riihikallion koulun rakennuhankkeeseen liittyvä valmennus on alkanut syksyllä 2020.Käynnissä pilotit varhaiskasvatuksen johtamisen kehittämiseen, jossa tavoitteena on saada hyvät käytänteet pedagogiseen johtamiseen. Johtamiskokonaisuuden muutosprosessi valmistellaan hyväksyttäväksi TA2022.	Sivistysjohtaja
		07.05.02 Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja lasten sosiaalisia taitoja	4	Yhteisöllisten taitojen vahvistaminen mm. Prokoulu-hankeen ja positiivisen pedagogiikan kautta. Kulttuurikasvatussuunnitelmien toteuttaminen vahvistaa oppilaiden tuusulalaista identiteettiä ja ryhmätyöskentelytaitoja. Kouluterveyskyselystä on tehty nostot kunnan ja koulujen tasolla sekä tehty toimenpidesuunnitelmat, joita toteutetaan. Varhaiskasvatuksessa toiminta perustuu vuorovaikutukseen ja sen harjoitteluun ja tukemiseen lapsiryhmässä positiivisen pedagogiikan keinoin. Ristiriitatilanteiden sovitteluun on saatu MiniVerso-koulutusta laajasti. Taika-Kultsu toteuttaa vasun mukaisesti kulttuurikasvatusta ja tuo luovuutta lasten arkeen.	Sivistysjohtaja
		07.05.03 Jalkautamme Taika-Kultsun	4	Järjestetty koulutukset ja toteutettu suunnitelmien mukaisesti. Poikkeustilanteessa tehtiin virtuaalinen toteutus. Varhaiskasvattajat tiedotettu ja koulutettu. Vuoden 2020 teeman Sanataide-kiertueet keskeytyivät keväällä koronan vuoksi. Pyritään toteuttamaan syksyllä 2020. Jokaisessa varhaiskasvatusyksikössä on omat kulttuurivastaavat, jotka kokoontuvat säännöllisesti. Tapaamisia jatketaan 2021 ja kulttuurikasvatuksen toteuttamista johdetaan ja kehitetään yhteistyössä kulttuuripalveluiden kanssa.	Sivistysjohtaja
		07.05.04 Suunnittelemme Keusote alueen yhteisen maahanmuuttotyön toimintamallin ja tiivistämme yhteistyötä	4	Varhaiskasvatussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2019 ja sen toteuttamista arvioidaan kevään 2020 aikana mm. Reunamon educationin tekemien observointien avulla. Arvioinnin pohjalta on valittu painopistealueet, joiden pohjalta yksiköiden toimintaa kehitetään. Keväällä 2021 saadaan uudet tulokset toiminnan kehittämisestä kuluneen kauden aikana. Kaikki varhaiskasvatusyksiköiden johtajat ovat käyneet observointikoulutuksen osana pedagogisen johtamisen kehittämistä.	Sivistysjohtaja
	07.06 Kehitämme yhteisöllisyyttä sosiaalisten taitojen oppimisen kautta		4	Perusopetuksessa sosiaalisten taitojen oppimiseksi on toteutettu monia toimia. ProKoulu -toiminnassa mukana ovat ensivaiheen koulut Paijala, Riihikallio ja Mikkola sekä toisen vaiheen koulut Vaunukangas, Nahkela ja Kellokoski. Positiivisen pedagogiikan painottaminen sekä osallisuuden kehittämistoimet näkyvät Uutta koulua -hankkeen kouluilla Rusutjärvellä, Kellokoskella ja Kirkonkylässä.Tunnetaitojen, positiivisen pedagogiikan ja vahvuuskasvatuksen opit leviävät tutoropettajien kautta.	Sivistysjohtaja
		07.06.01 Otamme käyttöön Pro- koulu toimintamallin	5	Koulutukset on järjestetty suunnitelmien mukaisesti ja toimintamalli laajenee kaikkiin yksiköihin.	Sivistysjohtaja

		07.06.02 Otamme käyttöön positiivisen cv:n toimintamallin Uutta koulua –hankkeessa	5	Positiivisen cv:n toimintamallia on koulutettu ja piloitu hankkeessa siihen valittujen koulujen kanssa 16 kunnan alueella. Tutkimusdatan kolmas keruuaalto on juuri meneillään. Kahdelta ensimmäiseltä keruulta on aineistot jo melko pitkälle analysoitu ja kolme gradua on aiheesta työn alla. Tutkimuksen perusteella positiivinen kasvatus on purrut hyvin: koulutukseen osallistuneet luokat ovat edenneet tilastollisesti merkitsevästi itsesäätelyssä ja näkökulmanottokyvyssä ja liki merkitsevästi sosiaalisessa älykkyydessä syksyn-talven välillä. Paljon tärkeämpiä ovat kuitenkin kvalitatiiviset selonteot muuttuneesta ilmapiiristä, tekemisen ilosta ja lisääntyneestä keskinäisestä tuesta.Koronan vuoksi viimeiset koulutukset ja tapaamiset muutettiin verkossa tapahttuviksi. Opetushallitus on jatkanut hankkeen rahoituksen käyttöä 31.1.2021 asti ja hanke jatkuu tämän mukaisesti syksylle 2020.	Sivistysjohtaja
		07.06.03 Kehitämme yhteisöllistä oppilashuoltoa	4	Tuusula on mukana Uuta Koulua -hankkeessa kehittämässä monialaista yhteistyötä. Yhteisöllisen oppilashuoltotyön koulukohtainen kehittäminen on edistynyt. Oppilashuoltohenkilöstön työajasta n. 22-25 % kohdentuu yhteisölliseen työhön.Tuusula on päässyt mukaan OPH:n järjestämään koutukseen, joka on suunnattu kunnan oppilashuollon ohjausryhmille.Tuusulan tavoitteita ko. koutukselle, ohjausryhmän vuosisuunnitelman laatiminen, monialaisen yhteistyön nivominen osaksi ohjausryhmän toimintaa Ko. koultuksen alkaminen on siirtynyt koronatilanteesta johtuen	Sivistysjohtaja
		07.06.04 Tiimilukiotoiminta	5	Opiskelijoiden tiimitoiminta jatkuu lukuvuonna 2020-2021 vapaaehtoispohjaisena siten, että kaikki 1. ja 2. vuosikurssin opiskelijat valitsevat tiimin ja osallistuvat kahteen ensimmäiseen tiimin kokoukseen. Tämän jälkeen toiminta on vapaaehtoista. Osallistujat saavat 0 - 2 kurssia osallistumisaktiivisuutensa mukaan.Hyrylän tiimit:TeknologiatiimiEsiintyjätiimiAV- ja musiikkitiimiOPKHBusinesstiimi (Kakkutiimi)ViestintätiimiLiikkuva lukio - tiimiKansainvälisyystiimiTaidetiimiTutortiimiYmpäristötiimiJokelan tiimit:TutortiimiOpiskelijakuntatiimiLiikkuva lukio -tiimiJärjestelytiimiJuhlaohjelmatiimiAV-tiimiEkotiimiKansainvälisyystiimiSometiimiOpintopiiritiimiKellokosken tiimit:PelilukiotiimiLiikkuva lukio - tiimiTapahtumatiimiKansainvälisyystiimiSome- ja viestintätiimiKoulun lehti -tiimiTiimilukiotoiminta vakiintunut ja sitä kehitetään edelleen. Korona vaikuttanut mm. tapahtumien järjestämiseen ja yhteisiin kokoontumisiin. Hankerahoitus (Laajennetut oppimisympäristöt) päättynyt ja toimintaa jatketaan koulun omin resurssein.	Sivistysjohtaja
	07.07 Luomme toimintatavan kerätä tietoa pitkäaikaistyöttömien palkkatukityöllistämisen vaikuttavuudesta kunnassamme		5	Työllisyyspalveluissa etsitään palkkatukipaikkoja kunnan työyksiköistä ja tarjotaanpalkkatuettua työtä kelan työmarkkinatuen kunta-osuuslistalla oleville työttömille työnhakijoille, joiden arvioidaan siitä hyötyvän.Tähän liittyen seuraamme ja arvioimme palkkatukityöllistämisen vaikuttavuutta.	Henkilöstöjohtaja
		07.07.01 Keräämme tietoa toiminnan vaikuttavuudesta seuraamalla systemaattisesti asiakkaiden tilannetta palkkatukityöllistämisjakson päätyttyä ja hyödynnämme kerättyä tietoa toimintamallin jatkokehittämisessä -kustannustietoisesti	5	Työllisyyspalveluissa jatketaan hyvin alkanutta palkkatukipaikkojen etsimistä kunnan työyksiköistä ja tarjoamaan lisää palkkatuettua työtä kelan työmarkkinatuen kuntaosuuslistalla oleville työttömille työnhakijoille.Tähän liittyen seuraamme ja arvioimme palkkatukityöllistämisen vaikuttavuutta. Kerätyn tiedon valossa paras vaikuttavuus jatkotyöllistymiselle saadaan 300-999 päivää työmarkkinatukea saaneiden henkilöiden työllistämisellä. Yksilön näkökulmasta työllistämisellä on usein ollut suuri merkitys elämäntilanteen moneen osa-alueeseen, vaikkei työtä olisi kunnan työllistämisjakson päätyttyä saanutkaan. Työllistämisjakso on antanut myös ohjaajille tietoa ja työkaluja, jotka helpottavat asiakkaan jatkopoluttamista.	Henkilöstöjohtaja
08. Siirrämme palveluiden painopistettä ennaltaehkäiseviin ja kotiin vietäviin matalan kynnyksen palveluihin					
	08.01 Jalkautamme ja kehitämme perhepalvelusivustoa, perheohjaajien työtä ja perhetyön uusien muotoja		3	Perhepalvelusivusto käytössä ja sitä kehitetään yhteistyössä Keusoten kanssa osana Lanupe-työtä.Osallistumme Uudenmaan perhekeskusverkostoon ja sen kehittämistoimintaan.	Sivistysjohtaja
		08.01.01 Kouluterveyskyselystä 2019 nostettujen kehittämistoimenpiteiden toteuttaminen	5	Kouluterveyskyselyn hyödyntämisestä on luotu kuntatasoinen malli. Tuloksia on käsitelty esimiesten kanssa, järjestetty erätauko-työskentely oppilaskuntien yhteiskokouksessa ja tunnistettu kuntatasoiset kehittämiskohteet sekä sovittu toimenpiteistä. Koulut ovat käsitelleet tuloksia yksiköissä henkilökunnan, oppilaiden ja huoltajien kanssa ja laatineet yksikkökohtaiset kehittämistoimenpiteet. Lanupe-ryhmä on käsitellyt tuloksia. HYTE-kertomukseen 2019 on raportoitu keskeiset havainnot ja toimenpiteet.	Sivistysjohtaja

	08.02 Laajennetaan IPC-menetelmän (nuorten masennusoireiden varhainen interventio) käyttöä osana oppilashuoltotyötä		4	Koulunuorisotyön toteutusta varten on saatu lisäresurssia. Toimintamalli on kehitetty ja sitä jalkautetaan. Osa toiminnoista on jäänyt vuonna 2020 toteuttamatta poikkeustilanteen vuoksi. Toimintaa käynnistetään poikkeustilanteen salliessa.Alueellisessa nuorisotyössä kehitetään ja lisätään osallisuutta kasvattavia toimintamalleja ja -käytänteitä. Verkkonuorisotyö vakiinnutetaan osaksi alueellisen nuorisotyön palveluita. PK/Alueellinen nuorisotyöVarhaiskasvatuksen perheohjaaja palkattiin ensin hakerahoituksella vuosiksi 2019-20. Perheohjaaja on vakinaistettu 1.8.2020 alkaen. Työ kohdistuu Etelä- Tuusulaan.	Sivistysjohtaja
		08.02.01 Otamme käyttöön koulunuorisotyön mallin kaikilla yläkouluilla	4	Toteutusta varten on saatu lisäresurssia. Toimintamalli on kehitetty ja sitä jalkautetaan. Osa toiminnoista on jäänyt keväällä 2020 toteuttamatta poikkeustilanteen vuoksi.Tilanteen salliessa, toimintoja palautetaan käyttöön syksyn aikana. PK/Alueellinen nuorisotyöLisäresurssi on ollut käytössä toiminnassa.	Sivistysjohtaja
		08.02.02 Vahvistamme varhaiskasvatuksen varhaista tukea; perheohjaajat ja taidepedagogit toimivat lasten hyvinvoinnin edistäjinä	5	Toiminta vakiinnutettu 1.8.2020 alkaen, perheohjaaja Etelä-Tuusulaan ja kaksi taidepedagogia, Hyrylän ja Jokelan alueille. Varhaiskasvatuksen varhaisen tuen toimintamalleja kehitetään edelleen. Henkilöstön koulutusta suunnataan vahvistamaan osaamista taidepedagogiikan ja kulttuurikasvatuksen osa-alueilla.	Sivistysjohtaja
		08.02.03 Jalkautamme uuden sähköisen perhepalveluverkkosivuston ja kehitämme sitä asiakaspalautteen pohjalta	5	Sivusto on valmis ja palveluita kehitetään yhdessä Keusoten kanssa huomioiden valtakunnallinen perhekeskustyö sekä siellä kehitteillä oleva sähköinen perhepalvelusivusto.	Sivistysjohtaja
		08.02.04 Kehitämme Tuusulan lukiossa tiimilukiotoimintaa	5	Opiskelijoiden tiimitoiminta jatkuu lukuvuonna 2020-2021 vapaaehtoispohjaisena siten, että kaikki 1. ja 2. vuosikurssin opiskelijat valitsevat tiimin ja osallistuvat kahteen ensimmäiseen tiimin kokoukseen. Tämän jälkeen toiminta on vapaaehtoista. Osallistujat saavat 0 - 2 kurssia osallistumisaktiivisuutensa mukaan.Hyrylän tiimit:TeknologiatiimiEsintyjätiimiAV- ja musiikkitiimiOPKHBusinesstiimi (Kakkutiimi)ViestintätiimiLiikkuva lukio - tiimiKansainvälisyystiimiTaidetiimiTutortiimiYmpäristötiimiJokelan tiimit:TutortiimiOpiskelijakuntatiimiLiikkuva lukio -tiimiJärjestelytiimiJuhlaohjelmatiimiAV-tiimiEkotiimiKansainvälisyystiimiSometiimiOpintopiiritiimiKellokosken tiimit:PelilukiotiimiLiikkuva lukio - tiimiTapahtumatiimiKansainvälisyystiimiSome- ja viestintätiimiKoulun lehti -tiimiTiimilukiotoiminta vakiintunut ja sitä kehitetään edelleen. Korona vaikuttanut mm. tapahtumien järjestämiseen ja yhteisiin kokoontumisiin. Hankerahoitus (Laajennetut oppimisympäristöt) päättynyt ja toimintaa jatketaan koulun omin resurssein.	Sivistysjohtaja
09. Olemme varhaiskasvatuksen ja koulutuksen kärkikunta					
	09.01 Nykyaikaistamme oppimisympäristöjä hyväksyttyyn palveluverkkosuunnitelmaan perustuen		4	Riihikallion hankesunnitelma ja Martta Wendelin L2 piirustukset hyväksytty valtuustossa. Riihikallion toteutussuunnittelu käynnistynyt syksyllä 2020. Rykmentinpuiston hankesuunnitelma valmis ja ollut lautakuntien käsittelyssä kesäkuussa, ja valtuuston hyväksyntä 5.10.2020. Kirkonkylän toteutussuunnittelu käynnissä.Monion suunnittelu käynnissä.	Sivistysjohtaja
		09.01.01 Käytämme Iloisen oppimisen Tuusula -käsikirjaa palveluverkon rakentamisen laatukriteereinä	5	Käsikirjaa hyödynnetään palveluverkon kaikissa hankkeissa suunnittelun pohjana.	Sivistysjohtaja
		09.01.02 Teemme laadukasta sisäilmatyötä kouluissa ja päiväkodeissa	4	Kuntakohtainen sisäilmatyöryhmä kokoontuu säännöllisesti. Kohdekohtaiset sisäilmatyöryhmät ovat toiminnassa Hyökkälän, Hyrylän, Riihikallion, Paijalan ja Vaunukankaan kouluissa sekä Pellavan ja Roinilan varhaiskasvatusyksiköissä. Kirkonkylän ja Ruotsinkylän sisäilmatyöryhmät lopetettiin keväällä 2020 väistötiloihin siirtymisen myötä. Lisäksi on kartoitettu sisäilmatilannetta Väinölän, Hyökkälän, Lahelan Tertun ja Vaunukankaan varhaiskasvatusyksiköissä ja sovittu tutkimus- ja korjaustoimenpiteistä. Kehittämistyötä jatkettiin Satakunta- ja Ratkaistaan yhdessä -hankkeissa. Satakunta- hankkeen oireky-selyt toteutettiin Hyrylän koulukeskuksessa sekä Vaunukankaan koululla. Ratkaistaan yhdessä - hankkeessa on keväällä 2020 kehitetty sisäilmasta oirehtivan oppilaan tukemiseen liittyvää materiaalia.Tiedottamiseen ja viestintään on kiinnitetty erityistä huomiota myös kohteiden tutkimus- ja korjausten osalta. Kiinteistöjen tutkimuksia ja korjauksia on toteutettu kesän aikana Pellavan ja Roinilan varhaiskasvatusyksiköissä sekä Paijalan ja Riihikallion kouluissa. Yhteistyö Ratkaistaan yhdessä ja Satakunta-hankkeiden kanssa jatkuu syksyllä 2020. Perustettu syksyllä 2020 uudet kohdekohtaiset sisäilmatyöryhmät Lepolan koululle ja yhteinenHyrylä-Väinölän päiväkoteihin.	Sivistysjohtaja
	09.02 Johdamme varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kokonaisuutta visioiden tulevaa		3	Palveluverkon muotoutuminen ja tarkastelu auttaa visioimaan palveluntarvetta ja kysyntää tulevaisuudessa. Varhaiskasvatuksessa johtaminen uudistetaan palveluverkon uudistumisen ja eläköitymisten myötä.	Sivistysjohtaja

		09.02.01 Kehittämämme laadunvalvontaa yksityisille päiväkodeille	4	Toimintakulttuurin kehittäminen on keskiössä palveluverkkotyössä. Sivistyksen toimialue on mukana kunnan johtamisen kehittämistyössä. Pedagogisen johtamisen kehittäminen on jatkuvaa ja keskeinen tehtävämme. Erityiset toimenpiteet: varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin kehittäminen yhteistyössä Reunamo Educationin kanssa. Koulujen johtoryhmävalmennus jatkuu ja laajenee työyhteisvalmennuksiin. Johtoryhmävalmennukset vuonna 2020 saatettu loppuun.Käynnissä pilotit varhaiskasvatuksen johtamisen kehittämiseen, jossa tavoitteena on saada hyvät käytänteet pedagogiseen johtamiseen.	Sivistysjohtaja
		09.02.02 Kehitämme kunnallisen varhaiskasvatuksen laatua ja arviointia	5	Toteutetaan.Johtoryhmävalmennuksen kokonaisuus on kilpailutettu ja valittu Riihikallion kouluun. Johtoryhmäkoulutus alkaa syyslukukaudella 2020.Kirkonkylän kampuksen ja päiväkoti Martta Wendelinin johtoryhmävalmennuksen kilpailutus aloitetaan vasta lähempänä sitä ajankohtaa, jolloin sekä koulun että päiväkodin henkilöstö on tiedossa.Kirkonkylän kampuksen ja päiväkoti Martta Wendelinin henkilöstön rekrytointi tapahtuu keväällä 2021. Toimintansa päättävissä yksiköissä on aloitettu muutosvalmennukset.	Sivistysjohtaja
		09.02.03 Toteutamme muutosvalmennuksia yksiköissä, joiden toiminta lakkaa tai muuttuu	5	Prosessi käynnissä ja kohdentuu niihin yksiköihin, joita muutos koskee siinä aikataulussa, kun muutokset toteutuvat.Riihikallion muutosvalmennus on käynnistynyt syksyllä 2020. Kirkonkylän muutosvalmennusta suunnitellaan. Muiden koulujen osalta muutosvalmennusta siirretään myöhäisemmäksi.Varhaiskasvatuksen toimintansa päättävissä yksiköissä on aloitettu muutosvalmennukset.	Sivistysjohtaja
	09.03 Kehitämme ja laajennamme kasvun ja oppimisen ympäristöjä		2	Varhaiskasvatuksen toiminnassa kehitetään ulkona tapahtuvaa toimintaa sekä oppimista. Kevään poikkeuksellisen tilanteen aikana lapsiin oltiin yhteydessä omasta lapsiryhmästä myös digitaalisten välineiden avulla. Olemme mukana Ilo kasvaa ulkona- hankkeessa, sekä valmistelemme ympäristökasvatuksen suunnitelmaa varhaiskasvatukseen.Perusopetuksessa ulkona oppiminen ja toiminnallinen oppiminen ovatt edenneet sekä tutoropettajien kautta että Liikkuva koulu -opettajien avulla. Digiympäristöt ovat laajassa käytössä kaikilla kouluilla. Kevään etäopetusaika kehitti opettajien ja opilaiden digipedagogisia taitoja paljon. Koulut ovat saaneet oppimisympäristöjen kehittämisrahaa, jolla on monipuolistettu kalustusta kouluilla.Ilmaisten HSL-matkojen vaikutus oppimisympäristöjen laajempaan hyödyntämiseen on ollut melko suppeaa.	Sivistysjohtaja
		09.03.01 Hyödynnämme uutta oppimiskäsitystä vastaavia työpajoja	5	Vuorovaikutusta ja dialogisuutta edistävät toimintatavat ovat käytössä ja niihin koulutetaan eri tavoin. mm. Erätauko, osallistavat työpajat, evaus.	Sivistysjohtaja
		09.03.02 Pilotoimme etäopetuksen erityisten opetusjärjestelyjen osalta	5	Toteutettiin ja toiminut hyvin. Koko opetus on siirtynyt etäopetukseen 18.3 alkaen poikkeustilanteen vuoksi ja siirto on sujunut hyvin.	Sivistysjohtaja
		09.03.03 Nivomme taiteen perusopetuksen ja elinikäisen oppimisen tiiviimmäksi osaksi kunnan kasvun ja oppimisen ympäristöjä	4	Taiteen perusopetus on mukana kulttuurikasvatussuunnitelmissa, jotka ovat osa opetussuunnitelmaa. Taiteen perusopetuksen koordinaatiota ja johtamista on vahvistettu. Tuusulan Opiston elinikäisen oppimisen näkökulma monipuolistuu ja vahvistuu Moniossa. Yhteistyöstä on laadittu laajat suunnitelmat kohti rakentuvaa Moniota.	Sivistysjohtaja
		09.03.04 Hyödynnämme luontoa oppimisympäristönä	4	Luontokasvatus on osana uutta varhaiskasvatussuunnitelmaa ja opetussuunnitelmaa.oiminnallisen oppimisen ja ulkona oppimisen tutoropettajat toimivat osana kehittäjäopettajien verkostoa. Ilo kasvaa ulkona hanke ja ympäristökasvatussuunnitelman tekeminen varhaiskasvatukseen.	Sivistysjohtaja
		09.03.05 Edistämme lukion kehittämistoimintaa ja opetussuunnitelmatyötä (LOPS2021)	4	LOPS2021 - prosessissa ollaan edetty pohjatietokierrosten kautta työryhmätyöskentelyyn. Tavoitteena on vuoden loppuun mennessä saada valmiiksi luonnos Tuusulan lukion opetussuunnitelmaksi. Syksyyn kuuluu myös työpajakierrokset opiskelijoille ja huoltajille. Lisäksi järjestetään opettaja- ja henkilökuntatyöskentelyä YS-ajalla LOPS:n parissa.LOPS2021 -prosessi on edennyt suunnitellusti.	Sivistysjohtaja
	09.04 Edistämme opetusteknologiaa		2	Varhaiskasvatus on saanut hankerahoitusta kielirikasteisen toiminnan aloittamiseen englanninkielellä esiopetuksessa. Toiminta jatkuu Mikkolan ja Pellavan esiopetuksen ryhmissä. Kielirikasteinen toiminata ruotsin kielellä Kievarin päiväkodissa jatkuu. Yhteistyötä eTwinning-ohjelmassa aloitetaan.A-kielivalikkoon on lisätty uutena kielenä venäjä.Perusopetuksessa ystävyyskuntatoiminta keskeytyi ja kaksi sovittua tanskalaisten vierailua peruuntui koronatilanteen vuoksi keväällä 2020.Kaikilla yläkouluilla on omia kansainvälisen toiminnan projekteja, joihin kuuluu yhteydenpitoa ja vierailuja.EDUPacks-toiminta on katkolla korona-tilanteen vuoksi.Syksyllä 2020 alkoi tutoropettajien koulutus, jossa koulutettiin hyödyntämään globaalikasvatusta laajemmin hyödyksi koulujen toiminnassa.Syyskuussa 2020 järjestettiin etätapahtumana Tuusulan kielimessut, joissa tuodaan laajasti esiin monikielisyyttä.Lukiossa koronatilanteen vuoksi kansainvälisyystoiminta keskittyi tänä lukuvuonna opiskelijoiden kansainvälisyystiimeille ja kotikansainvälisyyden kehittämiseen. Kaikki matkustusta edellyttävät hankkeet ja projektit on siirretty ensi lukuvuoteen.	Sivistysjohtaja
		09.04.01 Kehitämme kieliohjelmaa ja kansainvälisyyttä	4	Koko kuntaa koskeva kansainvälistymissuunnitelma on laadinnassa ja viedään päätöksentekoon vuoden 2020 aikana.Sivistyksen toimialueella on laadittu kehittämissuunnitelmat/ tehty päätökset:- ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ja opetuksen kehittämiseen- A2 -kielivalikon laajentamiseen: espanja 2019, venäjä 2020- englannin kielen kielirikasteinen esiopetus on aloitettu 2020 Mikkolassa ja Pellavassa Englanninkielisen opetuksen järjestämisen suunnitelmaa tehty. Päätettäväksi vuonna 2021.	Sivistysjohtaja

		09.04.02 Käynnistämme varhennetun kieltenopetuksen	5	Aiempina vuosina toteutettiin valtionavustuksella ja kunnan omana rahoituksena varhennettua kieltenopetusta vuosiluokille 1-2. Nyt tämä toteutuu osana opetussuunnitelmaa. Käynnistetty, toteutuu osana opetussuunnitelmaa.Pellavan ja Mikkolan esiopetuksessa englannin kielirikasteista toimintaa.	Sivistysjohtaja
		09.04.03 Mahdollistamme oppilasliikkuvuuden	3	Toteutetaan lukuvuosisuunnitelmien mukaisesti. Poikkeustilanne on estänyt oppilasliikkuvuuden toteuttamisen.	Sivistysjohtaja
		09.04.04 Käynnistämme englanninkielen painotetun opetuksen esiopetuksessa 1.8.2020	3	Pellavan ja Mikkolan päiväkodeissa käynnistetty englannin kielirikasteinen esiopetus. Toiminta jatkuu hankkeena vuoden 2021 loppuun ja sitä jatketaan sen jälkeen.	Sivistysjohtaja
		09.04.05 Lisäämme lukion kansainvälisen toiminnan ja kielten opiskelun houkuttelevuutta	3	Toimenpiteen toteutumista on estänyt poikkeustilanne. Osaltaan voidaan kytkeä lukion uuden opetussuunnitelman laatimiseen (kielitarjonta ja opintojaksojen suunnittelu).Korona on siirtänyt kansainvälisen toiminnan pitkälti verkon kautta tehtäväksi ja kotikansainvälisyyden kehittämiseksi. Opiskelijat olleet mukana Unesco-toiminnassa ja sitä kautta on oltu mukana kansainvälisessä verkostossa. Kielten opiskelun houkuttelevuus ja kurssitarjonnan valinnan mahdollisuudet myös kielten osalta on huomiotu uuden opetussuunnitelman valmistelussa.Tavoite ei ole toteutunut täysin suunnitelman mukaisesti koronasta johtuen.	Sivistysjohtaja
10. Takaamme tuusulalaisille nuorille jatkokoulutuspaikan tai työllistymispolun					
	10.01 Tarjoamme uusia ratkaisuja nuorten työllisyyden hoitoon		3	Oppilaanohjaajien työajan suunnittelua on kehitetty keväällä 2020 tunnistamalla opojen tehtäviä ja määrittelemällä niihin käytettävää aikaa yhtenäisen toimintalinjan löytämiseksi. Haetaan hankeavustusta yhdessä lähikuntien kanssa opinto-ohjauksen kehittämiseksi.	Sivistysjohtaja
		10.01.01 Edistämme opinnollistettujen Starttipajan valmennuskokonaisuuksien käyttöä oppivelvollisuuden suoritusmahdollisuuksien lisäämiseksi sekä ammatillisen tutkinnon saamiseksi	3	Oppivelvollisuuden laajentamisen valmistelun yhteydessä yhteistyön rakenteet luotava uudelleen. Yhteistyön rakenteita suunnitellaan osana uutta opetussuunnitelmaa. Oppilaanohjaajat ovat tehneet toimivaa yhteistyötä jo pitkään aineopiskelijoiden ohjauksen parissa.	Sivistysjohtaja
		10.01.02 Lisäämme yksilöohjaamista	5	Yksilöohjauksen tarpeen tunnistamisen ja kohdentamisen tapoja ja menetelmiä suunnitellaan osana lukion uutta opetussuunnitelmaa (LOPS2021). Kiinitetään ohjauksen suunnittelussa ja toteuttamisessa erityistä huomiota ohjauksen kattavuuteen ja pitkäjänteisyyteen.Oppilaanohjaajien työajan suunnittelua perusopetuksessa ja lukiossa on kehitetty ja määritelty siihen käytettävää työaikaa yhtenäisemmin yksiköiden välillä.	Sivistysjohtaja
	10.02 Tiivistämme yhteistyötä Keudan kanssa			Nykyinen hyvin toimiva aineopiskelijayhteistyö kaipaa rinnalleen muita yhteistyön muotoja kuten kurssi- ja opettajayhteistyötä. Haasteita on tuonut ammattiopiston uusi opetussuunnitelma ja lukuvuoden jaksotus.	Sivistysjohtaja
		10.02.01 Teemme yhteistyötä Keudan kanssa joustavien jatko-opintopolkujen kehittämiseksi	3	Asiassa edetään oppivelvollisuuden laajentamisen asettamien ehtojen mukaisesti. Tiedot oppivelvollisuuden laajentamisen yksityiskohdista ja toimintamalleista määrittelevät yhteistyötavat. Kiinnitetty huomiota erityisesti aineopiskelijoiden opintojen sujuvuuden varmistamiseksi.	Sivistysjohtaja
		10.02.02 Syvennämme oppilashuollon palveluiden yhteistyön Keudan kanssa	3	Yhteistyö Keudan kanssa on tiivistynyt. Myös Keuda on luonut yhteistyörakenteita. Keuda on mukana kunnan opiskeluhuollon ohjausryhmän toiminnassa tiiviimmin kuin aikaisemmin.	Sivistysjohtaja
		10.02.03 Syvennämme Ohjaamopalveluiden yhteistyötä Keudan hyvinvointiviikkojen, erilaisten tapahtumien ja messujen kehittäjänä ja osallistujana opiskelijoiden hyvinvoinnin tukemisen näkökulmasta	5	Kehittämistyötä ehdittiin keväällä aloittaa sopien Ohjaamopalveluiden mukana olosta kevään tapahtumissa Keudalla. Kun tapahtumat peruttiin, jouduimme tietysti perumaan nämäkin tapahtumat. Keudan kanssa yhteistyötä on kehitetty kuitenkin opinnollistetun starttipajatoiminnan suhteen, sekä Keudan opiskelijoiden hyvinvoinnin tukemisen näkökulmasta myös poikkeusoloissa. Tätä yhteistyötä hyvinvoinnin tueksion tehty aktiivisesti syksyllä 2020 erilaisin välineln (live ja etäyhteydet)	Henkilöstöjohtaja
	10.03 Tarjoamme uusia ratkaisuja työllisyyden hoitoon		5	vuoden 2020 osalta: ks. toimenpide 10.03.01. Lisäksi toimenpide 07.04.01 liittyy tähän tiiviisti: Työllistämistukitehtäviä on löydetty kunnan sisältä sekä läheisistä kumppaniorganisaatioista melko hyvin, ja tavoitteen kanssa ollaan tilanteessa, jossa esimiehet osaavat jo itse kysellä työllisyyspalveluilta sopivia työllistettyjä yksikköihinsä tiettyihin tehtäviin.Yhteensä työllistämisrahalla palkattuja/palkattavia henkilöitä vuosina 2019-2020 on 28 hlöä.Myös toimenpide 07.04.02 tukee tiiviisti tämän tavoitteen saavuttamista:etsimme ja tarjoamme ratkaisuja pitkäaikaistyöttömien ja osatyökykyisten tilanteen parantamiseen hyödyntämällä yhteistyökumppaneiden palveluja kustannustehokkaasti. Pilotti saatettiin päätökseen 16.9 P3 lopetuspäätöksen myötä ja todettiin toimintamalli tässä hetkessä tehokkaaksi tavaksi auttaa henkilöitä joilla on tunnistettuja työllistymisen esteitä.	Henkilöstöjohtaja
		10.03.01 Kehitämme välityömarkkinaratkaisuja yhdessä yritysten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa	4	Alkuvuodesta koronatilanne on muuttanut työllistämismarkkinaa rajusti. Kunta on ottamassa käyttöönsä uuden digitaalisen valmennuspalvelun kuntalaisilleen ostopalveluna, jonka avulla tuetaan työnhakijaryhmiä jotka hyötyvät oman osaamisen ja työmarkkinatilanteen tunnistamisesta. Olemme olleet mukana järjestämässä työnantajatapaamisia yritysten ja työnhakijoiden välillä ja yhteistyötä tullaan tiiviistämään edelleen loppuvuodesta aloilla joilla työpaikkoja on näkyvissä kuten siivouspalvelut tai henkilöstövälitysyritykset.	Henkilöstöjohtaja

	10.04 Laadimme lukion uuden opetussuunnitelman ja otamme käyttöön uusia toimintatapoja		3	Opetussuunnitelma työ on edennyt suunnitellusti. Jo vuonna 2015 aloitetusta Tuusulan lukion toimintatapojen kehittämistyöstä on tullut jatkuvaa toimintaa. Olemme etsineet ja löytäneet jatkuvasti uusia kehittämiskohteita, joilla voidaan sujuvoittaa erilaisia lukiotoiminnan prosesseja. Etenkin viime vuosina olemme kehittäneet digitaalisia toimintamalleja erityisesti hallinnon prosesseihin.	Sivistysjohtaja
		10.04.01 Laadimme ja otamme käyttöön lukion uuden opetussuunnitelman	4	LOPS2021 - prosessissa ollaan edetty pohjatietokierrosten kautta työryhmätyöskentelyyn. Tavoitteena on vuoden loppuun mennessä saada valmiiksi luonnos Tuusulan lukion opetussuunnitelmaksi. Syksyyn kuuluu myös työpajakierrokset opiskelijoille ja huoltajille. Lisäksi järjestetään opettaja- ja henkilökuntatyöskentelyä YS-ajalla LOPS:n parissa.Lops2021 on edennyt suunnitelman mukaisesti ja opetussuunnitelma tulee päätettäväksi kevään 2021 aikana ja käyttöön syksystä 2021.	Sivistysjohtaja
11. Kehitämme Tuusulan liikunta- ja harrastusmahdollisuuksia. Tuusulalaiset liikkuvat ja harrastavat enemmän ja monipuolisesti					
	11.01 Kehitämme ulkoilureitistöä		5	Korona-epidemia on vaikuttanut tähänkin projektiin monin tavoin. Se on haastanut kulttuuripalvelut miettimään palvelujen tuottamista uusilla tavoilla niin, että teemavuoden ajatus - Kulttuuri liikuttaa - toteutuu. Uutena toimintamuotona toteutettiin syksyn valotapahtuma Valoa, enemmän valoa, joka haastoi kuntalaiset kiertämään etelä-Tuusulassa sijaitsevat teokset itsenäisesti jalkaisin.	Sivistysjohtaja
		11.01.01 Teemme yhteistyötä Mäntsälän kunnan kanssa Hyökännummen alueen reitistön kehittämisessä	4	Taika-kultsu on otettu käyttöön ja toteutusmuotoja on laadittu virtuaaliseksi poikkeusolojen aikana.	Sivistysjohtaja
	11.02 Edistämme liikkumista ja hyvinvointia		4	Kulttuuria kaikille - ja Kulttuurinen vanhustyö -projektit ovat tuoneet kulttuurin kokemisen helpoksi kuntalaisille, mm. yhdessä Meidän Festivaalien kanssa järjestettiin konserttikiertue Järvenpään ja Tuusulan vanhustentaloissa. Terveysliikuntaohjelma on valmis ja toiminta käynnistynyt.	Sivistysjohtaja
		11.02.01 Jatkamme ylikunnallisen reittisuunnitelman toteuttamista	4	Hyvinvointivalmennus aloitettu ja rahoitus toimintaan saatu. Terveysliikuntaohjelma on valmis ja toiminta käynnistynyt. Terveysliikuntaohjelma tulee vielä esittelyyn lautakunnassa ja sidosryhmille.	Sivistysjohtaja
		11.02.02 Tuotamme laadukkaita talviliikuntapalveluita, ensilumen ja Tuusulanjärven palvelut	5	Vähäluminen talvi mahdollisti tykkilumella tuotetut hiihtoladut vain Urheilukeskuksessa. Kiitos kunnan panostuksen olosuhteisiin, osaavan henkilökunnan ja ahkeran vapaaehtoisporukan urkan tykkilatu oli pääkaupunkiseudun suosituimpien ja hoidetuimpien joukossa.	Sivistysjohtaja
		11.02.03 Järjestämme Kulttuuri liikuttaa – tapahtumia	3	Teemaa toteutettiin toimintavuoden aikana mahdollisuuksien mukaan. Koronatilanne peruutti ja siirsi monet tapahtumat eteenpäin ja osa pystyttiin järjestämään verkossa ja rajoitetuin järjestelyin..	Sivistysjohtaja
	11.03 Kehitämme liikuntapaikkojen toimivuutta		4	Varhaiskasvatuksen Taika-Kultsu, kulttuurikasvatussuunnitelma on otettu käyttöön keväällä 2020. Jokaisessa varhaiskasvatuksen yksikössä toimii oma kulttuurivastaava, jotka tapaavat säännöllisesti. Kulttuuripalvelut koordinoi toimintaa.Ns. Nuorten aikuisten/ toisen asteen kulttuurikasvatussuunnitelman kehittäminen on käynnistymisvaiheessa.	Sivistysjohtaja
		11.03.01 Otamme käyttöön Taika – Kultsu, varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatussuunnitelman	5	Otettu käyttöön ja jalkautetaan toimintaa. Poikkeusoloissa mahdollisuuksien mukaan sähköisenä. Arvioidaan toiminnan kehittymistä ja huomioidaan koulutuksia suunniteltaessa.	Sivistysjohtaja
		11.03.02 Laadimme toisen asteen kulttuurikasvatussuunnitelman	3	Suunnitelman laadinta aloitettu ja apurahaa haettu.Korona hidastanut toteutusta. Suunnitelman tekeminen jatkuu vuonna 2021.	Sivistysjohtaja
		11.03.03 Kehitämme hankkeita: kulttuurinen vanhustyö, kulttuuria kaikille, museovisio-hankkeen jatkotoimet	4	Kesällä julkaistiin Mun Tuusula-laulu ja järjestettiin yhdessä Meidän Festivaalien kanssa konserttikiertue Järvenpään ja Tuusulan palvelukodeissa. Tuu museoon -viikot toteutettiin yhdessä tuusulalaisten museotoimijoiden kanssa ja silloin kunnassa oli auki 11 museota.	Sivistysjohtaja
	11.04 Edistämme kirjastoissa lukutaitoa ja lukemiskulttuuria yhteistyössä perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen kanssa		4	Eino & Leino lukutaidonkehittämishanke on käynnistynyt projektikoordinaattorin johdolla. Hanke tekee yhteistyötä kirjastojen, varhaiskasvatuksen sekä alkuopetuksen sekä huoltajien kanssa.Kirjastot tarjonneet räätälöityjä palveluja koronan aikana-	Sivistysjohtaja
		11.04.01 Hyvinvointivalmennus juurrutetaan osaksi kunnan terveyttä edistävää toimintaa ja henkilöstön tukipalveluita	3	Opetushallituksesta saatu hankerahoitus Eino ja Leino-lukemisen edistämisen hankkeeseen ja hanke on käynnistynyt projektikoordinaattorin johdolla. Osa toimenpiteistä laadittu poikkeustilanteesta johtuen virtuaalisesti.Eino ja Leino -hankkeen hanketyöntekijät ovat toteuttaneet toimintaa pilottiryhmissä.	Sivistysjohtaja
		11.04.02 Teemme kulttuurista nuorisotyötä: laadimme kirjasto-kulttuuri-nuorisotyö yhteistyösuunnitelman	3	Kirjasto- kulttuuri- ja nuorisotyön yhteistyösuunnitelman laadinta on aloitettu Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden kehittämissuunnitelmiin nojaten. Yhteistyön muodot ovat laajentuneet ja yhteisesti tuotetut tapahtumat lisääntyneet.	Sivistysjohtaja
	11.05 Kehitämme kirjastossa yhteisötyötä ja osallisuutta sekä vahvistamme yhteiskunnallista vuoropuhelua		5	Kirjastoa on tarjottu aktiivisesti tilaksi kuntalaisten omaehtoiseen toimintaan ja tapahtumiin. Kirjaston pajatoiminta on kuntalaisille avaamista vailla valmis. Kaikki laitteet on hankittu. Kirjastopyörällä on vierailtu kesän aikana Tuusulan puistoissa ja ulkoilualueilla pitämässä ääneenlukuhetkiä ja tapaamassa kuntalaisia. Kirjasto on ollut mukana kumppaneiden tapahtumissa.	Sivistysjohtaja

		11.05.01 Osallistumme digitaitojen opastuksen yhteistyöhankkeisiin	4	Olemme mukana alueellisessa Digistä mua -hankkeessa sekä AKE-kirjaston digitaitojen opastushankkeessa, jossa on koulutetaan kirjastojen henkilökuntaa. Digistä mua -hanke on suunnattu kuntalaisten digitaitojen vahvistamiseen. DigiPeda -hanke lisää vapaan sivistystyön opettajien digi- ja etäopetusvalmiuksia.	Sivistysjohtaja
		11.05.02 Kehitämme hakeutuvia kirjastopalveluja	4	Poikkeustilanteessa on erityisesti kehitetty e-palveluja sekä virtuaalitapahtumia. Muita hakeutuvia palveluita (kirjastoauto, kirjastopyörä, kotipalvelu) on jouduttu rajoittamaan poikkeustilanteen vuoksi, mutta kaikki palvelut ovat toiminnassa rajoituksin.	Sivistysjohtaja
		11.05.03 Tuomme robotiikan ja pajatoiminnan kirjastoon	3	Kirjastoissa on järjestetty tapahtumia hyödyntäen koulujen robotiikkalainaamoa. Kirjaston henkilökunta on osallistunut pajatoimintaan liittyviin koulutuksiin ja tutustunut muiden kirjastojen ratkaisuihin. Pajatoiminnan käynnistämisestä on tehty kysely kuntalaisille ja laitteiden hankinta on käynnistetty.	Sivistysjohtaja
		11.05.04 Laadimme Kellokosken kirjaston ja nuorisotyön tilasuunnitelman	4	Laadinnassa parhaillaan ja tehdään yhteistyössä tilapalveluiden kanssa. Muutossuunnitelman vaikutukset nuorisotiloihin ovat jääneet vähäisiksi, mikä haittaa jo entuudestaan toiminnan järjestämistä pienissä tiloissa.	Sivistysjohtaja
12. Vahvistamme tuusulalaisten turvallisuuden ja osallisuuden tunnetta sekä varmistamme kasvavan Tuusulan turvallisuuden					
	12.01 Edistämme asukkaiden arjen turvallisuutta		4	Suurimmaksi osaksi toimenpidelistan mukaisia asioita parannettu, toiminnan luonteen vuoksi työ on jatkuvaaAlla lisätietoja Kotien turvallisuus:Yleisötilaisuuksien järjestäminen siirtyy koronatilanteesta johtuen vuoteen -21Kriisitilanteet, evakuointi, paikat:Valmiuskeskusten henkilöstö nimetty, Toimintaohjeet laadittu, Varustaminen kesken (varavoima, kalusto)Pohjavesien saastuminen, varautuminen:Tuusulan Hyrylän ja Rusutjärven 1-luokan pohjavesialueiden suojelusuunnitelmat on päivitetty. Tuusulan kunnanhallitus on hyväksynyt päivitetyn suojelusuunnitelman 16.3.2020 kokouksessaan.LIIKENNETURVALLISUUSTurvallisuussuunnitelman suurimmat toimenpiteet koskee liikennettä, näitä asioita kehitetään jatkuvasti liikennekasvatustyöryhmässä. Paljon erilaisia kampanjoita pidetty ja suunniteltu.Risteysturvallisuutta parannettu kiertoliittymillä eri puolilla kuntaaJalakulun ja pyöräilyn turvallisuutta lisätty kevyenliikenteen väylä hankkeillaUusi suunnittelukausi 2021-2025	Henkilöstöjohtaja
		12.01.01 Lisäämme asumisturvallisuutta tilaisuuksin ja valistuskampanjoin	3	Turvallisuussuunnitemassa on liikenneturvallisuus selkeästi suurin huolitaherättänyt asia. Katusuunnitelmia on tehty parantamaan liikenteen aiheuttamia riskejä. Työ on kuitenkin jatkuvaa ja parannettavaa on paljon. Parannuksia on tehty Etelä-tuusulassa mm. Lahelantiellä, Nahkelantiellä, Haukantiellä sekä pellavamäentiellä on rakennettu kevyenliikenteenväyliä sekä nopeusrajoituksia kiristetty. Pohjois-Tuusulassa pertuntie-opintien opeusrajoituksia tarkistettu, sekä Jokelantien Kevytliikeneväylä parannettu. Kellokosken koulun ympäristössä huomioitu turvallinen sattoliikenne ja kulkeminen.Yhteisöllisyyttä lisätty tarjoamalla kuntalaisille uusia yhteistiloja ympäri kuntaa.Vuodelle 2020 suunnitellut kuntalaisille suunnatut turvallisuustapahtumat joudutaan siirtämään syksyyn / ensivuoteen	Henkilöstöjohtaja
		12.01.02 Kalustamme Alueelliset valmiuskeskukset (entiset lohkot)	2	Alueellisille Valmiuskeskuksille (AVAK) on laadittu toimintaohje, sekä nimetty henkilöstö AVAK päälliköiden toimesta. Varustaminen tapahtuu pääosin kiinteistöissä jo olemassaolevista materiaaleista ja laitteista. Lisäksi valmiuskeskuksia varten hankitaan siirrettävää kalustoa, jotka voidaan toimittaa tarvittaessa perustettavaa toimipisteeseen. Siirrettävää kalustoa ovat mm. kenttäsängyt sekä viltit.Suunnitteluvaiheessa määritellään AVAK:in tarvitsemat tilat ja varusteet. Valmiuskeskuksen toimintamallia on tarkoitus Harjoitella osallistumalla Uusimaa20 harjoitukseen uusimaa 2020 siirtyi vuoteen 2021	Henkilöstöjohtaja
	12.02 Viemme teoiksi turvallisuuden ja työsuojelun johtamisen suunnitelmaa				Henkilöstöjohtaja
		12.02.01 Arvioimme toimintaan kohdistuvia turvallisuusriskejä ja seuraamme niitä säännöllisesti	3	Raportointia on viety eteenpäin. Koronatilanne on tuonut lisää raportoitavaa ja tilanteesta on raportoitu säännöllisesti laajennetulle johtoryhmälle.	Henkilöstöjohtaja
	12.03 Edistämme asukkaiden arjen turvallisuutta			Koronan myötä kasvomaskijakelu aloitettiin elokuussa heikoimmassa asemassa oleville kirjastoissa ja tuusinfossa. Maskeja on jaettu vuoden 20 aikana yli 110 000 kpl. Maskeja jaetaan myös asiakkaille mm. Työllistämispalveluiden toimipisteessä sekä ohjaamossa.	Henkilöstöjohtaja
		12.03.01 Järjestämme kuntalaisille tietoiskuja ja koulutusta turvallisuudesta	3	Toteutetut turvallisuuskampanjat:- Heijastintempaus- koulumatkabarometri: Valtaosa (94 %) piti koulumatkaansa turvallisena (800 vastaajaa)Suunnitellut_- Mopokoulutukset- Turvaa tenaville- Syksyn pyöräilyviikko/ liikenneturvallisuusviikko - Nuorisotyöntekijöiden koulutus- punaninen liitu - tapahtumaSelvityksessä asukasillat, asuntojen paloturvallisuudesta, sopimuspalokuntien ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen kanssa. Vuodelle 2020 Suunniteltua maanpuolustustapahtumaa siirretään. Selvitetään mahdollisuutta järjestää tapahtuma vuoden 2021 kutsuntojen yhteydessä.	Henkilöstöjohtaja

	12.04 Parannamme katuvalaistusta		4	Turvallisuuden ja työsuojelun johtamisen suunnitelmaa on edistetty teoiksi aikataulussa.	Henkilöstöjohtaja
		12.04.01 Kilpailutamme ja toteutamme katuvalojen saneerausurakan	3		Henkilöstöjohtaja
	12.05 Kehitämme tietosuojan ja tietoturvan hallintaa henkilöstöä osallistaen				Kunnansihteeri
		12.05.01 Kehitämme ICT-varautumissuunnitelmaa yhdessä ICT-palveluiden henkilöstön kanssa	3	Tuusulan kunta osallistui digitaalisen turvallisuuden kehittämistä koskevaan valmiusharjoitukseen marraskuussa 2020. Harjoituksen jälkeen kunnan ICT varautumissuunnitelmaa päivitettiin turvallisuuspäällikön, tietohallinnon ja ICT-palveluiden yhteistyössä. Varautumissuunnitelman työstäminen jatkuu vuoden 2021 osalta mm. erilaisiin häiriönhallintatilanteisiin kohdennettujen toimintakorttien osalta.	Kunnansihteeri
		12.05.02 Huomioimme tietoturvaan- ja suojaan liittyvät näkökohdat kunnan,palveluissa ja hankinnoissa,jo niiden suunnitteluvaiheessa	3	Tietosuojaan ja tietoturvaan liittyvät näkökohdat on huomioitu kunnan palveluissa ja hankinnoissa mm. laatimalla tietosuojaan kohdistuvia riskiarvioita ja kartoituksia ennen palvelun käyttöönottoa tietosuojavastaavan, tietohallinnon, sekä palvelualueiden yhteistyössä. Lisäksi IT-hankintojen tietoturvallisuutta koskevat kontrollit on kytketty IT-hyväksyntään. Riskienarvioinnin työkalujen ja prosessin kehittäminen ja jalkauttaminen jatkuu vuonna 2021.	Kunnansihteeri
		12.05.03 Koulutamme ja ohjeistamme henkilöstöä tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvissä menettelytavoissa	3	Henkilöstölle on järjestetty tiedonhallintaan, digitaalisiin työvälineisiin kohdistuvaan sääntelyyn, sekä henkilötietojen käsittelyyn ja asiakirjajulkisuuteen liittyvää koulutusta Kuuma-kuntien yhteistyössä vuonna 2020. Lisäksi henkilöstölle on annettu henkilötietojen käsittelyä koskevat yleisohjeet ja tietoturvallisuuteen liittyvää osaamista on pyritty kehittämään KyberOppi-verkkokoulutuksen avulla.	Kunnansihteeri
	12.06 Parannamme katuvalaistusta		5	Katuvalaistuksen parannusurakan kilpailutus on tehty.	Kuntakehitysjohtaja
		12.06.01 Kilpailutamme katuvalaistuksen parannusurakan	5	Kilpailutus on tehty.	Kuntakehitysjohtaja
	12.07 Luomme uuden yhteistyömallin Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen kanssa		2	Paikallisille VPK yhdistyksille lähetetty ehdotus asumisturvallisuustapahtumista. Korona-tilanteen vallitessa ei voida näitä järjestää. toteutus siirtyy 2021 puolelle tilanteen niin salliessa.Tutkitaan vaihtoehtoisesti mahdollisuutta verkon välityksellä tapahtuviin tietoiskuihin.Tilaisuuksiin osallistuisi KUP:n asiantuntija alustamassa ja vastaamassa kuntalaisten kysymyksiin.	
		12.07.01 Luomme uuden yhteistyömallin Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen kanssa	2	Suunnitellaan ja toteutetaan K-U pelastuslaitoksen ja sopimuspalokuntien kanssa yhteistyössä, Paloturvallisuus ja varautuminen kuntalaisiltoja.Asukasiltojen ohjelmassa olisi lyhyt esittely paloturvallisuudesta sekä varautumisesta (72h). Vapaata keskustelua ja kysymyksiä, kalustoesittely ja sammutusharjoitus halukkaille sekä mahdollisuus tutustua alueenne sopimuspalokuntien toimintaan.Toteutus Jokelassa, Kellokoskella ja Hyrylässä.	Henkilöstöjohtaja
13. Otamme toiminnassamme huomioon luontoarvot ja ympäristön. Huolehdimme, että luonto voi hyvin ja se on läsnä kuntalaisten arjessa					
	13.01 Kehitämme talkooprosesseja Tuusulan viihtyvyyden ja luonnon siisteyden lisäämiseksi sekä asukkaiden aktiivisuuden tukemiseksi		4	Hoitotasoa on nostettu määrärahojen sallimissa puitteissa.Kehysneuvotteluissa hyväksyttiin viheraluesuunnittelijan sekä yhteisöpuutarhurin (määräaikaisen vakinaistaminen) toimien täyttäminen. Toimet on täytetty tällä hetkellä määräaikaisina.Heinäkuussa 2020 työnjohtajan eläköidyttyä olemme tehneet tehtävänkuvamuutoksen työnjohtajasta viheraluevalvojaan ja paikka on täytettyHenkilöstöresursseja ryhmitellään uudelleen.	Kuntakehitysjohtaja
		13.01.01 Nostamme viheralueiden hoidon tasoa	5	Hoitotasoa on nostettu määrärahojen sallimissa puitteissa.	Kuntakehitysjohtaja
		13.01.02 Lisäämme koulutetun henkilöstön resurssia viheralueet-yksikössä	3	Kehysneuvotteluissa hyväksyttiin viheraluesuunnittelijan sekä yhteisöpuutarhurin (määräaikaisen vakinaistaminen) toimien täyttäminen. Toimet on täytetty tällä hetkellä määräaikaisina.Heinäkuussa 2020 työnjohtajan eläköidyttyä olemme tehneet tehtävänkuvamuutoksen työnjohtajasta viheraluevalvojaan ja paikka on täytetty	Kuntakehitysjohtaja
		13.01.03 Vakiinnutamme organisaatiomuutoksen vaikutukset käytännön toimintaan	3	Henkilöstöresursseja ryhmitellään uudelleen.	Kuntakehitysjohtaja
	13.02 Tavoittelemme Tuusulanjärven hyvää ekologista tilaa yhteistyössä Järvenpään kanssa		2	Tuusulanjärven valuma-alueella VILKKU Plus -hankkeeseen liittyvien vesiensuojelutoimenpiteiden (esim. Mäyräojan tulvatilanteen hallinta, ravinteiden huuhtoutumista vähentävien viljelymenetelmien käyttöönotto) suunnitelmat ovat valmistuneet. Toimenpiteiden toteutus aloitetaan 2021.	Kuntakehitysjohtaja
		13.02.01 Vahvistamme Jokilaaksonpuiston puistosuunnitelman ja otamme työhön mukaan 9lk oppilaat	2	Korona-pandemia on estänyt osallistavan toiminnan.	Kuntakehitysjohtaja

		13.02.02 Toteutamme Tuusulanjärven valuma-alueella VILKKU Plus -hankkeeseen liittyviä vesiensuojelutoimia (esim. Mäyräojan tulvatilanteen hallinta, ravinteiden huuhtoutumista vähentävien viljelymenetelmien käyttöönotto	2	Toimenpidesuunnitelmat ovat valmistuneet. Toteutus aloitetaan ensi vuodesta alkaen.	Kuntakehitysjohtaja
	13.03 Hyödynnämme yhä enemmän lähiluontoa oppimisympäristönä		2	Koronaviruspandemia on hidastanut toimintaa.	Kuntakehitysjohtaja
		13.03.01 Kunnostamme VP-puistoja ja metsäpolkuja	3	Kunnostustöitä tehdään suunnitellusti resurssien mukaan.	Kuntakehitysjohtaja
		13.03.02. Tiivistämme koulujen ja viheralueet-yksikön välistä yhteistyötä.	2	Korona-pandemia on hidastanut projektia.	Kuntakehitysjohtaja
		13.03.03. Luomme kansainvälistä yhteistyötä			Kuntakehitysjohtaja
		13.03.04 Vahvistamme lasten ja nuorten luontosuhdetta		Pandemia estänyt toteutuksen.	Kuntakehitysjohtaja
	13.04 Lisäämme luonnonsuojelualueiden määrää kunnan omistamilla mailla		3	Kunnassa lisättiin suojelualueita hieman alle 100 ha:lla vuonna 2017. Uusia kohteita on selvitetty yleiskaava 2040:n valmistelun yhteydessä. Seuraavien suojeltavaksi esitettävien alueiden luetteloa on valmisteltu päätöksentekoa varten.	Kuntakehitysjohtaja
		13.04.01 Lisäämme luonnonsuojelualueiden määrää kunnan omistamilla mailla todennetuista Metso-kohteista tai muista arvoalueista	3	Kunnassa lisättiin suojelualueita hieman alle 100 ha:lla vuonna 2017. Uusia kohteita on selvitetty yleiskaava 2040:n valmistelun yhteydessä. Seuraavien suojeltavaksi esitettävien alueiden luetteloa on valmisteltu päätöksentekoa varten.	Kuntakehitysjohtaja
14. Edistämme kestävää kehitystä kaikessa toiminnassa. Vähennämme hiilidioksidipäästöjä ja lisäämme uusiutuvan energian osuutta energiankulutuksesta					
	14.01 Laadimme kestävän kehityksen suunnitelman ja toteutamme sen tavoitteita		3	Kestävän kehityksen suunnitelman laadinta ei ole vielä käynnistynyt, se tullaan laatimaan valtuustokaudeksi 2021-2025. Alkuvuodesta 2021 laaditaan kestävän kehityksen raportti valtuustokaudesta 2017-2021. Vuosina 2019-2020 Tuusula osallistui Kesto-hankkeeseen sekä Kestävä-kaupunki -ohjelmaan, joissa on edistetty kestävän kehityksen johtamisen ja toimeenpanon kysymyksiä. Kestävää kehitystä edistetään Tuusulassa sosiaalisen, ekologisen ja taloudellisen kestävyyden näkökulmista.	Kansliapäällikkö
		14.01.01 Autamme asiakkaita omaksumaan terveellisemmät ruokailutottumukset ja toimimaan ympäristöystävällisemmän Suomen puolesta	3	Kesto-hanke päättyi keväällä 2020 ja hankkeessa löydettyjä johtamis- ja toimintamalleja viedään käytäntöön vuoden 2020 ja 2021 aikana. Korona-pandemia on hidastanut asian eteenpäinviemistä.	Kansliapäällikkö
		14.01.02 Hyödynnämme puistoja suunniteltaessa alueella olevia maamassoja ja muita materiaaleja paikallisesti	3	Jokelassa sijaitsevan Lilly Kajanus Blennerin puistoa rakennettaessa maamassoja on hyödynnetty puistoalueella mahdollisuuksien mukaan.	Kansliapäällikkö
		14.01.03 Kehitämme vastuullisia ruokapalveluita systemaattisen ja ammattimaisen tuotekehityksen kautta ja sitoudumme Agenda2030 tavoitteiden toteuttamiseen	3	Vuoden 2020 aikana on osallistuttu puunistutushankkeisiin. Tuusulalaiset oppilaat on otettu mukaan puiden istuttamiseen kunnan viheralueilla.	Kansliapäällikkö
		14.01.04 Agenda 2030 kehittämistavoitteiden tunnistaminen varhaiskasvatuksen ja peruopetuksen yksiköissä	2	Kuntaan laaditaan viher-ja virkistysalueiden hoitosuunnitelma, jossa otetaan kantaa hakkuisiin virkistysalueilla.	Kansliapäällikkö
		14.01.05 Toteutamme kestävän kehityksen tavoitteita osana opetussuunnitelmaa ja varhaiskasvatussuunnitelmaa	5	Toteutuu laaja-alaisen oppimisen tavoitteiden kautta. Syksystä 2020 on valmisteltu Agenda 2030 tavoitteiden toteuttamista sivistyksen toimialueella vuodelle 2021	Kansliapäällikkö
		14.01.06 Edistämme kestävän kehityksen näkökulmaa hankinnoissa ja kulutuksessa	3	Tuusulan ruokapalveluiden osalta keskeinen tekijä palveluiden laatua kehitettäessä. Ekologisuus merkittävä palveluverkon laatukriteeri.	Kansliapäällikkö
	14.02 Lisäämme energiansäästöä mm. talotekniikan avulla sekä opastamalla ja innostamalla käyttäjiä		3	KETS-sopimuksen toteuttaminen on käynnissä laaditun toimintasuunnitelman mukaisesti. Toimintasuunnitelma on päivitetty vuoden 2020 aikana. Osa suunnitelluista toimenpiteistä ovat valmiita, ja keskeneräisille toimenpiteille on sovittu tarkempi työsuunnitelma energiatehokkuustyöryhmässä. Työ kohti hiilineutraalia Tuusulaa on aloitettu merkittävimmästä kunnan hiilidioksidipäästöjen aiheuttajasta - rakennuskannasta. Palveluverkon toteutuksen yhteydessä yhtenä poikkeleikkaavana projektina on tunnistettu kestävä kehitys, jonka yhteydessä tarkastellaan ja tavoitellaan mm. päästöjen vähentämistä uusissa palveluverkon rakennuksissa. Yhtenä keinona tähän on suunnittelun ja rakentamisen ohjaaminen rakennusten hiilijalanjälkilaskennan perusteella. Lisäksi vuonna 2020 on käynnistetty selvitys, jossa tutkitaan mahdollisuutta pyrkiä kohti hiilineutraalia Tuusulaa.	Kuntakehitysjohtaja

		14.02.01 Edistämme uudisrakennuksissa energiatehokkuutta parantavia ratkaisuja ja älykkäitä energiaratkaisuja	5	Ohjaamme uudisrakennusten suunnittelua ja rakentamista Tuusulan kunnan energiatehokkaan rakentamisen ohjeen mukaisesti. Ohjauskeinoina käytämme myös uudisrakennusten energialaskentoja sekä rakennuksen koko elinkaaren kattavia hiilijalanjälkilaskentoja.	Kuntakehitysjohtaja
		14.02.02 Teemme muuntojoustavia tiloja	5	Palveluverkon suunnitteluhankkeissa toteutetaan muuntojoustavia tilaratkaisuja.	Kuntakehitysjohtaja
		14.02.03 Valitsemme pitkäikäisiä ja vähän huoltoa vaativia rakennusmateriaaleja	5	Palveluverkon suunnitteluhankkeissa kiinnitetään erityistä huomiota materiaalien elinkaariominaisuuksiin sekä -kustannuksiin. Mm Martta Wendelin -hankkeessa mukana Joutsenmerkki, joka on pohjoismainen ympäristömerkki.	Kuntakehitysjohtaja
		14.02.04 Toteutamme tontin hiiltä sitovia istutuksia	2	Otetaan huomioon tulevissa hankkeissa.	Kuntakehitysjohtaja
		14.02.05 Lisäämme energiansäästöä mm. talotekniikan avulla sekä opastamalla ja innostamalla käyttäjiä säästötoimiin	5	Olemme tehneet energiansäästöinvestointeja talotekniikkaan, mm. vaihtaneet energiatehokkaampaan valaistukseen. Olemme viestineet käyttäjille energiansäästöstä mm. energiansäästöviikolla sekä erittäin kattavasti asuntomessujen yhteydessä.	Kuntakehitysjohtaja
		14.02.06 Alennamme poistuvien ja purettavien rakennusten osalta ilmastokuormaa materiaalien ja rakennusosien uudelleenkäytöllä ja kierrätyksellä	5	Lajittelu on osa päivittäistä toimintaa purkutoimenpiteiden osalta.	Kuntakehitysjohtaja
		14.02.07 Jatkamme katuvalaistuksen muuttamista led-valoiksi	3	Tämän vuoden kilpailutus on saatu päätökseen ilman valitusta. Vuoden 2020 aikana vaihdettiin n. 1670 valaisinta led-valoiksi.	Kuntakehitysjohtaja
		14.02.08 Kaavoitamme täydennysrakentamista olemassa olevaan alueelliseen infraan tukeutuen	3	Kaavoituksen työohjelma on edennyt melko hyvin, sisältäen myös taajaman tehostamis- ja täydentämistavoitteita sisältäviä asemakaavoja.	Kuntakehitysjohtaja
		14.02.09 Tutkimme RVS Technology tuotteiden käyttöönottamista kunnan ajoneuvoissa ja polttomoottorikalustossa	1	Toteutus ei ole toistaiseksi edennyt.	Kuntakehitysjohtaja
	14.03 Kehitämme kestävän kehityksen huomioivaa koulu- ja päiväkotiruokailua		3	Ruokapalveluiden toimintasuunnitelman kehityskohtiin on linkitetty AGENDA 2030 tavoitteistoa, joissa otetaan kantaa kestävään kehitykseen. Toimenpiteitä ruokahävikin vähentämiseksi on kehitetty (seurnta, viestintä, puuttuminen) ja otettu hiljalleen käyttöön.Hävikkitilastointi on saatu toimimaan. Kaikki keittiöt kirjaavat ylijäämäruoan päivittäin. Ruokapalvelut vahvistavat asiakkaidensa ymmärrystä tarjoamastaan palvelusta kestävän kehityksen näkökulmista.	Sivistysjohtaja
		14.03.01 Kehitämme kouluruokailua yhdessä kouluruokaryhmien kanssa	3	Kouluruokaryhmien työ on käynnissä ja vaatii vielä tavoitteiden tarkentamisen ja yhteistyön kehittämistä.Pandemia-aika on keskeyttänyt ruokailuryhmien toiminnan toistaiseksi kouluilla. Kouluruokailuryhmien toimintaa jatketaan heti, kun pandemiatilanne sallii.Lukuvuoden 2020-21 alusta kouluruokaryhmien kokoontumista rajoitetaan koronatilanteen vuoksi.Joillakin kouluilla kouluruokaryhmät ehtivät kokoontua keväällä 2020 ennen pandemian alkua. Pandemian alettua kouluruokaryhmien kokoontumiset keskeytyivät. Toimenpide siirretään vuodelle 2021.	Sivistysjohtaja
		14.03.02 Etsimme keskeisiä keinoja vähentää elintarvikejätettä ja ruokahävikkiä	4	Osana kestävän kehityksen toteuttamista on tehty toimenpiteitä.On tehty laaja selvitys valtuustoaloitteeseen tätä koskien.Otettu käyttöön uusi seurantajärjestelmä, josta saadaan paremmin selville keittiö kohtaisia määriä Toimenpiteitä ruokahävikin vähentämiseksi on kehitetty (seuranta, viestintä, puuttuminen) ja otettu hiljalleen käyttöön. Tuloksia saadaan uusista raportointimalleista syksyllä, ja tunnuslukujen perusteella suunnitellaan edelleen uusia toimenpiteitä ruokahävikin vähentämiseksi.Kaikki keittiöt tilaavat tuotannonohjausjärjestelmän kautta ruoan kulutustarpeen mukaan. Hävikkitiedot tilastoidaan päivittäin ja uudet tavat viestiä hävikistä on otettu käyttöön.	Sivistysjohtaja
15. Johdamme ihmisiä innostaen ja yhdessä uutta tehden. Tuusulan kunta on vetovoimainen työnantaja ja kunnan henkilöstö voi hyvin					Henkilöstöjohtaja
	15.01 Edistämme valmentavaa johtamista, asiantuntijuutta ja itseohjautuvan toimintakulttuurin rakentumista		3	Kilpailutetaan johtamisvalmennus, kehittämisprojektit ovat aloittaneet	Henkilöstöjohtaja
		15.01.01 Kehitämme yhdessä tekemistä ja valmentavaa johtamista	3	Kilpailutus ja valmennukset syksyllä	Henkilöstöjohtaja
		15.01.02 Edistämme koulutusohjelmassa erilaisten koulutusmenetelmien, lähinnä digitaalisten, käyttöä (esim. webinaarit, videot jne.)	4	Lanseerattiin esimiehille, ja myöhemmin koko henkilöstölle, osoitettu sähköinen Eduhousen koulutusalusta, josta löytyy lähes 1000 erilaista koulutusta henkilöstölle.	Henkilöstöjohtaja
		15.01.03 Kehitämme henkilöstösuunnittelua	4	Koronapandemian takia kunnan henkilöstö osaa hyödyntää etätyövälineitä ja käydä kokoukset sähköisenä. Uuden toimintamallin mukaiset linjaukset ovat tekeillä.	Henkilöstöjohtaja

		15.01.04 Esimiesten ja henkilöstön valmennusten toteuttamisessa panostamme uusiin kehittämismenetelmiin, osallistamiseen, valmentavaan johtamiseen sekä kulttuurimuutoksen mahdollistamiseen	4	Johtoryhmässä käsitelty johtamisen kehittämissuunnitelma. Uudet kehittämismenetelmät ovat pilotoinnissa.	Henkilöstöjohtaja
		15.01.05 Tuemme ketterien kokeilujen ja projektien toteutusta sekä yhteistyötä eri tahojen välillä			Talousjohtaja
	15.02 Parannamme henkilöstön työhyvinvointia		5	Valmis	Henkilöstöjohtaja
		15.02.01 Jalkautamme työhyvinvointisuunnitelmassa sovitut asiat	4	Työhyvinvointisuunnitelman mukaiset asiat ovat jo organisaatiossa pitkällä.	Henkilöstöjohtaja
		15.02.02 Hyödynnämme Kuuma -puheenjohtajakauden alueen yhtenäiseen työhyvinvoinnin kehittämiseen	3	Kuuma-alueella henkilöstöjohtajien kesken pohditaan yhteisiä työhyvinvointitoimia. Koronatilanteessa yhteistyö ryhmän kesken on ollut merkittävä.	Henkilöstöjohtaja
		15.02.03 Kehitämme jatkuvasti työhyvinvointipalveluita työterveyshuollon kanssa	4	Kunnan kehittämistarpeet toiminnalle on huomioitu, kuten HUS röntgen ja odotamme sen käyttöönottoa. Etävastaanotot ja muut digitaalisuutta lisäävät palvelut on otettu käyttöön. Säännölliset laatupalaverit ovat toteutuneet suunnitellusti.	Henkilöstöjohtaja
		15.02.04 Työhyvinvointi on koulujen ja päiväkotien pääteema lukuvuonna 2019-2020	5	Hyvinvointi on ollut kahden toimintakauden tavoite kouluissa ja varhaiskasvatuksessa. Yksikkökohtaiset tavoitteet on luotu lukuvuosisuunnitelmiin.	Henkilöstöjohtaja
	15.03 Jatkamme uudistetun kehittämismallin jalkauttamista ja vahvistamme henkilöstön projektiosaamista sekä muiden kehittämismenetelmien osaamista			Vuoden aikana toteutettu Salkun koulutustilaisuuksia toimialueilla ja suurin osa aktiivivaiheessa olevista toteutuksista tunnistettu ja tuotu Salkkuun. Salkunhallintaa tukemaan nimetty toimialueilta salkkuvastaavat, jotka muodostavat kuukausittain kokoontuvan poikkihallinnollisen ryhmän. Johtoryhmissä toteutettu kunta-/toimialuekohtaisia salkkukatsauksia osana kehittämisen johtamista. Lisäksi hankittu lean-kehittämisen valmennusta, ja lean-ajattelun periaatteita lähdetty pilotoimaan valittuihin kohdeprosesseihin.	Talousjohtaja
		15.03.01 Kehitämme ja yhtenäistämme rekrytointiprosessia	3	Kuvattu salkkuvastaavien tehtävä osaksi salkunhallintaa. Nimetty toimialuilta salkkuvastaavat ja luotu kuukausittain kokoontuva poikkihallinnollinen ryhmä, jonka tehtävänä vahvistaa tavoite- ja kehittämissalkun käyttöä ja siihen liittyvä toimintamalleja.	Talousjohtaja
		15.03.02 Rakennamme kehittämisen asiantuntijan osaamispolkuja	1		Talousjohtaja
		15.03.03 Kehittämismenetelmiin liittyvien valmennuskokonaisuuksien (sisäiset ja ulkoiset valmennukset & työpajat)	3	Alkuvuoden aikana toteutettu sisäisiä salkunhallinnan koulutustilaisuuksia. Lean-kehittämisen valmennusta hankittu ulkoiselta valmennuskumppanilta sisältäen kaikille avoimia valmennuksia sekä viiteen valittuun pilottikohteeseen liittyviä lean-työpajoja.	Talousjohtaja
		15.03.04 Kehittämissalkun hyödyntäminen johtamisen työvälineenä	4	Vuoden aikana toteutettu kehittämissalkun koulutustilaisuuksia toimialueilla ja luotu valmiuksia toteutusten viemiseksi järjestelmään yhteisen tilannekuvan aikaansaamiseksi. Suurin osa aktiivivaiheessa olevista toteutuksista viety kehittämissalkkuun, ja johtoryhmissä toteutettu kunta-/toimialuekohtaisia salkkukatsauksia osana kehittämisen johtamista.	Talousjohtaja
	15.04 Kehitämme ja keskitämme rekrytointia		4	Rekrytoinnin tuki ja kehittäminen on keskitetty Henkilöstöpalveluiden alle. Sähköinen rekrytointilupa ja uusi videohaastattelutyökalu on käytössä. Organisaation kannalta erittäin merkittäviä rekrytointeja on toteutettu yhdessä rekrytointikonsulttien kanssa. Saadun kokemuksen perusteella jatketaan rekrytoinnin kehittämistä.	Henkilöstöjohtaja
		15.04.01 Lisäämme henkilöstön työhyvinvointia	5	Sähköinen täyttölupahakemus on otettu käyttöön.	Henkilöstöjohtaja
		15.04.02 Päivitämme rekrytointiprosessin ja ohjeet uusien toimintojen mukaisesti	4	Prosessi on kuvattu ja rekrytointi on jo keskitetty tukitoimintojen osalta. Esimiesten kouluttaminen on tärkeää laadukkaiden rekrytointien tekemiseksi.	Henkilöstöjohtaja
		15.04.03 Kehitämme rekrytointiviestintää- ja markkinointia	4	Rekrytointi-ilmoitukset ja muut vastaavat asiakirjat on muokattu uuden brändin mukaisiksi. Henkilöstökertomukseen panostettiin erityisesti luettavuuden ja visuaalisuuden näkökulmasta. Asiakirjaa voidaan hyödyntää rekrytointi ja perehdytystilanteissa. Työnantajavideoiden tuottaminen on vielä tavoitteena, jos budjetti sen sallii.	Henkilöstöjohtaja
		15.04.04 Hyödynnämme uusia kanavia passiivisten hakijoiden löytämiseksi	4	Ulkopuolisten suorahakukonsulttien hyödyntäminen on edesauttanut passiivisten hakijoiden löytymistä. Kunnassa tarkastellaan vielä kanavia, joita voidaan hyödyntää.	Henkilöstöjohtaja
	15.05 Kehitämme johtoryhmätyötä ja tiedolla johtamista sivistyksen toimialueella		3	Koulujen johtoryhmävalmennusta on järjestetty osana Uuttakoulu- hanketta sekä kohdennettu. palveluverkkouudistuksen keskeisiin yksiköihin. Dialogisia välineitä on otettu käyttöön jory-työskentelyn tueksi kunnassa. Sivistystoimessa on kehitetty tiedolla johtamista hyödyntäen uusi työvälineitä kuten salkku. Tulevaisuuden kannalta keskeisiä tiedonlähteitä ovat väestöennusteet ja hyvinvointitiedot.	Sivistysjohtaja
		15.05.01 Selvitämme, onko ruokapalveluissa syytä tehdä organisaatiomuutos kampuksien valmistuessa	4	Toimintakulttuurin kehittäminen on keskiössä palveluverkkotyössä. Sivistyksen toimialue on mukana kunnan johtamisen kehittämistyössä. Pedagogisen johtamisen kehittäminen on jatkuvaa ja keskeinen tehtävämme. Erityiset toimenpiteet: varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin kehittäminen yhteistyössä Reunamo Educationin kanssa. Koulujen johtoryhmävalmennus jatkuu ja laajenee työyhteisvalmennuksiin. Valmennukset toteutettu suunnitellusti. Käynnissä pilotit varhaiskasvatuksen johtamisen kehittämiseen, jossa tavoitteena on saada hyvät käytänteet pedagogiseen johtamiseen.	Sivistysjohtaja

		15.05.02 Johdamme ruokapalveluiden henkilökuntaa coaching –menetelmän kautta	4	Tuusulan kunnassa on hyväksytty hyvinvointiohjelma, jota toteutetaan sivistyksen toimialueella. Esimiehet on koulutettu ja tämä on painopistealue toiminnassamme. Varhaiskasvatuksessa on käynnistetty työsuojelupäällikön ja työterveyshuollon kanssa työhyvinvointiin liittyvät tapaamiset. Esimiehiä tavataan säännöllisesti ja pohditaan mahdollisuuksia vaikuttaa henkilöstön poissaoloihin, jotka varhaiskasvatuksessa muita palvelualueita korkeammalla tasolla.Perusopetuksessa panostetaan siihen, että tutorit toimivat laajasti osaamisen kehittämisen tukena. Tutoreina toimii myös koulucoacheja ja vertaismentoroinnin osaajia, joten henkilöstön on mahdollista saada myös ratkaisukeskeistä yksilö- tai pienryhmäcoachingia työhyvinvointinsa tueksi. Yhteisopettajuuden ja tiimityön mallit ovat vallitsevana käytänteenä kouluilla eri muodoissa. Tiimityö tukee työhyvinvointia. Kouluilla kiinnitetään huomiota fyysiseen hyvinvointiin (työympäristö, liikkuminen), psyykkiseen hyvinvointiin (kiireen kesyttäminen, työn tasainen jakaminen) sekä sosiaaliseen hyvinvointiin (YS-ajan jakaminen tasaisesti eri tarpeisiin, aikuisten välisen vuorovaikutuksen kehittäminen).Ruokapalveluissa oli tarkoitus suorittaa työhyvinvointikortit. mutta pandemiatilanteen vuoksi koulutusta ei pystytty vielä järjestämään. Ruokapalveluissa on otettu laajasti käyttöön uusi aktiivisen tuen -malli. Vapaa-aikapalvelut on päivittänyt tiimien toimintaperiaatetta, tavataan säännöllisesti ja järjestetään tapaamisia ja esimiestukea aina kun on tarvetta. Osallistuimme aktiivisen tuen koulutukseen. Henkilöstön koulutuspäivä peruttiin, yksiköt ovat voineet järjestää omia pienempiä tapaamisia rajoitukset huomioiden.	Sivistysjohtaja
	15.06 Edistämme osallisuusajattelun juurtumista ja leviämistä organisaatiossa		3	Varhaiskasvatuksessa keskitytään pedagogisen johtamisen vahvistamiseen observoinnista saatujen tulosten perusteella. Lisäksi vaka-yksiköiden johtajat ovat kaikki osallistuneet observointikoulutukseen ja tulevat 2021 vuoden aikana tekemään havainnointia muissa kuin omissa yksiköissään. Saatujen tulosten perusteella tehdään uusi pedagoginen kehittämissuunnitelma seuraavalle kaudelle.Koulujen edustajien kanssa on pidetty osaamisen kehittämisen päivä, jossa on jaettu toimivia käytänteitä yksiköihin vietäviksi. Tutoropettajatoiminnan kautta rehtorit ovat voineet ohjata henkilöstön koulutusta havaitsemiinsa osaamistarpeisiin.Tuusulan lukiossa pedagogisen johtamisen tueksi vahvistetaan tiedolla johtamista ja erilaisten tietokokonaisuuksien (esim. hallinto-ohjelmien tietokannat, erilaiset kyselyt, tutkimukset, selvitykset, ylioppilaskirjoitusten tulokset) hyödyntämistä.	Sivistysjohtaja
		15.06.01 Vahvistamme muutosjohtamista työyhteisövalmennuksella	4	Toimintakulttuurin kehittäminen on keskiössä palveluverkkotyössä. Sivistyksen toimialue on mukana kunnan johtamisen kehittämistyössä. Pedagogisen johtamisen kehittäminen on jatkuvaa ja keskeinen tehtävämme. Erityiset toimenpiteet: varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin kehittäminen yhteistyössä Reunamo Educationin kanssa. Koulujen johtoryhmävalmennus jatkuu ja laajenee työyhteisvalmennuksiin. Riihikallion koulun rakennushankkeeseen liittyvä valmennus aloitettu. Kirkonkylän koulun valmennus siirtyy tulevalle vuodelle.Käynnissä pilotit varhaiskasvatuksen johtamisen kehittämiseen, jossa tavoitteena on saada hyvät käytänteet pedagogiseen johtamiseen. Uusiin varhaiskasvatuksen yksiköihin valittujen työntekijöiden kanssa aloitetaan uuden toimintakulttuurin muodostaminen vuotta ennen toiminnan aloittamista.	Sivistysjohtaja
		15.06.02 Nostamme esiin osaamisia ja onnistumisia	4	Viestinnän kehittäminen ja hyvät käytänteet jaetaan osana hanketyötä. Sivistyksen viestinnässä mm. kuukausikirjeessä tehdään näkyväksi onnistumisia. Varhaiskasvatuksen laadun arviointi tuo esille hyviä käytänteitä	Sivistysjohtaja
16. Kasvamme vahvasti ja hallitusti. Tavoittelemme nopeampaa väestönkasvua, monimuotoista asumista ja laadukasta elinympäristöä					
			3	Yleiskaava 2040:n ehdotusta valmistellaan uudelleen käsiteltäväksi ja nähtäville asetettavaksi. Kaavaratkaisun sisältöön joudutaan tekemään niin merkittäviä muutoksia, että ehdotus on syytä asettaa uudestaan nähtäville. Viivettä on aiheuttanut uuden käsittelykierroksen ohella resurssipula.	Kuntakehitysjohtaja
	16.01 Valitsemme taajamien kasvusuunnat Yleiskaava 2040:ssa	16.01.01 Hyväksymme yleiskaava 2040 ja valitsemme kasvusuunnat	3	Yleiskaava 2040:n ehdotusta valmistellaan uudelleen käsiteltäväksi ja nähtäville asetettavaksi. Kaavaratkaisun sisältöön joudutaan tekemään niin merkittäviä muutoksia, että ehdotus on syytä asettaa uudestaan nähtäville. Viivettä on aiheuttanut uuden käsittelykierroksen ohella resurssipula.	Kuntakehitysjohtaja
		16.01.02 Hankimme raakamaata vähintään 40 ha yleiskaavan mukaisilta rakentamisalueilta	2	Maanhankintaa on tehty vuonna 2020 n. 20 ha.	Kuntakehitysjohtaja
	16.02 Hankimme raakamaata vähintään 40 ha yleiskaava 2040:n mukaisilta rakentamisalueilta		5	Resurssit on ohjattu kärkihankkeisiin.	Kuntakehitysjohtaja
		16.02.01 Hankimme raakamaata vähintään 40 ha yleiskaava 2040:n mukaisilta rakentamisalueita	5	Resurssit on ohjattu kärkihankkeisiin.	Kuntakehitysjohtaja
			5		Kuntakehitysjohtaja

	16.03 Järjestämme valtakunnalliset Asuntomessut 10.7. - 9.8.2020 ja varmistamme asuntomessutavoitteiden toteutumisen	16.03.01 Valmistelemme asuntomessutapahtumaa yhteistyössä Suomen Asuntomessujen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa	5	Koronan takia messuja lykättiin kuukaudella. Messut järjestettiin elokuussa.	Kuntakehitysjohtaja
		16.03.02 Kehitämme messujen avulla uusia asumisen konsepteja ja laadukasta asuinaluetta	5	Messualueella esiteltiin uusia asuinrakentamisen trendejä.	Kuntakehitysjohtaja
		16.03.03 Varmistamme kunnan asuntomessutavoitteiden ja priorisoitujen tekojen toteutumisen	5	Asuntomessut on toteutettu kunnan koronapandemian pohjalta päivitettyjen tavoitteiden mukaisesti.	Kuntakehitysjohtaja
	16.04 Luomme edellytyksiä Rykmentinpuiston palveluiden kehittämiselle		3	Tonttimarkkinointi on edennyt suunnitelmien mukaisesti. Kunnallistekniikan toteuttaminen on myös edennyt suunnitelmien mukaan. HSL:n yhteys on avattu Rykmentinpuiston läpi ja ensimmäiset palvelut jo ovat kuntalaisten käytössä. Kouluhankkeet ovat etenemässä ja kunnallisen päiväkodin tarvetta selvitetään.	Kuntakehitysjohtaja
		16.04.01 Edistämme alueen hankkeita	4	Infran rakentaminen etenee suunnitelman mukaisesti. Alueella on lukuisia asuntohankkeita rakenteilla ja suunnitteilla.	Kuntakehitysjohtaja
		16.04.02 Toteutamme Rykmentinpuiston kunnallistekniikan	3	Usean vuoden hanke. Etenee infran rakentaminen etenee suunnitellun aikataulun mukaan.	Kuntakehitysjohtaja
	16.05 Pidämme maan hintatason vakiona ja asetamme maanhankintaneuvotteluille ajallisen takarajan		3	Raakamaata on saatu hankittua n. 20 ha. Hintatason osalta ei ole tehty korotuksia. Suoranaisille maanhankintaneuvotteluille ei ole asetettu ajallista takarajaa, mutta sopimuksissa aikarajoja on käytetty. Focus-alueella maanhankinnassa ollaan etenemässä lunastusmenettelyn kautta.	Kuntakehitysjohtaja
		16.05.01 Pidämme maan hintatason vakiona ja asetamme maanhankintaneuvotteluille ajallisen takarajan, jonka jälkeen sovelletaan Maanrakennuslain mahdollistamaa keinovalikoimaa maakauppojen toteuttamiseksi	3	Raakamaata on saatu hankittua n. 12 ha. Hintatason osalta ei ole tehty korotuksia. Suoranaisille maanhankintaneuvotteluille ei ole asetettu ajallista takarajaa, mutta sopimuksissa aikarajoja on käytetty. Focus-alueella maanhankinnassa on edetty lunastusmenettelyn kautta.	Kuntakehitysjohtaja
17. Vahvistamme elinvoimaa keskustojen monipuolisia palveluita ja viihtyvyyttä kehittämällä					
	17.01 Valmistelemme Hyrylän palvelukeskushankkeen toteutumista yhteistyökumppanien kanssa ja hyväksymme sen mukaiset asemakaavat ja teemme kiinteistökaupan esisopimuksen ja vuokrasopimuksen		2	Mahdollisten toteuttajien kanssa käytiin markkinavuoropuhelu. Kilpailutus hankkeen suunnittelemiseksi, rahoittamiseksi ja toteuttamiseksi on käynnistetty kilpailullisena neuvottelumenettelynä, joka mahdollistaa joustavan hankkeen kehittämisen yhdessä eri tahojen kanssa.Asemakaavaluonnos käsiteltiin kuntakehityslautakunnassa ja asetettiin julkisesti nähtäville.Palvelukeskukseen toteutettavien kunnan tilojen käyttöä kuvaavaa esisuunnitelmaa on valmisteltu osallistaen kuntalaisia ja työntekijöitä.	Kuntakehitysjohtaja
		17.01.01 Hyväksymme palvelukeskuksen asemakaavan	3	Asemakaavaluonnos käsiteltiin kuntakehityslautakunnassa ja asetettiin julkisesti nähtäville. Asemakaavaehdotus valmistellaan hankintamenettelyn päätyttyä.	Kuntakehitysjohtaja
		17.01.02 Solmimme tarvittavat sopimukset hankkeen toteutumiseen liittyen	2	Aiesopimus HOK-Elanto Oy:n kanssa on solmittu. Hankkeen toteuttamiseksi käynnistetyn kilpailutuksen liiteasiakirjana on vuokrasopimusluonnos. Muut sopimukset voidaan valmistella ja hyväksyä vasta hankkeen edetessä, kilpailutusvaiheen päätyttyä.	Kuntakehitysjohtaja
	17.02 Määrittelemme Tuusulan keskustojen vetovoimatekijät ja laadimme toimenpidesuunnitelmat		4	Tutkimus toteutetaan seuraavan kerran vuonna 2021 Hyrylässä. Jokelan ja Kellokosken osalta toimenpiteet toteuttaa hankekehittäjä (rekrytoidaan 2021).Tuusulan yleisarvosana Kuntabarometrin elinkeinopolitiikan kokonaisarvosana on 2,55. Sijoitus on 15. Uudellamaalla.	Kuntakehitysjohtaja
		17.02.01 Määrittelemme keskustojen vetovoimatekijät ja laadimme toimenpidesuunnitelman niiden vahvistamiseksi	2	Tutkimus toteutetaan seuraavan kerran vuonna 2021 Hyrylässä. Jokelan ja Kellokosken osalta toimenpiteet toteuttaa hankekehittäjä (rekrytoidaan 2021).	Kuntakehitysjohtaja
		17.02.02 Seuraamme elinvoimaindeksi kehitystä	5	Tuusulan yleisarvosana on 2,55. Sijoitus on 15. Uudellamaalla.	Kuntakehitysjohtaja
	17.03 Laadimme Jokelan taidesuunnitelman		1	Taideohjelmaa ei ole vielä valmisteltu.	Kuntakehitysjohtaja
		17.03.01 Laadimme Jokelan taideohjelman yhteistyössä alueen asukkaiden kanssa	1	Taideohjelmaa ei ole vielä valmisteltu, koska valmistelun alla on ollut Hyrylän taideohjelma.	Kuntakehitysjohtaja
	17.04 Toteutamme Hyrylän taideohjelmaa		4	Hyrylän taideohjelma on hyväksytty ja käynnistyy syksyn 2020 aikana. Myös ainakin Suutarintien pysäköintilaitokseen suunnitellaan otettavaksi taiteilija suunnitteluun mukaan.	Kuntakehitysjohtaja
		17.04.01 Viemme teoiksi Hyrylän taideohjelmaa	3	Taideohjelman toteutus ei ole vielä käynnistynyt. On vasta käyty keskustelua palvelukeskuksen ja pysäköintitalon suunnitteluun liittyen. Taidekoordinaattoria ei ole vielä resurssina.	Kuntakehitysjohtaja

	17.05 Kehitämme taidemuseo Kasarmin palveluita ja peruskorjaamme kiinteistön			Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on ottanut kantaa taidekasarmin säilyttmisestä taiteen edistämisen tilana. Vuoden 2021 aikan tehdään hankesuunnitelma.	Kuntakehitysjohtaja
		17.05.01 Teemme peruskorjauksen tarve- ja hankesuunnitelman 2019	2	Kuntokartoitus toteutetaan kuluvana vuonna.	Kuntakehitysjohtaja
18. Vahvistamme yritystoiminnan edellytyksiä ja työpaikkojen syntymistä aktiivisella elinkeinopolitiikalla, kaavoituksella ja edistämällä liikennehankkeita					
	18.01 Edistämme Rykmentinportin toteutusta		3	Ensimmäinen asemakaava on hyväksytty valtuustossa toukokuussa. Siitä kuitenkin jätettiin valitus hallinto-oikeudelle, eikä kaava ole saanut lainvoimaa.Alueella sijaitseva maakaasuputki on suunnitelman mukaisesti siirretty uuteen paikkaan. Alueen kunnallistekninen yleissuunnitelma on valmistunut. Katu- ja rakennussuunnitelmaa laaditaan parasta aikaa. Liikennesuunnittelu itäisen ohikulkutien ja siihen liittyvän liittymän osalta on edennyt hitaasti, ja tillanne saattaa vaikuttaa merkittävästi alueen houkuttelevuuteen. Taideohjelman mukaisesti taidetta tullaan myös sijoittamaan alueelle..	Kuntakehitysjohtaja
		18.01.01 Hyväksymme Rykmentinpuiston työpaikka-alueen asemakaavan	4	Ensimmäinen asemakaava on hyväksytty, mutta siitä on jätetty valitus.	Kuntakehitysjohtaja
	18.02 Kehitämme Sulan aluetta		3	Ensimmäinen Sulan työpaikka-alueen asemakaavoista on hyväksytty. Sulan työpaikka-alue II asemakaava-alueelta on hyväksytty ja allekirjoitettu yksi maankäyttösopimus ja yhdestä maankäyttösopimuksesta on saatu neuvottelutulos, joka on kunnassa hyväksytty mutta odottaa maanomistajien allekirjoituksia.	Kuntakehitysjohtaja
		18.02.01 Valmistelemme ja hyväksymme Sulan asemakaavat ja maankäyttösopimukset	3	Ensimmäinen Sulan työpaikka-alueen asemakaavoista on hyväksytty. Sulan työpaikka-alue II asemakaava-alueelta on hyväksytty ja allekirjoitettu yksi maankäyttösopimus ja yhdestä maankäyttösopimuksesta on saatu neuvottelutulos, joka on kunnassa hyväksytty mutta odottaa maanomistajien allekirjoituksia.	Kuntakehitysjohtaja
	18.03 Kehitämme Kelatien aluetta		2	Kelatien työpaikka-alueen maankäyttösopimusneuvottelut eivät johtane myönteiseen lopputulokseen.	Kuntakehitysjohtaja
		18.03.01 Hyväksymme Kelatien asemakaavan ja maankäyttösopimuksen	3	Maankäyttösopimusluonnoksia on esitetty maanomistajalle ja hankkeesta on neuvoteltu useasti. Maankäyttösopimusta ei saatane solmittua. Luontoarvojen ja maankäyttösopimusten osalta ei voida olettaa, että asemakaava saadaan valmiiksi.	Kuntakehitysjohtaja
	18.04 Kerrytämme tonttivarantoa		3	Focus-alueen asemakaavojen laatiminen etenee usean asemakaavan myötä. Suurelta osin valmistelu ja asian käsittely pääsee etenemään vasta, kun maanhankinta alueella etenee. Sammonmäen alueelle on laadittu asemakaavaluonnos ja se on asetettu julkisesti nähtäville. Neuvotteluja maanomistajan kanssa on jatkettu Focus-liikekeskus -kaavan osalta.Sulan työpaikka-alueen maankäyttösopimusneuvottelut ovat edenneet melko hitaasti. Kunta odottaa ratkaisuja maanomistajilta.Kelatien työpaikka-alueen maankäyttösopimusneuvottelut ja kaavoitus lopetettu tuloksettomina.Rykmentinpuiston työpaikka-alueen asemakaava valmisteltiin ja hyväksyttiin.	Kuntakehitysjohtaja
		18.04.01 Valmistelemme kaavoituksen työohjelman mukaiset työpaikka-alueiden asemakaavat aikataulussa	3	Focus-alueen asemakaavojen laatiminen etenee usean asemakaavan myötä. Suurelta osin valmistelu ja asian käsittely pääsee etenemään vasta, kun maanhankinta alueella etenee. Sammonmäen alueelle on laadittu asemakaavaluonnos ja se on asetettu julkisesti nähtäville. Neuvotteluja maanomistajan kanssa on jatkettu Focus-liikekeskus -kaavan osalta.Sulan työpaikka-alueen maankäyttösopimusneuvottelut ovat edenneet melko hitaasti. Kunta odottaa ratkaisuja maanomistajilta.Kelatien työpaikka-alueen maankäyttösopimusneuvottelut eivät johtane myönteiseen lopputulokseenRykmentinpuiston työpaikka-alueen asemakaava valmisteltiin ja hyväksyttiin..	Kuntakehitysjohtaja
	18.05 Edistämme kaavoitusta tekemällä tarvittavia käynnistys- ja maankäyttösopimuksia		4	Seurantakaudella on allekirjoitettu kaksi maankäyttösopimusta Kulomäen työpaikka-alueella, kahdeksan maankäyttösopimusta Pellavamäen alueella, kaksi Kievarintien alueella, yksi Sulan alueella ja kuusi maankäyttösopimuksiin liittyvää lopullista kauppakirjaa Häriskiven asemakaava-alueelta ja yksi Kulomäen työpaikka-alueelta. Yksi asemakaavoituksen käynnistämissopimus Kulomäentien työpaikka-alueella ja yksi Joenrannan asemakaava-alueella.	Kuntakehitysjohtaja
		18.05.01 Edistämme kaavoitusta tekemällä tarvittavia käynnistys- ja maankäyttösopimuksia kaikilla kunnan tärkeillä kaavoitusalueilla	4	Seurantakaudella on allekirjoitettu kaksi maankäyttösopimusta Kulomäen työpaikka-alueella, kahdeksan maankäyttösopimusta Pellavamäen alueella, kaksi Kievarintien alueella, yksi Sulan alueella ja kuusi maankäyttösopimuksiin liittyvää lopullista kauppakirjaa Häriskiven asemakaava-alueelta ja yksi Kulomäen työpaikka-alueelta. Yksi asemakaavoituksen käynnistämissopimus Kulomäentien työpaikka-alueella ja yksi Joenrannan asemakaava-alueella.	Kuntakehitysjohtaja

19. Vahvistamme Etelä-Tuusulan kasvua. Tiivistämme ja eheyttämme Hyrylän keskustaa ja Rykmentinpuistoa			3	Hyrylän keskustan yleissuunnitelma ja asemakaava ovat loppuhiontaa vaille valmiit.	
	19.01 Teemme Suutarintien kaavamuutosalueen ensimmäiset tonttikaupat		4	Asemakaava on tullut voimaan.Tonttikauppojen esisopimus on valmis. Kaupat tehdään yhden (1) kuukauden kuluessa siitä, kun Avainasunnot Oy on saanut hyväksytyn ARA:n osapäätöksen lainoituksesta, ja kun LPY-tontinautopaikan hinta on selvillä. Seuraava vaihe on kilpailuttaa jäljelle jääneet kaksi (2) tonttia pikimmiten ja aloittaa LPY-tontin rakennuttaminen.	Kuntakehitysjohtaja
		19.01.01 Asemakaavoitamme Hyrylän keskustaa kaavoitussuunnitelman mukaisesti.	5	Tontinluovutuskilpailutus on järjestetty, mutta kilpailun aikana ei jätetty ehdotuksia. Neuvotteluteitse on löytynyt mahdollinen toteuttaja ainakin kolmelle asuinkerrostalolle ja näiden edellyttämältä osin myös pysäköintitalolle.	Kuntakehitysjohtaja
		19.01.02 Ensimmäiset tonttikaupat toteutuvat	4	Esisopimus kaupoista on allekirjoitettu. Kaupat tehdään 1 kk:n kuluessa siitä, kun ARA on tehnyt hyväksyvän osapäätöksen lainoituksesta koskien ARA-tontteja (2 kpl, toinen pitkä ja toinen ns. lyhyt ARA-laina, josta ei aiheudu ARA-rajoituksia.	Kuntakehitysjohtaja
	19.02 Saamme valmiiksi Rykmentinportin asemakaavan ja infran yleissuunnitelman		4	Infran yleissuunnitelma on valmis, asemakaavasta on tehty valitus.	Kuntakehitysjohtaja
		19.02.01 Viemme hyväksymiskäsittelyyn Rykmentinportin asemakaavan	5	Rykmentinportin asemakaava on hyväksytty.	Kuntakehitysjohtaja
		19.02.02 Alueen infran yleissuunnitelma saadaan valmiiksi	5	Yleissuunnitelma on saatu valmiiksi.	Kuntakehitysjohtaja
	19.03 Edistämme Hyrylän keskustan yleissuunnitelman toteuttamista		2	Palvelukeskuksen hankesuunnittelun valmistuminen mahdollistaa asemakaavoituksen ja yleissuunnitelman loppuunsaattamisen.Toimiva liikennejärjestely edellyttänee matkahuollon siirron aiempien päätösten mukaisesti Rykmentinpuiston puolelle. Siirron valmistelu aloitettu.Hyrylän keskustan yleissuunnitelma saatetaan loppuun palvelukeskuksen asemakaavamuutoksen yhteydessä.	Kuntakehitysjohtaja
		19.03.01 Edistämme palvelukeskuksen hanketta - asemakaavaehdotus valmistellaan, tarvittavat maankäyttösopimukset sekä kiinteistökaupan esisopimukset solmitaan	2	Palvelukeskuksen asemakaavaluonnos hyväksyttiin kuntakehityslautakunnassa ja kaavamuutos asetettiin nähtäville. Asemakaavan muutosehdotus valmistellaan vasta hankkeen toteuttamiseksi käynnistetyn kilpailutuksen päätyttyä.Hankkeeseen liittyvien sopimusten hyväksyminen on mahdollista vasta kilpailutuksen päätyttyä.Hankkeen toteuttamiseksi matkakeskuksen siirtoa valmistellaan.	Kuntakehitysjohtaja
	19.04 Edistämme Rykmentinpuiston asemakaavoitusta		3	Rykmentinpuiston asemakaavoitus on edennyt linjakkaasti. Tuoreimpana Rykmentinportin asemakaava hyväksyttiin toukokuussa valtuustossa, mutta asemakaavasta jätettiin valitus, eikä asemakaava ole saanut vielä lainvoimaa.Hökilän alueen kaavoitusta on valmistelu ja alueen laajuutta on pienennetty. Ruokalan alueen asemakaavoitusta valmistellaan ja samalla tutkitaan kaavallista yhteyttä urheilukeskukseen. Myös Puistokylän alueen asemakaavoittamista valmistellaan.	Kuntakehitysjohtaja
		19.04.01 Valmistelemme Hökilän asemakaavaluonnoksen nähtäville	2	Alueen kaavoituksen jatkaminen on lautakunnassa keskusteltavana lokakuussa. Lautakunnan ohjeistuksen mukaisesti alueen kaavoituksen painopistettä siirretään museokampusalueelle, ja asemakaavaluonnoksessa esitettyä A-aluetta ei aktiivisesti edistetä toistaiseksi.	Kuntakehitysjohtaja
	19.05 Parannamme liikkumisen edellytyksiä		3	Useita liikkumisen edellytysten parantamiseen tähtääviä hankkeita on vireillä koko ajan ja ne ovat toteutusasteeltaan eri vaiheessa. Osa ideointivaiheessa, osa suunnitteluvaiheessa, osa toteutusvaiheessa ja osa jo valmiina. Tavoite on jatkuva prosessi.	Kuntakehitysjohtaja
		19.05.01 Rakennamme Monio - Urheilupuisto - välin kevyen liikenteen yhteyden	2	Tehty alustavia linjauksia. Rakentaminen edellyttää kaavaa tai maanomistajan lupaa.	Kuntakehitysjohtaja
	19.06 Tuotamme Hyrylän alueen uuden pohjakartan ja kehitämme 3D-kaupunkimallia		4	Kartoituskonsultiksi on valittu kilpailutuksen kautta SKM Gisair Oy. Kartoitettava alue on ilmakuvattu 21.4.2020. Ortokuvat ja lopullinen kartoitusaineisto on toimitettu tarkistettavaksi Tuusulan kuntaan.. Hyrylän keskustasta on tuotettu visuaalinen 3D-kaupunkimalli.Visuaalisia kaupunkimalleja on valmistettu Focuksesta ja Hyrylän keskustasta. Odotamme Maanmittauslaitoksen 2020 laserkeilausaineiston valmistumista loppuvuodesta, jotta mallit voidaan tehdä koko kunnan alueelta. Valmistellaan visuaaliset mallit vietäväksi internet-selaimella toimivaan 3D-alustaan.	Kuntakehitysjohtaja
		19.06.01 Tuotamme Hyrylän alueen uuden pohjakartan	4	Kartoituskonsultiksi on valittu kilpailutuksen kautta SKM Gisair Oy. Kartoitettava alue on ilmakuvattu 21.4.2020. Ortokuvat ja lopullinen kartoitusaineisto on toimitettu tarkistettavaksi Tuusulan kuntaan.	Kuntakehitysjohtaja
		19.06.02 Kehitämme Etelä-Tuusulan 3D-kaupunkimallia	3	Visuaalisia kaupunkimalleja on valmistettu Focuksesta ja Hyrylän keskustasta. Maanmittauslaitoksen 2020 laserkeilausaineiston on ollut saatavilla vasta aivan loppuvuodesta ja kyseisen aineiston avulla tehdään koko kunnan alueelta kaupunkimalli vuonna 2021. Valmistellaan visuaaliset mallit vietäväksi internet-selaimella toimivaan 3D-alustaan ja selvitellään vielä eri alusta vaihtoehtoja.Hyrylän keskustan visuaalinen 3D-malli on tehty suunnittelua, kilpailutusta ja hankkeen esittelyä varten.	Kuntakehitysjohtaja

20. Tiivistämme Jokelan keskustaa rataan tukeutuen ja vahvistamme taajaman vetovoimatekijöitä					
	20.01 Edistämme Jokelan keskustan täydennysrakentamista ja tiivistymistä		3	Jokelan yleissuunnitelmaa on laadittu ja käsitelty luottamusmieselimissä	Kuntakehitysjohtaja
		20.01.01 Määritämme tavoitteet ja kehittämisen askeleet ja käynnistämme toteutuksen	3	Jokelan keskustan yleissuunnitelma on ollut nähtävillä vuodenvaihteessa 2020-2021. Työ tulee hyväksymiskäsittelyyn keväällä 2021. Alueen kehittämistä ja toteutumista edistetään yhdessä Pohjois-Tuusulan projektihenkilön kanssa.	Kuntakehitysjohtaja
	20.02. Edistämme Jokelan keskustan täydennysrakentamista ja tiivistymistä		3	Konduktöörinkujan asemakaavan muutos valmisteltiin ja hyväksyttiin. Asemanseudun kehittämisestä on neuvoteltu maanomistajan kanssa. Opintien ja Nukarintien risteyksen ympäristön asemakaavatyö on vuoden 2021 kaavoitusohjelmassa. Jokelan keskustan yleissuunnitelma on ollut luottamuselimissä ja nähtävillä vuodenvaihteessa 2020-2021.	Kuntakehitysjohtaja
		20.02.01 Saamme valmiiksi Jokelan keskustan yleissuunnitelman	3	Jokelan keskustan yleissuunnitelma on ollut on ollut luottamuselimissä ja nähtävillä vuodenvaihteessa 2020-2021. Työ tulee hyväksymiskäsittelyyn keväällä 2021.	Kuntakehitysjohtaja
		20.02.02 Valmistelemme Jokelan Keskustien ja Opintien - Nukarintien asemakaavoja	2	Keskustien asemakaavamuutos ei ole edennyt. Kiinteistöjen omistajien kanssa tulee ensin käydä neuvottelut. Jokelan keskustan kehittämistä ja toteutumista edistetään yhdessä Pohjois-Tuusulan projektihenkilön kanssa. Opintien-Nukarintien -alueen kaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä. Kaavatyö jatkuu syksyllä 2021 ja edellyttää kiinteistöjen omistajien kanssa neuvotteluja.	Kuntakehitysjohtaja
	20.03 Jokelan koulukeskuksen strateginen selvitys valmistuu ja käsitellään		4	Jokelan alueen strateginen selvitys on valmistunut ja tuotu tiedoksi. Syksyksi 2020 suunniteltu enkkavaikutusten arviointi siirtyi koronantilanteen vuoksi keväälle 2021.	Sivistysjohtaja
		20.03.01 Saamme valmiiksi Jokelan alueen koulupalveluiden selvityksen	5	Selvitys on valmis ja tulee tiedoksi kevään 2020 aikana. Ennakkovaikutusten arviointi siirtyi syksystä 2020 keväälle 2021 koronatilanteen vuoksi. Esitys tulee päätökseen loppuvuodesta 2021.	Sivistysjohtaja
	20.04 Tuotamme Jokelan keskustan alueen 3D-kaupunkimallin		3	Jokelan alueen laserkeilausaineisto on hankittu. 3D-kaupunkimallin tuottamista on valmisteltu ja testailuja suoritettu. Resurssien riittävyys syntyi ongelmaksi, koska kasvun ja ympäristön pääsuunnitteluohjelmiston pakollinen versiopäivitys tuli samaan aikaan. Kehittämistä jatketaan vuonna 2021.	Kuntakehitysjohtaja
		20.04.01 Tuotamme 3D-kaupunkimallin Jokelan keskustan alueelle	3	Jokelan alueen laserkeilausaineisto on hankittu. 3D-kaupunkimallin tuottamista on valmisteltu ja testailuja suoritettu. Resurssien riittävyys syntyi ongelmaksi, koska kasvun ja ympäristön pääsuunnitteluohjelmiston pakollinen versiopäivitys tuli samaan aikaan. Kehittämistä jatketaan vuonna 2021.	Kuntakehitysjohtaja
21. Vahvistamme Kellokosken omaleimaisuutta ja vetovoimaa Ruukin ja Sairaalan aluetta sekä keskustaa kehittäen					
	21.01 Aloitamme Kellokosken keskustan kaavan toteuttamisen		3	Katusuunnitelmat ovat olleet nähtävillä ja etenevät toteutukseen.Kaupan keskusliikkeiden kanssa on käyty neuvottelut palvelujen kehittämisestä, mutta tässä vaiheessa ei ole ollut tarvetta valmistella tonttikauppoja.Yhdestä asuinrakennushankkeesta on neuvoteltu keskusta-alueelle.	Kuntakehitysjohtaja
		21.01.01 Aloitamme Kellokosken keskustan kaavan toteuttamisen	3	Katusuunnitelmat ovat olleet nähtävillä ja edenneet toteutukseen.Kaupan keskusliikkeiden kanssa on käyty neuvottelut palvelujen kehittämisestä, mutta tässä vaiheessa ei ole ollut tarvetta valmistella tonttikauppoja.Yhdestä asuinrakennushankkeesta on neuvoteltu keskusta-alueelle.	Kuntakehitysjohtaja
	21.02 Edistämme Kellokosken sairaalan uusiokäyttöprojektia, markkinointia ja yhteistyötä HUS:n kanssa		2	Projekti on tässä vaiheessa HUS:n resurssien varassa. Odotamme, että pääsemme neuvottelemaan alueen asemakaavan muuttamisesta hankkeen tai hankkeiden edistyessä.	Kuntakehitysjohtaja
		21.02.01 Saneeraamme Kellokosken Vanhan valtatien välillä Kellokosken sairaala - Linjatie	2	Projekti on tässä vaiheessa HUS:n resurssien varassa. Odotamme, että pääsemme neuvottelemaan alueen asemakaavan muuttamisesta hankkeen tai hankkeiden edistyessä.	Kuntakehitysjohtaja
	21.03 Edistämme Kellokosken Ruukin kehittämistä ja neuvotteluja		3	Kellokosken Ruukin alueen viihtyisyyden parantamiseen liittyvää osallistuvan budjetoinnin toteutusta edistettiin kevään ja kesän 2020 aikana. Toteutusta voi seurata osoitteessa osallistu.tuusula.fi.	Kansliapäällikkö
		21.03.01 Selvitämme mm. pilaantuneiden maiden kunnostuksen kustannusjakoa maanomistajien kanssa tavoitteena sopimusjärjestely tai luovutus, jolla alueen käyttöä ja toimintaa saadaan kehitettyä	2	Pilaantuneiden maiden kustannusarviota on täydennetty ja arvioitu.	Kansliapäällikkö

	21.04 Laadimme Kellokosken kirjaston kehittämissuunnitelman		5	Kellokosken kirjaston ja nuorisotilan uudistamisen suunnittelu on käynnissä. Kirjasto ei saanut lisätilaa terveysaseman puolelta, joten remontti toteutetaan olemassa oleviin tiloihin. Tilasuunnittelun yhteydessä on käynnistetty omatoimikirjasto-projekti, jossa etsitään parasta omatoimikirjastoratkaisua Tuusulan kunnankirjastolle. Ratkaisu otetaan käyttöön ensimmäisenä Kellokoskella kirjaston remontin yhteydessä. Kirjaston ja nuorisotilan yhteisiä tarpeita tilojen ja toiminnan osalta on kartoitettu. Remontti toteutetaan vuonna 2021 ja kaikki remonttisuunnitelmat ovat valmistuneet vuoden 2020 aikana. Omatoimikirjastoratkaisun toimittaja on valittu.	Sivistysjohtaja
		21.04.01 Laadimme Kellokosken kirjaston kehittämissuunnitelman vuonna 2020 yhteistyössä nuorisopalveluiden ja kuntatoimialan kanssa	3	Kellokosken kirjaston ja nuorisotilan toiminta- ja tilasuunnittelu on käynnissä.Ensimmäiset luonnokset tilasuunnitteluun on saatu suunnittelijoilta ja ne ovat kommenttikierroksella. Tilasuunnittelun kannalta auki on vielä saadaanko lisätilaa Keusotelta eli terveysaseman puolelta.	Sivistysjohtaja
	21.05 Tuotamme Kellokosken keskustan 3D-kaupunkimallin		3	Kellokosken alueen laserkeilausaineisto on hankittu. 3D-kaupunkimallin tuottamista on valmisteltu ja testailuja suoritettu. Resurssien riittävyys syntyi ongelmaksi, koska kasvun ja ympäristön pääsuunnitteluohjelmiston pakollinen versiopäivitys tuli samaan aikaan. Kehittämistä jatketaan vuonna 2021.	Kuntakehitysjohtaja
		21.05.01 Tuotamme Kellokosken keskustan 3D-kaupunkimallin	3	Kellokosken alueen laserkeilausaineisto on hankittu. 3D-kaupunkimallin tuottamista on valmisteltu ja testailuja suoritettu. Resurssien riittävyys syntyi ongelmaksi, koska kasvun ja ympäristön pääsuunnitteluohjelmiston pakollinen versiopäivitys tuli samaan aikaan. Kehittämistä jatketaan vuonna 2021.	Kuntakehitysjohtaja
	21.06 Edistämme Kellokosken keskusta-alueen asemakaavan toteutusta		2	Asiantonteille ei vielä ole ollut vilkasta kysyntää. Vuonna 2020 ei ole neuvoteltu päivittäistavarakaupan keskusliikkeiden kanssa tonttitarpeesta.	Kuntakehitysjohtaja
		21.06.01 Tuotamme 3D-kaupunkimallin Kellokosken keskustan alueelle	3	Kellokosken alueen laserkeilausaineisto on hankittu. 3D-kaupunkimallin tuottamista on valmisteltu ja testailuja suoritettu. Resurssien riittävyys syntyi ongelmaksi, koska kasvun ja ympäristön pääsuunnitteluohjelmiston pakollinen versiopäivitys tuli samaan aikaan. Kehittämistä jatketaan vuonna 2021.	Kuntakehitysjohtaja
22. Mahdollistamme kylien täydennysrakentamisen ja elinvoimaisuuden sekä maaseutumaisen ympäristön					
	22.01 Edistämme kylien elinvoimaa tukemalla asukaslähtöistä toimintaa ja kyläsuunnitelmien laadintaa			Kyläkaava-ajatusta on esitetty valtuustolle ja kuntakehityslautakunnalle 2018. Kyläkaavat eivät ole nousseet poliittisessa käsittelyssä kaavoitussuunnitelmaan. Resurssit kohdennetaan yleiskaavan viimeistelyyn, jonka jälkeen aletaan laatia Koillis-Hyrylän osayleiskaavaa 7.12.2020 hyväksytyn kaavoitussuunnitelman mukaisesti.	Kuntakehitysjohtaja
		22.01.01 Vertailemme kyläkaavoituksen tuomia hyötyjä ja haittoja	4	Kyläkaava-ajatusta on esitetty valtuustolle ja kuntakehityslautakunnalle 2018. Kyläkaavat eivät ole nousseet poliittisessa käsittelyssä kaavoitussuunnitelmaan. Resurssit kohdennetaan yleiskaavan viimeistelyyn, jonka jälkeen aletaan laatia Koillis-Hyrylän osayleiskaavaa 7.12.2020 hyväksytyn kaavoitussuunnitelman mukaisesti.	Kuntakehitysjohtaja
		22.01.02 Teemme valinnan, ryhdytäänkö tekemään kyläkaavaa vai Koillis-Hyrylän osayleiskaavaa	4	Kyläkaava-ajatusta on esitetty valtuustolle ja kuntakehityslautakunnalle 2018. Kyläkaavat eivät ole nousseet poliittisessa käsittelyssä kaavoitussuunnitelmaan. Resurssit kohdennetaan yleiskaavan viimeistelyyn, jonka jälkeen aletaan laatia Koillis-Hyrylän osayleiskaavaa 7.12.2020 hyväksytyn kaavoitussuunnitelman mukaisesti.	Kuntakehitysjohtaja
23. Kansainvälistymme ja luomme sille edellytyksiä					
	23.01 Kehitämme kansainvälistä yritysten sijoittumispalvelua yhteistyössä KUUMA-seudun Helsinki Ring of Industry -konseptissa			Kansainvälistymissuunnitelmaa on laadittu poikkihallinnollisessa yhteistyössä ja suunnitelmaluonnos on valmis. Valmistelu on keskeytynyt ja suunnitelmaa ei ole viety päätöksentekoon.	Kansliapäällikkö
		23.01.01 Otamme käyttöön kansainvälistymissuunnitelman	3	Kansainvälistymissuunnitelmaa on laadittu poikkihallinnollisessa yhteistyössä ja suunnitelmaluonnos on valmis. Valmistelu on keskeytynyt ja suunnitelmaa ei ole viety päätöksentekoon.	Kansliapäällikkö
	23.02 Vahvistamme kansainvälisyyttä opetuksessa ja varhaiskasvatuksessa		4	Globaalikasvatuksen hankerahoituksella on toteutettu ja toteutetaan koulutuksia ja tuetaan koulujen ja päiväkotien omia kansainvälisyyttä edistäviä teemapäiviä ja valinnaisainekursseja.Järjestämme vuosittain syyskuussa Tuusulan omat kielimessut. Koko kuntaa koskeva kansainvälistymissuunnitelma on laadinnassa ja viedään päätöksentekoon vuoden 2020 aikana.	Sivistysjohtaja

		23.02.01 Kehitämme kieliohjelmaa	4	Koko kuntaa koskeva kansainvälistymissuunnitelma on laadinnassa ja viedään päätöksentekoon vuoden 2020 aikana.Sivistyksen toimialueella on laadittu kehittämissuunnitelmat/ tehty päätökset:- ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ja opetuksen kehittämiseen- A2 -kielivalikon laajentamiseen: kielivalikkoon lisätty 2019 espanja ja 2020 venäjä- englannin kielen kielirikasteisen varhaiskasvatuksen aloittamiseen	Sivistysjohtaja
		23.02.02 Laajennamme ruotsinkielistä opetusta	4	Koko kuntaa koskeva kansainvälistymissuunnitelma on laadinnassa ja viedään päätöksentekoon vuoden 2020 aikana.Sivistyksen toimialueella on laadittu kehittämissuunnitelmat/ tehty päätökset:- ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ja opetuksen kehittämiseen- A2 -kielivalikon laajentamiseen- englannin kielen kielirikasteisen varhaiskasvatuksen aloittamiseenRuotsinkielisen opetuksen siirtymistä Kirkonkylän koulun kampukseen on valmisteltu suunnitellusti.	Sivistysjohtaja
		23.02.03 Aloitamme painotetun englanninkielen opetuksen	4	Koko kuntaa koskeva kansainvälistymissuunnitelma on laadinnassa ja viedään päätöksentekoon vuoden 2020 aikana.Sivistyksen toimialueella on laadittu kehittämissuunnitelmat/ tehty päätökset:- ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ja opetuksen kehittämiseen- A2 -kielivalikon laajentamiseen- englannin kielen kielirikasteinen esiopetus on alkanut Mikkolan ja Pellavan esiopetuksessa 1.8.2020.Painotettua englannin kielen opetusta ei aloitettu.	Sivistysjohtaja
		23.02.04 Kehitämme kansainvälisten vieraiden ja verkoston ohjelmaa	4	Poikkeustilanne vaikuttanut toteuttamiseen. Käytössä EduPacksit. Koko kuntaa koskeva kansainvälistymissuunnitelma on laadinnassa ja viedään päätöksentekoon vuoden 2020 aikana.Kansainvälisiä vieraita ei syyslukukaudella 2020 ollut lainkaan. Yhteistyöpyyntöjä tulevaisuutta silmällä pitäen on tullut, vaikka vieraita ei ole voitu vastaanottaa koronan vuoksi. Käyty neuvotteluja Keudan kanssa neuvotteluja siitä, miten voitaisiin tehdä kv-vieraiden osalta yhteistyötä.	Sivistysjohtaja
24. Hyödynnämme lentokentän ja metropolialueen tarjoamat kasvun mahdollisuudet asumisessa ja elinkeinotoiminnassa					
	24.01 Tarjoamme lentokenttään nojautuvalle yritystoiminnalle tulevaisuuden kasvualustan		3	Asemakaavojen edistäminen on mahdollista vasta maanhankinnan onnistuttua.	Kuntakehitysjohtaja
		24.01.01 Olemme mukana lentokenttään liittyvissä edunvalvontafoorumeissa	5	Osallistumme lentokenttään liittyviin edunvalvontatilaisuuksiin.	Kuntakehitysjohtaja
		24.01.02 Valmistelemme osan Kehä IV –asemakaavasta ehdotusvaiheeseen	2	Asemakaavoja on vireillä Kehä IV:n alueella, mutta hankkeissa ei ole vielä edetty luottamuselinkäsittelyyn. Alustavia suunnitelmia ja selvityksiä on laadittu, jotta luonnosvaiheessa voidaan valita alueen käytön osalta suuret linjat (esim. liikenneverkko, energiaverkko, tavoiteltava hankekoko).	Kuntakehitysjohtaja
	24.02 Olemme osa lentokenttäklusteria edunvalvontatasolla		5	Seuraamme ajankohtaisia asioita ja olemme tarvittaessa mukana edunvalvonnassa.	Kuntakehitysjohtaja
		24.02.01 Osallistumme aktiivisesti Vantaan kaupungin vetämään lentokenttätyötyhmän toimintaan	5	Olemme osallistuneet ryhmän toimintaan.	Kuntakehitysjohtaja
25. Kehitämme lentokenttään tukeutuvaa FOCUS aluetta ja edistämme vahvasti Kehä IV toteutusta				Focus-alueen kaavoitus on vireillä. Aluerakennushankkeen toteuttamiseksi laaditaan projektisuunnitelma sekä tiehankkeelle edunvalvontasuunnitelma.	Kuntakehitysjohtaja
	25.01 Viemme eteenpäin FOCUS-alueen toteuttamisen ja edistämme Kehä IV rakentamista		2	Asemakaavojen laatiminen ei etene päätöksentekoon ennen kuin maanhankinnan osalta on edetty.Kehä IV:n rahoitus-ja toteutusmalleja on selvitetty. Projektipäällikön työsuhteen päättyminen on hidastanut hankkeen valmistelua.	Kuntakehitysjohtaja
		25.01.01 Valmistelemme Kehä IV - alueen asemakaavaluonnosta	3	Maanhankinta on edennyt vapaaehtoisin kaupoin ja lunastuslupaa hakemalla.	Kuntakehitysjohtaja
		25.01.02 Edistämme maanhankintaa alueella	3	Neuvotteluja on käyty, mutta alueen käytön osalta ei ole vielä yhtenäistä näkemystä. Edellytyksiä maankäyttösopimuksille ei vielä ole ollut.	Kuntakehitysjohtaja
		25.01.03 Selvitämme Kehä IV rahoitus- ja toteutusmallia ja sen toteutusaikataulua pyritään nopeuttamaan	4	Selvitys Kehä IV:n rahoitus- ja toteutusvaihtoehdoista on valmistunut.	Kuntakehitysjohtaja
		25.01.04 Kehitämme alueen viestintää ja markkinointia	1	Viestintä- ja markkinointisuunnitelman laadintaa ei ole vielä aloitettu.	Kuntakehitysjohtaja
		25.01.05 Laadimme tie/katusuunnitelman	2	Katusuunnitelman laatiminen odottaa kaavoituksen etenemistä.	Kuntakehitysjohtaja

		25.01.06 Valmistelemme osan Kehä IV –asemakaavasta ehdotusvaiheeseen	2	Asemakaava on vireillä, mutta luonnosta ei ole vielä valmisteltu kuntakehityslautakunnan käsiteltäväksi. Alustavia maankäytön suunnitelmia on valmisteltu. Asemakaavan eteenpäin viemistä pelkän tiealueen osalta selvitetään.	Kuntakehitysjohtaja
	25.02 Ratkaisemme Focus- ja Kehä IV -alueen tieyhteyksien ja liikenneväylän toteutustavan (omistajuus)		4	Visuaalinen 3D-malli FOCUS-alueelta on tuotettu. Internet alustalle julkaisua selvitellään.	Kuntakehitysjohtaja
		25.02.01 Aloitamme liikenneväyläyhteyden suunnittelun Kehä IV -kaava-alueella	4	Visuaalinen 3D-malli FOCUS-alueelta on tuotettu. Internet alustalle julkaisua selvitellään.	Kuntakehitysjohtaja
26. Panostamme kulttuuritarjonnan monipuolisuuteen ja laatuun, ja matkailu alueella lisääntyy. Luomme mahdollisuuksia kulttuuriliikunnalle.					
	26.01 Kehittämme kokoelmienhallintaa ylikunnallisessa yhteistyössä		5	Korona-pandemia vaikutti mahdollisuuteen tarjota kulttuuritapahtumia. Ulkotapahtumat toteutettiin koronaepidemian rajoissa.	Kansliapäällikkö
		26.01.01 Selvitämme ylikunnallisen kokoelmatilamahdollisuuden	5	Koronaepidemian vuoksi ei toteutettu ennen elokuun Asuntomessuja. Bussi liikkui heinä-elokuun aikana.	Kansliapäällikkö
		26.01.02 Avaamme Ulkoilmataidenäyttelyn Tuusulanjärven ympäristöön	5	Toimenpide on toteutettu, mutta suunnitelmat muuttuivat matkalla siten, että Moving Museumin ensimmäinen toteutus on Halosenniemessä sisällä (HALO Avoin Ateljee), joka sopi koronaepidemian aikaan oikein hyvin. AR-museota jatkokehitellään ja jatkokehittelyn suunta selkenee vielä.	Kansliapäällikkö
	26.02 Kehitämme Halosenniemen vetovoimaa				Kuntakehitysjohtaja
		26.02.01 Otamme käyttöön Virtuaali-Tuusula -sivustoon GPS-paikannuksen	3	Väliaikainen parkkipaikka Rantatien varteen kesäksi 2020. Halosenniemen parkkipaikan laajennusta varten vuokrattiin lisäala nykyisen parkkipaikan vierestä.	Kuntakehitysjohtaja
	26.03 Teemme kulttuurituotannon henkilöstösuunnitelman			Rykmentinpuiston taideohjelma on toteutunut suunnitellusti. Hyrylän taideohjelma on laadittu ja hyväksytty sekä samalla yhdistetty molemmat taideohjelmat Tuusulan taideohjelmaksi.	Sivistysjohtaja
		26.03.01 Toteutamme Rykmentinpuiston taideohjelmaa	3	Toteutamme suunnitelman mukaisesti.	Sivistysjohtaja
	26.04 Kehitämme kotiseutukokoelmaa		5	Asuntomessuilla tuotiin esiin Tuusulanjärven matkailumahdollisuuksia.	Kuntakehitysjohtaja
		26.04.01 Aktivoimme alueen matkailutoimijoita kehittämään alueen matkailumahdollisuuksia asuntomessuvierailla	5	Tarjosimme matkailupalveluita asuntomessuvierailla suunnitellun mukaisesti.	Kuntakehitysjohtaja
27. Kehitämme Tuusulanjärven ja Tuusulan jokivarsien sekä vesistöjen (Jokelan lammet ja Rusutjärvi) virkistyskäyttöä ja saavutettavuutta					
	27.01 Hyväksymme Tuusulanjärven ja -joen ranta-alueiden virkistyskäytön yleissuunnitelman ja viemme sitä toteutukseen		3	Järven ympäristössä on useita eri luonteisia suunnitteluhankkeita, joissa kussakin on omalaisensa haasteet. Kaikki etenevät oman prosessinsa mukaisesti. Tuusulanjärven virkistyskäytön yleissuunnitelma tulee luottamuselinkäsittelyyn ja nähtäville keväällä 2021.	Kuntakehitysjohtaja
		27.01.01 Hyväksymme Tuusulanjärven yleissuunnitelman ja aloitamme sen toteutuksen	3	Järven ympäristössä on useita eri luonteisia suunnitteluhankkeita, joissa kussakin on omalaisensa haasteet. Kaikki etenevät oman prosessinsa mukaisesti.	Kuntakehitysjohtaja
		27.01.02 Kunnostamme Tuomalan venepaikka-alueen	5	Tuusulanjärven suunnittelua ohjaa poikkihallinnollinen työryhmä.	Kuntakehitysjohtaja
28. Kehitämme Tuusulan Urheilupuistoa Helsingin seudun parhaaksi omaehtoisen harrastamisen ja aktiivisen urheilun ympäristöksi ja tapahtumapaikaksi					

	28.01 Edistämme Urheilukeskuksen yleissuunnitelman toteuttamista		4	Monitoimihallin toimintakonsepti ja hankesuunnitelma on hyväksytty. Hallin vaiheen 1 suunnitelmat ovat valmiita. Vaiheen 2 luonnokset ovat valmiit. BMX-radan suunnitelmat ovat valmiit ja hankinnan suunnittelu ja lupaprosessi ovat käynnissä. Kuntoportaiden ja yhteyksien toteutus on aloitettu, viimeistelytyöt tehdään toukokuussa 2021. Jäähallin jäädytysputkisto uusittiin kesä-elokuussa.	Sivistysjohtaja
		28.01.01 Edistämme Tuusulan urheilupuiston toteutusta hyväksytyn selvityksen pohjalta	4	Monitoimihallin toimintakonsepti ja vaiheen 1 suunnitelmat ovat valmiita. Vaiheen 2 luonnokset ovat valmiit. BMX-radan suunnitelmat ovat valmiit ja hankinnan suunnittelu ja lupaprosessi ovat käynnissä. Kuntoportaiden ja yhteyksien toteutus on aloitettu, viimeistelytyöt tehdään toukokuussa 2021. Jäähallin jäädytysputkisto uusittiin kesä-elokuussa. Paikoitusalueen 2 suunnittelu käynnissä (BMX-radan viereen).	Sivistysjohtaja
		28.01.02 Laadimme monitoimihallin hankesuunnitelman	5	Hankesuunnitelma on hyväksytty.	Sivistysjohtaja
		28.01.03 Laadimme BMX-radan hankesuunnitelman	5	Valmistui keväällä 2020.	Sivistysjohtaja
		28.01.04 Teemme hankesuunnitelman vanhan jäähallin korvaamisesta ja teemme peruskorjausta	4	Jäähallin rataputkisto ja kaukalo uusittiin kesällä 2020. Lähivuosien tavoitteena on nykyisen jäähallin toiminnallisuuden parantaminen ja ylläpito. Välitöntä tarvetta hallin korvaamiselle ei ole, koska rataputkiston korjaus toi järjestelmälle laskennallisesti 50v käyttöikää.	Sivistysjohtaja
		28.01.05 Rakennamme kevyen liikenteen yhteyteen kuntoportaat	4	Toteutettu 75%, viimeistelytyöt toukokuussa 2021.	Sivistysjohtaja
	28.02 Suunnittelemme Monio-Urheilukeskus yhteyden		2	Alustavia luonnoksia reitin sijainnille on tehty. Asemaakaavallista tarkastelua aloitetaan.	Kuntakehitysjohtaja
		28.02.01 Suunnittelemme Monio-Urheilukeskus yhteyden	2	Alustavia luonnoksia reitin sijainnille on tehty. Asemaakaavallista tarkastelua aloitetaan.	Kuntakehitysjohtaja
	28.03 Markkinoimme Tuusulan Urheilupuistoa asuntomessupysäköintiä käyttäville messuvierailleille		5	Urheilupuiston yleisilmettä ja opastusta parannettiin asuntomessuja ennen.	Kansliapäällikkö
		28.03.01 Parannamme Tuusulan Urheilupuiston yleisilmettä messukesäksi 2020	5	Urheilukeskuksen yleisilmettä ja opastusta parannettiin useilla toteutuksilla ennen asuntomessuja.	Kansliapäällikkö
29. Uudistamme ja tehostamme kunnan palveluverkkoa kuntalaislähtöisesti päämääränä modernit, terveet ja turvalliset toimintaympäristöt sekä kohtaamisten mahdollistaminen					
	29.01 Toteutamme hyväksyttyä palveluverkkosuunnitelmaa vuosille 2019-2026		3	Riihikallion hankesunnitelma ja Martta Wendelin L2 piirustukset hyväksytty valtuustossa. Toteutussuunnittelu aloitetaan syyskuussa 2020. Rykmentipuiston hankesuunnitelma on valmistunut ja ollut lautakuntien käsittelyssä keskäkuussa ja tulossa valtuuston käsittelyyn syksyllä 2020. Kirkonkylän toteutussuunnittelu käynnissä.Monion suunnittelu käynnissä.Etelärinteen päiväkodin toiminta on päättynyt 31.7.2020Renten kouluyksiköiden ennakkovaikutustena arviointi on toteutettu syksyllä 2020. Palveluverkkosuunnitelma on päivitetty ja hyväksytty valtuustossa 7.12.2020	Sivistysjohtaja
		29.01.01 Käynnistämme Monion rakentamisen Hyrylään	4	Monio, lukio ja kulttuuritalon, toteutusuunnittelu on käynnissä ja uusi hankintakilpailutus tulee tehtäväksi loppuvuodesta 2020.	Sivistysjohtaja
		29.01.02 Toteutamme sote-aseman pysäköinnin järjestelyt ja tilamuutokset	5	Toteutus on valmis.	Kuntakehitysjohtaja
		29.01.03 Käynnistämme Kirkonkylän kampuksen ja Martta Wendelinin rakentamisen	4	Martta Wendelinin rakentaminen on käynnistynyt loppuvuodesta 2020 ja Kirkonkylän kampuksen käynnistyy 2021.	Sivistysjohtaja
		29.01.04 Edistämme Martta Wendelin -päiväkotihanketta ja Kirkonkylän kampusta hyväksyttyjen hankesuunnitelmien mukaan	4	Hankesuunnitelmat on hyväksytty ja toteutussuunnittelu on käynnissä Kirkonkylän kampuksen osalta. Martta Wendelinin rakentaminen on käynnistynyt loppuvuodesta 2020. Ruotsinkielinen varhaiskasvatus ja perusopetus siirtyvät osaksi valmistuvaa Kirkonkylän kampusta.. Martta Wendelinille ollaan saatu rakennuslupa 5.8.2020. Ruotsinkielinen varhaiskasvatus ja perusopetus siirtyvät osaksi valmistuvaa Kirkonkylän kampusta. Huoltajien tapaamiset on järjestetty syyskuussa 2020.	Sivistysjohtaja
		29.01.05 Saamme valmiiksi Riihikallion koulukampuksen suunnittelun	3	Riihikallion monitoimikampuksen hankesuunnitelma on hyväksytty ja toteutussuunnittelu käynnistetty syyskuussa 2020.	Sivistysjohtaja
		29.01.06 Käynnistämme Lahelan koulun strategisen suunnittelun	2	Henkilökuntainfot on pidetty yhdistyvien koulujen henkilökunnalle keväällä ja syksyllä 2020. Hankesuunnitelmatyö on tavoitteena aloittaa keväällä 2021	Sivistysjohtaja
		29.01.07 Käynnistämme Rykmentinpuiston yhtenäiskoulun monitoimitalon/kampuksen suunnittelun ja hankesuunnitelma valmistuu	3	Hankesuunnitelma on valmistunut ja ollut lautakuntien käsittelyssä. Hyväksytty valtuustossa 5.10.2020. hanke eteen elinkaarimallikilpailutuksen valmisteluun alkuvuodesta 2021	Sivistysjohtaja

		29.01.08 Hyväksymme Jokelan alueen palveluverkon kehittämisen suunnat	3	Jokelan alueen strateginen selvitys ja hiilijalanjälkilaskelmat ovat valmistuneet ja tulevat tiedoksi lautakunnille toukokuussa 2020. Syksyllä 2020 käynnistetään ennakkovaikutusten arviointi. Ennakkovaikutusten arviointi on siirtynyt alkuvuoteen 2021 koronatilanteen vuoksi.	Sivistysjohtaja
		29.01.09 Jatkamme oppimisympäristön ja palveluverkon ohjausryhmän työskentelyä	4	Ohjausryhmä on kokoontunut säännöllisesti. Palveluverkon hankkeille on luotu vastuualueet sekä toimintamallit keskeisille prosesseille kuten muutosjohtaminen, osallisuus ja vaikutusten arviointi.	Sivistysjohtaja
		29.01.10 Vahvistamme opetuksen ja kasvatuksen fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen oppimisympäristön kehittymistä	4	Uudistamme sivistyksen palveluverkkoa hyvyksytyn palveluverkkosuunnitelman mukaan sekä päivitämme olemassa olevia fyysisiä oppimisympäristöjä suunnitellusti. Oppimisympäristöjen kehittämistä tehdään lloisen oppimisen Tuusula-käsikirjaa sekä varhaiskasvatussuunnitelmaa ja opetussuunnitelmaa hyödyntäen. Varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjä kehitetään myös Reunamon observointien perusteella.	Sivistysjohtaja
		29.01.11 Hyödynnämme palveluverkon kehittämis- ja ohjausryhmiä palveluverkkotyön johtamisessa	4	Palveluverkon ohjausryhmä on kokoontunut säännöllisesti keväällä 2020 ja toiminta on jatkunut syksystä 2020. Sivistyksen palveluverkon hankkeille on luotu vastuualueet sekä toimintamallit keskeisille prosesseille kuten muutosjohtaminen, osallisuus ja vaikutusten arviointi.	Sivistysjohtaja
		29.01.12 Viemme käytäntöön linjaukset kunnan yhteisötiloista ja varmistamme, että kunnan palveluverkon kiinteistöt palvelevat myös yhteisön käyttöä ja pop up-toimintaa	4	Yhteisökäytön tarpeiden tarkastelu käynnistyi syksyllä 2019 osallisuustiimin ja tilapalveluiden yhteistyönä tavoitteena palveluverkko, joka yhdistää sekä kunnan palveluiden edellyttämät tarpeet että vastaa yhteisökäytön tarpeisiin. Hyvällä suunnittelulla tarpeet kohtaavat ja täydentävät toisiaan, ylimääräisistä tai vajaakäyttöisistä tiloista voidaan luopua ja tilat sijaitsevat tarkoituksenmukaisissa paikoissa kohtuullisien etäisyyksien päässä. Työ jatkui vuoden 2020 aikana ja valmistelussa on tilojen yhteiskäytön ja yhteisökäytön linjaukset. Palveluverkon uudistamisprojektin projektoinnin yhteydessä muodostettiin yhteiskäytön poikkihallinnollinen projekti sekä kohdekohtaiset yhteiskäytön projektit.	Kansliapäällikkö
		29.01.13 Edistämme Martta Wendelin – päiväkotihanketta	3	L2 -piirustukset hyväksytty valtuustossa. Toteutussuunnittelu käynnissä. Valmistuminen 2022 vuoden lopussa. Rakennuslupa on saatu 5.8.2020. Rakentaminen aloitettu loppuvuodesta 2020.	Sivistysjohtaja
		29.01.14 Toteutamme lloisen oppimisen Tuusula -käsikirjaa	5	Käytetään kaikissa palveluverkon hankkeissa suunnittelun tukena.	Sivistysjohtaja
	29.02 Käynnistämme Monion rakentamisen ja valmistaudumme uuden toimintaympäristön käyttöönottoon				Kansliapäällikkö
		29.02.01 Toteutamme kasvun ja talouden hallintaohjelman mukaista kiinteistöjen kehittämis- ja myyntisuunnitelmaa	3	Realisointiesitys on laadittu. Ensimmäinen realisoitavien kohteiden asemakaavamuutos on saanut lainvoiman ja toisen valmistelu on aloitettu.	Kuntakehitysjohtaja
30. Olemme edelläkävijä osallisuuden edistämisessä ja yhteisöllisessä toiminnassa uudistaen samalla toimintatapojamme. Kehitämme kumppanuuksia ja verkostojohtamista					
			5	Osallistuvan budjetoinnin prosessia kehitettiin, jotta yhä useampi tuusulalainen osallistuisi prosessiin ja erityisryhmillä olisi mahdollisuus osallistua. Vuoden 2021 osallistuva budjetointi käynnistyi ideavaiheella syys-lokakuussa, marras-joulukuussa ideoita kehitettiin ja tammikuussa 2021 on äänestyksen aika. Korona-aika toi haasteita osallistumisasteen nostolle, erityisesti erityisryhmien osalta, sillä kohtaamisia esim. kehitysvammaisten ja työkuntoutujien keskuudessa rajoitettiin. Ideoiden määrä tippui edellisvuodesta, mutta niiden määrässä pysyttiin edelleen hyvällä tasolla. Yhteiskehittämisessä otettiin käyttöön sähköisten työpajojen malli. Äänestys% nostamiseksi suunnitteilla on markkinointikampanja.	Kansliapäällikkö
	30.01 Jatkamme hybridirahoitusmallin toteuttamista ja vahvistamme sen yhteyttä osallistuvaan budjetointiin	30.01.01 Luomme edellytyksiä erityisryhmien ja syrjäytymisvaarassa olevien asukkaiden osallistumiselle ja sen lisääntymiselle selkokielisin materiaalein ja jalkautumalla erityisryhmien pariin	5	Erityisryhmät otettiin mukaan osallistuva budjetointi 2020 -prosessin sen eri vaiheissa jalkautumalla sekä tuottamalla selkokielisiä materiaaleja. Maaliskuussa 2020 käynnistyi uuden hybridirahoitusmallin luominen Stran rahoittamassa hankkeessa, jonka Tuusula toteuttaa yhteistyössä Tampereen kaupungin ja Mesenaatin kanssa. Erityisryhmien osallisuus hybridirahoitusmallin rakentamiseen ei toteutunut suunnitellusti koronapandemiasta johtuen. Selkokielisiä materiaaleja hyödynnettiin myös vuoden 2021 osbu-prosessissa.	Kansliapäällikkö
			4	Järjestöstrategian (järjestösuunnitelma) luonnos ja vapaaehtoistoiminnan koordinoinnin selvityksen valmistuminen on viivästynyt korona-pandemian takia. Luonnos käsiteltiin hyte-lautakunnassa syksyllä ja etenee hyväksymiskäsittelyyn keväällä 2021 lausuntokierroksen kautta.	Kansliapäällikkö
		30.02.01 Tuemme kehittämisverkostojen ja järjestöjen yhteistyötä	2	Kehittämisverkostojen ja järjestöjen yhteistyön rakentaminen on käynnistynyt, mutta korona-pandemian aikana yhteistyön edistäminen on ollut vaikeaa ja paikoitellen jopa mahdotonta.	Kansliapäällikkö

		30.02.02 Organisoimme vapaaehtoistoiminnan koordinoinnin	4	Järjestöstrategian luonnos ja vapaaehtoistoiminnan koordinoinnin selvityksen valmistuminen on viivästynyt korona-pandemian takia. Syksyllä valmistui järjestösuunnitelman luonnos. Hyväksymiskäsittely siirtyy keväällä 2021.	Kansliapäällikkö
	30.03 Jatkamme kunnan osallisuusmallin teoiksi viemistä		4	Tuusulan osallisuusmallia viedään teoiksi laajalla rintamalla. Korona-aika on haastanut osallisuustyön monella tapaa. Yhteisötilat olivat suljettuna maalis-toukokuun ajan ja kaikki yleisötilaisuudet oli peruttu. Tilaisuuksia siirrettiin pidettäväksi verkkoon ja otimme käyttöön uusia tapoja toimia. Korona-ajan ilmiöitä ovat mm. poikkeusolojen Erätauko-dialogit ja Hybridirahoitusmallin tarjoamat rahoitusmahdollisuudet. Osallisuusmallin arviointi käynnistyi syksyllä 2020 osana poliittisen johtamisjärjestelmän toisen vaiheen kehittämistä.	Kansliapäällikkö
		30.03.01 Valmennamme kunnan päätöksentekijöitä, johtoa ja henkilöstöä asukaskeskeiseen palveluiden kehittämiseen	2	Toteutuksessa ei ole vielä edetty laajamittaisesti, osallistuvan budjetoinnin osalta kunnan henkilöstöä valmennettiin yhteiskehittämisen pajoihin. Laajempi osallisuuskoulutus toteutuu vuonna 2021.	Kansliapäällikkö
		30.03.02 Aktivoimme osallisuuden vahvistajat verkostoa toimimaan osallisuuden lähettiläinä	2	Osallisuuden vahvistajat-verkoston toiminnan suunnittelu on käynnistynyt, mutta verkoston muodostaminen on kesken.	Kansliapäällikkö
	30.04 Lisäämme yhteistyötä Tuusulan kunnan kiinteistöjen kanssa ja tuemme vuokrataloyhtiöiden asukasdemokratiaa		2	Yhteistyön lisääminen Tuusulan kunnan kiinteistöjen kanssa on käynnistynyt, mutta asiassa ei ole juuri edetty Tuusulan kunnan kiinteistöissä tapahtuneiden henkilövaihdosten ja koronapandemian takia.	Kansliapäällikkö
		30.04.01 Edistämme asukkaiden hyvinvointia lisäämällä taloyhtiöiden yhteisöllisyyttä ja asukkaiden vaikuttamismahdollisuuksia	2	Yhteistyön lisääminen Tuusulan kunnan kiinteistöjen kanssa on käynnistynyt, mutta asiassa ei ole juuri edetty Tuusulan kunnan kiinteistöissä tapahtuneiden henkilövaihdosten ja koronapandemian takia.	Kansliapäällikkö
	30.05 Olemme aktiivisesti mukana valtakunnallisessa kehittämisessä sivistyksen toimialueella		4	Olemme hakeneet kaikkia strategian mukaisia rahoituksia. Päätökset 2020 osalta viivästyneet oph:ssa.Olemme saaneet tutortoiminnan rahoitusta , joka on käytössä heinkuu 2020-joulukuu 2021.Olemme saaneet avustusta lasten ja nuorten harrastustoimintaan vuodelle 2020.Avustus saatiin myös kevään 2020 poikkeusoloista johtuneiden oppimisen haasteiden paikkaamiseen lukuvuodeksi 2020-21. Saatiin avustusta lukutaidon kehittämishankkeeseen Eino- ja Leino, joka käynistyi elokuusta 2020.Vapaa-aikapalvelut on hakenut avustuksia harrastustoiminnan kehittämiseen, luontoliikunnan perusparannuskohteisiin ja liikuntapaikkarakentamishankkeisiin.Koronarajoitukset ovat vaikuttaneet tutor- ja koulujen kerhotoiminta -hankkeen rahoituksen käyttöön merkittävästi. Tutorrahoitusta jouduttiin palauttamaan. Kerhohankkeen rahoitukseen on saatu jatkoaikaa.Uutta rahoitusta on saatu Globaalikasvatukseen ja Suomen harrastamisen mallin kehittämiseen. Tuusula on mukana alueellisessa "Kaikille yhteinen" -kouluhankkeessa. #UuttaKoulua -hanke päättyi. Loppuraportointi vuoden 2021 alussa.	Sivistysjohtaja
		30.05.01 Haemme aktiivisesti valtionavustuksia ja toteutamme kehittämistoimintaa avustusrahoituksella	4	Olemme hakeneet kaikkia strategian mukaisia rahoituksia. Päätökset 2020 osalta viivästyneet oph:ssa.Olemme saaneet tutortoiminnan rahoitusta , joka on käytössä heinkuu 2020-joulukuu 2021.Olemme saaneet avustusta lasten ja nuorten harrastustoimintaan vuodelle 2020.Avustus saatiin myös kevään 2020 poikkeusoloista johtuneiden oppimisen haasteiden paikkaamiseen lukuvuodeksi 2020-21. Saatiin avustusta lukutaidon kehittämishankkeeseen Eino- ja Leino, joka käynistyi elokuusta 2020.Vapaa-aikapalvelut on hakenut avustuksia harrastustoiminnan kehittämiseen, luontoliikunnan perusparannuskohteisiin ja liikuntapaikkarakentamishankkeisiin.Koronarajoitukset ovat vaikuttaneet tutor- ja koulujen kerhotoiminta -hankkeen rahoituksen käyttöön merkittävästi. Tutorrahoitusta jouduttiin palauttamaan. Kerhohankkeen rahoitukseen on saatu jatkoaikaa.Uutta rahoitusta on saatu Globaalikasvatukseen ja Suomen harrastamisen mallin kehittämiseen. Tuusula on mukana alueellisessa "Kaikille yhteinen" -kouluhankkeessa. #UuttaKoulua -hanke päättyi. Loppuraportointi vuoden 2021 alussa.	Sivistysjohtaja
	30.06 Vahvistamme lasten ja nuorten osallisuutta		5	Lasten ja nuorten osallisuutta toteutetaan heidän arjessaan varhaiskasvatusyksiköissä ja kouluissa. Lapset ja nuoret on otettu vahvasti mukaan palveluverkon hankkeiden suunnitteluun. On otettu käyttöön uusia osallistavia menetelmiä kuten Erätauko-keskustelumalli.	Sivistysjohtaja
		30.06.01 Otamme lapset ja nuoret mukaan oppimisympäristöjen kehittämiseen	5	On järjestetty kaikissa palveluverkon hankkeissa lasten ja nuorten osallisuus ikään soveltuvalla tavalla.	Sivistysjohtaja
		30.06.02 Käynnistämme oppilasagenttitoiminnan	4	Oppilasagenttitoiminta on aloitettu Kolsan ja Mikkolan kouluissa. Lukuvuonna 2020-21 oppilasagenttitoimintaa laajennetaan Jokelan yläkouluun. Oppilasagenttitoiminnan kehittäminen on osa opetushallituksen rahoittamaa tutoropettajatoimintaa. Kolsan ja Mikkolan kouluijen oppilasagenttioiminta osallistui lukuvuonna lukuvuonna 2019-20 Helsingin yliopiston Mediapolku-hankeeseen. Oppilasagenttitoiminnassa tehdään yhteistyötä Kuuma-kuntien TVT-verkostossa.Lukuvuonna 2020-21 oppilasagenttitoiminnan koulutukseen lähtee opettaja Paijalan ja Ruotsinkylän kouluista. Osana tutortoimintaa edisteään myös oppilasagenttien toimintaa.Korona vaikuttanut toteutukseen.	Sivistysjohtaja

		30.06.03 Otamme lapsivaikutusten arvioinnin systemaattiseen käyttöön	4	Huomioidaan kaikissa palveluverkon hankkeissa ja laajennetaan myös muuhun päätöksentekoon. Syksyllä 2020 toteutettu pienten koulujen ennakkovaikutusten arviointi: Tuomala, Linjamäki ja Nahkela, osana palveluverkkosuunnitelman päivittämistä.	Sivistysjohtaja
	30.07 Jatkamme neuvostojen toiminnan kehittämistä		2	Yhteistyö luontoharrastajien yhdistysten kanssa ei ole vielä käynnistynyt ja luontoverkostoa ei ole perustettu. Osallistuvan budjetoinnin vuoden 2020 toteutuksissa on lähiluonnon käytön edistämiseen liittyvä projekti, joka eteni toteutukseen toukokuussa.	Kansliapäällikkö
		30.07.01 Perustamme luontoteemaverkoston vahvistamaan asukkaiden hyvinvointia	2	Luontoverkostoa ei ole vielä perustettu. Osallistuvan budjetoinnin vuoden 2020 toteutuksissa on lähiluonnon käytön edistämiseen liittyvä projekti, joka eteni toteutukseen toukokuussa.	Kansliapäällikkö
		30.07.02 Selvitämme Viherkummitoiminnan käyttöönoton mahdollisuudet ja teemme tarvittavat toimenpiteet	2	Viherkummitoiminnan käyttöönoton selvitystyö etenee vuoden 2021 aikana.	Kansliapäällikkö
31. Uudistamme kunnan brändiä ja parannamme kunnan tunnettuutta					
	31.01 Jatkamme Tuusulan brändin vahvistamista sitä tukevin teoin		4	Kokonaisuutena kunnan tapahtumien koordinointi on aloitettu ja kuntaa brändätään niiden avulla. Koronavuosi on vaikuttanut - tapahtumat ovat peruuntuneet tai niitä on jouduttu tekemään uudella tavalla.	Kansliapäällikkö
		31.01.01 Järjestämme ja olemme mukana järjestämässä hyvin valikoituja tapahtumia kunnan vireyden edistämiseksi ja kunnan brändin esiintuomiseksi	4	Tapahtumien korittaminen ja arviointi niiden brändimerkityksen kannalta on meneillään. Koronavuosi vei tapahtumat tai pakotti miettimään niitä uudella tavalla, ja tapahtumatyö on osin myös jäänyt sivuun koronaviestinnän takia.	Kansliapäällikkö
		31.01.02 Tapahtumat, joissa kunta on järjestäjänä tai osajärjestäjänä, tuovat kunnan brändiä (ml. Visuaalinen ilme) esiin	4	Työtä kunnan näkyvyyden varmistamiseksi tapahtumissa jatketaan, kunhan tapahtumia voidaan ylipäätään järjestää korona-ajan jälkeen.	Kansliapäällikkö
		31.01.03 Jalkaudumme näihin tapahtumiin johdonmukaisesti esittelemään kuntaa ja sen palveluita	4	Kunnan tapahtumien koordinointi on aloitettu. Tapahtumia järjestävät tahot työstävät yhteistä Teams-kalenteria ja tapahtumia pyritään järjestämään yhdessä. Koronavuosi on vaikuttanut - tapahtumat ovat peruuntuneet tai niitä on jouduttu tekemään uudella tavalla.	Kansliapäällikkö
		31.01.04 Osallistumme eri toimialueiden yhteistyönä messuille ja muihin tapahtumiin esittelemään Tuusulaa asuinpaikkana ja tuomaan esiin kunnan palveluita	5	Messuille (omakotimessut, matkamessut, asuntomessut) osallistuminen on tapahtunut yhdessä. Koronavuosi on rajoittanut osallistumista useille messuille.	Kansliapäällikkö
	31.02 Hyödynnämme markkinointiviestinnässä koko organisaation osaamista ja yhteistyötä		5	Vuodelle sovitut brändin jalkautustoimenpiteet on viety käytäntöön suunnitellusti.	Kansliapäällikkö
		31.02.01 Jatkamme asukaslehden julkaisua, toteutamme "Juhla Mokka" -videoita, toteutamme "Maailman suurimman ulkoilmanäyttelyn" (AR) ja viemme eteenpäin muita brändiä jalkauttavia toimenpiteitä, joita ei vielä ole toteutettu	5	Tälle vuodelle suunnitellut toimenpiteet on toteutettu muutamaa koronavirusepidemiasta johtunutta muutosta lukuun ottamatta: konsertti ja Rakkauden taidetta -hääyö Fjällbossa jätettiin esimerkiksi tuleville vuosille.	Kansliapäällikkö
	31.03 Hyödynnämme asuntomessujen tarjoaman mahdollisuuden kunnan brändin tunnetuksi tekemisessä		5	Asuntomessut on toteutettu ja niiden tarjoama julkisuus hyödynnetty. Messujen ajalle laadittu viestinnän ja markkinointiviestinnän suunnitelma on toteutettu.	Kansliapäällikkö
		31.03.01 Laadimme yhdessä kanavastrategian viestinnän kanaville ja noudatamme sitä	5	Asuntomessujen viestinnän ja markkinointiviestinnän suunnitelma on toteutettu onnistuneesti. Kunta on saanut messujen aikana runsaasti positiivista näkyvyyttä.	Kansliapäällikkö
		31.03.02 Parannamme Tuusulan asumisen brändiä ja lisäämme Tuusulan näkyvyyttä ja tunnettuutta Asuntomessujen avulla	4	Asuntomessut on hyödynnetty kunnan asumisen brändin esille tuomisessa. Työ on saatu päätökseen.	Kansliapäällikkö
		31.03.03 Teemme asuntomessujen yhteydessä kunnan palveluita tunnetuksi kaikki kunnan toimialueet yhdessä	5	Asuntomessut on toteutettu onnistuneesti ja kunnan palveluita on esitelty esimerkiksi Tuusula-talon, ryhmävierailuiden, videoiden ja esitteiden avulla.	Kansliapäällikkö
	31.04 Laadimme kuntaan yhteisen markkinointisuunnitelman ja noudatamme sitä		5	Vuodelle 2020 on yhteinen markkinointisuunnitelma. Vuoden 2021 suunnitelmaa valmistellaan syksyllä 2020.	Kansliapäällikkö
		31.04.01 Laadimme kuntaan markkinointisuunnitelman koko vuodelle ja ohjaamme markkinoinnin toteuttamista suunnitelmalliseksi	5	Kunnassa on ollut vuoden 2020 viestintää ja markkinointiviestintää koskeva kattava suunnitelma, jota on päivitetty tarpeen mukaan.	Kansliapäällikkö

32. Parannamme kunnan tuottavuutta ja talouden tasapainoa					Talousjohtaja
	32.01 Saavutamme tontinmyynnin tavoitteen				Kansliapäällikkö
		32.01.01 Edistämme merkittävimpien asuin- ja yritysalueiden kaavoitusta			Kansliapäällikkö
		32.01.02 Edistämme kunnan omistaman kiinteistökannan kaavamuutoksia jalostamalla kiinteistöjä myytäväksi valtuuston tekemän linjauksen mukaisesti	3	Infrarakentamista on edistetty kaavoitusohjelman sekä kasvun ja talouden hallintaohjelman mukaisten linjausten mukaisesti.	Kansliapäällikkö
		32.01.03 Toteutamme palveluverkkosuunnitelmaa siten, että asetetut hyöty- ja säästötavoitteet toteutuvat	3	Palveluverkko on toteutettamista on edistetty valtuuston päättämän palveluverkkosuunnitelman ja kasvun ja talouden hallintaohjelman pohjalta.	Kansliapäällikkö
		32.01.04 Sopeutamme henkilöstön määrää palvelukysynnän mukaiselle tasolle	3	Henkilöstön määrän tarvetta arvioidaan vuosittain väestö- sekä lapsi/oppilasennusteiden tietoihin pohjautuen.	Kansliapäällikkö
		32.01.05 Toteutamme palveluprosessien kehittämistä suunnitelman mukaisesti	4	Palveluprosessien kehittäminen on toteutettu mm. Lean -menetelmää hyödyntäen useamman prosessin osalta. Lean-menetelmän käyttöä on laajennettu elokuussa useampaan uuteen prosessin kehittämiseen.	Kansliapäällikkö
	32.02 Kasvatamme kunnan tontinmyyntituloja ja saavutamme vähintään talousarviossa määritellyn tason		4	Seurantakaudella AO tontteja on luovutettu yhteensä 68 kpl (myyty 43 kpl ja vuokrattu 25 kpl) myytyihin sisältyy 9 kpl vuokratontin omaksi lunastuksia. Tuottajamuotoisia tontteja on myyty 3 kpl ja vuokrattu 1 kpl. Yritystontteja on vuokrattu 3 kpl.Maanmyyntituloja on seurantakaudella kertynyt noin 5,3 M€. Lahelanpelto II-alueen tontin-luovutus on onnistunut hyvin ja elokuun alussa haettavaksi avatulla Linjapuisto II-alueella on ollut myös kysyntää. Vuokraus on edelleen suosittua.	Kuntakehitysjohtaja
		32.02.01 Jatkamme aktiivista markkinointia ja vuoropuhelua rakentajatahojen kanssa	4	Tonttitarjonta on koottu kunnan verkkosivulle, mikä on pääasiallinen hakukanava rakentajille ja investoreille, kun etsivät kohteita. Alueiden profiloinitia on tehty ja laadittu markkinointimateriaalia. Tontteja on tarjottu eri toimijoille.	Kuntakehitysjohtaja
		32.02.02 Edistämme kunnan vajaakäytössä olevien kiinteistöjen kehittämistä ja myyntiä	3	Ensimmäinen kehitettävien kiinteistöjen asemakaava on lainvoimainen. Seuraavien kiinteistöjen asemakaavan muutostyö on aloitettu.	Kuntakehitysjohtaja
	32.03 Hillitsemme velkaantumista ja vahvistamme kunnan tulorahoitusta				Talousjohtaja
		32.03.01 Edistämme merkittävimpien asuin- ja yritysalueiden kaavoitusta	3	Kunnan tulorahoituksen riittävyyttä ja investointien määrää arvioidaan vuosittain. Syksyllä 2020 tehtiin päivitetyt arviot kasvun ja talouden hallintaohjelman sekä palveluverkkosuunnitelman päivityksen yhteydessä.	Talousjohtaja
		32.03.02 Priorisoimme ja suunnittelemme infran rakentamista strategian mukaisten elinvoima- ja tontinmyyntitavoitteiden toteutumisen pohjalta	4	Kunnan tulorahoituksen riittävyyttä ja investointien määrää arvioidaan vuosittain. Syksyllä 2020 tehtiin päivitetyt arviot kasvun ja talouden hallintaohjelman sekä palveluverkkosuunnitelman päivityksen yhteydessä.	Talousjohtaja
		32.03.03 Toteutamme osan investoinneista perinteisestä budjettirahoituksesta poikkeavilla toteutus- ja rahoitusmuodoilla	2	Hyrylän palvelukeskus; hankkeen valmistelu on edistynyt. Kilpailuneuvottelumenettely, jonka lähtökohtana, että kunta menee vuokralaiseksi tulevaan toimitilaan. Koulu- ja päiväkotiverkon osalta seurattu markkinoiden eri sijoitusmuotoja sekä tavattu julkisiin kiinteistöihin erikoistuneita kiinteistösijoittajia.	Talousjohtaja
	32.04 Hillitsemme velkaantumista ja vahvistamme kunnan tulorahoitusta		3	Sula I asemakaava tuli lainvoimaiseksi. Yksi maankäyttösopimus on allekirjoitettu Sula II alueelta. Sulan II asemakaava ei ole edennyt, suurimman maanomistajan kanssa maankäyttösopimuksesta on saatu neuvottelutulos, joka odottaa maanomistajien allekirjoitusta. Kelatien työpaikka-alueen asemakaava ei etene, koska maankäyttösopimukseen ei päästä.FOCUS-alueella maanhankinta on kesken.Suurelti kunnan omistamille alueille sijoittuvan Rykmentinpuiston työpaikka-alueen asemakaava on saatu valmisteltua ja hyväksyttyä kohtuullisen nopealla aikataululla.Jokelan ja Kellokosken työpaikka-alueilla on vielä tonttivarantoa.	Kuntakehitysjohtaja
		32.04.01 Saamme Rykmentinpuiston yritysalueen kaavan vahvaksi. Painotamme työpaikkaintensiivisyyttä yritystonttien luovutuksessa	4	Rykmentinpuiston yritysalueen asemakaava on hyväksytty, mutta päätöksestä valitettu.	Kuntakehitysjohtaja
		32.04.02 Teemme raakamaahankintaa kohtuullisella hintatasolla keskittyen merkittävimpiin hankkeisiin	2	Raakamaahankintaa on tehty kuluvana vuonna noin 20 ha, mikä on 50 % tavoitteesta. Hintataso on säilynyt kohtuullisena.	Kuntakehitysjohtaja
		32.04.03 Teemme lisäpanostuksia kesken budjettikauden, mikäli tämä edistää akuuttiin tonttipulaan vastaamista	5	Yleiskaavan valmisteluun saatiin alkuvuodeksi ja graafiseen suunnitteluun koko vuodeksi lisäresursseja.Henkilöstövaihdoksista johtuen kaavoitusyksikössä on ollut resurssipulaa, mutta näitä vajauksia ei ole ollut mahdollista paikata lyhytaikaisilla työsuhteilla ja mm. organisaatiomuutoksen valmistelusta johtuen. Uusi kaavoituspäällikkö ja hallintosihteeri aloittivat syksyllä 2020.	Kuntakehitysjohtaja

	32.05 Edistämme tuotteistusta ja suoritetiedon hyödyntämistä raportoinnissa sekä 2021 talousarvion laadinnassa				Talousjohtaja
		32.05.01 Ensimmäiset tuotteistuksen pohjalta tehdyt raportit rakennetaan ja otetaan käyttöön 6/2020	3	Palveluntuottaja valmistelee toteutusta määrittelyjen pohjalta. Toteutus on edennyt verrattaen hitaasti johtuen suurelta osin kuntatieto-ohjelman mukaisien määrittelyjen suuresta työmäärästä - tuotteistus pohjautuu kuntatieto-ohjelman mukaisiin palveluluokkiin. Lisäksi projektissa on ollut resursointihaasteita. Tuotteistusprojekti jatkuu vuoden 2021 loppupuolelle, joten tuloksia tullaan saamaan vuoden 2021 aikana.	Talousjohtaja
	32.06 Laadimme strategisen infran rakentamisen suunnitelma		1	Ei ole aloitettu.	Kuntakehitysjohtaja
		32.06.01 Laadimme strategisen infran rakentamisen suunnitelma	3	Kaavoitus ja infrasuunnittelu etenevät samanaikaisesti useassa eri kohteessa.	Kuntakehitysjohtaja
	32.07 Valmistelemme kiinteistöveroselvityksen		3	Paikkatietoyksikkö on suorittanut esiselvitystyöhön liittyvän rakennusten maastoinventointityön. Inventointiaineisto on luovutettu rakennusvalvonnan jatkotyöstämistä varten. Esiselvitystyössä tutkittu haja-asutusalueen "koepala" ei tuottanut kuin hyvin vähäisen kiinteistöveron lisäyksen.	Kuntakehitysjohtaja
		32.07.01 Valmistelemme kiinteistöveroselvityksen	3	Paikkatietoyksikkö on suorittanut esiselvitystyöhön liittyvän rakennusten maastoinventointityön. Inventointiaineisto on luovutettu rakennusvalvonnan jatkotyöstämistä varten. Esiselvitystyön eteneminen on viivästynyt rakennusvalvonnan resurssivajeesta johtuen.	Kuntakehitysjohtaja
	32.08 Varmistamme vapaiden omakotitalo- ja yritystonttien näkyvyyden ja helposti saatavuuden		5	Kunnan markkinoimat tontit ovat esillä mm. kunnan verkkosivuilla karttapalvelussa. Tonttihakua helpottaaksemme on tehty sähköinen omakotitontin hakulomake.	Kuntakehitysjohtaja
		32.08.01 Laitamme tonttivalikoiman esille Tuusinfoon	5	Tuusinfon henkilökunta opastaa karttapalvelun käyttöön, josta ajantasainen tonttitilanne löytyy.	Kuntakehitysjohtaja
		32.08.02 Luomme helppokäyttöisen tontti - "nettikaupan", jonka avulla on helppoa ja vaivatonta tutustua tontteihin ja ottaa yhteyttä maankäyttöön	5	Kunnan markkinoimat tontit ovat esillä mm. kunnan verkkosivuilla karttapalvelussa. Tonttihakua helpottaaksemme on tehty sähköinen omakotitontin hakulomake.	Kuntakehitysjohtaja
	32.09 Kehitämme palveluprosesseja			Osana kasvun ja talouden hallintaohjelmaa tunnistettu ja kehitetty prosesseja, joita virtaviivaistamalla toimintaa mahdollista sujuvoittaa ja saavuttaa kustannussäästöjä. Toteutettu lean-kehittämisen pilotointeja, joiden yhteydessä prosessien nyky- ja tavoitetilan kuvausta sekä toiminnan kehittämistä päivittäisjohtamalla ja kokeillen. Työ etenee sähköisen asioinnin arkkitehtuurin kuvaamiseen vuoden 2021 aikana, jonka tuloksia hyödynnetään mahdollisimman vaikuttavaan kehittämiseen.	Talousjohtaja
		32.09.01 Kehitämme sähköistä asiointia sekä toimintaprosessien kuvausta	3	Osana kasvun ja talouden hallintaohjelmaa tunnistettu ja kehitetty prosesseja, joita virtaviivaistamalla toimintaa mahdollista sujuvoittaa ja saavuttaa kustannussäästöjä. Toteutettu lean-kehittämisen pilotointeja, joiden yhteydessä prosessien nyky- ja tavoitetilan kuvausta sekä toiminnan kehittämistä päivittäisjohtamalla ja kokeillen. Työ etenee sähköisen asioinnin arkkitehtuurin kuvaamiseen vuoden 2021 aikana, jonka tuloksia hyödynnetään mahdollisimman vaikuttavaan kehittämiseen.	Talousjohtaja
	32.10 Myymme aktiivisesti kunnallistekniikan piirissä olevia työpaikkatontteja		4	Kaikki kunnallistekniikan piirissä olevat työpaikkatontit ovat myynnissä.	Kuntakehitysjohtaja
		32.10.01 Asetamme myyntiin kaikki asemakaavan mukaiset, kunnallistekniikan piirissä olevat työpaikkatontit	5	On asetettu.	Kuntakehitysjohtaja
	32.11 Jatkamme maapoliittisen ohjelman päivitystä ja käyttöönottoa		5	Päivitety maapoliittinen ohjelma on hyväksytty valtuustossa 9.3.2020 ja otettu käyttöön.	Kuntakehitysjohtaja
		32.11.01 Jatkamme tarvittaessa maapoliittisen ohjelman päivitystä vuoden 2020 aikana ja otamme sen käyttöön	5	Maapoliittisen ohjelman päivitys on hyväksytty ja otettu käyttöön.	Kuntakehitysjohtaja

Strategiset indikaattorit

Sujuva Tuusula

Sujuvuuden strategiset indikaattorit	Lähtötaso 31.12.2017	Tavoitetaso 31.12.2021	Tavoitetason seuranta 31.12.2020
Kuntalaisten tyytyväisyys kunnan palveluihin	Laaja asuinkuntaindeksi 3,53 (2016)	Laaja asuinkuntaindeksi 3,9	Ei seurantatietoa
Yritysten tyytyväisyys kunnan palveluihin	Yritysbarometri sijoitus 22	Yritysbarometri sijoitus 10 parhaan joukossa	Yritysbarometri sijoitus 15
Muuttovoitto	-75	+500	133
Joukkoliikenteen matkustajamäärä	Noin 1 milj.	Kasvaa	kk 1-12/2020, nousuja yhteensä 1,548 miljoonaa kk 1-12/2019, nousuja yhteensä 1,935 miljoonaa Muutos -20%
Digitalisaatioaste (VM:n mittaristo)	71,6 % (määritetty alkuvuodesta 2020)	75 %	Ei välitarkastelua.

Hyvinvoiva Tuusula

Hyvinvoinnin strategiset indikaattorit	Lähtötaso 31.12.2017	Tavoitetaso 31.12.2021	Tavoitetason seuranta 31.12.2020
Koettu terveys	Tyytyväinen elämäänsä 4. ja 5 lk. 88,7%	Tyytyväinen elämäänsä 4. ja 5 lk. tyytyväisyys kasvaa	Tyytyväinen elämäänsä 4. ja 5 lk. 88,6%
Työttömyysaste	7,0%	Alle 5%	7,7%
Peruskoulun päättäneet nuoret, sijoittuminen jatko-opintoihin	100%	100%	100%
Kotona asuvien 75 + tuusulalaisten osuus	92,2% (2016)	93%	Ei seurantatietoa
Koettu turvallisuus	Liikenneturvallisuus 3,69 (2016)	Liikenneturvallisuus nousee	Ei seurantatietoa
Työnantajakuva	Määritetään myöhemmin	Mittaus v. 2021	Hakemusten määrä kunnassa hyvä lähes kaikkiin tehtäviin, myös teknisen toimialan

Vireä Tuusula

Vireyden strategiset indikaattorit	Lähtötaso 31.12.2017	Tavoitetaso 31.12.2021	Tavoitetason seuranta 31.12.2020
Asukasmäärä	38 646	40 700	38 788
Valmistuneet asunnot	293 asuntokanta 17 713 kpl	420	332
Työpaikkojen määrä	14 105 työpaikkaomavaraisuus 77,1%		Ei seurantatietoa
Yritysten liikevaihto	2 853 106 000 euroa	+5% lähtötasosta	Ei seurantatietoa
Matkailijoiden yöpymisten määrä (kotimaiset ja kansainväliset)	Yöpymiset yhteensä 74 841 Kotimaiset: 45 304 Ulkomaiset: 29 537	Nouseva	Tuusulan osalta ei ole saatavissa seurantatietoa. Tilastoissa on yhdistetty Järvenpää ja Tuusula.
Kävijämäärät keskeisissä kulttuurikohteissa	Määritetään myöhemmin	65 000	Koronaviruksen vuoksi museot kiinni 18.3- toukokuu 2020. Ei vertailutietoa
Lainakanta/ asukas	2 038€	Alle 4 000€	3 388
Kuntabrändin kehittyminen	Lähtötaso määritettiin syksyllä 2018 Suomintutka-paneelissa.	Kokonaistunnettuus 77% -> 85% Kiinnostavuus asuinpaikkakuntana 26% -> 35% Muuttamisen harkinta 11% -> 15%	Ei välitarkastelua tutkimuksen avulla.
Verokertymä	178 milj. euroa	205 milj. euroa	192 milj. euroa

Allekirjoitukset ja merkinnät